

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

102'nci Birleşim 13 Temmuz 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	495
II.- GELEN KÂĞITLAR	499
III.- YOKLAMALAR	549,550,575,576,611, 612,638
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	522,525
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>522:525,525:527</i>
1.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	522:523
2.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'ın, Şanlıurfa'nın turizmine ilişkin gündem dışı konuşması	524:525
3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	525:527

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**525,577,579****A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

525

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Srebrenitsa Bosna-Hersekli öğrencilere ve hocalarına “Hoş geldiniz.” denilmesi

525

B) ÖNERGELER

577:579,579

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullandırılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141)

577:579,579

VI.- AÇIKLAMALAR**527,560,576,579,581,****585,586,630,637**

1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu’nun, Kırklareli Lüleburgaz’ın ulaşım ile ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

527

2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in, Erzurum’da bitkisel üretim ve hayvancılıkla ilgili eğitim hizmetlerine ilişkin açıklaması

527

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, RTÜK’ün kestiği cezalara ilişkin açıklaması

528

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED’de çalışan işçilere yapılacak zammı ilişkin açıklaması

528

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, gençler için yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

528

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, arpa ve buğday fiyatlarına ilişkin açıklaması

528:529

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un, Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürü Ali Er ve korumalarının ölüm yıl dönümüne ve güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması

529

8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç’ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

529

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım’ın, Uşak’ın Banaz ilçesine bağlı Ayrancı köyünün isim değişikliğine ilişkin açıklaması

529

10.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci’nin, Sivas Sanayi Mektebi Müzesine ilişkin açıklaması

530

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, Mersin Mezitli’ye yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

530

- 12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne yapılan saygısızlığı kınadığına ilişkin açıklaması 530
- 13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'de termik santraller nedeniyle kanser hastalığının arttığına ilişkin açıklaması 530:531
- 14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Soma Uyar Madencilik işçilerine ilişkin açıklaması 531
- 15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, et ve tavuk fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması 531
- 16.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Yusufeli'nde iş yeri ve konut sahiplerine yaptırılacak kura çekimine ilişkin açıklaması 531:532
- 17.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mardin'in sorunlarına ilişkin açıklaması 532
- 18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması 532
- 19.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, geçici Kur'an kursu öğretmenleri ve vekil imamların sorunlarına ilişkin açıklaması 533
- 20.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Ruanda soykırımının yıl dönümüne ilişkin açıklaması 533
- 21.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Dersim Ovacıklı Firik dedenin ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması 533
- 22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, Türk Dil Kurumunun 89'uncu kuruluş yıl dönümüne, Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası ile Avrupa U23 Atletizm Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz'ü kutladığına, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne uygulanan iğrenç tavrın Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürü olduğuna, Türkiye'de bulunan sığınmacılara ve Tunceli'nin sorunlarına ilişkin açıklaması 534:536
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası ile Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı hukuksuz ve hadsiz davranışları kınadığına ve Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 536:537

- 24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Zilan katliamının yıl dönümüne, Anayasa Mahkemesi kararı gereğince Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin iade edilmesi gerektiğine, trafik kazasında hayatını kaybeden BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile madenci Ali Faik İnter'in yakınlarına başsağlığı dilediğine, Hey Tekstil işçilerine, Mehmet Emin Özkan'la ilgili Adli Tıp Kurumu raporuna, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin eğitim haklarının engellendiğine ve Kürtçe namaz kıldırıldıkları ve dua okudukları için tutuklanan din insanlarına ilişkin açıklaması 537:540
- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, trafik kazasında hayatlarını kaybeden CHP Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ile CHP Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal'a Allah'tan rahmet dilediğine, Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine, Soma Uyar Madencilik işçilerinin durumuna, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı muameleyi kınadıklarına, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine yurt dışı yasağı konulmasının zulüm olduğuna ve Surp Takavor Kilisesi'ne yapılan hakaretamiz davranışın cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 540:543
- 26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa'daki trafik kazasında hayatını kaybeden işçilere Allah'tan rahmet dilediğine, Soma Uyar Madencilik işçileriyle ilgili olarak konuyu çözme yönünde adım attıklarına, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüne, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne uyguladığı saygısız tavrı kınadığına ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına ilişkin açıklaması 543:544
- 27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 560
- 28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgatlı SMA hastası Yiğit Alp'e ilişkin açıklaması 576
- 29.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, tütün üreticilerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması 577
- 30.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 579
- 31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bazı maddeleri Anayasa'ya aykırı olduğundan görüşmelerine başlanmamasını ve Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini arz ve talep ettiklerine ilişkin açıklaması 581

32.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	581
33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	581:582
34.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in usul görüşmesinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	585
35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Başkanın kararına ve şahsına saygılı olduklarına ama doğru olmadığına, sağlıksız bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığına ve Riyaset makamı tarafından kendilerinin hukukunun korunmadığına ilişkin açıklaması	586:587
36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	587
37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	587:588
38.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, turizm sektörüne yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması	630
39.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Ziraat Bankasının verdiği kredilere ilişkin açıklaması	630
40.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, yerel yönetimlerin yetkilerine ilişkin açıklaması	630
41.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	630:631
42.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ile Cizre'ye ilişkin açıklaması	631
43.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Anayasa'ya uygunluk denetimine ilişkin açıklaması	631
44.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne gösterdiği tavrı uygulamayı kabul etmediklerine ilişkin açıklaması	631
45.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, turizmin siyasetüstü bir mesele olduğuna ilişkin açıklaması	632
46.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Türkiye'nin en yoksul kenti olduğuna ilişkin açıklaması	632
47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vücut diliyle hatibi küçük gören veya itiraz eden Bakan Yardımcısının Başkan tarafından uyarılması ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlattığına ilişkin açıklaması	637
48.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hatip kürsüdeyken Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde Meclisin vakarına yakışmayan davranışları kabul etmediklerine ilişkin açıklaması	637:638

49.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

638

VII.- ÖNERİLER

544,550,561,572,576

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

544:549,550:555,

561:569,572:575,576

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

544:549,550

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivilere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

550:555,561:562

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır'ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

562:569,572

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

573:575,576

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

555,569,580

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

555:556

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

556:557

3.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

557:558

- 4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 558:559
- 5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 559:560
- 6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 569:570
- 7.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 571:572
- 8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 572
- 9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 580

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

580,588,612,632,638,639

A) KANUN TEKLİFLERİ

580,588:611,612:629,

632:636,638,639:654

- 1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) 580,588:611,612:629, 632:636,638,639:654

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

582,586

- 1.- Bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında 582:585,586

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

655

- 1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, bir il millî eğitim müdürünün sosyal medya hesabından yaptığı paylaşıma,
- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 6 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen LGS ile ilgili çeşitli iddialara,
 - Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, depremde zarar gördüğü gerekçesiyle boşaltılan Tekirdağ'da bulunan bir lisede yemek çıkarma işinin devam ettiği yönündeki iddialara,

- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, öğrenciler arasında antidepresan kullanımının yaygınlaşması ile ilgili Bakanlıkça yapılan çalışmalara,

- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Kiraz ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Kınık ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Menemen ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Tire ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Bakanlık tarafından düzenlenecek olan bir çalışmaya,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un cevabı (7/47033), (7/47034), (7/47035), (7/47037), (7/47038), (7/47039), (7/47040), (7/47041), (7/47042), (7/47043), (7/47046)

655:670

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı yapım ihalesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/47101)

671:673

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman İl Kültür Müdürlüğü Müzesinde kaybolduğu iddia edilen bir esere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47314)

674:675

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, muhafaza edildikleri yerlerden farklı yerlerde sergilenen tarihî eserlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47317)

676:677

5.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da yapılması öngörülen il emniyet müdürlüğü ek hizmet binası ihalesine dair çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47425)

678:680

6.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl ili Kiğı-Yedisu yolunun yapımına dair yapılan ihaleye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47515)

681:682

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak altı oturum yaptı.

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, Çorlu tren kazasına,

Bursa Milletvekili Refik Özen, Srebrenitsa soykırımının yıl dönümüne,

Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin, Aydın'ın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, aşılama çalışmalarına,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, Eti Maden İşletmeleri Kırka Bor İşletme Müdürlüğünde çalışan işçilere,

Muğla Milletvekili Burak Erbay, ÖSYM tarafından yapılan 2021 TYT ve AYT sınavlarına,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum'da yapılan barajlara,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, tüm vatandaşları Sivas'a davet ettiğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, memur ve emeklilere yapılan zamlara,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Srebrenitsa soykırımının yıl dönümüne,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır;

Denizlerdeki müsilaja,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı'na,

Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk, işitme engellilere,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, hemşirelerin sorunlarına,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, Mersin'in ulaşım ile ilgili sorunlarına,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli'ne yapılan yatırımlara,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, sağlıkçıların atamalarına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar Kent Konseyi Başkanına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, ehliyet mağdurlarına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın Valiliğinin eylem yasağına,

Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu, Çarşamba Şeker Fabrikasının Varlık Fonuna devrine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne, Sözcü TV'ye iyi yayınlar dilediğine, Türk lirasının değer kaybına, Erzincan Şeker Fabrikasına ve Erzincan'ın sorunlarına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne, Yunanistan Yargıtayının İskeçe Türk Birliğiyle ilgili kararına, Srebrenitsa soykırımının yıl dönümüne ve Sadabat Paketi'nin imzalanmasının yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne, gazetecilere yapılan saldırılara, İzmir'de HDP'nin düzenlediği mitingin duyurusunu yapmayan Türk TELEKOM'u kınadıklarına, RTÜK'ün kestiği cezalar nedeniyle anayasal bir kurum olma özelliğini kaybettiğine ve Cumhuriyet'i'nin çift standarttan ve hukuksuzluktan uzak durmaya davet ettiklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne, RTÜK'ün kestiği cezalara, Soma'dan Ankara'ya yürüyen madencilere, Adalet Bakanlığına alınacak hâkim ve savcılara ve Millî Savunma Bakanlığına yapılacak işçi alımına,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Çorlu tren kazasının yıl dönümüne, Srebrenitsa soykırımının yıl dönümüne, RTÜK'ün kestiği cezalara ve hâkim ve savcıların tarafsız ve bağımsız olduğuna,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklaması sırasında CHP Genel Başkanı ve CHP Grubuna satışa nedeniyle bir konuşma yaptı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının,

Adalet Komisyonunun,

Çevre Komisyonunun,

Dijital Mecralar Komisyonunun,

İçişleri Komisyonunun,

Plan ve Bütçe Komisyonunun,

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkereleri kabul edildi.

İYİ Parti Grubunun, 1/7/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, müzik sektöründeki sorunların araştırılması ve sektör çalışanlarının taleplerine kapsayıcı çözümler üretilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 8/7/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, iktidara yakın medya kuruluşlarına aktarılan kaynakların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (13542 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 5/7/2021 tarihinde Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve arkadaşları tarafından, tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan sorunların önüne geçilebilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2683 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Temmuz 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 276 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 276 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında İYİ Partiye,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Niğde Milletvekili Selim Gültekin, Niğde'ye yapılan spor yatırımlarına,

Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir, İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı'nın kurtuluş günlerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman, Erzincan Şeker Fabrikasına,

İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz, atamaları yapılmayan sağlıkçılara,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Diyarbakır'daki su sorununa,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında siyasi partilerin temsil oranlarının belli olduğuna, bir seyahat yapılacaksa ve bu Meclis tarafından karşılanacaksa, siyasi parti grubunun seyahati değilse, bütün partilerin eşit şekilde temsil ve davet edilmesi gerektiğine ve bu konuyu Başkanlık Divanına getireceğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda açık bulunan ve CHP Grubuna düşen 1 üyeliğe İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu seçildi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına seçilen İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ı tebrik ettiğine ve başarılar dilediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt ve İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ile 63 Milletvekilinin Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3697) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 274), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel ve İstanbul Milletvekili Serap Yaşar ile 113 Milletvekilinin Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3727) ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 276) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Antalya Milletvekili Rafet Zeybek, hâkim ve savcılara,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Türk savunma sanayisi ürünlerine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, kamu işçilerine yapılacak zam teklifine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, Srebrenitsa katliamının yıl dönümüne ve hayvan haklarına,

Muğla Milletvekili Süleyman Bülbül, yargı paketi kanun teklifine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, süt teşvik primlerine,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, DEDAŞ'ın Mardin'de askerler eşliğinde trafoları sökmesine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 274 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne "evet" demeyeceklerine,

Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş, Başkent Elektrik çalışanlarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 13 Temmuz 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 01.12'de son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 178****9 Temmuz 2021 Cuma****Milletvekili Teklifleri**

1.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ile 2 Milletvekilinin; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3739) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2021)

2.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve 45 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3740) (Adalet; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021)

3.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın; Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3741) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3742) (İçişleri ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021)

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi**(Milletlerarası Andlaşma)**

1.- Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı “Guvernörler Kurulu Kararı’nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021) (Gelen evrak numarası: 841832)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bir kadının polis tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46926)

2.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Cumhurbaşkanlığının Marmaris Okluk Koyunda inşa edilen binasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46927)

3.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Diyanet İşleri Başkanlığınca Bodrum Ortakent Kargı bölgesinde inşa edilen külliyyeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/46928)

4.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, bir imamın ifadelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46929)

Adalet Bakanlığı

5.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van T Tipi Cezaevinde kadın tutuklulara kötü muamelede bulunulduğu ve çıplak arama yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46931)

6.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, Hollanda Adalet Bakanlığının eski Genel Sekreteri'nin Türkiye ziyareti sırasında yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46932)

7.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van T Tipi Cezaevinde kalan kadın tutuklulara yönelik kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46933)

8.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, bir organize suç örgütü liderinin bir hâkim hakkındaki iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46934)

9.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Tarsus T Tipi Cezaevi ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46935)

10.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, sağlık sorunları nedeniyle bir hükümlünün cezasının ertelenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46936)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlıurfa'da yaşanan intihar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46937)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, OHAL KHK'ları ile işyeri kapatılan veya işten çıkarılan kişilere verilen kod sistemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46938)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, nace kodu olan iş yerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46939)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sözleşmeleri askıda olan kişilerin mağduriyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46940)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

15.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in Mucur ilçesindeki bir bölgede altın arama çalışmaları yapıldığına yönelik iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46941)

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesinden kum çalındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46942)

17.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesinden kum çalındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46943)

18.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Bakırköy Belediyesi tarafından kaldırılan bir pazar yerine ve bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46944)

19.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Fenerbahçe-Kalamış Yat Limanı alanının özelleştirme programına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46945)

20.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Gümüşhane'nin Şiran ilçesine bağlı bir köyde yapılması planlanan kanalizasyon ve dere ıslahı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46946)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çevre ve doğal kaynakların korunması çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46947)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çevresel etki değerlendirmesi izleme ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik mevzuat değişikliği talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46948)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iklim değişikliğine yönelik eylem planı olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46949)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hava kalitesi eylem planlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46950)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, büyük çapta endüstriyel kazalara karşı risk yönetimi uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46951)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yerleşim alanlarının stratejik gürlü haritalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46952)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemine entegre Gayrimenkul Değer Bilgi Merkezi kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46953)

28.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Hasankeyf'teki atık su arıtma tesisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46954)

29.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kuraklık sorunuyla mücadele için yapılması gereken çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46955)

Dışişleri Bakanlığı

30.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kapıköy sınır kapısına ve İran ile yapılan ticaretin ve turizmin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46956)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

31.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın Diyadin ilçesine bağlı Mollakara köyünde yapılması planlanan siyanürle altın çıkarma çalışmasının durdurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46957)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

32.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonunun düzenlediği maçlara katılacak sporculara yönelik yaptığı duyuruya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46958)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

33.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, bir şirketin Ziraat Bankasından aldığı krediye ilişkin yazılı soru önergesi (7/46959)

İçişleri Bakanlığı

34.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, Hollanda Adalet Bakanlığının eski Genel Sekreteri'nin Türkiye ziyareti sırasında yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/46960)

35.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydın'ın, 2019 yılı Mart ayından itibaren Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ve bazı ilçe belediyelerine yapılan personel alımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46961)

36.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bir kadına polis tarafından kötü muamelede bulunduğuyla yönelik iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46962)

37.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, imha edilmek üzere depoda bekletilen uyuşturucuları çaldıkları iddia edilen görevlilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46963)

38.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Siirt Belediyesi tarafından yapılan bir ihaleye dair bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46964)

39.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'in Mezitli ilçesinde belediyenin arazi tahsis ve devir için yaptığı başvurulara ve TOKİ'ye devredilen arazilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46965)

40.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, pandemi döneminde gerçekleştirilen geniş katılımlı cenazelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46966)

41.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesindeki kumların çalınmasına ve çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46967)

42.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'nun Fatsa ilçesinde bulunan bir altın madeni işletmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46968)

43.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesi Yeşildirek Mahallesinde yaşanan hırsızlık vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46969)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

44.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Bitlis'te bulunan Gazibey Camiinin tadilatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46970)

45.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van ile İran arasındaki sınır kapısının açılması ve Van'daki turizm faaliyetlerinin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46971)

Sağlık Bakanlığı

46.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Bakanlık tarafından açıklanan yeni ücret düzenlemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46974)

47.- İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'ın, İzmir'de meydana gelen deprem nedeniyle hasar gören Bayraklı ilçesindeki aile sağlığı merkezine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46975)

48.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Covid-19 salgını için ayrılan ödeneye ve hastalığa karşı kullanılan ilaçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46976)

49.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, bölgeler arasında aşılama faaliyetlerinde farklılık olduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46978)

Tarım ve Orman Bakanlığı

50.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak ve Irak Kürt Bölgesel Yönetiminde yapıldığı iddia edilen ağaç kesimlerine ve çıkan orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46979)

51.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'da hayvancılıkla uğraşan kişilerin yaşadıkları sorunlara ve desteklenmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46980)

52.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'nın Kaş ilçesinde izinsiz kum çıkartılması olayı ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46981)

53.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, nişasta bazlı şeker kotasının artırılmasına ve pancar üretiminde yaşanan düşüşe ilişkin yazılı soru önergesi (7/46982)

54.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesindeki kumların çalınmasına ve çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46983)

55.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal üretim desteklerine ve lisanslı depo sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46984)

56.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, kuraklık nedeniyle Diyarbakır'daki bal üreticilerine destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46985)

57.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Hasankeyf'teki atık su arıtma tesisinin kullanılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46986)

58.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kuraklık sorunuyla mücadele için yapılması gereken çalışmalara ve kuraklık nedeniyle mağdur olan çiftçilerin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46987)

Ticaret Bakanlığı

59.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, lojistik piyasasına yönelik verilecek desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46988)

60.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, liman muayene ücretlerinde indirim yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46989)

61.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kapıköy sınır kapısına ve İran ile yapılan ticaretin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/46990)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

62.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Aydın-Denizli otoyol projesi güzergâhında yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/46991)

63.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de bulunan Kopmuş Tünelinde meydana gelen göçük sonrası onarımın yapılmamış olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46992)

No: 179

12 Temmuz 2021 Pazartesi

Milletvekili Teklifleri

1.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un; Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3743) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021)

2.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in; Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3744) (Tarım, Orman ve Köyışleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2021)

13 Temmuz 2021 Salı**Yazılı Soru Önergeleri**

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM'de düzenlenen sergilere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47642) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

2.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, üst düzey bir kamu görevlisinin Bodrum'da bulunan bir otelde konaklamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47645) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

3.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Siirt'te istihbarat görevlisi olduğu iddia edilen bir kişiden haber alınamamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47646) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pandemi sürecinde Türkiye geneli ve Adana özelinde kesilen idari para cezalarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47647) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

5.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, bir üniversitede hekimlik andının Cenevre Bildirgesi'ne uygun olarak okunmadığı iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47648) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47649) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, muhtarların özlük haklarının iyileştirilmesine ve artan iş yüklerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47650) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

8.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Türkiye Diyanet Vakfı ve Kızılay'ın belirlediği kurban vekalet bedellerinin piyasa fiyatından düşük olmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47651) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

9.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, protesto eylemlerine katılan öğrencilerin kredi ve burslarının kesilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47652) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

10.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, üniversite öğrencilerinin zorunlu staj başvurularına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47653) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Paris İklim Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunması için TBMM Başkanlığına sunulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/47654) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

12.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde bir çocuğun istismarına ve ölümüne yönelik soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47655) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

13.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, 10 Eylül 2013 tarihinde Hatay Armutlu'da eylem sırasında bir gencin hayatını kaybetmesi ile ilgili soruşturmanın akıbetine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47656) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

14.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde bir çocuğun istismarına ve ölümüne yönelik soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47657) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

15.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'da bir tecavüz vakasının soruşturulmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47658) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

16.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, İstanbul Sözleşmesi'nden geri çekilme kararına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47659) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

17.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, ülke genelinde ve Eskişehir'de son 10 yıl içinde öldürülen kadınlara dair çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47660) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

18.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Adana F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkûmun infazının ertelenmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47661) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

19.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 1 Ocak-29 Haziran 2021 tarihleri arasında İzmir'deki icra takiplerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47662) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

20.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 1 Ocak-14 Mayıs 2021 tarihleri arasında İzmir'de icra iflas dairelerinde açılan dosya sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47663) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

21.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2002-2021 yılları arasında meydana gelen kadın cinayetlerine ve bu vakaların önlenmesine yönelik düzenlemelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47664) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

22.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, İstanbul Sözleşmesi'nden geri çekilme kararına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47665) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

23.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47666) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

24.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, dul ve yetim aylığı alabilmek için boşanan kişilere ve bunlara yönelik denetimlere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47667) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, göç, afet ve acil durumlarda birey, aile ve topluma yönelik psiko-sosyal destek hizmetlerinin sunulmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47668) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile içi şiddetin önlenmesi için toplumsal bilincin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47669) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile kurumunun güçlendirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47670) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, erken çocukluk dönemi eğitim ve bakım hizmeti veren kurumlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47671) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile ve iş yaşamı ile çocuk, engelli ve yaşlıların bakımlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47672) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

30.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Adıyaman'ın bir köyünde bir işçinin yaralandığı olaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47673) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

31.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, dul ve yetim aylığı alabilmek için boşanan kişilere ve bunlara yönelik denetimlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47674) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki mülteci ve mülteci merkezi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47675) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, doğal afetler sebebiyle meydana gelen can ve mal kayıplarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47676) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

34.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, emekli maaşı alan kişiler ile emeklilikte yaşa takılanlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47677) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, doğal afet sebebiyle yapılan yardımlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47678) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

36.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, pandemi döneminde kısa çalışma ödeneği ile ücretsiz izin hakkından yararlananlara dair çeşitli verilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47679) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

37.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Kod-29 ve Kod-46 ile işten çıkarılan kişilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47680) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

38.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Dalaman ilçesinde bir fabrikada çıkan yangına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47681) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarım alanları ve doğal sit alanlarını olumsuz etkileyen imar planı değişikliklerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47682) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

40.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, görevde yükselme sözlü sınavına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47683) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

41.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, İstanbul'un Güngören ilçesine bağlı Tozkoparan Mahallesi'nde bulunan riskli binaların tahliyesine yönelik sürece ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47684) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

42.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, İstanbul'un Avcılar ilçesindeki yürütülmesi planlanan B Tipi Otoyol Tesisi Projesinin akıbetine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47685) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

43.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, şehirlerin engellilerin erişebilirliğine uygun olarak düzenlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47686) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

44.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, şehirlerde bisiklet kullanımının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47687) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

45.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Buca ilçesinde kapatılan cezaevi kampüs alanının kullanımına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47688) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

46.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Van Büyükşehir Belediyesi zabıta memuru alımı mülakatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47689) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

47.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli'nin Dilova ilçesinde bulunan Gebze Kömürçüler OSB'nin faaliyetlerinin çevreye verdiği zararlara ve yapılan denetimlere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47690) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

48.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir Bergama'da yapılması planlanan millet bahçesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47691) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

49.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Cumhurbaşkanının 14 Haziran 2021 tarihinde yapmış olduğu bir açıklamaya ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47692) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

50.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizde bulunan hidroelektrik santrallere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47693) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

51.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizdeki elektrik, su ve doğal gaz tüketimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47694) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

52.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Keşan ilçesinde doğal gaz aramaları sırasında zarar gören tarım arazilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47695) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

53.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, kömürle çalışan enerji santrallerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47696) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

54.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'nun Akkuş ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47697) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

55.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, protesto eylemlerine katılan öğrencilerin kredi ve burslarının kesilmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47698) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

56.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, protesto eylemlerine katılan öğrencilerin kredi ve burslarının kesilmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47699) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

57.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, branşlara göre düzenlenen spor müsabakalarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47700) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

58.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizdeki olimpiik sporcu sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47701) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, amatör ve profesyonel sporculara ve spor kulüplerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47702) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

60.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizdeki gençlerin sayısına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47703) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

61.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, kara para aklamakla suçlanan bir kişi hakkında MASAK tarafından hazırlanan rapora ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47704) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

62.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, eşel mobil sistemine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47705) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

63.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, varlık barışı uygulaması kapsamında yapılan başvurulara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47706) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

64.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, gelir dağılımı adaletsizliğine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47707) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

65.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, HDP İzmir İl Örgütü binasına silahlı saldırıda bulunan faile ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47708) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

66.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, bir gazetecinin OHAL Komisyonuna dair yaptığı açıklamalara ve çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47709) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2021)

67.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, organize suç örgütü lideri olarak bilinen bir kişinin bazı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47710) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

68.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, gözaltına alınan 3 mültecinin idari ikamet izinlerinin farklı şehirlere taşınmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47711) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

69.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan bir eyleme yönelik kolluk kuvvetlerinin müdahalesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47712) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

70.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pandemi sürecinde Türkiye geneli ve Adana özelinde kesilen idari para cezalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47713) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

71.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polisin intiharına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47714) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

72.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 5 Haziran 2021 tarihinde İstanbul'da bir karakolda hayatını kaybeden bir kişinin ölümünün soruşturulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47715) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

73.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, 9 Nisan 2021 tarihinde Şırnak Şehirlerarası Otobüs Terminali inşaatında gerçekleşen bir kazaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47716) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

74.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Siirt ilinin Pervari ilçesinde göçmenleri taşıyan kamyonu dur itarına uymadığı gerekçesiyle ateş açıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47717) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

75.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, İstanbul'da polisin bir gazeteciye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47718) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

76.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde bir çocuğun istismarına ve ölümüne yönelik soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47719) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

77.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'da bir tecavüz vakasının soruşturulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47720) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

78.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin Valiliği tarafından alınan eylem ve etkinlik yasağına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47721) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

79.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, bir siyasi parti üyelerinin bazı kişilerce tehdit edildiğine dair iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47722) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

80.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Suriye uyruklu bir kişiye vatandaşlık verilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47723) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

81.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, muhtarların özlük haklarının iyileştirilmesine ve artan iş yüklerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47724) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

82.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, 5 Haziran 2021 tarihinde İstanbul'da bir karakolda hayatını kaybeden bir kişinin ölümünün soruşturulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47725) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

83.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya Pütürge İlkokulu'na ait yüzme havuzunun kaymakamlık kararı ile kapatılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47726) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

84.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, ehliyet affına dair bir çalışma olup olmadığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47727) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

85.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce ili Boğaziçi belediye başkanına alınan makam aracına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47728) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

86.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021 yılında işlenen kadın cinayeti sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47729) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

87.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir Limanında uyuşturucu ticaretine karşı alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47730) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

88.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, çarşı ve mahalle bekçilerinin eğitimlerine ve bazı verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47731) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

89.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, faili meçhul kadın cinayetlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47732) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

90.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Erzurum'un Aşkale ilçesinde bulunan geri gönderme merkezince yapılacak işe alımla ilgili ilanın iptal edilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47733) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

91.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, ülke genelinde çeşitli müzelerde kaybolan tarihî eserlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47734) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

92.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Devlet Halk Dansları Topluluğu Müdürlüğüne dansçı alımıyla ilgili bazı iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47735) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

93.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Kayseri Surp Toros Ermeni Kilisesi'nin korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47736) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

94.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Van Kalesinin bulunduğu bölgeye millet bahçesi yapılmasına yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47737) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

95.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki yerli ve yabancı turist sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47738) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

96.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki turizm işletmesi ve turizm sektöründe çalışan sayısına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47739) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

97.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'nin turizm gelirine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47740) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

98.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Balıkesir'deki arkeolojik kazılara ve Antandros Antik Kenti'ndeki çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47741) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

99.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, ilk ve orta öğretim müfredatına Türk folkloru dersi konulması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47742) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

100.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Türk kültür kaynaklarının envanterinin çıkarılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47743) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

101.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, kültürel değerlerimizin korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47744) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

102.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir Aliğa'da bulunan Kyme Antik Kentinin korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47745) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

103.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, protesto eylemlerine katılan öğrencilerin kredi ve burslarının kesilmesine ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47746) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

104.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, öğretmen atamalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47747) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

105.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, 2021 LGS Sınavı ile ilgili bazı iddialara ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47748) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

106.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, son 5 yılda uluslararası öğrenci sınavları ile Türkiye'de üniversite okuyan yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47749) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

107.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, öğretmenlik meslek bilgisi tezsiz yüksek lisans programının ayrıntılarına ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47750) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

108.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, özel üniversite öğrencilerinden ücretlerini ödeyemedikleri için mezun olamayanlara ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47751) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

109.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesinin akıbetine ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47752) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

110.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Katar ile yapılan Askerî Sağlık Alanında Eğitim ve İş Birliği Protokolüne ve yükseköğretim kurumlarında okuyan yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Millî Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47753) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

111.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, HDP İzmir İl Örgütü binasına silahlı saldırıda bulunan faile ilişkin Millî Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47754) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

112.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir askerin intiharına ilişkin Millî Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47755) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

113.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, bazı kamu kurum ve kuruluşlarının hurda gemileri söküm için MKE'ye teslim etmediği ve mevzuata aykırı olarak sattığı iddialarına ilişkin Millî Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47756) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

114.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, HDP İzmir İl Örgütü binasına silahlı saldırıda bulunan faile ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47757) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.06.2021)

115.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, HDP İzmir İl Örgütü binasına düzenlenen saldırının failine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47758) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2021)

116.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2003 yılından bu yana kırım kongo kanamalı ateşi hastalığı sebebiyle hayatını kaybedenler ile aşı çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47759) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

117.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Yozgat Şehir Hastanesi Yerleşkesi içinde Yönetmeliğe aykırı olarak eczane açılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47760) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

118.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Devlet Hastanesi ek bina inşaatının akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47761) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

119.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinin yetersizliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47762) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

120.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Betaş'ın, bazı şehir hastanelerinin işletme hakkının yabancı bir şirkete devredilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47763) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

121.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde istismar edilen ve vurulan bir çocuğun tedavi sürecine ve yaşamını yitirmesinde herhangi bir ihmalin olup olmadığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47764) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

122.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, bazı şehir hastanelerinin işletme hakkının yabancı bir şirkete devredilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47765) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

123.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki tam teşekküllü hastane sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47766) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

124.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ülkemizdeki sağlık ocağı sayısı ile günlük ayakta tedavi kapasitesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47767) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

125.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Türkiye'de görülen delta varyantı vakalarına ve alınan tedbirlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47768) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

126.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, kanser tarama programlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47769) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

127.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, aile sağlığı merkezlerinden kamu binasında hizmet verenlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47770) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

128.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, hacamat tedavisinin doktorlar haricinde uygulanmasının yasaklanmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47771) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

129.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, pandemi döneminde hayatını kaybeden sağlık çalışanlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47772) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

130.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Türkiye genelinde ve Burdur özelinde son on yılda meydana gelen intihar vakalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47773) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

131.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat'ta faaliyet gösteren AMATEM'e ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47774) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

132.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, özel üniversitelerin tıp fakültesinden mezun olan ancak ödeme yapmadıkları için diplomalarını alamayan mezunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47775) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

133.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, çalışmak amacıyla yurt dışına giden doktorlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47776) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

134.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'nun Mesudiye ilçesinde bulunan devlet hastanesindeki bazı branşların doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47777) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

135.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'nun Akkuş ilçesinde bulunan devlet hastanesindeki bazı branşların doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47778) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

136.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, SGK tarafından engelli vatandaşlara sağlanan tekerlekli sandalyelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47779) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

137.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Rize'nin Kalkandere ilçesinde yapılması planlanan OSB 2. Etap projesi için kamulaştırılacak tarım arazilerine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47780) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

138.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, 2020 yılında Burdur ilinde TARSİM aracılığıyla ürünü sigorta ettiren çiftçilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47781) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

139.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, çiftçi kayıt sistemine kayıt olmayan fındık üreticilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47782) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

140.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Genç ilçesinde yaşanan yangının sebebinin araştırılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47783) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

141.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 2018'den bu yana yaşanan orman yangınlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47784) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.06.2021)

142.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, orman yangınlarına yangın söndürme uçakları ile müdahale edilmediği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47785) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

143.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, illere göre orman ve millî park sayılarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47786) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

144.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'da dolu yağışı sonrası zarar gören tarım arazilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47787) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

145.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Erzurum'da yapılması planlanan Alvar Barajının akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47788) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

146.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Sarıhıdır Sulama Tesisinin tekrar faaliyete girmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47789) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

147.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, ülkemizde yayılan gal arıları ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47790) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

148.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Uludağ'da faaliyet gösteren su firmalarının denetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47791) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

149.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal faaliyetlerin iyileştirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47792) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

150.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal verilerin güncellenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47793) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

151.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, geçici tarım işçilerinin illere göre dağılımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47794) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

152.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Akdeniz meyve sineği ile mücadeleyle ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47795) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

153.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal sulamanın geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47796) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

154.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülke düzeyinde detaylı toprak etüt ve haritalama çalışmaları ile arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin tamamlandığı il sayılarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47797) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

155.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Şanlıurfa Ceylanpınar Tarım İşletmesinin üretimine ve verimliliğine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47798) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

156.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 yılı Mart ayından bu yana yapılan zeytinyağı ithalatı ve satışı verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47799) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

157.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'da çıkan orman yangınına geç müdahale edildiği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47800) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

158.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, ülkemizde ve Çanakkale'de süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47801) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

159.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Atatürk Orman Çiftliği'ne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47802) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

160.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Karakurt HES Barajı inşaatına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47803) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

161.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, pandemi döneminde inşaat malzemelerinde yaşanan fiyat artışlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47804) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

162.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, nefes kredisi olarak anılan kredilerden yararlanan işletme sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47805) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

163.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hibe desteği başvurusunda bulunan esnaf sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47806) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

164.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir Limanında uyuşturucu ticaretine karşı alınan önlemlere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47807) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

165.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Çeşme Limanına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47808) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

166.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 4 ayda İzmir'de iflas eden esnaf ve işsiz kalan kişi sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47809) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

167.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2018-2021 yılları arasında yapı malzemelerinin ithalat ve ihracat verilerine ve tedarik sorunlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47810) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

168.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'nın Milas ilçesinde bulunan TOKİ kavşağına ışıklı sinyalizasyon sistemi kurulması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47811) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

169.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Avusturya'da tutuklanan bir işadamına ait uçağın yaptığı seferlere ve kimler tarafından kullanıldığına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47812) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.06.2021)

170.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, muhtarların özlük haklarının iyileştirilmesine ve artan iş yüklerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47813) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

171.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin PTT Başmüdürünün bir sosyal medya paylaşımına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47814) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

172.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, yüksek hızlı tren seferlerinin artırılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47815) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

173.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, bir şirkete ait uçak ile yapılan uçuşların kayıtlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47816) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

174.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de yapılması planlanan ikinci çevre yolu çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47817) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

175.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, kamyon şoförlerinin Menemen-Aliaga-Çandarlı otoyolundan geçişlerinde ödedikleri ücretlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47818) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

176.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, ADSL ve fiber internet verilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47819) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

177.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu-Çambaşı yolunda kullanılan dolgu malzemesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47820) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

178.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ünye-Akkuş kara yolunun yapım çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47821) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

179.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, İstanbul'un Avcılar ilçesindeki yürütülmesi planlanan B Tipi Otoyol Tesisi Projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/47822) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.06.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ÇAYKUR'un yönetim kurulu üyelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46993)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Dolmabahçe Sarayında sergilenen altın vazoların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46994)

Adalet Bakanlığı

3.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46995)

4.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46996)

5.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46997)

6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/46998)

7.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Nevşehir Cezaevinde yaşandığı iddia edilen kötü muamele iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/46999)

8.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47000)

9.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47001)

10.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47002)

11.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, bir parti üyesinin yargılandığı davaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/47003)

12.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47004)

13.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ve cezaevlerindeki açlık grevlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47005)

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47006)

15.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Bakanlık bünyesinde çalışan çeşitli unvanlardaki personelin görev tanımlarının yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47007)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

16.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, aylık geliri asgari ücretin altında olan kadınlara da çeyiz parası verilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47008)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2021 yılları arasında engelli çocuk doğum oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47009)

18.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, engelli sağlık kurulu raporu veya engeli bulunmayanlara yapılan ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47010)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

19.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 13 Mart 2020 tarihinden bu yana esnaf destek paketinden yararlanan Ankara'daki esnaflara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47011)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

20.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Patara Özel Çevre Koruma Bölgesinden izinsiz çıkarılan kumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47012)

21.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2010-2021 yılları arasında Hazine arazileri üzerinden çeşitli yollarla kişisel menfaat sağlamaya yönelik eylemde bulunan Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/47013)

22.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinin Toparlar Mahallesi'nde bulunan bir arazinin TOKİ'ye devredilmesine ve çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47014)

23.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Gaziemir ilçesindeki eski kurşun ve döküm fabrikası alanında bulunan kurşun ve nükleer atıkların temizlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47015)

24.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, belediyelerde istihdam edilen iç mimarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47016)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

25.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'deki termik santrallere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47017)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

26.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Muş'ta bulunan Çaylar Yatılı Bölge Ortaokuluna kapalı spor salonu yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47018)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

27.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, bir şirkete yönelik verilen mal varlıklarına el koyma kararının MASAK raporu kapsamında kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47019)

28.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, bir şirketler grubunun Ziraat Bankasına olan kredi borcunu ödemediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47020)

29.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Millî Piyango oyunlarından elde edilen hasılat ile dağıtılan ikramiye miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47021)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020 ve 2021 yıllarında MASAK'ın yaptığı işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47022)

İçişleri Bakanlığı

31.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Türkiye genelinde ve Batman ilinde kötü muamele gerekçesiyle kolluk kuvveti mensupları hakkında açılan soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47023)

32.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, ülkemizdeki göçmenlerin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47024)

33.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, 2010-2021 yılları arasında Hazine arazileri üzerinden çeşitli yollarla kişisel menfaat sağlamaya yönelik eylemde bulunan kamu personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/47025)

34.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz'ın, Zonguldak ili Merkez ilçesine bağlı Kokaksu mevkiinde yapılan sıcak asfalt serimi çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47026)

35.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz'ın, Zonguldak'ta dolgu çalışmaları yapılan sahaya hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının dökülmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47027)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'ın, bir kişinin ölümüne dair bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47028)

37.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Kızılay'a yönelik yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47029)

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, iki doz aşısını olmuş 65 yaş ve üzerindeki kişilerin toplu taşıma araçlarını kullanma yasağının kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47030)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

39.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Tarım ve Orman Bakanlığından Kültür ve Turizm Bakanlığına devredildiğı iddia edilen bir alana ilişkin yazılı soru önergesi (7/47031)

40.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Dolmabahçe Sarayında sergilenen altın vazoların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47032)

Millî Eğitim Bakanlığı

41.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Tezsiz Yüksek Lisans Programı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/47036)

42.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesinde görev yapan başhekim yardımcısı sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47044)

43.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesindeki döner sermaye ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47045)

Millî Savunma Bakanlığı

44.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, OHAL sürecinde askerî okulların kapanması nedeniyle mağdur olan öğrencilerin durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/47047)

45.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Ordu Yardımlaşma Kurumunun yönetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47048)

Sağlık Bakanlığı

46.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47049)

47.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47050)

48.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Antalya'nın Elmalı ilçesindeki ambulans sayılarının artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47051)

49.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Muş'un Varto ilçesine bağlı Çaylar köyünde bulunan aile sağlık merkezindeki doktor ve ekipman eksikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47052)

50.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir başhekimin sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47053)

51.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, sağlık çalışanlarına şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47054)

52.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye'deki kanser hastalarına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47055)

53.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2021 yılları arasında Alzheimer hastalığı nedeniyle ölen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47056)

54.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, koronavirüse yönelik yürütülen aşılama çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47057)

55.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'de faaliyet gösteren termik santraller nedeniyle kansere yakalanan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47058)

56.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Covid-19 aşısına dair bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47059)

57.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, basın kartı olmayan gazetecilerin aşılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47060)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

58.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yapay zeka teknolojisinin Türkiye'de kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47061)

Tarım ve Orman Bakanlığı

59.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'da kuraklık nedeniyle oluşan rekolte kaybının ve çiftçilerin zararlarının giderilmesi için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47062)

60.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ve Denizli'de son 5 yılda tarımsal sulama amaçlı açılan ve açılması planlanan artezyen kuyularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47063)

61.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, toplum sağlığını tehdit eden iş yerleri ve üretim tesislerine yönelik yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47064)

62.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Zeyniler Mahallesi'nde gerçekleştirilen ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47065)

63.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Kayacık Doğanpınar Baraj Sulama Kanal İnşaatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47066)

64.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, kuraklığın önlenmesine ve etkilerinin azaltılmasına yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47067)

65.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, son 5 yılda nişasta bazlı şeker üretimi ile ithalat ve ihracatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47068)

66.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Alo Gıda Hattına yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47069)

67.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, nişasta bazlı şeker üreticilerinin denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/47070)

Ticaret Bakanlığı

68.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Diyarbakır ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47071)

69.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Batman ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47072)

70.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Yalova ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47073)

71.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Van ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47074)

72.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Rize ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47075)

73.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Muş ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47076)

74.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Kars ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47077)

75.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Karabük ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47078)

76.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Isparta ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47079)

77.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Gümüşhane ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47080)

78.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Erzincan ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47081)

79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Erzurum ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47082)

80.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Aksaray ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47083)

81.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Ağrı ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47084)

82.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Kilis ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47085)

83.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Hakkâri ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47086)

84.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Şırnak ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47087)

85.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Mardin ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47088)

86.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Siirt ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47089)

87.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Düzce ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47090)

88.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Çankırı ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47091)

89.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bitlis ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47092)

90.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bingöl ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47093)

91.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Bayburt ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47094)

92.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019-2021 yılları arasında Ardahan ilinde açılan ve kapanan iş yeri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47095)

93.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 13 Mart 2020 tarihinden bu yana esnaf destek paketinden yararlanan Ankara'daki esnaflara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47096)

94.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, pandemi sebebiyle hibe ödemesi yapılan hak sahipleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47097)

95.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, salgın sebebiyle stoklarda kalan konserve gıdalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47098)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

96.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl-Erzurum kara yolu üzerinde bulunan Yenibaşlar köyünde yaşanan trafik kazalarının önlenmesi için yapılan yol yapım çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47099)

97.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 2021 yılı Mayıs ayı itibarıyla HGS ve OGS geçiş ihlali nedeniyle borcu olan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47100)

98.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde 2002 yılından beri yapılan bölünmüş yollara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47102)

99.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, ülkemizin internet altyapısında kullanılmak üzere fiber kablolarla değiştirilen bakır kabloların satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/47103)

100.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, PTT'nin fatura ödemelerinde fatura harici ek ücret aldığına yönelik iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/47104)

13 Temmuz 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmuş DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Bitlis’in sorunları hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı’ya aittir.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı’nın, Bitlis’in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Bitlis ilimizin sorunları hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle tüm Bitlisli hemşehrileri bir kez daha selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce -11 Temmuz 2019 tarihinde- siyasetin önemli isimlerinden Dengir Mir Mehmet Fırat ağabeyimizin aramızdan ayrılışının 2’nci yılı, kendisini bir kez daha rahmetle anıyoruz.

Değerli milletvekilleri, maalesef Bitlis’in sorunları bitmiyor, bitirilmiyor, yetmezmiş gibi yeni sorunlarla gündeme gelmeye devam ediyor. İşte bu sorunlardan biri, Bitlis merkezde dükkânları yıkılan esnafımızın sorunudur. 30 Haziran tarihinde riskli bölge olarak ilan edilen bölgede bulunan tüm esnafın dükkânlarını tahliye etme süresi 30 Temmuz’a ertelendi. İdare mahkemesinden alınan “yürütmeyi durdurma” kararına da polis tarafından “Geçersizdir.” denilmiştir. Yoksa yeni düzenle polisin yetkisi yargının yetkisinin üzerinde midir? Bu iş her şeyden önce samimiyetle başlamadı, yalanla başladı, yolsuzlukla başladı. Öyle ki gariban gördükleri esnafa “50 bin verelim dükkândan çık.” demişler, kabul etmeyince 200 bine çıkarıp kandırmaya çalışmışlar, hâlbuki benzer metrekareye sahip dükkânlara 300-350 bin TL ödemeler yapıldığı iddia edilmekte; birine 5, emsaline 45.

Şu an Bitlisli esnafımız dertlerini anlatabilmek, sorunlarına çözüm bulabilmek adına Ankara’dadırlar. 2 otobüs dolusu esnaf Bitlis’ten buraya kadar geliyor dertlerini anlatmak için, size de zahmet olacak, o rahat koltuklarınızdan kalkıp da yanlarına gidin, dertleri nedir bir dinleyin. Gerçi Meclisteki rahat koltukları yerine rant koltuklarını tercih edenlerin çoğunlukta olduğu gözüküyor.

Bitlis, şehirler arası otogarı olmayan belki de tek ilimiz. 321 afet konutu yapıp hak sahiplerine devredilmeden “Bu her 2 bina da otogar da 321 konut da çürüktür.” raporu verilerek yıktırılıp arsasının üzerine çökmüştür. Yıkım kararıyla ilgili Çevre Bakanı toplu belediyeye, belediyeler de Bakanlığa atıyor. 2019’da 10 milyon harcanıp “sokak sağlıklılaştırma” adı altında yapılan binalar bugün yıkılmaya çalışılıyor. Bitlis Belediyesi belgede sahtecilik yapıyor, Bakanlık buna sessiz kalıyor; Bitlis’e, Bitlisli esnafın dükkânına her türlü usulsüzlükle saldırılıyor.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, diğer bir sorun, Bitlis'te tütün üreticilerinin durumudur. Zaten az sayıda insanın çok küçük bir alanda binbir zorlukla yaptıkları tütün üretimi artık tamamen bitme noktasına gelmiştir. 1 Temmuz 2021'den itibaren Tarım ve Orman Bakanlığından yetki belgesi almayan veya bildirimde bulunmayan üreticilerin tütün ticareti yapmaları yasaklandı. Söz konusu uygulamada 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda 2017'de düzenleme yapılmış, uygulamaya geçmesi için verilen Haziran 2020 tarihi bir yıl daha ertelenmişti. Yönetmeliğe göre, tek başına kıyılıp içilebilme vasfına sahip tütün çeşitlerinin üretildiği Bakanlıkça belirlenmiş üretim merkezlerinde en az 250 tütün üreticisi gerçek kişinin bir araya gelerek tütün üretim ve pazarlama kooperatifleri kurmaları gerekiyor.

Bitlis'te binlerce aile tütün sayesinde evine ekmek götürüyordu, kapattınız, sermaye gruplarına kurban ettiniz. İnsanlar ekmek parası bulmak için göç etti. Şimdi de diyorsunuz ki: "250 kişi bir araya gelip kooperatif kurun." Bu iş artık utanmazlık boyutuna da geçti; insanlarla, insan aklıyla alay eder bir olay olmaya başladı. Eskiden tütün ve sigara devlet tekelinde olduğu için satış yasağı vardı, şimdi de yabancı güçlerin, sigara ve tütün kartellerinin tekelî yüzünden yasaklar konulmuş durumda. Buradan soruyorum: Sigara fabrikalarının yüzde 100 ham maddesi olan tütün tamamen yerli üretilebilecekken niçin sadece yarısı için kota konuluyor? Ayıptır, yazıktır, günahıdır.

Sorunlar bunlarla da bitmiyor, sağlık alanında da ciddi sorunlar var. Bakın, neredeyse aylardır Bitlis'teki Covid vaka sayıları birçok büyük şehrin ortalamasından yüksek hatta vaka sayısı olarak en yüksek 5 ilden biri oldu; aşı durumunda da Türkiye'nin en düşük ili. Acilen bir eylem planı hazırlanmalı ve insanlar aşıya gelmiyorsa aşının insanlara ulaşması için bir çalışma yapılmalıdır.

Bu arada, buradan Bitlisli hemşehrilerime aşı olmaları gerektiği, bilime kulak vermeleri gerektiği uyarısında bulunmak istiyorum. Aşınızı olun, hem kendi sağlığınızı hem de çevrenizdeki insanların sağlığını koruyun. Aslında bu durum sadece Bitlis'in sorunu değil, tüm çevre illerin sorunu. Aşılamanın bu kadar düşük olması gerçekten endişe verici.

Değerli milletvekilleri, evet, maalesef sorunlar sadece bunlarla da bitmiyor. Defaatle dile getirdiğimiz sorunlar çözüme kavuşuncaya kadar da bu kürsüden defalarca dile getireceğimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Tatvan-Ahlat-Bitlis yol ayrımında yapılması beklenen ve üzerinden yıllar geçmesine rağmen adım atılmayan Karşıyaka Kavşağı, halkın deyimiyle ölüm kavşağı sorundur. Orada, yine, canlar yitip gitmeye devam ediyor. Artık, yiten her canın asıl müsebbibi AKP'dir.

Diğer bir sorun da her başbakan döneminde Bitlis halkına verilen havaalanı sözü. Bakın, aradan kaç seçim geçti, sistemler değişti, damat "uzaya yol yapmaktan" bahsediyordu ama gelin görün ki Bitlis'e bir havaalanı bile yapılamadı. Aynı zamanda KİT Komisyonunda Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğünden Muş Havaalanı-Tatvan arasına raylı sistemle uçak seferlerine akuple edecek bir sistem için çalışmalar yapmasını rica ettim. Fakat "böyle bir planlama olmadığı" cevabı yazılı olarak bana gönderildi.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Şanlıurfa'nın turizmi hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıanal'a aittir.

Buyurun Sayın Açıanal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülander Açıanal'ın, Şanlıurfa'nın turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihin sıfır noktası olarak kabul edilen Edessa'dan Ursu'ya, Kaliru'dan El-Ruha'ya birçok isim almış peygamberler diyarı Urfa'mdan bizi izleyen aziz hemşerilerimi ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yeryüzünde önemli şehirler vardır. Bu şehirler geçmişten günümüze bilim, inanç ve sanat gibi insanlık kültürünün oluşumuna ve gelişimine kaynak olmuş önemli merkezlerdir. Bu şehirler batıda Atina ve Roma, doğu da ise Mekke, Medine, Kudüs ve Urfa'dır. Tarih sürekliliklerin, kopuşların ve değişimlerin sahnesidir. Urfa şehri bu anlamda sürekliliği temsil etmiştir. Urfa, akan zamanın âdeta dışında kendi iç ahengini muhafaza etmiş bir şehirdir. Bu ahenk sadece şehrin fiziki yapısında ve mahalle dokusunda değil sosyal ve kültürel yapısında da mevcuttur. Şehirde müslim ve gayrimüslim, Türk, Kürt ve Arap birlikte yaşamış, örf ve adetler devamlılık göstermiş, sanat ve müzik harmanlanmıştır. Urfa zamanın yıpratmasına göğüs germiş, sırtına vurulan hiçbir yükün altında ezilmeyip şanlılığını kendi kanıyla yazmış, kültürünü korurken değişime ayak uydurmuş bir şehirdir. Mezopotamya bölgesinin 3 semavi dini bağrında yaşatmış kadim Urfa, dünyanın en eski kenti, insanlık tarihinin başlangıcı, tüm insanlığın ortak ata yurdudur.

Değerli milletvekilleri, Abul Farac'a göre Urfa Nuh Tufanı'ndan sonra kurulan ilk şehirlerden biridir. Hazreti İbrahim Urfa'da doğmuştur ve bugün şehrin merkezinde yer alan Halilürrahman Gölü dev bir ateş iken Enbiya suresi 69'uncu ayetle İbrahim'e serin ve selamet olmuştur. Aynzeliha Gölü'yle, Halilürrahman Gölü ve camisiyle, Urfa Kalesiyle, Hazreti İbrahim'in doğduğu makamla, Hazreti Eyüp'ün Sabır Makamı'yla Türkiye'nin en büyük müzesinde sergilenen on iki bin yıllık Balıklıgöl heykeliyle, kral mezarları ve Şuayip şehriyle, Birecik'te kelaynaklarıyla, Bozova'da höyükleriyle, Halfeti'de saklı cennet ve siyah güllüyle, Soğmatar Antik Kenti'yle, Harran kümbet evleriyle, Siverek'te Karacadağ kayak merkeziyle, Karaali kaplıcalarıyla, geniş gastronomisi, halk oyunları, camileri, medreseleri, köprü ve bentleri, çeşmeleri, kale ve surları, hanları, geleneksel el sanatları ve masalsı tarihî sokaklarıyla tarih ve kültürün merkezidir Urfa.

Değerli milletvekilleri, tarihin sıfır noktası olarak adlandırılan Göbeklitepe, Malta Tapınakları'ndan altı bin yıl, Mısır Piramitleri'nden yedi bin beş yüz yıl daha eskidir. Bu niteliği sebebiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın olurlarıyla 2019 yılı Göbeklitepe Yılı olarak ilan edilmişti ve UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer almıştır. Yapılan her kazı bir tarih olunca tarihin taşlara yazıldığı yer Diyarbakır, eski toprakların yeni kenti Batman, ışığın ustaya saygı duyduğu şehir Siirt, şehri Nuh Şırnak, güneşin güne kavuştuğu yer Adıyaman, bir Mezopotamya masalı Mardin, mozaikler şehri Gaziantep, gönlü geniş insanlar şehri Kilis ve tarihin sıfır noktası Şanlıurfa. Bu illerin oluşturduğu “Mezopotamya” markası lansmanı Bakanlarımız Sayın Mustafa Varank ve Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un katılımı, Sayın Cumhurbaşkanımızın destekleriyle Urfa'mda, haklı gururumuzla gerçekleştirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, uygarlıkların buluşup kaynaştığı muhabbetin başkentini, Hazreti İbrahim'den gelen bereketli sofraları, Hazreti Eyyüp'ten gelen sabır öğretisini görmek, acının ne kadar tatlı olabileceğini tatmak için sizleri Urfa'ma davet ediyorum. Her bir hemşerim adına sizlere başım gözüm üstüne, buyurun Urfa'ya gelin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben hatibe teşekkür ederim. Yani ben Hanımefendinin sözünü kesmek istemezdim, güllük gülistanlık diye anlattılar. Urfa'nın su sorunu var, elektrik sorunu var, öğrencilerin okul sorunu var, öğrencilerin tablet sorunu var, internet sorunu var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tanal...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani şu güzel konuşmanın karşısında söylenecek bu mu ya?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yol sorunu var hatta bu turistik yerlerle ilgili soğuk su içilecek yer yok, tuvaletleri yok, tabelaları yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İşleri güçleri negatifinden bakmak, söylediklerinizin hakikat payı yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uçak biletleri çok yüksek, turistler gelemiyor. Yani Karaköprü'den ta Balıklıgöl'e gidinceye kadar engellilerin tuvalet yapma imkânı yok. Yani yok, yok, yok!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bunların hiçbirisi doğru değil.

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Mahmut Tanal, biz her şeyin içindeyiz, her konuya hâkimiz.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Srebrenitsa Bosna-Hersekli öğrencilere ve hocalarına “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şu anda Meclisimizde misafirlerimiz var. Bosna Hersek Srebrenitsa'dan gelen öğrencilerimiz var, hocalarıyla beraber teşrif ettiler.

Srebrenitsa anısına tüm şühedayı rahmetle anıyor ve kendilerine “Hoş geldiniz.” diyoruz. (AK PARTİ, CHP, HDP, MHP ve İYİ Parti sıralarından ayakta alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Ankara'nın sorunları hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Levent Gök'e aittir.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Ankara'mız başkentimiz ama Ankara'mızın, başkentimizin burnunun dibindeki ilçelerde dağlar kadar sorunlar var. Kendi seçim bölgem olan 1'inci bölgedeki dış ilçelerle ilgili birazcık bilgi paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Sakarya Meydan Muharebesi'ne ev sahipliği yapmış Haymana'mızın, Polatlı'mızın hâli nicedir bilir misiniz? Geçtiğimiz günlerde Haymana'daydım, ticaret borsasını ziyaret ettik. Haymana'da birçok köyümüzü dolu vurdu, 6 bin dönüm arazimiz, Kerpiçköy, Saatli, Boğazkaya, Tepeköy'deki yaşayan yurttaşlarımızın arazileri dolu yüzünden biçilemez hâle geldi, çoğunun da sigortası olmadığı için sigortadan para alamıyorlar ve sigortayı ilgilendiren şirket TARSİM -geldiği zaman da- yüzde 80'lik, yüzde 90'lık arazilere yüzde 30 zarar biçiyor değerli arkadaşlarım. Çiftçimiz zararına mı yansın, sigorta yaptırdığı hâlde parasını alamamasına mı yansın? Çünkü TARSİM diyor ki: “Ben size ancak devletin ilan ettiği buğday fiyatından para veririm.” Borsada 2.500, 2.900'e buğday

gidiyor ama TARSİM doludan mağdur olan yurttaşlarımıza diyor ki: “Ben size 2 bin liradan ödeme yaparım, zararın da yüzde 30.” yüzde 80’lik, yüzde 90’lık yerlere. Bunu kabul etmek olanaklı değil. Haymanalı çiftçimiz dertli, ürünün bedelini alamıyor. Kuraklık her yeri vurdu; Haymana, Polatlı, Şereflikoçhisar, Evren, Balâ, Gölbaşı, Elmadağ’ın tümünü.

50 dönümlük bir yerden örnek vermek isterim; 50 dönümü eken bir çiftçimiz kuraklık nedeniyle -Ankara Büyükşehir Belediyesinden aldığı tohum katkı payına rağmen değerli arkadaşlarım, 50 dönüme- mazot, biçer ve başka girdiler olmak üzere tam 5 bin lira civarında masraf yaptı, 50 dönüm yerden ancak 600 kilo buğday çıktı. Çiftçimizin eline geçen para 5 bin liralık gidere karşı 1.500 lira. Buna Haymana çiftçisinin dayanması mümkün değil, Polatlı çiftçisinin dayanması mümkün değil.

Polatlı il olması gereken bir ilçemiz, günde 10 kez elektrik kesintisi oluyor değerli arkadaşlarım, bunu kabul etmek olanaklı değil; 10 kez. Sulu tarım yapılıyor -pancar üretiminin de merkezidir Polatlı- su, elektrik kesilince motorlar çalışmıyor, tarlalar sulanmıyor, çiftçimizin zarar gördüğü bir dönem geçiriyor şu anda Polatlı.

Gökpınar Barajı’nın Polatlı’da mutlaka devreye alınması gerekiyor değerli arkadaşlarım, Polatlı’nın su sorununun çözülmesi açısından. Elektrik borcu olanların abonelikleri kesiliyor ve derhâl -fahiş fiyatlarla da- haciz işlemine gidiliyor.

Değerli arkadaşlarım, bir yandan Balâ’ya bakıyorsunuz, yoğun hobi bahçelerinde içme suyu kullanıyor. İçme suyu bahçelerde kullanılır mı değerli arkadaşlarım? Bunun derhâl, başka, tarımsal sulama şeklinde düzenlenmesi gerekiyor.

Balâ Devlet Hastanesinde uzman doktor yok. Balâlı hemşhçerlerimiz Ankara’ya gelmek zorunda kalıyor herhangi bir acil ihtiyaçta. Türkiye’nin ekonomik değeri bakımından en zengin alçı üretim merkezi olan Balâ’da alçı üretiminden Balâlı hemşhçerlerimiz faydalanamıyor. Balâ’da alçı üretimine ilişkin bir organize sanayi bölgesinin kurulması ve Balâlı hemşhçerlerimizin burada istihdam edilmesi şarttır.

Değerli arkadaşlarım, Şereflikoçhisar’a gidiyoruz. Peçenek Barajı var. Peçenek Barajı’nın hâlâ suyla dolmasını bekliyor Koçhisarlı hemşhçerlerimiz. Tuz Gölü’nün özelleştirilmesiyle yaratılan mağduriyetlerden dolayı Tuz Gölü’nün nimetlerinden faydalanmayan bir Şereflikoçhisar halkıyla karşı karşıyayız. Organize sanayiye de katılımcıların gelmesi için teşvik kapsamına alınmasını bekliyor Koçhisarlı hemşhçerlerimiz ve arsa bedellerinin de, gelecek sanayicilerin almaları için cazip hâle getirilmesini bekliyorlar.

Evren, Ankara’mızın en şirin ilçesi olan Evren’de Hirfanlı Barajı’nın yanında olmasına rağmen sulama sıkıntısı çekiliyor. Hirfanlı sulama projesi derhâl hayata geçirilmelidir Evren’de. Ekonomik ürün, bitki yetiştirilmesi özendirilmeli ve Evren ilçemizde üretilen balıkçılıktan Evrenli kardeşlerimiz faydalanamıyor. Gümüş balığı çıkıyor, kerevit çıkıyor. Gümüş balığının kilosunu 90 kuruşa satıyorlar, alan firmalar 50 liraya kadar, 100 liraya kadar dışarıya bunu ihraç ediyorlar değerli arkadaşlarım. Evren’de 90 kuruş, dışarı satıldığı zaman 50 lira, 100 lira; arada fahiş bir fark var.

Yine, değerli arkadaşlarım, Gölbaşı’mızda çok ciddi imar sorunları var. Özellikle Gölbaşılıların yakından bildiği 74 parsel ile ilgili imar sorunları derhâl çözülmelidir. Mogan Gölü 226 farklı kuş türüne ev sahipliği yapıyor ve burada, Türkiye’nin ve dünyanın göz bebeği bir sevgi çiçeği üretiliyor. Sevgi çiçeğini, daha, Ankaralılar ve Türkiye’de yaşayan yurttaşlarımız bilmiyor. O kadar değerli bir çiçek ki bunun mutlaka turizme, sanayiye ve üretime kazandırılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Devamla) - Yine, Gölbaşı'nda değerli arkadaşlarım, andezit taşı, Ankara taşı üretimi özendirilmeli ve güçlendirilmeli. Kamu eğer bir inşaat yapacaksa alacağı taşı Gölbaşı'ndaki Ankara taşından alarak inşaatlarını yapmalı ve Gölbaşı halkı zenginleşmeli.

Yine, Elmadag'da Çukurcak Barajı yapımı ihalesi bu yıl, söz verildiği hâlde yine yapılmadı. Elmadag Devlet Hastanesinde yine uzman doktorlarımız yok. Kentsel dönüşümü yaptı Çevre Bakanlığı, 10 tane binayı yarı yolda bıraktı. Eğer Çevre Bakanlığı yapamıyorsa bu 10 bina Elmadag Belediyesine devredilmeli ve ilçedeki bu çirkinlik bir an önce ortadan kaldırılmalı.

Değerli milletvekilleri -bildiğiniz gibi- “Ankara, Ankara güzel Ankara/ Seni görmek ister her bahtı kara” dizelerini hepiniz hatırlarsınız ama Ankara'mız ve ilçeleri maalesef o kadar bahtı kara oldu ki yirmi yılda her birinin nüfusu yarı yarıya düşmek suretiyle Ankara'mızın ilçeleri Türkiye'nin en mağdur ilçeleri hâline geldi diyor, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Gündoğdu...

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli Lüleburgaz'ın ulaşımına ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Ulaştırma ve Altyapı Bakanına: Trakya'nın tarım ve sanayi merkezi Lüleburgaz ilçemizin şehir merkezinden günde binlerce taşıtın geçtiği uluslararası D100 Kara Yolu can ve mal güvenliği açısından ciddi tehdit oluşturmaktadır. Son üç yılda Lüleburgaz merkezinde trafik kazalarından 20 canımızı kaybettik. Yirmi yıldır AKP hükûmetleri tüm ısrarlarımıza rağmen Lüleburgaz Çevre Yolu'nu yapmamıştır, yapamamıştır. Sadece 4,5 kilometre uzunluğunda planlanan çevre yolunun ısrarla yapılmaması nedeniyle kaybettiğimiz canların hesabını kim verecektir?

Yirmi yıldır yatırım fakiri hâline getirerek cezalandırdığınız Lüleburgaz halkımızı çevre yolundan daha ne kadar süre mahrum bırakacaksınız? Söz verdiğiniz hâlde neden yapmıyorsunuz ve soruyorum: Utanmıyor musunuz?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Aydemir.

2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da bitkisel üretim ve hayvancılıkla ilgili eğitim hizmetlerine ilişkin açıklaması

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, Erzurum'un en mühim sosyoekonomik tarifi, bitkisel üretim ve hayvancılık ili olduğudur. Bu kimliğimizi taçlandıran eğitim kurumlarının başında Atatürk Üniversitemiz bünyesindeki ziraat ve veterinerlik fakülteleri gelmektedir. Bu kurumlarımızla iftihar ediyoruz. Bu dönem bunlara ilave yeni bir eğitim kurumumuz daha oldu. Bünyesinde bitkisel üretim, hayvan yetiştiriciliği, hayvan sağlığı ve laboratuvar hizmetleri bulunan Aziziye Yavuz Selim Tarım ve Hayvancılık Lisesi açıldı. Üniversitemiz hocalarının da derslere gireceği bu nadide okul öğrencileri, veterinerlik ve ziraat fakültelerinin laboratuvarlarında uygulamalı ders yapma imkânı da bulacaklar. Genç jenerasyon çiftçiler yetiştirecek olan okulumuzu Erzurum'a kazandıran Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk Bey'e dadaşlar adına yürekten teşekkür ediyoruz.

Erzurum'a hayır, uğur getirsin diye niyazda bulunuyorum, size de saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Bilmukabele efendim.

Sayın Barut.

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, RTÜK'ün kestiği cezalara ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, AKP beğenmediği, susturmak ve sesini engellemek istediği herkesi, muhalif olanları ve fikrini ifade edenleri her türlü yollarla sindirmeye çalışmaktadır.

İktidar, RTÜK'ü bir sopa gibi kullanıyor. Geçtiğimiz günlerde değerli dostumuz Serhan Asker'in Halk TV'deki Görkemli Hatıralar programıyla ilgili bir konu vardı. RTÜK, otuz yıldır söylenen "Cemo" türküsünü Hilmi Yarayıcı okudu diye 3 program kapatma cezası verdi. Türkülerin susmayacağını, susturulmayacağını öğreneceksiniz. Şiirlerimizle, marşlarımızla, türkülerimizle ve destanlarımızla size teslim olmayacağız. Çukurova'nın gürleyen sesi, Torosların yiğit evladı, aşkın ve başkaldırının şairi Adnan Yücel'in bir şiiriyle size bir kez daha meydan okuyoruz. "Saraylar saltanatlar çöker / Kan susar bir gün / Zulüm biter / Menekşeler de açılır üstümüzde / Leylaklar da güler / Bugünlerden geriye / Bir yarına gidenler kalır / Bir de yarınlar için direnenler." (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED'de çalışan işçilere yapılacak zamma ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı BİNTED'de -en son 2019 Mart ayında yapılan ücret iyileştirmelerinden sonra- 2021 Martta yapılması gereken ancak hâlâ herhangi bir zam alamamış olan yaklaşık 6 bine yakın işçi ve aileleri çok büyük tedirginlik içerisinde. Şu anda konu ara bulucuda ve oradan da hakem heyetine gitmesi bekleniyor. Büyükşehir Belediyesi enflasyonun çok az üzerinde bir zam teklifinde bulunuyor ancak iki yılda bir yapıldığı için bu oran çok hızlı bir şekilde eriyor. Buradan sesleniyoruz: Sosyal demokrat belediyecilik yapan CHP'li belediyelerdeki zam oranlarını örnek alın. Bazı belediyelerimizde yüzde 40'a yakın zamlar yapıldı. Oradaki işçileri ve ailelerini mağdur etmeyin. Onlar şu anda bu konuyu takip ediyorlar, biz de takipçisiyiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

5.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, gençler için yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde son on dokuz yıldır, halkımızın tamamıyla birlikte gençlerimiz için de çalıştık çabaladık. Eğitim altyapısını güçlendirmekten burslara, barınmadan teknoloji ve spora, istihdamdan destek ve teşvik paketlerine kadar gençlerimiz için pek çok adım attık. Türkiye genelinde 9 olan gençlik merkezi sayısını 374'e ulaştırdık. Spor tesisi sayımızı 2 kattan fazla artırarak 3.915'e çıkardık. Mahallelerimize toplam 2.754 adet futbol ve voleybol sahası kurduk. Yükseköğrenim yurt yatak kapasitemizi 182 binden 700 bine taşıdık. Üniversite sayımızı 76'dan 207'ye yükselttik. Yükseköğrenim burs ve kredi tutarını lisans öğrencileri için 45 liradan 650 liraya, yüksek lisans öğrencileri için aylık 90 liradan 1.300 liraya, doktora öğrencileri için ise aylık 135 liradan 1.950 liraya kadar çıkardık. Her zaman gençlerimizin yanında olduk, olmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, arpa ve buğday fiyatlarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Açıkladığı fiyat, piyasanın gerisinde kalınca içerden arpa ve buğday alamayan Toprak Mahsulleri Ofisi 440 bin ton arpa, 395 bin ton ekmeclik buğday olmak üzere toplamda 835 bin ton ithalat için 2 yeni ihale açtı. Böylece iki haftada toplam 1 milyon 550 bin ton arpa ve buğday ithalatı için ihale açılmış oldu. Arpa ithalatının yanı sıra buğdayda da artan fiyatları aşağı çekmek için ithalat yapan

Toprak Mahsulleri Ofisi 13 Temmuzda yani bugün bir kez daha 395 bin ton buğday ithalatı yapmak için ihale açtı. Ofisin 30 Haziranda açtığı 395 bin tonluk ithalat ihalesinde ton başına ortalama 2.270 lira buğday alındı. Ülkemizdeki verimli toprakların ekilememesinin, çiftçinin tarlasına küsmesinin, ithalat tarımının ülkede egemen hâle gelmesinin tek sorumlusu buğdayın doğduğu topraklarda yerli değil, ithal buğday satın alan AKP iktidarına elbette çiftçilerimiz ilk seçimde hesap soracaktır.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, buyurunuz lütfen.

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürü Ali Er ve korumalarının ölüm yıl dönümüne ve güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Büyük Türk milletinin namus ve haysiyeti, ay yıldızlı al bayrağımızın şanla şerefle dalgalanması, Türk vatanının ve Türk devletinin ebet müddet var olması uğruna bölücü alçak teröristlerin hain saldırısında kahraman silah arkadaşlarıyla birlikte şehit olan Hakkâri Özel Harekât Şube Müdürümüz Ali Er büyüğümüzü, korumaları Abdülkadir Sadıkoğlu ve İbrahim Kaplan'ı şahadetlerinin yıl dönümünde rahmet, minnet ve ıftiharla anıyor, aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Güvenlik korucularımız ailelerinin geçimini temin etmek amacıyla her şeyden önce maaşlarının arttırılmasını talep etmektedir. Bunun yanı sıra sigorta kodunun 4C'ye alınmasını, emeklilik ikramiyesi ve sağlık yönetmeliği hazırlanmasını beklemektedir. Güncel korucu kanunu çıkarılarak çalışma koşulları, özlük hakları ve görev tanımlamalarının düzenlenmesini, yurt içi, yurt dışı görev ücretlerinin yükseltilmesini beklemektedir.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

15 Temmuz 2016 gecesinde terör örgütü FETÖ, PDY ve yandaşlarının ülkemizin birliğine ve millî iradeye yönelik başlattıkları darbe girişimleri akim kaldı. Yıllardır din kisvesi altında ümmetin imanını, milletin imkânını sömürenler üzerinde tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı olan uçaklarla, helikopterlerle, tanklarla, zırhlı araçlarla millî iradeyi teslim almaya kalkıştı. Bu milletin evlatları, kadını erkeği, yaşlısı genci başkomutanının riyasetinde devletin, bayrağın, vatanın, ezanın ne derece önemli olduğunu ve gerektiğinde bu değerler için seve seve canını verebileceğini bütün dünyaya gösterdi. İnsanımız millî iradeye sahip çıktı, hukukunu ayaklar altına almaya çalışan çapulculara ve iş birlikçilerine pabuç bırakmadı. En kötü aldatma Allah'la aldatmadır, bu nedenle olur olmaz yemin etmek de makul görülmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yalım...

9.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı Ayrancı köyünün isim değişikliğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başta Meclisimize olmak üzere Sayın İçişleri Bakanına sesleniyorum: Uşak'ın Banaz ilçesine bağlı eski adı Comburt, yeni adı Ayrancı olan köyümüzde, başta muhtar ve tüm köylülerimiz, köylerinin adının tekrar Comburt olmasıyla alakalı imza topladılar. Buradan köyün adının resmî olarak Comburt olmasıyla alakalı gerekenin yapılmasını Sayın İçişleri Bakanından özellikle talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ekinci...

10.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas Sanayi Mektebi Müzesine ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) - Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

Geçtiğimiz hafta sonu Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'ın katılımlarıyla, 1961 yılından beri açık cezaevi olarak kullanılan tarihî yapı restorasyon, çevre düzenlemesi ve tefrişatı yapılarak “yaşayan müze” konseptiyle Sivas Sanayi Mektebi Müzesi olarak hizmete açılmıştır. Sivas’a özgü eserler alanı, müze satış mağazası, kafeterya, yarı açık cezaevi odası, sanayi mektebi odası, minyatür halı ve kilim atölyesi, Sivas tarağı atölyesi, Sivas ağızlığı ve Sivas kalemi atölyesi, Sivas bıçağı atölyesi, müzik aletleri atölyesi, bakır atölyesi, gümüş atölyesi gibi geleneksel el sanatlarına yönelik uygulama atölyeleri oluşturulmuştur. Ziyaretçiler de müzeyi gezerken uygulama atölyelerinde geleneksel el sanatı yapma imkânı bulabileceklerdir. Bu güzel mekânı ilimize kazandıran başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkan...

11.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin Mezitli'ye yapılan sağlık yatırımlarına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mezitli’imizde sağlık alanında gerçekleştirdiğimiz yatırımlara yenisini eklemenin heyecanını yaşıyoruz. Mezitli ilçemizde 150 yatak ve 50 ünitelik Mezitli Devlet Hastanesi ile Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinin hayata geçirilmesinde zemin etüt çalışmalarıyla süreci başlattık. Yaklaşık 280 dönümlük arazi üzerine inşa edilecek hastanemiz tamamlandığında, Mersin’in batısında yaşayan vatandaşlarımızın önemli bir ihtiyacı giderilmiş olacak ve bölgeye ayrı bir değer katacak. Uzun süredir beklenen bu projenin hayata geçirilmesine katkı sağlayan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, değerli bakanlarımıza, milletvekillerimize ve emeği geçenlere teşekkür ediyor, tüm hemşehrilerimize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne yapılan saygısızlığı knadığına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, spor, bir beden hareketi, sağlıklı yaşam için son derece önemli bir aktivitedir ama daha ötesinde, tanışmayı, kaynaşmayı, hatta ülkeler arası yakınlaşmayı sağlayabilecek başlı başına bir güzellik ifade edebildiği kadar asıl anlamını yerine getirmiş olur. Sporu hoganlaştırma sürecine sokmak, siyasileştirmek, art niyetli, arzulanan iyi niyeti bertaraf etmek olacaktır. Yunanistan’da, bir özel müsabaka için misafir olarak davet edilen Galatasaray Spor Kulübüne karşı yapılan saygısızlığı sözde medeni Avrupa kafası olarak izah etmek yeterli olmayacaktır. İçlerinde milletimize karşı duydukları kinin basit bir yansıması olan bu olayı kınıyor, Galatasaray Spor Kulübüne geçmiş olsun dileklerimi iletirken vakur duruşlarından dolayı tebrik ediyorum.

Edep, bir devlet ve millet geleneği değilse bugün yaşananndan farklı bir davranış beklemek yanlış olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

13.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale’de termik santraller nedeniyle kanser hastalığının arttığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale’de 5 termik kömür santrali faal. Kanser, öldürücülüğü yüksek ciddi bir halk sağlığı sorunudur; Çanakkale ise termikler ve maden projeleri nedeniyle tehdit altındadır. Kömürden elde edilecek 1 megavat elektrik için doğaya 1 ton karbondioksit salınmakta ve baca gazları bronşit, kanser ve damar hastalıklarını tetiklemektedir.

Çanakkale’de 2009 yılından itibaren kansere bağlı ölümler artarak devam ediyor. 2009 yılında 537 olan ölüm sayısı, 2011’de 816, 2013’te 863, 2018’de 859 kişiye çıkmıştır. 2018’de ölümlerin 305’i gırtlak, soluk borusu, bronş ve akciğer tümörleri kaynaklıdır ve Biga’da 45, merkezde 87 ve Çan’da da 29 ölüm gerçekleşmiştir; 2019’da da rakam Biga’da 62, merkezde 75, toplamda da 318’e çıkmıştır. Ölümlerin önüne geçmek için artık termik santrallere izin verilmemeli, filtrelerin çalıştırılması konusunu devlet ciddi şekilde takip etmelidir.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

14.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen’in, Soma Uyar Madencilik işçilerine ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kazanılmış haklarını almaya çalışan Uyar Madencilik işçileri için iktidarın tavrının oyalama taktiğinden öteye geçmediğini yaşanan süreçte gördük. Bu madenciler evlerinde geçim mücadelesi, mahkeme salonlarında adalet mücadelesi, yollarda da hak mücadelesi verdi. Madenlerin altında ölmek yetmedi, hak ararken yollarda da hayatlarını kaybettiler. Birkaç gün önce Soma bu uğurda 2 şehit daha verdi, BAĞIMSIZ MADEN İŞ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile sendika üyesi Ali Faik İnter’i bir kez daha rahmetle anıyorum. Bir önceki düzenlemede Uyar Madencilik işçileri de kapsama alınmış olsaydı bu ölümler yaşanmayacaktı.

Değerli milletvekilleri, Soma’nın adını artık ölümlerle birlikte anmayalım. Ortada sekiz yıllık bir mağduriyet var ve zaman aşımına uğramak üzere. Meclis kapanmadan önce bu mağduriyetlerin giderilmesi ve bu düzenlemenin torba yasaya eklenmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

15.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya’nın, et ve tavuk fiyatlarındaki artışa ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kurban Bayramı öncesi et ve tavuk fiyatları almış başını gidiyor. Gaziantep’te kırmızı etin kilosu 130 lira, tavuk etinin kilosu 30 lira olmuş, karaciğerin kilosu 85 liraya yükselmiş. Yaşanan bu yükseliş karşısında vatandaşlar eti gramajla almaya başladı. Yetkililerin bu işe el atması gerekirken maalesef ortada et ve tavuk fiyatlarının çıkışını durduracak ne bir Bakanlık var ne de bir Hükümet.

Bu yükselişin sebebiyse iktidarın uyguladığı yanlış tarım ve hayvancılık politikalarıdır. Bu yanlış politikalar sonucu gerçekleşen zincirleme reaksiyonla maliyetler artmakta, köylü ve besici hayvancılıktan uzaklaşmakta, et fiyatları da devamlı artış göstermektedir; tüketiciler kadar kasaplar da mağduriyet yaşamaktadır. Hayvancılığa yönelim olmaz ise et fiyatları her geçen gün artmaya devam edecektir. Bu yanlış politikalar böyle devam ederse önümüzdeki günlerde et fiyatlarındaki artışı daha fazla göreceğiz. Bu sürecin sorumlusu olan Hükümetin yerli ve millî politikaları bir an önce hayata geçirmesi şarttır diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

16.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’ın, Artvin Yusufeli’nde iş yeri ve konut sahiplerine yaptırılacak kura çekimine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sular altında kalacak olan Yusufeli ilçesiyle ilgili olarak 13-14-15 Temmuz tarihlerinde yani bugün ve yarın arsa, iş yeri ve konut sahipleri arasında kura çekimi yapılmaktadır. Kura çekimi yapılmadan satış fiyatlarının belli olması zorunludur ancak fiyat açıklaması yapılmamıştır. Kura çekiminden itibaren

üç haftalık süre içerisinde hak sahipleri arasında yer değiştirme yapılacak ancak fiyat belli olmadan yapılan bu kuraya bağlı olarak yer değiştirmeler sakat olacaktır. Dahası, yaklaşık 500 adet konut birinci kat seviyesindeyken kura çekimi yapılması hatalıdır, olmayan konutun kurasını çekmek doğru değildir. Herkesin bir çuval içerisinde karışık kuraya girmesi doğru değildir, aynı binada altı üstlü oturmak isteyen, yaşlı anne ve babalarına bakmak isteyen ailelerin en azından 2 kuraya girmeleri gerekir ancak bu bile yapılmamıştır. Mahalle kültürü ve komşuluk ilişkileri de bu kurayla yok ediliyor, kimin nereye kura çekeceği belli olmadığından çok büyük sıkıntılarla karşı karşıya kalınacaktır. Mahalle kültürünün yaşatılması için mahalle isteyen hak sahiplerinin talepleri yerine getirilmeyerek kura çektilmesi hatalıdır. İş yerleri için gerekli eşleşmeler hakkıyla yapılmadan çekilecek kura yöre esnafını açıkça mağdur edip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

17.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mardin'in sorunlarına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sizin aracılığınızla Sayın Cumhurbaşkanına şu soruları yöneltmek istiyorum: Geçen haftalarda ben Mardin'deydim, Mardin halkımızın içme suyu sorunu var, elektrik sorunu var. Mardin'de yol sorunu var, Mardin'de tarım arazilerinin sulanması sorunu var, Mardin'de GAP bitirilmediği için Mardinli vatandaşlarımız mağdur; Mardin'in ilçelerinde de yine aynı şekilde çöp toplanmıyor, yollar yapılmıyor. Mazıdağı ilçesinde fabrika var, fabrikada filtre olmadığından dolayı pis hava kokuları Mazıdağılı vatandaşlarımızı perişan etmiş durumda. Nusaybin Sınır Kapısı açılmadığı için ekonomik açıdan Nusaybinli kardeşlerimiz mağdur. Nusaybin'in içerisinden İpek Yolu geçmekte, orada alt geçit, üst geçit olmadığı için yayalar karşıdan karşıya geçerken sürekli trafik kazaları yaşanmakta. Devlet Su İşleri burada kanal yapmış ancak sulama gelmemiş; kısacası, Mardinli vatandaşlarımız mağdur, bu mağduriyetin bir an önce bitmesini istiyorlar. Öğrencilere tablet dağıtılmamış, internet yok, maalesef perişanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, güvenlik korucularının sorunlarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, güvenlik korucuları özellikle kırsal alanda, köylerde terörle mücadele ve genel olarak güvenlik konusunda önemli faydalar sağlamaktadırlar, özveriyle görevlerini yapmaktadırlar. Güvenlik korucuları artık yedi gün yirmi dört saat görev başındadırlar, operasyonlara katılmakta ve verilen diğer görevleri yapmaktadırlar yani artık tam süreli bir iş yapmaktadırlar, tam süre terörle mücadele etmektedirler.

Haziran ayında 2 güvenlik korucusu çıkan çatışmalarda şehit olmuştur, Allah rahmet eylesin.

Bazı bölgelerde güvenlik korucusu sayısı yetersizdir, buralara ek alım yapılmalıdır. Güvenlik korucularının maaşları ve özlük hakları iyileştirilmelidir. Güvenlik korucuları en düşük ücret alan kamu görevlisi durumundadırlar. Maaş ve tazminatları artırılmalı, özlük hakları iyileştirilmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Bilmukabele.

Sayın Erel...

19.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, geçici Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imamların sorunlarına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde ihtiyaç odaklı yıllarca görev yapan geçici Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imamlarımız diyor ki: “Kadrolu, sözleşmeli statüde çalışan imamlarımızın sahip oldukları tüm şartları taşımaktayız. Türkiye'nin en ücra yerlerinde devletimizi, Diyanetimizi temsil etmekteyiz. Bugün Diyanetin ihtiyacı en az 2 bin civarındadır. Diyanetin bu boşluklarını KPSS DHTB'den en az 60 puan alarak, mülakat sınavını geçerek doldurmaktayız. Bizler 800-1.200 TL maaş ve sekiz dokuz günlük sigortayla hayat sürdürmekteyiz. Taşeronlara, beş yıl ücretli öğretmenlik yapanlara kadro verildiği gibi geçici Kur'an kursu öğreticilerine ve vekil imamlara da geçmiş yıllarımız baz alınarak kadro verilmesini talep etmekteyiz. 2018'de Meclise sunulan kanun teklifinin neden yasallaşmadığını hâlâ merak etmekteyiz.”

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

20.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Ruanda soykırımının yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dostluk Grubu Başkanlığını yürüttüğüm Ruanda Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçisi Sayın Mironko'yu Gazi Meclisimizde misafir ederek iki ülke ilişkileri hakkında istişarelerde bulunduk. Dünyanın gözleri önünde 20'nci yüzyılın en korkunç soykırımlarından birine sahne olan Ruanda, bugün başarılı yönetimi, huzuru ve büyüyen ekonomisiyle öne çıkıyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, inşallah önümüzdeki süreçte kültürel, ekonomik ve siyasi anlamda iş birliği yaparak iki ülkeye de fayda sağlayacak adımlar atılacaktır. Asırlardır sürdürdüğümüz ancak kesintiye uğramış olan Afrika ülkeleriyle olan dostluğumuz böylece hak ettiği yeri almış olacaktır. Güçlü bir imparatorluk geçmişisi olan Türkiye, Afrika'nın sömürü hikâyesini her zaman göz önünde tutarak mazlum ve mağdurların daima yanında olmaya devam edecektir.

1994 yılında kaos ortamı oluşturularak 1 milyondan fazla insanın öldüğü soykırımı kınıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

21.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Dersim Ovacıklı Firik dedenin ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Dersim'in kâmil insanı Firik dedenin aramızdan ayrılışının yıl dönümündeyiz. Sözlü geleneğin son temsilcilerinden olan Dersim Ovacıklı Firik dede 10 Temmuz 2007'de hayata gözlerini yumdu. 1980 askerî darbe günlerinde Ovacık'ta işkence yapılarak, diri diri yakılarak öldürülen Behzat Firik'in babası olan Firik dede o günden beri oğlunun acısıyla yas tuttu, acısı da gözyaşları da hiç dinmeyen Firik dede o günden sonra bir daha hiç konuşmadı. Derviş Cemal ocağının bireyi olan Firik dede, yaşamı boyunca Alevi-Kızılbaş geleneğine, yoluna, ritüellerine ve öğretisine göre yaşayan ve bu öğretiyi toplumda sözleriyle, deyişleriyle ileten bir bilge insandı, bir kâmil insandı. Oğlu Behzat Firik'in acısıyla yas tutan Firik dedenin konuşurken son sözleri şöyle olmuştu: “Başımıza geleni sorma oğul, bir karanlık dönemdi. Harami sofralarında yer kapma yarışına girdiğimiz gün zaten kaybetmiştik her şeyi. Cellada kılavuz olma hâlimizi evliyalarımız da kabul etmemişti. Kabul etmediği içindir ki bize ‘Gidin ne hâliniz varsa görün.’ demişlerdi.”

Saygıyla anıyorum Firik dedeyi.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Başkan.

22.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher'e Allah'tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, Türk Dil Kurumunun 89'uncu kuruluş yıl dönümüne, Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası ile Avrupa U23 Atletizm Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz'ü kutladığına, Yunanistan'da Galatasaray Spor Kulübüne uygulanan iğrenç tavrın Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürü olduğuna, Türkiye'de bulunan sığınmacılara ve Tunceli'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce üzücü bir haber aldık. Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher makamında görevi başındayken ekibinde yer alan bir polis memurunun silahlı saldırısına uğradı. Cevher saldırının ardından olay yerinde yaşamını yitirdi. İl Emniyet Müdür Yardımcımıza Allah'tan rahmet diliyorum; yakınlarına, Emniyet mensuplarına, yüce milletimize başsağlığı diliyorum. İlk gelen bilgileri göre, şehit eden kişi, daha önce İl Emniyet Müdür Yardımcısının kendisi hakkında soruşturma açtığı bir polis memuru. Dolayısıyla, olayın terör ya da başka bir boyutu yok, tamamen kurum içi bir işleyişi Emniyet Müdür Yardımcısının hayata geçirmesi sonucu vuku bulan bir hadise. Olayın tüm yönleriyle değerlendirilmesini bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11 Temmuz 1995 günü bebek, çocuk, kadın demeden 8.372 Bosnalı Müslüman kardeşimiz Avrupa'nın gözü önünde soykırıma uğradı. Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümünde hayatını kaybedenleri rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Türk Dil Kurumu “Türk Dili Tetkik Cemiyeti” adıyla 12 Temmuz 1932'de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla kuruldu. Dilimizin muhafaza edilmesi ve gelişmesi amacıyla kurulan Türk Dil Kurumumuzun 89'uncu kuruluş yıl dönümünü kutluyorum.

İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenen Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda 2'nci olan Millî Takım'ımız 7 altın, 5 gümüş, 3 bronz madalyayla şampiyonluğa damga vurdu. 2 Avrupa rekoru kıran Merve Tuncel kızımız başta olmak üzere, şampiyonada madalya kazanan bütün genç yüzücülerimizi yürekten kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum. Millî sporcumuz Tuğba Danışmaz Estonya'nın başkenti Tallin'de Avrupa U23 Atletizm Şampiyonası'nda altın madalya kazanarak ülkemizi şampiyonluğa taşıdı. Değerli sporcumuz Tuğba Danışmaz'ı kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Geçtiğimiz pazar günü Edirne'de Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 660'ıncı Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde ata sporumuzu günümüzde yaşatmak adına mücadele veren tüm güreşçilerimizi tebrik ediyorum. Finaldeki galibiyetiyle başpehlivan olan Ali Gürbüz'ü yürekten kutluyorum.

Galatasaray Futbol Takımı yeni sezon hazırlıkları kapsamında Olympiakos'la hazırlık maçı yapmak için Yunanistan'a gitti -bakın, bu çok önemli; Türk Dışişleri açısından da önem arz ediyor, hazır Komisyon Başkanımız da burada- ancak Galatasaray burada skandal denecek bir muameleyle karşı karşıya kaldı. Sarı kırmızılıların dün yaptırdığı PCR testini geçerli saymıyorlar, bunu gerekçe gösteren Yunan yetkililer temsilcilerimizi havalimanında beklettiler. Galatasaray kafilesi de Yunan cephesinin bu skandal tutumu sonrası İstanbul'a geri döndü. Buradan şunu söylemek istiyorum: Yunanistan'ın Galatasaray Takımı'na uyguladığı bu iğrenç tavır bu ülkede Türkiye'ye karşı oluşan cesaretin tezahürüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 18 tane adanızı alırlar ve siz ses çıkarmazsanız yarınlarda başka şeylere de cesaret edeceklerinden hiç şüphemiz olmasın. Türkiye’nin hemen yanı başında, Dedeagaç’ta, kurulmaya devam edilen Amerika’nın üslerini de hiç unutmayın, neye dair kurulduğunu da aklınıza bir getirin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada en fazla sığınmacı alan ülkeyiz biz. Türkiye, yaklaşık 9 milyon Suriyeli sığınmacıya bakıyor; bu sayı pek çok Avrupa ülkesinin nüfusundan daha fazla. Yaklaşık 100 milyon nüfusu olan Mısır’daki sığınmacı sayısı, bizim yalnızca Kilis vilayetimizdeki Suriyeli sığınmacılarımızdan daha fazla. Büyük Suriyeli göçü yetmezmiş gibi şimdi bir de Afgan göçüyle karşı karşıyayız; günde 500 ila 1.000 arasında Afgan, yasa dışı yollarla Türkiye’ye giriş yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Türkiye’de bulunan sığınmacı sayısı Türkiye’nin kültürel ve etnik dokusunu değiştirecek şekilde hızla ilerliyor. Yani ülkemiz silahsız bir istilayla karşı karşıya şu anda. Türkiye Orta Doğu’nun göç merkezi hâline gelerek millî güvenliği tehdit edilirken, Avrupa’ysa, Türkiye’yi, sığınmacıların kendi memleketlerine gelmesini önleyen bir duvar gibi görüyor. Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisinin yanlış dış politikası sonucunda dünyanın en büyük göç merkezi konumuna geldi. Türkiye Cumhuriyeti devletinin hudutları kanla çizilmiştir ve bu hudutlar bizim namusumuzdur. Türk milleti böyle bir külfete daha fazla katlanamaz. Türk halkının vergileri üzerinden finanse edilen sığınmacıların Türkiye’deki varlığı sürdürülebilir değildir. İYİ Partinin iktidarında Türkiye dünyanın göç merkezi olmaktan kurtulacak, sınır politikalarımız “hudut namustur” ilkesine göre yeniden inşa edilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – ...Türkiye’de misafirliği artık sona eren Suriyeliler ve diğer sığınmacı gruplar vatanlarına geri dönecekler.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener’le birlikte Türkiye’yi karış karış gezmeye, milletimizin sıkıntılarını dinlemeye devam ediyoruz. Dün de Sayın Genel Başkanımızla birlikte Tunceli’nin ilçelerinde ve köylerindeydik. Sıcaklık 42 derece olmasına rağmen programlara hiç ara vermeden vatandaşlarımızı dinledik, sıkıntılarını not aldık. Bu sıkıntıların birkaçından kısaca söz etmek istiyorum. Tunceli’nin Mazgirt ilçesi İbimahmut köyündeki içme suyu hattı yetersiz. Bu köyde köylülerimiz içme suyuna ne yazık ki erişemiyorlar. Köyde ayrıca kanalizasyon altyapısı yok, su hatlarının yetersizliğinden dolayı da toplum sağlığı risk altında. İbimahmut köyüne giden ulaşım yolları ise gerçekten çok kötü. Kötü havalarda çamur ve balçık yüzünden de kapanıyor, araba gitmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tunceli merkeze bağlı Batman köyü Durak mezrası mevkisinde bulunan içme suyu hattında da sık sık arızalar yaşanıyor. Vatandaşlar kendi imkânlarıyla su hattını onarmaya çalışsalar da hattaki boruların gerek açıkta olması gerekse malzeme yetersizliğinden dolayı suya erişim imkânları ortadan kalkıyor. Ayrıca, Batman köyündeki ulaşım yolları yetersiz, köye ulaşım yolu sık sık çamur ve balçık yüzünden kapanıyor. Bu konularda Hükûmetin dikkatini çekmek istiyoruz.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başarılar diliyoruz efendim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

23.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Srebrenitsa katliamının 26'ncı yıl dönümüne, İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası ile Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda madalya kazanan sporcuları ve Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına, Yunanistan'ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı hukuksuz ve hadsiz davranışları kınadığına ve Manisa Alaşehir'deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Temmuz 2021, acısını yüreklerimizde hissettiğimiz Srebrenitsa soykırımının 26'ncı yıl dönümüdür. 11-16 Temmuz 1995 tarihleri arasında katil Mladiç komutasındaki Sırp askerler, Sırp devlet adamları Karadžić veya Miloseviç'in emriyle yaklaşık 8.500 Boşnak'ı vahşice katletmiştir. Avrupa'nın göbeğinde gerçekleştirilen bu soykırımda 2 milyon 200 bin kişi evlerinden edilmiş, 100 binin üzerinde Boşnak işkence kamplarına atılmış, tecavüze uğramış, 985 cami yok edilmiştir. Katil Mladiç "Türklerden intikam almanın vakti geldi." sözüyle Batı'nın Türk milletine olan asırlık kinini ortaya koymuştur. Osmanlı Devleti'nin nizamıâlem ülküsüyle adaletle yönettiği topraklar, Batı'nın ırkçı, Darwinist, sömürgeci, materyalist zihniyetiyle kana bulanmıştır. Dünyanın gözü önünde gerçekleşen bu soykırım 20'nci yüzyılın en büyük insanlık suçlarından biridir. Bu vesileyle Srebrenitsa'da katledilen Bosnalıları ve Bilge Kral Aliya İzzetbegović'i rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, Serbest ve Grekoromen Millî Takımlarımız 3-8 Temmuz 2021 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen İşitme Engelliler Dünya Güreş Şampiyonası'nda 8 altın, 9 gümüş, 12 bronz olmak üzere toplam 29 madalya kazanmıştır. Büyükler serbest stilde mücadele veren millî sporcularımız Mükremin Aktaş, Sinan Sadak, Onur Arı, Ömer Saner, Dursun Gözel altın madalya; Oğuz Dönder, Ferhat Binici gümüş madalya; Ercan Gör bronz madalya kazanarak takım sıralamasında Millî Takım'ımız dünya 1'incisi olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Diğer yandan, millî yüzücülerimiz İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenen Avrupa Gençler Yüzme Şampiyonası'nda 7 altın, 5 gümüş ve 3 bronz olmak üzere toplam 15 madalya kazanmıştır. Millî sporcularımız Merve Tuncel, Batuhan Filiz, Berke Saka, Mert Kılavuz, Yiğit Aslan, Beril Böcekler farklı stillerde altın, gümüş ve bronz madalya kazanarak takım sıralamasında 2'nci olmuşlardır. Güreş ve yüzme şampiyonalarında elde ettikleri başarılarla ülkemizi gururlandıran millî sporcularımızı, teknik ve yönetim ekibini tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, 9 Temmuz 2021'de Edirne'de başlayan 660'ncı Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 11 Temmuz 2021'deki final müsabakalarıyla sona ermiştir. Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Türk milletinin tarihinin, kültürünün, cesaretinin, kahramanlığının ve geleneğinin en somut örneklerinden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kırkpınar, Kel Aliço'nun, Koca Yusuf'un, Adalı Halil'in, Kurtdereli Mehmet'in emaneti, Türk kültürünün er meydanındaki adıdır. Bu vesileyle 660'nci Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nde 1'inci olarak 4'üncü kez başpehlivanlığı kazanan Ali Gürbüz'ü, 2'nci olan İsmail Koç'u, 3'üncü Orhan Okulu'yu ve güreşlere katılan tüm pehlivanlarımızı tebrik ediyor, ata sporumuzun yaşatılmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Yunanistan, Türkiye düşmanlığını yeşil sahalara da taşımıştır; 12 Temmuz 2021’de Galatasaray Futbol Takımı, Olympiakos Futbol Takımı’yla hazırlık maçı yapmak üzere Yunanistan’ın başkenti Atina’ya gitmiştir. Yunan yetkililer tahkir edici ve insanlık dışı muamelelerle futbolcularımızı ve teknik heyeti saatlerce havaalanında bekletmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yunanistan’ın hukuksuz, haksız, hadsiz, küstah bu davranışlarını şiddetle kınıyor, acilen Türkiye’ye dönme kararı alarak gereken cevabı veren yönetim kadrosunu ve futbolcularımızı tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, 12 Temmuz 2021’de Manisa’nın Alaşehir ilçesine bağlı Tepeköy Mahallesi’nde tarım işçilerini taşıyan servis ile otomobilin çarpışması sonucu 2 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 9 vatandaşımız da yaralanmıştır. Kazada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına, ailelerine başsağlığı; yaralılara acil şifalar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Danış Beştaş.

Buyurunuz Sayın Başkan.

24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Zilan katliamının yıl dönümüne, Anayasa Mahkemesi kararı gereğince Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun vekilliğinin iade edilmesi gerektiğine, trafik kazasında hayatını kaybeden BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ile madenci Ali Faik İnter’in yakınlarına başsağlığı dilediğine, Hey Tekstil işçilerine, Mehmet Emin Özkan’la ilgili Adli Tıp Kurumu raporuna, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin eğitim haklarının engellendiğine ve Kürtçe namaz kıldırarak ve dua okudukları için tutuklanan din insanlarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Zilan katliamının yıl dönümü. 13 Temmuz 1930’dan bu yana doksan bir yıl geçti ve doksan bir yıl önce bugün, Zilan Deresi kan aktı ve Zilan Deresi’nin kan akmasından sonra, doldurmasından sonra bütün cesetler orayı doldurdu. Binlerce Kürt, çocuk, yaşlı hep birlikte büyük bir katliamdan ve kıyımdan geçirildiler. Açıkçası Kürtlerin yaşadığı katliamlardan bir tanesidir Zilan katliamı ve o katliamda on binlerce insanın katledilmesi dışında 44 köy de yakıldı. Hamile kadınların karınlarının deşildiği bir katliamdır Zilan katliamı ve sevgili Musa Anter’in, Ape Musa’nın şöyle bir tespiti var: “Kıyametti, zulümdü, kan akardı derelerimizden.” diye o tarihi niteler. Ve maalesef o katliamdan sonra katliamda görev alanların cezasızlıkla ödüllendirilmesi için bir yıl sonra bir af kanunu çıkarılır ve katliamdan hiç kimse ceza almaz. İktidarlar değişiyor, tarih değişiyor ama Kürtlere karşı politika, inkâr, imha ve ret politikası maalesef değişmiyor. Zilan katliamında yitirdiğimiz canları saygıyla, minnetle anıyorum ve bu meselelerin yüzleşme olmadan kesinlikle çözülemeyeceğini, altını çizerek, defaaten söylemek istiyorum ve tekrar anıları önünde saygıyla eğiliyorum.

Sayın Başkan, Kocaeli Milletvekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun burada vekilliği düşürüldü bir haberi paylaştığı için, yayında olan bir haberi paylaştığı için.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman da, konunun tartışıldığı dönemde de defalarca ifade ettik “Bu, suç değildir, düşünce, ifade özgürlüğü kapsamındadır, milletvekilliği düşürülmemelidir...” Birçok şey söyledik ama maalesef vekillik düşürüldü, sonra yalan bir propagandayla hatta koridorlarda slogan atıldığı bile iddia edildi, kesinlikle asılsız ve yalandı, bunu biz gayet iyi biliyoruz, bunların belgelerini de açıkladık. Şimdi Anayasa Mahkemesi on iki gün önce bir karar verdi ve dedi ki: “Hem

siyaset yapma hakkı hem de düşünce ve ifade özgürlüğü ihlal edilmiştir.” Altı gün sonra karar yerel mahkemeye gitti ve altı gün önce -bugün yedinci gün- Gergerlioğlu vekilimizle ilgili iade-i muhakeme kararıyla birlikte tahliyesine karar verildi, kendisini karşıladık ve bu süre zarfında aradan on iki gün geçti, yerel mahkemeyi esas alacak olursak altı gün geçti ve aldığımız bilgiye göre hâlâ karar Meclis Başkanlığına intikal etmiş değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benzer bir örnekte, Enis Berberoğlu’nda iki gün içinde gelmişti. Bu süre uzatımının görevi kötüye kullanma olduğunu, halk iradesinin gasbının devamı olduğunu önemle ifade etmek istiyorum. Zaten üç ay haksız ve hukuksuz bir yere işkence yapılarak cezaevine götürüldü, tutuldu, şimdi de vekilliğinin bir an önce iadesi artık bir yargı kararı gereğiyle bu süreler niye uzuyor, bunu anlamak mümkün değil. Yani bu konuda iktidar grubu sözcülerinin özellikle bunu takip etmesini, Başkanlık Divanımızın da bu konuda hassasiyet göstermesini önemle rica ediyorum.

Ayrıca şunu da eklemek istiyorum: UYAP diye bir sistem var, Ulusal Yargı Ağı Projesi, karar anında işler ve karşı tarafta aynı anda görünür. Yani altı günde Kocaeli’den buraya bir karar gelmemesini kesinlikle iyi niyetli değerlendirmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun kararı, tezkeresi bir an önce okunup vekilliği iade edilmelidir.

Maden işçilerinin vefatı hepimizin yüreğini dağladı, hakikaten bir trafik kazasında BAĞIMSIZ MADEN İŞÇİLERİ Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin ve tazminat mağduru madenci Ali Faik İnter Ankara’ya gelirken... Aslında trafik kazası değil, bu bir iş cinayeti idi çünkü iktidar sözcüleri ve özellikle İçişleri Bakanı Soylu kendilerine söz vermişti bu sorunun çözüleceğine dair. Bugün, Soylu sözünü tutmuş olsaydı belki bu 2 işçi aramızda yaşıyor olacaktı. İktidar sözcüleri gasbedilen haklara dair “Kamu kaynaklarını kullanarak gerekirse ödeyeceğiz.” dediler ama maalesef ödenmedi, işçiler de her seferinde “Köle değiliz ve haklarımızı istiyoruz.” dedikleri için polis zoruyla, şiddetle karşı karşıya kaldılar. Bilahare iktidar sözcüleri “Bana ne, bize mi çalıştınız?” şeklinde çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İktidar sözcüleri bu talepleri görmezden geldi.

Evet, bu Tahir Çetin ve Ali Faik İnter, bize hakikaten, sabırla, cesaretle örgütlenmeyi, mücadele etmeyi ve direnmeyi miras olarak bıraktılar ve maalesef paylarına yine ölüm düştü. Tüm sevenlerine, ailelerine, yakınlarına başsağlığı dileklerimizizi tekrar iletmek istiyorum ve mücadelelerinin takipçisi olacağımızı, maden işçilerinin yanında olacağımızı da ifade etmek isterim.

Şimdi, benzer bir durum da Hey Tekstil işçileri için söz konusu. Hey Tekstilden haklarını alamayan 420 işçi var. Firma başka adlar altında yeni işletmeler kuruyor ve işine devam eden işçilerin haklarını ödemiyor. Bu durumda daha fazla yoksulluk ve sömürü maalesef yaşam buluyor. Bir çağrımız da 2012 yılından beri haklarını alamayan Hey Tekstil emekçileri için. Onlar hepimiz için çalışıyor, emek sarf ediyor. Onların haklarının ödenmesi gerektiğini ve haklarının ödenmesinin anayasal bir hak olduğunu önemle ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mehmet Emin Özkan... Sayın Başkan, burada kaç defa söyledim hatırlamıyorum, sayısız defa söyledim. En son dün Adli Tıp Kurumu bir rapor verdi. Tahmin edelim raporda ne demiş: “Cezaevinde kalabilir.” raporu vermiş. Elimde Adli Tıp Kurumunun bütün üyelerinin listesi var. Ben burada şunu söyleyeyim; Adli Tıp Kurumunun raporunda diyor ki: Mehmet Emin Özkan bütün sorulara “Bilmiyorum.” diye cevap vermiş; 83 yaşında. Adli Tıp Kurumu Mehmet Emin Özkan’ın Kürtçe dışında bir dili bilmediğini bile tespit etmemiş, edememiş, yazma gereği bile duymamış. Hiçbir soruyu anlamadan “Bilmiyorum.” demiş. Şimdi, diğer yandan, bu Mehmet Emin Özkan’ın neymiş hastalığı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mehmet Emin Özkan 5 defa kalp krizi geçirmiş, 4 defa anjiyo olmuş, zehirli guatrı var, kemik erimesi var, aşırı kilo kaybı var, böbrekleri sorunlu, görme ve duyma kaybı var. 1 Haziranda ziyaret ettiğimde bir bölümünü ben kendim tespit ettim; duymadığını, görmekte sıkıntı çektiğini. Şimdi, bu insanın, hiçbir soruya cevap veremeden, ana dilinde kendisiyle muhatap olunmadan hem de mahkeme dosyasında tercüman vasıtasıyla ifade verdiği ortadayken Adli Tıp Kurumu üyeleri bu raporları neye dayanarak veriyor? Kendileri doktor mu, cellat mı? Nedir yani? Bunlar doktor olamaz. “Hipokrat yemini” diye bir yemin vardır. Onlar mahkeme yerine geçemezler. Burada bir sürü titrleri var, yok efendim profesör, yok bilmem ne yani isimlerini açıklamayacağım ama ben doğrudan ATK’ye sesleniyorum: Siz, yüzde 90 oranında iş göremez durumda olan 83 yaşındaki bir hastaya hangi tıp bilginizle “Cezaevinde kalabilir.” raporu veriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Herhâlde öldükten sonra “Cenazesini cezaevinden çıkarabilirsiniz.” diyecekler. Adli Tıp Kurumu sadece görevini kötüye kullanmıyor, suç işliyor; bırakalım yeminlerinin gereğini yerine getirmeyi, hakikaten ifade edemeyeceğimiz kadar çok büyük bir suç pratiği içinde. Taammüden Mehmet Emin Özkan’ın ölümüne gidecek raporu imzalamışlar, üstelik hiçbir şey anlamadan. Bunu bir kez daha ifade edeyim.

Sayın Başkan, uzattım, farkındayım. İzin verirseniz, bir iki konu var önemli: Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri protestolara katıldılar diye şimdi ciddi bir baskıyla karşı karşıyalar ve yurt dışında kazandıkları lisansüstü eğitimlerine devam edememe durumları var. Neden? Çünkü haklarında adli kontrol kararı ve yurt dışı yasağı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri demokratik haklarını kullandıkları için şimdi öğretim hakları, eğitim hakları engelleniyor, bursları kesildi ve yurt dışındaki üniversitelerden burs kazandıkları hâlde şu anda Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri gidememe durumuyla karşı karşıyalar.

Bir de yeni bir haber düştü: Bunun dışında, ayrıca, ön lisans eğitimini uzatan Boğaziçili öğrenciler artık yurtlarda da kalamayacaklar, ilişkiğini kesmişler. Yani bu iktidar diyor ki: “Bana muhalifsen ben kötülükte sınır tanımıyorum, hukuk da tanımıyorum. Her türlü kötülüğü, zulmü ve hukuksuzluğu uygulayım.” Ama buradaki hukuksuzluk kayyum atanmasıdır, ona tepki verilmesi değil.

Son söyleyeceklerim din âlimlerine ilişkin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Geçen hafta 9 din insanı; mele, hoca ve seyda tutuklandı. Neden mi? Kürtçe namaz kıldırıldıkları için ve duaları Kürt dilinde yaptıkları için. 2015’te Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanının Kürtçe yazılan Kur’an-ı Kerim’le seçim propagandası yaptığını sadece not olarak ifade etmek istiyorum.

Her dilde ibadet yapmak yasak ama Kürt dilinde ibadet yapmak tutuklanma gerekçesi olmuş ve bu insanlar dinle alay etmemiş, “Bakara makara.” da dememiş; dini kendi inançlarının gereği olarak nasıl yaşamak istiyorlarsa öyle yaşamışlar. Sarayın, iktidarın dayattığı din anlayışıyla ibadet etmek zorunda değillerdir. DİAYDER Başkanının da aralarında bulunduğu -Ekrem Baran’ın- bu din insanlarının çoğunun 83 yaşının üstünde olduğunu da ifade ederek bu zulme son verilmesi çağrısını yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son cümlem de şu olsun: Diyarbakır’da Kürtçe bir hitap yapılıyordu; aynı dakikalarda, saatlerde İstanbul’da din insanları Kürtçe ibadet yaptıkları için tutuklandılar. Bunu da halkımızın, kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

25.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Srebrenitsa soykırımının 26’ncı yıl dönümüne, trafik kazasında hayatlarını kaybeden CHP Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ile CHP Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal’a Allah’tan rahmet dilediğine, Manisa Alaşehir’deki trafik kazasında hayatını kaybeden tarım işçilerine, Soma Uyar Madencilik işçilerinin durumuna, Yunanistan’ın Galatasaray Spor Kulübüne yaptığı muameleyi kınadıklarına, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine yurt dışı yasağı konulmasının zulüm olduğuna ve Surp Takavor Kilisesi’ne yapılan hakaretlerin davranışın cezalandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1991-1995 Yugoslavya iç savaşı sırasında Sırp ordusunun girdiği Krivaya Harekâtı’nda 11-22 Temmuz 1995 tarihleri arasında en az 8.372 Bosnalı hayatını kaybetmişti. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Avrupa’da yaşanan en büyük katliamdır, insan kıyımıdır, soykırımdır ve insanlık suçudur. Bunu bir kez daha lanetliyoruz ve Aliya İzzetbegović’in “Ne yaparsanız yapın ama soykırımları unutturmayın.” deyişini bir kez daha tutanaklara geçirmek istiyorum.

Bu acılı dönemi andıktan, acıları bir kez daha paylaştıktan sonra... Pek çok acılı haber aldık geçen haftadan bu yana. Bunlardan bir tanesi, partimizin Konyaaltı Gençlik Kolları Başkanı Deniz Demiral ve Silifke Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Batuhan Uysal’ı hafta sonu geçirdikleri ayrı ayrı trafik kazalarında kaybettik. Hayalleri vardı, görevleri vardı. Çok daha önemli görevler için onların umutları, bizlerin onlara dair umutları vardı. Belki bu salonda yer alacaklardı, görevler yapacaklardı ama hem ailelerini hem Cumhuriyet Halk Partisi ailemizi gözü yaşlı bıraktılar. İkisinin de hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. Ailelerine başsağlığı, kendilerine bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, Manisa’mızın Alaşehir ilçesinde tarım işçilerini taşıyan bir araç kaza yaptı; 2 işçimizi kaybettik, 9 işçimizin tedavileri sürüyor. Tedavisi sürenlere acil şifalar diliyoruz. Hayatını kaybedenlerin acılarını yüreğimizde hissediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha önce de Gölarmara’da, Hacıveliler köyünde 14 kadın tarım işçisini kaybetmiştik. Bu konudaki Meclis komisyonu çalışmalar yapmıştı ama bu konuda alınması gereken tedbirler, önlemlerle ilgili, ilgili bakanlıkların ve idarenin üzerine düşenleri yapmadığını bu kazaların Türkiye’nin dört bir yanında tekrar etmesinden anlıyoruz ve bu konuda yetkilileri bir kez daha göreve davet ediyoruz Sayın Başkan.

Bir diğer acı haber, bu sefer hem Manisa’dan ama hem Ankara’dan, hem Meclisten; bütün Türkiye açısından çok büyük bir sıkıntı. Biliyorsunuz, Manisa’da 301 madencinin hayatını kaybettiği facia yaşanmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O facianın görünür kıldığı bir diğer maden Uyar Madencilikti, faciadan sekiz dokuz ay önce kapatılmıştı 2 işçinin ölümüyle ama sayısız iş kazası yaşanan güvensiz bir madendi Azim Uyar’ın işlettiği. Maden kapandı, maden sahibi malını mülkünü yakınlarının üzerine geçirdi, Türkiye’de madencilik faaliyetlerine devam etti. Hatta, daha sonra Ermenek’teki facia da kendisine ait bir madende oldu. Manisa’daki Uyar Madencilik işçileri sekiz yıldır haklarını arıyorlardı. Soma’daki işçilere söz verilirken, 15’inci madde, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı o dönem Başbakanlık görevindeyken gözünün önünde tutanak altına alındı ve Uyar Madencilik soruları çözülecek. Ben bunu altı yıldır söylüyorum, geçen sene Soma’nın soruları çok gecikmeli mutabakatla çözlürken de dile getirdik; Sayın Özlem Zengin “Bu işte vebal var.” dedi, olumlu katkı sağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepimiz konuştuk defalarca; AK PARTİ MKYK’ye gidecek gelecek, oraya gidecek gelecek, hep “Çözülecek...”, hep “Çözülecek...” En son dayanamadılar, yollara düştüler; yollardayken Süleyman Soylu yanlarına gitti, “Namus sözü veriyorum.” dedi, basına yansıdı, “1 Ocak, bilemedin 15 Ocağa kadar çözeceğim, gerekirse kendi yöntemlerimle çözeceğim.” dedi ama o namus sözü de ortada duruyor. Madenciler 17 kez gidip geldiler, gidip geldiler.

Sayın Başkan, madenciler, son gelişlerinde 40 kişiydiler, Ankara girişine 32 kilometre kala durduruldular, sadece 5’inin gelmesine izin verildi, bütün hafta mekik dokudular. Perşembe günü akşam Meclis kapanırken “Yasa çıkarmayacağız, sorun çözülmeyecek...” Son derece üzüldüler. Son, odamda vedalaştık, hatta son akşam yemeğini Meclis Üyeler Lokantası’nda yedik, birçok, her partiden arkadaşla selamlaştılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bütün hafta tüm gruplara da gittiler geldiler ama bir kez daha, 17’nci kez boyunları bükük -ama uykusuz çünkü otobüsün içinde yattılar, bir tesiste yattılar, konakladılar-yorgun ve uykusuzdular ve dönüşte yolda uyudular, öndeki araçta giden 2’si hayatını kaybetti. Ben, İzmir Kınık’ta ve Manisa Soma’da o cenazelere katıldım, o annelere bir şey diyemedim, bir şey diyemedim Sayın Başkan; hanginin olsa diyemezsiniz. O yakaran anaların yüreklerindeki yangını nasıl söndüreceğiz bilmiyorum. Herkes “Haklısınız.” diyor, herkes “Çözeceğiz.” diyor ama -ne Manisa ne madenciler-ölümler son bulmuyor. Bu konuda, dün ilgili Komisyona çıktım, bütün konuyu anlattım. Tek talepleri var, Tahir Çetin diyordu ki: “Sayın Başkanım, Meclis kapanmadan şu torbaya koysunlar bizi.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitireceğim Sayın Başkan.

Özlem Hanım “İlk torbaya konulacak.” dediğinden beri dokuz ay geçti, ben kendisinin samimi gayretlerine şahit oldum ama ne zaman ki Grup Başkan Vekilliğinden ayrıldı, bizim iş ortada kaldı. Madenciler oradan oraya, oradan oraya... “Bugün git, yarın gel.” “Sizin işiniz kanunla olmaz.” “Neden?” “Emsal teşkil eder.” Vallahi Tahir Çetin’in sözü şu: “Etsin be, etsin. Ne olur? Etsin ki birkaç gariban daha hakkını alsın.” diyor. Haksız mı? Bir de diyor ki: “Madem emsal teşkil edecekti, geçen seneki Soma kararı bize niye emsal teşkil etmedi?” Haksız mı? Biz bunları duymadan nasıl bu koltuklarda oturacağız?

Şu anda görüşülen torbaya bu sorunun çözülmesiyle ilgili bir madde koyarsak 25 milyon TL. Geçen sene Soma’da 75 milyonlu çıkarıldı, 200 milyonluk da ekstradan inisiyatifle başka yerlere ödeme yaptı bu idare. Polemik olsun diye söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sarayın bir günlük harcaması 10 milyon TL. Salı, çarşamba, perşembe öğlene kadar 25 milyon TL harcanacak orada, şu 880 insana yazık. Ali Faik öldü, 25 yaşında; babası Ali Faik 5 yaşındayken ölmüş. Babasının hakkı için geliyordu, o uğurda kendi de öldü Sayın Başkanım. Sizler vicdanlı insanlarsınız; istirham ederim, gerçekten gruplar arası bir uzlaşmaya katkı sağlayınız. Parlamento gündemine hâkimse bu gündeme hâkim olamayacak da nereye hâkim olacak? Bu konuda sürekli topu taca atmalar, sürekli topu taca atmalar; bıktık usandık, bıktık usandık Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, ben de diğer mevkidaşlarım gibi, bugün süreyi biraz fazla kullandım ama -inanın- bu kadar olayın olduğu yerde hangi birine değinmeden geçesiniz, atlayasınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Galatasaray’a Atina’da yapılan muameleyi kınıyoruz. Galatasaray’ın dönüş gelişini doğru buluyoruz. Spor siyasete, siyaseti spora ve 2 ülkenin suyun iki yanındaki kardeşliğini siyasilerin hırslarına, komplekslerine alet eden Yunan siyasetini, Yunanistan siyasetini buradan eleştirdiğimizi ve bu konuda yanlış yaptıklarını bir kez daha tutanaklarımıza ve Yunan siyasetçilerin yüzüne söylüyoruz. Yunanistan’ın Büyükelçiliği, yazacağınız kriptoya yazın bunu: Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir zaman sizin yaptığınız kadar basitleşmeyecektir. Ancak, bunun kendi sporcularınıza yapıldığını düşünüünüz, değerlendiriniz ve bu ülkenin, bu Parlamantonun da sabrını sınamayınız.

Boğaziçi Üniversitesinde malum var bir kayyum ve bu kayyum, Melih Bulu üniversiteye zulmetmeye gelmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şımartılmış, yetkisini aşmış, aldığı yetki Anayasa’ya aykırı bu kayyum rektör üniversitelerde -Parlamentoda o mağduriyetin de haklı olarak dile getirildiği- 28 Şubatta yapılan zulümleri aratmayacak zulümler yapıyor. Bu iş doğru bir iş değildir. Vicdan sahibi bütün milletvekillerini Boğaziçi’nde neler oluyor, gidip o işe bir bakmaya davet ediyoruz.

Ece Erten, Paris Üniversitesi Dil Bölümüne 1’incilikle kaydolmuş. O bölümü 1’incilikle kazanan bir öğrenci ne kadar terörist olabilir? Yurt dışına çıkış yasağı koymuşlar.

Beril Destan Zaman, Siena Üniversitesi Avrupa Çalışmaları Bölümünü üstün dereceyle kazanmış; eylem yaptı diye sokağa çıkış yasağı koymuşlar. Niye? Süleyman Soylu “Terörist bunlar.” dedi, herkese “terörist, terörist” denildi; savcı, bir örgütle bağlantı bulamadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyor Sayın Başkan.

Süleyman Soylu “Terör örgütleriyle bağları var.” dedi, bu yalana da partisinin Genel Başkanı dâhil bütün siyasetçilerini mahkûm etti, büyük büyük konuşuldu. Savcı bir tane terör örgütü tespit edemedi ama “Ne yapalım, Bakanın sözü yerde kalsın...” Cumhurbaşkanı “prompter”dan saydırdı “Her örgüt var bunların içinde.” diye, bir örgüt bağlantısı yok. Yurt dışına çıkış yasağıyla tahliye, çocuklar kazandıkları yerlere gidemiyorlar. Büyük bir haksızlık var, bunu da eleştiriyoruz.

Son olarak da, Surp Takavor Kilisesi’nde yapılan densizliği, 3 kişinin hakaretamiz davranışlarını kınadığımızı belirtiyoruz. Kendi inancımıza saygı beklerken başkalarının inançlarına, kendi kutsalımıza saygı beklerken başkalarının kutsallarına karşı girilen bu davranışın en ağır şekilde eleştirilmesi, en ağır şekilde cezalandırılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Turan konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Başkan.

26.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa’daki trafik kazasında hayatını kaybeden işçilere Allah’tan rahmet dilediğine, Soma Uyar Madencilik işçileriyle ilgili olarak konuyu çözme yönünde adım attıklarına, silahlı saldırıda şehit olan Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher’e Allah’tan rahmet dilediğine, Srebrenitsa soykırımının 26’ncı yıl dönümüne, Yunanistan’ın Galatasaray Spor Kulübüne uyguladığı saygısız tavrı kınadığına ve Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri’nde başpehlivan olan Ali Gürbüz ile bütün pehlivanları kutladığına ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Manisa’daki madencilerimizin geçirdiği trafik kazasında maalesef 2 işçimiz hayatını kaybetti; Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Özgür Bey’in bahsettiği konuya ilişkin olarak da dün basına bu konuda ayrıntılı bilgi verdiğimizizi ifade etmek isterim. Enerji Bakanlığımızla beraber Grup Başkanlığımız yoğun çalışma içerisinde ve TKİ merkezli bir adımla konuyu çözme yönünde adım attığımızı ifade etmek isterim. Prensipte konu çözülmek için anlaşılma ile beraber sürece ilişkin, yöntemle ilişkin bazı ihtilaflar var; onları da çözüp inşallah, bu konuyu hepimizin kabul edeceği şekilde sonuçlandıracağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hakkâri İl Emniyet Müdür Yardımcısı Hasan Cevher makamında görevi başındayken maalesef bir polis memurunun silahlı saldırısı sonucu hayatını kaybetti; olay tüm ayrıntılarıyla değerlendiriliyor, inceleniyor. Hasan Cevher amirimize Allah’tan rahmet, ailesine başsağlığı dileklerimizizi iletiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pazar günü, insanlığın kanayan yarası Srebrenitsa soykırımının 26’ncı yılıydı. Srebrenitsa, insanlığın kabuk tutmayan yaralarından biri; Srebrenitsa, insanlığın gözü önünde yaşanan, tarihin en utanç verici lekelerinden biri; aradan geçen yıllara rağmen acısı, hüznü hâlâ yüreklerimizde. Uluslararası toplum ne yazık ki o dönemde sessiz kaldı; 8 binden fazla Bosnalı kardeşimiz kadın-erkek, yaşlı genç, çoluk çocuk demeden Avrupa’nın göbeğinde, BM Barış Gücü askerinin ve dünyanın gözü önünde, üstelik, Birleşmiş Milletlerin oluşturduğu güvenli bölgede katledildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bugün yeni ihmallerin, katliamların yaşanmaması, insan canının birkaç ülkenin insafına bırakılmaması için “Dünya 5’ten büyüktür.” anlayışına, yeni bir sisteme çok daha fazla ihtiyaç olduğunun en somut örneği. Bunu siyasi saiklerle söylemiyorum; yaşanmış, bedel ödenmiş, acı tecrübeler doğrultusunda gördüğümüz bir gerçek. Srebrenitsa soykırımının 26’ncı yılında, hayatını kaybeden Bosnalı kardeşlerimize tekrar Allah’tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin güzide spor kulüplerinden Galatasaray Futbol Takımı’na, dün gece, özel maç yapmak üzere gittiği Atina Havalimanında Yunan makamlarınca uygulanan çirkin, hadsiz, saygısız tavrı herkes gibi kınıyorum, üzüntülerimi ifade etmek istiyorum. Galatasaray’ın maruz kaldığı muamele centilmenlikten çok uzak, kötü niyetli bir yaklaşımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sporun evrenselliğinden, birleştirici rolünden, misafirperverlikten bihaber; devlet ciddiyetinden çok uzak, karşılıklı anlaşmalara aykırı, yakışsız bu tavrı kınıyoruz. Yunanistan’dan geri dönme kararı alan Galatasaray’ı da bu duruşundan dolayı tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güreşçilerin atası, Allah’ın aslanı Hazreti Hamza’dan bu yana süregelen, tarihimizde ise Kırkpınar’la özdeşleşmiş, bu yıl 660’ncısı yapılan Kırkpınar Güreşleri’nde heyecan dolu müsabakaları hep beraber izledik. Şampiyon olan Ali Gürbüz pehlivanımız başta olmak üzere tüm pehlivanlarımızı tebrik ediyor, emeği geçenleri kutluyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye’de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye’de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 13/7/2021 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerinde grubum adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yapılmakta olan HES projeleri ve maden arama faaliyetlerinin doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararlar her geçen gün daha da artmaktadır. Ülkenin dört bir tarafında bu çalışmalar nedeniyle ortaya çıkan doğa tahribatına şahit oluyoruz ama en büyük tahribat Türkiye’nin en yeşil bölgesi olan Karadeniz Bölgesi’nde yaşanmaktadır desem herhâlde bana itiraz etmezsiniz. Bu kapsamda, Artvin Kamilet Vadisi, Giresun Çanakçı Deresi ve kendi şehrim Trabzon’un Araklı ilçesindeki Karadere, Ordu’nun Korgan ilçesindeki Güllü ve Karakoyun Deresi’ndeki HES projeleri bölgemizde doğa tahribatının en belirgin örnekleridir maalesef.

Değerli arkadaşlar, HES projelerinin etkisiyle iklimde değişikliklerin yaşandığı, bunun da ani ve yoğun yağışlar nedeniyle sel felaketlerine sebep olduğu akademisyenler ve STK temsilcileri tarafından belirtilmektedir. Bölgede uzun zamandır yaşanan sel ve heyelanlar sonucu insanlarımızın hayatlarını kaybetmesi her birimizin hafızasındadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2018 yılında Karadeniz için İklim Değişikliği Eylem Planı açıklanmış, hazırlanan raporda kaçak yapılaşmadan, dere yataklarının bozulmasından ve yağmur sularının çeşitli sebeplerle denize ulaşamamasından söz edilmiş; Karadeniz’de yapılan maden çalışmaları, denetimsiz yol inşaatları ve HES’ler nedeniyle doğa tahribatının yaşandığı teyit edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, HES projelerinin yanı sıra, yine bölgemizde ormanlık alanları, fındık bahçelerini tahrip eden ve içme sularına olan etkisiyle insan hayatını tehlikeye atan siyanürlü altın arama çalışmaları ve maden arama çalışmaları da halkın haklı tepkisine neden olmaktadır. Ordu’nun Fatsa ilçesinde yapılan siyanürlü altın arama çalışmaları, Artvin ilimizin Murgul ilçesine bağlı Damar köyünde maden işleme ve ayrıştırma tesisi için bölgede açılan siyanür havuzu buna birer örnektir.

Değerli arkadaşlar, bu noktada, İkizdere’de İşkencedere Vadisi’nde yapılacak taş ocağına karşı yöre halkının gösterdiği haklı mücadeleyi burada bir kez daha hatırlatıyor, ağacını, ormanını ve deresini gelecek nesillere bırakma derdinde olan İkizdere’li hemşehrilerimizin yanlarında olduğumuzu tekrar buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, sevgili arkadaşlar; özellikle yaylaları, dereleri, ormanları ve eşsiz doğasıyla insanı büyüleyen Karadeniz Bölgesi’nin son yıllarda ekolojik yıkımın merkezi hâline geldiğini görmekteyiz. Yaylaları imara açmak için yapılan yollarda binlerce ağaç kesilmiş, HES’ler nedeniyle dereler kurumuş, bunun yanında siyanürlü maden arama çalışmalarıyla bölgenin önemli geçim kaynağı

olan fındık ve çay tarımına darbe indirilmiş, dereler çamur akar hâle gelmiş, su tutulmasının yapıldığı bölgelerde heyelanlar meydana gelmiştir. Bu sebeplerden ötürü, yapılan ya da yapılacak olan maden arama ve ayırıştırma çalışmaları ve HES projelerinin çevreye, doğaya, bölgede yaşayan vatandaşlarımıza ve canlılara olan zararları incelenmeli, denetimleri yapılmalı ve gelecekte yaşanması muhtemel tehlike ve felaketlerin önüne geçilmelidir.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın bu son bölümünde yine seçim bölgem Trabzon'dan bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Trabzon'un Araklı ilçesindeki hemşehrilerim bir sorunu yüce Mecliste dile getirmem için bana iletiler, dün memleketteydim.

Bilindiği üzere, Araklı ilçemiz Taşönü mevkinde Trabzon ve Rize İlleri Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğince entegre katı atık bertaraf tesisi kurulmuştu. Bu tesisle ilgili bu kürsüde birkaç kez konuşmuştum. Ayrıca 19 Şubat 2019'da da Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bu görmüş olduğunuz önergeyi vererek burada yaşanan sıkıntılara dikkat çekmiş ve alınması gereken tedbirler konusunda yetkilileri uyarıştım.

Şimdi, burada yaşayan insanların şikâyetleri var değerli milletvekilleri. Bu tesis yapılırken "Burada vahşi depolama olmayacak, tesis son sistem olacak, koku olmayacak." denilmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Bugün ise burada "ayırıştırma" adı altında dışarıya dökülen çöplerden inanılmaz kokular gelmekte ve insanlar evlerinin pencerelerini açamamaktadır. Bu durumdan olumsuz etkilenen Arsin ilçemizin Kuzguncuk, Çubuklu, Yeniköy, Fındıklı ve Yolüstü Mahalleleri ile Araklı ilçemizin, başta Taşönü olmak üzere, Hasköy, Karatepe, Ayvadere, Yeşilce, Ortaköy, Yiğitözü, Özgen, Yolgören, Buzluca, Karşıyaka ve Yalıboyu Mahallelerinde vatandaşlarımız artık nefes alamaz hâle gelmişlerdir. Atık suyun artırılmadan Yanbolu Deresi'ne akıtıldığı iddiası vardır ki bu, ciddi bir iddiadır. Buralarda yaşayan vatandaşlarımız bölgeye dadanan martılardan dolayı şemsiyeyle gezebildiklerini, bölgeye domuzların indiğini ifade ediyorlar.

Bu arkadaşlarımızın, bu vatandaşlarımızın sesine kulak verelim, Yanbolu Vadisi'ndeki vatandaşlarımızın mağduriyetini giderelim, vadiyi tekrar yaşanabilir hâle getirelim diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay Pekgözeği.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Değerli milletvekilleri, değerli halkımız; Deniz Poyraz'ı, Tahir Çetin'i, Ali Faik İnter'i saygıyla minnetle anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Serbest piyasaya açılan enerji alanları Türkiye'nin başının belası olmuş durumda. Kamu yararı olmayan bu projeler sınırsızca bütün coğrafyamızda doğamızı katlediyor. Artvin, Giresun, Trabzon, Ordu ve buralardaki iklim değişikliği, sel felaketleri, heyelanlar, ormanların kesilmesi, dere ve ırmaklardan suyun borularla kilometrelerce taşınarak şirketlere peşkeş çekilmesinden kaynaklanıyor. Canlılar, insanlar sudan ve doğal varlıklardan yararlanamıyor. Karadeniz'de her derenin başında bir HES kurmak nasıl sürdürülebilir bir proje olabilir ayrıca? Bu alanlar tamamen insansızlaştırılıyor, ekosistem bundan olumsuz etkileniyor, ekosistem birbirine bağlı olduğu için biyoçeşitlilik yok ediyor ve doğa geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip ediliyor ve bütün bu düzenlemelerin hiçbirisi bilimsel temellere dayanarak yapılmıyor. Öyle ki, sit alanları HES'lerin yapılmasının önünde engel olmaması için yeniden derecelendiriliyor; doğal sit alanları, koruma alanları tahrip ediliyor ve meralar, ormanlar,

kıyılar, millî parklar, yaylalar, kışlalar tamamen gasbediliyor. Halk gelirden uzak tutularak geliri elinden alınıyor, halkın geçimlik kaynakları elinden alınarak şirketlere peşkeş çekiliyor. Bütün bunlar meslek odalarının ve kamu kurumlarının hazırladıkları raporlar göz ardı edilerek sadece ve sadece yandaş şirketleri desteklemek adına gerçekleştiriliyor. ÇED'ler kopyalayapıştır sistemiyle halkın rızası alınmadan gerçekleşiyor; halk istemiyor, protesto ediyor, Jandarma ise halkın karşısında şirketlerin temsilcisi olarak halka zulmediyor, yaşam hakkına sahip çıkan halka şiddet uyguluyor.

Aynı şeylerle bizler İzmir'de de karşılaşyoruz. Aynı şekilde, örneğin, Seferihisar'da şu anda zeytin ağaçları kesiliyor. Otoyollar, köprüler, madenler, jeotermaller, HES'ler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler.

Bütün bunlar için ağaçlar yok ediliyor ve deniyor ki: “Biz başka yerlerde ağaç dikiyoruz.” Ya, bu yalandan artık vazgeçin. “KİPTAŞ” diye bir şirket var. KİPTAŞ güya Maraş'ta 500 bin ağaç dikiyormuş. Siz yüz yıllık, bin yıllık zeytin ağaçlarını keserek o zeytinlerden yararlanan kurdu, kuşu, hayvanı, insanı zeytin ağaçlarından mağdur ederek ne kadar ağaç dikerseniz dikin bunu telafi edemezsiniz. Efemçukuru'na altın madeni işletmesi yapılıyor, Ordu'nun Fatsa ilçesinde aynı şekilde. Bu maden şirketleri, bu altın şirketleri siyanürlerle suyu zehirliyor. Bunlar kırk dokuz yıllığına şirketlere kâr devşireceğiz diye, şirketlere bir şeyleri peşkeş çekeceğiz diye halkın hayatını zehirlmekten ve halkın geçim kaynaklarını şirketlere aktarmaktan başka bir şey değildir. Bu, doğa düşmanlığıdır, halk düşmanlığıdır; bu, işsizliğin, yoksulluğun aynı zamanda sebebidir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum. İYİ Parti ve Sayın Hüseyin Örs'ü tebrik ediyorum, önemli bir konuda önerge vermişler.

Tabii, HES konusuna farklı bakışlar var. Hükûmet “Dere akar, Türk bakar; su akar, Türk bakar. Böyle saçmalık olur mu?” diye her şeyi para gözüyle görerek saldırıyor, tarihî sit alanlarını değiştiriyor; doğal sit alanlarına, gen bölgelerine, endemik canlıların alanlarına, millî parklara dalıyor. “Nereden para gelecek?” arkadaşlar.

Bakın, Türkiye'nin 2021'de 340 gigavat elektrik ihtiyacı var; isterse Türkiye 539,7 gigavat üretebiliyor değerli arkadaşlar; 200 gigavat fazlamız var. Böyle olmasına rağmen, elektrik üretsin diye Çin firmasına ruhsat verilmiş, Adana Hunutlu'da ithal kömürle termik santral yapıyor. Orası var ya, deniz kaplumbağalarının üreme alanı değerli arkadaşlar. “Ne ilgisi var ya? Kaplumbağa da ne ki ya? Yani karıncalara, balıklara bakacağız da elektrik mi olmayacak? Peki, o zaman, cep telefonunu kullanmayın, bilgisayar kullanmayın.” gibi bir de böyle dikleniyorlar, konuşuyorlar. Öyle değil arkadaşlar ya! Tabii, para olsun ya, tabii, kalkınma olsun, tabii, gelişme olsun; tabii, teknolojinin, dünyanın, medeniyetin gelmiş olduğu zenginliklerden istifade etmek istiyoruz ama biz yeryüzünde yaşıyoruz. Hani, hatırlayın ayeti “Yeryüzünü sizin için döşedim. Orada türlü türlü zenginlikler yarattım.” diyor. O yaratılan şeye nasıl saldırıyorsunuz ya? Gidiyorsunuz suyu –“HES” dediğimiz HES var ya, boru tipi HES'ler asıl problem- bir borunun içine alıyorsunuz, kilometrelerce, 10 kilometre yukarı çıkarıp aşağı indiriyorsunuz, oradan elektrik enerjisi üretiyorsunuz. O 10 kilometrede karınca, kurt, arı, arı, arı... Bakın, “Maçahel” diye bir yer var, Borçka'nın bir köyü, bir vadisi, Maçahel Vadisi. Dünyada, Kafkas arısı için gen bölgesidir, başka hiçbir yerde yok. Orada suları kanallara aldınız, kanallara; arıların yaşama alanlarını bozuyorsunuz, su ihtiyaçlarını gideremiyorlar. Ya, siz nasıl insanlarsınız ya? Siz gerçekten nasıl bakıyorsunuz?

Bakın, şu anda Türkiye’de 478 adet faal HES var, 370’i Doğu Karadeniz Bölgesi’nde. Değerli arkadaşlarım, baraj tipi HES’ler falan ayrı bir problem ama bu boru tipi HES’lerden söz ediyorum; bütün bu boru tipi HES’lerin tamamı bittiği zaman, Türkiye’deki enerji ihtiyacının yüzde 1,5’ünü karşılayacak. Yüzde 1,5’u için yok ediyorsunuz zenginliklerimizi değerli arkadaşlar, yok ediyorsunuz yüzde 1,5 için. Bakın, Türkiye’deki -şimdi, satacaksınız ya- elektrik dağıtım sisteminde yüzde 20’ye yakın kaçak var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – HES’lere harcadığınız paranın onda 1’ini harcayarak bu kaçakların yarısını ortadan kaldırebilirsiniz. Peki, bu sizin yaptığınız hesap, nasıl hesap değerli arkadaşlarım?

Sözlerimi bitirirken buradan, İkizdere’de Cengiz Holdingin bir vadiyi, bir dağı yıkmasına karşı direnen köylüleri gerçekten saygıyla selamladığımı iletmek istiyorum değerli arkadaşlarım.

İkizdere’de Eşkenci Vadisi’nde bir inat uğruna, bir inat uğruna değerli arkadaşlarım, 10 kilometre içeride, hiç üzerinde ağaç olmayan yamaçlarda aynı sert bazalt taşı, kayası olmasına rağmen, inatla o vadiye giriliyor ve dünyanın en güzel vadisi yok ediliyor değerli arkadaşlar ve bu bir inat uğruna yapılıyor, binbir türlü yalan söylenerek bu yapılıyor. Orada köylüler hâlâ direnmeye devam ediyor ama Cengiz’in makineleri de o dağları yıkmaya devam ediyor değerli arkadaşlarım.

Nereye kadar? Az kaldı yani ben iki sene bekleyebileceğiniz kanaatinde değilim, yakında seçim olacak ve siz gideceksiniz inşallah. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Nevzat Şatiroğlu.

Buyurunuz Sayın Şatiroğlu.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi aleyhinde AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunu ifade etmek isterim ki, ne bir maden projesi ve işletmesi ne de bir hidroelektrik santral projesi ve işletmesi denetimden uzak olsun. Tüm bu projeler en küçüğünden en büyüğüne kadar ilgili kurumlar ve bakanlıklar tarafından sürekli izlenmekte ve denetlenmektedir. Örneğin, madencilikte ve hidroelektrik santral projelerinde ÇED konusu oldukça hassas ve önemli bir konudur. Yapılması planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesi, olumsuz etkilerinin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin seçilecek yer ve teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolü sürdürülecek çalışmaların belirlenmesi için ÇED raporu tanzim edilmektedir.

Yine, madencilikte ruhsat kolay bir aşama değildir, ardından orman izinleri, sit veya özel su kaynaklarına yakınsa hassasiyetle yapılan çalışmalar, gayrisihhi müessese izinleri ki bu izinler alınırken gerek itfaiyelerin gerek Karayolları Genel Müdürlüğü’nün ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının olurları alınmak zorundadır ve bu teftişler sahada sürekli yapılmaktadır. Bu izinler tamamlandıktan sonra açılan bir maden işletmesi ilgili kuruluş olan MAPEG tarafından risk grubuna göre periyodik olarak üç ay ya da on iki aylık periyotlarla sürekli denetlenmekte, izlenmekte.

Yine, Çalışma Bakanlığımız tarafından işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından gerekli çalışmalar takip edilmekte, Çevre Bakanlığı da verdiği ÇED raporu dâhilinde yapılan çalışmaları sürekli izlemekte ve denetlemektedir.

HES konusuna gelince vaktim çok kısıtlı olduğu için fazla temas edemeyeceğim. Ülkemizde su kaynaklarının planlaması DSİ tarafından yapılmakta, tüm projelerin kodları ve projelerin bütüncül yaklaşımıyla birbirlerine ve çevreye olan etkileri, başta DSİ olmak üzere, tüm kurumlar tarafından incelenmektedir. Çevreyi ve ekosistemi bozmadan topoğrafik ve jeolojik şartlar imkân sağladığı takdirde çevreyle uyumlu proje yapmaya hassasiyet gösterilmektedir.

Kıymetli hazırun, ülkemizde 781 hidroelektrik santral projesinin işletmede olduğunu, bunun 31 bin megavat olduğunu ifade etmek isterim yani ülkemizin kurulu gücünün yaklaşık üçte 1'i yenilenebilir kaynak olan temiz enerjiyi hidroelektrik kaynaklarından sağlamaktayız. Yani ülkemizin elektrik enerjisinin yaklaşık dörtte 1'i bu kaynaktan gelmektedir ama unutmayalım ki HES projelerinin önemli bir bölümünün de enerji üretiminin yanı sıra başta taşkın koruma, sulama suyu temini, içme suyu temini gibi maksatlara da hizmet ettiğini asla unutmayalım.

Kıymetli hazırun, HES'ler DSİ Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Çevre ve Şehircilik il müdürlükleri, merkez ve taşra teşkilatı çalışanlarından oluşan ilgili kurumların marifetiyle düzenli olarak işletme döneminde denetlenmekte ve izlenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NEVZAT ŞATIROĞLU (Devamla) – Söz konusu izleme ve kontrol heyetleri tarafından kontrol listesine uygun olarak en az ikişer aylık periyotlarla izleme ve kontrol raporları tanzim edilmektedir. Ülkemiz için bu kadar faydalı ve önemli olan HES'lere karşı halkımız, bu konuda yeteri kadar bilgiye sahip olmayan bazı kişi, lobi ve kuruluşlar tarafından yanlış bilgilendirilmekte ve bunun sonucu HES'lerin yapımına karşı bir tavır alınmaya yönlendirilmektedir. Oysaki ülkemizin kalkınması ve vatandaşlarımızın refahı için hidroelektrik santraller büyük önem arz etmektedir.

Önerinin aleyhinde olduğumuzu belirtir, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel, yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Ağbaba, Sayın Sümer, Sayın Yalım, Sayın Budak, Sayın Kaplan, Sayın Hakverdi, Sayın Beko, Sayın Şahin, Sayın Zeybek, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Çeviköz, Sayın Aydın, Sayın Barut, Sayın Keven, Sayın Bekaroğlu, Sayın Özdemir, Sayın Tüzün, Sayın Tanrıkulu, Sayın Şevkin.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.49

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.00****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi, yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kurulda kalalım.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve arkadaşları tarafından, Türkiye’de yapılmakta olan ya da yapılacak olan maden çalışmaları ve hidroelektrik santrallerin (HES) doğaya, derelere ve canlılara vermiş olduğu zararların incelenmesi, HES projeleri ve her türlü maden çalışmalarının denetiminin yapılması, yasal mevzuatlara, ÇED raporlarına ve taahhütlere uygun yapılmayan projelerin tespiti ve idari yaptırımların uygulanması, oluşabilecek zararların önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla 3/3/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Daniş Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

13 Temmuz 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen, 13585 grup numaralı, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/7/2021 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Kayıp silah” ne demek? Herhâlde konuyu bilmeyen bir vatandaş izlese, mühimmat aracı yolda giderken birkaç silah düşürmüş, bunlar da kaybolmuş filan zanneder. Oysa konu bu değil. Konu: Bizzat yetkililer tarafından dağıtılan silahlar var, verilen silahlar var. İlk kez, Ankara’da işlenen bir cinayette ortaya çıkıyor. 15 Temmuz darbe girişiminden on beş gün sonra Mustafa Maraş isimli bir kişi, MP-5’le birini öldürüyor, 1 kişiyi de yaralıyor ve sanık Mustafa Maraş bu silahın, MP-5 silahının kendisine 15 Temmuz 2016’da yani darbe girişiminde Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından verildiğini söylüyor, oradan aldığını söylüyor. Bu, mahkeme tutanaklarına giriyor, konu kamuoyuna yansıyor ve Ankara Valiliği açıklama yapıyor, “Evet, biz o gün halka uzun namlulu silahlar dağıttık.” diyor, resmî açıklama yapıyor. 15 Temmuz davası görülürken bilirkişi 3 tane G-3, 8 tane Kalaşnikof’un kaybedildiğine yönelik bir tespitte bulunuyor. Fakat İçişleri Bakanlığının açıklamaları, resmî raporları ve internet sitelerine baktığınız zaman, durum, öyle, 3 tane, 5 taneyle ilgili değil; 2014 yılındaki rakam 14.682 silahın kaybolduğu şeklinde, 2016’da ise, bu darbe girişiminden sonra ise kayıp silah rakamı 107.628 olarak açıklanıyor yani 100 binin üzerinde uzun namlulu silahtan bahsediyoruz; mühimmatların sayısı belli değil yani ne kadar mühimmat olduğu. Şimdi, bu konuda, 200 bine yakın rakam olduğunu iddia edenler de var ancak resmî rakam bu, 107 bin rakamı. Şimdi, bu, son olarak sosyal medyada bir tartışma konusu oldu. Malum çete lideri ya da mensubu, 15 Temmuzun hemen akabinde, ülke genelinde demokrasi nöbetleri tutulurken, ağustosun ilk haftasında Esenyurt Cumhuriyet Meydanı’nın arkasında arabaya koyulan bir kasa Kalaşnikof marka uzun namlulu silahın İstanbul Balat’a gittiğini ve orada AK PARTİ İstanbul Gençlik Kolları Başkanı olan Taha Ayhan’ın yardımcısı olan Osman Tomakin’e teslim edildiğini, silahların Balat’ta “Demir Kilise” olarak bilinen Sveti Stefan Kilisesi hizasındaki boş bir ara sokakta başka bir arabaya yüklendiğini iddia ediyor. Şimdi, bu olaylarda ismi geçen Ahmet Onay olayı doğruluyor yani “Evet, oraya gittik.” diyor, “Bir nakil oldu ama silah mıydı ben bilmiyorum.” diyor. O kadar da diyecek tabii yani onlar silahtı demeyecek. Böyle ciddi bir iddia var.

Şimdi, bunun üzerine, bu olaylar sürerken diğer taraftan da bir anda 14 Mart 2018’de bir genelge yayınlanıyor ve mermi, mühimmat miktarı artırılıyor. Yani sizin ruhsatlı silahınız var, ruhsatlı tabancınız var, yılda 200 mermi alma hakkınız var, bu, bir anda bine çıkartılıyor yani 2018 tarihinde bine çıkartılıyor, sayı da artırılıyor böyle ve neredeyse her taraf bir cephaneliğe dönüşüyor.

Şimdi, yetkililer ne diyor bu konuda? Soru önergeleri verilmiş, İçişleri Bakanı önce diyor ki: “Ya, bu mümkün değil.” diyor, “Böyle şey olur mu falan” diyor. Yani kendi internet sitesine bakmıyor herhâlde. Daha sonra, verilen soru önergelerine cevap verdiğinde de bunu doğruluyor ve Kayıp Eşya ve Belge Projesi’ne işlendiğini ve arandığını söylüyorlar. Ya, nerede arıyorsunuz yani? Kime verildiğini biliyorsunuz, kimlerin dağıttığını biliyorsunuz; e ama nerede arıyorsunuz yani? Aranıyormuş! “Kayıp Eşya ve Belge Projesi çerçevesinde aranıyor...” Tabii, bu kayıp silah konusu yeni gündemin konusu

değil yani bu yılların konusu değil. 90'lı yıllarda, Mehmet Ağar bu konuda yargılanıyor, Ankara'da faili meçhuller davasında yargılanıyor, kendisine soruluyor, deniliyor ki: "Bu kayıp silahlar nerede, nedir bu durum?" Diyor ki: "Ben depo sorumlusu değilim, bilemem." diyor. Yani lakayt, devlet ciddiyetinden uzak bir şekilde, âdeta suçunu itiraf eder gibi "Ben depo sorumlusu değilim." diyor. Kim depo sorumlusu o zaman? Depo sorumlusu kimse onu söyle.

Şimdi, silahların nereye dağıtıldığını, kimin dağıttığını biliyorsunuz; isim isim biliniyor, nerelere dağıtıldığı da biliniyor ancak siz hâlâ silahları arıyorsunuz, henüz bulamadınız.

Şimdi, ya, biz burada 100 bin silahtan bahsediyoruz yani 100 binin üzerinde silahtan bahsediliyor. Yani ne yapmaya çalışıyorsunuz, yani bir darbe mi planlıyorsunuz, iç savaş mı planlıyorsunuz? Çünkü hani -iç savaş lafını bilerek söylüyorum- 100 bin silahla öyle çatışma filan olmaz, savaş olur ya, bildiğiniz savaş çıkar yani ve savaş yapılır yani. 100 bin silah ve onların mühimmatları, bütün bunlar nerede, kimde ve neden araştırılmıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (Devamlı) – Şimdi, devleti organize suç örgütlerinden ayıran şey hukuktur. Yani bir devlet hukuka bağlı ise ancak ona devlet diyebiliriz. Eğer hukuku yok sayıyorsa, hukuku tanımıyorsa, bu tür durumlarda, hukuki konularda bu tür meselelerin araştırılmasını, soruşturulmasını, incelenmesini, yargılanmasını yerine getirmiyorsa, kaybedildiği resmî rakamlara göre belli olan silahların bulunması konusunda herhangi bir işlem yürütmüyorsa, etkili ve etkin bir işlem yürütmüyorsa artık bu devlet hukukun dışındadır, bu iktidar hukukun dışındadır ve ne buna "devlet" denir, ne de bu iktidara "iktidar" denir ancak bu, mafyacılıktır, mafya yöntemidir.

Bütün bunların ortaya çıkarılması için bu araştırma önergesinin kabul edilmesi gerekir ki işte o zaman samimiyetinizi ve hakikaten hukuka bağlı olup olmadığınızı da bir şekilde görmüş olalım. O anlamıyla araştırma önergesini desteklemenizi talep ediyoruz.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Buyurunuz Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konu mühim ama yani arkadaşlarımızın gündemi bu değil tabii, kayıp silahlar değil. Silahların sahibi olunca da bu gündemle ilgili olamıyorsunuz maalesef.

Değerli arkadaşlar, bakın, sizi biraz hafıza tazelemeye davet ediyorum. Niye kayıp silahlar bugün gündeme geldi? Neden gündeme geldi? Bakın, bütün katliamlar silahla olur, bütün faili meçhul cinayetler silahla olur; tıpkı Srebrenitsa'da olduğu gibi, Zilan'da olduğu gibi, faili meçhul cinayetlerde olduğu gibi hepsi silahla olur ve çoğu da kayıt dışıdır yani işte meşru bir savaş yoktur bana göre, çoğu da silahla olur.

Şimdi de bakın, kayıt dışı silahlar bir daha gündeme geldi. Neden gündeme geldi? 15 Temmuz darbe girişimine bu Parlamento, burada, bütün milletvekilleriyle karşı çıkmadı mı? Burada olan milletvekilleri eğer darbe girişimi başarılı olsaydı ya ölmüşlerdi ya da hapistelerdi. Hepimiz beraber karşı çıkmadık mı? Ama biliyoruz ki o darbe girişimi sırasında Emniyet Genel Müdürlüğünün silah depoları boşaltılmış, bunları biliyoruz. Nereden biliyoruz? Beyanlardan biliyoruz, Darbe Komisyonu beyanlarından biliyoruz. Nereden biliyoruz? Mahkeme tutanaklarından biliyoruz. Peki, AK PARTİ olarak size düşen görev... Eğer bu silahlar bir katliamda kullanılmıyacaksa neden araştırmadınız?

Hükümet sizsiniz. Nerede bu silahlar ya? Bakın, tugayları donatacak silahlar var, kayıt dışı, devletin envanterinde olmayan. Bunlarla ne yapılacak? Bakın, değerli dostlar, değerli arkadaşlar, bu ülkede iç savaş olmaz, bu ülkenin mozaığı iç savaşa uygun değil ama bu ülkede katliam olur. Nasıl katliam olur? Nasıl faili meçhul cinayet olur? Tıpkı geçmişte olduğu gibi olur. Dolayısıyla size düşen görev bunları araştırmak, soruşturmak, peşine düşmek ama sessiz sessiz oturuyorsunuz; niye? Çünkü faillerle ortakınız, faillerle ortakınız.

Bakın, “suç örgütü lideri” diyorsunuz, es geçiyorsunuz. Evet, suç örgütünden yargılanabilir bir şahsiyet ama onun şüpheli olması ayrı bir şeydir, sizin partinizle ilgili olarak söyledikleri ayrı bir şeydir. Ne yaparsınız? Burada komisyon kurarsınız, o komisyon geçmişten bugüne -ki 107 bin olduğu söyleniyor- o silahları araştırır, 15 Temmuzdan sonra o silahların nereye gittiğini araştırır eğer bununla ilgili bir düşünceniz yoksa. Bakın, bir kez daha söylüyorum değerli arkadaşlar, kulaklarınızı kapatıyorsunuz ve Türkiye’nin gerçekliğinden uzaklaşmışsınız, geldiğiniz yeri unutmuşsunuz, geldiğiniz yeri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - ...unutmuşsunuz farkında değilsiniz ve üzülerek söylüyorum, sizi derin devlet teslim aldı. Derin devletin aperitif oyuncağı hâline geldiniz, oyuncağı hâline geldiniz bütün bunlarla. Sessiz kalıyorsunuz çünkü suç ortağısınız, suç. Bütün bu işkencelerin, faili meçhul cinayetlerin, zorla kaybedilmelerin artık suç ortağısınız. Eğer değilseniz, gelin, bunları araştıralım. Gelin, bu silahlar nerede ya, soralım bir. Bakın, geçmişte Susurluk’ta oldu, ceza aldılar. Devletin Batman Valisi, Batman Valiliğinin gizli ödeneğiyle silahlar aldı, Hizbullah’a dağıttı. O silahlarla faili meçhul cinayetler işlendi.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Yalan!

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İftira atıyorsun, iftira!

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Şimdi, bu silahlarla ne yapılmayacağını siz biliyor musunuz veya ne yapılacağını biliyor musunuz, ne yapılmayacağını biliyor musunuz? Dolayısıyla eğer yüreğiniz yetiyorsa eğer bu failerle ortak değilseniz, sizin bilginiz dâhilinde değilse, gelin, bunları araştıralım ve yeni katliamların önüne geçelim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın İbrahim Aydemir.

Buyurunuz Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, elimde bir metin var, grup önerisi; 40 satırdan müteşekkil bir metin ve içinde 10’un üzerinde “iddia” kavramı geçiyor. Gazeteciler bunu çok iyi bilirler ki birine kara çalmak isterseniz “İddia edildi.” diye bir kavram koyarsınız, ondan sonra hesabı vermek kolaydır. Bu ucuz bir yöntem, bu ucuzluğu hep yapıyorlar. “İddialara göre, iddia edildi...”

Arkadaşlar, çok net bir şey söyleyeyim, az önce konuşan arkadaşla özellikle söyleyeceğim: AK PARTİ, bu heyet, Cumhur İttifakı’nı ifade eden heyet ne yapmışsa siyasi zeminde hep meşru olmuştur, o çizginin dışına asla çıkmamıştır. Artı, beş bin yıllık bir devletimiz var elhamdülillah, bugüne kadar alını ak yüzü pak bir biçimde geldi, asla hileli, faullü bir yöntem uygulamadı. Bu nedir biliyor musunuz arkadaşlar? Bu önerinin, bu önerenin altında yatan temel sebep: Efendim, daha önce narkoterörle devletimizi ilintilendirmek istediler. Tabii ki safsata. Ardından neyi getirdiler arkadaşlar? Çocuk asker. Bu da bir saçmalık, bu da bir safsataydı. Şimdi bununla beslemeye çalışıyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Hepsi doğru, hepsi.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Kayıp silahlar hikâye arkadaşlar, kayıp silah filan yok, devletimizin her şeyi çok aşikârdır, çok nettir.

Şunu çok net söyleyeyim arkadaşlar: Kayıp çocuklar var, kayıp çocuklar, analar feryat ediyor; onun hesabını vereceksiniz siz! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - İftira!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bununla, yediğiniz herzelerin üstünü kapatamazsınız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK’nın kaçırdığı kayıp çocuklar var.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – PKK gibi bir imansız terör örgütüne müzahir olacaksınız, onları her zeminde savunacaksınız, sonra gelip devlete iftira atacaksınız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Safsata... Böyle bir şey yok!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bunu bu millet kabul etmez, yemez. Biz de bunları kabul edip sineye çekmeyiz. İşiniz gücünüz yalan, işiniz gücünüz iftira!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Deniz Poyraz’ı katlettiler.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Şunun altını çok net bir biçimde çiziyorum: Tarihi seyr içerisinde Türk devletinin yürüyüşüne, serencamına bakın, bir defa dahi bizi mahcup edecek, insanlarımızın yüzünü kara çıkaracak hâlimiz olmamıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Safsata bunlar, safsata, başka bir şey yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – 1944’ten bu yana kayıp silahlar var. Bunu Bakanlık çok net bir biçimde açıklamış, izah etmiş. 1944’ten bu yana arkadaşlar, seksen yıllık bir zaman dilimi ve şu söyledikleri öylesine afaki rakamlar ki hakikatle uzak yakın ilgisi yok. Niye arkadaşlar? Bunların yaptıkları bu, işleri bu. Çirkinliklerini örtbilmek için büyük yalanlar, abartılı yalanlar söylüyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Görgü tanıkları var.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İftira atıyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Az önceki konuşmacıyı özellikle telin ediyorum. Kimin kimlerle iş tuttuğunu hepimiz biliyoruz. Biz asla gayrimeşrunun yanında yer almadık...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Öneriyi veren arkadaş ne diyor? Tarif geliştiriyor, diyor ki: “Çete liderinin söylediğine göre...” Çete lideri diye tarif edeceksin, onunla iş tutacaksın...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gel, araştıralım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Mahkeme kararı var, mahkeme, mahkeme...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – ...gelip onun iddiasıyla burada devleti töhmet altına koyacaksın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gel, araştıralım o zaman.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – İşiniz yalan! Bu devletin -söylediğim gibi- her işi pirüptür.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – “Yalan” sizin, sizin iddianız öyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Allah’ın izniyle, yüzümüz ak, her yerde göğsümüzü gere gere geziyoruz. Siz Diyarbakır Analarına gidin, o kayıp çocukların hesabını verin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sen de Cumartesi Annelerine git!

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – “Edep yahu, haddinizi bilin!” diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Mahkeme kararı var.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Hepinize saygı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, az önceki konuşmacı beni kastederek “Telin ediyorum.” dedi. Ben öyle bir konuşma yapmadım. Dolayısıyla cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, siz “Tanrıkulu” ismini verdiniz mi?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – “Az önceki konuşmacıyı” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bir önceki konuşmacıyı telin ediyorum.” dedi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Eğer beni kastetmemişse söyleyin, konuşmayayım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Konuşun...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir önceki konuşmacı kim?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – “Az önceki konuşmacı”...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tanrıkulu.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa SezgİN Tanrıkulu’nun, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, bakın, ciddi bir meseleyi konuşuyoruz gerçekten. Yani bu sizin döneminizle alakalı değil, sadece sizin döneminizle alakalı değil, AK PARTİ’yle alakalı bir mesele değil. Ben şunu söylüyorum iddiayla: Ya, şimdi “derin devlet” denen bir mesele var, “derin devlet” denen bir mesele var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – 100 bin rakamını nereden alıyorsun sen?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Bu derin devlet, sonuç itibarıyla, iktidarların içerisine yerleşirler ve teslim alırlar; bu kadar basit. Şunu söylemeye çalışıyoruz: Ya, bakın, mahkeme kararlarına yansıyan, ondan sonra basına yansıyan bilgiler var. Kayıp silahlar vakası var bu Türkiye’de kardeşim yani. Sonuçta bu devletin gizli envanteri de var. Niye peki? Bu devletin sahibi olmasanız şu anda benimle konuşmazsınız. Çünkü yeni sahibi sizlersiniz, kabul edin; bütün bu derin ilişkileri, kabul edin bunu.

O nedenle söylüyoruz; bakın, bu silahların yarın, ne zaman, nerede, nasıl kullanılacağı belli olmaz. Evet, 15 Temmuzda meşru nedenlerle belki o an için dağıtıldı ama hiç olmayan yerlerde eğer bu silahlar varsa ya, gelin, araştıralım kardeşim. Susurluk’ta olmadı mı, inkâr mı ediyorsunuz? Batman Valisi yapmadı mı, inkâr mı ediyorsunuz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ee, doğru.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bu faili meçhul cinayetler nasıl işlendi? Bütün bu silahlarla işlendi. Yarın 15 Temmuzun gizli envanteriyle işlenmeyeceğini nereden biliyorsunuz? O nedenle, söylüyorum, bu devlette iç savaş olmaz ama katliam olur. Kimin ne yapacağını bilemezsiniz; gelin, araştıralım kardeşim ya. Dolayısıyla, şu söylemiş değersizdir, bu söylemiş değerlidir demeyelim, bu Parlamentonun görevi katliamları, faili meçhul cinayetleri önlemektir, bunu yapalım. Dolayısıyla, böyle üstünüze alınarak... Evet, üstünüze alının çünkü yirmi yıldır iktidarsınız, yirmi yıldır.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Alınmıyoruz, alınmıyoruz.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Geçmişe baktığınız zaman da bütün bu yirmi yılda olanların siyasi sorumlusu sizsiniz. Dolayısıyla, bundan kaçamazsınız, eğer bugün “ret” verirsiniz, yarın, bu Parlamento başka biçimiyle sizden hesap sorar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Siyasi olarak da sorar, hukuki olarak da sorar.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatip konuşmasında, doğrudan grubumuzu hedef alarak “En basiti, bu ucuzluğu yapıyorlar...” Direkt satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu bu nakaratlara alıştık. Cevap veremedikleri her soru geldiğinde aynı cümlelerle, 5 kelimelik, 5 cümlelik dağarcıkla bize cevap vermeye çalışıyorlar. Siz bize cevap veremezsiniz çünkü insanın cevap verebilmesi için elinde bilgi olur, haklılık olur, veriler kendilerini destekler ya da hakikaten anlatacağı bir şey vardır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – En önemlisi irade olur, irade.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sizin anlatacağınız bir hikâye kalmadı. Dediniz ki “Bunlar iddia.” Niye iddia yazıyoruz? Çünkü bizim önergelerimizin önemli bir bölümü bu şekilde reddediliyor, o nedenle iddia ediyoruz. İddia dediğimiz meselelerin tamamı sübut bulmuştur ve doğrudur. Ayrıca kayıp silahlar meselesini bu şekilde bir konuşturmayla ne unutturabilirsiniz, ne kapatabilirsiniz.

Ankara Valiliğinin elimde resmî açıklaması var. Bizzat İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamada kayıp eşya ve belge ayrıntıları var -zamanım yetmiyor- “Ülke genelinde aranıyor.” diye açıklaması var. Yine, 2017 İçişleri Bakanlığı Faaliyet Raporu'nda çalıntı ve kayıp 106.704 silah olduğu söyleniyor. Yine, TRT envanterinde bildirilen 11 silahın kilitli kasadan kayıp olduğu iddiası var. Bunları artırabilirim.

Şimdi, AKP'ye yönelik iddialar aslında sabit, iddia değil. Olaylar, silahları dağıtıyorlar, faili meçhul cinayetlerde kullanıyorlar, sonra onları cezasızlıkla ödüllendiriyorlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hiç alakası yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – 90'lı yıllarda da kayıp silahlar vardı, Mehmet Ağar'dı o zaman ortağı, şimdi Mehmet Ağar sizin ortağınız. Evet, bu kayıp silahlarla Roboski katliamı işlenebilir, her an vatandaşlar karşı karşıya getirilebilir. Eğer yoksa bir korkunuz, hodri meydan, gelin, kabul edin, kayıp silah var mı, yok mu, araştırılmalı. Bu manipülasyonlardan, böyle, halkı yalanla dolanla aldatmaktan vazgeçin ya. Kayıp silahları siz kaybettiriyorsunuz, sonra da kullanıyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, konuşmasında beni özellikle itham ederek suçlamada bulundu, söz istiyorum.

OYA ERSOY (İstanbul) – Bir gerçek!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Çocuklara bir şey demedin, kayıp çocuklara.

BAŞKAN – Sataşmadan buyurun, lütfen.

3.- *Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, birkaç kelimeyle konuştuğumu iddia etti, ifade etti.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Daha açıktan konuş.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Söylenmesi gerekenleri biz en net en mütebariz hâlde söyleriz.

OYA ERSOY (İstanbul) – “Kandırıldık.” gibi değil mi? İl Başkanınıza sorun.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya lütfen meydan vermeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Sizi tarif eden hâl, söyledim; kayıp çocuklardır, analardır...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, cevabını verin, cevabını verin! Kaybedilen silahlar nerede?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – ...ağlattığınız analardır ve sizin şu öneriniz var ya, neyin hesabına mebnî onu söyleyeyim: 15 Temmuz sulandırma girişiminiz sizin.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Silahlar nerede?

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bu yaptığınız, 15 Temmuz değerli kılma, orada insanlarımızın topyekûn vermiş olduğu mücadeleyi hafife almaktır.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Paralel ordulardan bahsedin.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Bunun derdindesiniz siz ve bu devlet, söylediğim gibi, serencamı içerisinde çok vakur bir duruş sergilemiştir, asla ve kata bu neviden faullü girişimleri olmamıştır. “Kayıp silahlar” diyorsun indi, kendine göre, efendim belgesi olmadan; İçişleri Bakanlığı demiş ki: “Kayıp var.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kardeşim, araştırın, araştırmadan...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Elbette kayıp var, bunu söyleyecek ama sizin yaptığınız gibi o devasa, büyük, abartılı yalanlar yok.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Daha fazla, daha fazla, daha fazlası var.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bunları uydurmadık.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – O yalanlarla insanların zihinlerini iğfal ediyorsunuz ve bu yaptıklarınıza artık kimse inanmıyor. Bakın, arkadaşlar, çok net bir şey söyleyeyim ben size: Şu iddialarınızdan dolayı özellikle Kürt kardeşlerimizin müthiş bir şekilde canları acıyor, yürekleri sızlıyor ve bize yöneliyorlar “HDP’nin şu iftiharına, şu dedikodularına karşı stükût etmeyin, sessiz kalmayın.” Arkadaşlar, dertleri ne bunların? Benim üzüldüğüm de şu, bunların derdini biliyorum, CHP niye bunların arkalarından gidiyor onu anlayamıyorum. Terörle mücadelede aldığımız mesafe, eşi emsali olmayan bir mesafedir.

OYA ERSOY (İstanbul) – Böyle konuşuyorsunuz, sonra “Kandırıldım.” deyip...

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – PKK Allah’ın izniyle yerle yeksan oldu; dert bu, sıkıntı bu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Burada PKK’dan bahseden mi var? Silahların cevabını verin.

İBRAHİM AYDEMİR (Devamla) – Ne yaparsanız yapın, Allah’ın izniyle teröre hayat hakkı tanımayacağız. Şu iddialarınız, şu iftiralarınız da hiçbir şekilde aksülamel bulmayacak, bunu zihninize iyice kazıyın diyorum.

Hepinize saygılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kayıp silahlara sahip çıkmak da katliamcılığa sahip çıkmaktır.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Sayın Özel’in talebi var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olsun, Sayın Beştaş’a... Sonra alırım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, alabilir önce.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, sataşmadan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de sataşmadan istiyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Özel...

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatibin sözlerinin son dakikasındaki grubumuzu aşağılamaya yönelik tavrını kınıyorum ama... Ki onun peşinden, bunun peşinden değil; bugün, grup önerimiz Ankara Milletvekilimizin önerisiyle bu olacaktı, bir başka siyasi parti aynı öneriyi verince biz yarına bıraktık, yarın da bu konuyu konuşacağız; konu son derece önemlidir. Otoriter popülist liderler nerede varsa, onların toplumu hamasetle yönetimleri nerede varsa, nerede şeytanlaştırma, kutuplaştırma varsa orada bireysel silahlanmada artış, kaçak silah edinimi ve bu silahların karıştığı, aydınlatılmaya muhtaç birçok vaka vardır.

Bir insan hakları aktivisti olan, yakasında Srebrenitsa’yı anan ve o sembolle bu yıl dönümünde o acıyı paylaşan biri, size dönüp de “Yanlış yapıyorsunuz, yarın bu silahların nereye döneceği belli olmaz ve bu silahların ucundan acı saçılır.” diyorsa burada yapılacak iş şahsi saldırıya geçmek, grubunu itham, ilzam etmek değil, bir kulağınla dinleyip daha sonra tarih önünde bu tutanaklarda mahcup olmayacak bir pozisyon belirlemektir. Bir çağrı yapılmalıdır, denmelidir ki: “15 Temmuz akşamı ortamında kime ne verildiyse, şu tarihe kadar devlete bu silahlar teslim edilirse soruşturması olmayacak.” Ama bunu yapmayıp da bu silahları ne idiği belirsiz makamların, kişilerin ellerinde tutarsanız yarın olabilecek her şeyden sorumlu olursunuz. Yerinizden bağırıyorsunuz “Alnımız ak, bizim dönemimizde olmaz.” Nasıl olmayacak Beyefendi? Sizin döneminizde sınavla alınmış, tayin, terfi görmüş, sicillerine yüksek puanlar verilmiş kişiler bu Meclise F-16’yla saldırdılar. Sizin ellerine silah verdikleriniz, altlarına tank verdikleriniz Genelkurmayın önünde milleti ezdiler, 251 kişi şehit oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, bizim, eline silah verdiklerimiz, ya sınavla, sözlü mülakatla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum müsaadenizle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Elli sene önce AK PARTİ vardı değil mi!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Müsaadenizle toparlıyorum Sayın Başkanım. Yarım dakika...

BAŞKAN – Efendim, sataşmadan böyle bir şey vermedik şimdiye kadar.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, verdiniz daha önce.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum anlayışınıza. Süremi sonuna kadar kullanmayacağım.

Son olarak şu cümlemi söyleyeyim: Sizin sınavla, mülakatla, biraz da size sadakatle -öyle sandığınız- aldığınız kişilerin bu millete, bu devlete ihanet içinde olduklarını 15 Temmuz akşamı gördüğünüzde “kandırıldık, aldatıldık” dediniz. Ki orada bir devlet aklı ortadayken, sizin elinizde bulundurduğunuz yetkilerin suistimaliyle bu noktaya gelinmişti. Şimdi diyorsunuz ki: “Biz 15 Temmuz gecesi o telaşla kimin eline verdiysek doğru vermişizdir, yanlış çıkmaz.” Buradan Parlamento’ya önerimizdir: Bir tarih belirlenmelidir. Elinde kayıtsız -15 Temmuzda veya bir başka zaman- silah olanların o silahlarını teslim etmesi istenmeli, aksi takdirde en ağır şekilde cezalandırılacakları müeyyide konmalıdır. Bu rezaletten bu ülke de, bu devlet de, bu Parlamento da kurtulmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, söylememe gerek var mı? “Aklımızı iğfal ediyorsunuz.” dedi yani birçok şey söyledi de... Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne dedim ne anlamadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O kadar çok şey söylediniz ki.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne söyledim?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sadece siz söyleyin ne olur, biz hiç konuşmayalım.

5.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben resmî rakamları söyledim biraz önce, tekrar edeyim. İçişleri Bakanlığı faaliyet raporuna göre, 2017’de 106.740; 2015’te 91.120; 2014’te 14.682; 2013’te 76.758 silah Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığınca kayıp olarak dercedilmiş; bu bir.

İkincisi: Hatip ilk konuşmasında “Tabii ki kayıp silah yok.” dedi ama nasıl olduysa ikincisinde “Elbette var.” dedi. Resmî rakamları sununca artık kendini mecburen düzeltmek zorunda kaldı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben “1944’ten bu yana” diyorum. Devletin açıkladıkları var, 1944, seksen sene önce.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, buradaki seremoniyi her zaman yaşıyoruz. Hakikaten, cevap verebilecekleri aslında belge, bilgi yok, hem neye cevap versinler? Aslında sizi de anlıyorum, anlamıyor değilim. Ortada Peker’in iddiaları var, biz adını koyuyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, Peker de... Kaynağa bakar mısınız!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Onun dışında da iddiamız var.

Bütün dünya onu konuşuyor, tek bir Allah’ın kulu savcı, sizin korkunuzdan, talimat almadığı için bu suçları soruşturmuyor ya, ifadeye çağırıyor. Bu iddialar kimin hakkında olsaydı şimdi bir milyon kere gözültüne alınmıştı, bir milyon kere tutuklanmıştı.

Bir de işi dönüp dolaştırıp, Kürtlere en büyük düşmanlığı yapıp, “Kürtler, Kürt kardeşlerim” dediklerinde de sanki onlar için akan sular duruyor. Ya, böyle bir kardeşlik anlayışı dünyanın neresinde görülmüş? Daha biraz önce anlattım; din âlimleri, mele, seyda hocalar Kürtçe namaz kıldırıyor diye, dua okudu diye, sadece Kürtçe, tutuklanıyor bu ülkede. Siz bu zulmü de yapıyorsunuz, kayıp silahlarla Kürt halkına karşı yeni zulümler de örgütleyorsunuz, katliam hesapları yapıyorsunuz, diğer yandan da gelip burada hiçbir şey yokmuş gibi aynı nakaratı tekrar ediyorsunuz. Bunları kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, Meral Hanım, nerede tutuklanmış Kürtçe namaz kıldırıldığı için?

HÜDA KAYA (İstanbul) – İstanbul’da.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu iftira, bu yalan. Bu doğru değil, yalan.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yandaş medyanız hiç vermedi bile.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan bu, bu iftira. Getir, belgesini getir, Kürtçe namaz kıldırıldığı için...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek belgesi ya?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mahkeme tutanağı var, getireceğim. Size ifade tutanağını getireceğim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dünya yanıyor umurunuzda bile değil, görmüyorsunuz hiç.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, boş versene sen.

BAŞKAN – Sayın Turan...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Küçük bir konuyu zapta geçmek isterim.

Sayın Başkan, silah demokratik rejim içerisinde en büyük engel, en kabul edilemez husus, en affedilmez suç çünkü silahın nelere mal olduğunu bu ülkede de tüm dünyada da hep beraber yaşıyoruz, görüyoruz. O yüzden kaçak, kayıp, suç konusu silah varsa bunu bulmak, adaletle teslim etmek bizim görevimiz. Kaldı ki Bakanlığımız bu konuda çok özel bir Komisyon kurmuş, çalışıyor, çabılıyor; hiçbir şekilde kaçak, kayıp silah olmaması için çok yoğun mesai harcanıyor. Ancak, burada hatibimizin de ifade etmeye çalıştığı problem şu Sayın Başkanım: Siz, silaha karşı bu kadar tepkiliyseniz -ki olmanız gerekir- bütün silah kaçakçılarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...bütün silah taraftarlarına, bütün silah kullanıcılarına, bütün silahlı örgütlere aynı şekilde tepki göstermeniz gerekir diye düşünüyorum.

Onun dışında, bu bir genel problemse, buna saygı duyuyorum, anlayışla karşılıyorum, bu riski paylaşıyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gelin araştıralım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Fakat bunu 15 Temmuz arifesinde veriyor olmayı da açıkçası soru işaretiyle karşıladığımızı ifade etmek istiyorum. Bu milletin 15 Temmuzdaki meşru müdafaasına halel getirecek, o direnişe yan baktıracak, zan altında bırakacak yaklaşımların yani değersizleştirme adımlarının bir sonucu olarak görüyorum. Bu konunun önemini... Bir daha altını çiziyorum, beraber Bakanlığımızı arayalım, eksik, fazla ne var bunları değerlendirelim ama 15 Temmuz arifesinde bu adımı doğru olmadığını, maksadını aştığını ifade etmek istiyorum Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Karar yeter sayısı istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok zaten.

VII.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, sivillere dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Karar yeter sayısı yok. Başkan, ayan beyan yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Var mı canım 150?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Var, var. Başkanım, var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 150 var mı? 151?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 100, 30, 150; var, var Başkanım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, 151 kişi var mı Allah aşkına?

BAŞKAN – Kâtip Üyeler arasında uzlaşmazlık var, elektronik oylama yapacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı aranırken bir dakika verilir, dışarıdan geliyorlar; o ana bakıyoruz.

Sayın Başkan, ben karar yeter sayısı istedim, taraflardan birinin 151 olması lazım. Sayın Turan “Var, biz 100 kişiyiz, 50 kişi de burada var.” diyor. Öyle olmaz ki; olmadığımı itiraf ediyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, MHP’yi gösteriyorum arkadaşlar, biz beraber çalışıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – MHP’nin hepsi 40 kişi.

BAŞKAN – İşimizi kolaylaştırıyorsunuz, ikinize de teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanak önünde söylüyor “Biz 100, CHP 50.” diyor. 151’i bulacak.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur. Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.54

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi, oylama işlemini tekrarlayacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır’ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Manisa Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Özgür Özel tarafından Diyarbakır’ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2720 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 13/7/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Suzan Şahin.

Buyurunuz Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli üyeler; Cumhuriyet Halk Partisi heyeti olarak 1-2 Temmuz tarihlerinde Diyarbakır’daydık. Muhtarlarla yaptığımız toplantıda bölgenin adının terörle anılmasından duydukları rahatsızlığa, karşılaştıkları maddi imkânsızlıklara, TEDAŞ’ın fahiş fiyat uygulamasına, su kuyuları için destek göremediklerine, devletin bölgeye hiç altyapı, üstyapı yatırımı yapmadığına, hizmet binaları olmadığına, Sur’da yaşanan kamulaştırmaların kendilerini mağdur ettiğine, ulaşım, sağlık ve eğitim olanaklarının yetersizliğine dikkat çektiler. Şu anda bölgede gerçekten bir terör varsa o da TEDAŞ terörü. “Daha öncesinde insanlar silahlar yüzünden köylerini terk ediyorlardı, şimdi TEDAŞ yüzünden köylerini terk ediyorlar.” diyen muhtarlar TEDAŞ’la baş edemediklerini, yerli üreticiyi soyup soğana çevirdiğini söylüyor.

Kuraklık burada da karşımıza çıkıyor. Bölgede yüzde 40 oranında kuraklık yaşanıyor. GAP bitirilseydi kuraklığın bölgeyi ve Türkiye'yi bu kadar olumsuz etkilemeyeceğini, 2010 yılında GAP'ı bitireceğini söyleyen AKP, GAP'ı hâlâ bitiremedi. Tütün üretimi Adıyaman'da olduğu gibi Diyarbakır'da da engelleniyor. Türkiye'de geçimini tütünden sağlayan 4 milyona yakın insan var ama AKP nedense yerli tütüncü yerine yabancı sigara firmalarını mutlu etme derdinde. Kanal İstanbul'u değil GAP'ı bitirin. Diyarbakırlı Kanal İstanbul istemiyor; öncelik istiyor, GAP'ı istiyor, fabrika istiyor, üretmek, emeğiyle kazanmak istiyor.

Sur ilçesindeki hukuksuzluklar ve istismak çalışmaları vatandaşı canından bezdirmiş durumda. 2016 yılı sonunda evlerin metrekaresine 430 lira, Sur'dakilerin metrekaresine 2 bin lira değer biçen AKP, Sur'da oturan günübirlik işçi olan aileler istenilen farkları ödeyemeyince, bu insanları TOKİ'ye yönlendirmiş. Sur'u rant alanına çevirme derdindeler.

Aynı şekilde, 500 Evler'deki konutlar afet evleri olarak vatandaşa verildi. Ödemelerini bitirenlere dahi tapu verilmemiş, konut sahipleri tüm borçlarını ödeseler bile herkes ödemediği için tapu alamadıklarını iddia ediyorlar, devir için izin verilmiyor. Kayapınar ilçesindeki otogar esnafı aynı ebatta olan bitişik dükkânların birine kira olarak bin lira, diğerine 3 bin lira ödüyor. Otogardaki fiyat farkının nedeni dükkânların bazılarının belediyeye, bazısının vakfa ait olması. Belediye, kayyumdan sonra kiralari 600 TL'den 3.500 TL'ye çıkarmış. Kayyum geldiğinde dükkânlar kiracılarına yeniden ihale edilmiş, ihale bedeli adı altında 20'şer bin TL toplanmış. Bu paralara ne olmuş, bilmiyorlar. Otogara bakım hiçbir şekilde yapılmamış; otogarda klimalar çalışmıyor, kışın ısıtma sistemi çalışmıyor. Esnaf, "On bir yıldır çalışmayan klimadan, otogar esnafından kira dışında klima katkı payı alındığını." söylüyor. Yazın vantilatör, kışın elektrikli soba kullanıyor. Elllerinde asgari ücret bile kalmıyor.

Serap Güzeli adında bir mahalleyi ziyaret ettik. Arkadaşlar, mahalle sakinleri ilin içme suyu kendi mahallelerinden yani Hamravat Suyu'ndan temin edildiği, ana şebeke borusunun mahalleye mesafesi 400-500 metre olduğu hâlde ciddi su sıkıntısı çekiyor. Sularını kurulu şirketler paketleyip satıyor, mahalleli su taşıyor. 1970'teki imarı değiştiremiyor, çözüm de üretmiyor bu iktidar. 2 bin nüfuslu mahallede sadece 5 noktada çeşme bulunuyor, bir aile günde 30 kez gidip gelerek evine su taşıyor. 2 kilometreyi bulan bu mesafelerden taşıma yapıyorlar, sürekli su taşımak zorunda olan kadınların omuzları çürümüş vaziyette. 21'inci yüzyılda, Türkiye'de yaşanan bu rezilliğin sorumlusu kim? Yirmi yıldır bu ülkeyi yöneten AKP hükümeti elbette.

Diyarbakırlı kadınlar da pandeminin ve AKP'nin yarattığı ekonomik krizden olumsuz yönde etkilenmiş durumda. Eşitlik olmadığını söyleyen kadınlar, eşitlik ve demokrasi olmayınca ne hak ne hukuk ne adalet ne refah ne de huzur olamayacağını belirtiyor; sadece ufak bir yandaş kesimin zenginleştiğini, halkın ise sefaletle mahkûm bırakıldığını söylüyor. Bu iflasın sebebinin sistemin yanlışları olduğunu ve AKP hükümetlerinin yandaş doyurma ile israfıya neden olduğunu haykırıyorlar. Bir kadın esnaf Afgan mültecilerin akın akın Diyarbakır'a geldiklerini söyleyerek Afganların otogar ve pazar çevresinde vergisiz satış yaptığını, idari amirlerin buna göz yummasından şikâyetçi olduklarını, bir mülteci kadar devletin kendi vatandaşına hak tanımadığını söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Bir diğer pazarcı kadın "Düşünün ki biz kendi ülkemizde mülteci bile olamadık, sen kendi ülkende, kendi toprağında bir mülteci kadar hakka sahip değilsin yani ölümden öte köy yok." diyor bize, "Ölüyoruz, bu yavaş yavaş bir ölümdür ama mutlaka bir gün güneş doğacak." diye isyan ediyor. Valiyi 5 kez aradım, ortalarda yok; İçişleri Bakanlığını aradım, dönüş yok. Milletin vekilinin ulaşamadığı Valiye, Bakana üvey evlat edilen halk nasıl ulaşacak?

Değerli milletvekilleri, Diyarbakır için gelin çözüm üretelim. Diyarbakır’da yaşanan mağduriyetler için Hükümet nezdinde gerçekçi adımlar atılması gerektiğini bir kez daha hatırlatarak yüce Meclise sunduğumuz Meclis araştırması açılmasına vicdanlarınızla oy vermenizi temenni ediyoruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin, esnafın, özellikle de Diyarbakır esnafının sorunlarıyla ilgili grup önerisi üzerinde görüşlerimi arz edeceğim.

Biz İYİ Parti olarak, başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere, bütünüyle ülke çapında esnaf ziyaretleri yapıyoruz. Yerde yaptığımız incelemelerde temas kurduğumuz kişiler doğal olarak sadece esnaftan oluşmamaktadır; çiftçi, işçi, memur kısaca dar gelirlilerden her kesimle fikir teatisinde bulunuyoruz.

Değerli arkadaşlar, ortalık yangın yeri. Vatandaşlarımızı kuru ekmeğe, ete, süte, soğana, patatese muhtaç edenler, hiç mi yüzünüz kızarmıyor? Tırnaklarının içi çamur dolu, ellerinin her yeri nasırlı Silifke Sarıaydın’dan üretici diyor ki: “Bir kök fidenin gelişi sadece 2,5 lira. 25 kilogram bir çuval gübre alıyoruz, 400-500 lira. 70 liraya aldığımız başka bir gübre ise 150 lira. Böylece 1 kilogram domatesin maliyeti 3 Türk lirasına kadar çıkıyor.” Böylece üreticinin kâra geçebilmesi için 3 TL’nin üzerinde satış yapması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, AKP, çiftçiyi, üreticiyi Tarım Kredinin yüksek faizine, piyasaların kaderini kapkaççılara terk ederek ezdirmektedir. Aynı durumda, eğitim fakültesini bitirip öğretmen olamayınca kurbanlık yetiştirerek satışa sunan Ali Özdemir’i tanıdık Mut’ta. Eşi de öğretmen olmak istiyor ama atanamamışlar. Ali diyor ki: “Eşim beni öğretmen olacağım diye aldı ama şimdilik eşim çobanlık yapıyor. Eğer bu koyunları satamazsak açız.”

Değerli milletvekilleri, ülkenin her yeri aynı durumda. Buna tek kelimeyle “zulüm” denir. İktidar tarafından kendi oligarşisine tüm kaynaklar aktarılıyor ve kitleler kaderine terk ediliyorsa orada derin bir huzursuzluk var demektir. Burada bir gerçeklikle karşılaştık, o da atanamayan öğretmenler meselesi. İktidar bu konuda zerrece kılını kıpırdatmamaktadır. Tarım sektörü gübreden, ilaçtan, tohumdan, fideden, mazottan, sudan şikâyetçi, zamlardan şikâyetçi. Tarımsal desteklerden, önceden belirlenmiş bir kesimin yararlanması, iktidarın keyfi idaresinin bir sonucudur. Halk sahipsiz, kimsesiz, mağdur ve çaresiz. Soruyorum: Bu insanlar nasıl geçinecek değerli milletvekilleri?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Esnafın her yerde dile getirdiği feryat, sattığı malı yeniden yerine koyamama durumuyla onları karşı karşıya bırakıyor. Böylece, eriyen küçük sermaye, esnafı ticaret alanının dışına atmaktadır. Esnafını, işçisini, çiftçi ve köylüsünü ekonominin dışına iterek atıl duruma düşürenler, yarattıkları tabloların altında boğulacaklardır. Sadece anlattığım bu olay Türkiye’nin bütün bölgelerinde geçerlidir ve Diyarbakır için de aynıdır. Çaresizlik ve fukaralık artık millî bir sorun hâline dönüşmüştür, bunu yaratanlar da bir millî sorun hâline dönüşmüştür. AKP, Türk milletine yabancılaştırmıştır; AKP, millî bir sorun hâline dönüşmüştür.

Sonuç olarak, saray entrikalarıyla devlet yönetilemez. Devlet kan kaybettiği gibi millet de kan kaybetmektedir, daha fazla hasara yol açılmadan derhâl seçime gidilmeli diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, vekili olduğum Diyarbakır'ın çok sayıda sorunu var. Diyarbakır'ın işsizlik sorunu var. Bakın, Türkiye'nin batısında her 3 kişiden 1'i işsiz, şu anda geniş tanımlı işsizlik olarak 3 kişiden 1'i işsiz. Diyarbakır'a geldiğinizde her 3 kişiden 2'si işsiz arkadaşlar. Diyarbakır'da her 4 gençten 3'ü işsiz arkadaşlar. Derin bir yoksulluk var, işsizlik var. Çiftçiye sorsanız, bu yıl zaten zor durumda olan çiftçiye bir de kuraklık vurdu, çiftçinin büyük sorunları var. Diyarbakırlı kadınların sorunları var, gençlerin sorunları var; beşeri sorunlar var, şehrin sorunları var ama değerli arkadaşlar, bütün bu sorunlara neden olan ve bütün bu sorunları da aşan temel bir meselemiz var: Diyarbakır, iradesi gasbedilmiş bir şehir değerli arkadaşlar. Diyarbakır bizlerin göz bebeği, siz göz bebeğimize defalarca darbe vurdunuz. Bakın, 2014 yılında Diyarbakır halkı yüzde 60'ın üzerinde oyla Gültan Kışanak ve Fırat Anlı'yı Belediye Eş Başkanları olarak seçtiler. Onlar halk adına hizmet ediyorlardı, siz 2016 yılında yaptığınız bir kayyum darbesiyle Diyarbakır'a darbe vurdunuz, iradesine darbe vurdunuz, yerine kayyum atadınız.

Kayyum ne yaptı ilk iş olarak değerli arkadaşlar? Makam odası yaptı, lüks makam odası yaptı, 2 milyon lira harcadı makam odasına; lüks, şatafat içinde yaşadı. Başka ne yaptı? 1,5 ton baklava yedi o kayyum, zıkkım olasıca, boğazına dizilsin; 1,5 ton baklava yedi, kadayıf yedi, tonlarca kuru yemiş almış.

Değerli arkadaşlar, siz, o kayyum, yolsuzluklara bulaşan kayyum, Sayıştay raporlarında tespit edilmiş şekilde yolsuzluklara bulaşmış kayyum aday olarak gösterdiniz 2019 yerel seçimlerinde. Eğer kayyum iyi şeyler yapmış olsaydı Diyarbakır halkı ona oy verirdi. Gerçi ne yaparsa yapsın bir kayyuma destek vermez Diyarbakır halkı ama siz kayyum aday gösterdiniz, biz sevgili Selçuk Mızraklı'yı eş belediye başkanımız olarak aday gösterdik. Biz yüzde 60'ın üzerinde oy aldık, yüzde 65, kayyum yüzde 20 oy aldı. Diyarbakır halkı "kayyuma hayır" dedi. Peki, siz ne yaptınız? Erdoğan demişti ki: "Eğer 2019 seçimlerinde belediyeyi bir daha HDP'liler kazanırsa hiç beklemeden, derhâl kayyum atayacağız." Yani halk iradesine daha seçim olmadan kayyum atayacağını ilan etmişti Erdoğan 31 Mart akşamı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Devamla) – Biz yüzde 65 oy alarak eş belediye başkanlarımızı seçmişiz, halaylar çekiyoruz; o sırada Erdoğan ne yapmış? İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya talimat vermiş. Kayyum yazısını daha o gece yazmışlar, 1 Nisan tarihli kayyum yazısını. 31 Mart gecesi yüzde 65'le biz belediyemizi kazanıyoruz, aynı gece kayyum yazısını yazıyor. Hukuk devletiyiz ya değerli arkadaşlar(!)

Peki, yeni kayyum ne yapıyor değerli arkadaşlar? İşte böyle karpuz görüntülü baz istasyonları yapıyor, içinde bir tosuncuk var, buralara milyonlarca lira para aktarıyor.

Değerli arkadaşlar, bir halk için ekmek önemlidir, aş önemlidir, iş önemlidir ama her şeyden önemlisi, ekmekten de işten de aştan da önemlisi o halkın iradesine saygı göstermektir. Siz, Diyarbakır halkının iradesine yıllardır darbe vuruyorsunuz, Diyarbakır'ın sevgilisi sevgili Selahattin Demirtaş'ı beş yıldır cezaevinde tutuyorsunuz, bu dönem seçilen Milletvekilimiz Musa Farisoğulları'nı rehin alıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Erdoğan birkaç gün önce “OHAL’i kaldırdım.” diye Diyarbakır’a gitti ama bütün memleketi OHAL rejimi altında yaşıyor. Kayyum siyasetiyle ne Diyarbakır’a ne memleketin herhangi bir yerine ne huzur getirebilirsiniz ne refah getirebilirsiniz.

Sizlere saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Oya Eronat konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Eronat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Diyarbakır belediyeleri çok sert bir kayyum dönemi yaşadıkdan sonra son beş yıldır devletin görevlendirdiği mülki amirler tarafından idare edilmeye başlandı ve onlar da canla başla çalışmaya başladılar.

Şimdi, burada kastettiğimiz nedir? Diyarbakır, kayyumlarla aslında 1999 yılında tanıştı. Seçilmiş belediye başkanlarının yanına, HADEP’li belediye başkanlarının yanına Kandil ve PKK tarafından kayyumlar atandı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Onlar meclis üyesi ya, ayıp ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ayıp ayıp!

OYA ERONAT (Devamla) - Bu kayyumlar, koltuğuna oturmuş belediye başkanıyla beraber o odada bulunarak, belediye başkanının PKK tarafından verilmiş talimatları yerine getirip getirmediğini kontrol etmeye başladı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Meclis üyesiydi onlar, meclis üyesi; meclis üyesine kayyum diyemezsin sen! Seçilmiş meclis üyesi onlar!

OYA ERONAT (Devamla) – Zorunuza gidebilir ama bunlar gerçektir ve bütün Diyarbakır biliyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Senin zoruna gitmesi lazım; Diyarbakırlısın, utanman lazım!

BAŞKAN – Sayın Eronat, bir saniye efendim.

Sayın milletvekilleri, lütfen...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Meclis üyesine kayyum diyor ya, ayıptır ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Halkın iradesini tanıyın, tanıyın artık!

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Eronat.

OYA ERONAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, odasında bulunan kendi himayesindeki çalışanı temizlik görevlisi tarafından sorgulanan bir büyükşehir belediye başkanının sorgulama sesleri ve tokatlanma sesleri sosyal medyada duyulmuştur. Bunları ben söylemiyorum, sosyal medya söylüyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hadi oradan! Hadi oradan!

OYA ERONAT (Devamla) - Şimdi, sestem nereye geldim? Diyarbakır son yıllarda başka sesleri duymaya başladı, martı seslerini. Diyarbakır’ın denizi yok, Diyarbakır’ın gölü de yok ama Diyarbakır martılarla tanıştı; nasıl martılarla biliyor musunuz? Çöplük martılarıyla tanıştı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Halk verdi cevabını. Halk veriyor sizin cevabınızı.

OYA ERONAT (Devamla) - Diyarbakır Karaca Dağ eteklerine oturmuş bir şehirdir ama Diyarbakır’da Everest Tepesi kadar yüksek çöp dağları oluştu. Diyarbakır yirmi yıl bu çöplerle mücadele etti.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O yüzden yüzde 65 oy verdiler.

OYA ERONAT (Devamla) - En sonunda, geçen yıl, şu beğenmediğiniz kayyum bir ihale yaparak bu çöp dağlarından Diyarbakır'ı kurtardı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz beğeniyor musunuz?

OYA ERONAT (Devamla) - ...ve şu anda, biz, o çöp dağlarından elektrik enerjisi üretmeye başladık ve belediyeye belli bir gelir gelmeye başladı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yine kimleri zengin ettiniz kim bilir. Kim bilir hangi yandaşı zengin ettiniz.

OYA ERONAT (Devamla) – Şimdi, Sayın Milletvekilimiz, Serap Güzeli Mahallemizle ilgili bir sıkıntı olduğunu söyledi, bu çok doğru bir tespittir. Serap Güzeli Mahallesi içme suyu havzasında olan bir mahalledir. Kanunen içme suyu havzasında olan mahallelere kaçak yapılaşma olduğundan dolayı hiçbir şekilde çivi çakılamaz. Ha, başka mahallelere kaçak su götürebilirsiniz fakat içme suyu havzasındaki mahallelere hiçbir şekilde şebeke döşeyemezsiniz, böylelikle kaçağı artırmış olursunuz. O nedenle, bu mahalleye bir şey yapılamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Eronat.

OYA ERONAT (Devamla) – Oy saikiyle buradaki kaçak yapılaşmaya izin verenleri de buradan kınıyorum. Buna rağmen, yine Çelikevler Mahallemiz kaçak yapılaşmayla oluşmuş bir mahalle olmasına rağmen, buranın içme suyu ve kanalizasyon şebekesinin ihalesi yapılmış olup bu cuma günü inşallah kazmayı vuracağız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Diyarbakır'dan elinizi çekin.

OYA ERONAT (Devamla) – Otogara gelirsek: Büyüklüğüne ve kullanım alanlarına göre şu an Belediyeye ait büfelerin kirası 1.200 lira...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, ihsan istemiyoruz.

OYA ERONAT (Devamla) – ...yazıhanelerin kirası 2 bin lira, kargo şubelerinin kirası da 700 lira olup pandemi döneminde, yine beğenmediğiniz kayyumlar tarafından... (HDP sıralarından gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz beğeniyor musunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, ihsan istemiyor Diyarbakırlılar.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Halk beğenmiyor, halk; biz değil.

OYA ERONAT (Devamla) – ...1 Ocak 2021 ile 30 Haziran 2021 tarihleri arasında otogardaki dükkânların kiralarda yüzde 30 indirim yapılmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsan utanır biraz ya!

OYA ERONAT (Devamla) – 20'şer bin lira bir para bizim dönemimizde, kayyumlar döneminde asla verilmemiştir, envanterde böyle bir para görünmemektedir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kayyumu savunurken biraz utanın.

OYA ERONAT (Devamla) – Ha, dağa gönderilmişse onu bilemeyeceğim, o konuda bilgi veremeyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Darbedir darbe.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Seçildiniz mi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yüzde 20 oy alıp konuşuyorsunuz burada. Ayıptır ya, ayıp! Hangi yüzle konuşuyorsunuz? Halkın iradesini gasbedemezsiniz.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

OYA ERONAT (Devamla) – GAP’a gelince: Arkadaşlar, Silvan Barajı inşaatında hâlâ bir tabur asker bulunduruyoruz. Niye, biliyor musunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biliyoruz, biliyoruz.

OYA ERONAT (Devamla) – Kürt işçilerimiz, Kürt çocukları Kürtçüler tarafından öldürülmesin diye bulunduruyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz öldürdünüz, Kemal Kurkut’u siz öldürdünüz, Deniz Poyraz’ı siz öldürdünüz. Korumadınız Deniz Poyraz’ı.

OYA ERONAT (Devamla) – Peki, niye bu saldırılar yapılıyor? Silvan Barajı bittiği zaman 235 bin hektar alan sulanabilecektir. Dünya istatistik literatürüne göre 1 hektar alanın 1,2 kişiyi istihdam ettiğini varsayarsak...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kürt kızlarını öldürüyorsunuz, Kürt çocuklarını öldürüyorsunuz siz.

OYA ERONAT (Devamla) – ...çarpın 235 binle 1,2’yi, 300 bine yakın insanımızın istihdam edildiğini göreceksiniz. Sayısız defa saldırıya uğradı Silvan Barajı. GAP’ın bitirilememesinin sebeplerinden biri de budur.

Sur’a gelince: Arkadaşlar, Sur için elimizden geleni yaptık, anahtarlar teslim edilmeye başlandı ve bu devam edecek.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Evet, elinizden geleni yaptınız, yıktınız her tarafı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sur’u mahvettiniz.

OYA ERONAT (Devamla) – Sur’u yıkanları değil de Sur’u ihya edenleri eleştirmenize doğrusu üzüldüğümü söylemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kurşunlu Cami, beş yüzyıllık camimiz yıkıldı, yakıldı. Dört Ayaklı Minaremizin ayaklarına saldırıldı, baltalarla saldırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sur’u hapishane yaptınız, hapishane! Size yakışıyor!

OYA ERONAT (Devamla) – Ne tarihe saygı var ne dine saygı var ne inanca saygı var.

Saygılarımla. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatip seçilmiş belediye başkanlarımızı “kayyum” diye niteleyerek ve daha birçok sebeple sataşmıştır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Anlayamadık Başkanım, sataşmayı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Belediye başkanlarını “asıl kayyum” diye niteledi. Duymadıysanız...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, çok doğru söylemiş gibi geldi de ondan söylüyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Pandemi vakalarını söyledim, bilmiyorsan öğren! Pandemi vakaları sayılarını söyledim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, ne kadar antidemokratiksiniz, demokrasiden nasibinizi almamışsınız.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Vallahi, hesabını vereceksiniz, hiç şüpheniz olmasın.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen mi alacaksın hesabını? Oradan tehdit eder gibi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hesap soracakmış Başkanım, vursunlar, atlasınlar o zaman, ne diyelim yani!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş...

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, eğer sessizlik olursa başlayacağım. (Gürültüler) Arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bence Diyarbakır Milletvekili Eronat'a da kayyum atanabilir bu konuşmadan sonra çünkü kendisi de seçildi ya. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Size de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, benim görüşüm değil; onun konuşma içeriğine göre, Diyarbakır'dan seçilmiş bir milletvekili ama bu iktidar kendisine de kayyum atasın, bir kere böyle bir şeyi düşünsün.

Bir kere halk tarafından seçilen belediye başkanlarına “çok sert bir kayyum dönemi” demek halkı tamamen yok saymaktır, halk iradesini tamamen reddetmektir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Onlar değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Zaten kayyum da bu anlama geliyor. Hele bir kadın olarak...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, Oya Hanım ben sizi dinledim ve tek cümlemi duyamazsınız...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama yanlış dinlemişsin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sonuna kadar dinledim sizi ama sizde saygı yok, gerçekten saygı yok ya!

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama grubunu sustursaydın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Böyle bir şey olamaz, ben orada dinledim üç dakika boyunca.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Ama grubun hep bağırdı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, bir kadın milletvekilinin eş başkanlığını, kadınların toplumsal olarak sosyal hayatta eşit temsile kavuşmasını kayyum olarak nitelemesini benim karşılayabilecek bir kavramım yok. Yazık diyorum, yazıklar olsun! Kadınlığı bilmiyorsunuz ya, insanlıktan geçtim, kadınlık nedir, bunu da bilmiyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Diğeri, şimdi, Sur’u bir cezaevine döñüştürdünüz. Sur’un fotoğraflarını getireceğim yarın size. Diyarbakır D Tipinin, E Tipinin yapısıyla Sur’u katlettiniz, dünyanın en uzun sokağa çıkma yasağını Sur’da ilan ettiniz. Diyarbakırlılar “AKP” deyince tiril tiril titiriyorlar ya; nefretten, öfkeden ve tepkiden.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Kim açtı o hendekleri? Sur’a o hendekleri kim açtı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani Diyarbakır’a kim gidiyor bilmiyorum hakikaten. Benim bir evim de Diyarbakır’da, Diyarbakır’ı gayet iyi biliyorum, otuz yıl yaşadım orada. Bu kayyumlar, bu kayyumlar var ya, hırsızlık yapıyor, yolsuzluk yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çok konuştular Başkan. Normalde istemezdim ama.

BAŞKAN – Böyle güzel bir bağlasanız efendim.

Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şöyle: Bir de size bir hesap soracağım, biz hesap vermeyiz. 2017-2018 yılları arasında belediye ve halk otobüslerinin parasının aktarıldığı havuzdan 5,5 milyon liralık bir yolsuzluk sözümüz var, raporumuzu da yayımladık, şu ana kadar hiçbir cevap yok. 5,5 milyon TL nerede? 2019 yılında kayyumun bıraktığı borç 1 milyar TL’yi aştı. Yine -hatibimiz söyledi ama- gerçekten bu kadayıfı herhâlde 100 fil yeseydi doymazdı. Bu tonlarca kadayıfı ne yaptılar, bilmiyorum.

Selçuk Mızraklı’ya selam vermeden olmaz. Bizim değerli arkadaşımız, ağabeyimiz, bizim doktorumuz. (HDP sıralarından alkışlar) Diyarbakır’da her üç evden birine mutlaka cerrahlığıyla sağlık, sıhhat katan arkadaşımız belediye başkanı seçildiği için tutuklandı, belediye başkanı seçilmeseydi şu anda doktorluk yapıyor olacaktı; sahte delillerle hapse kapattınız ve şu anda Kayseri’de, ailesinden 700 kilometre ötede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Zulmünüzde boğulun demeyeceğim, zulmünüz artsın ki tez zeval bulasınız diyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Eronat, bir saniye efendim, bir saniye... Bir saniye, müsaade eder misiniz?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ne dedi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sataşma hangi konuda efendim?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sataşma, kadınlığı bilmediğim... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye efendim, bir saniye efendim...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Eş başkanlığa karşı çıkıyor ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Soyadımı söyleyerek kadınlığı bilmediğim konusunda bir sataşma...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Eronat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

7.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadınlığı bilmediğim konusunda bir sataşma oldu. Ben, kadınlık erkeklik diye bir ayrıma her zaman karşı çıkmışımdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun! Bravo!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Belli oluyor!

OYA ERONAT (Devamla) – Ben burada “kadın milletvekili” “erkek milletvekili” bu cümleleri de tamamen elimin tersiyle itiyorum. Milletvekili milletvekilidir, belediye başkanı belediye başkanıdır; bunun kadını erkeği olmaz. Ben kendimi milletvekili olarak görüyorum, kadın olarak değerlendirilmek istemiyorum, açıkçası bu.

Otuз yıldır Diyarbakır’da yaşadığımızı söylediniz, ben doğma büyüme Diyarbakırlıyım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de o zaman Diyarbakırlıyım.

OYA ERONAT (Devamla) – Hem de şu yıkılan yıkılan Sur var ya, orada doğmuşum. Melik Ahmet Mahallesi’nin kızıyım.

Selçuk Mızraklı’ya gelince... Selçuk Mızraklı’nın doktorluğuna bir şey de demeyeceğim, başarılı bir doktordur, biz de tanıyoruz, biliyoruz, Sivereklidir kendisi ama suçuna gelince...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sen kimsin ki ya “suçlu” diyorsun.

OYA ERONAT (Devamla) – Ben yargı mensubu da değilim. Daha seçildiği gibi PKK’nın marşlarıyla ayakta hazır olda durduğunu bütün dünya gördü ya! Bütün dünya gördü! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Daha buna ne diyeceksiniz?

Sur’a gelince... Sur’daki rezalet hakkında hiç konuşmamanız gerekiyor, hiç konuşmamanız gerekiyor! Beş bin yıllık surlarımızı ne hâle getirdiniz! İlçemizi ne hâle getirdiniz! Gezdiğimiz zaman gözümüzden yaş akıyordu. Bizim çocukluğumuzun geçtiği yerlerdi oralar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz yıktınız.

OYA ERONAT (Devamla) – Kurşunlu Camisi’ni ne hâle getirdiniz! Ne camiye saygınız var ne kiliseye saygınız var! Saint George Kilisesi’ni de yaktınız. Yalnız camilere değil, kiliselere de saygınız yok.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Hem camiye saygınız yok hem kiliseye yok.” Bir de “Sur’u siz yıktınız.” dedi. Sataşmadan söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirse Başkanıma çıkmadan şunu söyleyeyim, beraber cevap versin: “Kadın” tarzı -ne dediniz- “Kadınlığınızı bilin.” tarzı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kadınlık nedir?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Kadınlığınızı bilin.” tarzı bu kürsüye yakışmayan, Meclisin mehabetine yakışmayan -çok özür dilerek söylüyorum- kötü, amiyane bir ifade kullandı Sayın Başkan. Bu tarz bir ifadeyi AK PARTİ’den bir vekil kullansaydı burayı yakarcasına “Cinsiyetçisiniz.” derdi, cinsiyetçi ithamda bulunurdu. Bu cinsiyetçi ithamı reddettiğimiz gibi kınıyoruz, kürsüye çıkmışken de özür bekliyoruz kendisinden Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne ilgisi var ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özür bekliyoruz Sayın Başkan, biz yapsak burada kavga ederlerdi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Duyduğunuzu da anlamıyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

8.- *Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size birazdan özür diletteceğim, siz göreceksiniz! Niye “Kadınlık nedir, bilmiyorsunuz?” derken...

Sayın Başkan, itiraz çok iyi bildiğim bir yerden geldi. “Kadınlık nedir?” derken. eş başkanlık kadınların yerel yönetimlerde ve siyasette temsilini öngören bir düzenlemedir. Size uluslararası CEDAW’dan başlayarak, hani o sizin liderinizin kaldırdığı İstanbul Sözleşmesi’nden devam ederek ve kadın-erkek eşitliğinin sağlanması amacıyla pozitif ayrımcılığın uygulanması gerektiği noktasında tüm uluslararası belgelerdeki maddeleri hatırlatmak isterim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) “Kadın-erkek benim için fark etmiyor.” dedi hatip, benim için fark ediyor; eşitler arası bir siyasetten söz etmiyoruz. Kadınlar dezavantajlı bir şekilde siyasete başlıyorlar ve pozitif ayrımcılık uygulayan bir partinin sözcüsü olarak buna bir kadının karşı çıkmasını çok talihsiz bulduğumu ifade ediyorum ve buna devam ediyorum. Bence her kadın iktidar partisinden olsun, başka partilerden olsun -hiç düşünce ayrımı gözetmiyorum- kadınların toplumsal yaşamda dezavantajlı olduğunu, erkeklerle eşit haklara sahip olmadığını ve siyasette öncelik verilmesi gerektiği savunmasını bir kadın hakları savunucusu olarak talep ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özür dile, özür!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayrıca, o kiliseyi biz yaptık biz, bizim belediyemiz yaptı ama yıkan sizsiniz, camiyi de yıkan sizsiniz, Sur’u da yıkan sizsiniz; bunu Sur’da yaşayanlar gayet iyi biliyor. Ben, Sur’a sokağa çıkma yasağı döneminde defalarca gittim, gidin, oradaki yurttaş dinleyin; Sur’u kim yaktı, yıktı size anlatsınlar. Gidip Diyarbakır’da ahkâm kesip gelip burada yakmayı, yıkmayı, katliamı savunmak herkes tarafından görülür diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen “kadın” ne anlatsaydın, biz de öğrenseydik.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından, Diyarbakır'ın sorunlarının araştırılması amacıyla 13/7/2021 tarihinde verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 13 Temmuz 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

13/7/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 13/7/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bülent Turan

Çanakkale

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 16, 17, 18 ve 19 Temmuz 2021 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00'te toplanması ve bu birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

13 Temmuz 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

14 Temmuz 2021 Çarşamba günü birleşiminde 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

16 Temmuz 2021 Cuma günü birleşiminde 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Temmuz 2021 Cumartesi günü Birleşiminde 172 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Temmuz 2021 Pazar günü birleşiminde 98 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Temmuz 2021 Pazartesi günü birleşiminde 203 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi bu hafta nasıl çalışalım, onunla ilgili önerge vermiş. Önergenin gerekçesini açıklamadı ama ben, bu Meclis neler yapması gerekiyor ve neden bunlar ihmal ediliyor, biraz onun üzerinde duracağım.

Paris İklim Anlaşması; 22 Nisan 2006'da 197 ülke imzaladı, 4 Kasım 2016'da da yürürlüğe girdi. O günden bugüne parlamentolarından bunu geçirmeyen 5 ülke var; bu 5 ülke İran, Irak, Yemen, Eritre ve Türkiye. Bunun dışında 192 ülke kendi onay mekanizmalarını işletmiş ve Paris İklim Anlaşması'nı onaylamışlar. Bu anlaşma, ülkelere küresel ısınmayı azaltmak için üstlendikleri katkıyı belirleme, planlama ve raporlama sorumluluğu veriyor. Bizim Çevre Bakanlığının internet sitesine, Dışişleri Bakanlığının internet sitesine bakınca Türkiye açısından ne kadar mühim olduğu söyleniyor ama o günden bugüne Parlamento bu adımı atmamış. Neden? 22 Nisan 2016'da imzalanmış, 24 Haziran seçimine kadar Cumhurbaşkanı'nın, Başbakanın bunu Meclise yollaması gerekiyordu, yollamamışlar. Yani Dışişleri Komisyonunda görülecek işler arasında yok. O günden sonra yeni

İç Tüzük yaptık; artık hükûmet kanun teklifi sunamıyor bütçe dışında, nasıl yapacağız? Hep birlikte oturduk, konuştuk, “Meclis Başkanı sunsun bunu.” dedik. Sayın Şentop da görev süresi boyunca bu görevi yapmamış. Bakın, Sayın Şentop’a yazı yazdım; Paris İklim Anlaşması’nı niye bir kanun teklifi olarak sunmuyorsun belli değil. Bir derin akıl var, seçimden önce Başbakanı yaptırmıyordu, şimdi de Şentop böyle bir eylemsizlik içinde ve Türkiye Cumhuriyeti, Eritre’yle birlikte, Yemen’le birlikte Paris İklim Anlaşması’ndaki attığı imzanın arkasında durmayan 5 ülkeden 1 tanesi. Önümüzdeki günlerde yapılacak olan uluslararası toplantıya gidip de ne diyeceğiz belli değil ama esas sorun şurada: Türkiye, maalesef, bu konuda “mış” gibi yaparak uluslararası yönetim ve diplomasi alanında imzasının arkasında durmayan, taahhüdünü yerine getirmeyen, hep birlikte yaşadığımız küreyi kirleten ve bu konuda önlem almayan, kendisiyle ilgili takvimini açıklamayan bir ülke durumunda. Eritre, Yemen, İran, Irak, Türkiye... Ya, olacak iş mi? Geri kalan 192 ülke attığı imzanın arkasında. Ki ben bu ülkelerin hiçbirinde hani, “İmza namustur.” “İmza sözümüzdür.” falan gibi sözlerin olduğunu da düşünmüyorum ama imzayı atıp gereğini yapmıyoruz. Sonra ne yapalım? Turizm alanlarında belediyelerin yetkilerini alalım, OHAL yetkilerini Süleyman Soylu’ya verelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yok öyle bir şey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu yaklaşımın doğru bir yaklaşım olmadığını düşünüyoruz ve Paris İklim Anlaşması konusunda Türkiye Cumhuriyeti’nin yükümlülüğünü tarif etmek üzere Dışişleri Komisyonunu göreve çağırıyoruz, Mustafa Şentop’u göreve çağırıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Genel Başkanına oy vereceğim ben.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bir AKP klasiğiyle karşı karşıyayız; Meclis tatile girmeden son hafta apar topar bir torba kanun Plan ve Bütçe Komisyonuna getirildi. Tabii, bu torbanın içinde her şey var, birçok kanun giriyor. Gözaltı süreleri Plan ve Bütçe Komisyonunda uzatılacak. İşte, ihraçların önünü açan düzenleme yapılacak. Bir de TMSF’nin işte, kayyum yöntemi tekrar ettiriliyor.

Bu yöntem süreklileşti; torba değil artık çorba, hiçbir kanun yapma tekniğine uymuyor. Nedir? Muhalefete getirirken hadi acele edelim, hadi vekiller tatile gitsin, hadi bayram var. Ya, ne demek bayram? Siz, OHAL’i uzatıyorsunuz. İnsanların, kişi özgürlüğü ve güvenliğini tamamen ortadan kaldıran, çalışma hakkını yok sayan, ihraçların önünü açan ve OHAL’i süreklileştiren 3 madde getiriyorsunuz Plan ve Bütçe Komisyonunun önüne; İşte “Bugün akşama kadar bitireceksiniz.” diye bize dayatıyorsunuz bunu. Bu, açıkçası bir karşı darbedir. 15 Temmuz darbe girişiminden beş gün sonra, hemen bir karşı darbe süreci başlatılmış, ve bugüne kadar devam ettirilmektedir. Bir hatırlayalım tarihleri, evet, neydi? İlki 2018 yılına kadar getirildi bu OHAL yetkileri, sonra 2021’e kadar uzatıldı yani bu ayın sonu, işte 31 Temmuz 2021. Şimdi de diyorlar ki: “Bu süreleri üç yıl daha uzatalım.” Aslında bu, AKP ve MHP’nin seçim startını verdiği bir düzenlemedir. “Biz normal şartlarda herkesin özgür ve güvenlik içinde seçim kampanyası yapacağı bir Türkiye’de seçim kazanamayız; biz kapı kapı kimsenin dolaşmasına izin vermeyiz, istediğimizi gözaltına alır on iki gün gözaltında tutarız.” yasaıdır. “Biz beğenmediğimiz kamu görevlisini ihraç ederiz, sonra OHAL Komisyonuna başvurur dört yıl, beş yıl, altı yıl onu iade etmeyiz, süründürürüz.” yasaıdır. “Ben OHAL’siz bu ülkeyi yönetemiyorum.” yasaıdır. “Benim elimde sopa olmadan, devletin gücünü, zor gücünü, şiddeti, gözaltını, yargıyı kullanmadan

ben bu ülkeyi yönetemiyorum.”dur. Ya, Deniz Poyraz’ı katleden cani on yedi saat gözaltında kaldı, arkasındaki güç ortaya çıkarılmadı ama Kobani kumpas davasında bizim MYK üyelerimiz sekiz gün psikolojik işkenceyle gözaltında tutuldu. Niye istiyorsunuz on iki günlük gözaltı süresini? Hakikaten on iki gün neye lazım? İşkence yapmaya lazım. Bu “İşkenceyi uygulayacağım.” yasasıdır. İşte bu nedenle biz bu baskıya, bu sıkıştırılmaya asla geçit vermeyeceğiz. Bayramda da çalışalım, bayramdan sonra da çalışalım, tatil de yapmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hiçbir tatil, Türkiye’nin, Türkiye yurttaşlarının haklarından daha önemli değil. Niye? Bu da bilinçli bir politika, vekillere şunu diyecekler, kendi vekillerine: “Ya, ne yapalım, muhalefet geçit vermiyor, o yüzden paket yasallaşmıyor.” Yok artık ya! Yeter artık gerçekten, bu kaçınıcı getirdiğiniz zorlama paket. Yani çıkarın bu 3 maddeyi, diğerlerini getirin; oturalım, konuşalım. Bu, tam anlamıyla hem ihraçlara izin veren hem gözaltı süresini on iki güne çıkaran hem de kayyumu üç yıl uzatan bir paket; şu anda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor. Asıl sivil darbe budur, apoletlilerden sivillere geçen bir darbe pratiğidir. Bugün siz, çoğunluk, MHP’yle birlikte olup bu kanunları geçiriyor olabilirsiniz ama emin olun, ülkeyi yüzlerce yıl geriye götürüyorsunuz. Bu yoldan vazgeçin diyorum ve bu kanuna karşı direneceğimizi söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynı kanun mu Sayın Başkan? Turizm konuşacağız şimdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Torba, torba.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İşte, turizm konuşacağız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Plan Bütçe dedim ya, duymadın mı?

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Akar, Sayın Sümer, Sayın Zeybek, Sayın Ünver, Sayın Barut, Sayın Aygun, Sayın Arı, Sayın Hakverdi, Sayın Şahin, Sayın Yeşil, Sayın Kılınç, Sayın Özdemir, Sayın Girgin, Sayın Şevkin, Sayın Keven, Sayın Bakırlıoğlu, Sayın Ağbaba, Sayın Tanal, Sayın Kaboğlu.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.44

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, zapta geçsin, yoklama isteyen de yok galiba.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Var, var. Burada, Özgür Başkan burada.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Keven...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven’in, Yozgatlı SMA hastası Yiğit Alp’e ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizlere Yozgatlı SMA hastası evladımız Yiğit Alp’in milletvekili amcalarına, Yozgatlı Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay’a ve Sağlık Bakanına selamlarını iletıyorum. “Uzay hazırlığı yaptığımız bu süreçte, ülkemizde sayıları yaklaşık 1.600 olan SMA’lı bebeklerin tedavilerini sosyal devletimiz karşılamalıdır.” diyor Yiğit Alp. “Eğer birkaç yüz kişinin kullandığı havalimanına 1 milyon yolcu garantisi verip bunun zararını avro olarak müteahhitlere ödüyorsanız 1.600 bebeğin tedavisini de çok rahat karşılayabilirsiniz.” diyor Yiğit Alp. Lütfen elinizi vicdanınıza koyun, Yiğit Alp için Yozgat seferber oldu ve tedavi masrafının yüzde 75’ini topladı, geriye kalan sadece dörtte 1’i. Bu tedavi masrafının hiç olmazsa dörtte 1’ini karşılayın ve Yiğit Alp tedavi olmaya gidebilsin. Bir anne olarak, bir baba olarak düşünün, elinizi vicdanınıza koyun, gelin hep birlikte Yiğit Alp’e can olalım, Yiğit Alp’in umudunu yok etmeyelim -bir kez olsun bu çocukları- bir aynaya bakın ve karar verin.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

29.- *Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, tütün üreticilerinin tutuklanmasına ilişkin açıklaması*

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Abuzer Çalgan, Ali Yaprak, Cemal İlik, Ozan Özer, Bülent Göksoy, Mehmet Yaylagül, Mehmet Neytullah Alagöz, Mustafa Sonkaya, Tugay Yıldız ve Abdurrahman Özbayrak; hakkını arayan tütün emekçileri, tütün üreticileri yandaş yargı tarafından tutuklandı ve tütün üreticilerine karşı Adıyaman'da açık ve aleni bir suç işlendi. Sadece haklarını ve ürettiği ürünün karşılığını aramak gibi hukuki bir amaçla meydana çıkan bu insanlar tutuklandı ve tütün üreticilerine karşı yandaş yargı tarafından suç işlendi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullandırılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2978) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasını talep ederim.

Bilgilerinize arz ederim.

İlhami Özcan Aygün

Tekirdağ

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün konuşacaktır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir uğultu var, uyarabilirseniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Hatip hazırlıklı gelmiş, hep beraber hem izleyelim hem dinleyelim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurunuz Sayın Aygün.

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçiye borç batağına götüren ve üretimden çekilmesine sebep olan gelişmeler göz önüne alınarak tüm faiz borcunun silinmesi için vermiş olduğum (2/2978) esas numaralı Yasa Teklifi'm üzerinde söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen saygıdeğer hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin gıda tedarikçisi olan çiftçimiz bugün artık kendi karnını doyuramaz hâle gelmiştir. Kendi karnını doyuramayan çiftçimiz Türkiye'nin karnını nasıl doyursun? Çiftçilerimiz 2017 yılından bu yana büyük bir maliyet kriziyle karşı karşıyadır. O dönemden bu yana gübre fiyatları yüzde 200'ün üzerinde artmıştır. Bakın, geçen seneye göre, 2020 Temmuz ayı ile şu anki gübre fiyatları arasında yüzde 100 fark vardır. DAP gübresinin tonu geçen yıl 3.026 lira, şimdi 6.180 lira; artış oranı yüzde 104. Üre gübresi geçen yıl 2.406 lira, şu an 4.750 lira; artış oranı yüzde 97. Amonyum sülfat gübresine bakıyoruz, geçen yıl 1.315 lira, bugün 2.860 lira; artış oranı yüzde 103. 20-20 taban gübresine bakıyoruz, geçen yıl 2.143 lira, şimdi 3.185 lira; artış oranı yüzde 78. Ama ne yazık ki şu anda, Çukurova'dan Trakya'ya

ülkemin topraklarında alınıdaki teri hâlâ kurumamış çiftçilerimizin hasat döneminde maalesef sıfır gümrüklü buğday, arpa getiriliyor. Kimin eliyle? “Ofis çiftçinin kara gün dostudur.” diyen Ofis eliyle. Kendi çiftçisini hançerleyen Ofisin eliyle, buğday, arpa hasadında yurt dışından sıfır gümrükle mal getiriyoruz. Gübre artışı yetmedi, sert kuraklık yetmedi, dolardaki artış yetmedi, bir de iktidarın sıfır gümrüklü ithalat darbesiyle dört koldan mücadele eden çiftçilerimiz var. Üreticimizi bu kadar zorlamayalım, üreticimizin üzerinden elinizi çekin diyorum.

Bayram sonrası da Çukurova’dan başlayarak Trakya’ya doğru tüm Türkiye’de ayçiçeği hasadı başlayacak ama Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle ayçiçeği üreticisini de hançerledik; sıfır gümrükle yine yurt dışından ayçiçeği getireceğiz. Ya, siz neyin millîsisiniz, neyin kafasını yaşıyorsunuz, merak ediyorum. Siz kime çalışıyorsunuz, Türk çiftçisine mi yoksa Rusya’daki, Bulgaristan’daki, Almanya’daki, Hollanda’daki çiftçiye mi çalışıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakanımız, sağ olsun, La Fontaine’den masal okumaya devam ediyor. Artık ona kimse inanmıyor. Bakın, daha Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakan ne demiş? “Hayvan ithalatı artık yok, yapılmayacak; 1,3 milyon hayvan ithalatından inşallah bu yıl 150-200 bine kadar düşeceğiz.” diyor. Onu da besilik için demişti. 50 bin ton et ithalatının 3.200 tona düştüğünü ifade etti. Hayır, hepsi yalan. Çünkü, Ocak 2021 açıklamasından sonra, üç ay sonra, 8 Mart-31 Mart, 1 Mart-31 Mayıs, 1 Mart-31 Temmuz tarihleri arasında et ithalatı için başvuru alındı, arka arkaya bu lop et ithalatına izin çıkıyor arkadaşlar. Bizim kendi çiftçimizin hayvanlarını kestiremiyoruz ama biz Sırbistan’dan, birçok ülkeden hazır lop et alıyoruz. Hayvancımız sizlere el sallıyor Sayın Erzurum Vekilim, Erzurum’daydık, hayvancılığımız bitmiş. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ezbere konuşuyorsun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Yine bakınız, süt üreticisinin para kazanabilmesi için süt-yem paritesi... Avrupa’da çiftçi 1 litre süt sattığı zaman 1,5 kilogram yem alıyor ama -bize geldiğin zaman- 1 litre süt satan çiftçimiz ancak 700 gram yem alabiliyor. Ya, bu nasıl iştir merak ediyorum. “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.” diye sizlere soruyorum.

Gelin girdi maliyetleri yüksek olan çiftçimize bir güzellik yapalım. Nisan ayında bir yapılandırma yaptık ama maalesef olmadı, 931 milyon liralık bir yapılandırmaydı tarım kredileriyle ilgili. O gün söyledik, yanlış yapıyoruz, yanlış yapıyoruz ama anlatamadık. Şu ana kadar 853 çiftçimiz -44 milyon liraya kadar- yapılandırma yapabildi çünkü pandemi dolayısıyla icra takibine düşmeyen çiftçilerimizin evrakları durdu -biz de 31/12 itibarıyla orayı orada bıraktık- ve birçok çiftçimiz şu anda yapılandırma yapmadan bekliyorlar. Gelin, yine çiftçimizin Ziraat Bankasındaki borçlarını yapılandıralım. Ya, Demirören’e 750 milyon dolar verdiniz ama çiftçiye bir türlü destek olmuyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, çiftçimizin yine Tarım Kanunu’ndan 211,5 milyar lira alacağı var; gelin bunu da mahsuplaşalım. Kanun çıktıktan sonra çiftçimizin Tarım Kredi ve Ziraat Bankası borçlarından alacağı varsa alacağını mahsuplaştıktan sonra onun faizlerini silelim, daha sonra gelelim tarımsal destekten olan 211,5 milyon lirayı da mahsup ederek ödeyelim ki çiftçimizin önü açılsın, nefes alsın diyoruz ama siz maalesef çiftçiye düşünmüyorsunuz. Çiftçi için artık bıçak kemiğe dayanmış hatta kemiği kesmeye başlamış arkadaşlar.

Sonuç olarak, yurt genelinde çiftçi isyanda, AKP ise “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.” kabilinden yalan rüzgârı estirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Onun için, değerli arkadaşlar, bu yıl kuraklık oldu, dolu oldu, birçok sebepten dolayı ve 2017’den beri yanlış politikalarından ve yüksek faizlerden dolayı çiftçimizin Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları birikti. Gelin, Kurban Bayramı öncesi, yandaşlarınıza yapmış olduğunuz, yandaş çetelerinize, 5’li çetelerinize yapmış olduğunuz o desteği milletin efendisine hep beraber yapalım; Kurban Bayramı öncesi çiftçimizin Tarım Kredi Kooperatiflerine, Ziraat Bankasına olan borçlarının faizlerini silelim, ana parayı 5 eşit takside bölelim, çiftçimiz nefes alsın ve ondan sonra bize de bir dua yapsın diyorum. Ama size -yapacağı dua- el sallayacak, diyecek ki: “Güle güle!” Sandıkta hem AKP’yi hem de MHP’yi gömecek çünkü çiftçimiz borç batağında. Nefes almasını istiyorsanız kanun teklifimize “evet” deyin, hep beraber Kurban Bayramı’nda çiftçilerimizle birlikte bayram yapalım diyor, saygıyla sevgiyle yüce Meclisi selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, kayda geçsin diye ifade etmek isterim izin verirsiniz. Şöyle: Sayın Vekilimizle konuya ilişkin her zaman konuşuyoruz. Daha iki ay önce konuya ilişkin bir kanun -biliyorsunuz- Meclisimizden geçti. Bir yapılandırma şu an var, daha süresi bitmedi, süresi bitsin beraber tekrar değerlendiririz Sayın Başkan.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER (Devam)

1.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, (2/2978) esas numaralı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullandırılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/141) (Devam)*

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, bir bilgi vereyim o zaman.

BAŞKAN – Tamamlayayım, size söz verelim efendim.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Grup Başkan Vekiline bir bilgi vereyim.

BAŞKAN – Oylama yapalım efendim, ondan sonra söz vereyim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, oylamaya başladınız.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, neye cevap veriyor? Bana mı cevap veriyor Başkanım?

BAŞKAN – Sataşmadan iki dakika süre veriyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben ne yaptım ya?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Aygun. (AK PARTİ sıralarından “Neden söz veriyorsunuz?” sesleri, gürültüler)

Sataşmadan efendim.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) – Sayın Grup Başkan Vekilini, Sayın Bülent Turan'ı Çanakkaleli hemşehrisi Halil Kaya'ya havale ediyorum. Çünkü bizler kendimizi kandırıyoruz arkadaşlar.

Bakınız, çıkardığımız kanun teklifini söyleyeyim size: 31/12/2020'den itibaren, pandemi öncesindeki ve pandemi... İcra takipleri durduruldu ve durdurulduktan sonra bu işlemler takibe verilmedi. Ne yazık ki -o akşam da söyledik, bugün yine söylüyorum- 31/12 tarihi yanlıştır. Kanun teklifinin çıktığı günü alsaydık o 931 milyon liralık yapılanma bitecekti. Ama çiftçide nefes kalmadı, nefes; nefesini bitirdiniz. Gübre fiyatları, ilaç fiyatları aldı başını gitti ama hâlâ siz kafanızı kuma gömüyorsunuz. Tarım Kredi ve Ziraat Bankasında çiftçi borç batağında, cebinde üretim için 1 kuruş para yok. Ekim dönemi geliyor ama çiftçiye siz 1 kuruş para vermek taraftarı değilsiniz; Bulgaristan'daki, Rusya'daki, Ukrayna'daki çiftçiye ise akıttıyorsunuz, bütün kaynakları oraya akıttıyorsunuz.

Gelin, yol yakinken, Plan ve Bütçe Komisyonunda tartışılan bir kanun teklifi var; orada bizimkisi geçmesin, siz getirin, biz desteleyelim diyor, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağzımı açmaya korkuyorum Başkanım ne cevap vereceksiniz diye.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayayım efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, buyurun.

BAŞKAN – Komisyon Raporu 255 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tam bu aşamada söz talebim var da.

BAŞKAN – Bir paragrafım kaldı efendim.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Buyurunuz Sayın Özel.

(x) 255 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bazı maddeleri Anayasa'ya aykırı olduğundan görüşmelerine başlanmamasını ve Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini arz ve talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bu yaptığınız bilgilendirmeden, Genel Kurula sunuştan 255 sıra sayılı Teklif'in görüşmelerine başlayacağımız anlaşılıyor ancak biliyorsunuz, siz de takdir edersiniz ki Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa'ya aykırı bir kanun teklifini görüşemez. Elimizdeki, bastırılıp dağıtılmış olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi Anayasa'nın 43'üncü maddesine -kıyılardan yararlanma- 45'inci maddesine -çayır ve meraların amaç dışı kullanım yasağı- 63'üncü maddesine -tarih kültür ve tabiat varlıklarının zarar görmemesine yönelik Anayasal güvence- 169'uncu maddesine -ormanların korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin hükümler- 127'nci maddesine -yerel yönetimlerin yetki alanları- ve 2'nci maddesine -hukuk devleti ilkesi- açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Bu aşamada, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Başkanlık Divanı tarafından Komisyona iade edilmesini ve Anayasa'ya aykırı bu kanun teklifinin görüşmelerine başlanmamasını Başkanlık Divanından arz ve talep etmekteyiz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

32.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biliyorsunuz, Anayasa'da ve İç Tüzük'te kanunların meri olma süreçleri belli. Aynı şekilde, bu kanun teklifimizin de diğer kanun teklifleri gibi görüşmeleri, komisyon aşamaları vesaire, hepsi usulünce yerine getirilmiş ve şu an Genel Kurulun takdirine sunulmuş durumda. Dolayısıyla -tırnak içerisinde- zaman kaybı gibi olacak bir adımla, herkesin bildiği konuyu tekrar usul tartışması açarak uzatmanın iyi niyet kurallarına aykırı olduğu kanaatindeyim.

Takdir zatalinizin Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kanun teklifi Genel Kurula dört ay önce gelebilirdi çünkü komisyondan sıra sayısını dört ay önce aldı. Bu kanun teklifi hem iktidar partisi hem ittifak ortakları hem de toplumun tüm kesimlerinde gönül rahatlığıyla kabul edilebilecek ve yasalaşmasına herkesin “Evet.” diyebileceği bir kanun teklifi olmamasından mütevellit dört aydır beklemede ve yüzde 51'e 49 gelip gitmektedir.

Kanun teklifinin Anayasa'nın 5 ayrı maddesine açıkça aykırılık teşkil eden 12 maddesi vardır. Biraz önce alınan karar gereğince AK PARTİ grup önerisi kabul edilmiş olup temel kanun olarak görüşüleceğinden, her madde üzerinde 2 önerge hakkı ve grupların önerge hakkı saklı olduğundan, Anayasa'ya aykırılık önergesi vererseniz maddenin içeriğine yönelik, içeriğe yönelik vererseniz Anayasa'ya aykırılığına yönelik konuşma imkânı yoktur. Hâl böyle olunca, bu Anayasa'ya aykırılığın ancak bu aşamada Riyaset makamı tarafından takdir edilerek görüşmelere başlanmaması anayasal ihlalin önüne geçebilecektir.

Tutumunuzun bu yönde olacağını ümit ediyor; aksi takdirde, tutumunuz hakkında usul tartışması açma niyetimi beyan ediyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biliyorsunuz, usul tartışması İç Tüzük gereği takdirinize bağlı, talebe bağlı değilsiniz. Sizin takdirinize saygı duyuyoruz Sayın Başkanım.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında

BAŞKAN – Şu anda Sayın Özel'in gerekçeli olarak izahatından sonra bir şeyleri başlatmak mümkün olmadığından...

Eğer usul tartışması konusunda talebiniz varsa onu açalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Var efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Lehte...

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Lehte...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aleyhte...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanlık Divanının tutumunun aleyhinde...

BAŞKAN – Ramazan Can, lehte; aleyhte Özgür Özel; lehte, Sayın Kubat; aleyhte Sayın Meral Daniş Beştaş.

İlk söz, lehte söz isteyen Sayın Ramazan Can'ın.

Buyurunuz Sayın Can. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi dört ay önce 3'üncü sırada gündemde yerini almış dolayısıyla gündemin şu anda 1'inci maddesi 255 sıra sayılı Kanun Teklifi. Meclis Başkan Vekili gündeme geçeceği anda bu sıraya uymak zorunda yani şu gündeme uymak zorunda. Dolayısıyla Meclis Başkanımızın tutumu doğrudur.

Diğer taraftan, kanun teklifleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğinde Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Anayasa'ya aykırı olup olmadığını denetler, bir; iki, komisyona havale eder. Komisyonlar, 38'inci maddeye göre -38'inci madde "Anayasaya uygunluğun incelenmesi" başlıklı-kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metnine ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Dolayısıyla ilgili komisyona geldiğinde, ilgili komisyonda komisyon üyelerinin Anayasa'ya aykırılık itirazı hâlinde burayı geçmesi gerekir. Burada gerek sözlü gerekse yazılı önergelerle Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulabilir ve bunun tüketilmesi lazımdır ve tüketilmiş. Sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sevk edilmiş ve gündemde sıra sayısını almış dört ay önce. AK PARTİ grup önerisiyle de gündemin 3'üncü sırasına gelmiş dolayısıyla o yol da tüketilmiş. Bugün Genel Kurulda ve gündeme alınıyor, gündeme girmiş zaten, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 1'inci sırada gündemde. Gündem dışı, 37'nci madde de görüşüldükten sonra -gündemin 1'inci sırasında- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili gündeme uymak zorundadır, görevidir ve görevi gereği de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz şu an Komisyonu da oturttu ve bu kanun teklifini görüşmek durumundayız.

Efendim, burada Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulamaz mı? Tabii ki bulunulabilir. Netice itibarıyla kanun koyucu İç Tüzük'te bunun da karşılığını vermiştir. 84'üncü maddede de "Anayasaya

aykırılık önergeleri” başlıklı “Bir kanun teklifinin Genel Kuruldaki görüşülmesi sırasında teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler, diğer önergelerden önce oylanır.” Dolayısıyla burada da Anayasa’ya aykırılık önergesi verilebilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu Anayasa’ya aykırı olup olmadığını değerlendirir. Bütün bunlar bittikten sonra bile Anayasa’ya aykırılık iddiasında yine bulunulabilir. Ana muhalefet partisi ya da belli bir çoğunlukta milletvekili sayısı ya da mahkemelerde somut norm denetimi yoluyla da Anayasa Mahkemesine aykırılık iddiasında bulunulabilir, nitekim Anayasa Mahkemesi de bunun için kurulmuştur. Anayasa’ya aykırılık iddiası geldiğinde Anayasa Mahkemesi Anayasa’ya aykırı olup olmadığını görüşür ve karara bağlar. Dolayısıyla bütün bu yollar tüketilmiştir. Şu an itibarıyla da, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Anayasa’ya aykırılık iddiasına ilişkin, maddelere gelindiğinde önerge verilebilir ve burada Türkiye Büyük Millet Meclisi değerlendirir diyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun takdirine bu usul tartışmasını bırakıyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın İbrahim Kaboğlu konuşacak.

BAŞKAN – Aleyhte söz sırası Sayın İbrahim Özden Kaboğlu’nun.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Divan, değerli milletvekilleri; turizmi teşvik torba kanunu aslında Türkiye’yi torbalama kanunu biçiminde karşımıza çıkmış bulunuyor.

Komisyon aşamasında özellikle İç Tüzük 38 gereği Anayasa’ya uygunluk incelemesini talep ettik; bir. İki, yasa etki analizini talep ettik; üç, çevresel etki değerlendirmesini talep ettik ama hiçbirini karşılanmadı. Bu yasa aslında “turizmi teşvik” başlığını taşıyor olmakla birlikte Anayasa’nın özellikle Türkiye ülkesine ilişkin birçok maddesini düzenleme konusu yapmakta ve bu maddelere de -bu maddelerin her birine- açıkça aykırılık oluşturmaktadır: Bunların başında 43’üncü madde gelmektedir, kıyıların korunması, doğaya eşit giriş hakkı; bunların başında çayır ve meraların amaç dışı kullanım yasağının ihlal edilmesi gelmektedir, Anayasa madde 45; tarih, kültür ve tabiat varlıkları, doğal varlıklar anayasal güvence altındadır, madde 63; bunu ihlal edici düzenlemeler içermektedir. Ormanların korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin güvenceleri düzenleyen madde 169’a aykırı hükümler içermektedir. Yerel yönetimler-merkezî yönetim ilişkisinde yerel yönetimlerin birçok yetkisine merkezî yönetim el koymaktadır ve bunların sonucu olarak da hukuk devleti ilkesini zedelemektedir ama bunlar doğrudan aykırı olan hususlardır. Buna karşılık Anayasa’nın, özellikle madde 56’nın devlete yüklemiş olduğu korumak, önlemek ve geliştirmek biçimindeki üçlü yükümlülüğü bu maddeler açısından ikinci plana attığı için, Anayasa’nın başta -bu çerçevede- 56’ncı maddesi olmak üzere yine Türkiye’nin doğasına ve çevresine ilişkin maddelerine aykırı olduğu gibi hak ve özgürlüklerin güvencelerine ilişkin hükümlerini de ihlal etmektedir ama daha genel olarak sürdürülebilir gelişme kuralını ihlal etmekte, sürdürülebilir turizm ilkesini ihlal etmekte. Bu itibarla sadece Anayasa’nın bu açık hükümlerini ihlalinin yanı sıra aslında yasa analizi, Türkiye ülkesiyle ilişkisi olması bakımından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Hocam, buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir, yasa analizi; iki, çevresel etki değerlendirmesi; üç, Anayasa, İç Tüzük madde 38 gereği Anayasa’ya uygunluk olmak üzere çok yönlü olarak komisyon aşamasında Anayasa’ya aykırılık yapılmıştır ve bunun aşılması mümkün olmamıştır. Zaten dört ay bekletilmesinin de Anayasa’ya

aykırılık itirazlarımız ve kuşkusu sonucu olduğunu düşünüyoruz. Son dakikada OHAL'i üç yıl daha uzatalım kaygısı altında komisyonda boğuşurken bir de Türkiye'yi ihlal etme, Türkiye'yi batırma, bütün Türkiye'yi karartma yasasının gelmiş olması esasen şu Anayasa'nın, ülkemize, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne ilişkin, ülkemizin ormanlarıyla, suları, yaylalarıyla, kışlaklarıyla bir bütün oluşturduğu kuralına aykırılık teşkil etmektedir.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Lehte Sayın Özdemir konuşacak.

BAŞKAN – Lehte söz sırası Sayın Ahmet Özdemir'de.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bu tartışmada Başkanımızın lehine tutumumuzu açıklamak üzere kürsüye çıktım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hocam keşke şu aşamada bu itirazın yapılabilip yapılamayacağıyla ilgili de bir değerlendirme yapsaydı daha iyi olurdu çünkü İç Tüzük'ümüzde -ki bizim işlemlerimizi yürütmemizde esas, temel olan İç Tüzük'ümüzde- bununla ilgili 2 hüküm var. İç Tüzük 38, bunun, ancak komisyon aşamasında bir itiraz olmasa bile komisyonun resen Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir değerlendirme yapabileceğini, bundan sonraki ikinci aşamada kanunun görüşülmesi başladıktan sonra yani İç Tüzük 84'te yapılan düzenlemede kanun teklifinin Genel Kurulda görüşülmesi başladıktan sonra ilgili kanun teklifinin Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilen maddeleriyle ilgili itirazlar ileri sürülebilir ama bu aşamada görülecek kanun teklifinin Anayasa'ya aykırılığıyla ilgili bir Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunulması hem kanunumuzla hem de bize yön veren İç Tüzük'ümüzle mümkün değildir. Fakat böyle bir itiraz söz konusu oldu. Kanun tekliflerinin Genel Kurulda ve Genel Kurul öncesinde komisyonda görüşülmesiyle ilgili aşamalar İç Tüzük 23'üncü maddede komisyonlara nasıl havale edileceği ve İç Tüzük 74'te görüşülme usulleri belirlenmiş. Bunların içerisinde bir itiraz, Anayasa'ya aykırılık itirazını inceleme aşaması söz konusu değil, dolayısıyla da bugün aslında burada yapılan, hukuki bir talebi gerçekleştirirken hukuksuz bir zaman aralığında ve hukuksuz bir şekilde bunu gerçekleştirmek oldu. Bu nedenle Başkanımızın lehinde görüş bildiriyoruz ve görüşmelerin devamını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte söz sırası Sayın Meral Daniş Beştaş'ta.

Buyurun Sayın Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neyse bu itirazların iyi bir tarafı var; iktidar partisine kanunu okutuyor, en azından tekrar Anayasa'ya ve Tüzük'e bakma ihtiyacı hissediyorlar ama iki hatip arasında görüş ayrılığı var. Bunu izlerken çok net bir şekilde gördüm. Ramazan Can “Tabii ki itiraz edebilirsiniz, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürebilirsiniz.” dedi ama sonra çıkan hatip Anayasa'daki bazı maddeleri ifade ederek, itiraz edilemeyeceğini söyledi. Tabii ki birinci konuşma daha doğru.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – “İç Tüzük'teki” dedim, “Anayasa” demedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamlı) – İç Tüzük'e ben de baktım.

Bir madde için ayrıca 84'e göre itiraz edilebilir ama kanunun geneli için bir Anayasa'ya aykırılık iddiasının ileri sürülmeyeceği anlamına gelmiyor. Şu andaki itiraz, bu Turizm Teşvik Kanun Teklifi'yle ilgili, tamamının, genel olarak Anayasa'ya aykırılığıdır ve -bu konuda İbrahim Kaboğlu Hocamız ifade etti, o maddeleri tekrar tekrar söylemeyim ama- şunu söyleyeyim: Öncelikle 43, 45 ve “sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı” diye ifade ettiğimiz 56'ncı madde asıl, çevre hakkı kapsamında hakikaten çevre hakkını tamamen lağveden, yok sayan bir düzenlemeyle karşı karşıyayız ve Anayasa'ya aykırılık

iddiasının aslında komisyon aşamasında kabul edilmesi gerekiyordu ama Genel Kurula geldi ve buradaki mantık şu yani -yasayı uzun uzun anlatıp ne size ne bizi izleyen halka daha fazla yasayı anlatmayayım- ben işin mealini söyleyeyim, iktidar partisi ve ortağı şunu söylüyor: Benim kanun yapma çoğunluğum var, komisyonda da salt çoğunluğum var, ben Anayasa'yı dikkate almadan kanun teklifini getiririm, siz itiraz edersiniz, ben kabul ederim; getiririm Genel Kurula, siz yine itiraz edersiniz, ben yine kabul ederim çünkü benim ölçüm Anayasa değil, ben Anayasa'yı zaten kaldırdım. Artık bu ülke anayasasız. Tek bir anayasa var, o da Cumhurbaşkanının sözleri, onun verdiği talimatlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Milletin kabul ettiği Anayasa.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şimdi, milletvekilleri bu kanun tekliflerini getiriyor ama gerçekten kendileri mi getiriyor? Tabii ki hayır yani eminim milletvekilleriyle konuşsak kendileri de gülecektir buna. Saraydan talimat veriliyor, kanun teklifi hazırlanıyor, geliyor milletvekillerinin önüne, “Evet.” “Hayır.” deniliyor. Bu işin anlamı budur.

Sonra Anayasa Mahkemesine gidince de, iptal edilince de bu sefer şöyle deniliyor: “Ey, AYM, bilmem ne ne ne... Mağaralarda karar mı aldınız?”

Şimdi, burada “çoğunlukçuluk” dediğimiz, “çoğunluğun diktası” dediğimiz ve “anayasasızlık” dediğimiz mesele tam da budur. Yani bu kanunlar Anayasa'ya kesinlikle uygun değil ve Anayasa yargısını da reddeden, Anayasa'yı da tamamen değersizleştiren bir yasama faaliyeti yürütüyoruz. Lütfen, sizler bir daha İç Tüzük'e bakın. (HDP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, sayın hatip konuşması sırasında, önce Sayın Kaboğlu'nun Anayasa hocası olması sebebiyle ve kürsüde bunu konuşurken “Keşke bunu konuşmak yerine şu konuda bilgi verseydi.” diye başladığı konuşmasında “Talebin usulsüz olduğu, usulsüz bir zaman aralığı kullanıldığı...” gibi hatibimizi tutanaklar önünde zor durumda bırakabilecek ve hem kendi eğitimini verdiği Anayasa hem de Türkiye açısından sıkıntı yaşatabilecek ifadelerde bulundu. Hocamız bu konuyla ilgili, takdir ederseniz, cevap hakkını kullanmak istemektedir efendim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah yardım etsin, çok zor durumda kaldı!

BAŞKAN – Hocamıza yerinden bir dakika söz hakkı verelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Adı zaten usul tartışması, tabii ki “Usul.” diyecek Sayın Başkan, yapmayın Allah aşkına. Çünkü zaten haksızlık ama yani.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Çok zor durumda kaldığı için bir daha...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kaboğlu.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir'in usul görüşmesinde aleyhte yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Anayasa'mızın 11'inci maddesi Anayasa'nın üstünlüğü ilkesini öngörür ve yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlar; kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz. Bunun İç Tüzük açısından karşılığı madde 38'dir ve İç Tüzük madde 38'e göre, biz Komisyon aşamasında başından itibaren Anayasa'ya aykırılık itirazımızı yaptık hem de yasa etki analizi, çevresel etki değerlendirmesi. Bu kadar önemli bir yasanın Anayasa'ya aykırılığının öne sürülemeyeceği ve bunun da zaman kaydına bağlı olduğu bir biçimde bir hüküm Anayasa'da yer almamaktadır. Bu bakımdan Anayasa üstünlüğüne ant içmiş vekiller olarak bunu her aşamada tespit edeceğiz, Anayasa Mahkemesine de zaten götüreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle Komisyona iade edilmesi istenen 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanması nedeniyle Başkanın tutumu hakkında (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, malumları olduğu üzere, (2/3517) esas numaralı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tarafından görüşülüp karara bağlanmış, Komisyon Raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlıkça da 255 sıra sayısıyla bastırılarak milletvekillerine dağıtılmıştır.

Teklif, 13 Nisan 2021 tarihinde AK PARTİ grup önerisinin Genel Kurulda kabulüyle Genel Kurul gündemine girmiştir. Bugün bu aşamalardan geçerek Genel Kurul gündemine girmiş söz konusu teklifle ilgili olarak Başkanlığımızın söz konusu raporu görüştürme veya Komisyona iade etme yetkisi bulunmamaktadır.

Genel Kurulda teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa'ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun bu görüşmelerden sonra Anayasa'ya aykırılık iddialarını ciddi görerek maddelere geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır. Yine İç Tüzük'ün 84'üncü maddesine göre teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır. Görüldüğü gibi bir teklifin Anayasa'ya aykırı görülmesi hâlinde gerek komisyonda gerekse Genel Kurulda reddedilmesine olanak tanıyan çok sayıda İç Tüzük kuralı bulunmaktadır.

Bu nedenlerle teklifin görüşmelerine başlanmadan önce Anayasa'ya aykırılık iddialarını görüşmek İç Tüzük'e uygun değildir. Bu çerçevede söz konusu talebe ilişkin tarafımızca yapılabilecek bir işlem bulunmamaktadır. Kanunun tümünün görüşmelerine geçilmesi hususunda tutumumda değişiklik olmamıştır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Başkanın kararına ve şahsına saygılı olduklarına ama doğru olmadığına, sağlıksız bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığına ve Riyaset makamı tarafından kendilerinin hukukunun korunmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Tabii, takdirinize diyecek bir şey yok, son karar sizin, oya sunabilirdiniz, orada da bir ısrarımız yok ama şunu ifade etmek isterim: Şimdi, 27'nci Dönemde milletvekili olan arkadaşlarımız “Kanunlar nasıl görüşülüyor?” diye sohbet ettiğimizde İç Tüzük'ün 91'inci maddesindeki ilgili temel kanunu yerleşik bir uygulama olarak, daha doğrusu “Kanunlar böyle görüşülüyor.” diye düşünüyorlar çünkü istisna bir hüküm genel kural hâline geldi. Örneğin, temel kanun, 900 maddelik, birbiriyle tamamen bağlantılı ve her bir maddenin ayrı ayrı İç Tüzük 81'e göre görüşülmesinin olanaksız olduğu durumlarda 30 maddeyi aşmamak üzere, örneğin 900 maddelik bir kanunu 30 bölüm hâlinde yapılmak için verilmiş bir imkân. Ancak iktidar partisi 24'üncü Dönemden itibaren, 26'nci Dönemde iyice artırarak ve 27'nci Dönemde zaman zaman 8 maddelik kanunu bile dörder maddelik bölümlere ayırarak bunu bir temel yasama biçimine dönüştürdü ve bir torba kanunun bu şekilde görüşülmesi son derece sakıncalı, yasama kalitesini düşüren sonuçlar doğuruyor. Örneğin, bir maddede katıldığınız, bir başka maddede de tamamen karşı olduğunuz hükümler yer alabiliyor. Bir torba kanunu temel kanun yapmak, temel kanun mantığının tamamen dışında bir iş.

Bir de şöyle bir zorluk getiriyor: “Anayasa’ya aykırılığı -biraz önce sizin de sunuş konuşmanızda dinlemediğimiz gibi- o madde geldiğinde verirsiniz.” diyor. Şimdi, İç Tüzük 81’e göre olsa 7 tane önerge verilebilecekken burada 2 tane önerge verilebiliyor, ayrıca 2’den çok önerge varsa grupların hakkı saklı, yani bu şu demek: Bugünkü Meclis kompozisyonunda her grubun 1 önerge hakkı var. Şimdi madde, son derece kritik bir madde. Maddenin üzerinde konuşacağız -81’e göre on dakika madde üzerinde konuşma hakkı var- temel kanun yaptıkları için konuşamıyoruz. Bölüm üzerindeki konuşmada, örneğin, tütünü mü konuşsun, OHAL’i mi konuşsun? O maddede konuşmak için bir önerge hakkın var, diyorsunuz ki: “Anayasa’ya aykırılığı gidin orada iddia edin.”

Şimdi, Anayasa’ya aykırılığı iddia edersek onu konuşacağız, tütün meselesiyle ilgili özü konuşamayacağız. Yani bu torba kanun ve temel kanunun birlikte kullanılması istismarcı bir yasama biçimine dönüşüyor ve bu hâlde sizin bize sanki kanun 81’e göre görüşülmüşümüşçasına, 2’nci bir önerge verebilirmişiz gibi “Anayasa’ya aykırılık önergesi verirsiniz.” yolunu göstermeniz, üzerinde maddeye ilişkin müzakere etmeme sonucunu doğuruyor ki bu da İç Tüzük’ün ve Anayasa’nın temel ruhuna aykırı. Bu açıdan, sözlerimi tutanak altında kayda geçirmeyi, vermiş olduğunuz karara, şahsınıza saygılı olduğumuzu ama doğru olmadığını ve kamuoyunun da nasıl sağlıklı bir müzakere biçiminin iktidar partisi tarafından dayatıldığını ve Riyaset makamı tarafından da bu konuda bizim hukukumuzun korunmadığı noktasındaki eleştirilerimizi kayda geçirmek isteriz efendim.

Teşekkür ederim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Tam anlaşılmadı!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Senin anlayan mümkün değil onu!

BAŞKAN – Sayın Özel, kayıtlara geçmiştir. Mutlaka süreçte veya oluşacak herhangi bir atmosferde bu gerekçeli izahatınız büyük bir boşluğu dolduracaktır.

Sayın Turan...

36.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tartışmaya açık konuyu, 81’inci maddeyi bu Genel Kurulda sayısız kez tartıştık. Özgür Bey’i anlıyorum, kanunu geciktirmeyi -tırnak içerisinde- bir muhalefet tarzı olarak nitelendiriyor, buna saygı duyuyorum, evvallah. Ancak, bunun da Tüzük gereği şimdiye kadar ki tüm kanunlar gibi hazırlanmasından, “Temel kanun mu, torba yasa mı?” tarzı tartışmaların çok ötesinde bir tartışmayla geldiğini... Anayasa değişikliği iddiası oldu, reddoldu, şimdi bu tartışmaya başlandı. Ben, şunu teklif ediyorum: Bir süre belirlesin Özgür Bey, o süre kadar biz ara verelim Meclis çalışmalarına ama -bu kadar insanımızı- aynı tartışmaları, dön başa, dön başa tarzı bir şey yapmayalım. Yani ne Anayasa tartışması bu konuda samimiydi ne de bu tartışma. Buna benzer kanunu biz geçen hafta görüşmedik mi Sayın Başkan, yargı paketinde görüşmedik mi, hayvan haklarında görüşmedik mi? Hepsini böyle görüştük. O yüzden, ne bizi yorsun ne de kendi yorulsun, bize bir saat versin, o kadar saat ara verelim, başarılı olsun arkadaşımız, sonra biz tekrar devam edelim Sayın Başkanım.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, gerçekten, mevkiidimizin meseleyi bu kadar basite indirmiş olmasından fevkalade üzgünüm.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Aynen bu kadar basit Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten 81’e göre görüşülmesi gereken kanunların her biri temel kanun yapılarak konuşma hakları kısıtlanıyor. Burada, defalarca Anayasa’ya aykırılık önermeleri ki... Kaldı ki ben, burada, biraz önce de kararınıza, şahsınıza saygılı olduğumuzu, doğru bulmadığımızı... Ancak yeni bir usul tartışması açıyor falan da değilim, öyle bir hakkım da var, istesem bu konuda da usul tartışması açarım, siz de takdir edersiniz, üzerinde konuşuruz. Benim söylediğim şu: Temel kanun olmayacak kanunu temel kanun yapıp, sonra da dönüp, bunu, gelip bize “Anayasa’ya aykırılığını maddedeki önergede tartış.” dersiniz “Maddeyi konuşma.” demiş oluyorsunuz. Bunun tutarsızlığına vurgu yapıyorum. Söyleyeceklerim bundan ibaret. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir efendim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurunuz Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına görüşlerimizi açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, şimdiye kadar torba kanun yapma usulüne defalarca itiraz etmemize ve sakıncalarını belirtmemize rağmen iktidar mensupları 5 farklı kanunda değişiklik öngören yeni bir torba kanun teklifiyle karşımıza çıkmış durumdadırlar. Bilinmelidir ki sağlıklı bir müzakere sürecinden geçmeyen, Anayasa’ya uygunluk denetimi yapılmayan, mevzuatta karmaşa yaratan tekliflerle yasama süreçlerini verimli bir şekilde işletmek mümkün değildir. Ne yazık ki şimdiye kadar bu anlayışla geçirilen kanunlar açık, anlaşılabilir ve sonuçları öngörülebilir nitelikte olmadığı için çeşitli sıkıntılara sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla, hem mevzuatımızın sadeliği hem de demokratik müzakerenin kâmil manada işletilmesi açısından bu yöntemin bir an önce terk edilmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, mevcut iktidar uzun zamandır ormanlarımıza, meralarımıza, denizlerimize, göllerimize, yer altı ve yer üstü sularımıza karşı âdeti düşmanmışçasına bir dizi politika uygulamaktadır. Türkiye’de doğayı ve çevreyi tehdit eden, ormanları yok eden yeni bir haber duymadığımız gün hiç yok gibidir. Hâlbuki Anayasa’nın 169’uncu maddesinde “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.” denilmektedir. Türkiye’nin orman varlığına yönelik tehdidin en önemli sebebi iktidarın bunu teşvik etmesidir. Görüşülen bu teklif de Türkiye’de orman varlığını tehdit eden ve yeni riskler yaratacak nitelikte bir düzenlemedir.

Teklifin 1’inci maddesiyle Cumhurbaşkanına istediği yerleri kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan etme yetkisi verilmekte ve devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan orman arazilerinin de turizm bölgesi ilan edilmesinin önü açılmaktadır. Yani hem ormanlık alanlara yönelik yeni bir yapılaşma tehdidi ortaya çıkmakta hem de yerel yönetimlere ait olan yetki ve sorumluluklar merkezi idareye aktarılmaktadır.

Yine, teklifin 4'üncü maddesiyle de aynı şekilde kıyı alanlarıyla birlikte ormanlık alanların da turizm amaçlı yapılaşmaya açılacağı endişesini taşımaktayız. Benzer şekilde 6'ncı maddeyle meraların, yaylaların ve ormanlık alanların yapılaşmaya açılması riski oluşmaktadır.

Yine, teklifin 17'nci ve 21'inci maddelerinde de ormanlık alanların yapılaşmaya açılmasıyla alakalı birtakım düzenlemeler yapılmaktadır. Tüm bu düzenlemeler bizlere şunu göstermektedir: İktidar turizmi geliştirme adı altında ormanlık alanların yağmalanmasını ve Türkiye'nin ciğerleri olan ormanlarımızın biraz daha yok edilmesini amaçlamaktadır. Ormanlık alanların yapılaşmaya açılmak istenmesinin getirdiği riskler sadece yapılaşmalar için kesilecek ağaçlardan ibaret de değildir, söz konusu yapılaşmalar yerleşim yerlerini ormanlık alanların içine daha fazla çekerek hem ekosistemleri tahrip edecek hem de orman yangını risklerini artıracaktır.

Ülkemiz ve dünyamız iklim krizi gibi büyük bir felaketle her geçen gün daha fazla karşı karşıya gelirken, bu krizi hızlandıracak adımların neden atıldığını ve neyi amaçladığını anlamak mümkün değildir. Dolayısıyla “turizmi teşvik etmek” kılıfıyla getirilen bu teklifi, ormanlara, kıyılara ve meralara ilişkin hiçbir etki analizine ve çevresel etki değerlendirmesine sahip olmadığı için, bu hâliyle desteklememiz mümkün değildir. Zira biz İYİ Parti Grubu olarak, söz konusu teklifi ülkemizin orman varlığı ve hayvancılık faaliyetleri için son derece tehlikeli ve riskli bir girişim olarak telakki ediyoruz.

Muhterem milletvekilleri, iktidar 2019 yerel seçimlerinin travmasını hâlâ daha atabilmiş değildir. 2019'da Millet İttifakı'nın birçok seçim bölgesinde elde ettiği kazanımları, yerel yönetimlerinin yetkilerini merkezî idareye aktararak tırpanlamaya gayret etmektedir. Son iki yılda her alanda yerel yönetimleri zayıflatmak için elinden geleni yapan iktidar, bugün de bu teklifle aynı yanlış politikayı devam ettirdiğini bir kez daha göstermiştir.

Teklifin 3'üncü maddesinde açılması ve çalıştırılması konusundaki ruhsat izinleri hâlen belediyelerin yetkisinde olan konaklama işletmelerine Turizm İşletmesi Belgesi alma zorunluluğu getirilmektedir. Belediyelerden alınan turistik iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatları da yürürlükten kaldırılmaktadır. Ayrıca, 3'üncü maddeyle tüm konaklama ve plaj işletmelerine belgelendirme şartı getirilirken kamu misafırhanelerinin muaf tutulmasının haksız rekabete yol açacak bir düzenleme olduğunu da belirtmemiz gerekmektedir. Yerel yönetimlerin yetkilerinin tırpanlanması konusunda benzer bir durum 4'üncü maddeyle düzenlenen lüks çadır yerlerinin açılması hususunda da görülmektedir. Lüks kamp alanları konusunda da yerel yönetimler sürecin dışında itilmiş durumdadır. Aynı şekilde 5'inci maddede, korunan alanlarda ilan edilecek turizm bölgelerinin imar süreçlerinden belediyeler soyutlanmaktadır. 5'inci maddede de benzer şekilde yerel yönetimler dışlanmakta ve turizm koruma bölgelerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı plan yapmaya yetkili kılınmaktadır. Bu şekilde, Çevre Bakanlığı ve Koruma Bölge Komisyonu onayıyla yatırım talepleri altı ay içinde sonuçlandırılabilir hâle getirilmektedir. Yatırımcı taleplerini hızlı şekilde sonuçlandırmayı önemseydiğimiz gibi bu süreçlerin şeffaf ve hesap verilebilir nitelikte olması gerektiği kanaatindeyiz.

Teklifin 17'nci maddesinde de ormanlık alanlardaki sabit kıymetlerin ve denize kıyı ilçelerdeki mesire yerlerinin tahsis yetkisini Kültür ve Turizm Bakanlığı almaktadır. Biz, bu hususta, turizm alan ve merkezleri dışında kalan mesire yerlerinin ilçe belediyelerinin yetkisinde olması gerektiğini düşünmekteyiz. Teklif bu hâliyle Anayasa'nın yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 127'nci maddesine birçok açıdan aykırılıklar teşkil etmektedir.

Özetle, bu teklif, iktidarın yerel yönetimleri etkisizleştirme politikasının billurlaşmış bir hâli gibidir. Bu noktada, İYİ Parti olarak bir kez daha ifade etmek isteriz ki yerel yönetimleri kamu yönetiminden dışlayan bir siyaset anlayışı ülkemiz ve demokrasimiz için faydalı bir anlayış değildir. Bu siyaset anlayışı, seçilmişlerin yetkilerini atanmışlara devreden, yerel yönetimler üzerindeki idari vesayeti istismar eden bir anlayış niteliği taşımaktadır.

Muhterem milletvekilleri, turizm sektörünü yakından ilgilendiren böyle bir kanun teklifini görüşürken turizmin Türkiye ekonomisi açısından ne ifade ettiğini de gözden geçirmemizde yarar vardır. Bildiğiniz gibi, turizm sektörü ithalata bağımlılığı en az olan ve oransal olarak da en fazla katma değer yaratan sektörümüzdür. Doğru kullanıldığında teknik olarak kaynakların sınırsız ve sürdürülebilir olduğu neredeyse tek sektördür. Türkiye ekonomisinin cari açığı ve ödemeler dengesi açısından önemi tartışılmazdır. Turizm, uluslararası arenadaki rekabet üstünlüğümüzün olduğu tek alandır. Turizm sektöründe yaklaşık 1 milyon 250 bin kişi istihdam edilmektedir. Turizmin paydaşlarını ve dolaylı olarak etkilediği sektörleri de dikkate aldığımız takdirde, milyonlarca vatandaşımızın geçimini turizmin yarattığı gelirle sağladığı ortaya çıkmaktadır fakat hepimizin bildiği gibi, bu sektör 2015 uçak krizinden bugüne kadar -2019 yılını hariç tutar isek- çeşitli olaylardan çok çeşitli şekilde olumsuz etkilenmiştir.

2020 yılında Çin’de ortaya çıkan ve bütün dünyaya yayılan Covid-19 enfeksiyonuyla turizm sektörümüz âdeta entübe edilmiştir. Covid-19 etkisinden dolayı, ülkemizde olduğu gibi dünyada da turizm hareketliliği uzun bir süre durmuş, küresel turizm pazarı görülmemiş ölçüde küçülmüştür. Bundan dolayı, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü 2020 yılının küresel turizmin tarihte geçirdiği en kötü yıl olduğunu belirtmiştir. 2020 yılında dünya turizm piyasasında 1 trilyon 300 milyar dolarlık bir kayıp olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığının verilerine göre, 2019 yılında ülkemiz 51 milyon 750 bin turisti ağırlarken 2020 yılında yaklaşık 16 milyon turist ancak ziyaret etmiştir yani bir önceki yıla göre, ülkemize gelen turist sayısı 35 milyon 750 bin kişi azalmış ve turist sayısında yüzde 69 oranında bir düşüş yaşanmıştır. Bu rakamlarla turizm sektörü 2019 yılında 34,5 milyar dolarlık gelir elde ederken 2020 yılında yaklaşık yüzde 65 kayıpla 12 milyar dolar civarında bir gelir elde edebilmiştir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü ile Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansının ortak raporuna göre Türkiye 2020 yılında milli gelire oranla en fazla turizm geliri kaybeden ülke olmuştur, Türk lirasının olağanüstü şekilde değer kaybetmesi bile bu durumu engelleyememiştir. Dolayısıyla şurası açık ve nettir: Türkiye’nin dünyada milli gelire oranla en fazla turizm geliri kaybeden ülke olmasının arkasında iktidarın pandemiye olağanüstü bir şekilde kötü yönetmesi yatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, pandeminin plansız, programsız, hedefsiz ve stratejisiz şekilde kötü yönetilmesiyle son yıllarda zaten çeşitli sıkıntılar yaşayan turizm sektörü âdeta ölüm kalım savaşı verir hâle gelmiştir. Sektörün iki sene önce 76 milyar lira seviyesindeki borcu, iki yıl içerisinde 130 milyar liraya yükselmiş durumdadır yani dünyada olduğu gibi işletmelere doğrudan hibe ve destek vermek yerine kredi vermeyi seçen iktidarın yanlış pandemi yönetimi yüzünden sektörün borcu iki yılda neredeyse ikiye katlanmış durumdadır. Turizmciye gerçek manada hiçbir destek sunmayan iktidar, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı için kesilen aidatları ise almaya devam etmiştir.

İktidar mensuplarının Genel Kurula getirdiği bu teklif, turizm sektörüne yönelik hiçbir teşvik ve destek içermediği gibi düzenlediği cezalarla âdeta sektöre yeni yükler getirmektedir. Bu duruma bir örnek verecek olursak: Bakanlığın uyarısından itibaren on beş gün içerisinde Güvenli Turizm Sertifikası’nı alamayanlara ve Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı payının ödenmesine ilişkin belgeyi ibraz edemeyenlere 13.500 lira ceza verilecektir. Bu meblağ turizm sektöründeki çok sayıda küçük işletme için çok büyük bir meblağdır ve gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, iktidar, pandemi sürecinde turizm çalışanlarına gereken desteği vermemiş ve onların perişan olmasına göz yummuştur. Hâlbuki turizm emekçileri, turizm sektörünü ayakta tutan çok önemli ve oldukça vasıflı bir sınıftır. Kendi turizm çalışanlarımızın sorunlarına yönelik hiçbir şey yapmayan iktidar, bu teklifle turizm sektöründe yabancı işçi istihdamını artırmak için bir düzenleme yapmaktadır. Teklifin 8’inci maddesinde yapılan düzenlemeyle turizm işletmelerinde yabancı işçi çalıştırma limiti yüzde 10’dan yüzde 20’ye çıkarılmaktadır yani yüzde 100 bir artış söz konusudur.

Geniş tanımlı işsiz sayısının 10 milyonu geçtiği, her dört üniversite mezunundan 1'isinin iş bulamadığı, milyonlarca gencin ise artık "ev genci" diye adlandırıldığı bir ülkede, yabancı işçi çalıştırma limitini artırmak hak mıdır, reva mıdır? Bu konuda iktidara tavsiyemiz, zaten mülteciler nedeniyle altüst olan iş gücü piyasasını daha fazla yabancılara açmak yerine işsiz gençlerimizi turizme ve birçok hayati sektöre entegre edecek politikaları hayata geçirmesidir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin daha zengin ve müreffeh bir ülke olması konusunda turizm potansiyelimiz, şimdiye kadar gösterilen performansın katbekat üzerindedir. Bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için mevcut iktidar, ciddi hiçbir düzenleme, plan, program ve strateji ortaya koymamıştır. Çünkü iktidarın ufku, vizyonu ve problem çözme yetenekleri buna imkân vermemektedir. Bu yüzden ekonomiyi canlandırmak için yıllardır inşaata yüklenen iktidar, turizmde de betonlaştırmaya dayalı politikalarıyla mesafe almaya çalışmaktadır. İktidarın turizm konusundaki çaresizliği ve uyguladığı verimsiz politikalar rakamlara da yansımış durumdadır. Türkiye'nin mevcut otellerinin yüzde 14,5'i beş yıldızlıdır. Hâlbuki bizim rakiplerimiz olan ve bizden daha fazla turizm geliri elde eden İtalya ve Fransa'da bu oran yüzde 5'in altındadır. Yine önemli bir turizm destinasyonu ve rakibimiz olan İspanya'da da bu durum aynı şekildedir. Türkiye'de beş yıldızlı otellerin sayısı giderek artarken son yirmi yıldır kişi başına turizm harcamaları azalmaktadır, sadece bu veri bile iktidarın turizme yönelik uyguladığı beton ekonomisinin verimsizliğini göstermesi açısından yeterli bir delildir. Dolayısıyla turizm sektörümüz verimlilik anlamında bir tıkanma ve vasatlık tuzağı içerisindedir. Turizm sektörünün rekabetçiliğini ve verimliliğini artırmak için turizm politikalarımızda köklü bir vizyon değişikliğine ve köklü reformlara ihtiyaç vardır. Bu hususta turizmin içine hapsediği her şey dâhil sistemden kurtarılmasının ve çeşitliliğinin artırılmasına, turizmdeki iş gücünün eğitime dayalı niteliklerinin yükseltilmesinden entegre bir turizm ve lojistik altyapısının inşa edilmesine, geleneksel kültürümüzün turistik tanıtımının artırılmasına, en önemlisi de dış dünyada insan hak ve özgürlüklerine değer veren, bağımsız bir yargıya sahip olduğuna inanılan, demokratik, barışçıl ve istikrarlı bir ülke imajı yaratılmasına kadar yapılması gereken bir dizi köklü yapısal dönüşüme ihtiyacımız vardır. Hâl böyle iken önümüzdeki dönemde dünyadaki turizm eğilimlerinin değişmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda gelecekte kitle turizminin azalması, bireysel seyahatlerin artması, alternatif turizm türlerinde rekabetin artması, turizmde seyahat sürelerinin azalması ama harcamaların artması, çevreye, doğaya kültüre dayalı yerlerin tercih edilmesi, ekoturizm, macera turizmi ve kırsal turizmin payının giderek artması gibi ciddi beklentiler oluşmuş durumdadır. Türkiye'nin mevcut turizm politikasıyla ve bu iktidar zihniyetiyle bu eğilimlere cevap vermesi mümkün gözükmemektedir çünkü bunlar için her şeyden önce çevresel sürdürülebilirlik göstergelerindeki konumumuzu düzeltmemiz gerekmektedir. Zira, bu teklifte de görüldüğü gibi, turizmi geliştirmek için çevreyi yok ederek mesafe almaya çalışmak, gelecekte turizmi tamamen ortadan kaldırma riskini beraberinde getirmek demektir. Biz İYİ Parti olarak, bu hususta zamanı ve mekânı genişleten bir anlayışla turizmde çeşitliliğe gidilmesini, insanı ve dünyayı merkezine alan, çevreye, tarihe, kültüre saygılı sürdürülebilir politikaların oluşturulmasını hedefliyor, küresel gelişmeleri fırsat çevirecek şekilde turizmde dijital dönüşümü sağlayacak reformları gerçekleştirmeyi vad ediyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.01

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş’ta

Buyurunuz Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu’nda yapılacak değişiklikler hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin bildiği üzere, turizm sektörü, dünyada olduğu gibi, ekonomik bakımdan yarattığı katma değer, oluşturduğu istihdam, cari açığın azaltılmasına olan olumlu etkisi, ülkemizin tanıtımına sağladığı katkı, yabancı sermayeyi ülkemize çekmesi, yöre halkının ekonomik refahına ve gelişmişlik düzeyine sağladığı katkı ve diğer birçok bakımdan ülkemiz için çok önemli ve vazgeçilmez bir sektördür.

Ülke olarak dünya turizm pastasındaki payımızı artırmak, dünyanın en çok ziyaret edilen ve en çok turizm geliri elde edilen ülkelerden biri olmak Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen temel hedeflerden biri olmalıdır. Tüm dünyayı 2019 yılı sonu itibarıyla etkisi altına almaya başlayan Covid-19 salgınının en fazla etkilediği sektörlerden biri turizm sektörü olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığımız, Covid-19 salgınının sektör üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek ve kademeli de olsa başlayan turizm hareketlerinin ülkemize yönelmesini sağlamak için dünyada ilk örneklerden biri olan Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı’nı başlatmıştır. Bu programın başarılı bir şekilde yürütülmesi sayesinde, pandemi döneminde ülkemize gelen ziyaretçi sayısında kaybımız yaklaşık olarak yüzde 60’lar bandındayken rakiplerimiz yüzde 75 ile yüzde 80 bandında kayıplar yaşamıştır. 2020 yılında ülkemizi ziyaret eden kişi sayısı Covid-19 pandemisine rağmen 16 milyona ulaşmıştır.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Maşallah.

AHMET ERBAŞ (Devamla) – Turizm geliri ise yaklaşık 12 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Gelinen bu aşamada bu kanun teklifi 2023 hedeflerimize ulaşılması için öncelikli önemi haiz düzenlemeler içermektedir. Kanunla getirilen düzenlemelerden bazıları şunlardır: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitine ilişkin yeni kriterler getirmiştir. Bu bölgelerde özel sektör katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birliği kurulması öngörülmüştür. Konaklama tesislerinin ve plaj işletmelerinin Bakanlıktan Turizm İşletme Belgesi almaları zorunluluğu getirilmekte, kamu kurum ve kuruluşlarının misafirhanelerinin, vilayetler evi ile orduvelelerinin bu düzenlemeden muaf tutulması öngörülmektedir. Bu belgenin alınmaması hâlinde iş yerinin faaliyetinin sona erdirilmesi yaptırımı da getirilmektedir. Lüks kampçılık turizm türünün ülkemiz mevzuatında yasal altyapısı oluşturulmakta ve kontrollü gelişimi sağlanmaktadır.

Bakanlığın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapma, yaptırma, resen onaylama ve tadil etme konusundaki yetkisine ilave olarak, bu bölge ve merkezlerle çıkışan alanlardaki planların Kültür ve Turizm Bakanlığı mutabakatıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yürütülmesi sağlanmaktadır.

Bakanlıkça ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları 39 metrenin üzerinde olan yatların Türk kara sularında faaliyet göstermelerine ve seyrine ilişkin usul ve esaslar belirlenmekte, bu durumda alınacak harçlar da Harçlar Kanunu'na eklenen tarifeye düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir turizm sürdürülebilir çevreyle mümkündür. Turizm canlı bir sektördür, yaşayan bir sektördür ve güncel olmalıdır. Turizmle ilgili hazırlanan kalkınma planlarında geçen fakat uygulanmayan en önemli konular şimdi tek tek hayata geçirilmeye başlanmıştır; genel turizme bölgesel turizmden daha fazla katkı sunulması, ülkenin turizm hedeflerine ulaşabilmesi için bu çalışmaların koordine edilmesi, yerel işletmelerin faaliyetlerinin kontrol altında tutulması, ziyaretçi odaklı planlamanın yapılması bunların başlıcalarıdır.

Biraz da yerelden bahsetmek istiyorum. Yerelde valilikler bir karar alıyor -turizmle ilgili bahsediyorum- belediyeler kendi kafalarına göre bir şeyler yapıyor, özel idareler başka planlar yapıyor, hâliyle, il kültür ve turizm müdürlükleri farklı projeler geliştiriyor, üniversitelerde turizm fakülteleri varsa akademi “En iyisini ben bilirim.” anlayışında oluyor, birtakım sektörler de hiçbir bilimselliğe bakmadan, bu sefer de akademiye inkâr ederek kendi görüşüne göre hareket ediyor, içinde turizmi bilmeyen yöneticilerin olduğu turizm dernekleri kuruluyor.

Şimdiye kadar turizmde en büyük sorun iletişim eksikliğidir. Yerelde ilim Kütahya’da olduğu gibi cevval bir Vali varsa işler doğru yürüyor, yoksa koordinasyon eksikliği büyük sıkıntılar yaratıyor. Kamunun parasını doğru kullanmak, turizm bileşenlerinin fikirlerini verimli şekilde değerlendirmek gerekmektedir. Bu konularda Bakanlığımızın, takip ettiğim kadarıyla, üç önemli çalışması var: Birincisi, şimdiye kadar güzelim ülkemizi bir lale figürünün arkasına sığınarak tanıtmaya çalıştık; deniz-kum-güneş üçgeninden ayrılmadık; bir Kapadokya’yı, bir Mardin’i, Karadeniz’in yaylalarını, kaplıcalarıyla ünlü Kütahya ve Afyon’u görmezden geldik; ülkemize turist göndermeyen ülkelerin gazetelerinde, dergilerinde reklamlar vererek milyonlarca dolar harcadık ama şimdi, Bakanlığımız hem çok daha anlamlı reklamlar hazırlıyor hem de tanıtımın büyük kısmını sosyal medyalarla yapıyor. 3 milyar kullanıcısı olan Facebook 1,5 milyar kullanıcısı olan Instagram, bir saatte günlük olarak 1 milyar video izleten YouTube ve Twitter’da tanıtımlar yapılmasını çok önemli buluyoruz.

Bakanlığımızın ikinci önemli çalışması, açtığı ücretsiz halk plajlarıdır. Bu sene sayısı 7’ye ulaşan en az bin kişilik bu halk plajları seneye 15’e ulaşacak inşallah, bu sayı 50’ye de çıkar diye bekliyoruz.

Kültür ve Turizm Bakanlığımız, uzun yıllardır ihmal edilen “kültür” kısmına da önemli yatırımlar yapmakta, büyük bütçeler ayırmaktadır. Bunların en önemlisi Galata Kulesi, Sinema Müzesi, Sümela Manastırı, yirmi dokuz yıldır tamamlanması yılan hikâyesine dönen Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası, 29 Ekimde açılışının yapılacağı duyurulan İstanbul’un kültür mabedi olacağına inandığımız Atatürk Kültür Merkezi yani AKM ve kısa bir süre önce Bakanlığa devredilen, restorasyon çalışmaları başlatılacak olan Kız Kulesi’dir.

Ayrıca, arkeoloji kazılarının millileştirilmesi, kazı süresinin birçok yerde on iki aya çıkarılması, Göbeklitepe ve Aizanoi’deki son keşifler, Türkiye’nin ilk bölgesel kültür ve turizm markası ilan edilen Mezopotamya gibi çalışmalar uzun zamandır ihmal edilen kültür dünyamızın parlayan yıldızları olacaktır. Yani at binenin, kılıç kuşananın.

Uzun yıllar sonra masanın her iki tarafında da çalışmış olan bir Bakana sahibiz. Turizmde rakip olarak gördüğümüz ülkelere bakacak olursak; İspanya Turizm Bakanı ekonomist, İtalya Turizm Bakanı siyaset bilimcisi, Yunanistan Turizm Bakanı yazılım mühendisidir. Bu ülkelere turizm gelir kaybı Avrupa Birliği’nin bütün teşvik ve desteklerine rağmen yüzde 80’leri bulmuştur, bizde ise bu oran bütün engellemelere rağmen yüzde 60’lar bandındadır, yıl sonuna kadar da bu oran inşallah düşecektir.

Pandemi gösterdi ki turizm bizim için en önemli gelir kaynağımızmış. Yabancı turistler gelmeyince, uçaklar kalkmayınca, otellere malzemeler verilmeyince; gıda, yeme içme, tekstil, ulaşım, konaklama, tur hizmetleri, uluslararası iletişim, marina hizmetleri, hediyelik eşya gibi tüm kalemler azalınca farklı sektörlerde ihracat rekorları kırmamız turizm olmadan ekonominin canlanmasına maalesef yetmedi.

İnşaat sektörüyle ilgili, ekonomik olarak tetiklediği 900 kalem olduğu söylenir. Turizm sektöründe de 900'e yakın kalem vardır, bu kalemler ya turizmi besler ya da turizmden beslenir. Şimdi, tüm bu ön yargıları bir kenara bırakmalı, kültür ve turizmi siyasetüstü görüp kaldırmalıyız.

Değerli milletvekilleri, üniversite mezunu işsiz turizmcî enflasyonuna sebep olmamak için dört yıllık turizm fakültesi açmaktan ve kontenjanlarını yükseltmekten vazgeçmeliyiz. Bunun yerine, iki yıllık meslek yüksekokullarında sektörde yabancı dilleri bilen aranan elemanlar yetiştirmeliyiz ama bunu yaparken turizm fakültesinde bu öğrencilerimizi yetiştirecek hocalarımızın da sektörde tecrübe sahibi olması zorunluluğunu getirmeliyiz.

Ayrıca, maalesef, otelcilerin meslek yasası yok, otelcilik meslek olarak görülüyor. “Turizm” denilince akla sadece acenteler gelmemeli. “Turizm acentesi” adı altında kurumlara organizasyon yapan firmaları “turizm” isminden ayırmak lazım; bunlara başka bir isim, başka bir statü bulmamız gerekiyor. Maalesef, otel sayısından fazla acentemiz var. Turizmle ilgilenen turizmcî, eğitimle ilgilenen eğitmen, organizasyonla ilgilenen organizatör olsun. İllerde turizmi yönetecek kişilerin de turizm sektörünü ve yabancı dilleri bilmesinde fayda vardır.

Değerli milletvekilleri, daha önce çok önemsenmeyen ama pandemiyle beraber kullanıcı sayısı artan ve çok ciddi bir vergi kaybımızın olduğu bir konuya değinmek istiyorum. Bu konu, günlük kiralık evlerdir. Bu evler, hiçbir kontrolü olmayan, hiçbir resmiyeti olmayan kayıt dışı sektör hâline geldi. Diğer taraftan, oteller için, turizmciler için dünya kadar kurallar koyuyoruz, kanun yapıyoruz, cezai müeyyideler belirliyoruz ama konaklama açısından Kültür ve Turizm Bakanlığına, vergi açısından Hazine ve Maliye Bakanlığına, güvenlik açısından İçişleri Bakanlığına, sıhhi açıdan Sağlık Bakanlığına, izin açısından da belediyelere bağlı olması gereken bu sektör, turizmin en büyük rakibi hâline gelmiştir. 2019-2020 verilerine göre en az 700 milyon dolar vergi kaybımız olduğu tahmin ediliyor. Bu konuya da mutlaka Bakanlığımızın ve Meclisimizin el atması gerekmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kütahya, yer altı ve yer üstü kaynakları, termal suları, el sanatları, tarihi ve kültürüyle ülkemiz için önemli bir turizm potansiyeline sahip kadim bir şehrimizdir. Turizm konuşulurken Kütahya'yı konuşmamanın imkânı yoktur.

Kütahya'mızın kültür ve turizm alanındaki bugüne dek saklı kalmış değerlerini canlandırmak, şehrimize tekrar kazandırmak ve gelecek nesillere aktarmak adına Gazi Meclisimizin kürsüsünden defalarca Kütahya'mızın güzelliklerinden bahsettim. Biz, kültür ve termal şehriyiz. Arkeoloji ve Maden Müzesi, Kütahya Kalesi, Çinili Camisi, Gözüm Şeyh Sultan Türbesi, Frig Vadisi, Kütahya Cafer Paşa Dârülkurrâsı, Dumlupınar Zafertepe Çalköy Zafer Anıtı ve Müzesi, Eğrigöz Kalesi, İkitaş Kanyonu gibi restorasyon, konservasyon, koordinasyon, inşaat, bağlantı yolları, projeler, parkur alanları gibi çalışmaları yapılan tüm kültür varlıklarımızın bir an evvel milletimizin hizmetine sunulmasını istiyor ve Kütahya adına bekliyoruz.

İsviçre Alplerine benzeyen, Türkiye'nin ilk ve tek termal kayak merkezi ilan edilen Murat Dağı ve Domaniç yaylalarına hem yatırımcılarımızı hem de turistleri davet ediyoruz.

Türkiye, jeotermal kaynakların zenginliği ve potansiyelinde Avrupa'da kaynak açısından 1'inci, dünyada ilk 7'nin içindedir. Kütahya, Frigya, Roma, Selçuklu ve Osmanlı'dan günümüze ulaşan şifalı suları ile kaplıca termal turizmi ve termal sağlık turizmi denilince Türkiye'de ilk akla gelen

şehirlerden biridir. Bunun sonucu olarak da ülkemizde sertifikalı 73 adet termal turizm merkezinin 9'u Kütahya'dadır. Ilıca, Gediz Murat Dağı, Gediz Ilıcasu, Simav Eynal, Simav Çitgöl, Simav Naşa, Emet Termal, Emet Dereli, Emet Yenice, Tavşanlı Göbel, Hisarcık Esire, Yoncalı kaplıcaları Evliya Çelebi'nin "Dünyada ve Anadolu'da birçok kaplıcayı gezdim, gördüm ama bunun gibisini görmedim. Böylesi yeryüzünde yoktur." ifadeleriyle bahsettiği, hepsinin mineralleri ve sıcaklıklarının birbirinden farklı olduğu şifa kaynağı kaplıcalarımızdır.

Değerli milletvekilleri, yine, milletvekili olduğum günden bugüne kadar her konuşmamda Aizanoi'den bahsediyorum. Bu antik kenti küçük bir kazı alanı, birkaç kalıntı olarak düşünmeyelim; Çavdarhisar ilçemizde çok geniş alana yayılmış bir medeniyet bulunmaktadır. Amfi tiyatrosuyla, dünyada bilinen ilk borsasıyla, en sağlam şekilde korunmuş Zeus Tapınağı'yla iki bin yıldır ayakta kalmayı başarmış antik dünyanın ilklerindendir. Ben, izin verirsiniz yüce heyetinize -ilk defa herhâlde göreceksiniz- Aizanoi'yi de göstermek istiyorum: Evet, bu bir şehir; Efes'ten tarihi yaklaşık olarak dört yüz, beş yüz yıl daha gerilere gitmektedir.

Ayrıca, daha önce çok gündeme gelmeyen Seyitömer Höyüğü en az Göbeklitepe kadar tarihin akışına yön vermektedir; kazdıkça medeniyetlere ulaşmakta, Erken Tunç Çağı, Roma, Helenistik Çağı, Frig yerleşimleri ve Asur kalıntıları görülmektedir. Bu vesileyle, kazıların süresini on iki aya çıkaran, millileşmemizi sağlayan, kazıları Dumlupınar Üniversitesine devreden Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne teşekkür ediyorum. Buradan Kültür ve Turizm Bakanımızdan bir talepte bulunuyorum: İllere kaplıca sertifikası veriliyorsa, puanlama yapılıyorsa Kütahya mutlaka 100 üzerinden 100 puanı hak ediyordur. Aizanoi ve Seyitömer gibi kültürel miraslara sahip Kütahya'mızın da Mezopotamya gibi bölgesel kültür, turizm ve termal markası ilan edilmesini bekliyoruz.

Sevgili milletvekillerim, Antalya'ya giderken, İzmir'e giderken bu antik kente, bu tarihî, şifalı, kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya'ya bir uğrayın, bu şehirde tarihi yaşayın, bu şehirde huzuru bulun, bu şehirde şifayı arayın.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz hain ve kanlı işgal girişiminin 5'inci yılında şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum, gazilerimize sağlıklı bir ömür diliyorum. Genel Başkanımızın ifade ettiği gibi, kim, hangi karanlık senaryodan ilhamını alırsa alsın üzerinde yaşadığımız vatan toprakları tarih boyunca Türk milletinin kanyla mühürlenmiştir. 15 Temmuz kalkışmasına karışan kim varsa, bu hain teşebbüse kim ortak olmuşsa, ismi, unvanı, mevkisi ne olursa olsun Türk askeri değildir, asla da olmamıştır. 15 Temmuz, inancın işgale karşı kahramanca direnişidir. Türk milleti ihanete geçit vermemiştir, Allah'ın izniyle sonsuza kadar da vermeyecektir.

Değerli milletvekilleri, kurban paylaşmak demektir, bayram kavuşmak demektir. Sevgimizi ve varlığımızı paylaştığımız, milletçe sarıldığımız bir Kurban Bayramı diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisinizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, turizm teşvikiyle ilgili hazırlanan yasa teklifi tekrar bir torba yasa ve şu anda da Plan ve Bütçe Komisyonunda son görüşmeleri yapılmakta olan bir torba yasa var. Meclis tekrar bir yasama dönemini sona getirecek, bayram tatiline çıkıyoruz.

Bu torba yasalarla artık Meclis çalışamaz hâle geldi, çünkü herhangi bir etki analizi yapılmamakta, ihtiyaçlar belirlenmemekte ve ne olduğunu kimse bilmemekte. Nedir bilinen? İktidar partisinin çoğunlukla elini kaldırıp uygulamaya sokması. Ve giderek her getirilen torba yasa ne oldu? Daha da yaşamımızı zorlaştırmakta, kısıtlamaları getirmekte. Nasıl? Büyük çoğunluk için bir kısıtlama getirmekte. Büyük çoğunluk yerine bir azınlığı zenginleştirmeye doymuyorlar, ranta doymuyorlar, tercihlerini sadece o yönde kullanıyorlar. Peki, bununla mı? Hayır. Bir de yasaklar, engeller ve kendilerince meşru olan şeyi hoşgörüyle, kendilerince meşru olmayan şeyi tümüyle reddedilmekte.

Turizm teşvikiyle ilgili konuya girmeden önce tekrar birkaç maddeye girmek istiyorum. Arkadaşlarımız da dile getirdi, birçok şey Anayasa'ya aykırı olarak uygulanmakta, Anayasa'ya aykırı olarak yürürlüğe sokulmaktadır. Nasıl? Tümüyle “Ben bilirim, ben isterim...” Ve bütün tartışmalarda parmaklar kalktığında sanki çoğunluğun aldığı kararlar geçerlidir, doğrudur, ki zaman zaman Anayasa Mahkemesi de reddedilmekte, kararları hiçe sayılmaktadır.

Arkadaşlar, turizmle ilgili konuşmamızda bölgeler arası eşitsizlikten, bölgeler arası sıkıntılardan söz ederken de Batman Milletvekili olarak bir konuya değinmek istiyorum. Bugün Grup Başkan Vekilimiz sevgili Beştaş konuşmasında -grup adına konuşma yaparken- şuna değindi, Zilan katliamının 91'inci yıl dönümüne. “Zilan” denilen yer Van bölgesinde, o dönem 15 bin kişinin katledildiği, Zilan Deresi'nin doğduğu, “Geliyê Zilan” denilen bölge, Kürtçe “...”(x) kara gün diye anımsanıyor ve Batman'la ilişkisine gelince yüz elli yıl önce, yüz yetmiş yıl önce bir kısım insanlar Van'ın eteklerinden kalkıp Batman'ın -şu anda Batman, tabii, o dönemde Batman değil- “Kozluk (Hezo)” denilen bölgesine gelip yerleşiyorlar ve köylerden birinin ismi de Zilan. Niçin bunu söyledim? Arkadaşlar, yirmi bir gündür Batman'ın 9 köyünde -sonra 8 diye açıklandı- içme suyu yok, elektrik yok; içme suyu ve elektrik yok. Zilan'dan bugün farklı bir Zilan'a geldik ve elektriğin olmamasının nedenine çeşitli bahaneler uyduruluyor ama su temel insan hakkıdır, su olmazsa olmazdır. Bir taraftan “Pandemiyle mücadele, fiziksel mesafe, maske, hijyen” diyeceksiniz, bir taraftan içme suyu olmayacak ve ne oldu biliyor musunuz? Yirmi gündür... 21'inci yüzyılda önceki gün akşam saatlerinde İsa Üke, 16 yaşındaki bir genç boğularak yaşamını yitirdi. Peki, niçin boğuldu? Arpayı harmanlamak için, yellemek için çalışırken her tarafı toz olmuştu ve Zilan köyü -deyim yerindeyse- deresi, akan çayıyla, kanalıyla, yakındaki barajıyla suyun içinde susuz olduğu için kanala girdi ve boğuldu ve ambulans da yetişemedi. Şimdi, İsa Üke'nin boğulması, yaşamını yitirmesi bir kaza mı, cinayet mi? Peki, yirmi bir gündür su yoksa... Olayı nereye getiriyorum, yerel yönetimlere getiriyorum şimdi; az önce kayyumlardan söz edildi. O kentin Valisi atanmış ama o kentin seçilmiş görevde değil, makamı işgal edilmiş, kayyum oturuyor. Yirmi bir gündür, o kenti yöneten Vali -yeri geldiğinde de kendisine “Belediye Başkan Vekiliyim” diyor- bir sormaz mı, ya, bu 9 köyde içme suyu olmayan insanlar nasıl yaşıyor? Kim inanacak ona? Ve hâlâ taziye gitmemiş. Bugün buraya çıkmadan sordum, yaşamını yitirenlerin acısı da paylaşılmıyor çünkü gittiğinde “Sen neredeydin?” denilecek. İşte, arkadaşlar, kayyum ile seçilmişlerin arasındaki fark budur, nokta; bu bilinsin. Kimse, seçilmişlerin yerini atanmışlar tutamaz, tuttuğu zaman da gidip bakamaz, haklının yanında yer alamaz.

Şimdi, turizmle ilişkisi, arkadaşlar, bir ülkede turizmin gelişebilmesi için, turizmin önünün açılabilmesi için dünyada huzura, barışa ve gelişmelere bakılır. Bir yerde demokrasi kaybediyorsa, huzur kalmıyorsa, şiddet ortamı egemenleşiyorsa, otoriterleşme artıyorsa turizm gelirleri kısa süreli artsa bile giderek özelliğini yitirir. Niçin? Arkadaşlar, bu teşvik paketi getirilmiş Komisyonla tartışılmış, birçok maddeyi ilgilendiriyor fakat kabaca baktığımızda, bir, kayyumlar atanıyordu; şimdi kayyum atanmayan yerler için -deyim yerindeyse- yerel yönetimlerin elleri kolları bağlanıp, yetkileri alınıp, yetkileri merkeze bağlanıp bütün her şey “Biz biliriz.”e dönüşüyor, orada yerel yönetimler sembolik bir tarza dönüştürülüyor ama şunu da yapmayı unutmuyorlar: “Su getireceksin, çöp toplayacaksın,

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

kanalı döşeyeceksin.” Para pul işine gelince “Ben Ankara’dan halledeceğim, Bakanlıktan.” Başka? “Ben ruhsatı vereceğim.” Bugüne kadar yerel yönetimler çeşitli ruhsatlar veriyordu turizm konusunda, işletmeler, plajlar, küçük işletmeler hakkında. Onlar merkeze gelecek ve bu merkeze verilen yetki yetmiyormuş gibi, ayrıca “Çeşitli kurullar oluşturulup onun parası da merkeze yatırılacak.” deniliyor.

Peki, arkadaşlar, yerel yönetimlerden söz edilirken, yerel esnaf ne durumda? Hiç. Çünkü tercih hep büyükten yana; siz “turizmci” dediğinizde büyük devasa tatil köyleri, büyük oteller, beş yıldızlı, şatafatlı mekânlar, lüks içinde yaşayanları düşünüyorsunuz ve yurt dışından gelip yeşil yeşil dolar harcayanları, sadece kum ve sahili düşünüyorsunuz. Peki, orada incik boncuk satanı, peki, orada kafe işleteni, orada bahçede gül diken, bahçıvanlık yapanı, garsonu, emek harcayanı? Görmüyorsunuz. Uçaktan veya karadan gelen yolcuyla alıp minibüsüne bindiren, taksiye bindirip götürüp getireni? Onu da düşünmüyorsunuz. Sadece kendi gözünüzde onlara bir tercih yaratmak.

Biz, “İş ve Aş Buluşmaları”yla ilişkili Antalya’ya gittik geçtiğimiz ay; kafe işletmecileri perişan düzeydeydi, tekrar burada söylemiştim, restoranlar, işletmeler şunu diyor: “Açıldığı gibi ilk iş, elektrik şirketleri geldi ‘Paranızı ödemiyorsanız, elektriğinizi keseceğiz.’ İlk iş ‘Doğal gazınızı ödemiyorsanız, doğal gazınızı keseceğiz.’ Siz, böyle mi turizmi geliştireceksiniz? Sizin gözünüzdeki turizm geliştirmesi... Hedefiniz 35 milyarlık bir gelirdi, tutturamadığınız için tümüyle bir keyfiyete dönuştürdünüz ve ne yaptınız arkadaşlar? Pandemi döneminde turizmi bile kullanmaya kalkıştınız. Geçtiğimiz yıl verilerle oynadınız sanki sahilde virüs yokmuş gibi ve insanların gelmesini istediniz, insanlar yine gelmedi.

Arkadaşlar, hâlâ aş oranları tartışılıyor, “Aşılar yapalım.” deniliyor. Aşı gelecek mi, gelmeyecek mi, güvensizlik ortadayken bizler sizin yapmadığınızı yapıyoruz; bütün arkadaşlarla gece gündüz Kürtçe, Zazaca, Arapça “Aşı olun.” çağrıları yapıyoruz aş oranları yükselsin diye. Dışişleri Bakanı yurt dışında turizm adına şunu konuştu: “Turistin göreceği yerdeki herkes aşılanacak.” Peki, turistin görmediği yer ne olacak? Orada çalışan ne olacak? Bunlarla ilgili bir düşünce yok. Siz böyle yaptığınız sürece gitmez.

Şimdi, yerel yönetimleri görmüyorsunuz, peki, demokratik kitle örgütleri var mı? Sivil toplum örgütleri var mı? Onlar da yok, onlara da danışmıyorsunuz çünkü onlar size itiraz edecekler; itiraz edecekleri için Meclise çağırıyorsunuz, komisyona çağırıyorsunuz, valiliklere de çağırıyorsunuz. Şu anda ne yapıyorsunuz? Çıkaracağınız bu torba yasada -gelen yasa teklifinde- daha önce uzmanların, demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin çeşitli uzmanlıklara göre derecelendirme yapacakları yetkiyi onlardan alıyorsunuz, valilere veriyorsunuz. Bu mu sizin bakış açınız? Bu mu insanların geleceğiyle ilgili belirleyeceği kararları almak? Hani “27’nci Dönem” diyordunuz, hani “Cumhurbaşkanlığı sistemi” diyordunuz; “Yeni sistemde yerel güçlenecek, yereller özerkleşecek.” diyordunuz. Hiç de alakası yok. Size ait olan şeyleri merkezde tutmaya çalışıyorsunuz, size ait olan şeylerde otoriterleşmeye çalışıyorsunuz; size karşı çıkanlara ise tümüyle “Terör, terör...” deyip kapatmaya çalışıyorsunuz. Bunları artık kimse yemek istemiyor ama bir yaptığınız şey var: Tekçilik ve tekelleşme. Nasıl ki marketlerde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki müteahhitlerde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki yönetimde tekelleşme yapıyorsunuz, nasıl ki birçok şeyde “Tek ben bilirim, tek dil...” her şeye bakıyorsanız, şimdi de otellerde bir tekelleşmeye gidiyorsunuz ve Bakan zaten bir şirket sahibi. Küçük butik oteller, küçük işletmeler... Turizm denilince bölgeler arası eşitsizlik yok.

Bakın, arkadaşlar, “İş ve Aş Buluşmaları”nda gezdiğimiz yerlerden biri Van’dı. Van’a gittiğimizde... Van, son dönemdeki en büyük gelirini turizmden, İran’dan sağlıyordu. İran ile Van arası her gün mültecilere göz yumanlar... Yürüyerek geliyorlar, kimi zaman minibüste kimi zaman kışın donarak yaşamlarını yitiriyorlar. Van ile İran arasındaki minibüs hatları çalışmıyor, neden? Arkadaşlar,

Kapıköy Sınır Kapısı kapalı ama insanlar İran'dan uçağa biniyor, Antalya'ya gidiyor, İstanbul'a gidiyor ama Van'a ilişkin bir düzenleme yok. Az önce konuştum, yine kapı kapalı. Peki, yani bu nasıl bir turizm teşviki olacak? Siz nasıl bunu düzenleyeceksiniz? Siz sadece sahili mi düşünüyorsunuz? Yani sizin turizm anlayışınız nedir?

Beton, biraz önce Sur'dan söz edildi. Ya, siz gelin, bakın Hasankeyf'e; içiniz ağlar, yüreğiniz yanar. Siz bunu yaptığınız zaman, sizin gördüğünüz turizm “yeşil” dediğiniz paranın dışında bir şey değil. Neden yeşil diyorum? Ya, ormanları –düzenleme getirmişsiniz– yaktığınız yetmiyor, ormanları söndürmeye gitmiyorsunuz, söndürmeye gidenlere engel oluyorsunuz, bir taraftan da siz ormanları maden ocaklarına peşkeş çekecek düzeye getiriyorsunuz. Mersin'e gittik, taş ocakları için ormanları yok ediyorsunuz, Karadeniz'de yine öyle. Siz yeşili yok ediyorsunuz, yeşille ilgili geleceğiniz yok. Ormanları yok ederken, şimdi, bu torba yasa teklifinde bir de bir şey daha getiriliyor. Lüks çadırlar için ormanlık alan kullanılabilir ve bunu Bakanlık belirleyecek, çöpü belediye toplayacak, oranın temizliğini yapacak, hizmet götürecektir, yetkiyi Bakanlık verecek. Ya, yerel yönetimlerle, seçilmişlerle –bu kim olursa olsun– siz iş birliği yapamadığınız sürece, yapmadığınız sürece idare edemezsiniz, idare edemediğiniz gibi, siz ileriye de gidemezsiniz.

Bir diğeri, ya, arkadaşlar daha bir ay önce birçok konuda pandemide biz şunu söyledik, ne dedik? “Ya, esnaf perişan, yoksul perişan, gerçekten asgari ücretle çalışanlar perişan, öğrenciler perişan; kadınlar, emekliler ve hiçbir geliri olmayanlar perişan.

Birçok ödemeyi faizle yaptınız, çiftçilerle ilgili faizle yaptınız, esnafla ilgili faizle yaptınız ama burada turizmle ilgili yapılandırdık, geçtiğimiz yıl da bu yıl da faizsiz erteleme. Şimdi, bunu yapanlar, hedefi tutturmaya çalışanlar insanların kaynağını hiç düşünmediği gibi, yoksulluğu geliştiriyorlar ve daha da yoksulluğa neden oluyorlar. Yerel yönetimlerdeki bu yetkilerden biri de arkadaşlar, şöyle yapıyor: Yerel yönetimlere geçmişte bir yetki vermişler -işte plajla ilgili küçük işletmelerin- şimdi bunların hepsi alınıyor. Geldiğimiz aşamada çalışanlar hiç yok, küçük yerler yok, esnaf yok; sadece büyük, büyük dedikleri alanları düşünüyorlar ve büyük alanları, işte kimi zaman golf sahasına, lüks çadırlara, otellere, tatil köylerine açıyorlar. Peki, bölgeler arası eşitsizlik? Yok. Peki, insanların tarihine sahip çıkma? Yok. Kültürüne sahip çıkma? Yok. Sadece kendi kurumlarını düşünüyorlar.

Hani “yerli, millî” deniyor ya, “yerli, millî...” Arkadaşlar, 39 metreden daha büyük yatı olanlar gelip başka bir bayrakla -ki Türkiye'nin 3 tarafı denizlerle çevrili- burada işletmecilik yapabilecekler, çalışabilecekler. 39 metreden büyük olmadığı için -yani öyle milim milim hesaplanmış- gelin, yapın. Hani uçak yapılıyordu? Hani özel araba yapılıyordu? Hani uçan araba yapılıyordu? Hâlâ 39 metreden büyük şeyiniz yoksa bunu abartmaya gerek yok, bunu konuşmaya gerek yok. Siz birilerine ortam yaratıyorsunuz, tercihiniz sermayeden yana, tercihiniz yurttaşın zararına. “Teşvik” dediğiniz şey kendi yandaşlarınıza teşviktir ama başkalarına engeldir, başkalarına barajlar yapmaktır, önlemektir, tümüyle yasaklar getirmektir.

Ne yapılıyor? Arkadaşlar, bir diğer yapılan şeyi -çok şaşıracaksınız- bakın size göstereyim. Bakanlar normalde çevreyi korur, yeşili korur, geleceği korur, insanların sorunlarına eğilir. Şöyle -biraz küçük, büyütemedim- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ilan vermiş, 6 milyon 68 bin liradan ihale başlamış, “Açık artırmayla satılacak, gelin, girin.” Ya, çevreyle ilgili, şehircilikle ilgili bir Bakanın çevreyi koruması, doğayla ilgili, ekolojiyle ilgili konuşması lazım; ilan veriyor ya, ilan, satılık ilanı veriyor. Özelleştire özelleştire memlekette yer bırakmadınız ve bu özelleştirmeler yağmaya dönmüştü çünkü size para yetmiyor, yetmiyor. Borçlandırma da yurttışa değil, yarara değil... Az önce ben söz ettim elektrikle ilgili, 3 milyar elektrik şirketlerine verdiniz, pandemi döneminde zarar ediyorlar. Batman'ın 8 köyü yirmi bir gündür susuz ve İsa Üke öldü, yaşamını yitirdi. Kalkmışlar, bugün suyu bırakmışlar. Neden? Çünkü gelen giden, taziye için. Siz böyle yaptığınız sürece hiçbir yeri geliştiremezsiniz.

Bir diğerkonu arkadaşlar, siz gerçekten bölgeler arası eşitsizliği gidermek istiyorsanız, turizm konusunda gelişmeler istiyorsanız yapacağınız konulardan biri de barışla ilgili, güvenlikle ilgili değil, güven geliştirici politikalar geliştirmeniz lazım. Bu güven geliştirici politikalardan biri de ana dili meselesi, gündeme getirildiğinde hep karşı çıkıyorsunuz. Ben az önce okudum, İstanbul’da dağıtılan broşürlerde -28 tane dilde broşür dağıtılıyor- bir tane Kürtçe broşür yok ve biz biliyoruz Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nde, Karadeniz dâhil, Akdeniz dâhil birçok yere gelen giden insan var ve Türkiye’nin Kürdistan Bölgesel Yönetimi’yle ilişkisinde sadece petrol veya gıda değil, turizm de ciddi bir şekilde etki alanına girmekte, gerek sağlık alanında gerek birçok alanda. Peki, bununla ilgili niye bir düzenleme yapmıyorsunuz? Orada refleksleriniz ortaya çıkıyor. Eğer gerçekten samimiyseniz, gerçekten bu işe inanıyorsanız bununla ilgili de bir düzenleme yapmanız lazım ama sizin yaptığınız şey, sadece özelleştirmeye ilgili çalışıyor. Niçin bunu söylüyorum?

Arkadaşlar, az önce Bakanlığın şeyini söyledim. Yani birçok kurum geçmişte şunu söylerdi: Hangi bakanlıkta çalışıyorsan “Sizin eğitim tesisiniz var mı, sosyal tesisiniz var mı?” Ve tutun, Millî Eğitim Bakanlığından, Sağlık Bakanlığından, Orman Bakanlığından, Tarım Bakanlığından -ki bakanlıkların ismi değişiyor- birçok yerde sosyal tesisler ve eğitim tesisleri açılırdı ve bu sosyal eğitim tesislerinde kimi zaman insanlar, oradan başka lüks yerlere gidemeyenler yararlanırlardı veya gerçekten eğitimler verilirdi. Hoş, zaten eğitimden vazgeçtiniz, ne liyakat var ne eğitim var, her şeyi kendiniz yapıyorsunuz. Arkadaşlar, daha geçtiğimiz hafta Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 18 tane sosyal amaçlı yapılan, eğitim tesisi olarak kullanılabilecek 18 tane yerin satışı, özelleştirilmesi, kiraya verilmesi, işletmesinin başka yere verilmesi kararı bir sabah çıktı. Ya, siz böyle mi turizm teşvikinden söz edeceksiniz? Siz turizmi kendinize yetmiyor diye düşünüp birçok emekçinin yararlanabileceği alanları satmakla mı düşünüyorsunuz? Marmaris’te, Kuşadası’nda, Seferihisar’da, Manavgat’ta, Didim’de, Gökçeada’da, Beşiktaş’ta, Boğaz’da yer satarak mı, yer kiraya vererek mi düşünüyorsunuz? Sadece kafanız buna mı çalışıyor? Siz böyle yaptığınız sürece, biz her seferinde “Ya, saraydan, sermayeden, savaştan yana bir tercihte bulunuyorsunuz.” dediğimizde kıyamet kopuyor ama para oraya gidiyor. Para yurttaşla gitmiyor, para bölgelere gitmiyor, para yoksula gitmiyor; para Türkiye’nin geleceğiyle ilgili endişesi, kaygısı olanlara gitmiyor. Para size gidiyor, “siz” dediğim belli bir azınlığa gidiyor, tekelleşmeyi düşünen iktidara gidiyor ve doymuyorsunuz, doymuyorsunuz. Ya, “Biz bize yeteriz.” diyorsunuz, inanın biz size yetemiyoruz, yetemiyoruz. Yani, siz böyle devam ettiğiniz sürece hiçbir yerden de çıkamazsınız.

Bir diğeri... Arkadaşlar, hep katılımdan, hep eşitlikten söz ediliyordu. Ve bu eşitlik ve katılımdan zaten -az önce söyledim- yerel yönetimlerin yetkisi alınıyor, kayyumlar atanıyor, birçok muhalif sese, muhalif derneklere, sivil toplum örgütlerine itirazlar getiriliyor, hiçbir görüşü alınmıyor. Bir taraftan da isimlerinde çeşitli vakıflar olan, çeşitli kurumlar olan kurumları, her şeyi Cumhurbaşkanlığı yetkisine veriyorsunuz. Cumhurbaşkanı atar, Cumhurbaşkanı belirler, Cumhurbaşkanı kişi sayısınımış, maaşınımış, denetiminiymiş her şeyden muaf tutuluyor. Sayıştaydan muaf tutuluyor, bütünüyle oraya veriliyor. Şimdi, burada Yunus Emre Vakfı var; ya, kaç kişi atanacak, kaç kişi çalışacak, nasıl olacak hiç belli değil. Tümöyle Cumhurbaşkanlığına verilmiş ve buna, bize Meclise, Parlamenteoya parmaklarımızı kaldırıp onay vermemiz isteniyor. Böyle bir onay olur mu? Ya, bu Cumhurbaşkanı neymiş? Sadece bu Parlamenteoda bizim çıkardığımız kararlarla atacağı imzalara zamanı yetmez, yirmi dört saat imza atmasına yetmez. Ya, bu ne “Superman”mış ki bu kadar yetkiyi veriyoruz ona. Hani, yetki paylaşılacaktı, hani yetki yerele verilecekti, hani yetki her tarafta eşit dağıtılacaktı. Hiçbir yerde yok çünkü kaygı var, korku var, giderek kaybetme korkusuyla beraber korkuyu yaymaya çalışıyorlar. Ve bu da yetmiyor, bütün yasaları giderek bütün yasama organını işlevsiz hâle getirip kendi lehleri ve tercihleri konusunda değiştirmeye kalkıyorlar. Bundan bir an önce vazgeçmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bunu yapmadığımız sürece Türkiye’de değil ki bir teşvik, siz teşvik değil, tümüyle yasakları, kısıtlamaları getirirsiniz sadece kendi lehinize olan şeyleri düşünürsünüz. Teşvik vermek istiyorsanız, teşvikten yana olmak istiyorsanız, çoğunluktan yana olun. Çoğunluktan yana olmak demek, asgari ücretten vergi almamak demektir, emeklinin yanında olmaktır, emekliye 2 bin liradan fazla gelir sağlamaktır. Eğer çoğunluktan yanaysanız gelin, emeklilerle beraber yaşlılık aylığı alanlara da 2 bin lira para verelim. Devlet madem “Yaşlısınız, bakıma muhtaçsınız.” diyor, gelin, onlara da o parayı verelim. Çoğunluk olmak, tercihinizi vatandaştan yana kullanmak istiyorsanız barıştan, demokrasiden, özgürlükten yana olun; teşvik budur, bunu yaptığınız sürece kendi önünüzü de memleketin önünü de açarsınız, bunu yapmazsanız da biz geldiğimizde buna talibiz, yapmaya hazırız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bununla ilgili hem partimizin hem turizm bölgelerinin hem de şahsımın görüşlerini sizlerle paylaşacağım.

Değerli arkadaşlar, turizm, Türkiye’de planlı bir şekilde 1970’li yıllarda başladı. Aynı zamanda, ülke Kıbrıs Barış Harekâtı’yla birlikte mücadele ederken bir taraftan da planlı kalkınmayla ilgili turizm yatırımlarının startını verdi. 74 yılıydı ve bu turizm yatırımları Antalya’nın Kemer bölgesinde, altyapısıyla, üstyapısıyla, telekomünikasyonu, her şeyiyle planlanmış ve 20 bin turiste hitap edecek yatak kapasitesiyle dört dörtlük bir planlamaydı. Tabii birçok şey ülkede 70’li yılların sonuna doğru gelişti ve 80 darbesi, arkasından üç yıl darbeye yönetilmiş bir ülke ve arkasından Anavatan Partisinin gelmesiyle tahsislerin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi söz konusu oldu ve Kemer ilk yapılanan bölgedir. Türkiye’de ilk yapılanan, planlı bir şekilde turizmin kalkınmasındaki ilk bölgedir.

O dönemde, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı döneminde, planlama anlayışıyla turizm yatırımları hayata geçirilmek üzere planlanmış ve 1980’den sonra da tahsisler verilmiş, özellikle de yine, Kemer bölgesi çok hızlı bir şekilde kalkındı. Tabii ki bununla birlikte Antalya da hızlı bir şekilde kalkınmaya başladı.

O dönemde, 20 bin yatak kapasitesiyle yapılmış bir planlama, değişik bölgelerde -orman arazileri, hazine arazileri- tahsisler verilerek şu anda 150 bin yatak kapasitesine ulaşmış bir bölgeden bahsediyoruz. Yani planlama, buralarda devreye giriyor, siz eğer planlamazsanız daha sonra çevre sorunlarıyla boğuşmak zorunda kalırsınız. Sadece Turizmi Teşvik Kanunu’ndaki değişikliklerle de bunu çözmeniz imkânsız.

Bakın, turizm çok kırılgan bir sektördür fakat Türkiye’nin de göz bebeğidir, Türkiye’de doğrudan döviz kazandıran tek sektördür. İşte, 2019 yılında ülkeye 35,5 milyar dolar döviz kazandıran sektörden bahsediyoruz. Aynı zamanda da sayıyla ölçüyoruz, aslında sayı değil. Yani burada, nicelik değil, nitelik son derece önemli. Yirmi yıllık iktidarınızda bir türlü şu nitelik meselesini masaya yatırmadınız. Tek yönlü gelişen bir turizm, sahillere yüklenmiş bir turizm; aynı zamanda, örnek vermek gerekirse, Antalya, Muğla, Aydın bölgesinde inanılmaz bir nüfus yoğunluğu, kentin yüz ölçümü artık o nüfusu kaldıramaz duruma gelmiş.

Sezonun en yüksek olduğu dönemde, Antalya’da, ortalama 1 milyon nüfusa daha bakmak durumunda kalan bir yerel yönetimden de bahsetmek lazım. Muğla’da da aynı şekilde. Bodrum Belediye Başkanı isyan ediyor, “Sezon geldiği zaman benim nüfusum bu kadar ama üstüne 1 milyon kişiye daha hizmet vermek durumundayım, bu konuda bana en ufak bir destek de gelmiyor, hatta normal bütçelerimizin bile çok altında rakamlarla biz belediyeyi döndürmek durumunda kalıyoruz.” diyor.

Şimdi, Antalya’nın nüfusu 2,5 milyon, ortalama 1 milyon da yaz aylarında nüfus yüklemesi oluyor. Şimdi, burada, o kentten, gelecekte, bundan sonraki gelecekte siz nasıl gelir bekleyeceksiniz, döviz bekleyeceksiniz? Onun için altyapı yatırımlarıyla ilgili siz, özellikle, bu destekleri vermelisiniz ki Turizm Bakanlığı olarak, örneğin, arıtma tesislerinin yapımını üstlenebilirsiniz. Arıtma tesislerinin yapımını üstlendiniz, borçlandırın yine belediyeyi, “Yirmi beş senede geri öde bana.” deyin. Bunları planlamadan siz üstyapıya durmadan birtakım yeni kararlar alarak, işte bir yerde 100 bin dönümlük arazinin üzerine Dubaili, bilmem nereli, “Dünyanın en zengin insanlarını buraya getireceğiz, çok pahalı turizm yapacağız.” dersiniz aynı zamanda yine Antalya sahillerinde mera olan bir bölgeye, 3.200 dönümlük bir alana “Ben 3 golf oteli ve bunun yanına da golf sahası yapacağım.” dersiniz yine, turizmi dar bir alana, deniz kıyılarına hapsedmiş olursunuz; bu kentlerin kaldıramayacağı nüfusları buraya yüklemiş olursunuz ve niteliği de böylece artıramazsınız.

Şimdi, 2003 yılında Türkiye’deki kişi başına ortalama turizm geliri 850-900 dolardı arkadaşlar. 2019 Türkiye’nin en çok turist aldığı yıl -2019 yılı, pandemiden önceki yıl- kişi başına ortalama turizm geliri 666 dolar, nereden nereye. Eğer o kaliteyi sürdürebilmiş olsaydık, 2000’li yılların başı, 90’lı yılların ortalarındaki kaliteyi devam ettirmiş olsaydık, 2019 yılında artı 8 ila 12 milyar dolar arasında ülkemize daha fazla gelir, daha fazla döviz gelecekti. Şimdi bunu da böyle değerlendirdikten sonra, bu Teşvik Kanunu’yla ilgili -biraz sonra maddelere geçeceğiz, o maddelerde de değineceğim sizlere- çevre ve turizm ilişkisini de burada göz ardı etmemek lazım.

Şimdi, dönüyorsunuz, Antalya’da ya da Muğla’da ya da Aydın’da ya da turizm destinasyonlarının olduğu ilçelerde, çevreyle ilgili birtakım konularda son derece duyarsızsınız. Antalya ve Muğla’da, eğer uçakla oralara giderseniz arkadaşlar, başınızı aşağıya doğru çevirin, o dağlar sanki harpten çıkmış gibidir; her yer mermer ocakları, taş ocakları. E, şimdi, bu kente siz turist getirmek istiyorsunuz bir taraftan, bir taraftan maden ruhsatı vermek istiyorsunuz. Karar verin, turizm mi yoksa başka gelirler mi, madencilik gibi? Eğer bunları, madenleri, siz ekonomiye kazandırmak istiyorsanız, bu vahşi madencilik de ortadan kaldırın çünkü turizm sürdürülebilir olmalıdır, böyle giderse biz turizmi sürdüremeyiz.

Örnek vermek gerekirse, son günlerde medyada da sıklıkla duyuyoruz, on yıldır Saros Körfezi’ne bir liman yapılmak isteniyor. Şimdi, kol bükülerek, Saros Körfezi’nde bir liman yapılması isteği ortaya çıktı ve hızlandı. Peki, Kuzey Ege’nin incisi, dünyada örneği olmayan Saros Körfezi’ne bu limanı neden yapıyorsunuz? Efendim, işte, BOTAS’ın doğal gaz aktarma limanı olacaktı. Yer mi yok? Bakın, İstanbul’da 80’li yıllarda, 90’lı yıllarda, Kemerburgaz’da, Şile’de turizm yapılıyordu, Erdek’te turizm yapılıyordu, Mudanya’da turizm yapılıyordu; Marmara’yı bitirdiniz.

Dibimizdeki 10 milyon nüfuslu komşu, 10-15 milyon arasında turist alan bir ülkeden bahsediyoruz; dibimizde ve onların sezonu da çok kısa, Karadeniz’e kıyısı var 2 şehirde, 10-15 milyar dolar da gelir elde ediyor. Bunlar örnek olmalı. İstanbul medeniyetlerin beşiği, İstanbul 3 büyük imparatorluğa başkentlik yapmış bir kent; turizmde siz eğer sadece kıyılara yüklenirseniz, sizin oradaki 3 imparatorluğa başkentlik yapmış tarihinizi, sanatınızı, kültürünüzü yok edersene ve yağma zihniyetiyle buraları talan ederseniz, yarın turizmden bahsedemeyiz.

Arkadaşlar, altyapıyla ilgili... Bakın, artık bu sahil kentleri, sahil turizmi ilçeleri, destinasyonları yükü taşıyamaz durumda. Ya sayıya yükleneceksiniz, bugünkü durumu yaşayacağız ya da niteliğe yöneleceksiniz, bunun için de alternatif turizm şarttır. Alternatif turizmi de sırayla söyleyeyim: İnanılmaz bir tarih var, sadece Göbeklitepe, tanıtımını yapın sadece Göbeklitepe Türkiye'ye 10 milyon turist getirir, Urfa'daki Göbeklitepe. Bunun dışında Karadeniz kıyıları... Geçtiğimiz günlerde ekonomi masasıyla Trabzon, Giresun, Ordu seyahatinde turizmi de konuştuk. Tabii orada en çok çay ve fındık konuşuluyor, orada da çok büyük yıkım var, şimdi konumuz değil ama arkadaşlarımız orada tekrar, yarın bir ziyarete gidiyorlar -hatta Mecliste de arkadaşlar var, biraz sonra ayrılacaklar- yine oraya çalışmaya gidecekler ama şunu söyleyeyim, Trabzon'a 2019 yılında 650 bin Arap turist gelmiş. Bunun dışında Irak'tan gelenler de var, Dubai'den gelenler de var, Birleşik Arap Emirlikleri'nden, efendim Suudi Arabistan'dan gelen var, şu anda 50 bini bile bulamıyorlar. Pandeminin etkisi olabilir ama altyapıyla ilgili maalesef Karadeniz'de, Trabzon'da, Giresun'da, Ordu'da en ufak bir yatırım yok, yatırım yapmadan gelir elde edemezsiniz. Aynı zamanda bir projeden de bahsedeceğim, bizim kırsalımız, Karadeniz'in kırsalı, Karadeniz'in yaylaları, Ege'nin yaylaları, Akdeniz'in yaylaları turizm için son derece elverişli. Yayla turizmiyle ilgili burada çok önemli girişimlerde bulunulabilir ama bir kanun yok. "Kırsal turizm kanunu" adında bir kanunumuz yok. Efendim, biz teşvikle ilgili sürekli değişiklikler yapıp belli, adrese teslim birtakım yatırımları yaparken bunları da değerlendirmek lazım.

Fiyatlarla ilgili bugün bir turizmci arkadaşımla konuştum "Antalya'daki beş yıldızlı otel ortalaması nedir?" dedim "40 doları geçmez." dedi; çok kötü, çok hazin. Her şey dâhil, ultra her şey dâhil; yeme, içme, efendim aklınıza gelen her şey dâhil 40 dolar, yazıktır.

Şimdi, yine, millî gelirdeki paya baktım, 2003 yılı ile 2019 yılı arasında; 2003 yılında Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasının 4,4'ü turizmden elde ediliyormuş, en iyi yıl olan 2019'da da 4,6, bir arpa boyu yol katedilememiş. Bu politikalarla, bu rakamların geriye düşme ihtimali de son derece yüksektir.

Son iki yılda, değerli arkadaşlar, pandemi döneminde sektörün borçlarına da baktık: 2 milyar 100 milyon dolar daha borçlanmış sektör. Bakın, 2016 yılında Rusya'yla olan uçak krizinden dolayı sektör inanılmaz borçlanmıştı dolayısıyla kentin bütün faktörlerini etkilemişti. Nedir bu bütün faktörler? Efendim, turizmde çalışan emekçiler işlerinden olmuştu ve bu, ders olmadı bize. İki pazara sırtını dayamış bir ülkede bir pazar, dış politikadaki hatalardan dolayı aksadığı zaman turizminiz çöküyor; bu da yanlış, bu da sürdürülebilir değil.

Efendim, çalışanların kısa çalışma ödeneğiyle ilgili -bakın, burada bir uyarı yapıyorum- 30 Haziranda sona gelindi, şu kanun teklifine bir madde eklenebilirdi çünkü Cumhurbaşkanının da yetkisi kalmamıştı. Bir madde eklenebilir ve de uzatılabilirdi. Şimdi, duyacaksınız, yakın bir zamanda inanılmaz bir işçi kıyımı olacak. Zaten geçen sene hiçbir kuruş gelir olmadı, herkes köyüne döndü, aç biilaç bir senesini geçirdi. Sezon açıldı, bu sene bir ümit vardı, çalışanlar şu anda maalesef işlerini kaybettiler ve yüzde 30 kayıp olduğunu da tespit ettik.

Aynı zamanda esnaf, değerli arkadaşlar, turizm bölgelerinde esnaf bitik, bitti. Esnafa destek yok, o esnaflar sadece turizme çalışıyorlardı. İşte, bu esnafın içinde lokantalar var, kafeler var, efendim barlar var, incik boncuk satan yerler, hediyeelik eşya satan yerler var; bunların tamamı bitmiş durumda.

Evet değerli arkadaşlar, süremiz de pek daraldı. Ben, teklifle ilgili çekincelerimizi de sizlere burada kısaca anlatacağım, sonra konuşmamı tamamlayacağım.

Teklifin 1'inci maddesinde "Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri" tanımında yapılan değişiklikle, tarihî ve kültürel yerlere doğal yerler de ekleniyor; turizm merkezlerinin tanımında yapılan değişiklikle orman alanları da dâhil, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin Cumhurbaşkanı kararıyla turizm merkezi ilan edilebilmesine olanak sağlanıyor. Teklifte, orman alanlarını turizm yatırımlarına açıyorsunuz, kamusal mülk olarak anılan her türlü alanın da Kültür ve Turizm Bakanlığı eliyle özelleştirilmesinin önünü açıyorsunuz. Toplam orman alanlarımız iktidarınız süresince her geçen

yıl azalıyor, Küresel Orman İzleme Örgütünün hazırladığı verilere göre, 2001-2018 yılları arasında, Türkiye’de, ağaçla kaplı toplam alanın yüzde 4,1’ini yani 461 hektarını kaybetmişiz. Eskiden cezalar caydırıcı olmadığı için rantçılar gözlerine kestirdikleri alanları -geçen gün Marmaris’te olduğu gibi, yakından takip ediyoruz, çok büyük şüphe vardır- ormanları yakıyordu. Görmek isteyenler Bodrum’daki denize kıyısı olan yamaçlara baksınlar, hangi yangınların sonrasında oralara hangi oteller yapılmış, rahatlıkla görebilirler.

Şimdi, bu teklifle aslında bunlara hiç gerek kalmıyor. Ormanlarımızı bir anlamda böyle koruyabiliriz çünkü artık Turizm Bakanlığı yetkiyi aldı, buralara isterlerse tahsis yapabilecekler. Bütün doğal felaketlere, rant hırsına, taş ve mermer ocaklarına, imar katliamlarına rağmen hâlâ turizm kentlerimizde yüksek miktarda orman alanı var. Bunu da burada böylece söylemiş olayım.

Teklifin 2’nci maddesinde “Bakanlık tarafından kurulacak turizm hizmetleri yönetim birliklerine zorunlu üye olacak yatırımcıların -bu son derece önemli- aidat ödemelerine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.” deniyor. Şimdi, geçen yıl çok mücadele ettik, dedik ki: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına pay alınacak, bu paylar kentlere de bölünsün. Eyvallah, bu payları alın, kentlere de bölün. Oradaki hem yerel yönetimlere hem sivil toplum örgütlerine buradan bir pay verin, olmadı merkeze alalım; güzel. Şimdi, arkasından bir kanun daha “konaklama vergisi” adı altında bir yük daha yüklendi. Dedik ki: Bu konaklama vergisi dünyanın her yerinde turizmin gelirinin elde edildiği yere bunun ciddi bir kısmı verilir, siz onu da merkeze aldınız. Şimdi, artık herkesten de -yerel yönetimlerin uhdesinde olan bütün turizm yatırımlarını- yani 8 bin küsur tane belediye belgeliden de bu paraları alacaksınız, onlara belge alma zorunluluğu getiriyorsunuz ve belgeleri almazlarsa da ellerindeki yetkileri yani otel ruhsatlarının iptaline karar veriyorsunuz. Ha, burada şu yapılabilir: Sayın Turizm Bakanıyla kendi taleplerinin üzerine bir toplantı yaptık, dedik ki: Yani hiç olmazsa küçükleri burada ayırın yani bunları koruyun, 50 odaya kadar bunları yapmayın, bu yasadaki noktaları yapmayın. Fakat, anlaşılıyor ki yani bu kanun olduğu gibi geçirilmek isteniyor.

Teklifin 4’üncü maddesi Bakanlığa, devlete ait yerleri ücretsiz günübirlik tesisler yapma olanağı veriyor. Bakın arkadaşlar, daha önce bu hikâyeyi gördük biz. Daha önce böyle günübirlik alanlar, günübirlik tesis alanları, kamp alanları, karavan alanları bir süre sonra tahsis değişikliği yapılarak konaklama tesisi oldu, otel oldu. Antalya’da örnekleri var bunun, 3.500 yataklı otel yapıldı Antalya’da. Günübirlik alanlar değiştirilerek 3.500 yataklı otel yapıldı Antalya’da. O yüzden bunun bir tehlike olduğunu düşünüyorum.

Yine teklifin 6’ncı maddesi -burası da son derece önemli- Mera Kanunu meselesi. Mera Kanunu’nda -bana söylenen oydu Sayın Bakanla yaptığımız toplantıda- “Eğer zaruri bir sebep varsa Turizm Bakanlığına tahsis edilebilir.” deniyor. Fakat, burada da şunu açıkça söylemek istiyorum -biraz önce değindim- Antalya Manavgat Çayı’nın denize döküldüğü yerde 10 bin dönümlük bir mera alanı var. Denize kıyısı olan 3.200 dönümlük alanda 3 golf sahası, 1 büyük golf sahası yapılmak isteniyor. Bu kanun o kanundur; bu kanun değişikliği orası için yapılmış, adrese teslim kanun değişikliğidir arkadaşlar. O yüzden, sadece bir alana yapılmasına rağmen meralarla ilgili ülkede inanılmaz bir daralma var iken, hayvancılık bu durumda iken Mera Kanunu’na bu maddeyi sokmak aslında hayvancılığa bir darbe dahadır. İstenilen yerde merayla ilgili turizm alanı ya da turizm merkezi ilan edilip burada turizm tesisi yapılabilir.

Teklifin 10’uncu ve 23’üncü maddeleriyle, boyları 39 metre ve üzerinde olan yabancı bayraklı yatlar Türkiye’de işlem yapılabilir. Biz Sayın Bakana bunu da söyledik, “Çıkarın bunu.” dedik. Teşviki böyle büyük büyük yatırımlara getireceğinize en azından yatçılık turizmine yatırım yapmak isteyenlere ucuz kredi bulun, teşvikleri artırın, yat turizmi Türkiye’de gelişsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Niye yabancı bandıralı, yabancı bayraklı yatlara bu imkânı sağlıyorsunuz? Yani bu da anlaşılır gibi değil.

Yine, teklifin 11’inci maddesinde, Bakanlığın denetim yetkisinin özel denetim firmalarına aktarılması söz konusu. Bakanlığın elemanları yetmiyor mu? Yani taşra teşkilatları var, ilçeler var, il teşkilatları var Turizm Bakanlığının. Yine burada bir kaynak aktarımı söz konusu olabilir. Aynı zamanda turizm sektörüne bir dördüncü yük daha böylece getirilmiş oluyor burada.

Sektöre çok yüksek para cezaları getiriliyor. Bu para cezaları caydırmaktan çok cezalandırmak gibi gözüküyor.

Ve “Ne yapmalı?”yı biraz önce söyledim. Ne yapmalı? Bu şekilde teşvik yasalarıyla turizmin sürdürülebilir olması, turizmin önünün açılması mümkün değildir.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökân Zeybek konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi ne getiriyor? Bu kanun teklifiyle, yerel yönetimlerin yetkileri ve gelirleri merkeze kaydırılmakta; yerel yönetimler, turizm faaliyetlerinde saf dışı bırakılmaktadır. Nasıl mı? Turizm işletmeleri sektörün kendi doğal sorunları yanında çeşitli olumsuz koşullara maruz kalarak inişli çıkışlı bir süreçte ayakta kalmaya çalışmaktadır; bu koşulların kimi işletmelerde daha etkili olduğu ve kırılganlıklara yol açtığı da görülmektedir.

Turizm işletmelerinin kırılganlık içinde olduğu bu dönem itibarıyla sorunları, başta pandemi olmak üzere mevsimsel dalgalanmalar, turist tercihindeki ani değişimler, yasa ve mevzuat sorunları, ekonomik sorunlar, güvenlik sorunları, politik sorunlar ve rekabetçi baskılar olarak sıralayabiliriz.

Siyasi sorunların başında siyasi iktidarın turizm sektörüne bakış açısı belirleyici olmuştur. AKP iktidarlarının turizm sektörüne bakış açısı hep sorunlu olmuştur. Özellikle son yerel seçimlerin ardından, başta Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olmak üzere muhalefet partilerinin kazandığı turizm ağırlıklı ilçelerle ilgili AKP “Bu ilçelerdeki belediyelerin yetkilerini nasıl kısıtlayacağım?” arayışına girmiştir. O nedenle, AKP’nin getirmiş olduğu bu Turizmi Teşvik Yasa Teklifi aynı zamanda yerel yönetimlerin seçim sonuçlarının bir intikam yasasıdır.

Burada yeni tanımlar getiriliyor. Basit konaklama, turizm işletme belgesi, turizm belgesi, turizm merkezleri, belediye belgeli turizm işletmelerinin belgeleri iptal edilerek Turizm Bakanlığına bağlanması gibi kimi kararlara baktığımızda bu kararlar aracılığıyla yerel yönetimlerin yetkilerinin merkeze alındığını ve bakanlıklara kaydırıldığını görebiliyoruz.

Hazırlanan kanun teklifinde, Turizm Teşvik Kanunu ve diğer kanunlarda yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm yatırım belgesi ve turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getiriyor. Zaten ellerinde bu belge olan yatırımcılar için yeni bir ek külfet anlamına geliyor. Belgeli yatırımların Bakanlıkça belirlenen süreler içinde tamamlanarak işletmeye açılması ve Bakanlıktan turizm işletme belgesi almaları zorunlu oluyor. Teklif ayrıca, Bakanlık tarafından turizm işletme belgesi iptal edilen konaklama işletmelerinin, iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde turizm işletme belgesi almasını da zorunlu hâle getiriyor.

İktidar partisi AKP açısından bu kanun teklifinin ana hedeflerinden biriye yerel yönetimlerin elinde bulunan turizm tesislerini ve yine, yerel yönetimlerde bulunan turizmle ilgili bazı yetkileri Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla merkezi yönetime almaktır. Küçük pansiyonlardan plaj işletmesine, deniz turizmi yapan tüm işletmelerden tur teknelerine kadar pek çok alandaki yetkiyi doğrudan doğruya Bakanlık kendi eline almak istiyor.

AKP daha önce de muhalif belediyelerin yönetiminde olan kentlerde turizm gelirlerini ele geçirmek için, belediye gelirlerini kısıtlamak için, Muğla’da olduğu gibi, MUÇEV Turizm Ticaret Limited Şirketi eliyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından yapılan tahsislerle, valilik onaylarıyla da turizm yatırımlarını yandaşlarına âdeta peşkeş çekerek yerel yönetimlere paralel belediyeçilik işletmesi kuruyor. Şimdi, AKP, getirilen bu yasa teklifiyle birlikte, Bakanlık eliyle MUÇEV modelini tüm kıyı kentlere yaymakta ve belediyelerin turizm faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri olabildiğince zayıflatmaya çalışmaktadır.

Yine, teklifin yasalaşması hâlinde kültür, turizm ve koruma gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde yol, bakım, içme suyu, kanalizasyon yapım, bakımı, her türlü altyapı ve üstyapıya ilişkin belediye hizmetlerinin tamamını belediyelere verirken, buralarla ilgili turizm bölge yönetim merkezleri oluşturarak, âdeta yeniden bir arkabahçeye dönüştürerek külfeti yeniden belediyelerin sırtına yüklüyor; gelirleri ve arpalıkları için de yandaşlarını ve eski milletvekillerini atayacak yeni kurumlar oluşturuyor.

Teklifle, turizm bölgesi ve merkezlerinin dışında, denize kıyısı olan ilçelerde, millî parklarda konaklama tesislerinin Bakanlıkça tahsis edilmesi sağlanmak isteniyor. Daha önce belediyeler eliyle yapılmış olan kimi uygulamalar da -yine burada görüyoruz ki- tek yetkili olarak Bakanlığa alınıyor.

Yine, Orman Bakanlığı tarafından tahsisi yapılmış olan orman bölgelerindeki turizm yetkisi de turizm tesislerini tahsis yetkisi de... Orman Bakanlığı burada baypas ediliyor. Orman Bakanlığının içinde vatan, millet ve orman sevgisiyle dolu bürokrasinin dinamizmi ve karşı duruşu belli ki engel görülüyor. Şimdi, bütün yetki Orman Bakanlığından alınıyor. Orman alanları da Turizm Bakanlığı eliyle “turistik yatırım” adı altında ranta ve imara açılıyor.

Bu yasanın ismi ne arkadaşlar? Turizm Teşvik Yasası. Bu yasa, tek kelimeyle, turizmi ve turizm yatırımcısını cezalandırma yasasıdır. Getirdikleri hükümlerin tamamı turizm yatırımcısını sopayla hizaya sokma ve “Onu yapmazsan, bunu ödemezsen, dediğimi yapmazsan ben senin elindeki yetkiyi, tahsisi iptal ederim, tesisini kapatırım ve seni bundan önce başkalarına yaptığım gibi aynı sona mahkûm ederim.” diyen bir yasadır.

Şimdi, Sayın Bakan diyor ki: “Bu yasanın acilen çıkması lazım.” Niye bu yasanın acilen çıkması lazım? Türk turizmi, tarihinin en karanlık ve sıkıntılı dönemini yaşıyor. Turistik işletmelerde, kıyı sahil şeritlerinde doluluk oranları yüzde 50, şehir otellerinde ise neredeyse yüzde 30’ları aşabilmiş değil. Pandemi süresince çok yoğun biçimde ekonomik sıkıntı çeken sektöre bu yasa teklifiyle birlikte yeni ek yükler getiriliyor, yeni vergiler getiriliyor.

Türk ekonomisinin üretiminde kullandığı yüksek miktardaki ithal ara mallar ve enerjideki yüksek maliyeti karşılamada kullanılan turizmin üzerine bu denli acımasızca gidilmesi, gerçekten, ülkeyi yöneten iktidarın ülkenin gerçek emekçilerini ve turizm yatırımcısını anlamadığını ve onlarla görüşerek bu yasayı hazırlamadığını bize gösteriyor.

Kanunun 2’nci maddesinin son fıkrasında yapılan düzenlemeyle “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri” adı altında oluşan Birlik de, tekrar söylüyorum, yeniden Adalet ve Kalkınma Partisinin eski kadrolarına yeni arpalıklar yaratma girişimidir.

Türkiye’de 10 milyondan fazla işsiz var. Bütün bu yetmezmiş gibi bu yasayı hazırlayanlar turistik tesislerde çalışan yabancı sayısının sınırını kaldıracak bir düzenlemeyi de utanmadan teklifin içine koyacak kadar kendi milletinden habersiz, kendi ülkesindeki işsiz gençlerden bihaberdirler.

Yine, bu yasada ormanlar başta olmak üzere, doğal alanlar “turizm yatırımı” adı altında büyük bir yağma ve talana açılmaktadır. Orman alanlarının içine yapılacak olan “lüks çadır turizmi” adı altındaki yatırımlar da yine geçmişte hepimizin gördüğü gibi, bir müddet sonra kalıcı yapılara, sonrasında “imar barışı” adı altındaki ucube yasalarla da sonsuza kadar bu kaçak yapıları yapan kişiler tarafından bir hak hâline dönüşmektedir.

Kıyılar, plajlar, ormanlar, köy tüzel kişiliğinin kullanımında olan alanlar Bakanlığın yetkisiyle, “turizm teşvik” kavramı adı altında, tüm yetki merkeze getirilerek bu bölgelerde, özellikle kırsal köy yapılanması içinde köylülerin uzun süredir kullandığı kimi yatırımlar da bir yasayla ellerinden alınmaktadır.

Değerli arkadaşlar, tüm dünyada turizm sektörü doğal alanları uluslararası koruma programlarına alarak gelen turistlere çevresel duyarlılığı önemli bir turistik ürün olarak pazarlarken geçmiş yılların artık rağbet görmeyen vizyonu ile doğa alanlarını turizm gerekçesiyle turizm alanı ilan etmek, değişen dünyada, çok sınırlı sayıda sadece AKP iktidarı ve bir kesim dışında kimsenin kabul etmeyeceği bir yatırım gerekçesidir.

Yine -sürem de hızlı geçiyor- otlaklar, meralar ve kışlakları imara açıyorsunuz, turizm yatırımcısının imarına açıyorsunuz. Etin kilosunun kaç para olduğundan haberi olmayanlar, sütün 1 litresinin kaç para olduğunu bilmeyenler, Türkiye’deki mera ve kışlakların iktidarınız döneminde azalmasındaki temel eksikliği çözemeyenler, şimdi, buralarla ilgili de yasal düzenlemeyle kışlak ve meraların üzerindeki baskıyı da artırıyor.

Yine, bu teklifte, 1926 yılında geçmiş olan Kabotaj Yasası’nı delemek olan bir metin var. Boyları 39 metrenin üzerindeki yatların Türk karasularında ticari faaliyette bulunmasına izin veren bir düzenlemeyi getiriyorsunuz; Lozan’ı delmeye çalışıyorsunuz, Kabotaj Yasası’nı delemeye çalışıyorsunuz, Anayasa’ya karşı anayasal suç işliyorsunuz.

Ne diyor Kabotaj Yasası değerli arkadaşlar? Nisan 1926 tarihli 815 sayılı Yasa: “Türkiye sahillerinin bir noktasından diğerine emtia ve yolcu alıp nakletmek ve sahillerde limanlar dahilinde veya beyinde cer ve kılavuzluk ve her hangi mahiyette olursa olsun bircümle liman hizmetini ifa etmek yalnız Türkiye sancağını hamil sefaın ve merakibe munhasırdır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Yani Türk karasularında yalnızca Türkiye Cumhuriyeti menşeli gemiler hareket edebilir diyor. Bunu delmeye çalışıyorsunuz, Lozan’ı delmeye çalışıyorsunuz, Nisan 1926 tarihli, 1 Temmuzda yürürlüğe giren Kabotaj Yasası’nı delmeye çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, kabotaj hakkına sahip çıkma, emperyalizme ve sömürgecilğe karşı denizden bir başkaldırı demektir çünkü limanlar ve karasularının fiili ve hukuki olarak ülke topraklarından hiçbir farkı yoktur.

Gerek bu yasa teklifi gerekse bu yasa teklifinin arkasındaki zihniyeti açık olarak şöyle tarif edebiliriz: Turizmi teşvik eden bir yasa teklifi değil, turizmi ve Türk turizm yatırımcısını sopayla hizaya getirmeye çalışan antidemokratik bir yasa teklifidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına söz sırası Antalya Milletvekili Sayın Atay Uslu’nun.

Buyurun Sayın Uslu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, turizmin ekonomiye kattığı katma değeri, oluşturduğu istihdamı, ilişkili olduğu sektörler katkısını, refaha katkısını hepimiz biliyoruz. Turizm ülkeler için önemli olduğu kadar dünyamız için de önemlidir çünkü turizm dünyanın en büyük barış projesidir. “Gelin tanış olalım, işi kolay kılalım, sevelim, sevillelim. Dünya kimseye kalmaz.” der Yunus Emre. Yunus’un ifadeleriyle turizm tanışmaya, işleri kolay kılmaya bir vesiledir.

Saygıdeğer milletvekilleri, pandemi, turizmi hem dünyada hem de ülkemizde çok fazla etkilemiştir; dünyada ve Türkiye’de artan turizm ivmesi kesintiye uğramıştır. Ülkemize 2002 yılında 13 milyon ziyaretçi gelirken 2017 yılında bu sayı 38 milyona, 2019 yılında da 52 milyona çıkmıştır, maalesef, tabii ki 2020 yılında dünyayı saran Covid-19 pandemisi nedeniyle ülkemize 16 milyon kişi, 16 milyon turist gelebilmiştir. Salgından dolayı turizm sektörünün içinde bulunduğu olumsuzlukların azaltılması amacıyla Hükümetimiz tarafından bir dizi paket hazırlanmış ve sektörün hizmetine, emrine sunulmuştur. Vergi ve istihdam teşvikleri vardır, konaklama ve yeme içme sektöründe KDV oranları yüzde 8’den yüzde 1’e düşürülmüştür, kısa çalışma ödeneği desteği sağlanmıştır, arazi kullanım bedelleri ertelenmiştir, kredi destekleri verilmiştir, seyahat acentelerine, konaklama tesislerine, tur operatörlerine, turist rehberlerine cazip koşullarda kredi sağlanmıştır. Yine, Kredi Garanti Fonu kefaletiyle bankalarımız tarafından sektöre 10 milyar doların üzerinde kredi sağlanmıştır. Yine, Hükümetimizin aldığı tedbirlerden bir tanesi de Güvenli Turizm Sertifikasyon Programı’dır. Bu program başarıyla yürütülmüş ve bu süreçte turizme ciddi katkılar sağlamıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün hem aşılama ile hem aldığımız önlemlerle hem de destekler sayesinde turizmde ivme yukarıya doğru dönmüştür. Yıl sonu itibarıyla 25 milyon turist, 20 milyar dolar gelir bekliyoruz. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan pandemi sürecinde sektörün taleplerini bire bir takip etmiştir, uluslararası alanda ikili görüşmeler yapmış, turizm için önemli kararlar ve adımlar atmıştır. Yine Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy, Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu bu süreçte, âdeta mekik diplomasisiyle, uçuşların açılması, turizmin açılması için çok yoğun mesai sarf etmiştir; Bakanlarımıza teşekkür ediyoruz. Antalya’daki büyükelçiler toplantısı, Rusya ve Avrupalı muhataplarla sürekli görüşmeler sonuç vermiştir. Bugün, 12 Temmuz itibarıyla ülkemize gelen turist sayısı 8 milyona yaklaşmıştır. Antalya Gazipaşa, Milas-Bodrum, Dalaman, İzmir Adnan Menderes Havalimanlarında hem aylık hem yıllık bazda sayılar da artmaktadır, sayıların ivmesi de artmaktadır.

Değerli milletvekilleri, turizmin başkenti Antalya. Antalya, bizim şehrimiz. Antalya’mız, denizi, kumu, güneşi kadar tarihi ve doğal güzellikleri, kültürel yapıları, kültür rotaları, antik kentleri, lüks otelleri, doğayla iç içe konaklama tesisleriyle dünyanın farklı ülkelerinden birçok turiste ev sahipliği yapmaktadır. Bugün, tatil destinasyonları içerisinde Antalya Havalimanı, dünyada en çok turist geldiği havalimanlarından biri olmuştur bu ay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Antalya Havalimanı’na ortalama günlük 300 uçak inmeye başlamıştır yani her üç dakikada 1 uçak inmekte ve Antalya misafirlerini ağırlamaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın, Dışişleri Bakanlığımızın, Sağlık Bakanlığımızın çalışmaları sayesinde Rusya Hükümeti tarafından kapatılan uçuş trafiği 22 Haziranda açıldı. Son yirmi iki günde yani 22 Hazirandan bugüne kadar Antalya’ya gelen uçak sayısı 1.500, gelen turist sayısı 400 bin olmuştur. Her gün 100 uçak ve 30 bine yakın Rus turist gelmektedir. Antalya’ya gelen turist sayısı bugün itibarıyla toplamda 2,5 milyona yaklaşmıştır. Antalya ve Türkiye turizmde önemli bir tercihtir. Bakın, bir uçuş yasağı vardı; uçuş yasağının kaldırılmasıyla ilgili teşebbüsler, çalışmalar yapıldı, denildi ki: “Uçuş yasağı kalkacak.” Bu karar alındıktan iki gün sonra, bir gün sonra uçuşlar başladı. Uçuşların başladığı ilk gün, düşünebiliyor musunuz, yirmi dört saat sonra 30 uçakla 7.500 turist Antalya’ya geldi yani bu, bizim sektörümüzün, turizm sektörümüzün gücünü gösteriyor, kalitesini gösteriyor, Türkiye’nin cazibesini de gösteriyor. Aynı hareketliliği ören yerlerinde de görüyoruz; Phaselis, Olimpos, Patara gibi ören yerlerimizdeki ziyaretçi sayısı pandemi öncesi döneme ulaşmıştır arkadaşlar. Bu, esnaf için çok önemlidir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Marmaris’te ne?

ATAY USLU (Devamla) – Patara demişken, Patara Yılı kapsamında bölgede ciddi restorasyon çalışmaları yapıyoruz; Patara Plajı, Likya Meclisi, antik tiyatro, sütunlu yol, Neron Deniz Feneri, şehir kapısında restorasyon çalışmalarımız devam ediyor. Sultan Abdülhamit Han Telsiz Telgraf Müzesi çalışmaları devam ediyor. Kaş Patara’yı görmediyseniz mutlaka görmenizi tavsiye ediyorum.

Antalya için şunu söyleyebilirim: Kış sezonu için de önümüzdeki sezon için de ümitliyiz çünkü kongre ve etkinlik turizmi için rezervasyonlar kabul edilmeye başlandı. İnşallah kışın da yüksek rakamlara ulaşacağız.

İç turizmde de büyük bir hareketlilik var, haziranla beraber bu başladı. Bir taraftan tabii ki yaz tatili, öbür taraftan Kurban Bayramı tatili; dolayısıyla, turizm tesislerinde doluluk oranı yüzde 100'lere ulaştı. 10 milyondan fazla yurttaşımızın tatil için seyahat etmesini bekliyoruz. Arkadaşlar, bu da çok önemli bir rakamdır. AK PARTİ'nin Türkiye'yi getirdiği bir noktadır, 10 milyondan fazla vatandaşımız turizm hizmetinden faydalanıyor.

Sayın milletvekilleri, 2023 yılı için 75 milyon turist, 65 milyar dolar hedefimiz var. Bunu inşallah Cumhurbaşkanımızın liderliğinde gerçekleştireceğiz. Bir yandan turizmi on iki aya yaymaya çalışıyoruz, bir yandan turizmi ülkenin geneline yaymaya çalışıyoruz, diğer yandan altyapılarla, üstyapılarla turizmi geliştirmek için her türlü çalışmayı yapıyoruz. Bu çalışmaları yaparken de yasal ve mevzuat çalışmaları da yapıyoruz. Sektörle yan yana geliyoruz, taleplerini dinliyoruz, onların taleplerini teklife çeviriyoruz. Bu teklif de onlardan bir tanesidir. Rahmetli Turgut Özal, ileri öngörüsüyle 1980'li yıllarda Turizmi Teşvik Kanunu'nu çıkarmıştır. Bu kanun sayesinde turizmde çok ciddi yatırımlar gerçekleştirdik, çok ciddi adımlar gerçekleştirdik. Bu vesileyle Turgut Özal'ı rahmetle bir kez daha anıyorum.

Bugün bu kanunda bazı maddeleri değiştiriyoruz çünkü bazı maddelerin turizmin hızlı gelişimi karşısında uygulanma kabiliyeti azalmıştır, bazı maddelerin turizm sektörünün gelişen ve değişen ihtiyaçları karşısında yetersiz kaldığını gördük, bunları gidermek için bir çalışma yaptık.

Şunu net ifade edeyim: Bu kanun teklifinin hiçbir yerinde belediyelerin ve yerel yönetimlerin yetkileri azaltılmıyor. Bu kanun teklifinin hiçbir yerinde yerel yönetimlerin gelirleri de azaltılmıyor. Bu teklifin hiçbir yerinde Cumhurbaşkanımıza yeni ve özel bir yetki verilmiyor. Bu teklifin hiçbir yerinde doğa harikası hiçbir plaj ve kıyı paralı hâle getirilmiyor, tersine ücretsiz günübirlik alanlarıyla halkın lehine düzenlemeler yapılıyor. Bu teklifin hiçbir yerinde korunan alanlarla ilgili yeni bir düzenleme yok. Okusaydınız bunların hepsini gördüğünüz arkadaşlar.

Bakın ne yapıyor biliyor musunuz? Bir kere, tanımla ilgili tespitler yapıyoruz. Zaten turizm bölgeleri ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanına ait, Cumhurbaşkanının yetkilerinde değişiklik ve artış yok, tanımlı net hâle getirdik.

İkincisi, turizm hizmetleri yönetim birliği kuruyoruz. Bu birlik de Bakanlıkça adına tahsis yapılan yatırımcıların katılımıyla olacak.

Üçüncü bir konu, turizm işletme belgesi. Arkadaşlar, burada da yaptığımız iş, belediyelerin yetkilerini almak değil. Belediyeler yine iş yeri ve çalışma izinlerini verecek. Biraz önce bir sayın milletvekili “Artık verilmeyecek.” dedi. Verilecek. Verildikten sonra konaklama konusunda da Turizm Bakanlığı yetkisini kullanacak. Bunu neden yaptık? Bakın, CİMER’e veya başka kurumlara otellerle ilgili, konaklama tesisleriyle ilgili gelen şikâyetlerin yüzde 60-70’i belediye belgeli. Turizm Bakanlığı oraya gidip herhangi bir işlem yapamıyor. Bundan sonra Turizm Bakanlığı gidecek orada işlem yapacak. Bugüne kadar belediye belgeli olan işletmelerin hepsine de otomatik olarak, başvuru durumunda, herhangi bir evrak istenmeden yalnızca bir dilekçeyle basit konaklama tesisi belgesi vereceğiz.

Değerli arkadaşlar, lüks kampçılık turizmini mevzuata kazandırıyoruz. Ama bakın, o maddede çok özel konular var. O maddeyi düzenlerken ne dedik? Temelsiz ahşap platformu, doğal ekosisteme uygunluk, çevre dostu malzeme, kalıcı olmayan yapı, doğal çevreyle uyum. Bakın, bu terimleri özenle bu maddeye dercettik; bunları görmek lazım.

Başka bir konu, tabii ki mera vasfıyla ilgili. Asla Mera Kanunu'nda bir değişiklik yok, tek bir hüküm yok. Yalnızca yaptığımız, mera vasıflı taşınmazların tahsisi konusunda, ot bedeli yatırımcı tarafından ödenecek. Daha önce Turizm Bakanlığı ödüyordu, sonra yatırımcıdan alıyordu, bürokratik bir işlemdi, biz bunu kaldırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kaldırın tümünden, meraları da kapatın.

ATAY USLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ATAY USLU (Devamla) – Bir milletvekili Manavgat'la ilgili bahsetti arkadaşlar. Bu kanunun içinde Manavgat'la ilgili gizli bir husus yok. Manavgat'ta bahsedilen alan zaten turizm bölgesi ilan edildi bu kanundan önce, üç yıl, dört yıl önce ilan edilmiş bir yer. Yani ilan edilmiş yerle ilgili tekrar bu kanunun içinde herhangi bir hüküm yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Çeşme Alaçatı var bu kanunun içinde.

ATAY USLU (Devamla) – Gerçekten okursanız bunları fark edeceksiniz. Denetim yetkisi herhangi bir kuruluşa aktarılmıyor, taşra teşkilatından bu konuda destek alınmıyor. Jeotermal kaynaklı alanların turizm amaçlı kullanımında Turizm Bakanlığına yetkiler veriliyor.

Son bir konu Yunus Emre Vakfı; bu çok önemli bir konu. Yunus Emre Vakfı, Türkçe öğreniminden kültür sanata, Türkoloji çalışmalarından geleneksel sporlara kadar birçok konuda 50 ülkede faaliyet yapıyor. Yunus Emre Vakfının yönetimi, yürütme organı tarafından dendi ki: “Biz daha çok ülkede Türkçe öğretmek istiyoruz. Bu konuda eleman ihtiyacımız var.” Yürütmenin böyle bir talebi oldu, bu kanunun içine bu talebi de dercettik, inşallah Yunus Emre Enstitüsü de farklı ülkelerde yeni enstitüler ve yeni merkezler açacak. Bakın, 2021 yılı için enstitünün hedefi şu: Kanada'nın Toronto, Arjantin'in Buenos Aires, Özbekistan'ın Taşkent, Endonezya'nın Jakarta, Nijerya'nın Abuja, Etiyopya'nın Addis Ababa, Umman'ın Maskat, Hindistan'ın Yeni Delhi merkezlerinde yeni merkezler açacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATAY USLU (Devamla) – Bitirdim Başkanım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konuşsun Özgür Bey, konuşsun. Dinleyelim, konuşsun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitti, bitti. Bitti Başkanım.

ORHAN SÜMER (Adana) – Çok önemli, devam et o zaman.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

ATAY USLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, bu kanun teklifi 2023 turizm hedeflerine ulaşılması için önemlidir. Katkı koyan Komisyon üyelerimize, milletvekillerimize, Bakanlık ve turizm sektörü temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine İç Tüzük'ün 72'nci maddesi gereğince devam edilmesini arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel
Manisa

Gökân Zeybek
İstanbul

Bedri Serter
İzmir

Orhan Sümer
Adana

Erkan Aydın
Bursa

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi var, bunu yerine getireceğim.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Yalım, Sayın Budak, Sayın Zeybek, Sayın Özdemir, Sayın Ünsal, Sayın Hakverdi, Sayın Barut, Sayın Yeşil, Sayın Yıldız, Sayın Aydın, Sayın Emir, Sayın Gök, Sayın Tanal, Sayın Sındır, Sayın Şevkin, Sayın Emecan, Sayın Şahin, Sayın Aydınlık, Sayın Gündoğdu.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Fuat Köktaş? Yok.

Serkan Bayram? Yok.

Ayşe Keşir? Burada.

Belgin Uygur? Burada.

Semra Kaplan Kıvırcık? Burada.

Yakup Taş? Burada.

Radiye Sezer Katırcıoğlu? Burada.

Hüseyin Yayman? Burada.

Fehmi Küpçü?

Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.12

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.24****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerindeki görüşmelerin devamı hususunda İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre verilmiş önerenin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Görüşmelere devam önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, soru cevab işlemine başlıyoruz.

Buyurunuz Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demokrasinin içselleştirilmesi için basın özgür ve eşit olması büyük önem taşımaktadır. Ne yazık ki iktidarın hasmane ve kindar tutumu tüm kamu kurumlarına sirayet etmiş durumdadır. Öyle ki baskı, sansür ve sindirme politikalarına rağmen halkın haber alma politikaları için varını yoğunu ortaya koyan Sözcü, Korkusuz, Cumhuriyet, BirGün ve Evrensel gazeteleri Basın İlan Kurumunun keyfi ilan kesme cezalarıyla karşı karşıya kalıyor. Bu da yetmezmiş gibi Cumhurbaşkanlığı, Meclis Genel Sekreterliğinin her ne hikmetse tasarruf tedbirlerinden muaf tutulduğu kararla kamu kurum ve kuruluşlarına hiçbir şekilde gazete alımı yapılmayacak. Dolayısıyla kültürden tasarruf olur mu diye soruyorum. İtibardan tasarruf etmeyenler saraylara, 120 binden fazla makam aracı kullanıp park hâlinde bile yazın soğuk, kışın sıcak klimayı çalıştıranlar, pandemi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

12 Temmuz 1932, Türk Dil Kurumu kuruldu. Güzel Türkçemizin korunması, geliştirilmesi ve yaşatılması çok önemlidir. Azınlık durumunda yaşanan yerlerde ve zamanlarda Türkçemiz yok olma tehlikesiyle yüz yüze kalmıştır. Türkçemiz kadar diğer bütün diller de önemlidir ve korunup yaşatılmalıdır çünkü inancımıza göre lisanlar Allah'ın kalemleridir. Dil kültürün zarfıdır. UNESCO verilerine göre dünyada 2.500 dil yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. 1950'den bu yana 250'den fazla dil kaybolmuştur. Diller toplumlar için stratejik bir rol oynar, bu sebeple dillerin yeri doldurulamaz. Kur'an'ın dili Arapça olup ezanımız ve ibadet dilimiz de Arapça'dır. Türkçe dâhil başka dillerle ibadet yapılamaz. Ancak, bütün dualarımızı başka bütün dillerde yapabiliriz. İnancımız budur.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Enerji şirketlerinin milyonlarca liralık borçları tek kalemde silinirken vatandaşların borçları ise enerji şirketleri tarafından anında tahsil edilmek isteniyor. Dicle Elektrik Şirketi Batman'ın Kozluk ilçesinin Yeniçağlar köyü ve Bacak mezrasıyla, Karpuzlu, Samanyolu, Dövecik, Parmakkapı, Taşlıdere ve Eskice köylerine su sağlayan dinamoların elektriklerini ödenmeyen borç gerekçesiyle kesmiştir. 23 Haziranda yapılan kesinti sonrası 8 köyde binlerce insan, hayvan ve tarımsal alanlar susuz kalmıştır. Yandaş elektrik şirketlerinin vergi borçlarını milletimize ödeten AKP iktidarı, iş vatandaşımızın 3 kuruşluk faturasına gelince vatandaşı canıyla malıyla ödemek zorunda bırakıyor. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında millete canıyla malıyla bedel ödeten bu iktidardan ve rantie sisteminden mutlaka hesap soracağız.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birleşik Krallık üyesi ülkelerde Fransa, İspanya, ABD, Japonya, Çin gibi ülkelerde Covid salgını ve aşılama bilgilerimizin güvensizliği yüzünden kırmızı listeye dâhil edilmiş bulunuyoruz. Sağlık Bakanlığının yayınladığı belge ve bilgilerin dünya tarafından kabul edilmemesi yüzünden Türk turizmi 2021 yılında da olağanüstü kayıplar yaşamaktadır. Turizmi teşvik yasasının içine Sağlık Bakanlığının açıklayacağı verilerin güvenilirliğinin sağlanmasıyla ilgili bir maddeyi koymayı düşünüyor musunuz?

Şehir otellerinde kısa çalışma ödeneğinin kaldırılması yüzünden bayram öncesinde binlerce emekçi ve işçi işsiz kalmıştır ve bu bayrama ödeneksizlikten ve maaştan yoksun girmektedir. Teşvik yasasının içine emekçiler için bir madde koymayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Nuhoglu...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Galatasaray Spor Kulübümüze Atina Havaalanı'nda yapılan muameleyi şiddetle kınıyor, geri dönme kararı veren yöneticileri kutluyorum. Yunanistan hâlâ devlet olma özelliğine kavuşamamış, çete anlayışıyla davranan bir yönetime sahip olduğu için Batı Trakya'daki soydaşlarımızı da sürekli rahatsız etmektedir. Yunan Hükûmeti, İşkeçe Türk Birliğinin resmî statüsünü geri vermeyi reddederek Batı Trakya Türkleri'nin etnik Türk kimliğini bir kez daha inkâr etmiştir. Sözüm Yunan Hükûmetinedir: Galatasaray Kulübüne yapılan muamele bir ezikliğin yansımasıdır ve onlara yakışır. Ama şunu bilmelisiniz ki: Batı Trakya'daki azınlık Türk'tür, asla yalnız ve çaresiz değildir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Batı Trakya Türklerinin haklarını gasbetmekten vazgeçin ve Türk kimliklerine saygı duyun.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Belgesi'nde turizm sektöründeki karar verme süreçlerinde merkezi, yerel, sivil aktörlerin beraber çalışmasının ve iş birliği içinde olmasının sağlandığı yönetim mekanizmalarının işler kılınması, turizm planlamasının bütüncül planlama yaklaşımıyla merkezi, yerel yönetimlerin eş güdümü sağlanarak yönetsel organizasyonun birlikte ele alınmasından bahsedilirken bu teklifte niçin tüm yetki Bakanlığa veriliyor? Seçim bölgem Gaziantep'in Yavuzeli ilçesi işsizliğin ve yoksulluğun en yoğun olduğu bir ilçemizdir. Bu ilçenin sınırları içinde Fırat Nehri üzerinde doğa harikası Rumkale'nin UNESCO'nun Kültürel Miras Listesi'ne alınması hâlinde oluşacak turizm hareketiyle ilçede hayat canlanacak, Yavuzelililer için gelir ve istihdam kaynağı olacaktır. Kültür ve Turizm Bakanımıza sormak istiyorum: Rumkale'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne dâhil edilmesi yönünde girişim yapılmadıysa girişim yapmayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir il düşünün -Turizmi Teşvik Yasasını çıkardığımız bugünlerde- yıllardır turizm enformasyon bürosu yok, turizm enformasyon bürosu yok Sayın Başkanım. Sayın Bakana buradan seslenmek istiyorum: Bu şehirde turizm enformasyon bürosu olmadan turist nerede hareket edecek, nereye gidecek? Termal su kaynakları var ancak yeterli yapılaşma yok, ulaşım imkânları yok, uçağın uçmadığı, yüksek hızlı trenin olmadığı bir il. Ayrıca da tarihî Frig Vadisi doğal sit alanında Kral Midas Mağaraları'nın olduğu bölgede hektarlarca araziye ÇED olumlu raporu verip maden çıkarılmasına izin vermek hiçbir şekilde yakışmıyor. Tekrar söylüyorum, turizm enformasyon bürosu gibi basit bir bürosu bile olmayan bir ilde siz turizm teşvikinden ne şekilde faydalanacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulla bir hususu paylaşmak istiyorum. 2013 yılında Ankara Mamak ilçesinde cami-cemevi projesi hayata geçirilmek istendi. O dönem mahalle halkı bu projeye karşı çıktı ama buna rağmen bir dayatmayla sekiz yıl önce temelleri atılmıştı. Bir hafta boyunca kolluk kuvvetleri ile mahalle halkı karşı karşıya getirildi ve bir hafta boyunca mahalleye gaz bombası yağdı ve yüzlerce gözaltı yapıldı. O zaman proje sahibine biz yine “FETÖ” diyorduk, siz de “hoca efendi” diyordunuz. 2017 yılında hoca efendinizin projesinden “FETÖ projesi” diye geç de olsa vazgeçildi. Bina beş yıldır atıl duruyor. Mahalle halkı buranın sağlık merkezi olarak açılmasını istiyor. İktidar bu çağrıya kulak vermeli ve en azından halktan özür mahiyetinde talebe duyarlı olmalı diyorum. Buranın sağlık merkezi olması için gereken adımlar atılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Ünsal...

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pandemi nedeniyle esnaf, çiftçi, emekli, işçi, tüm vatandaşlarımız maddi sıkıntı içinde. İktidarın gerekli destek ve yardımları vermediğini aylardır söylüyoruz. Ancak saray hükûmeti her adımıyla halktan ne kadar kopuk olduğunu gösteriyor. Biz “Yardım verin.” derken ne yaptılar? Elektrik ve doğal gazı zam yaptılar, vatandaşla dalga geçiriyorlar âdeta. Bu arada Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez bir açıklama yaptı, ne dedi? Elektrik ve doğal gaz zammını savundu, “Bu zamların ekonomiyi ilgisiz yok.” dedi. Sayın Bakan, hangi ülkede yaşıyorsunuz? Milyonlarca insanın aklıyla dalga mı geçiriyorsunuz? Ekonominin hâline baktığımızda, ekonomiyi ilgisiz olmayan tek şeyin saray olduğunu herkes görüyor.

Hafta sonu Çaycuma'daydım. Çaycuma'da yer alan iki bin yedi yüz yıllık Tios Antik Kenti için imar feda edildi. Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu, Karadeniz'e sıfır noktada bulunan 62 dönümlük alanın 56 dönümünün sit derecesini 1'den 3'e düşürdü. Hazineye ait olan alanda konut yapılacağı iddia ediliyor. AKP ülkenin her alanını talan etmeye devam ediyor; ayıptır, yazıktır, günahıtır.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Mardin, turizmin cazibe merkezidir. Sayın Başkanım, Nusaybin Sınır Kapısı kapalıdır. Nusaybin Sınır Kapısı aslında Orta Doğu'nun kapısıdır. Nusaybin Sınır Kapısı'nın açılmasının Türkiye turizmi açısından faydası olmaz mı? Nusaybin'in 2 tane suyu var, beyaz su, siyah su; 2 tane kapısı var, kara yolu, demir yolu. Tarihiyle, kültürüyle, turizmiyle bilinen Nusaybin Sınır Kapısı'nın turizm açısından faydası yok mu? Acaba komisyonun bu Nusaybin Sınır Kapısı'nın açılmasındaki görüşleri nedir? Nusaybin turizm kapısının açılmasının turizme katkısı olmaz mı? Eğer kapı açılırsa ülkemize bunun faydası olmaz mı? Oradaki halk perişan, Mardinliler perişan, turizmin başkenti olan Mardin'in Nusaybin kapısı neden kapalıdır? Allah rızası için buna bir açıklık getirin.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, geçen hafta Urfa'daydım. Tabii, Urfa'ya giden herkes gibi ben de Göbeklitepe'yi ziyaret ettim. Göbeklitepe ziyaretimde biraz sohbet edince o tarlanın eski sahibi Mahmut Yıldız ve ailesine verilen sözlerin tutulmadığı şikâyeti, sitemi iletili. Orada, Cumhurbaşkanı söz vermiş, “öncelik sizin” diye bir vefa borcu anlamında. Çünkü Göbeklitepe'nin keşfedilmesinde bu ailenin faktörü var, rolü var, onlar bir şekilde gayret ettiler müzeye malzemelerin götürülmesinde. Ancak, buna rağmen aileye verilen sözler de tutulmamış ve bu aileye de çok tepkisel bir yaklaşım var. Çünkü ziyaretimde oradaki görevlilere sorduğumda çok tepkisel bir yaklaşımla dile getirdiler. Ben, bu konunun dikkate alınmasını, verilen sözlerin tutulmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Son olarak Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 11 Temmuz Pazar Günü Bosna Hersek'teki Srebrenitsa Katliamı'nı anma programı için Saraybosna'ya gittik, gitmeden önce de Saraybosna Büyükelçimizi aradım, dedim ki: “Sayın Büyükelçim, oraya geleceğiz -görevlendirme yazımız Dışişleri Bakanından size gelecek- bize nasıl yardımcı olabilirsiniz?” Dedi ki bana: “Sayın Vekilim, aracımız yok, tüm araçlarımızı Bakanlığa tahsis ettik.” “O zaman araç kiralayabilir miyiz?” dedim. Evet, kiralamada yardımcı oldular, otel, konaklamada yardımcı oldular ama ilginç olan şu: Büyükelçiliğin, muhalefet partisinin vekillerini o şekilde bırakmasını ben manidar görüyorum. Çünkü Cumhuriyet Halk Partisi ve Millet İttifakı'nın iktidarında önce muhalefete sahip çıkılması gerekiyor. Çünkü siz dış ülkeye gidiyorsunuz ve Dışişleri Bakanlığının yazısıyla ulaşıyor fakat Büyükelçinin yapmış olduğu o tavır -yüzüne aynen söyledim- kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Komisyon...

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Sorular ve genel değerlendirmelerle ilgili notlarımız var. Tabii, öncelikle Anayasa'ya aykırılık iddiası Komisyonumuzda da beyan edildi, değerlendirildi ve bu konuda Anayasa'ya aykırı olmadığına ilişkin kanaat orada da belirtildi. Kaldı ki zaten Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı da ilk teklifle birlikte bunları değerlendiriyor.

Dünden bugüne Türkiye turizmi çok önemli mesafeler almıştır. 2001 yılında 11,5 milyon olan turist sayısı 2019'da 52 milyonu bulmuştur. Tabii, 2020 pandemi süreci bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de etkili olmuştur. Turizm geliri ise 9,4 milyar dolardan 34,5 milyar dolara 2019 itibarıyla çıktığı bir süreci yaşamıştık. 2021'le birlikte şimdi şu anda büyük bir ivme kazanan turizmimiz inşallah, 2023 hedeflerine ulaşma konusunda bu kanunla, bu desteklerle, bu çalışmalarla birlikte önemli mesafe alacaktır.

Sayın Zeybek bir soru yöneltti. Şu anda, Birleşik Krallık hariç rakip ülkelerin çoğundan rezervasyonlar var ve saydığı ülkelere de rezervasyonlar var.

Tabii, turizm emekçileri sıkıntı yaşadı, Hükümetimizin verdiği desteklere rağmen sıkıntılar yaşadı, pandemi döneminin getirdiği sıkıntıları bunlar. Onlara da diğerleri gibi destekler verildi. Turizmin hareketlenmesiyle birlikte inşallah onların da problemleri tamamen çözülmüş olacak.

Bu yetki konusu niye Bakanlığa veriliyor gibi ifadeler hem konuşmalarda geçti hem de sorularda var. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye'nin turizm alanındaki projelerini, programlarını bütüncül olarak ele alan ve bu politikayı oluşturan Bakanlık. Bu kanunun aslında temel hedefi de turizme bütüncül bir bakış açısıyla Türkiye turizminin altyapısının daha da güçlenmesini sağlamak ve Türk turizminin hedeflere daha da ulaşması konusunda ortada engeller varsa bunları kaldırmak. Aslında yerel yönetimlerin –yerel yönetimlerden gelen bir arkadaşınız olarak söylüyorum- yetkilerinde bir azalma falan söz konusu değil, sadece denetimle ilgili sorumluluğu Bakanlık bu bütüncül bakış açısıyla ortaya koyuyor. Atay Bey de konuşurken buna değindi; kurumlarımıza yapılan şikâyetlerde gerek CİMER gerek diğer Bakanlık şikâyetlerinde en çok belediye belgeli tesislerle ilgili şikâyetler geliyor, hatta –şuraya not almıştım- 1 Temmuz ile 8 Temmuz arasında yedi günde CİMER'e yapılan 25 şikâyetin 14'ü belediye belgeli tesislerle ilgili. Dolayısıyla bu denetim yetkisinin Bakanlık tarafından gerçekleştirilmesiyle inşallah bu tesislerimiz de gereken standarda kavuşmuş olacak. Belediye belgeli 8.656 konaklama tesisi var, yatak kapasitesi 577.402; Bakanlık belgeli ise 4.251 tesis var, 1 milyon 20 bin 985 yatak kapasiteli. Bu kapasite farkına rağmen şikâyetlerin çoğu -o diğer- belediye belgeli tesislerden geliyor maalesef; bunun giderilmesini arzu ediyoruz.

Turizm enformasyon bürolarıyla ilgili bir değerlendirme yapıldı. Tabii, şu anda gerek rehberler gerek acenteler gerekse dijital tanıtımlar, imkânlar bu konuda zaten yüzde 90 kapasiteyi taşımaya başladı. Bununla ilgili değerlendirmeleri aktaracağız.

Yine, Sayın Filiz'in UNESCO müracaatıyla ilgili, Rumkale'yle ilgili –yanılmıyorsam- bir değerlendirmesi oldu, sorusu oldu. UNESCO'da şu anda kalıcı listede 18 eserimizle ilgili teklifimiz var, 83 de yedek listeye alınan tesislerimiz var, eserlerimiz var, Rumkale de yedek listenin içinde -şimdi arkadaşlarımız o bilgiyi verdiler- bunun da takibi Bakanlık olarak yapılmış oluyor.

Tabii, Sayın Tanal'ın Nusaybin Sınır Kapısı'yla ilgili temennisi yerinde. Biz de, sınır kapılarının tamamen açılmasını ve böylece sınır kapılarında hem ticaretin hem de turizmin Türkiye'ye katkı yapar şekle gelmesini arzu ediyoruz ama -gerek savaşlar gerek güvenlik nedeniyle, Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan yapılan ticaretin ve hareketliliğin- inşallah önümüzdeki süreçlerde güvenliğin sağlanmasıyla birlikte aynı şekilde oranın da açılması dileğimizdir.

Değerli arkadaşlar, orman varlığının tehdit edildiğini, yerel yönetimlerin zayıflatıldığını arkadaşlarımız eleştirirken ifade ettiler. Doğrusu, maddeler dikkatli bir şekilde incelendiğinde evet, varlıklarımızın değerlendirilmesi söz konusu ama bunların tehdidiyle ilgili bir şey söz konusu değil. Yerel yönetimlerin inşaat izni, işletme belgesi ruhsatı, iş yeri açma ruhsatı verilmesiyle ilgili sorumlulukları devam ediyor. Gerek çadır gerek karavan turizmi konusunda da aynı yetkileri, denetim yetkileri ve aynı şekilde iş yeri açma ve ruhsatlandırma yetkileri devam ediyor. Burada, Bakanlığa verdiğimiz sorumluluk denetim yetkisi, dolayısıyla bu alanda bir problem olacağını düşünmüyoruz.

Turizm hizmetleri yönetim birliği konusunda Bakanlıkça tahsisi yapılan yatırımcılarla ilgili bir birlik kurulması söz konusu. Bunun da altyapı yatırımlarına katılım konusunda turizme fayda sağlayacağını düşünüyoruz.

Gökân Bey -sanıyorum- Komisyon'da bu yabancı işçi çalıştırma maddesinin çıkarıldığını hatırlıyorsunuz. O konuda aslında çok bir yenilik getirilmiyordu ama Komisyon'da o madde çıkarıldı. Böylece yabancı işçi kontenjanıyla ilgili bir madde şu anda teklifte yer almamakta.

Jeotermal kaynakçılık, yatçılıkla ilgili uluslararası rekabet açısından ve turizm ülkeleriyle rekabet edebilmemiz için teklifte bu konuda bir istisna getiriliyor; büyük yatlar, mega yatlarla ilgili.

Özel firmalara denetim yetkisi konusu konuşuldu; böyle bir yetki teklifte yok. Sadece, gerek görürse bakanlık, valilik eliyle, onlarla birlikte denetim yapılabilir. Bu konuda özel firmalara denetim yetkisi verilmesi diye bir konu bu teklifte yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Mera Kanunu’yla ilgili, meraların aleyhine bir madde bu teklifte yok; onu da belirtmek istiyorum.

Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı her ilde turizmin gelişmesiyle ilgili değerlendirme yapıyor, çalışma yapıyor. “Van ilinde turizmin gelişmesi konusunda çalışma yapılmalı.” vurgusu vardı, Van iliyle ilgili de çalışma yapılıyor; bunu da belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 16’ncı maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoglu.

Buyurun Sayın Nuhoglu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde söz aldım, selamlarımı sunarım.

Son dönemlerin en stratejik sektörlerinden biri olan turizm, ülkemizin sahip olduğu kültürel miras ve doğal güzellikler yanında coğrafi konumu ve Türk konukseverliği sayesinde ilerlemekte olsa da ekonomik olarak hak ettiği payı alamamaktadır. Çok kırılgan bir sektör olması dolayısıyla son sekiz senede dört önemli kriz dönemi yaşanmıştır. Bu krizlerin sonuncusu bütün dünyayı etkileyen pandemidir; diğer üçü ise AKP iktidarlarının yönetimdeki beceriksizliklerden ve uygulamış olduğu yanlış politikalarından kaynaklanmıştır. Gerçi pandemi dönemindeki krizin sorumlusu da AKP hükümetidir. Tedbirler zamanında uygulamaya konulmamış, bu yüzden salgının etkileri uzun sürmüştür. Anlattıkları başarı hikâyelerine yandaşlardan başka inanan da kalmamıştır. Diğer taraftan, ülkeyi kendi şirketleri gibi gören bir anlayış ve Anayasa gibi temel hukuk ilkelerini önemsemeyen, her şeyi sadece kendileri ve yandaşları açısından para kazanma aracı gören bu iktidarın keyfî uygulamaları sonucu güven ve huzur ortamı bozulmuş, ülkenin imajı olumsuz yönde değişmiş, bu durumdan turizm sektörü de etkilenmiştir.

Bu kanun teklifinin aceleyle düzenlenmesi ve komisyondan da aceleyle, gece yarısına kadar çalışarak geçirilmiş olmasına rağmen üç aydan fazla bir süre bekletilme sebebinin henüz bilmiyoruz ama kısa süre sonra yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı doğuracağını öngörüyoruz. Nitekim Mayıs 2019’da Mecliste değiştirilen 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun üzerinden henüz iki yıl geçmeden bu teklif getirilmiştir. Şunu da belirtmeliyim ki, turizmi teşvik amaçlı gibi gösterilerek hazineye ait taşınmaz mallardan jeotermal kaynaklara kadar birçok konuyu bünyesine alan bir torba kanun şaibe kokar. Kimse yadığamasın, önceki torba kanun tekliflerinde benzer gayretleri çokça gördüğümüz için burada da şaibe aranması haklı bir tutumdur.

Maden ve jeotermal kaynaklarla ilgili daha önce verilmiş olan ruhsatların iptal edilmesi, bedellerin uzlaşmayla ödenecek olması, uzlaşmayı yapacak olanlar açısından şaibeli bir durum yaratacaktır. Turizm amaçlı yapılaşma ve kamu arazilerinin turizm işletmelerine tahsisi, turizmde pazarlamanın planlamasıyla yakından ilişkilidir. Ortaya çıkacak tesis ve yatak arzı, turizmi pazarlayan seyahat acentelerinin verileriyle uyumlu olmalıdır. Bu kanundan en çok etkilenecek olan konaklama ve seyahat acenteleri kuruluşlarıdır; bu iki kuruluş, teklifin Meclise sunulmasıyla bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Önceden hiçbir görüşme yapılmamasını eksiklik olarak görmekteyiz.

Teklifte yer alan, belediye belgeli konaklama işletmelerine, turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmesi standartlar ve denetim bütünlüğü açısından doğru gibi görünse de bu işletmeleri hak kaybına uğratacaktır. Diğer taraftan, meralar, yaylalar, kışlaklar, ormanlar ve kıyıların yağmalanmasına yol açması dolayısıyla Anayasa ihlalini doğurmaktadır. Turizm payının ödenmemesi durumundaki cezaların tahsilinde, vergi ve SGK primi gibi kamu alacaklarından farklı bir yaptırım uygulamasının da Anayasa'ya aykırı olacağını düşünmekteyiz. Ormanların betonlaşmasına ve hayvancılıkla ilgili alanların daralmasına yol açması bakımından da bazı kanunlarla açıkça çeliştiğini söylemeliyim.

Torbada yer alan, Yunus Emre Vakfıyla ilgili düzenlemede partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyarlama amaçlansa da bizim dikkat çektiğimiz husus, daha önce yaşanan ve ağır bedeller ödenen FETÖ'den boşalan yurt dışı alanın başka cemaatler tarafından doldurulma ihtimaline yol açmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Külliye'de hazırlanan ve genellikle iktidar partisi milletvekilleri tarafından bile kapsamı tam bilinmeyen, Komisyona getirilmiş olan bu kanun teklifinin sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için Komisyonda büyük gayret gösterdik. İYİ Parti olarak geneli ve maddeler üzerinde verdiğimiz 13 önerge oy çokluğuyla reddedildi. Anlaşılabileceği gibi, sektör temsilcileri, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, akademik çevreler ve belediyeler dışlanarak hazırlanmış olan bu kanun teklifi oy çokluğuyla buradan geçse bile turizm sektöründeki paydaşların beklentilerine cevap veremeyecektir.

Sonuç olarak, içinde çelişkilerin ve şaibe ihtimalinin olduğu, Anayasa'nın ihlal edildiği, sektör paydaşlarının ve belediyelerin dışlandığı, tali komisyonlarda görüşülmeden esas komisyonunda oy çokluğuyla kabul edilen ve Genel Kurula getirilen bu kanun teklifine karşı olduğumuzu ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, turizm sektöründe sıkıntı içerisinde kıvranan bütün yatırımcılar çare aramaktadır, onların ayakta kalması için Hükûmetin duyarlı olması gerekir. Sektörün kredi borcu çok artmıştır. Zengin edilen yandaş müteahhitlerin vergi borçları kararnameyle silinirken, biz turizmcinin borçları silinsin demiyoruz, sabitlenerek bir yıl ertelensin istiyoruz. Döviz cinsinden kredi borcu olanların borçları da enflasyon oranına göre hesaplanıp Türk lirası cinsine çevrilerek ödenmesi sağlanmalıdır, sektördeki yatırımcıların diğer istekleri de dikkate alınmalıdır. Vergi indirimi istisnası, SGK primi ve işveren payı istisnası, enerji fiyatlarında indirim ve istihdam için yeni teşvikler sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, son on yılda dünyadaki turist sayısı yüzde 48 arttı fakat Türkiye'nin pazardan aldığı pay değişmedi. On yıl öncesine göre Türkiye'de tatil yapmak döviz kuruna bağlı olarak ucuzlamış, turist başına düşen gelir de düşmüştür. Turizm sektörünün pandemiden sonra çeşitliliğin ve harcamaların artacağı, sürelerin kısılacağı bir döneme girerek pazar büyüklüğünün 2 trilyon doları bulacağı öngörülmektedir. Bu pazardaki Türkiye'nin payı en az yüzde 5'e çıkmalı ve 100 milyar dolara ulaşmalıdır. Hak ettiğimiz bu payı alabilmek için yenilikçi, çağı yakalayan sektörel gelişim sağlanmalıdır. Sektörde tutunmaya çalışan bütün paydaşların özenle korunması ve desteklenmesi gerekir. Bu konuda ayrımcılık yapılmamalıdır. Sektördeki yatırımcılarla beraber ortak akılla planlamalar yapılırsa niteliğe odaklanmak mümkün olabilir ve hizmet kalitesi gelişir. Son yıllarda çok haksız şekilde sürekli artan vergi yükü sektörde yatırım yapanları pişman ettirmekle kalmamakta, yeni yatırımcıları da soğutmaktadır. İktidarın takip ettiği yanlış politikalar bir zihniyet meselesidir; bunun değişmesi kendi

içinde mümkün görünmemektedir. İktidarın değişmesi lazımdır. İktidarın değişmesiyle birlikte gelecek olan İYİ Parti iktidarında haksız vergiler dâhil bütün engeller sona erecek ve sektörün beklediği altyapı eksikliklerinin tamamı giderilecektir.

“Turizm” denilince akla sadece deniz, kum, güneş gelmeyecek; çeşitlendirilip yılın tamamına yayılacak, şehir ve kırsal kesimi kapsayacak şekilde geliştirilecektir. Kısaca, turizmci kendini yalnız hissetmeyecek, devlet iyi günde de zor günde de onların yanında olacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüde biraz önce konuşan teklif sahibi Antalya Milletvekili teklifin maddelerini savunurken Antalya’da yapılan bir toplantıdan dolayı Dışişleri Bakanına övgüler yağdırdı. Bu vesileyle hatırlatmak istiyorum: 17 Haziranda Antalya’da yapılan toplantıya katılan Sırp lider Dodik adına bizim PTT Genel Müdürlüğü hatıra pulu bastırdı. Bu Dodik Srebrenitsa’da yapılan katliamı kabul etmeyen birisidir. Hem orada katledilen kardeşlerimize rahmet dileyebilirsiniz hem de katillerin başına hatıra pulu bastıracaksınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Bu büyük hatayı Türk milleti kabul etmiyor, böyle vicdansızlık olmaz. Dışişleri Bakanı bu yanlışlığı düzeltmek için ne yapmıştır? PTT Genel Müdürlüğüne pulu iptal kararı aldırıp Dodik’e bildirmiş midir? Derhâl yapmalıdır bunları, aksi hâlde bu yapılan hiçbir zaman unutulmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte turizm dâhil her alanda tıkanan devlet çarkının, yaklaşımakta olan seçimlerle birlikte değişeceğine olan inancımı belirtiyor, yaklaşan Kurban Bayramı’nın Türk milletine, İslam âlemine ve bütün insanlığa sağlık ve huzur getirmesini diliyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurunuz Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli milletvekilleri ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu Teklifi’nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde onlarca iş koluyla doğrudan ve bir o kadarıyla da dolaylı ilişkisi bulunan turizm sektörünün istihdama katkısı son on yılda 5 milyon çalışan artarak 16 milyona ulaşmıştır. Yalnızca bu rakam bile turizm sektörünün ülkemiz açısından hayati önemini ve ekonominin vazgeçilmez lokomotiflerinden biri olduğunu göstermektedir. Bu vesileyle, son yıllarda ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin artarak devam etmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülen çalışmaları memnuniyetle takip etmekteyiz. Turizm, yalnızca bugünün konusu ve faaliyet alanı değildir. Turizm merkezlerimizi koruyup gelecek nesillere taşımak başta devletimiz olmak üzere bu ülkenin her ferdi için önemli bir görevdir. Bu sebeple turizm konusunda sürdürülebilirliği inşa etmek önceliğimiz olmalıdır.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi, 24 Haziran 2018’de Türk milletine ilan ettiği seçim beyannamemizde “Turizm sektöründeki başboşluğu gidermek ve yapısal sorunları çözmek için başta Turizmi Teşvik Kanunu, İş Kanunu, Kıyı Kanunu olmak üzere sektörle ilgili diğer kanunlardaki değişiklikleri de kapsayan bir turizm çerçeve kanunu ivedilikle çıkarılmalıdır. Kamu ve özel sektör iş birliğiyle yeni bir turizm strateji belgesi ve turizm eylem planı hazırlanarak uygulamaya konmalıdır.” diyerek görüşmekte olduğumuz bu kanunu âdeta işaret etmiştir.

Bu çerçevede, görüşmekte olduğumuz 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte, denize kıyısı olan ilçelerde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilan edilen yerleri konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara tahsis etme konusunda münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınması amaçlanmıştır. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili kurumlarca yapılacak kiralamalar saklı tutulmuştur. Böylece, uygulamada ilgili bakanlıkların mevzuattan kaynaklanan yetkileri kullanılırken turizm amaçlı kullanılmak ve turistik tesislere imkân vermek üzere konaklama tesisleri yapılmasının sağlanması, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrolü ve denetimi dışında turizm kullanımlarının oluşmasının engellenmesi de öngörülmektedir.

Sürdürülebilir turizmin kesintisiz bir şekilde devam edebilmesi için gerekli unsurlardan biri de turizm sektöründe belirli bir standardın getirilmesidir. Bugün görüştüğümüz kanun bu standartların sağlanması için birtakım önemli değişiklikler öngörmektedir. Örnek vermek gerekirse turizm tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimi ve kontrolü altında olmasını sağlamak amacıyla konaklama tesislerinin ve plaj işletmelerinin Bakanlıktan Turizm İşletmesi Belgesi almaları zorunluluğu getirilmektedir. Benzer şekilde, kruvaziyer limanı, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi deniz turizm tesisleri işletmelerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından Turizm İşletmesi Belgesi almaları zorunluluğu da getirilmektedir. Bu belgenin alınmaması hâlinde para cezası yaptırımı öngörülmektedir. Vermiş olduğumuz bu iki örnek standartların sağlanması konusunda Bakanlığın ne kadar hassas olduğunun bariz bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu kanun Turizmi Teşvik Kanunu olduğu için konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem olan Antalya'ya da değinmek istiyorum. Hepimizin bildiği üzere Antalya'mız her ne kadar "güneşin başkenti" olarak adlandırılıp ünlense de 640 kilometrelik eşsiz sahillerinin yanı sıra doğal güzellikleri, tarihî dokusu ve kültürel yapısıyla da deniz-kum-güneş üçlemesine alternatif olarak turizmin diğer birçok dalında da adından söz ettirmektedir. Bunların başında ekoturizm, doğa turizmi, kültür turizmi, spor turizmi, inanç turizmi, kongre turizmi, mağara turizmi, kamp ve karavan turizmi ve pek bilinmese de kış turizmi gelmektedir. Tüm bu turizm odaklarını göz önüne getirdiğimizde Antalya'mızın kendisine atfedilen "turizmin başkenti" unvanını fazlasıyla hak ettiğini gururla söyleyebiliriz.

Yeşil ve mavinin buluştuğu Antalya'mızı coronavirus pandemisine rağmen 2020 yılında 3 milyon 444 bin turist ziyaret etmişken, Antalya'mıza gelen turist sayısı 2021 yılı Ocak ayından bugüne kadar 2 milyonu aşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 256 oranında artmıştır. Bu başarılı artışın 2 nedeni vardır: Bunlardan birincisi diplomatik açıdan yaptığı hamlelerle yabancı turistlerin ülkemize gelmesini sağlayan kıymetli hemşehrımız, Sayın Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu. İkincisi ise pandemisi döneminde Antalyalı esnaflarımız adına kendilerini ziyaret ettiğim ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, çözüm odaklı yaklaşımlarıyla esnafımızın yanında olan Sayın İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu ve Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy olmuştur. Bir kez daha bu kürsüden sizlerin huzurunda Antalyalı hemşehrilerim adına kendilerine teşekkürlerimi sunuyorum. İnaniyorum ki 4 mevsim turizmin yaşandığı güzel şehrimiz alınan pandemi tedbirleri ve aşı bilincinin yaygınlaşmasıyla eski günlerine tekrar kavuşacak ve turizmde yeni bir rekora imza atacaktır. Bunun için Antalyalı işletmecilerimiz ve turizm çalışanlarımız üzerlerine düşeni layıkıyla yapmaya hazırlardır. Milattan önceden başlayarak tarih boyunca birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmış olan Antalya'mız, Olimpos, Aspendos, Patara başta olmak üzere Akdeniz kıyısının en korunaklı ve en büyük antik kentlerini de bünyesinde barındırmaktadır. Büyük İskender'in de dediği gibi "Sizi öyle bir yere götüreceğim ki sırtınızı karlı dağlara yaslayacak, ayaklarınızı ılık sulara sokacaksınız." İşte burası Phaselis'tir.

Bunun yanı sıra, Anadolu Selçuklu Devleti'nin Alanya'yı fethetmesi sonucunda büyük Türk milletinin vatan toprağının en önemli ve güzide bir parçası olmuş ve kadim Türk şehirlerinden biri hâline gelmiştir.

Tabii ki Antalya'mızı çekim merkezi yapan sadece bunlar değildir elbette. Antalya'mız yüksek tesis ve hizmet kalitesine sahip olmasıyla, birçok Süper Lig takımı başta olmak üzere, Avrupa'nın birçok spor kulübüne kamp yapma olanağı sağlaması dışında, başta golf, tenis gibi sporun da her alanında düzenlenen turnuvalara ev sahipliği yapmaktadır.

Antalya'mızın bir diğer özelliği de sağlık turizmi noktasında son yıllarda adını oldukça sık duyurmasıdır. Buna en büyük katkısı da ülkemizde ilk yüz naklini ve ilk çift kol naklini başarılı bir şekilde gerçekleştiren şehrimizin gururu Akdeniz Üniversitemizin Tıp Fakültesi sağlamıştır.

Antalya'mızda turizm sezonunun mayısta açılıp eylülde bitmediğinin ve yılın on iki ayı boyunca devam ettiğinin en güzel örneği kongre turizmidir. Şehrimizde gerçekleştirilen kongre, sempozyum, toplantı gibi etkinlikler Antalya'mızda sürdürülen diğer turizm faaliyetlerinin geliştirilerek yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktadır. Geçtiğimiz ay düzenlenen ve Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahibi olduğu ve açılış konuşmasını yaptığı, dünyanın çeşitli ülkelerinden 11 devlet başkanı, 41 dışişleri bakanının yanı sıra 100'den fazla üst düzey katılımcının bir araya geldiği Antalya Diploması Forumu bu konudaki en güzel örneklerden biri olmuştur.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son vermeden önce, geçtiğimiz hafta sonu gerçekleştirilen ve altı yüz altmış yıldır devam etmekte olan, Türk kültüründe önemli bir yeri olan ve Dualı Çayır'da gerçekleştirilen Tarihî Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ni 2 defa üst üste olmak üzere 4 defa kazanarak altın kemeri Antalya'mıza getiren Korkuteli Belediyemizin sporcusu, güreşçimiz Ali Gürbüz kardeşimi bu kürsüden tebrik ediyorum. İnşallah seneye de kazanarak altın kemerin ebedî sahibi olmasını gönülden temenni ediyorum.

Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyor, Turizmi Teşvik Kanunu'nda yapılan değişikliklerin başta Antalya'mız olmak üzere tüm turizm bölgelerimize ve turizm çalışanlarımıza hayırlar getirmesini diliyorum.

15 Temmuzda vatan uğruna kurban verdiğimiz tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyor; mübarek Kurban Bayramı'nızı tebrik ediyorum.

Saygılarımla. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine partim ve grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, 30 Mart 2021 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna sevk edilen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmeleri 1 Nisan 2021 tarihinde başlamıştır. İlk teklif metninde 32 maddeden oluşan kanun teklifi, Komisyon çalışmaları süresince 31 maddeye düşürülmüştür. Çıkarılan madde, turizm sektöründe otel ve deniz araçlarında yabancı personelin sınırsız sayıda çalıştırılmasını öngörmekteydi. Özellikle turizm ve otelcilik ile denizcilik gibi alanlarda eğitilmiş bireyler yetiştiren fakültelerden kişilerin, bu kontenjanları kullanması gerekir. Bu nedenle doğru bulmadığımız bu maddenin kanun teklifi metninden çıkarılması isabetli bir karar olmuştur.

Kanun teklifinin 31 madde olmasına rağmen hemen bitirilmeye çalışılması yasama kalitesi açısından büyük bir eksiklik. Bakınız, mart ayında görüşülen bir teklifin üzerinden neredeyse dört ay geçmesine rağmen ancak Genel Kurul gündemine alınabilmiştir. Dolayısıyla, böyle aceleci davranmaya gerek yok. Önemli olan, kaliteli bir yasama faaliyetini yürütebilmektir.

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'yla birlikte 5 ayrı kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

27'nci Dönem itibarıyla Turizmi Teşvik Kanunu'nda 2'nci defa bir düzenleme yapılmaktadır. Kanun teklifiyle 17 Mayıs 2019 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülen ve 23 Mayıs tarihinde yürürlüğe giren Turizmi Teşvik Kanunu'nun bazı maddeleri, bugün görüşülen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle yeniden ele alınmaktadır. Anlaşılmaktadır ki emek meslek örgütleri ve sektörde hizmet veren işletmelerle görüşülmeden hazırlanan bu tarz kanun teklifleri daha sonra yeniden Meclis gündemine gelmekte ve değiştirilmektedir.

Kanun teklifi bütünüyle ele alındığında, ne doğa adına ne turizm işletmeleri adına olumlu sayılabilecek düzenlemelere yer verildiğini ne de ülke turizmi açısından yeni bir soluk getirdiğini söylemek mümkün değildir.

Teklifte yer alan maddelerde, geneli itibarıyla, ormanlık alanların tahsis, işletmecilere getirilen belge zorunluluğu, işletmelere uygulanacak uyarma ve para cezaları, yabancı gemilerin iç sulardaki ticari faaliyetlerine ilişkin imtiyazı ve bunu düzenleyen harç cetveli gibi hususlar ele alınmaktadır.

Dünyamız özellikle iklim krizi ve küresel ısınma cenderesinde can çekişirken sermaye lehine yeni orman katliamlarına yol açabilecek düzenlemelere yer verilmesi, bu kanun teklifinin tümüne karşı çıkmak için yeterli bir nedendir. Bugüne kadar iklim krizinin önüne geçebilmek adına birçok uluslararası anlaşma yapılmış ve birtakım önlemler alınması hususu belirtilmiştir. İklim değişikliğinin su, toprak ve sağlık açısından ciddi sorunlar yaratacağı bir gerçektir. Daha dün Akdeniz Parlamenter Asamblesinde görüştüğümüz çevre, iklim ve hidrojeoloji alanındaki bilim insanlarının sunumlarında alınan önlemlerin 2030 hedeflerini karşılamaktan uzak olduğuna vurgu yapılmış ve daha geniş, kapsamlı, ciddi önlemler alınması önerilmiştir.

Öte yandan, kanun teklifi, yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk alanlarına giren tüm iş ve eylemleri merkezde toplamakta, tüm yetkiler Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmektedir. Katılımcı ve çoğulcu bir yaklaşımdan uzaktır.

Ayrıca, Yunus Emre Vakfıyla ilgili düzenlemeler öngören 27, 28 ve 29'uncu maddeler kanun teklifinin hazırlanış amacına uymamaktadır. 27'nci maddeyle, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum sağlamak adına "müsteşar" ibaresi "bakan yardımcısı" olarak değiştirilmektedir. Bu durum dahi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine detaylı ve kapsamlı bir çalışma yapılmadan geçildiğini göstermektedir. Aradan üç yıl geçmesine rağmen hâlâ birçok yasa yeni hükümet sistemiyle entegre edilememiştir.

Yine, kanun teklifi mera, yaylak ve kışlakların turizm amacıyla talan edilmesinin önünü açmaktadır. Aslında önünü açmaktan çok bugüne kadar yapılan talanları meşrulaştıracaktır.

Değerli milletvekilleri, esas itibarıyla hiçbir düzenleme bizi turizm ile doğa arasında seçim yapmak durumunda bırakmamalıdır. Doğaya, ekosisteme, tarihi dokulara ve insanlığın ortak kültürel

mirasına zarar vermeden, toplumun geçim kaynaklarını ve yaşam alanlarını yok etmeden, toplumsal müştereklerimiz olan plaj ve kumsalları sermayeye teslim etmeden, sahilleri betona gömmeden turizm yapmak hem mümkün hem de gereklidir. Sadece turizm için değil, iktidarın tüm ekolojik yaklaşımları sermayenin lehine, doğanın aleyhine sonuçlanıyor.

Rize'nin İkizdere ilçesi İşkenedere Vadisi'nde yapılacak olan taş ocağına karşı bölge halkının verdiği mücadelede devletin jandarması sermaye sahiplerinin bekçiliğini yapıyor. Bunun gibi onlarca örnek var. Nerede doğa ve yaşam alanını korumak için bir mücadele varsa halkı korumakla sorumlu insanlar sermayenin korumalığını yapıyor, halka saldırıyor.

Yıllardır Bitlis ilinde yapılan, şimdi de Mersin'de devam eden orman katliamlarının adı hep aynı oldu "orman gençleştirme" veya sudan bahaneler. Bir avuç patronun kârı için doğal yaşam, inşaat, beton ve madencilik tehdidiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Kanun teklifinde de yine hedef ormanlar olmuştur.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 6'ncı maddesi üzerine özel bir başlık açmak isterim. Komisyon görüşmelerinde mera, yaylak ve kışlakların amaç dışı kullanılmasıyla ilgili olarak Bakan Yardımcısı somut bir örnek istemişti, ben de somut bir örnek vermiştim, "Bitlis ili Ahlat ilçesi Karmuç-Yeniköprü- köyü ve köy merasıyla Çarho piknik alanı Okçuluk Vakfına tahsis edildi." demiştim. Bu hususu dile getirirken özellikle okçuluk sporunun yapılmasına karşı olmadığımızı fakat seçilecek yerin toplumun ortak malı olan alanlar değil, daha kıraç alanlar olması gerektiğini vurguladım. Fakat özellikle bu hususu gündeme getirmemle birlikte Okçular Vakfı Başkanı beni arayarak müfterilikle itham etmiş ve "İki hayvanın otlaması mı önemli, yoksa böylesi bir tesisin kurulması mı önemli?" diye hadsiz bir çıkış yapmıştır. Bizim için halkın o iki hayvanının otlaması sizin gösteriş uğruna milyonlar dökerek senede bir veya iki defa kullandığınız etkinliklerden çok daha önemlidir. Sanki söz konusu tesisi bu beyefendi Bitlis'e ve Bitlislilere lütfetmiş, bahşetmiş de bizler eleştiri yormuşuz havasına girmiştir. Bu zihniyetin aslında mera ve yaylaklar hususunda neler düşündüğünü yorumlamak çok kolay.

Bir de Bitlis'in önemli hususlarından birinden bahsetmek istiyorum. Bugün aldığım yoğun telefonlar bana, Bitlis'in bilhassa Hizan ve Güroymak ilçelerinde kadın doğum uzmanı doktorların bulunmaması, uzak dağ köylerinden gelen vatandaşlarımızın çok zor günler geçirmelerine sebep olmaktadır. Bu ihtiyaç bir an önce giderilmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Hüseyin Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, 2015'ten beri Turizm Komisyonundayım; bu, herhâlde 7'nci teşvik kanunu olarak önümüze geliyor. Tabii ki biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye'yi turizm açısından daha ileriye götürmemiz gerektiğinin inancını taşıyoruz. Nasıl 2002'de geldiğinizde aynı dönemde İspanya'yla aynı sıradayken, 2019'da İspanya 120-125 milyar dolar ciro yaparken Türkiye'nin en yüksek cirosu 34,5 milyar dolarda kaldı. Peki, bu turizm teşvik kanunlarıyla ilgili mi bu? Değil arkadaşlar her şeyden önce.

En önemli sorun şu: Şimdi, Turizm Bakanının yaptığı şeyleri diğer bakanlar da bozuyor. Ben size bir örnek vereyim, sadece kendi bölgemde, Aydın Didim'de Turizm Bakanı bir çalışma yaptı, yaklaşık 3 bin dönümden fazla alanı kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ilan etti. Oradaki Büyükşehir Belediye Başkanımız, ilçe Belediye Başkanı sivil toplum örgütleriyle geldiler, orada bir

imar çalışması yaptılar; yüzde 10 ve artı 2 kat. Orada bütün o bölgeyi planlandılar, imarını geçirdiler, Çevre ve Şehircilik Bakanı onayladı; bütün Didimliler, Aydınlılar olarak sevindik. Doğru mu? Doğru. Destekledik mi? Destekledik. Sayın Bakan Yardımcımız burada. Aradan daha altı ay geçmeden bir yazı geliyor Özelleştirme İdaresi Başkanından arkadaşlar. Aynı bölgenin -şurası- denize sıfır olan bölgelerini seçmişler şu şekilde, Özelleştirme İdaresi Başkanı imar durumunu yüzde 50 artırıyor, yüzde 50 arkadaşlar, yüzde 10'dan yüzde 50'ye çıkarıyor; 2 katlı yeri 5 kata çıkarıyor. Peki, arkadaşlar, yüzde 50 imarını artırıyorsun, 5 kata çıkarıyorsun; Özelleştirme İdaresi Başkanı bu bölgeyi sattığı zaman -Turizm Bakan Yardımcımız burada, Komisyon Başkanımız burada- diğer yerleri, yüzde 10 olan yerleri yapma şansımız var mı? Peki, on dokuz yıldan beri tek başınıza iktidarda değil misiniz? O zaman sizin Turizm Bakanınızın, Çevre ve Şehircilik Bakanınızın yaptığı planda Özelleştirme İdaresi Başkanı bir anda, bir gecede rant için imar değişikliğine gidiyor.

Değerli arkadaşlar, tek başına olan AK PARTİ iktidarının en büyük sorunu, bakanların arasındaki olumsuzlukları göz önünde tutmamız gerekiyor. Yani bugün Turizm Bakanının getirdiği bu kanun teklifinde yarın Özelleştirme İdaresi Başkanı imar durumunu tekrar alıp yüzde 500 artırabilir, 2 katlık yeri 10 kata çıkarabilir çünkü onda da yetki var.

Söz konusu şu arkadaşlar: Gerçekten biz turizmi ileriye götürmek istiyor muyuz? Biz 1,5 trilyonluk bir pastada 120 milyar, 150 milyara doğru gidebilir miyiz? Evet, gidebiliriz. Bu yatırımları AK PARTİ yapmadı; bu yatırımları Türkiye Cumhuriyeti'ndeki iş adamları yapmış. Devlet, Turizm Bakanı ve diğer bakanlıklar bunun önünü açacaklar. Bu müşteriyi nasıl getireceğiz buraya? "Nitelikli" dediğimiz turisti nasıl Türkiye'ye getireceğiz, mesele burada başlıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gerçekten biz turizmi iyi yapmak istiyorsak her şeyden önce... Defalarca gündeme getirdik. Değerli arkadaşlar, İller Bankası nüfus oranına göre pay ödüyor. Ben size soruyorum Sayın Bakan Yardımcım: Sizin sırtınıza 200 kilo yük bindirsem götürebilir misiniz? Mümkün mü? Değil arkadaşlar. Şimdi, Didim kışın 80 bin nüfusluk yer, yazın 700-800 bin misafir ağırlıyoruz. Peki, İller Bankasından gelen parayla, o parayla, o kadroyla biz Didim'deki çöpleri bile toplayamayız. İşte, sizin yapmanız gereken şey, gerçekten turizmi ileriye götürmek istiyorsanız birinci şart şu: Nüfus oranına göre değil, konut sayısına göre İller Bankasından pay vermeniz lazım, kadroları aynı şekilde vermeniz lazım; bir.

İki: Bana göre Türkiye'nin en büyük müteahhidi Karayolları. Karayolları, uzun vadede o belediyelerin altyapılarını ve yollarını yapmak zorunda. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya Turizm Bakanlığının uzun vadeli kredilere altyapı yapmak zorunluluğu var arkadaşlar, aynı zamanda arıtma yapmak zorunluluğu var. Şimdi, siz bunları yapmadıktan sonra bu kanunu çıkarsak ne olur, çıkarmasak ne olur. Hiçbir faydası olur mu? Olmaz değerli arkadaşlar. Türkiye'de, turizmde 75 milyar dolar hedef koydunuz. Burada biz her zaman şunu söylüyoruz: Bu şekilde giderse siz 75 milyar dolara değil, 50 milyar dolara bile ulaşamazsınız.

Değerli arkadaşlar, bugün Avrupa'ya gittiğimiz zaman görüyoruz ki insanlar ilk önce nereyi tercih ediyorlar biliyor musunuz? 10 milyonluk Yunanistan'ı, İtalya'yı, İspanya'yı, eğer orada yerler dolarsa Türkiye'yi tercih ediyorlar. Bunun sebebini AK PARTİ iktidarı kendine sormalıdır "Biz nerede hata yapıyoruz?" diye. Bu ülke hepimizin arkadaşlar, burada amaç sizi eleştirmek değil, gerçekleri size anlatıyoruz, size yol gösteriyoruz.

Ben size bir örnek vereyim: Yunus Emre Vakfıyla ilgili demin AK PARTİ Antalya Milletvekilimiz çok güzel söyledi, dedi ki: "Yunus Emre Vakfı 50 ülkede faaliyet gösteriyor arkadaşlar." 2015 yılında Turizm Bakanı Mahir Ünal'la beraber Almanya'ya gitmiştik, Berlin Fuarı'na. Heyette HDP'den Altan Tan, MHP'den -herhâlde- Baki Bey vardı. Fuardan sonra Berlin'deki Yunus Emre Vakfına gittik

arkadaşlar -tabii, biz Bakanla gittiğimiz için herhâlde bizi AK PARTİ'nin milletvekilleri zannettiler- orada bir baktım 16-17 kişi çalışıyordu, dediler ki: "Sayın Cumhurbaşkanımız bu binayı 3 milyon euroya aldı. 1,5 milyon euro da para harcadık. Burada 16 kişi varız. Biz burada bir siyasi parti için camileri, onları, bunları geziyoruz; iyi bir yere getiriyoruz partiyi." Ve inanın ki oradaki 16 çalışanın yüzde 99,9'u FETÖ yandaşıydı; "hoca efendi" diyorlardı.

İki gün sonra 15 Temmuz değil mi arkadaşlar? Şimdi, siz bu vakfa -TÜRSAB'a, Turizm Bakanlığına vermeniz gerekirken- tekrar ayrı bir tarikat grubunu atamaya çalışıyorsunuz değerli arkadaşlar. 50 ülkeden bahsetti -ben demedim, AK PARTİ'li milletvekili söyledi- ve her ilde de bu vakıf var değerli arkadaşlar. Bizim, bu vakfa atamaları Turizm Bakanlığı veya TÜRSAB üyelerinden yapmamız gerekiyor yani Türkiye Cumhuriyeti'nin, reklamını yapması gerekiyor. Acentelere versek daha büyük faydası olacak ama maalesef yine bu kanun teklifine göre, Cumhurbaşkanı atamasını yapacak ve orayı yine -bilmiyorum ama inşallah olmaz- ben inanıyorum ki diğer tarikatların eline teslim edecekler.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de de çalışanın, memurun, işçinin tatil yapma hakkı var değil mi? Adamlar yıllarca bir kuruma çalışmış, bir sosyal tesis yapılmış deniz kenarında, yazın olduğu zaman da gidip orada uygun fiyatla tatil yapıyor; uygun fiyatla, değil mi arkadaşlar? Şimdi, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi var, 18 tane sosyal tesis özelleştiriliyor. Değerli arkadaşlar, özelleştiriliyor ama nasıl özelleştiriliyor biliyor musunuz? Özelleştirme İdaresi bunların imar durumunu en az 10 kata çıkararak, 2 kat müsaadeli olan yerleri 20 kata çıkararak yine bu ihaleler yapılacak ve bu, turizmin sonunu getirir değerli arkadaşlar. 84 milyonun hakkı; o, çalışan işçilerin, emeklilerin, memurun hakkı birilerine verilecek. Değerli arkadaşlar, hani işçiden yanaydık. Avrupa'nın insanı emekli olduktan sonra "Ben nerede tatil yapacağım?" diye düşünürken benim insanım emekli olduktan sonra "Ben nasıl iş bulacağım?" diye ikinci işe başlamaya çalışıyor. Biz bu şartlarda bu sosyal tesisleri özelleştirirsek, inanın ki arkadaşlar, o işçilerin, o memurların hiçbir yere gidip tatil yapma şansları yok, gerçekten yok.

Şimdi, ikinci bir duruma gelelim: Türk Hava Yolları, Anadolu Jet Ulaştırma Bakanlığına bağlı. Sayın Bakan Yardımcım, siz de biliyorsunuz, Ulaştırma Bakanlığında Türk Hava Yolları, Anadolu Jetin ne işi var ya? 2015'ten beri bağıryorum burada, iktidardasınız; bunun Ulaştırma Bakanlığına değil, Turizm Bakanlığına bağlanması gerekiyor değerli arkadaşlar. Ben İngiltere'ye gittim bundan yedi sene önce, haftanın bir günü... Londra'da 4 tane havaalanı var. Her havaalanından İspanya'ya 4 tane uçak kalkıyor, günde 16 tane uçak; 20 paunt...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yıldız.

HÜSEYİN YILDIZ (Devamla) – İngilizler -haftalık alıyor, aylık almıyor onlar- hafta sonu biniyor, aldığı o haftalığını gidip İspanya'da harcıyor, parayı bırakıyor, pazar günü dönüş yapıyor. Ben Türkiye'ye gelmek için çarşamba gününü beklemek zorundayım, 380 paunda İstanbul aktarmalı İzmir'e geliyorsun. İşte, bu sorunları çözmemiz gerekir; gerçekten turizmi ileri götürmek istiyorsak bu sorunları gündeme getirip bu kanunları çıkarmamız lazım. Yoksa bu teşvikle ne yaparsak yapalım, turizmin önünü açmıyoruz, maalesef ki maalesef hiçbir zaman ileri de götüremeyeceğiz. Bir zihniyet değişikliğine gitmemiz gerekiyor. İnşallah, Millet İttifakı'nın zamanında göreceksiniz, bu hedeflere ulaşacağız; Türkiye Cumhuriyeti'ni 100 milyar, 120 milyar dolara kadar getireceğiz.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin aleyhine şahsım adına söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'sinin kanun teklifini hazırlayan ekibini defalarca tebrik ettim, yine ediyorum; gerekçeli metinleri çok başarılı. Bazen şüpheye düşmüyör değilim, acaba kanun teklifine yönelik eleştirilerimi ortaya koyarken haksızlık mı yapıyorum diye. Kanun teklifi başta turizm sektörünü geliştirmek, yabancı sermayenin ülkemize gelmesini sağlamak, yerli yatırımcılarımızın sunduğu hizmet kalitesini artırmak, yeni istihdam sahaları açmak ve ülke ekonomisine katma değer yaratmak gibi hepimizin sonuna kadar arkasında duracağı gerekçelerle hazırlanmış; amenna ama her zamanki gibi, maddelere geçilince gerçek maksat hasıl oluyor, niyetler maddeler içinde görülüyor. Teklifte, turizmi teşvik edici herhangi bir düzenleme yapılmadığı gibi, mevcut işletmelerin sürdürülebilirliğini engelleyecek, üstelik de kriz döneminde kiralama, tahsis, harç ve cezalar gibi ilave maddi yükümlülükler getiriliyor. Yani gerekçe sadece işin makyaj kısmı ve ne yazık ki ülkemiz makyajla süslenmiş bu görüntünün hayaliyle kandırılıyor. AK PARTİ'si “Ülkemizin çeşitli bölgelerinde turizmi geliştireceğiz.” diye söylemde mi bulunmuş? Hemen rant ve talan ekonomisi devreye girmiş; sahillerimiz, orman alanlarımız, mera ve otlaklarımız, akarsu ve iç sularımız, eşsiz güzellikteki tabiat varlıklarımız, mesire alanlarımız katledilmiş; Kültür ve Turizm Bakanlığının yetki alanları genişletilmiş, bu uygulama yandaş şirketlere tahsis veya hibe yoluyla devredilen alanların tahribatına yol açmış; “Doğa turizmini geliştireceğiz.” denilmiş, turizmi bırakın, enerji ve maden yatırımlarına verilen izinler yüzünden doğa bırakılmamış, tabiat rant uğruna katledilmiş.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde turizm ve turist denilince akla nedense yabancı müşteriler geliyor, bütün hesaplamalar yurt dışı kaynaklı gelecek turistler üzerinden yapılıyor. Oysaki, bizim ayrıca bir iç turistimiz var, bir de tatil yapma imkânı olmayan ama ihtiyacı olan vatandaşlarımız; mesela memurlarımız, mesela asgari ücretle çalışanlarımız, mesela emeklilerimiz. Beş yıldızlı otelleri, tatil köylerini geçtik, pansiyonlarda, apart otellerde çekirdek ailesiyle birlikte en azından bir hafta tatil yapabilmek bu insanların da hakkı ancak ne yazık ki değil otelde kalmak, otele varabilmek için ulaşım parasını denkleştirebilmek bile bu kesimler için, memurlarımız için, asgari ücretlilerimiz için, emeklilerimiz için artık bir lüks, bir hayal oldu. Geçmiş iktidarlar memurların aileleriyle birlikte tatil yapabilmesi için eğitim kampları, sosyal tesisler inşa etmişler. Peki, AK PARTİ'si ne yaptı? Hazine'deki her sıkışıkta kamunun elinde bulunan lojmanları, eğitim kamplarını ve sosyal tesisleri satışa çıkardı. Buraları kimler aldı, kimlere peşkeş çekildi, o ayrı ve üzerinde uzun uzun söz alınması gereken bir konu. Hazine yine sıkışık, tamtakır kuru bakır. Nereden anlıyoruz? Cumhurbaşkanımızın aldığı kararlardan. Birincisi, tasarruf tedbirleri kapsamında memurların kullanımına sunulmak üzere lojman, sosyal tesis, kamp yapılmayacak. İkincisi, kamu kurumlarına ait çoğu Ege ve Akdeniz sahillerindeki yüzlerce dönüm arazi üzerinde kurulu eğitim kampı ve sosyal tesis de Cumhurbaşkanının kararıyla özelleştirilecek yani satılacak. Bu tesislerin arasında gazilerin ve şehit yakınlarının da sıkça kullandığı Jandarmaya ait Antalya Manavgat'ta denize sıfır askerî tesisler var. Şehit yakınını, gazisini düşünmeyen devlet memurunun tatilini mi düşünüyor? Söze gelince şehit yakınlarımız, gazilerimiz baş tacı. Devlet memurumuz da fedakârdır, az maaşla yetinmeyi bilir, sesini çıkarmaz. Cumhurbaşkanı da Emekli Sandığı'na tabi bir kamu görevlisi hem de 1'inci sırada şahsı geliyor. Kendi gazisine, kendi astına tatil hakkını tanımazken Marmaris Okluk Koyu'nda binlerce ağacı kestirerek, hazineden milyarlarca lira aktararak yüzlerce odalık dinlenme sarayı yaptırınca milletin de memurun da zoruna gidiyor

Değerli milletvekilleri, bir de malum, Turizm Bakanımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Hani, yeni sistemde sektörü ve sorunları bildiği için, duayen kabul edildiği için Meclis dışından atanan Turizm Bakanımız var ya, bu konuda ülke turizminin hedeflerine değil ama kendi hedeflerine katkısı tartışılmaz. Sayın Bakanın sahip olduğu Ersoy Otelcilik Bodrum Hilton Türkbükü’nü satın aldı. Satış nasıl oldu? Aslında Bakan Bey’in şirketi doğrudan oteli satın almadı. Şirket Azerbaycan merkezli ISR Holdinge bağlı ISR Turizmi satın aldı. Otel de şirketin olunca Hilton Türkbükü, Sayın Bakanın şirketi Ersoy Otelcilike geçti. Rekabet Kurumu da satın almaya yönelik başvuruya bir çırpıda izin verince işlem tamamlandı. Merkezi Antalya olan Ersoy Otelcilik bu satın almayla birlikte otel sayısını 3’e çıkardı. Hâlâ Voyage Otel Belek ve Maxx Royal Kemer otelleriyle beraber hizmet veren şirket Hiltonla Bodrum’u da faaliyet alanına geçirmiş oldu. Bakan Bey turizm yatırımlarından para kazanma işini iyi biliyor, keşke bu tecrübesini ülke turizmine de katkı vererek yapabilse.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz sırası Hatay Milletvekili Sayın Hüseyin Yayman’da.

Buyurun Sayın Yayman. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizi izleyen vatandaşlarımıza da saygılarımı, sevgilerimi gönderiyorum.

Bugün, tabii, çok tarihî bir gün. Gerçekten, Türk turizmi için reform niteliğinde, devrim niteliğinde bir kanunu görüşmekteyiz ve alt komisyonda yapılan çok değerli çalışmalar neticesinde, inşallah, bugün Türk turizmini 2023’e, 2030’a ve 2053’e taşıyacak dev adımların atıldığı bir gündeyiz, bir gecedeyiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi maddesiyle?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Anlatayım, müsaade edin.

CAVİT ARI (Antalya) – Anlayalım biz de.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Türk turizminin yapısal sorunları var. Gerçekten, bugün, Türkiye turizmi, Türk turizmi gelen turist sayısı bakımından dünyada ilk 10’da, gelir bakımından ise 13’üncü sıradadır. Rahmetli Turgut Özal’a atfen anlatılan bir anekdot vardır. 1980’li yılların başında Türkiye’deki turizm belgeli beş yıldızlı otel sayısı, yatak sayısı Rodos Adası’nın dahi gerisinde idi ve bugün geldiğimiz noktada, Türkiye gerçekten dünyanın en büyük turizm ülkelerinden bir tanesi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yasakları da siz icat ettiniz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Bunu bir rakamla şöyle ifade etmek lazım: Bakın, değerli milletvekilleri, burada delilli, ispatlı konuşmak lazım. 2002 yılında Türkiye’ye gelen turist sayısı bakımından Türkiye dünyada 13’üncü sıradaydı, bugün ise gerçekten dünyada 6’ncı sırada.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gerçekten mi!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Türkiye, gerçekten, deniziyle, dağlarıyla, yaylalarıyla dünyanın en önemli turizm destinasyonlarından birine sahip. Ben, 64’üncü ve 65’inci Hükûmet zamanlarında Kültür ve Turizm Bakan Yardımcılığı yaptım. Bizim turizminimizin birkaç problemi var ve bu yasa bu problemleri ortadan kaldıracak.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hasankeyf’e bak, Hasankeyf’e.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Bir tanesi, turizmin çeşitlendirilmesi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Patara’nın kumunu bile çaldınız.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Deniz-kum-güneş turizminde Türkiye dünyanın en önemli ülkelerinden bir tanesi ama bunun yanında, yayla turizmi, sağlık turizmi, spor turizmi, kültür turizmi, inanç turizmi konularında, gerçekten, bu yasayla beraber turizmin hem tüm Türkiye'ye yayılması hem yatak kapasitesinin artırılması hem yeni çekim alanlarının oluşturulması hem de turizmin sadece bir mevsimsel faaliyet olmaktan çıkarılıp bütün on iki ayı kapsar hâle getirilmesi çok çok önemliydi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Betona gömdünüz, betona.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Biz, buna, bir, pazarın çeşitlendirilmesi; iki, faaliyetlerin çeşitlendirilmesi olarak bakıyoruz. Bu yasa, bir kere, en başta turizm faaliyetlerinde bir standardizasyonu getiriyor. Bundan sonra turizm faaliyeti ve turist faaliyeti yapan herkes için Kültür ve Turizm Bakanlığından bir turizm belgesi getirilmesi zorunluluktur. Biz, bunu aslında müzelerde yaşadık. Mazide her müzenin kendi faaliyeti vardı, ticari işletmesi vardı. Bu, merkezi hâle getirildi ve bugün, gerçekten, müzelerimiz satış reyonlarıyla, müze kafeleriyle Türkiye'nin yüz akı hâline geldi. Hatay Arkeoloji Müzesini, Göbeklitepe'yi, İstanbul Arkeoloji Müzesini herkesin görmesini isteriz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Keşke Hasankeyf'i de isteseydiniz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - O zaman da bu çok eleştirildi ama gerçekten bundan Türkiye kazandı, turizmciler kazandı, milletimiz kazandı. Birincisi bu; bu standardizasyon gelecek.

İkincisi: Turizmde, turizm faaliyetinde yeni tanımlar getirildi. Artık, geçmişteki geleneksel dönemin turizm anlayışı yerine Türk turizmini küresel rekabette ileri götürecek çok tarihî adımlar atılıyor. Ben bu vesileyle Sayın Bakanımıza, ekibine, Bakan Yardımcılarımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Biz bu Mecliste Tanıtım Ajansı ile ilgili de bir kanun çıkardığımızda, yine çok ciddi eleştiriler getirildi ama bu eleştirilerin geçen bir buçuk senede dahi altının boş olduğu ortaya çıktı.

Bir diğer önemli husus: Burada, benim Bakan Yardımcılığı yaptığım dönemde de Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ayrı problemler olurdu, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ayrı problemler olurdu, Tarım Bakanlığıyla ayrı problemler olurdu. Yani önemli bir kırtasiyecilik vardı; görev, yetki ve sorumluluk bakımından önemli ihtilaflar vardı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Peki, halkın çıkarı ne, halkın?

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – İşte, bu yasa teklifi, Kültür ve Turizm Bakanlığını tam yetkili hâle getirerek kültür ve turizm faaliyetlerinin, bir, hızlandırılması; iki, rasyonel bir biçimde ilerlemesi ve “Bugün git, yarın gel.” anlayışının ortadan kaldırılmasını sağlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Diğer bakımdan -aslında burada ifade etmek istemem ama- bir anlamda kaçak göçek yapılan turizm faaliyetlerinin Bakanlık denetimi altında, Bakanlığın sorumluluğu altında yapılması gibi, bence çok ilerici, çok devrimci bir düzenlemeyi getiriyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Onu da güncelleyin, onu da.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Her alanda olduğu gibi Türkiye'nin hedefleri var; şehircilikte olduğu gibi, kalkınmada olduğu gibi, ekonomide olduğu gibi turizmde de Türkiye'nin 2023 hedefi var, 2030 hedefi var. Türkiye, dünyanın en büyük turizm ülkesi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gölge etmeyin, başka ihsan istemem!

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) - Türkiye, dünyanın açık hava müzesi yani bir taraftan Mardin, bir taraftan Hatay, diğer taraftan Diyarbakır, diğer taraftan Amasya...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Otelere çöküyorlar, marinalara çöküyorlar.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – ...buralar gerçekten kültür turizmi bakımından çok çok önemli. Aynı şekilde Gaziantep, aynı şekilde Adana, aynı şekilde Kahramanmaraş...

ORHAN SÜMER (Adana) – Adana'yı sayma Sayın Yayman. Adana sahillerinde bir tane otel yok, Karataş kumluklarında, orayı sayma.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – ...buralarda bizim kültür turizmini, inanç turizmini geliştirmemiz gerekiyor. Diğer taraftan ise Türkiye gerçekten deniz-kum-güneş turizminde dünyanın en önemli ülkelerinden bir tanesi, Antalya dünya turizminin başkenti ve pandemiye rağmen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Son kez...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Sayın Başkanım, gerçekten iyi niyetinize çok teşekkür ederim.

Burada karamsar olmaya gerek yok. Türkiye'nin turizmde bir tecrübesi var, bir pratiği var.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Denizleri kirlettiniz. Marmara'nın vebali var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz karamsar değiliz; siz, karabasanınız, karabasan.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Ve bu pratik, bu kanun ele alınırken bütün paydaşlarla, bütün sivil toplum kuruluşlarıyla çok önemli mütalaalar, müzakereler yapıldı ve bunun sonucunda burada bir ortak akıl oluştu. Bu ortak akıl, Türk turizmini, biraz önce ifade ettiğim gibi, küresel rekabette gerçekten ileri taşıyacak, onu 2030 hedeflerine taşıyacak.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Turizmi katlediyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Devamla) – Türkiye'nin bacasız sanayisi olan turizmi daha ileri götürecek çok tarihî bir düzenlemeyle karşı karşıyayız.

Bu vesileyle yüce heyetinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum. Kanunumuzun hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Emegi geçenlere teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Sisteme girmişsiniz efendim, size söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sistem değil, olay şu: Sayın hatibe ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Size 60'a göre yerinizden söz vereceğim efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Türkiye'de inanç turizmi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, böyle bir usul yok. Mahmut Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yerinden söz verecekmiş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yerimden mi?

BAŞKAN – Sayın Tanal, ben söz vereceğim size.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki efendim.

BAŞKAN – Şimdi, soru-cevap işlemi yok.

60'a göre sayın vekillere söz vereceğim.

Sayın Taşkın...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, turizm sektörüne yapılan yatırımlara ilişkin açıklaması
ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Komisyon Başkanımıza olacak. Ülkemizde 50'den fazla iş koluyla doğrudan ilişkisi bulunan ve “bacasız sanayi” olarak adlandırılabileceğimiz turizm sektörünün gelişimi insanımız için çok önemlidir. Ülkemize önemli katma değer üreten turizmde 2002 yılından bugüne kadar AK PARTİ iktidarımız döneminde çok önemli mesafeler alınmıştır. Bu kapsamda turizm sektörüne yapılan yatırım miktarı, tesis ve yatak sayısı ile elde edilen döviz miktarındaki artış oranları ve rakamları nelerdir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

39.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Ziraat Bankasının verdiği kredilere ilişkin açıklaması
MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ziraat Bankası, Demirörene 750 milyon dolar, Turkcell'in Virgin Adaları'ndaki şirketine çoğunluk hissesi Türkler kalması iddiasıyla 1 milyar 637 milyon, Simit Sarayına en az 500 milyon dolar ödemiş, futbol kulüplerinin borcunu kapatmaya çabalamış ve bugüne kadar verdiği kredilerin geri ödenip ödenmediğine dair herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınmıştır. Ziraat Bankasına kredi borcunu ödeyemediği için jandarma eşliğinde çiftçilerin traktörüne, ahırdaki ineğine el konulmakta, KOBİ'ler borç yükü altında ezilmekte, esnaf çaresiz kepenk indirmektedir.

Elinizi vicdanınıza koyun ve yandaş şirketlerin değil, öğrencilerin KYK'lerini, çiftçilerin borcunu, esnaf ve KOBİ'lerin borcunu silmeyle uğraşın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

40.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, yerel yönetimlerin yetkilerine ilişkin açıklaması
İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum şu: Kanunda yapılan düzenlemeyle jeotermal kaynak arama ve işletme ruhsatı konusundaki yerel yönetimlerin yetkileri artmakta mı, azalmakta mıdır?

İkinci sorum: Kültür ve Turizm Bakanlığına planlama yetkisi verilerek yerel yönetimlerin yetkileri kısıtlanıyor mu?

Kahramanmaraş'ımız kültür, tarih ve doğa şehri, şiir ve edebiyatın başkentidir. Hititliler, Asurlular, Medler, Persler, Kapadokyalılar, Komageneliler, Romalılar, Bizanslılar, Abbasiler, Eyyubiler, Timurlular, Selçuklular, Dulkadiroğulları, Osmanlılar ilimizin toprakları üzerinde hüküm sürmüşlerdir. Şu anda da cumhuriyet dönemini idrak ediyoruz. Kahramanmaraş Müzimizde ve sahamızdaki birçok eser ve kalıntı bu gelip geçenlerin izlerini taşımaktadır. Barajlar, göller, yaylalar bir değil her yerinde var, kayak merkezimiz görenlerin beğenisini almaktadır. İçmece ıcaları, vardır şifalı suları, emsallerinden de önde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Filiz...

41.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, tütün üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TÜİK'in 2020 yıl sonu verilerine göre tütün ihracatı yüzde 3,8 azalırken ithalatı yüzde 11 oranında artış gösterdi. Buna göre piyasada çoğunluğu ithal olan tütünün karşısında yerli üreticinin sırtına yüzde 40'lık ÖTV ve yüzde 18'lik KDV yükü binmektedir. İçinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılar sebebiyle vatandaşlarımız yerli tütün alıp sarma sigara içmektedir. Tütün üretiminden geçimini sağlayan

üreticilerin yeni düzenlemeyle altı ay içerisinde kooperatif kurmaları ve Bakanlıktan yetki belgesi almaları, aksi takdirde üç yıldan altı yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacakları hükmü getirilmiştir. Adıyaman’da tütün üreticilerinin süre uzatımı ve vergilerin yüzde 10 ile 20 bandına çekilmesi talepleriyle gerçekleştirdikleri eylemleri sonucunda 10 üretici tutuklanmıştır. Tütün üreticilerimizin geçim sıkıntılarını göz önüne alarak mağduriyetlerinin ivedilikle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal...

42.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Şanlıurfa ile Cizre’ye ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Cizre ilçemiz turizm ve kültür açısından çok önemli bir ilçemizdir. Cizre ilçemizde tüm şehrin yani ilçenin ortasından geçen Dicle Nehri vardır, Dicle Nehri Cizre’nin tam ortasından geçmekte. Ancak Cizre’nin tüm lağımları Dicle Nehri’ne akmaktadır. Bu çerçevede, böyle, çevresel kalitenin olmadığı, suların koktuğu, pis lağım sularının aktığı bir yer turizm açısından nasıl olur, buraya turist gelir mi? Şu anda karşımızda yürütme organında bulunan kamu görevlileri var. Yani Cizre’deki pis lağım suları daha ne zamana kadar bu Dicle Nehri’ne akıtılacak?

Biraz önceki, Sayın Hüseyin Yayman’la ilgili konu da şu: Kültür ve inanç turizmi açısından tüm şehirleri sayarken Şanlıurfa’yı saymaması doğrusu bizi üzmüştür. Bu konuda açıklama bekliyoruz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Cevap vermem lazım efendim.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

43.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu’nun, Anayasa’ya uygunluk denetimine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Komisyon Başkanına: Biraz önce yaptığı açıklamada yasa önerisinin Anayasa’ya uygunluğu konusunu yasama uzmanlarına incelettiklerini ve Anayasa’ya uygun olduğunu onların saptadıklarını beyan etti, bu beyanla aslında bizim Anayasa’ya aykırılık tezimizi doğrulamış oldu çünkü bu yetki sadece Türkiye Büyük Millet Meclisine, komisyona ait bir yetkidir, münhasır bir yetkidir -tıpkı yasa önerisinde olduğu gibi- bu hem ön incelemeyi kapsamına alır hem de önerinin Anayasa’nın sözüne ve özüne uygunluk denetimini kapsamına alır; bu yapılmamıştır, bu yapılmadığı için Anayasa madde 11’e de aykırılık oluşmuştur. Kaldı ki bu yasa bir torba yasaydı, bunu haydi haydi yapmak gerekirdi. Artı, bu bir Türkiye yasası, dolayısıyla daha güçlü bir nedenle bunu yapmak gerekirdi. Yapılmadığına göre komisyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

44.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, Yunanistan’ın Galatasaray Spor Kulübüne gösterdiği tavırlı uygulamayı kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yunan gümrük personeli ve emniyet güçlerinin diplomatik uygulama dışına çıkarak Galatasaray Takımı’mıza karşı gösterdikleri tavırlı uygulama ve davranışı asla kabul etmiyoruz. Türk Bayrağı’nı büyük gururla formasında taşıyan, Avrupa’da Türkiye’yi defalarca temsil eden Galatasaray teknik ekibine ve futbolcularımıza karşı sergilenen küstahça üslup ve yapılan bu insan haklarına aykırı muamele için Yunan makamı ve yetkililerinden ülkemiz adına özür bekliyoruz. Yunan makamlarının sporun ruhuna yakışmayan bu tutumunu kınıyor, Galatasaray Kulübü’müzün yanında olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yayman...

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökân Zeybek	Orhan Sümer	Çetin Osman Budak
İstanbul	Adana	Antalya
İbrahim Özden Kaboğlu	Ali Şeker	Hasan Baltacı
İstanbul	İstanbul	Kastamonu
	Aziz Aydınlık	
	Şanlıurfa	
Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:		
Oya Ersoy	Kemal Peköz	Sait Dede
İstanbul	Adana	Hakkâri
Erol Katırcıoğlu	Hüda Kaya	Serpil Kemalbay Pekgözegü
İstanbul	İstanbul	İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hocam, çok alkış aldın yani ona göre bir konuşma yaparsın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hocam, çok alkış aldınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Divan, değerli üyeler; evet, çok alkış çünkü çok önemli bir yasa. Bu, Türkiye yasası değerli vekiller. Ülkesini seven herkes bu yasayı dikkatle dinler, konuşur ve Anayasa üzerine içtiği ant gereği oyunu kullanır

Şimdi, bakın, burada biz Anayasa'ya aykırı olduğunu öne sürdük ve bunu Sayın Başkan, Komisyon Başkanı biraz önceki açıklamasıyla teyit etti. Anayasa'ya uygunluk incelemesini Komisyon olarak yapmadık, tartışmadık ve gerekçe göstermeden bu reddedildi.

Şimdi, 1'inci madde, bu yasanın 1'inci maddesi; bakın, (b) ve (c) bentleri, “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri: Turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yerlerde, koruma, kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün plânlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları.”

Şimdi, böyle bir madde bizim Anayasa'mız gereğince yazılamaz. Böyle bir madde, Anayasa'nın diğer maddelerini bir yana bırakalım, sadece madde 169 fıkra üç gereği yazılamaz. Madde 169 fıkra üç neyi öngörüyor? “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.”

Sayın vekiller, bu madde aslında Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli ve genel yetkisini bile sınırlandırmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin asli ve genel yetkisini sınırlandıran bu kadar katı bir başka Anayasa maddesi bulunmamaktadır. Bu maddeye karşın, bırakın burada yasama tasarrufumuzu sınırlandırmasını, ifade özgürlüğümüzü bile sınırlandırıyor. Böyle bir madde karşısında, siz, doğal alanları, ormanlık alanları sadece Cumhurbaşkanının gerekçesiz kararıyla nasıl turizme açarsınız, nasıl tesislere, yatırımlara açarsınız? Üstelik bunlar, kamu ihalesine tabi olmadan Cumhurbaşkanı istediği alanı ve artı, turizm merkezleri, bunun dışında kalan... Bakın, “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri” bununla yetinmiyor madde “Turizm Merkezleri: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevkii ve sınırları Cumhurbaşkanı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları...” O zaman siz, bütün Türkiye’yi, bakın, kamu yararı... Biz, Anayasa’ya aykırılık öne sürdüğümüz sırada belirttiğimiz üzere; sadece tarıma elverişli araziler, kıyılar, ormanlar ve yaylalar, meralar, kışlaklar kamu yararı gözetilen yerlerdir, yoksa, turizm, bu alanlar karşısında koruma görmez; turizm, sadece parasal nitelik taşıyan yatırımları ifade eder. Bu bakımdan, bu iki bent kesinlikle çıkarılmalıdır, çıkarılmaz ise açıkça Anayasa’ya aykırılık teşkil etmektedir.

Öyle ki bu bentlerin yazılması, (b) ve (c) fıkralarının yazılması, aslında bırakın çevresel etki değerlendirmesini, bırakın sürdürülebilir gelişmeyi, “sürdürülebilir turizm” kavramına da aykırıdır. Evet, on yıl boyunca ormanlara turistleri sokarak, tesisler yaparak oraları tahrip edersiniz, belki bol miktarda, yüksek miktarda para da kazanabilirsiniz ama on yıl sonra “sürdürülebilir turizm” kavramı da ortada kalmaz.

Bu nedenle, esasen bu, Anayasa madde 169’un koruduğu alan, tıpkı Anayasa madde 63’ün koruduğu gibi, tıpkı madde 43 ve devamının koruduğu gibi, 56’ncı madde çerçevesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Madde 56’nın öngördüğü, devlete yüklediği doğal alanları, çevresel dengeyi;

- 1) Bozulmasını önlemek,
- 2) Korumak,
- 3) Geliştirmek şeklindeki üçlü yükümlülüğü ihlal etmektedir.

Dolayısıyla, burada, bu yasal düzenlemeyle sadece 169’un yasakladığı alanı ihlal ediyor değiliz, aynı zamanda, Anayasa’nın 56’ncı maddesinin öngördüğü güvenceleri de ihlal etmektedir. Özellikle ormanlık alanda ve doğal alanda geçerli olan ekolojik dengenin bozulması Anayasa madde 13’ün güvence altına aldığı “ölçülülük” ilkesine aykırıdır ve 13’ün güvence altına aldığı hakkın özüne dokunma yasağına da aykırıdır.

Öyle ki Cumhurbaşkanı bazı bölgeleri âdeta, sadece bir kararla derebeylik bölgeleri olarak ilan edebilecektir.

Dikkatinize sunarım.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurunuz.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Şimdi, teşekkür ediyoruz.

Tabii, elimde Komisyon raporumuz var. Bu teklifle ilgili Komisyon raporumuzda, teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce teklifin, Anayasa’nın 127’nci maddesinde yer alan “yerinden yönetim” ilkesine aykırılık iddiasıyla, önergeyle Anayasa’ya aykırılık iddiasında bulunuldu. İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre öncelikle görüşüldü, değerlendirildi ve Anayasa’ya aykırılık görüşmelerinde milletvekilleri, Komisyon üyeleri görüşlerini beyan ettiler. Yapılan oylama sonucunda Anayasa’ya aykırılık önergesi oy çokluğuyla reddedildi.

Ayrıca, Anayasa’ya aykırı olup olmadığını her birim, teklifin verildiği her aşamada zaten kendiliğinden de değerlendirmek durumundadır. “Anayasa’ya aykırılığını zaten Sayın Başkan ikrar etti.” gibi bir ifade kullandı Kaboğlu Hocamız; bunu kendisine hiç yakıştıramadığımı da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bizim sorumuza niye cevap vermiyorsunuz Başkan? Turizmden bahsediyoruz, Cizre’deki olanlardan bahsetmiyorsunuz...

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurunuz Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu 1’inci madde üzerinde ben de konuşma yapmak üzere çıktım. Şimdi, doğrusunu isterseniz, bu madde, Turizmi Teşvik Kanunu’nun 3’üncü maddesini değiştirmek amacıyla yazılmış, 3’üncü maddenin bazı bentleri değiştirilmiş ve böylelikle daha kavramsal bir değişikliğe işaret eden bir madde.

Değerli arkadaşlar, fakat ben, doğrusunu isterseniz, bu maddenin ima ettiği konularla ilgili birkaç şey söyleyeceğim ama Sayın Kaboğlu’nun -ki Anayasa hukuku konusunda çok değer verdiğim bir arkadaşımızdır- iddialarının ciddiye alınması gerektiğini düşünerek ben de birkaç şey söyleyeceğim.

Şimdi, bir kere, bu maddenin içinde, dediğim gibi, bentlerle ilgili bir tanımsal sanki bir açıklama, değişiklik öngörüyor fakat içeriğine baktığımız zaman, esasında çok önemli değişiklikler ima ediyor. Nedir bunlar? Bir tanesi, mesela, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinin oluşturulması meselesinde kamu yararı öngörülerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve gelişmenin sağlanması konusunda belli bölgelerin oluşturulması amacını söylüyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, bu madde, evet, olabilir bir madde belki yani böyle bir maddeye ihtiyacınız olabilir ama değerli arkadaşlar, bu maddenin ima ettiği şey Cumhurbaşkanlığı kararıyla gerçekleşmesi gerektiği.

Şimdi, ikinci olarak da turizm merkezleriyle ilgili olarak benzer bir kavramsal değişim var. Orada da yine “kamu yararı” kavramını koymuşlar ama orman vasıflı alanların turizm bölgesi içine alınması biçiminde bir ekleme yapmışlar fakat değerli arkadaşlar, bu ekleme çok önemsiz bir ekleme değil. Yani Turizmi Teşvik Kanunu’ndaki maddenin aynısına bakarsanız orada orman meselesinin bu maddeyle işin içine katılmasıyla birlikte bence farklı bir anlam kazanıyor. Ve yine, bu da değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı kararıyla yürürlüğe girecek.

Şimdi, doğrusu Anayasa’ya aykırı olup olmadığını bilemem ama şunu biliyorum ve bunu defalarca bu Mecliste söyledim: Arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı böyle bir karar veremez yani fiilen veremez, dünya böyle bir dünya değil arkadaşlar. Bir kişi hangi bölgenin kültür ve turizm bölgesi olacağına karar veremez. Sayın Cumhurbaşkanlığı bu tür kararları vermeyi çok seviyor, nitekim, Kanal İstanbul

gibi bir karar da vermiş gibi gözüküyor. Arkadaşlar, olmaz yani bir kişi 85 milyon insanın hayatlarını etkileyecek olan bir konuda tek başına karar veremez. Bu, tabiata da aykırıdır, doğrusunu isterseniz yaşadığımız döneme de aykırıdır. Yani daha katılımcı taleplerin yükseldiği bir Türkiye’de, siz, tek başına bir insanın bu türden projelere karar verebileceğini yazıyorsunuz buraya.

Değerli arkadaşlar, ben hakikaten bunu anlamakta zorlanıyorum. Yani “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” diyorsunuz, anlıyorum bunu fakat Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi büyük bir başarısızlık arkadaşlar, bunu niye görmüyorsunuz? Büyük bir başarısızlık ve başarısızlığın asıl sebebi de demin söylediğim şey yani bir kişi 85 milyon insanın hayatını etkileyecek kararları veremez, verirse yanlış verir. Bunun birçok örnekleri var ama işte, bize kalan süre içinde bunları anlatmam pek mümkün değil. Dolayısıyla da ben bu maddenin ve bu maddeye ruhunu veren bakış açısının yanlışlığını söylemek istiyorum ve dolayısıyla da bu kanun teklifinin –eğer geçerse– ben de Anayasa Mahkemesinden dönebileceği düşüncesindeyim ama burada size yapılabilecek bir şey yok çünkü siz buna çok inandınız, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin mükemmel bir sistem olduğuna ve her şeyin böyle yönlendirilmesi gerektiğine inandınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne oluyor ya? Ya, böyle bir şey olabilir mi gerçekten?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, kimse dinlemiyor orada, etrafı çevrilmiş durumda. Kime anlatıyor şimdi hatip?

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ya, söylesenize... Ne anlatıyorum hakikaten?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, gerçekten ya...

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – İyi geceler.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hocam...

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ama baksanıza arkadaşlar, bu olmaz arkadaşlar, bu olur mu Allah aşkına ya! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Yani yapmayın bunu ya, yapmayın bunu!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, hatip Genel Kurula hitap eder.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Yani bunu defalarca yapıyorsunuz, olmaz ama bu. Biz burada niye konuşuyoruz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Olmaz tabii canım ya, böyle bir şey olabilir mi?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Ya, hatip Genel Kurula hitap eder, biz dinliyoruz.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Ya, biz burada niye konuşuyoruz arkadaşlar?

BAŞKAN – Hocam, Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Tabii ki oranın duyması için konuşuyoruz aynı zamanda. Ya, yapmayın ya!

Teşekkür ediyorum Başkanım. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Pürdikkat dinliyoruz sizi.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hocam, boş verin ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya, can kulağıyla dinliyoruz biz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir şey olmaz!

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, vücut diliyle hatibi küçük gören veya itiraz eden Bakan Yardımcısının Başkan tarafından uyarılması ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlattığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkanım, birincisi, son anda ortaya çıkan durum da doğru değil, hatip konuşurken onu dinlemesi gereken Komisyonun o şekilde meşgul edilmesi ama bir başka husus var. Sizden rica edeceğim, isim vermeyeceğim çünkü biz ilkesel olarak hiçbirimiz bürokrasiyle uğraşmayız, onlar devletin bürokratlarıdır ama bürokrasi de... On yıldır, on bir yıldır buradayız, büyüklerimizden gördüğümüz bir şey var; bakanlar milletvekiliyken polemik yaparlar, cevap verirler ama bürokratlar, bakan yardımcılarını -eskiden müsteşarlar, yardımcılar, genel müdürler- hatip konuşurken kesinlikle vücut dilleriyle “Hadi canım, öyle mi?” gülmek, itiraz etmek, konuşanı alkışlamak; bunlar Türkiye’nin bürokrasi geleneğinde de yok, Mecliste de bu tip davranışları asla hoş görmeyiz. Ben o vücut diliyle hatibi küçük gören veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...itiraz eden Bakan Yardımcısının sizin tarafınızdan uyarılmasını ve Parlamento adabına uygun bir tavır içinde görüşmeleri izlemesi gerektiğini hatırlatıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş.

48.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, hatip kürsüdeyken Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde Meclisin vakarına yakışmayan davranışları kabul etmediklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yani şunu söyleyeyim: Sayın Katırcıoğlu kürsüdeyken hakikaten yani o bölümde, Bakan Yardımcısının ve bürokratların oturduğu bölümde, dinleme hâli bir tarafa yani bir tartışma, bir şey konuşuluyor. Orada ciddiye alınmayan milletvekiline açıkçası -söylemek istemiyorum ama- “Ya, istediğin kadar anlat, biz nasıl olsa burada çözüyoruz.” vücut dilinden, hareketlerden... Yani bunu kabul edilemez buluyoruz biz de ve hatibimiz en son artık dayanamadık, normalde kürsüde olduğu müddetçe kesinlikle öyle bir tepki vermeyiz. Son beş saniyede artık öyle bir hâle geldi ki zaten ayakta, konuşuyorlar, tartışıyorlar yani burada milletvekili bir şey söylüyor, eleştiriyor ya da bir görüşü var. Bunu biz kabul etmiyoruz yani burada bu Meclisin... Tamam, kendileri için önemli olmayabilir ama halkın gözü, kulağı burada. Bu yasa ve diğer bütün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, biz hatibi dinliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve sadece bu yasa için değil, bütün yasal düzenlemelerde de yani yasa koyucunun gerekli hassasiyeti ve saygıyı göstermesi gerekiyor. Biz kendi şahsımız adına burada oturmuyoruz, milyonlarca insanı temsil ediyoruz. Burada, bu tutumu kesinlikle kabul etmiyoruz, reddediyoruz ve çok talihsiz, Meclisin vakarına yakışmayan davranışlar bütünü olarak nitelendirdiğimizi de ifade etmek istiyorum. Çok görüşmek istiyorlarsa iktidar grubu vekilleri dışarı çıkarlar, ara verilir, sonra sohbet ederler yani hatip kürsüdeyken orada derin bir sohbe dalınması kesinlikle şık değildir. Ya, orada bir grup oturmuş konuşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ya ama biz burada pürdikkat dinliyoruz. Oyu da biz vereceğiz. Bunu da tasvip etmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz dinliyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, Bülent Bey’den sonra yoklama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinlemiyorlar.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – O hareketi de tasvip etmiyoruz ama oyu biz kullanacağız, biz dinliyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size demedim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ama oyu biz kullanacağız, orası önemli değil, oyu biz kullanacağız.

BAŞKAN – Sayın Turan...

49.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Meclis adabı açısından, usulü açısından hepimiz biliriz ki bu tartışmaların büyük çoğunluğu Komisyonunda yapılır. Komisyonunda vekillerimizin kanaatleri tartışılır uzun uzun, hatta süresiz tartışılır. Genel Kurulda kural hatibin Genel Kurula konuşmasıdır. Bizim grubumuz Sayın Katırcıoğlu’nu hatta pürdikkat, keyifle dinliyordu. Bir saygısızlık kastımız da yoktu. Ancak doğal olarak zaman zaman Komisyon üyesi arkadaşlarımız, Komisyon Başkanına notları iletirler, önergeyle ilgili tartışmalar yaparlar. Konuyu bu kadar tolere etmek lazım diye düşünüyorum. Başkanımızın bu konudaki devlet adabı, duruşu bellidir. Başından beri zaten dikkatli davranmaya çalışıyor ama arada bir vekillerimizin konuya ilişkin, kanuna ilişkin evrak vermesinin, soru sormasının, önerge tartışmasının olağan karşılanması lazım diye düşünüyorum. Onun dışında bürokratlara ilişkin, sizin de biraz fazla -ne derler- sert ifadelerle ortaya koyduğunuz gerçeklik şudur ki: İç Tüzük’te zaten bir maddede tüm ilgililerin, vekillerin nasıl davranacağı, bürokrasinin nasıl davranacağı ifade edilmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bürokratlarımızın bu konuda konuşma hakkı, benzer talepleri vesair olmayacağı ortadadır. Tüm vekillerimizin, bürokratlarımızın Tüzük’e uygun davranmasının yasama çalışmalarına fayda sağlayacağı kanaatindeyim Sayın Başkanım.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Yoklama talebiniz var.

Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Özdemir, Sayın Ünsal, Sayın Şeker, Sayın Tanal, Sayın Şahin, Sayın Hakverdi, Sayın Kaboğlu, Sayın Baltacı, Sayın Arı, Sayın Yıldız, Sayın Süllü, Sayın Şevkin, Sayın Kasap, Sayın İslam, Sayın Başevirgen, Sayın Bakırlıoğlu, Sayın Zeybek, Sayın Sertel.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bu Cizre çok mu önemsiz? Niye Cizre için bir dakika Sayın Başkan cevap vermiyor?

BAŞKAN – Oylamadan sonra efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cizre çok önemli.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen... Oylamadan sonra efendim.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 255) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Başkan, Sayın Tanal cevap bekliyor sizden efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tüm Cizreliler cevap bekliyor, ben Cizreliler adına söylüyorum Sayın Başkanım.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, Cizre, medeniyetimiz, kültürümüz, tarihimiz açısından gerçekten çok önemli bir şehrimiz. Ben de Cizre’yi eskiden beri çok severim ve takip de ederim. Hatta orada Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Abdülhamit Han dönemi eserlerinden Hamidiye Külliyesi’nin restorasyonunu yaptığını, bir müzeyi de hayata geçirmekte olduğunu biliyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Kırmızı Medrese’de Başkan.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Elbette bir yerleşim yerinin gerçekten “şehir” kavramına uygun olması için altyapısının mutlaka tamamlanması lazım. Eğer lağım suları Dicle Nehri’ne akıyorsa bu doğru değil, bir an önce bunların bitirilmesini diliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Milletvekilleriniz var, sorun. Ben yalan mı söylüyorum? Akıyorsa, gayet rahat sorun Şırnak vekillerinize. Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulundu. Turist gelir mi oraya Sayın Başkanım? Gelmez ki turist.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Yasin Öztürk

Feridun Bahşi

İmam Hüseyin Filiz

Denizli

Antalya

Gaziantep

Aylin Cesur

Dursun Atas

Isparta

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılarak mevzuatta bulunan birtakım tanımlar yeniden düzenlenmektedir. Yine, bu maddeyle tanımlanan kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin yerleri, mevkiileri ve sınırlarının belirlenmesi Cumhurbaşkanlığına bırakılmaktadır ki Cumhurbaşkanına bu yetkinin verilmesinin nedenini anlamak mümkün değildir. Ayrıca, bu maddeyle 2634 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (d) bendine ilave edilen “kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil” ifadesiyle sık sık yangınlar çıkan denize nazır orman arazilerinin “kamu yararı” adı altında yapılaşmaya açılması konusunda endişelerimiz vardır; ormanlarımız tehdit altındadır, yanlış yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, turizm sektöründe yerelden yönetilme, sorumluluk ve yetkilerin paylaşılması anlayışı, dünya genelinde ve ülkemizde yıllarını turizme adanmış sektör mensupları tarafından benimsenirken, yetkilerin tamamen merkeze alındığı yeni oluşturulan ve kurumsal yapılanma sürecinde olan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına çok fazla yetkilerin verildiği bu teklifi doğru bulmuyoruz. Elbette merkezden koordinasyon ve genel planlama yapılmalıdır ancak yerelin yok sayıldığı bir anlayış da olmamalıdır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının tek yetkili olması sonucu “ben yaptım oldu” anlayışı hâkim olacağından, rant ekonomisi anlayışına hizmet edeceği; sahillerimizin, orman alanlarının, mera ve otlak alanlarının, eşsiz güzellikteki tabiat varlıklarının talan edilmesi gibi turizme ve ülkeye telafisi mümkün olmayan kalıcı zararlar verilecektir, yapılan yanlıştır.

Turizm bölgelerinde planların ve projelerin yapılmasında yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, ilgili sivil toplum örgütleri ve yöredeki üniversiteleri işin içine katarak yetkiler ve sorumluluklar paylaşılmalıdır. Daha ideal olanı projelerin sahiplenilmesi ve halkımızın maksimum yararı elde edebilmesi için halkın görüşüne de başvurulmasıdır.

Değerli milletvekilleri, teklif yasalaşınca Kültür ve Turizm Bakanlığı belgelendirmede de tek yetkili olacağından burada da sorunlar yaşanacaktır. 9 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla belediye belgeli konaklama tesis sayısı 8.731 olup Bakanlığın 12 bölgede sınıflandırdığı binlerce tesisin bu teklif uyarınca belgelendirilmesi gerekecektir. Gerekli sayıda personel istihdamı yapılmadan ve belgelendirme iş ve işlemleri konusunda görev yapacak personellerin eğitimi tamamlanmadan bu düzenlemenin sağlıklı bir şekilde uygulanabileceğini zannetmiyorum.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık, Türkiye'ye 2023 yılında "70 milyon turist 70 milyar dolar" hedefini ortaya koyarken turist sayısı üzerinden slogan oluştursa da yıllar içinde görülmüştür ki ziyaretçi sayısının artışı gelirleri aynı oranda artırmamaktadır. Turizmde daha fazla gelir elde edebilmek için yılın on iki ayına yayılan bir turizm sektörü yaratılmalı, kitlesel turizmin yanında bireysel turizm geliştirilmeli, yüksek konaklama harcaması yapan ve uzun süreli konaklayan turistlerin ilgisi çekilerek ucuz konaklamanın aksine butik otelcilik teşvik edilmelidir. Kaliteli turist çekmenin en önemli yolu nitelikli iş gücüyle verilen nitelikli hizmetten geçmektedir. Bunun için de turizm meslek liseleri yanında üniversitelerin ilgili birimlerinin sayısı ihtiyaca göre belirlenmeli, birkaç yabancı dil bilen nitelikli mezunlar verilmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, üniversiteler ve sektör arasında uygulamalı eğitim için bir koordinasyon gerçekleştirilmelidir. 2020-2021 akademik yılında üniversitelerin turizmle ilgili bölümlerine yerleşen lisans düzeyinde 4.174, ön lisans düzeyinde ise 11.652 olmak üzere toplam 15.826 öğrenci kaydolmuştur ancak teklifte öğrencilerin mezuniyetlerinde çalışma sorunlarının çözümüne yer verilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) - Turizm işletmelerinde mesela yüzde 50 oranında eğitimli personel çalıştırılması, yüzde 20'ye çıkarılan yabancı personel sayısının eskiden olduğu gibi yüzde 10'da tutulması gençlerimizin işsizliğine çare olacaktır.

Değerli milletvekilleri, dış turizm yanında iç turizme gereken önem verilmeli, özellikle gelir seviyesi düşük olan insanlarımızın turizmde faydalanması için sosyal turizme destek sağlanmalıdır; sadece parası olanlar değil, olmayanlara da imkânlar sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, sektörde çalışan iş gücü incelendiğinde büyük çapta niteliksiz iş gücü, düşük ücretler, yiyecek içecek işletmeleri ile konaklama işletmeleri arasında iş gücü akışkanlığının yüksek olması, çalışma saatlerinin uzunluğu ve uygunsuzluğu, düşük iş tatmini ve mevsimsellik olması işletmelerde verimliliği ve hizmetin kalitesini etkilemektedir. Bu bakımdan, Bakanlık sektörde çalışanların hakları açısından gecikmeden gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Başkanım, az bir şey kaldı.

Değerli milletvekilleri, adı "teşvik kanunu" olmasına rağmen bu teklifte teşvikten hiçbir eser olmadığı gibi sektörün şu anda mevcut kredilerine yapılandırma, KDV oranı, sicil affı, kayıt dışı faaliyetler gibi sorunlarının nasıl çözüleceği ele alınmamıştır. İYİ Parti iktidarında turizmin sorunları bütüncül olarak ele alınarak turizmde sürdürülebilirliğin sağlanacağını belirtiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy	Serpil Kemalbay Pekgözeği	Hüda Kaya
İstanbul	İzmir	İstanbul
Kemal Peköz	Abdullah Koç	Sait Dede
Adana	Ağrı	Hakkârî

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Gökân Zeybek	Orhan Sümer	Çetin Osman Budak
İstanbul	Adana	Antalya
Hasan Baltacı	İbrahim Özden Kaboğlu	Aziz Aydınlik
Kastamonu	İstanbul	Şanlıurfa

Ali Şeker	Ahmet Vehbi Bakırloğlu
İstanbul	Manisa

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Feridun Bahşı	Yasin Öztürk	Hasan Subaşı
Antalya	Denizli	Antalya
Hayrettin Nuhoglu	İmam Hüseyin Filiz	Aylin Cesur
İstanbul	Gaziantep	Isparta

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Cizre meselesinde son cümlemi söyleyeyim. Şimdi bilgi aldım.

BAŞKAN - Buyursunlar efendim.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – 150 milyon liralık bir...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz. Usule aykırı, bu aşamada beyan yapamazsınız. Usule aykırı, sonra isteyin.

BAŞKAN - Sayın Başkanım, sonra olur değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Ben geleyim bana söylesin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tanal, maşallahın var senin.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, yargının gerçek anlamda bir tahakküm altında olduğunu herkes yargının uygulamalarıyla maalesef çok net bir şekilde yaşamakta. Peki, yargının, tahakkümü altında olduğu kurumlar hangileridir? Bir tanesi saray denetimidir; yargı, sarayın denetimindedir. Diğer bir denetim mekanizması, Bahçeli, Soylu ve bunun yanındaki güçlerdir. Ama en son merhalede başka bir denetim mekanizmasının da olduğunu maalesef son günlerde öğrenmiş bulunmaktayız. Diyanet İşleri Başkanlığının da yargı üzerinde çok ciddi bir şekilde etkisi olduğunu öğreniyoruz değerli arkadaşlar.

Bakın, İstanbul’da 3 Temmuzda Demokratik İslam Kongresi ve Din Alimleri Derneği üyelerine karşı bir operasyon başlatıldı. Bu operasyonda 28 din âlimi gözaltına alındı ve 9’u tutuklandı. Peki, bunların yaşları neydi? Bunların yaşları 70 ve üzerindeydi. 70 yaş üzerinde olan bu din âlimleri gözaltına alındılar ve tutuklandılar. Gerekçe olarak da “Diyanet hutbesini neden okumadınız? Namazı, duayı neden Kürtçe yapıyorsunuz ve okuyorsunuz?” dendi. Kürt’ün tarihini, kültürünü, varlığını, coğrafyasını yok ettiniz, yok etmeye çalışıyorsunuz, şimdi de inancına el atıyorsunuz. Yeryüzünde Kürt’e dair ne varsa yok etmeye çalışıyorsunuz. Peki, sizlere soruyorum: Kürtler neden Diyanet İşleri Başkanına inansın?

Bu Diyanetin bütçesi bir devlet bütçesi kadar; işi parayla, din işlerinden neredeyse uzaklaşmış durumda. Sarayın ve milliyetçiliğin kısılcacındadır Diyanet İşleri Başkanlığı. Hutbelerde sürekli Kürtlere hakaretlere varan söylemler, bir halkın varlığını inkâr eden, Türk-İslam çizgisini hâkim kılan bir anlayış, bir halkın varlığını, dilini tanımayan yani Allah’ın emrine karşı çıkan bir kurumdan bahsediyoruz. Zulme karşı sessiz kalan bir Diyanet İşleri Başkanlığı var. Bakın, Silopi’de 14 Aralık 2015 tarihinde sokak ortasında öldürülen Taybet İnan’ın cansız bedeni sokak ortasında bekletildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu? Dine karşı uygun mu değil mi, bir sözü oldu mu? Roboski’de onlarca insan katledildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu? 7 Eylül 2015 tarihinde Cizre’de zırlı bir araçtan açılan ateş sonucunda hayatını kaybeden 10 yaşındaki Cemile Cizir Çağırğa’nın cesedi sokağa çıkma yasağı nedeniyle çürümesin diye buzdolabında bekletildi, buna karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu, buna dair bir kelimesi oldu mu? Kürt çocuklarının kemikleri kaldırımlara gömüldü, buna karşı Din İşlerinin, Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu, buna karşı bir kelamı oldu mu? Bütün bunlardan dolayı ve buna benzer onlarca, yüzlerce, binlerce hak ihlali oldu, bu hak ihlallerine karşı -Kürtlerin olduğu coğrafyalarda yaşandı- buna dair Diyanet İşleri Başkanlığının bir sözü oldu mu değerli arkadaşlar?

Peki sizlere soruyorum: Kürtler bütün bunlar olurken sizin arkanızda nasıl namaz kılsın? Sizin hutbenize nasıl inansın? İnanmasını bekleyebilir misiniz? Bu halktan neyi bekliyorsunuz? Bu halkın tarihini yok ediyorsunuz, bu halkın coğrafyasını yok ediyorsunuz, bu halkın bütün tarihî gerçeklerini yok ediyorsunuz, yok sayıyorsunuz, dilini yok sayıyorsunuz, şimdi de gelmişsiniz inancına el atıyorsunuz. Biz buna izin vermeyiz, bundan emin olun. Bu halk buna izin vermeyecek, bu halk buna karşı duracak.

HDP’nin içinde olduğu bir iktidarda bütün inançlar özgürlüğüne mutlak bir surette kavuşacak, bunda hiç kimsenin kuşkusu olmasın. (HDP sıralarından alkışlar)

Peki bu Diyanet İşleri Başkanlığı kimin vergileriyle dini vecibelerini yerine getiriyor? Bakın, bizim vergilerimizle bunları yapıyor. Her şeyi bitirdiniz, bu sefer de inancımıza el atıyorsunuz, buna kesinlikle izin vermeyeceğiz. Bu kürsüde bütün halklarımıza sesleniyorum değerli arkadaşlar, bakın, kendi adıma, ailem adına, halkım adına ve bütün halklar adına hakkımı size helal etmiyorum. Bu vergilerle beraber, bu vergilerimize rağmen bu kadar duyarsız kalan bir kuruma hakkımızı helal etmiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Vehbi Bakırlioğlu.

Buyurunuz Sayın Bakırlioğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Değerli milletvekilleri, 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için uygulanan devlet yardımlarının turizm merkezlerinde de uygulanması önerisi getirilmiştir. Bununla birlikte, kanun

kapsamındaki bölge ve merkezlerde alanın yönetimi, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesi ve işletilmesi amacıyla yatırımcıların da katılımıyla, Bakanlık tarafından turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulması öngörülmüştür. Yeni altyapı giderleri yerel yönetimlere yüklenmekte ancak yerel yönetimler gelirden alıkoymaktadır. Bir yanda yerel yönetimler yok sayılmakta, diğer taraftan da yerel yönetimlere altyapı, ulaşım gibi giderler yıklmakta yani tokmağı siz tutacaksınız, davulu belediyenin sırtına yükleyeceksiniz.

Değerli milletvekilleri, bu tam anlamıyla belediyeleri ve belediyelerin denetleme mekanizmasını saf dışı bırakma, gelirlerden alıkoyma meselesidir. Yetkileri merkezde, hatta tek elde toplama gayretinizle hem yerel yönetimlere, hem de turizme ihanet ediyorsunuz. Oysa, olması gereken çok yönlü düşünme ve tüm paydaşların bu sürece katılımıyla bir yol haritası belirlemektir. Düşünebiliyor musunuz, eğer bu madde kanunlaşırsa, konaklama tesisleri ve plajlar belgelerini belediyelerden değil Kültür ve Turizm Bakanlığından alacaklar, belediyeler âdeta konu mankeni konumuna gelecekler. Bu teklifin, ziyaretçi başına turizm geliri dünya ortalamasının neredeyse yarısı kadar olan ülkemizin turizmine hiçbir getirisi olmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu elimdeki fotoğrafta gördüğünüz BAĞIMSIZ MADEN-İŞ'in Genel Başkanı Tahir Çetin. 43 yaşındaydı, 3 çocuğu vardı. Genel Başkan dediğime bakmayın, öyle bildiğimiz sendikacılar gibi kendine tahsis edilmiş lüks makam araçları yoktu, emekli maaşıyla geçimini sağlamaya, 3 çocuğunun nafakasını çıkartmaya çalışıyordu.

Değerli milletvekilleri, bu fotoğrafta gördüğünüz Ali Faik; 26 yaşındaydı, yirmi yıl önce bir maden kazasında babasını kaybetmişti. Ali Faik ve Çetin Başkan cuma günü Ankara'dan yola çıktılar ve Kırkağaç yakınlarında trafik kazasında vefat ettiler. Bu fotoğrafları size gösterdim çünkü bu fotoğrafları, bu haberi, bu ölüm haberini ne yazık ki yandaş medyada ve merkez medyada takip edemediniz. Evet, bir trafik kazasıydı ama ölüm sebebi uykusuzluk ve yorgunluktu. Uykusuzdular ve yorgundular çünkü Ankara'da, Ankara girişinde polis tarafından Ankara'ya girmeleri engellendi, dört gün boyunca soğuk betonun üzerinde yatmak durumunda kaldılar ve bu şekilde evlerine giderken kaza geçirirler.

Değerli milletvekilleri, Tahir Başkan ve Ali Faik hak arama mücadelesinin 2 önemli aktörü, 2 önemli figürüdür. Uyar mağdurlarının sesi olmuşlardır, nefesi olmuşlardır. Soma'daki Uyar mağdurları -888 kişidir bunlar- yaklaşık on iki yıldan beri hak arama mücadelesi vermektedirler. Hazreti Ali "Haksızlığa karşı susarsanız hakkınızla birlikte şerefınızı de kaybedersiniz." diye buyurur. Uyar Madencilik mağdurları hem haklarının hem de şereflerinin peşinde yıllardır koşmakta. Eylemler yaptılar, basın açıklamaları yaptılar, Ankara'ya defalarca gitmek istediler, yolda durduruldular. Günlerce beton üzerinde, çadırlarda, olumsuz hava şartlarında eylemlerini sürdürdüler. Kaymakamla karşı karşıya geldiler, valiyle karşı karşıya geldiler, jandarmayla, polisle karşı karşıya geldiler. İşin tuhafı ne biliyor musunuz? Karşı karşıya geldikleri polis, jandarma, kaymakam, vali, hepsi de bu insanlara "Haklısınız." dedi, hepsi de bu insanlara "Haksınsınız." dedi. Bu insanlara sözler verildi; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin bu insanlara söz verdi, Adalet ve Kalkınma Partisinin İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu bu insanlara söz verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – “15 Ocağa kadar sizin mağduriyetleriniz giderilecek.” denildi; aradan zaman geçti, sözler tutulmadı. Aslına bakarsanız bundan on iki yıl önce bu mağduriyetin giderilmesi için ilk söz veren o günkü Başbakan, bugünkü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dı. Bunca söze rağmen bu sözler tutulmadı, bu insanlar yıllarca mücadele ettiler, “Ölmek var, dönmek yok.” dediler ancak ne yazık ki 2 yoldaşımız bu yolda canlarından oldular.

Değerli milletvekilleri, TKİ'nin 2 tane termik santralden tam 1,5 milyar lira alacağı var, 1,5 milyar lira. Bu 888 işçinin alacağı yalnızca 25 milyon lira, yalnızca 25 milyon lira. Önümüz bayram ve bu insanlar gariban insanlar, bu insanların çocukları çocukları var, bu insanların borçları var, kredi borçları var ve çözüm için adres Türkiye Büyük Millet Meclisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Daha önce yaklaşık 2.800 maden işçisinin, Soma'da Soma AŞ'nin mağdur ettiği maden işçilerinin hakları bu yüce Meclis tarafından verildi, şimdi sıra bu 888 kardeşimizde. Ben bu konuda Meclisimize güveniyorum, inisiyatif alacağını düşünüyorum ve bu mağduriyetin bir an önce giderileceğini düşünüyorum ve yitirdiğimiz bu 2 yoldaşımızı, bu 2 emekçimizi bir kere daha rahmetle anıyorum.

Bu duyularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurunuz Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi hakkında partim adına söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, turizmi geliştirmek ancak topyekûn yerel yönetimlerle, yerel halkla, yerel esnafla, katkı ve katılımıla mümkündür. Cumhurbaşkanı allameicihan olsa turizmi tek başına geliştirme konusunda yanına Turizm Bakanını da alarak hiçbir şeyi çözüme kavuşturamaz. Turizmin mutlaka yerel yönetimlerle, yerel halkla birlikte geliştirilmesi hatta öğrenilmesi gerekir.

Birçok konuşmacı Antalya'nın turizmin merkezi, başkenti olduğundan söz etti; sadece Antalya değil, ülkemizin dört bir tarafında çok değerli turizm hazinelerinin olduğunu biliyoruz. Turizmin en önemli kaynağı olarak kültür, tarih, çevre, doğa, deniz ve yaylalarımızı sayabiliriz ama Antalya örneği çok verildi ve iktidar mensubu Antalyalı milletvekili arkadaşlarımız da Antalya'nın ormanlarını, doğasını, tarihini, çevresini öve öve bitiremediler; çok doğrudur, haklılar. Gerçekten Antalya'nın tarihi, kültürel değerleri, denizi, kıyıları ve ormanları övmekle bitirilemez ama bugünkü Antalya'nın ben size bir fotoğrafını çekmek istiyorum. Antalya'nın ormanlarında 1.019 -ki geçtiğimiz yıllardaki rakamla söylüyorum- tane maden ocağı ruhsatı verilmiştir. Bunların hepsi faaliyete geçtiğinde hemen hemen ormanlarımızın yarısının tahrip olacağını söyleyebilirim. Yine son günlerde, ilk defa, Antalya'da bir kömür madenine, linyit madenine de ruhsat verilmiştir. 400 dönüm alanda başlanmasına rağmen, ÇED'ten korunmak adına 1.972 hektarlık bir alan tahsis edilmiştir ki bu Korkuteli'nin 6 tane yaylasının, 2-3 tane de köyünün tarımının ve hayvancılığının yok olması demektir. Hani Antalya'ya turizmin başkenti diyoruz ya, ormanları da çok değerli diye tanımıyoruz ama ormanlarımız bu şekilde heba olmaktadır.

Yine geçenlerde bir soru önergesi vermiştim, Finike, Demre, Kaş ve Kalkan yolu konusunda. Ne Finike'de ne Demre'de ne de Kaş'ta bu 4 şeritli yolu isteyen hiç kimse yoktur. Hem halk hem belediyeler karşı çıkmışlardır bu yola ihtiyacımız yok diye çünkü yüzlerce dönüm birinci sınıf narenciye alanını, tarım toprağını heba ettiği gibi Demre ve Kaş bölgesinde de 11 arkeolojik sit alanından geçmek suretiyle tarihimizi de tahrip etmektedir.

Şimdi, Demre'nin limanı yarım kalmış “Ödenek yok.” denirken yine birçok bölgemizde yarım kalmış yollarımız tamamlanmazken, halkın istemediği bu 4 şeritli yolun yapımına ihtiyaç yokken yapılması çabasını da anlamak mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, neyi teşvik ettiğimiz bu kanunda belirsizdir. Bu kanunda Cumhurbaşkanlığına ve Turizm Bakanlığına turizmle ilgili neredeyse bütün yetkileri veriyoruz ama bir taraftan da yerel yönetimleri tümünden kaldırıyoruz. İzin ve belge verme yetkilerini de kaldırmak suretiyle, ayrıca, birlik kurma yetkilerini de özel sektöre veriyoruz ve ona da, altyapı birlikleri kurulmasına da Turizm Bakanlığının izniyle onay veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Oysa, Anayasa’nın 127’nci maddesi, bu birliklerin kurulması için belediyeleri görevlendirmiştir ve belediyelere de altyapı hizmetleri için orantılı ödenek verilmesini, gelir sağlamasını merkezî yönetime bir yükümlülük olarak vermiştir ve Anayasa’mıza baktığımız zaman -ama hemen hemen her hükmünün her kanunda, yine bu kanunda da ihlal edildiğini görüyoruz- “Çevreyi korumak da -56’ncı maddede- devletin görevidir.” derken yanında “vatandaşı” da yazmıştır. Mademki devlet ormanlarımızı ve çevreyi korumakta hem bigâne kalmakta hem de tahrip etmesine katkı sağlamakta, halk olarak biz bunları korumakta kararlı olmalıyız diye düşünüyorum ve görevimizdir diye düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 2’nci maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin son fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bakanlıkça uygun görülen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde alanın bütüncül bir anlayışla korunmasının, geliştirilmesinin, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesinin ve işletilmesinin özel sektör işbirliği ile sağlanması amacıyla, Bakanlık tarafından adına tahsis yapılanların katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında Bakanlık yetkilidir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

Bülent Turan

Ramazan Can

Çiğdem Erdoğan Atabek

Çanakkale

Kırıkkale

Sakarya

Ahmet Kılıç

Erkan Akçay

Mücahit Durmuşoğlu

Bursa

Manisa

Osmaniye

Ahmet Özdemir

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında sadece Bakanlık tarafından adına tahsis yapılan yatırımcıların katılımı aranacağı hususuna açıklık getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Başkanım, bir izahatınız olacaktı.

Buyurunuz.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cizre iliyle ilgili bilgi de aldık burada tekrar çünkü boşlukta kalmasın diye soru. 150 milyon liralık bir projenin İller Bankası eliyle hazırlanmış bir program içinde hayata geçirilmesi için çalışma yürütülmeye başlanmış. En kısa sürede tamamlanması dileğimizdir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başlanmamış efendim. Orhan Bey daha dün geldi...

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Projesi yapılmış yani yer tespiti yapılmış, çalışılmış.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orhan Bey yanımdaydı ama gerçekten...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökân Zeybek

Orhan Sümer

Ali Şeker

İstanbul

Adana

İstanbul

Hasan Baltacı

Aziz Aydınlık

Çetin Osman Budak

Kastamonu

Şanlıurfa

Antalya

İbrahim Özden Kaboğlu

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Feridun Bahşi

Hüseyin Örs

Yasin Öztürk

Antalya

Trabzon

Denizli

İmam Hüseyin Filiz

Aylin Cesur

Gaziantep

Isparta

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Gökân Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce oyladığımız 2'nci maddenin son paragrafından ne çıkarıldı, AK PARTİ Grubu ne öneri verdi? “Birliğe zorunlu üye olacak yatırımcılar, aidat ödenmesine ilişkin esaslar, Birliğin gelir ve giderleri ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.” Ne dedik biz burada? Daha bir saat önce konuşurken, bir arpalık yaratmaya çalışıyorsunuz, burada oluşacak olan geliri buralarda görev yapamayan yandaşlarınıza gelecekte bir ekmek kapısı olarak düşünüyorsunuz dedik, düzenlediler.

Şimdi 3'üncü maddeyle ilgili bir değişiklik önergesi daha geliyor. Aslında, bakın değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri -Komisyonda neyi söylediysek, neyin üzerinde durduysak- bu yasanın oluşmasına, Komisyon gündemine gelmesine katkı sunan milletvekillerinin ve Komisyon üyelerinin dahi, biraz önce burada yaşanan kaos da gösteriyor ki bu yasa içlerine sinmiş değil.

Buradan iddia ediyorum... Şimdi 3'üncü maddeyle ilgili de değişiklik önergesi var. Biz hep, küçük işletmelerle, oda sayısı belli bir sayının altında olan işletmelerle ilgili, Turizm Bakanlığından yetki alınmasıyla ilgili, Anadolu'nun 2 bin, 3 bin nüfuslu bir ilçesindeki tesislerle ilgili düzenlemeyi gelin madde metnine ilave edelim dedik. Şimdi AKP bu öneriyi getiriyor ama altına da başka bir madde ekliyor; hıfzısıhha kurulları ve içkili yerler krokisine dâhil olmayla ilgili düzenleme getiriyor. Bu da yanlış; getirdiğiniz önerinin de uygulama şansı olmayacak, birbiriyle paralel iş yapan insanlardan mesafeye uyanlar ya da uymayanlar arasında adaletsizlik yaratacaksınız. Geçmişte Turizm Bakanlığından işletme ruhsatı almış olanların bu işletme yerlerini devrettiklerinde oluşacak olan sıkıntıları asla öngörmüyorsunuz. Şimdi bu yasanın nisan ayında Komisyona gelip bugün Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmesinin altında yatan sakat düşünce, bu yasanın arkasında Otelciler Birliği yok, bu yasanın arkasında TÜR SAB yok, bu yasanın arkasında yerel yönetimler yok, turizmin paydaşları yok, acenteler yok. Bakanlık buraya bir yasa teklifi getiriyor, ilgili milletvekilleri bunun altına imza atıyorlar. Şimdi bazı değişiklikler yapıyor. İddia ediyorum, 2021 yılı sonu gelmeden bu yasanın bazı maddelerini değiştirmek için yeni bir teklifle bizim karşımıza geleceksiniz. Sizi üç ay Komisyonda tutan bu yasanın Meclis gündemine gelmesini engelleyen sıkıntılar giderilemedi ve bunları siz de gideremeyeceksiniz.

Şimdi, söz açılmışken, tabii, Türkiye'yi dolaşıyoruz değerli arkadaşlar, Türkiye'nin her coğrafyasına gidiyoruz. Erzurum'a gittik geçen hafta, Erzurum Aşkale Topalcavuş köyü; baya büyük bir köy, insanlar yaşıyor, yaz kış yaşıyor, okulu var. Topalcavuş köyünün içinde kanalizasyon açıktan akıyor. Biz gittiğimiz için, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri, derhâl, Erzurum Büyükşehir Belediyesi yetkilileri haberdar oldular "Tamam, sorunun farkındayız." dediler, ama biz ayrıldık, bir hafta geçti, köy muhtarlığına haber gelmiş "Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerini ağırlamayı biliyorsanız, gelsinler, kanalizasyon sorunuzu çözsünler." Bu ayıp. Buradan Aşkale Belediyesini de Erzurum Büyükşehir Belediyesi Atık Su Dairesini de uyarıyorum: Topalcavuş köyünün kanalizasyon meselesini çözünüz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle demez bizim Başkan.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Başka bir yer, Trabzon Beşikdüzü. Trabzon Beşikdüzü'nde dolguyu nereye yapacaklar? Öyle ya inşaatlar yapılıyor, dolguyu denize yapacaklar. Hangi denize yapacaklar? Beşikdüzü Sahili'nde insanların en fazla gittiği, Beşikdüzü'nün en güzel koyuna dolgu yapacaklar.

SALİH CORA (Trabzon) – Sahil tahkimatı yapıyorlar.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Evet, sahil tahkimatı değil, orada...

Şimdi, değerli arkadaşlar, buradan uyarıyorum: Beşikdüzü Sahili'ndeki endemik yapıyı, oradaki balıkların yumurtlama alanlarını, bütün bunları bozmak için yapmış olduğunuz o mendirekin arkasındaki alanı oradaki tesislere kadar doldurma fikrinden vazgeçiniz. Cumhuriyet Halk Partisi heyeti olarak gittik, ekonomi masası olarak Trabzon'u dolaştık bir...

SALİH CORA (Trabzon) – Ne söylediler size? Biz sorumuz varsa onu sahada...

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Evet, şimdi buradan söylüyorum: Bir yanlış varsa düzeltsinler, bir an önce bu yanlıştan vazgeçsinler.

Şimdi, başka bir şey daha var. Değerli arkadaşlar, bu yasa Türkiye'yi 2023 yılına kadar turizmde çağ atlatacak bir yasaysa turizmin kan ağladığı 2021 yılının Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında niye biz bu yasayı üç ay beklettik Komisyonda?

Sayın Yayman burada dedi ki: “Yaylaklar ve kışlakları biz, on iki aya yaymak için, turizme açıyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yenikapı’yı da Mustafa Başkan doldurmuştu herhâlde, burada oturuyor.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; yaylaklar ve kışlaklar otel yapılınsın diye değil; göçerlerin, Türkmenlerin, Karakeçililerin, Sarıkeçililerin hayvanları kışın kışlağa insin, yazın yaylağa çıksın, otlasın diye buralar tanımlanmıştır ve korunması gereken alanlardır. Yani bizim hayvanlarımızın, ağırlıklı olarak küçükbaş hayvanlarımızın kullanacağı, korunması gereken yaylaklar ve kışlaklarımızdaki alanları bile ranta açmaya çalışıyorsunuz. Elinizi lütfen bu alandan çekin.

Tekrar söylüyorum: Bu yasa teklifinin içinde otelciler yok, bu yasa teklifinin arkasında seyahat acenteleri yok, TÜRSAB yok, taksici yok, deniz otobüsçüleri yok, deniz işletmecileri yok; bir avuç çıkar grubu var ve bu yasa teklifinin içinde ceza, zam, ceza, ceza, ceza var. Bu yasa Turizmi Teşvik Yasası değil, olsa olsa turizmi sopayla öldürme yasasıdır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 3’üncü maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu gece bizim için yani biz Trabzonlular için, bordo-mavi renklere gönül veren Trabzonspor taraftarları için güzel bir geceydi; bunu sizinle paylaşmak istiyorum. TFF U19 Gelişim Ligi’nde Trabzonspor’umuz bu akşam 1-0 galip gelerek şampiyon oldu. (İYİ Parti, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bu gençlerimizi Meclisten, bu kürsüden kutluyorum. Yönetici, teknik heyet, taraftar ve futbolcularımıza teşekkür ediyorum. Mücadele edecekleri UEFA Gençlik Ligi’nde de başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, getirilen kanun teklifinin gerekçesini okudum. Yaklaşık iki buçuk sayfalık genel gerekçede, ülkemizin turizm açısından sahip olduğu potansiyele değinilip hizmet kalitesinde dünyadaki rakiplerinin önünde yer aldığı ifade edilmiş. Orta vadeli planda turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki katkısı vurgulanmış. Gerekçede, kanun teklifinin, sektörü geliştirmeye, yabancı sermayenin ülkemize gelmesine ve yerli yatırımcılarımızın sunduğu hizmet kalitesinin artırılmasını sağlamaya, yeni istihdam yaratmaya ve ülke ekonomisine katma değer yaratmaya yönelik hazırlandığı ifade edilmiş. Çok güzel bu ifadeler. Oysaki AK PARTİ iktidarının uygulamış olduğu politikaların yarattığı makro ve mikro sorunlar nedeniyle ülke ekonomisinin onarılmaz zararlar gördüğü bir dönemde Türk turizmi tutarsız politikalarından dolayı her geçen gün daha da geriye gitmektedir. Bunu da görmezden gelemeyiz.

Değerli arkadaşlar, teklife baktığımızda, turizmin geleceğiyle ilgili, eğitim, AR-GE, salgın sonrası turizm gibi konularda hiçbir düzenlemenin olmadığını görüyoruz.

Yine, birçok gencimizi ilgilendiren –bana bu konuda çok mail gelmişti- turizm öğrencilerinin turizm kurumlarında staj yapma sorununun çözümüne ilişkin bir düzenleme de maalesef yok.

Bir de adına teşvik yasası denilen bu yasa değişikliği teklifinin neresinde teşvik var, bunu da gerçekten merak ediyorum.

Teklifte yer alan, koruma alanlarının tek bir ana yatırımcıya tahsis edilmesinde, ön izin verilmesinde inisiyatifin tamamen Sayın Cumhurbaşkanına verilmesinin nedeni nedir, onu da merak ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanının bu işlerle uğraşması ne derece doğrudur? Sayın Cumhurbaşkanı herhangi bir turizm alanının bir yatırımcıya tahsis edilmesi işine bakacaksa yahu Kültür ve Turizm Bakanlığı neye bakacaktır, bunu da sormak istiyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; teklifin 3'üncü maddesinde 2634 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde değişikliğe gidilerek konaklama ve plaj işletmelerinin belgelendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Aynı maddeye eklenen başka bir hükümle beş yıldızlı otel ve tatil köylerine, müşterilerine yönelik transfer hizmeti verme imkânı getirilmek istenmişti. Ancak Komisyon görüşmeleri sırasında biz buna ısrarlı bir şekilde karşı çıktık ve bu karşı çıkmamız sonucu ilgili düzenleme de teklif metninden çıkarılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, turizm teşvik tedbirleriyle istisna muafiyet haklarından yararlanmak için turizm yatırım belgesi veya işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluk gereğince 2'nci maddede kurulan turizm hizmetleri yönetim birliklerine üye olma zorunluluğu ayrıca pekiştirilmiştir. Yetkili idare olan belediyeler tarafından iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerine ise bir yıl içinde turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarının misafirhaneleri, vilayetler evi ve orduevleri için turizm işletme belgesi alma zorunluluğu olmadığı ifade edilirken belediye iştiraklerinin zorunlu olup olmadığına ilişkin muğlaklık ortadan kaldırılmış ve zorunlu olmadıkları belirtilmiştir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında “Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik ve benzeri alt yapıya katılım payı istenir.” hükmü getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok özür dilerim, bitiriyorum Sayın Başkan.

Mevcut kapasitesinde artırımı gitmeyi planlayan işletmelere yeni bir altyapı hizmeti sunmadan, mevcut altyapıya sırf kapasite artışı yapıldığı ya da tesisin türünde değişikliğe gidilmesi nedeniyle katılım payı talep edileceği ifade edilmektedir.

Değerli arkadaşlar, çok az bir sürem kaldı, bu süre zarfında biraz evvelki hatibin Beşikdüzü'yle ilgili söylemiş olduğu kısma ben de bir değinmek istiyorum. Gerçekten biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi adına konuşan hatibimizin söylemiş olduğu konuyla ilgili ben de görüşümü ifade edeyim. Ben de dün değil evvelki gün aynı bölgeyi ziyaret ettim.

SALİH CORA (Trabzon) – Senden önce de ben gittim.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Trabzon Milletvekilimiz Sevgili Salih kardeşim de bizden önce gitmiş, sağ olsun, ziyaret etmiş. Gerçekten orada bir çevre katliamı yapılıyor, Beşikdüzü'nde o güzel limanın, beraber gittiğimiz, oturduğumuz, çay içtiğimiz, insanların faydalandığı o sosyal alanın deniz dolusuyla öldürülmesine herhâlde Salih kardeşimin de gönlü el vermez diyorum. Bence bu projeden bir an önce vazgeçilmeli, Beşikdüzü sahili Beşikdüzülülerin ve tüm Trabzonluların hizmetinde yaşamalıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin işlenecek hükmünün ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere "Belediyeler tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı almayan işletmelere turizm işletme belgesi verilmez." fıkrasının eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Oya Ersoy

Sait Dede

İstanbul

İstanbul

Hakkâri

Kemal Peköz

Hasan Özgüneş

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Adana

Şırnak

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın vekiller; tek adam rejimi ülkeyi bir şirket gibi yönetmek istiyor. Dolayısıyla, ülkeyi bir şirket gibi yönetme amacına uygun bir Kültür ve Turizm Bakanlığı var. Bakan özel bir turizm şirketinin patronudur ve patron dostu politikalar doğrudan patron eliyle yürürlüğe konuluyor. Kamu yararına göre değil, turizm alanında tüm düzenlemeler turizm patronlarının ihtiyacına göre düzenleniyor. Sektörde denetimsizlik ve güvencesizlik pandemiyle beraber turizm emekçileri için kölelik koşullarını yaratırken bu torbanın içerisinde turizm emekçileriyle ilgili en ufak bir şey bulunmuyor.

Ben 3'üncü madde üzerine konuşuyorum. HDP'li belediyelerin kayyumlar, valiler, kaymakamlar eliyle gasbı ne kadar antidemokratik, faşist öze sahipse batıda diğer muhalefet partilerinin yönetimindeki belediyelerin yetkilerine el konması, Ankara'dan ambargo konmasına maruz kalması da o kadar merkezietçi, antidemokratik ve faşist bir öze sahiptir. Dolayısıyla bu maddeyle plajlar ve konaklama tesisleri iş yeri açma ve çalıştırma yetkisi almış olsalar dahi, Bakanlığın verdiği turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmesiyle yerel yönetimlerin tasarruflarına el konmuş oluyor. Yerel yönetimleri baypas eden bir kanun teklifiyle karşı karşıya oluyoruz. Belediyeler tarafından düzenlenen iş yeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının yürürlükten kaldırılacağı anlamına geliyor.

Belediyenin hüküm ve tasarrufları 4'üncü maddede daha açık bir şekilde ele alınıyor, belediyelerin elinden alınıyor. Her ne kadar burada konuşan hatip tarafından belediyelerin hiçbir yetkisinin ortadan kalkmadığı belirtilse de 4'üncü maddede "Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir." denmektedir yani böylelikle belediyenin hüküm ve tasarrufu ortadan kaldırılmış oluyor. 4'üncü madde her ne kadar lüks çadır alanlarını içeren bir madde olsa da söz konusu hüküm genel anlamda tüm alanlara uygulanabilir ki AKP'nin uygulayacağını da biliyoruz. Bu nedenle 3'üncü madde yeniden düzenlenmelidir. Hüküm karmaşası meydana gelmemesi için bu düzenleme yapılmalı, yerel yönetimler için sorun oluşturan kısımlar ortadan kaldırılmalıdır.

Yasada aynı zamanda turizm işletmesi belgesi olmayan işletmelerin faaliyete açılmayacağı öngörülmektedir. Şimdi, Covid-19 pandemisi turizm sektörünü bu kadar vurmuşken küçük ölçekli işletmelere ekstra maliyetler yükleyecek bu tasarruflardan da uzak durulması gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi, bayram yaklaşıyor, Türkiye’de büyük bir ekonomik kriz de var; işsizlik, yoksulluk had safhada, 10 milyonu aşkın işsiz var; kadın işsizliği kangrenleşti, gençler evden çıkamıyor. Bu kadar derin sorunlar var ve bayram ikramiyeleri açıklandı. Senede 2 kez verilen bayram ikramiyelerinin bu zam koşullarında, bu enflasyon koşullarında son derece yetersiz olduğunu düşünüyorum ve o nedenle verdiğimiz kanun teklifini burada bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Bakın, son üç yılda elektriğe yüzde 97, doğal gazda yüzde 93, ayçiçek yağına yüzde 108, mercimeğe yüzde 94, salçaya yüzde 82 zam geldi, âdeta bir zam yağmuruyla karşı karşıyayız. Temel ihtiyaçlara yapılan bu zamlar bir kere geri alınmalıdır. Asgari ücrete de senede sadece bir kere zam yapıldığı ve asgari ücretin de açlık sınırı altında olduğunu düşündüğümüz zaman bu zamların, enflasyonun toplumu ne kadar büyük bir buhrana soktuğu ortadadır.

Şimdi, bayram yaklaşırken, enflasyon da maaşları böylesine eritmişken bayram ikramiyelerinin Türkiye’de milyonlarca emekli ve yaşlılık aylığıyla geçinen yurttaşlarımızın ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler.

Derin ekonomik kriz koşullarında yüksek enflasyon ve rekor zamlara karşılık, bu şartlar altında yapılan bayram ikramiyesi zammı yetersizdir. Ayrıca, sadece emeklilere bu bayram ikramiyesi verilmektedir. O yüzden, yaşlılık aylığı alanlara ve emeklilere en az 2 bin lira olmak üzere bu düzenleme yapılmalı ve emekli bayram ikramiyelerinin en az 2 bin liranın üzerinde olması gerekmektedir diye düşünüyoruz. Torbaya bunun konulmasının daha anlamlı ve daha önemli olacağını ve yaşlıların, emeklilerin nefes alması için bir fırsat olacağını düşünüyoruz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin çerçeve 3’üncü maddesiyle değiştirilen 2634 sayılı Kanun’un 5’inci maddesine yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Butik oteller ve özel konaklama tesisleri hariç oda sayısı onbeş ve altında olan turizm işletmesi belgeli konaklama işletmeleri ile turizm işletmesi belgeli plaj işletmeleri 19 uncu madde hariç bu Kanuna, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesine, 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesine ve 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhbarı Kanununun 9 uncu maddesine tabidir. Ancak bu işletmeler için 4250 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki mesafe şartı aranır.”

Bülent Turan

Erkan Akçay

Ramazan Can

Çanakkale

Manisa

Kırıkkale

Ahmet Özdemir

Mücahit Durmuşoğlu

Ahmet Kılıç

Kahramanmaraş

Osmaniye

Bursa

Çiğdem Erdoğan Atabek

Sakarya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI TAHİR AKYÜREK (Konya) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle turizm işletmesi belgesi plaj işletmeleri ile butik oteller ve özel konaklama tesisleri hariç oda sayısı on beş ve altında olan turizm işletmesi belgeli konaklama işletmelerinin basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesislerin alkol satışını düzenleyen mevzuat hükümlerine tabi olmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Mevzubahis olan plaj işletmeleri ile konaklama işletmelerine verilecek olan turizm işletmesi belgelerinin diğer turizm işletmesi belgelerinden ayrılması hususunda uygulamada mevzuat yönünden doğacak muhtemel tereddütlerin giderilmesi amacıyla ayırıcı ibarenin kullanılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.15

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.16****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Enez KAPLAN (Tekirdağ)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 102’nci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

255 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Temmuz 2021 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.17

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, bir il millî eğitim müdürünün sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımı,

- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 6 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen LGS ile ilgili çeşitli iddialara,

- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, depremde zarar gördüğü gerekçesiyle boşaltılan Tekirdağ'da bulunan bir lisede yemek çıkarma işinin devam ettiği yönündeki iddialara,

- Muğla Milletvekili Mürsel Alban'ın, öğrenciler arasında antidepresan kullanımının yaygınlaşması ile ilgili Bakanlıkça yapılan çalışmalara,

- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Kiraz ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Kınık ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Ödemiş ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Menemen ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

İzmir'in Tire ilçesinde bulunan ve 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar gören okul binalarına,

-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Bakanlık tarafından düzenlenecek olan bir çalışmaya,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un cevabı (7/47033), (7/47034), (7/47035), (7/47037), (7/47038), (7/47039), (7/47040), (7/47041), (7/47042), (7/47043), (7/47046)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ıncı Maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Barış KARADENİZ
Sinop Milletvekili

Sinop İl Millî Eğitim Müdürü Ercan YILDIZ eğitimci kimliğini ve makamını hiçe sayarak sosyal medya hesabından Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu partisi ve ülkenin Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal KILIÇDAROĞLU'na yönelik "ağızından çıkanı kulağı duymayan vasıfsız muhterisler, ne derse desin." ifadesini kullanmıştır. Bu çirkin, talihsiz ve seviyesiz açıklama ne çocuklarımızı emanet ettiğimiz bir eğitimciye ne de bir devlet memuruna yakışmamaktadır.

Siyaset yapması yasak olan devlet memurunun yaptığı bu talihsiz açıklama şüphesiz ki dönemin siyasi erklerine yaranmak içindir.

1. Sinop İl Milli Eğitim Müdürü Ercan YILDIZ'ın sosyal medya hesabından yapmış olduğu paylaşım ile ilgili herhangi bir adli ve idari işlem başlatılmış mıdır?
2. Bakanlığınız bünyesinde çalışan bir ildeki en yüksek eğitim-öğretim hizmeti veren devlet memurunun siyasi propaganda yapması yasak değil midir?
3. Ercan YILDIZ kin ve nefret içeren paylaşımını iktidar partisinden güç alarak mı bu kadar açıkça ifade etmiştir?
4. Çocuklarımızı ve gençlerimizi emanet ettiğimiz Milli Eğitim Bakanlığımızın memurlarının bu tür ayrımcı, kin ve nefrete teşvik edici tutum ve davranışların önüne geçmek için ne gibi tedbirler alınmaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularının Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14/6/2021

İsmail KONCUK
Adana Milletvekili

6 Haziran 2021 tarihinde yapılan Liselere Geçiş Sınavında (LGS) matematik sorularının, pandemi sürecinde öğrencilerin ulaşabildikleri eğitim düzeyinin çok üzerinde olduğu açık kaynaklarca belirtilmektedir.

Matematik sorularının zorluğu üzerinde tartışmalar sürerken, LGS sorularının bir yayınevinin kitaplarında bulunan sorularla büyük ölçüde benzerlik taşıdığına dair ciddi iddialar ortaya atılmıştır. Sinan Kuzucu Yayınları sahibinin sosyal medyasında yayınladığı videoda “Dün inceledim bütün soruları, hep içinde yanıtları var.” dediği görülmüştür.

Bu bağlamda;

1. 1 milyon 243 bin 801 öğrencinin katıldığı 2021 LGS’de özellikle matematik sorularının, adil bir şekilde sorulduğunu düşünüyor musunuz?
2. Pandemi döneminde verilen eğitim düzeyi ile sınav sorularının zorluk derecesi örtüşmekte midir?
3. 2021 LGS ile “Sinan Kuzucu Yayınlarının” soruları ile LGS sorularında benzerlik olduğu iddiaları doğru mudur? Konuyla ilgili iddialar ve çıkan video sonrasında inceleme başlatılmış mıdır?
4. 2021 LGS’de hangi derslerde ve kaç soruda, Sinan Kuzucu Yayınlarının soruları ile benzerlik bulunmaktadır? Benzerlik taşıyan soruların iptali söz konusu mudur?
5. 2021 LGS’nin iptal edilmesi düşünülmekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Candan Yüceer

Tekirdağ Milletvekili

Tekirdağ merkez Süleymanpaşa ilçesinde bulunun Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Hizmet Binası ile Lojmanlarının depremde hasar gördüğü için 2020 yılının Kasım ayında boşaltılmasına karar verilmiştir. İlgili yazı, 01.12.2020 tarihinde okul çalışanlarına tebliğ edilmiştir. Karara istinaden okulda yapılan yemek çıkarma işine sonlandırılmış ve 21 usta öğreticinin işine son verilmiştir. Ancak 05.01.2021 tarihinden itibaren geri çağırılan 7 kişiyle yemek çıkarma işinin devam ettiği iddia edilmektedir. Okulda çıkarılan yemeklerin Valilik ile birlikte bir takım kamu ve özel kuruluşlara servis edildiği belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Yıkım kararı verilmiş bir binada hizmetin devam ettiği iddiası doğru mudur?
2. Hizmet devam ettiyse kimin/kimlerin talebiyle ve hangi gerekçeyle devam etmiştir? Hangi kurum ve kuruluşlara yemek servisi yapılmıştır?
3. İşten çıkarıldığı ve ardından işe alındığı iddia edilen 7 kişi hangi kriterlere göre belirlenmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Mürsel ALBAN
Muğla Milletvekili

Türkiye’de 2020 yılında antidepresan ilaç kullanımındaki ciddi artış kaygı vericidir. Resmi rakamlara göre 2019’da yaklaşık 50 milyon kutu antidepresan ilaç satılmış, bu rakam 2020’de 55 milyona çıkmıştır. Üzücüdür ki, genç yaştaki insanların her yıl antidepresan ilaçları kullanma oranları artmaktadır. Sınav stresi, aile baskısı, okul ve eğitim zorlukları çocukların psikolojisini olumsuz yönde etkilemektedir.

Buna göre;

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan merkezi sınavların, öğrencilerin psikolojilerine olumsuz etkilerinin neler olduğu konusunda bakanlığınızın bir araştırması, bununla ilgili sonuçların bulunduğu bir bilimsel veri var mıdır?
- 2- Antidepresan ilaçların öğrenciler arasında kullanımının arttığı, özellikle ağırlaşan sınav sisteminin buna neden olduğu hakkında iddialar vardır. Bu konu hakkında bir araştırmanız var mıdır?
- 3- Konuyla ilgili Sağlık Bakanlığı ile ortak bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılmayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılmayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

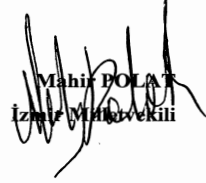
Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Kiraz ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılmayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılmayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Kiraz ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Kiraz ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Kınık ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılamayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılamayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Kınık ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Kınık ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Ödemiş ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılamayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılamayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Ödemiş ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Ödemiş ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Menemen ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılmayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılmayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Menemen ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Menemen ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya SELÇUK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahir POLAT
İzmir Milletvekili

- 1) İzmir'in Tire ilçesinde Bakanlığınıza bağlı kaç okul 30 Ekim 2020 tarihli depremde hasar görmüştür? Hasarların giderilmesi için Bakanlığınızca ne kadar tamirat ve tadilat harcaması yapılmıştır?
- 2) Kullanılmayacak durumda olan okul sayısı kaçtır?
- 3) Kullanılmayacak durumda olan okullar var ise bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için eğitim ve öğretimin aksamaması adına ne gibi önlemler alınmıştır?
- 4) İzmir'in Tire ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda beklenen İzmir depremine karşı ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 5) İzmir'in Tire ilçesinde Bakanlığınıza bağlı okullarda pandemi tedbirleri kapsamında başlayacak yüz yüze eğitim için ne gibi hazırlıklar yapılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ederim.

Levent GÖK

Ankara Milletvekili

“Bilim Sanat Merkezleri Programlarının Revize Edilmesi ve Yardımcı Ders Materyallerinin Hazırlanması” amacıyla Antalya’da beş yıldızlı bir otelde düzenlenecek çalıştaylar için Milli Eğitim Bakanlığı(MEB) tarafından yapılacak ödemeler kamuoyunda tartışmalara sebep olmuştur. Program kapsamında ilk toplantı 17-21 Mayıs tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenirken 14-18 Haziran ve 12-16 Temmuz tarihlerinde yapılacak toplantılar otelde gerçekleştirilecektir. Toplantılar süresince konaklamaların çalıştayların gerçekleştirileceği beş yıldızlı otelde alkolsüz her şey dahil konsepti ile yapılacağı, katılımcıların tek kişilik odalarda kalacağı, otellerde çift kişi konaklama serbestliği gelmesi halinde çift kişilik odalarda kalılabileceği öğrenilmiştir. Toplantılara katılacak görevlilerin ulaşım, transfer ve yevmiyeleri Bakanlık tarafından karşılanmakta, 5 günlük etkinliğin maliyeti 1 milyon 51 bin TL’ye ulaşmaktadır.

2020 yılı Mart ayı itibariyle ülkemizde görülmeye başlanan Covid-19 pandemisi sonrasında yüz yüze eğitime ara verilmiş, maddi imkansızlıklar ve materyal eksiklikleri sebebiyle milyonlarca öğrencimiz uzaktan eğitime erişememiştir. Süreçte MEB ihtiyaç sahibi öğrencilere ve ailelerine yeterli desteği sağlayamamış, öğretmenler uzaktan eğitim sistemine kendi imkanlarıyla ulaşmak zorunda kalmışlardır. Eğitime erişim konusunda yaşanan sorunlara kaynak ayırmayan, eğitimcilerin ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamayan MEB’in 130 öğretmen ve 45 akademik personelin katılacağı toplantılar için 1 milyon 51 bin TL değerinde bir bütçe ayırması kabul edilemez. Sözü geçen çalıştayların gerçekleştirilmesi için uygun imkanlara sahip MEB tesisleri bulunmaktayken, bu toplantıların yaz

sezonunda, ülkemizin en önemli tatil merkezlerinden birinde ve lüks otellerde düzenlenmesinin yurttaşlarımıza izah edilmesi gerekmektedir.

Bu bilgiler ışığında:

1. Bilim Sanat Merkezleri Programlarının Revize Edilmesi ve Yardımcı Ders Materyallerinin Hazırlanması amacıyla Antalya'da beş yıldızlı otelde düzenlenecek çalıştayların maliyetlerini harcama kalemleriyle birlikte açıklar mısınız?
2. Çalıştay düzenlenmesi için uygun imkanlara sahip olan çok sayıda MEB tesisi bulunmasına rağmen söz konusu toplantıların Antalya'da beş yıldızlı bir otelde düzenlenmesinin sebepleri nelerdir?
3. Program kapsamındaki ilk toplantıların çevrimiçi düzenlenmesine rağmen ikinci ve üçüncü toplantıların otelde gerçekleştirilecek olmasının sebeplerini açıklar mısınız?
4. Sözü geçen çalıştaylara katılacak olan öğretmen ve akademisyenlerin görev yaptıkları şehirleri açıklar mısınız?
5. 2002 – 2021 döneminde MEB tarafından düzenlenen çalıştayların içeriklerini ve maliyetlerini açıklar mısınız?
6. Nisan 2020 – Haziran 2021 döneminde uzaktan eğitime erişemeyen öğrencilerimize ve öğretmenlerimize MEB tarafından doğrudan verilen destekleri ve bu desteklerin maliyetlerini açıklar mısınız?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 99074258-610-E. 83
Konu : Soru Önergesi

12 / 07 / 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0831419 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Sinop Milletvekili Barış KARADENİZ'in 7/47033, Adana Milletvekili İsmail KONCUK'un 7/47034, Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'in 7/47035, Muğla Milletvekili Mürsel ALBAN'ın 7/47037, İzmir Milletvekili Mahir POLAT'ın 7/47038, 7/47039, 7/47040, 7/47041, 7/47042, 7/47043, Ankara Milletvekili Levent GÖK'ün 7/47046 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ziya SELÇUK
Milli Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

SİNOP MİLLETVEKİLİ BARIŞ KARADENİZ'İN 7/47033 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Kamu görevlileri, kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve yönetmeliklerle belirlenen esaslar çerçevesinde verilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Devlet memurlarının mevzuatla belirlenen ödev ve sorumluluklarını ihlal ettiği, kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönünde ciddi bulgu ve belgelere dayanan, soyut ve genel nitelikte olmayan, kişi ve olay belirten ihbar ve şikâyetlerle ilgili inceleme-soruşturma işlemi başlatılmakta iddiaların doğrulanması halinde, hukuk güvenliği kapsamında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili maddelerinde belirlenen yaptırımlar uygulanmaktadır.

ADANA MİLLETVEKİLİ İSMAİL KONCUK'UN 7/47034 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

06 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav soruları; 2021 Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav Başvuru ve Uygulama Kılavuzu'nun 8. maddesinde belirtilen *"Her alan için 8 inci sınıf öğretim programlarında belirlenen kazanımlar esas alınarak öğrencinin okuduğunu anlama, yorumlama, sonuç çıkarma, problem çözme, analiz yapma, eleştirel düşünme, bilimsel süreç ve benzeri becerilerini ölçecek nitelikte sorular yer alacaktır."* ifadesine uygun olarak hazırlanmıştır.

Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav sorularımızla bir yayınevine ait kitapçığın paralellik gösterdiği iddiaları doğru değildir. Sınav sorularımızın benzerliğine yönelik iddialar asılsız olup, somut hiçbir belgeye dayanmamaktadır.

Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav, gizlilik ve güvenlik kriterleri doğrultusunda sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu iddialarla ilgili inceleme başlatılmış olup, iptal edilmesi düşünülen herhangi bir soru bulunmamaktadır.

Kamu görevlileri, kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve yönetmeliklerle belirlenen esaslar çerçevesinde verilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Devlet memurlarının mevzuatla belirlenen ödev ve sorumluluklarını ihlal ettiği, kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönünde ciddi bulgu ve belgelere dayanan, soyut ve genel nitelikte olmayan, kişi ve olay belirten ihbar ve şikâyetlerle ilgili inceleme-soruşturma işlemi başlatılmakta iddiaların doğrulanması halinde, hukuk güvenliği kapsamında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili maddelerinde belirlenen yaptırımlar uygulanmaktadır.

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ CANDAN YÜCEER'İN 7/47035 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Tekirdağ Valiliği'nce konuya ilişkin olarak;

Yıkım kararı verilmiş bir binada hizmetin devam ettiği iddiasının doğru olmadığı, okulun 10.02.2020 tarihinde yeni binasına taşındığı, okulun yıkım işlemlerinin ise 21.05.2020 tarihinde tamamlandığı,

Ayrıca okulda belirtilen tarihlerde yemek hizmetinin verilmediği, işten çıkartılıp daha sonra işe alınan personelin bulunmadığı belirtilmektedir.

MUĞLA MİLLETVEKİLİ MÜRSEL ALBAN'IN 7/47037 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Okullarda yürütülen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, gelişimsel ve önleyici hizmetler ile iyileştirici ve destek hizmetleri kapsamında sunulmaktadır.

Okul rehberlik ve psikolojik danışma servisleri tarafından gelişimsel rehberlik anlayışı doğrultusunda öğrencilerin sosyal-duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunulmaktadır. Ayrıca öğrencilerin rehberlik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla öğretmen ve velilere müşavirlik hizmetleri verilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı tüm okullarda öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla kendini tanıması, iletişim becerileri, karar verme ve problem çözme gibi sosyal beceriler ile yaşam becerileri geliştirmelerine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar veli ve öğretmenleri de kapsayacak şekilde sunulmaktadır.

Öğrencilerin akademik gelişimlerini desteklemek amacıyla okula uyum, zaman yönetimi, verimli ders çalışma yöntem ve teknikleri gibi konularda öğrencilere, ailelere ve öğretmenlere yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrencilerin kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla ilgi, yetenek, mesleki değerler ve kişilik özellikleri açısından kendini tanıması, üst öğrenim olanakları ile meslekleri tanıması, kişisel özellikleri ile mesleklerin gerektirdiği nitelikler arasında ilişki kurmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrencilerin üst öğrenim kurumlarına geçişleri aşamasında ilgi, değer ve yetenekleri doğrultusunda mesleki rehberlik çerçevesinde tercih danışmanlığı hizmetinin sunulması çalışmaları yürütülmektedir.

Covid-19 salgını sürecinde sınavlara hazırlanan öğrencilere rehber olması amacıyla “LGS’ye Hazırlanan Öğrenciler İçin Zaman Yönetimi ve Motivasyon” ve “Sınava İlişkin Duygularımız” konulu e-broşürler hazırlanmıştır.

Sınava hazırlanan ortaokul ve lise öğrencilerimize yönelik olarak okullarda görevli rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından sınav kaygısı ölçeği uygulanarak sınav kaygısı ile baş etmeye yönelik olarak grupla ya da bireysel psikolojik danışma hizmetleri de yürütülmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MAHİR POLAT'IN 7/47038, 7/47039, 7/47040, 7/47041, 7/47042, 7/47043 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGELERİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı tüm okul ve kurumlarda her yıl 1-7 Mart Deprem Haftası'nda Personel Tahliye Tatbikatı, 13 Ekim Dünya Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde ise doğa, insan ve teknoloji kaynaklı tüm afet türlerine ilişkin eğitimler verilerek gerekli görülen konularda tatbikat yapılmaktadır. Ayrıca 2021 yılının Türkiye Afet Eğitim Yılı olarak belirlenmesi nedeniyle, AFAD ile koordineli olarak tüm okul ve kurumlarımızda Afet Bilinci Eğitimleri devam etmektedir.

İzmir ili ve ilçelerine koronavirüs salgını kapsamında toplam 7.171.921,53 TL ödenek gönderilmiştir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında; öğrenciler, çalışanlar ve velilerin sağlığının korunması ve bilgilendirilmeleri amacıyla aşağıda detayları verilen bir dizi çalışma yapılmış olup, Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir biçimde acil süreçler Bakanlığımızca yönetilmektedir.

Buna göre;

a) "Okulda Hijyen Şartları" konulu yazı ile bulaşıcı hastalıkların kolayca yayılması olasılığına karşı tedbir içeren Sağlık Bakanlığı'nın bilgi içerikli dokümanları ile okul ve kurumlarımızda kişisel hijyen uygulamaları ve bulaşıcı hastalıklar hakkında, il millî eğitim müdürlüğü işyeri sağlık ve güvenlik birimi uzmanlarınca eğitim, gözetim ve rehberlik faaliyetleri başlatılmıştır.

b) "Koronavirüs Koruma ve Kontrol Önlemleri" konulu yazı ile Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarının, Sağlık Bakanlığının <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/2019-n-cov.html> internet adresinde yer alan afiş ve broşürler kullanılarak bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

c) "2019-nCoV Önlemleri" konulu yazı ile Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında öğrenci, öğretmen ve çalışanların sağlığının korunması için gerekli uyarıların yer aldığı bilgilendirmeler yapılmıştır.

ç) "Koronavirüs Koruma ve Kontrol Önlemleri" konulu yazı ile öğrencilerimize ve velilerimize yönelik, okullarda bilgilendirme amaçlı panoların oluşturulması, bilgilendirmelerin yapılması ve etkinliğin artırılması amacıyla il millî eğitim müdürlüğü işyeri sağlık ve güvenlik birimi uzmanlarınca faaliyet başlatılmıştır.

d) Bakanlığımıza bağlı okullarda hijyen şartlarının oluşturulması için "hipoklorit esaslı yüzey dezenfektanı" üretilerek okul/kurumlarımızda dezenfeksiyon uygulamalarına devam edilmektedir.

e) Bakanlığımız taşra teşkilatı ile okul ve kurumlar eş zamanlı hijyen uygulamasına tabi tutulmuş olup, bütün okul/kurumlarımızın dezenfektasyon işlemleri sağlanmaktadır.

f) Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında koronavirüs salgınının neden olduğu tehlike ve risklerin proaktif bir biçimde yönetilmesi hakkında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanan afiş ve bilgilendirilmeler ile iş güvenliği uzmanları tarafından dikkat edilmesi ve korunma konusundaki tedbirlerin sürekli izlenmesi Bakanlığımız taşra teşkilatı birimlerine iletilmiştir.

g) Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile okul ve kurumlarında, yapım işleri ve denetim hizmetlerinin sağlıklı ve güvenli olarak yürütülebilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2020/9 sayılı Genelgesi doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınması ve

koronavirüs salgınının etkisinin ve yayılımının engellenmesi hakkındaki düzenlemeler Bakanlığımız birimlerine iletilmiş olup, takibi yapılmaktadır.

h) Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında iş yerinde çalışanların koronavirüs salgınının etkilerinden korunması, toplumda virüsün yayılımının engellenmesi için serbest ve sade, yapılan işe ve temsile uygun, günlük değişen veya virüsün etkilerinden arındırılmış kıyafetler giymeleri hakkında Bakanlığımız birimlerine bilgilendirmeler yapılmıştır.

ı) Uzaktan eğitimlerin devam ettiği süreçte TRT EBA TV'de ders aralarında yayınlanacak etkinlikler kapsamında kişisel hijyen, sağlıklı beslenme, deprem ve yangın konularında içerik çekimleri yapılmıştır.

i) Bakanlığımız tarafından öğretmen, öğrenci ve velilerimiz için COVID-19 Bilgilendirme Rehberi hazırlanmıştır.

j) Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında "Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi ve Enfeksiyonu Önleme İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır. Bu kapsamda, yeni eğitim öğretim döneminde hijyen ve enfeksiyon konularında okulların kurumsal sorumluluklarını yerine getirmesi amacıyla TSE ile iş birliği yapılarak okul/kurumlarımızdaki tüm alanlarda standartların oluşturulması için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

İzmir Valiliği'nce konuya ilişkin olarak;

30.10.2020 tarihinde yaşanan deprem sonrası, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce yapılan incelemelerde;

Kemalpaşa İlçesi'nde, Damlacık İlkokulu ve Ortaokulunun ağır hasarlı olduğunun tespit edildiği, kullanılamayacak olan okul sayısının 2 olduğu ve yıkım kararı alınarak yıkımlarının tamamlandığı, öğrencilerin yakın çevredeki kullanılabilir durumda olan okullara yönlendirildiği,

Kiraz İlçesi'nde, Kiraz Çok Programlı Anadolu Lisesi Pansiyonu'nun ağır hasarlı olduğunun tespit edildiği, başka kullanılamayacak olan okul bulunmadığı, kullanılamayacak durumda olan Kiraz Çok Programlı Anadolu Lisesi Pansiyonu için Bakanlığımızca yıkım kararı alınarak yıkımının tamamlandığı

Kınık İlçesi'nde, hasarlı okul ve kullanılamayacak durumda olan okul bulunmadığı,

Ödemiş İlçesi'nde, hasarlı okul ve kullanılamayacak durumda olan okul bulunmadığı,

Menemen İlçesi'nde, Şehit Kemal Ortaokulunun ağır hasarlı olduğunun tespit edildiği, kullanılamayacak olan okul sayısının 2 olduğu, kullanılamayacak durumda olan okullardan Şehit Kemal Ortaokulu için yıkım kararı alınarak yıkımlarının tamamlandığı ve öğrencilerin yakın çevredeki kullanılabilir durumda olan okullara yönlendirildiği, orta hasarlı olduğu tespit edilen 9 Eylül İlkokulu'nun ise inceleme değerlendirme aşamasında olduğu ayrıca okulun boşaltıldığı,

Tire İlçesi'nde, Eskioba İlkokulu WC'sinin hasarlı olduğunun tespit edildiği, kullanılamayacak olan okulun bulunmadığı, kullanılamayacak durumda olan Eskioba İlkokulu WC'sinin yıkılıp yeniden yapıldığı,

belirtilmektedir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ LEVENT GÖK'ÜN 7/47046 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız okul öncesi ve ilköğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Bakanlığımız Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına sunmak şeklinde mevzuatta belirtilen görevini yerine getirmek için gerekli iş ve işlemler kapsamında çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Okul öncesi/ilköğretim okul ve kurumlarının yönetim süreçleri ile öğrencilerin eğitim- öğretim süreçlerine yönelik politikalar belirlemek, eğitim politikalarına kaynaklık edecek araştırma ve geliştirme çalışmalarını yürütmek, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde eğitim projeleri planlamak, uygulamak, uygulama sonuçlarını izlemek ve değerlendirmek amacıyla farklı projeler kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

Salgın sürecinde eğitim öğretim faaliyetlerinin etkin bir şekilde devamlılığını sağlamak, öğrencilerimizin bireysel öğrenmelerini desteklemek ve onları bir üst öğrenime yeterli ve yetkin bir şekilde hazırlamak, eğitimde fırsat eşitsizliğini azaltmak, ders kitaplarının yanı sıra öğrenme kaynaklarına alternatifler oluşturmak amacıyla ilköğretim ve ortaokullar için tüm sınıf seviyeleri ve çeşitli derslere yönelik materyaller hazırlanarak basılı ve elektronik ortamda öğrenci, öğretmen ve velilerimizin hizmetine sunulmuştur. Bununla birlikte okullarımızda yüz yüze eğitime katılamayan veya çeşitli nedenlerle öğretim programları kazanımlarının tamamını edinememiş olan öğrencilerimizin öğrenme eksikliklerinin giderilmesi amacıyla basılı veya elektronik ortamda çeşitli çalışmalar da gerçekleştirilmiştir.

Koronavirüs salgını sebebiyle ortaya çıkan uzaktan eğitim sürecinde Bakanlığımız bu zorlu süreci olabilecek en iyi seviyede tutma gayretiyle öğrencilerimizin öğrenme kayıplarını minimuma indirerek eğitime erişim sağlaması için çeşitli çözümler sunmuştur. Evinde tablet bilgisayar ve internet erişimi bulunmayan öğrencilere; ailenin gelir durumu, okula devam eden kardeş sayısı ve EBA Destek Noktalarına erişim durumu gibi kriterlere göre dağıtımı planlanan ve 4.5G GSM hatlı 25 GB kotalı İnternet paketiyle birlikte dağıtımı yapılan tablet bilgisayar sayısı 664.157 olmuştur. Ayrıca bu süreçte, etkileşimli tahta bulunan dersliklerde öğretmenlerimizin uzaktan eğitim sunabilmelerine olanak sağlayabilmek için okullarımıza 105.000 web kamera dağıtımı yapılmıştır. Bakanlığımızca Covid-19 salgını sebebiyle ortaya çıkan uzaktan eğitim uygulamasında tablet, bilgisayar ve İnternet erişimi bulunmayan öğrencilerimize yönelik her il'de okul ve kurumların bilişim laboratuvarları öncelikli olmak üzere çok sayıda EBA Destek Noktası oluşturulmuş, talep ve ihtiyaca göre EBA Destek Noktası sayısı artırılmaya devam edilmektedir. Ayrıca kırsal kesimde yaşayan bilgisayar, internet erişimi olmayan ve ulaşım sorunu bulunan öğrenciler için Gezici EBA Destek Noktaları oluşturulmuş yine ihtiyaç ve talebe göre sayıları artırılmaktadır. İmkânı olmayan öğrenciler gerekli hijyen, maske ve mesafe kurallarına göre oluşturulan ikamet yerine en yakın EBA Destek Noktalarından faydalanabilmektedirler. EBA Destek Noktaları ve Gezici EBA Destek Noktaları Bakanlığımız <http://ebadesteknoktasi.meb.gov.tr> web sayfasından yayınlanmaktadır. 28.06.2021 tarihi itibarıyla ülkemiz genelinde oluşturulan EBA Destek Noktası sayısı 189 adedi Gezici EBA Destek Noktası olmak üzere toplamda 15.374'dir.

Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen çalıştaylar, öğretim programlarının yenilenmesi, öğrenci seçim ölçütlerinin belirlenmesi, okulların öğretim programlarının güncellenmesi ve geliştirilmesi, eğitim-öğretim kapsamında kullanılacak materyallerin geliştirilmesi, ders kitaplarının güncellenmesi ve geliştirilmesi gibi konulardan oluşmaktadır. Çalıştaylara ilişkin hizmet alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup, ödemeler ise 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında yapılmıştır.

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan 'ın, Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı yapım ihalesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/47101)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve Anayasa'nın 98. Maddeleri gereğince aşağıdaki soruların T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak cevaplanmasını arz ederim.

Tahsin Tarhan
Kocaeli Milletvekili

13.04.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.807110 sayılı yazıya cevaben iletilen 02.06.2021 tarih ve E-44697349-610-[610.01]-32392 sayılı yazınız incelenmiştir. Yazınızda Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi'ne dair istenen bilgiler ile ilgili olarak “Ülkemiz ve dünyanın içinde bulunduğu pandemi salgınında, Kocaeli veya başka bir şehirde salgınla mücadele eden/edecek bir şehir hastanesine erişiminin ivedilikle sağlamanın gerekliliği nedeniyle, “Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi”, Kamu İhale Kanunu’nun 21/b usulü ile ihale edilmiş olup söz konusu ihale bilgilerine <https://ekap.kik.gov.tr> adresinden ulaşılabilmektedir.” denilmektedir.

Ancak yazınızda da ifade edildiği üzere; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21/b maddesi salgında ivedilik halinde pazarlık usulü ile işin ihale edilebileceği ancak yine aynı hükmün 2.fıkrasında 21/b’de belirtilen hallerde ilan yapılmasının zorunlu olmadığı düzenlenmiştir Bu düzenlemede “İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir.” denilmektedir. Anılan düzenleme doğrultusunda “Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi” pazarlık usulü ile yapılmış olduğu anlaşılmakta olup, ihale bilgileri <https://ekap.kik.gov.tr> adresinde yer almamaktadır.

T.C. Anayasasının “Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları” başlıklı 98.maddesinin birinci fıkrasında “Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.” ve beşinci fıkrasında “Yazılı soru, yazılı olarak en geç on beş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.” denilmektedir. Yukarıda anılan yazı ile sorulan sorulara verilen cevabın Anayasa’nın 98.maddesi kapsamında TBMM’nin bilgi edinme ve denetim görevini yerine getirmesini önler nitelikte olduğu açıktır.

Bu kapsamda bir kez daha aşağıdaki soruların cevaplarını talep etme zarureti doğmuştur.

1. Anılan işin ihalesinin varsa <https://ekap.kik.gov.tr> adresinde?
2. Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi ihalesine yeterlilik kriterlerini sağlamayan firmaların davet edilme gerekçeleri nelerdir?
3. Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi için ihale sözleşmesi hangi bedel karşılığında yapılmıştır?
4. Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi ihalesi için ihaleye davet edilen şirketler ne kadar teklif vermişlerdir?
5. Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşi ihalesi için neden işin gerektiği süreden daha fazla yapım süresi verilmiştir?
6. Ankara 3. İdare Mahkemesi tarafından verilen ihale iptal kararına rağmen, Eze İnşaat'ın faaliyete devam etmesine neden izin verilmiştir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-42408

12/07/2021

Konu : Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin
TARHAN'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.06.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.831419 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Tahsin TARHAN'ın 7/47101 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TAHSİN TARHAN'IN
7/47101 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Ülkemiz ve dünyanın içinde bulunduğu pandemi salgınında, Kocaeli veya başka bir şehirde salgınla mücadele eden/edecek bir şehir hastanesine erişiminin ivedilikle sağlamanın gerekliliği nedeniyle, “Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Yapım İşİ”, Kamu İhale Kanunu’nun 21/b usulü ile ihale edilmiş olup; ihaleye katılan firmaların sunmuş olduğu tekliflerin geçerli olduğu tespit edilmiştir.

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman İl Kültür Müdürlüğü Müzesinde kaybolduğu iddia edilen bir esere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47314)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

Batman ilinde tarihi eser kaçakçılarından 2017 yılında ele geçirilen ve Batman İl Kültür Müdürlüğü Müzesi'ne teslim edilen, piyasa değeri 10 milyon lira olan 20'ye yakın Roma ve İslam dönemine ait altın sikkenin kaybolduğu öğrenilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Batman İl Müdürlüğü Müzesi'nden piyasa değeri 10 milyon lira olan 20'ye yakın Roma ve İslam dönemine ait altın sikkenin kaybolduğu iddiası doğru mudur?
2. Bu sikkelerin nasıl kaybolduğu bilinmekte midir?
3. Sikkelerin kaybolmasına dair soruşturma ne aşamada?
4. Batman İl Müdürlüğü Müzesi'ndeki bu büyük güvenlik zaafiyetinin kaynağı nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-28509

13/07/2021

Konu : Soru Önergeleri-360

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 28.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0833749 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Batman Milletvekili Sayın Ayşe ACAR BAŞARAN tarafından verilen 7/47314 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, muhafaza edildikleri yerlerden farklı yerlerde sergilenen tarihi eserlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47317)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim. 18.06.2021

Av. Mahmut Tanal
İstanbul Milletvekili

- 1- Tarihi saray, köşk, kasır, fabrika ve müzelerde bulunan kültürel ve tarihi eserler, muhafaza edilmeleri gereken yerler dışında başka mekânlara götürülerek buralarda sergileniyor mu? Böyle bir uygulama var mıdır? Şayet varsa yasal dayanağı nedir? 2002 yılından söz konusu önerge tarihine kadar yurt içinde ve yurt dışında geri getirilmek kaydıyla sergilenmek üzere ödünç verilen tarihi ve kültürel eser var mıdır? Bu eserler asıl muhafaza edildikleri yerlere geri getirilmiş midir? 2002 yılından iş bu önerge tarihine kadar müzelerdeki, tarihi saraylardaki, köşklere, kasırlardaki ve fabrikalardaki kıymetli eserler başka yerlere taşınmış mıdır? Tarihi ve kültürel eserlerin gelişigüzel taşınması, farklı mekanlarda sergilenmesi, söz konusu eserlerin zarar görmesine sebebiyet vermemekte midir? Taşınma esnasında zarar gören eserler olmuş mudur?
- 2- Cumhurbaşkanlığı konutlarında, cumhurbaşkanlarının misafirlerini ağırladıkları mekanlarda sergilenen tarihi ve kültürel eserler var mıdır? Şayet varsa bu eserler hangi tarihi saraydan, hangi tarihi köşkten, hangi tarihi kasırdan, hangi tarihi fabrikadan, hangi müzeden alınmıştır? Bu eserler yerlerine konulmuş mudur? Halen cumhurbaşkanlığı konutlarında bulunan, asıl muhafaza edildiği yere konulmayan eserler var mıdır? Şayet varsa bu eserler hangileridir?
- 3- Yabancı devlet yetkililerinin ya da yabancı devlet yetkililerinin eşleri/anneleri, kendi ülkelerine götürülerek geçici olarak sergilenmek üzere ülkemizden tarihi ve kültürel eserler talep etmişler midir? Şayet talep etmişlerse bu talebe nasıl bir cevap verilmiştir?
- 4- Katar devlet yetkililerinin, Katar Emiri'nin annesinin ya da Katar Emiri'nin eşinin, geçici olarak, tekrar geri getirmek kaydıyla kendi ülkelerinde sergilenmesi için ülkemizden talep ettikleri tarihi ve kültürel eserler olmuş mudur? Şayet olmuşsa bu talep edilen eserler hangileridir? Katar yetkililerine bu taleplerine ilişkin ne tür bir cevap verilmiştir? Söz konusu talep hangi tarihte iletilmiştir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-28511

13/07/2021

Konu : Soru Önergeleri-360

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 28.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0833749 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından verilen 7/47317 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- *Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran 'ın, Batman 'da yapılması öngörülen il emniyet müdürlüğü ek hizmet binası ihalesine dair çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay 'ın cevabı (7/47425)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN

Batman Milletvekili

Batman Valisi Hulusi Şahin, Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) halkın oyları ile seçilen Songül Korkmaz ve Mehmet Demir'in yerine 23 Mart 2020 tarihinde Batman Belediyesi'ne kayyım olarak atıldığı zamandan beri yolsuzluk ve israf gibi çeşitli konularda sürekli gündem olmaktadır. Son olarak Şahin, bütçesi İçişleri Bakanlığı tarafından karşılanan İl Emniyet Müdürlüğü Ek Hizmet Binası'nın yapımı için ihale açmıştır. 1 Nisan'da açık yapılan "Batman İl Emniyet Müdürlüğü Ek Hizmet Binası Alım İş'i" ihalesine 4 firma katılmıştır. 9 bin 823 bin TL yaklaşık maliyetle yapılan ihale, 6 milyon 283 TL'ye Knossos Yol Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Maze Petrol İnşaat Elektrik Elektronik Nakliyat Hizmet Alımı Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi İş Ortaklığı'na verilmiştir. Şirket ile belediye arasında ihaleye ilişkin 5 Mayıs'ta sözleşme imzalanmıştır. Daha önce de belediye bütçesinden Eğitim Araştırma Hastanesi, Emniyet Müdürü Konağı, Beşiri Kaymakamı Konutu, MİT, Çevre Şehircilik Müdürlüğü çevresi peyzajları ile Batman İl Jandarma Komutanlığı içi yol ve kaldırımları yaptırılmıştır.

Bu bağlamda;

1. Her kurumun ve bakanlığın belli bir bütçesinin olduğu bilindiği halde Baman’da yapılacak emniyet binası neden belediye bütçesinden karşılanmaktadır?
2. İçişleri Bakanlığı’na ayrılan bütçe ne kadardır? Bakanlığa ayrılan yıllık bütçe ne kadardır?
3. Sağlık Bakanlığı ya da diğer bakanlık ve askeri kurumların kendi bütçeleri yok mudur?
4. Knossos Yol Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Maze Petrol İnşaat Elektrik Elektronik Nakliyat Hizmet Alımı Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi İş Ortaklığı kime ya da kimlere aittir?
5. Batman kayyımının harcamaları içerisinde direkt olarak halkın ihtiyaçlarına yönelen kaç kalem vardır? Buraya ne kadar bütçe ayrılmıştır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-28507

13/07/2021

Konu : Soru Önergeleri-361

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 30.06.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0835016 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Batman Milletvekili Sayın Ayşe ACAR BAŞARAN tarafından verilen 7/47425 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

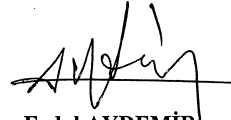
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl ili Kiğı-Yedisu yolunun yapımına dair yapılan ihaleye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/47515)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.23.06.2021

Erdal AYDEMİR

Bingöl Milletvekili

Bingöl İli, Kiğı-Yedisu Yolu km:13+617-23+276 kesiminin yapım ikmal işi ihalesi, 30.03.2020 ihale sonuç tarihli pazarlık usulü ile Özaltın İnşaat Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketine verilmişti. İşin yaklaşık değerinin yedi yüz kırk beş milyon TL (745.283.186,67) olarak ilan edildiği, teklif miktarının altı yüz otuz milyon TL (630.807.909,62) olduğu bilinmektedir. Söz konusu ihalenin yönetimi ve idaresi ile ilgili çeşitli iddialar ile birlikte; cevaplanması, araştırılıp kamuoyuna aktarılması elzem durumlar oluşmuştur. İhalede usulsüzlük yapıldığı iddiaları her geçen gün artmakta ve buradan büyük rantlar elde edilmeye çalışıldığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Söz konusu ihaleyi yönetenler kimlerdir?
- 2) Usulsüzlük ve yolsuzluk olduğu iddia edilen ihale ile ilgili bir soruşturma başlatacak mısınız?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-28514

13/07/2021

Konu : Soru Önergeleri-362

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 02.07.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0837435 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bingöl Milletvekili Sayın Erdal AYDEMİR tarafından verilen 7/47515 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

102'NCİ BİRLEŞİM
13 TEMMUZ 2021 SALI
SAAT: 15.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 255 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İttüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüştmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 31 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 13.04.2021 tarihli 71'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İttüzüğünün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2021'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.06.2021 tarihli 94'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun 13 ve 14 Temmuz 2021 Salı ve Çarşamba günkü birleşimlerinde denetim konularının görüştmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüştmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 06.07.2021 tarihli 99'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Plan ve Bütçe Komisyonu**

13.07.2021 Salı - Saat: 11.00

***Müşilaj Sorununu Araştırma Komisyonu**

13.07.2021 Salı - Saat: 14.30

14.07.2021 Çarşamba - Saat: 11.00

***İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu**

14.07.2021 Çarşamba - Saat: 14.20

***Dilekçe Komisyonu**

14.07.2021 Çarşamba - Saat: 14.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

102'NCİ BİRLEŞİM

13 TEMMUZ 2021 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullanılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanunda ve Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2978) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 255) Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.04.2021) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 256) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teknik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3264) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

3.- (S. Sayısı: 259) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2226) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

4.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

9.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

10.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

11.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*
(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

12.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 136)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 123)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 191)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 153)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 141)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'ın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

23.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyona, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

43.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

44.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

45.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

46.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

47.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

48.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

49.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

57.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyet Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

58.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

59.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

60.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

61.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

62.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

63.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

64.- (S. Sayısı: 261) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3323) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2021) (X)

65.- (S. Sayısı: 264) 2020 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu İle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/6) (Dağıtma tarihi: 01.06.2021)

66.- (S. Sayısı: 270) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışlıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

67.- **(S. Sayısı: 271)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-Interpol Arasında 2021 Yılında İstanbul'da Düzenlenecek 89. Genel Kurul Oturumu ve İcra Komitesi Toplantıları İçin İmtiyazlar ve Muafiyetlere İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3606) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 272)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 273)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.06.2021) **(X)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 255

**Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23
Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar,
Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3517 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Katılma Yazıları 4

- Genel Gerekçesi 6

- Madde Gerekçeleri.....8

• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu.....17

• Muhalefet Şerhleri 40

• Teklif Metni..... 111

• Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun

Kabul Ettiği Metin..... 111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Atay Uslu</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Antalya	İstanbul	Çanakkale
<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Hasan Turan</i>	<i>İsmail Kaya</i>
Nevşehir	İstanbul	Osmaniye
<i>Orhan Yegin</i>	<i>İsmail Bilen</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>
Ankara	Manisa	İstanbul
<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>	<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Şeyhmus Dinçel</i>
Hatay	Hatay	Mardin
<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>	<i>Necip Nasır</i>	<i>Semiha Ekinci</i>
Erzurum	İzmir	Sivas
<i>Yusuf Başer</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Yozgat	Karabük	Ankara
<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Murat Baybatur</i>
Manisa	Muğla	Manisa
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Ramazan Can</i>
Aydın	Adana	Kırıkkale

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30/03/2021 tarihinde Başkanlığınıza sunulan Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

30.03.2021

Ali Özkaya

Afyonkarahisar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 30.03.2021 tarihinde sunulan 2/3517 Esas Numaralı “Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

31.03.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet ve Kalkınma Partisi TBMM Grup Başkanlığı tarafından gönderilen Turizm Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzam ile katılmak istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

30.03.2021

Mustafa Esgin

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imza koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31/03/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TBMM BAŞKANLIĞINA

2/3517 esas numaralı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

30 Mart 2021

Selahattin Minsolmaz

Kırklareli

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3517)	
ESAS	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz; dünyanın en eski medeniyetlerine ev sahipliği yapan, zengin tarihi, kültürü, kültür varlıkları ve eşsiz doğal güzellikleri barındıran, turizm sektöründe yüksek tesis ve hizmet kalitesine sahip olan, sağlık, kongre, gastronomi, kış, golf, spor turizmi ve diğer turizm türlerinde sahip olduğu potansiyel ve servis kalitesi ile dünyadaki diğer rakip ülkelerin önünde yer alan, önemli bir turizm destinasyonudur.

Ülkemizde 50'den fazla iş kolu ile doğrudan ilişkisi bulunan ve bacasız sanayi olarak adlandırabileceğimiz turizm sektörünün, dolaylı ve dolaysız istihdama katkısı son 10 yılda 11 milyondan 16 milyona ulaşmıştır. Turizm sektörü; sürekli istihdam yaratan ve teknolojinin istihdam üzerindeki olumsuz etkisinin en az olduğu sektördür. Bu açıdan Orta Vadeli Planda (OVP) da turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki önemi özellikle vurgulanmıştır. Görüldüğü üzere turizm, ekonomimizin en önemli lokomotiflerinden biri olup ekonomimize ürettiği katma değer oldukça dikkate değerdir.

Bu açıdan son yıllarda ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin artarak devam etmesi için, turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, ülkemizin turizmine yönelik planlama, tahsis, belgelendirme başta olmak üzere turizm amaçlı yürütülen tüm çalışmaların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması stratejisi benimsenmiştir.

12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunuyla; günümüzde sayısı 236 adet olan turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde turizmin sektörel kalkınmasını destekleyen bakış açısıyla 1/100.000 ve 1/50.000 ölçekli çevre düzeni planları, 1/25.000 ve 1/5000 ölçekli nazım imar planları ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarını yapma, yaptıрма ve onaylama yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmiştir.

Bunun yanı sıra, Onbirinci Kalkınma Planı ve "Türkiye Turizm Ana Planı-2023" kapsamında turizm sektörünü geliştirecek ve uygulanabilirlik konusunda dinamik bir işleyişe kavuşturacak tedbirlerin alınması konusunda yeni açılımlar geliştirilmesi yönünde etüt, proje ve planlama çalışmaları yürütülmektedir.

Ancak, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar gibi korunan alanlarda plan onama işlemleri farklı idareler tarafından ilgili mevzuatları uyarınca yürütülmektedir. Bu durumda, korunan alanların çevresi ile ilişkilerinin kurulması ile turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri kapsamında bütüncül planlama kararları oluşturulması açısından, şehircilik ilke ve esaslarına ve planlama prensiplerine aykırı bir parçacı yaklaşım ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, bu süreçte Kültür ve Turizm Bakanlığınca kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi veya turizm merkezi bütününde hazırlanan, ancak bir kısmı bu Bakanlıkça onaylanmasına karşın korunan alan statüsünde bulunması nedeniyle onaylanmak üzere ilgili Bakanlığa gönderilen imar planlarının onama süreçlerinin uzaması planlama kararlarının bütüncül bir şekilde uygulanması olanağını ortadan kaldırmakta ve mağduriyete sebep olmaktadır.

Diğer taraftan, uygulamada ilgili bakanlıklar ve kamu idarelerinin bu yetkilerini kullanırken turizm amaçlı kullanılmak veya turistik hareketlere imkân vermek üzere çeşitli tür ve kapasitede konaklama tesisleri yapılmasına olanak sağladıkları görülmektedir. Bu durumda ise, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmakta, ülkemiz turizminin bütüncül yaklaşımla ele alınması ve hayata geçirilmesi aksamakta, uygulamada karşılaşılan sorunlar karşısında bu Bakanlık tarafından çözüm üretilememekte ve bu durumdan ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlayan turizm sektörü olumsuz etkilenebilmektedir.

Bu çerçevede, son yıllarda gerek ülkemiz gerekse dünya turizminin gelişimi karşısında 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun bazı maddelerinin uygulama kabiliyetinin azaldığı, turizm sektörünün sürekli gelişen ve değişen ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kaldığı ve kurumlar arası yetki çakışmasının turizm gelişimini olumsuz etkilediği anlaşıldığından, 2634 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilerek Kültür ve Turizm Bakanlığına planlama, tahsis ve belgelendirme konusunda daha açık yetkiler veren bu Kanun Teklifi hazırlanmıştır. Ayrıca, Kanun Teklifiyle, bu düzenlemelere paralel olarak ilgili bazı kanunlarda da önemli değişiklikler yapılmaktadır.

Bu çerçevede Kanun Teklifi ile;

- Kültür ve Turizm Bakanlığının kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki plânları yapma, yaptıрма, re'sen onaylama ve tadil etme konusundaki yetkisine ilave olarak kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce hazırlanan her tür ve ölçekteki plan ve plan değişikliklerinin sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulması; Bakanlık tarafından uygun görülen planların Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili tabiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da alınarak en geç 6 ay içinde sonuçlandırılması ve bu sayede iki Bakanlığın da yetkili olduğu bu alanlarda mutabakat sağlanarak, planlama sürecinin hızlandırılması hedeflenmektedir.

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte deniz kıyısı olan ilçelerde, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerleri, konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara tahsis etme konusunda münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınması amaçlanmıştır. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili kurumlarca yapılacak kiralamarlar saklı tutulmuştur. Böylece, uygulamada ilgili bakanlıkların mevzuattan kaynaklanan yetkileri kullanılırken, turizm amaçlı kullanılmak veya turistik hareketlere imkân vermek üzere konaklama tesisleri yapılmasına olanak sağlamalarının ve Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımlarının oluşmasının engellenmesi öngörülmektedir.

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizm amaçlı kullanıma ayrılan alanlar ile jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek Hazine taşınmazlarının tahsisi konusunda da Kültür ve Turizm Bakanlığına yetki verilmesi böylece, bu konudaki yetkinin tek elde toplanarak çeşitli bakanlıklar ve kamu idareleri arasında meydana gelen yetki karmaşasının giderilmesi öngörülmekte, bu şekilde ülkemizin Turizm Strateji Planları ve Turizm Master Planları doğrultusunda belirlenen hedeflere ulaşmak için bir bütün olarak daha hızlı ve rasyonel şekilde karar alınması hedeflenmektedir.

- Ülkemiz turizm sektöründe belirli bir standardın getirilmesi için turizm tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimi ve kontrolü altında olmasını sağlamak amacıyla, konaklama tesislerinin ve plaj işletmelerinin Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğu getirilmektedir. Kamu kurum veya kuruluşlarının işlettiği konaklama tesisleri, misafirhaneler ile vilayetler evi ve ordu evlerinin bu düzenlemeden muaf tutulması öngörülmektedir. Bu belgenin alınmaması halinde faaliyetin sona erdirilmesi yaptırımı getirilmektedir. Halihazırda faaliyette bulunan, Bakanlık tarafından belgelendirme koşullarını sağlayamayan ancak Bakanlıkça belirlenecek asgari standartları sağlayabilecek konaklama tesislerine de basit konaklama tesisi turizm işletmesi belgesi verilerek bu tesisler de Bakanlık kontrolüne alınmakta ancak, uygulamada yaşanabilecek sorunların önlenmesini teminen Bakanlıktan turizm işletmesi belgeli tesislere getirilen bazı teşviklerden bu tesislerin yararlandırılmaması öngörülmektedir.

- Benzer şekilde, kruvaziyer liman, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi deniz turizmi tesisleri işletmelerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğu getirilmekte, bu belgenin alınmaması halinde para cezası yaptırımını öngörülmektedir. Mevcut durumda Kültür ve Turizm Bakanlığından belgesiz olarak faaliyet gösteren deniz turizmi tesislerine de belge almaları için 3 yıl süre tanınmaktadır.

- Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi hedefi doğrultusunda, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda değişiklik yapılarak jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanımına yönelik düzenlemeler eklenmektedir.

Bilindiği üzere, 2009 yılında faaliyetlerine başlayan ve Türkçe öğretiminden kültür-sanata, Türkoloji çalışmalarından geleneksel sporlarımıza uzanan geniş bir yelpazede yurtdışında 60 kültür merkezi ile faaliyet gösteren Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye'nin uluslararası alanda bilinirliğini, güvenilirliğini ve itibarını artırmak misyonuyla hareket ederken dünyanın her yerinde Türkiye ile bağ kuran ve Türkiye'ye dost insan sayısını artırmayı hedeflemektedir. Kültür merkezlerinde verilen Türkçe eğitiminin yanı sıra, farklı ülkelerdeki eğitim kurumlarıyla yapılan işbirlikleri ile Türkoloji bölümleri ve Türkçe öğretimi desteklenmektedir.

Türkiye'nin kültürünü, dilini, tarihi geçmişini ve birikimini, sanatsal varlıklarını, bilimsel ve akademik çalışmalarını tüm dünyada tanıtmak, öğretmek ve duyurmak misyonunu üstlenen Yunus Emre Vakfı'nın ve bu vakfa bağlı olarak faaliyet gösteren Yunus Emre Enstitüsüne ilişkin olarak 2007 yılında kabul edilen 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu'nda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin getirdiği yeniliklerden ve Vakfın yeni ihtiyaçlarından kaynaklı değişikliklerin yapılması ihtiyacı hasıl olduğundan, Kanun Teklifiyle bu kapsamda çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 2634 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliklerle mevcut tanımlar, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amacıyla yeniden düzenlenmekte ve yeni tanımlamalar yapılmaktadır. Ayrıca Kanun Teklifiyle turizm sektöründe belirli bir standardın getirilmesi için turizm tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimi ve kontrolü altında olmasını sağlamak amacıyla konaklama tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğu getirildiğinden buna ilişkin olarak maddeye yeni tanımlar eklenmektedir.

Madde 2- Maddenin birinci fıkrasıyla, Cumhurbaşkanı kararıyla tespit ve ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitine ilişkin esaslar belirlenmektedir. Bu kapsamda, hem alan ölçeğinde kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinin hem de ağırlıklı olarak kamu taşınmazlarını kapsayan turizm merkezlerinin tespitinde ülkenin doğal, tarihi, arkeolojik ve sosyo-kültürel turizm değerleri ile turizm potansiyelinin dikkate alınması öngörülmüştür.

Maddenin ikinci fıkrasıyla turizm faaliyetlerinin teşvik edilmesi amacı doğrultusunda Cumhurbaşkanınca kabul edilen yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda belirlenen teşviklerin, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri için uygulanması hedeflenmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi veya turizm merkezi olarak ilan edilen yerlerde özel sektör ile işbirliği sağlanarak birliklerin, mahalli idareler ve tesislerin katılımının yanı sıra bölgedeki yerli ve yabancı turizm yatırımcılarının katılımıyla güçlendirilerek, bölgedeki turizm gelişimi açısından etkin bir rol ve sorumluluk almalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 3- Maddeyle ilgili mevzuata göre yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almasının zorunlu tutulması, böylece, konaklama tesislerinin asgari standartlara sahip olması ve standart birliği sağlanması, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile faaliyet gösteren konaklama tesislerinin de Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimine alınarak uygulamada karşılaşılan ve genellikle tüketici mağduriyeti ile sonuçlanan olumsuz durumların önlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca benzer şekilde plaj işletmelerinin de Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi alması zorunlu tutulmaktadır.

Diğer taraftan, Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alması zorunluluğu getirilmeyen konaklama tesislerinin belirlenmesi amacıyla kamu kurum veya kuruluşlarının işlettiği misafirhaneler ile vilayetler evi ve ordu evlerinin bu düzenlemeden muaf tutulması öngörülmektedir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasıyla ise, Kültür ve Turizm Bakanlığınca turizm sektörünün kalkınmasını ve planlı ve kontrollü şekilde gelişimini sağlamak amacıyla sosyal ve teknik altyapı hizmetlerinin karşılanması için kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik altyapıya katılım payı alınabilmesi imkanı getirilmektedir.

Maddenin onuncu fıkrasıyla, beş yıldızlı oteller ve tatil köylerinin kendi müşterilerine kendi öz malı araçlarıyla gelişi gidiş noktaları ile tesis arasında transfer hizmeti sunabilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Madde 4- 2634 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasıyla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu yararı doğrultusunda korunmasına veya kullanılmasına katkıda bulunmak veya bu yerlerin kontrollü kullanımını sağlamak amacıyla ücretsiz girişli günübirlik tesis yapılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir.

Ayrıca ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen altyapı tesislerinin yapım işinin kamu yararı için Kültür ve Turizm Bakanlığı eliyle yürütülmesi halinde, ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma geliri alınmaması öngörülmektedir.

Bilindiği üzere, lüks kampçılık turizmi, ilk olarak Avrupa’da yayılmış ve son yıllarda, özellikle sahip olduğumuz doğal kaynaklar açısından ülkemizde de rağbet görmeye başlamıştır. Yapılan düzenleme ile; doğa ile iç içe lüks konaklama deneyimi yaşatmaya yönelik olarak gelişen bu alternatif turizm türünün, ülkemiz mevzuatında da yasal altlığının oluşturulması ve kontrollü gelişiminin sağlanması amaçlanmıştır.

Bu bağlamda, özellikle lüks çadır tesislerinin doğal niteliği yüksek alanlarda yer seçme eğilimleri dikkate alınarak, tesislerde yer alacak ünitelerin yapı niteliği taşınamaması, imara konu olmaması, temelsiz ahşap platform üzerine, mümkün olan en az müdahaleyle, çevre dostu çadır malzemesi kullanarak, doğal ekosisteme uygun konumlandırılması şart koşulmuştur. Ayrıca, tesislerin kontrollü gelişiminin sağlanması ve yüksek nitelik taşımamasını teminen, Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almayan tesislerin işletmeye açılmayacağı ve bu Bakanlıkça onaylanacak yerleşim tasarımı ve yönetim planı ile koşulların belirleneceği özellikle vurgulanmıştır.

Madde 5- Mevcut 2634 sayılı Kanun ile turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri sınırları içinde özel ve sektörel bir planlama olan turizm amaçlı ve odaklı imar planlarını yapma, yaptırma ve onaylama yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmiştir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar gibi korunan alanlarda

plan onama yetkisi ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu durumda, korunan alanların çevresi ile ilişkilerinin kurulması ile turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri kapsamında bütüncül planlama kararları oluşturulması açısından, şehircilik ilke ve esaslarına ve planlama prensiplerine aykırı bir parçacı yaklaşım ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, bu süreçte Kültür ve Turizm Bakanlığınca kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi veya turizm merkezi bütününde hazırlanan, ancak bir kısmı bu Bakanlıkça onaylanmasına karşın korunan alan statüsünde bulunması nedeniyle onaylanmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilen planların onama süreçlerinin uzaması planlama kararlarının bütüncül bir şekilde uygulanması olanağını ortadan kaldırmakta ve mağduriyete sebep olmaktadır.

Plan yapımı konusunda farklı kurumların yetkili olmasından kaynaklı olarak oluşan ihtilafların ve mağduriyetlerin giderilmesini teminen, madde ile;

- Kültür ve Turizm Bakanlığının kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki plânları yapma, yaptıрма, re'sen onaylama ve tadil etme konusundaki yetkisine ilave olarak kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce hazırlanan her tür ve ölçekteki plan ve plan değişikliklerinin sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulması; Bakanlık tarafından gerekli incelemelerin yapılarak uygun görülen planların değerlendirilmek üzere Bakanlıkça Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilmesi; bu planların, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili tabiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da alınarak en geç 6 ay içinde sonuçlandırılması ve bu sayede iki bakanlığın da yetkili olduğu bu alanlarda planlama sürecinin hızlandırılması hedeflenmektedir. Ancak 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun, 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun ve Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında kalan alanlar ile 2960 sayılı Boğaziçi Kanununda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve özelleştirme kapsam ve programına alınan alanlar bu yetki dışında bırakılmıştır.

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesini teminen, özelleştirme kapsam ve programına alma işlemlerinden önce Kültür ve Turizm Bakanlığına bilgi verilmesi amaçlanmaktadır.

Genel olarak bu maddeyle yapılan düzenlemeler ile; ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin artarak devam etmesi için, turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, ülkemizin turizmüne yönelik planlama ve çalışmaların bütüncül bir yaklaşımla yürütülmesi, kurumlar arası yetki çatışmasının giderilerek bürokrasinin azaltılması, planlama sürecinin kısaltılarak turizm potansiyeli yüksek alanların ülkemiz turizmüne kazandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile;

- Kamu taşınmazlarının turizm amaçlı kullanılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığınca tahsis süresi, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi için 3 aya çıkartılmaktadır.

- Mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacının ilgili mevzuatına göre değiştirilmesi halihazırda 2634 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinde düzenlenmekteyken, bu tahsis sonrası taşınmazların şerhli olarak Hazine adına tapuya tescil edilmesi ve tescili müteakip Kültür ve Turizm Bakanlığınca tahsis edilmesi, ot bedelinin ise taşınmazın yatırımcıya tahsis aşamasında yatırımcı tarafından karşılanması sağlanarak, bu taşınmazların yatırımcılara tahsis sürecinde aksama yaşanmaması amaçlanmıştır.

- Daha önce 7175 sayılı Kanunla 2634 sayılı Kanuna eklenen mesire yerleri ile ilgili ek 5 inci maddedeki düzenlemeye paralel olarak, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile deniz kıyısı olan ilçelerde, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerleri, lüks çadır, çadır ve karavan alanı hariç konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara tahsis etme konusunda münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınması amaçlanmıştır. Böylece, uygulamada ilgili bakanlıkların mevzuattan kaynaklanan yetkileri kullanılırken, turizm amaçlı kullanılmak veya turistik hareketlere imkân vermek üzere konaklama tesisleri yapılmasına olanak sağlamalarının ve Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımlarının oluşmasının engellenmesi öngörülmektedir.

- Turizmin bütüncül planlanması yaklaşımı doğrultusunda, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca uygun görülen yat limanı yapılması amacıyla yatırımcılara taşınmaz tahsis etmeye Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınması öngörülmektedir.

- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ile turizm alan ve merkezi sınırları içerisinde kalan taşınmazları turizm amaçlı kullanıma tahsis etmeye münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili kılınmasına yönelik düzenlemelere paralel olarak, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, ülkemiz turizminin bütüncül yaklaşımla ele alınması ve hayata geçirilmesinin sağlanması, böylece ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlayan turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi hedefi doğrultusunda; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizm amaçlı kullanıma ayrılan alanlar ile jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek Hazine taşınmazlarının tahsisi konusunda da Bakanlığa yetki verilmesi öngörülmektedir.

- Ayrıca, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazların da yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol kapsamında Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilebilmesi imkân sağlanmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Madde 7- Madde ile;

- Belgeli yatırım veya işletmelerin tümünün devredilmesi, kiraya veya işletmeciyeye verilmesi, şirket unvan ve ortaklık yapısının değiştirilmesi ile işletme türünün kısmen veya tamamen değiştirilmesi durumunda Kültür ve Turizm Bakanlığından izin alma zorunluluğunun kaldırılması amaçlanmaktadır.

- Bakanlık tarafından yapılacak istatistiki çalışmalar ve diğer projelerde kullanılmak üzere, ülke turizminin göstergelerinin belirlenmesinde kullanılacak verilerin belgeli işletmeler tarafından Bakanlıkça belirlenecek süreler içinde eksiksiz ve doğru olarak Bakanlığa gönderilmesini teminen düzenleme yapılmaktadır.

- Kültür ve Turizm Bakanlığının göreviyle ilgili işlemlerin tebliği için gerçek ve tüzel kişilere elektronik tebligat adresi alma zorunluluğu getirmeye yetkili kılınması, görev alanı kapsamındaki iş ve işlemlere ilişkin tebligatların, elektronik ortamda muhataplarına tebliğ edilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan madde ile; belgeli işletmelerin, ödemek zorunda oldukları turizm payının ödenmesi takip edebilmek amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Madde ile; turizm işletmesi belgeli işletmelerde yabancı personel çalıştırılması ile deniz turizmi araçlarında çalışmalarına müsaade edilecek yabancı zabıt ve kaptanlara ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 9- Mevcut mevzuat kapsamında, deniz turizmi araçlarına güvenli bağlama, karaya çekme, bakım, onarım hizmetleri, ziyaretçilere yeme, içme, dinlenme gibi hizmetleri sunan kruvaziyer gemi limanı, yat limanı, çekek yeri, rıhtım ve iskele gibi turizm tesislerinin işletmeciliğinin yapılabilmesi için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından alınacak işletme izni sonrasında Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alınması gerektiği düzenlenmiş, ancak aksi durumda uygulanacak yaptırımlar düzenlenmemiştir. Bu nedenle, deniz turizmi tesislerinin asgari standartlara sahip olması ve standart birliği sağlanması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca getirilen kriterleri sağlayan ve bu standartlar sayesinde ülke turizmine de olumlu katkı sağlayan belgeli tesisler ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belge almadan faaliyette bulunan tesisler arasında hem nitelik farkı ve haksız rekabet hem de tesislerden yararlananlar açısından Bakanlığa da yansıyan mağduriyetler oluşabilmektedir.

Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli deniz turizmi tesislerinden yıllık olarak faaliyet raporlarından her yıl bağlanan yat sayısı, yatların bayraklarına ve türlerine göre dağılımı gibi bilgiler yer aldığından deniz turizmi tesisleri açısından yat bağlama kapasitesine ilişkin düzenli veri sağlanmaktadır.

Bununla birlikte, uygulamada Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm yatırımı veya işletmesi belgeli deniz turizmi tesisi sayısından daha fazla sayıda sadece Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından işletme izni alarak faaliyet gösteren deniz turizmi tesisi bulunmaktadır. Bu durumda Kültür ve Turizm Bakanlığı, deniz turizmi açısından ülke çapında toplam yat bağlama kapasitesi dikkate alınarak ihtiyacı tespit edemediğinden, hem deniz turizmi hem de ülke turizm açısından makro değerlendirmeler yapma imkânı bulunmamaktadır.

Buna göre madde ile;

- Deniz turizmi tesisleri işletmeciliği yapılabilmesi için gerçek ve tüzel kişiler tarafından, Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alınması zorunluluğu hususunda daha açık düzenleme yapılmaktadır.

- Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen deniz turizmi tesisi işletmelerine de iptal tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden belge almaları zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 10- Madde ile; deniz turizmi araçları işletmeciliği ile turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeciliği yapılabilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alınması zorunluluğu getirilmesi, bu işletmelerin yönetmelikle belirlenen amaçlar dışında faaliyette bulunamamaları sağlanarak turizm fonksiyonunu muhafaza etmeleri, Türk bayraklı yatların gezi, spor ve eğlence amacıyla kullanılmak üzere işletilme esasları düzenlenerek, bu faaliyetin yolcu taşımacılığı sayılmaması amaçlanmıştır.

Ayrıca, İstanbul İlinde kruvaziyer turizmine yönelik olarak yürütülen çalışmalar sonucunda, boğaz kenarında dünyanın en önemli destinasyon projeleri arasında yer alan Galataport İstanbul ile projesine yeni başlanılan ve analıman olarak planlanan Yenikapı Kruvaziyer Gemi Limanının tamamlanmasıyla İstanbul'un turizm potansiyeline ve kruvaziyer turizmde dünyada önemli bir merkez haline gelebilmesine katkı sağlanacağı öngörülmektedir. Bu açıdan madde ile, kruvaziyer gemilerle gelenler dahil olmak üzere, İstanbul'a gelen ziyaretçilere turistik gezi yaptırılabilmesi amacıyla, sahip oldukları yüksek kapasite ve teknik donanım nedeniyle İstanbul İlinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçlarının; belge düzenlenmek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanılabilmesi öngörülmektedir.

Madde 11- Madde ile; Kültür ve Turizm Bakanlığınca ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları 39 metre üzerinde olan yabancı bayraklı yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine ilişkin usul ve esaslar belirlenmekte ve Türk bayraklı yatların işletilmesine ve kiralanmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca düzenlenen denize elverişlilik belgesinde kapasitesi on ikiden fazla olan deniz turizmi araçlarının, Türk Ticaret Kanununun 1259 uncu maddesindeki sigorta gereklerine tabi olması sağlanarak, uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 12- Madde ile; Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alma zorunluluğunun tüm konaklama tesisleri, plaj işletmeleri ve deniz turizmi tesislerini kapsayacak şekilde genişletilmesi nedeniyle artacak denetim işi yoğunluğunun karşılanması ve işlemlerin zaman kaybı olmadan sonuçlandırılması için denetim yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen sınırlarla taşra teşkilatına devredilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, güvenli turizm sertifikası uygulaması gibi Kültür ve Turizm Bakanlığınca gerekli görülen durumlarda Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile işbirliği halinde yetki verilecek Türk Akreditasyon Kurumundan akredite denetim firmaları aracılığıyla sertifika programları uygulayabilmesi hedeflenmektedir.

Madde 13- Uygulama kolaylığı sağlanması ve süreçlerin aksamadan hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasını teminen madde ile; Kültür ve Turizm Bakanlığı taşra teşkilatına yetki devri yapılması durumunda, para cezalarının denetim yetkisini kullananlar tarafından da verilebilmesi amaçlanmıştır.

Madde 14- Madde ile; 7183 sayılı Kanuna göre turizm payı ödemekle yükümlü olan belge sahibine bu ödemeye ilişkin belgenin (ödendi belgesi ya da ciro elde edilmeyen döneme ilişkin boş beyanname) süresi içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığına ibraz edilmemesi veya yapılan denetimlerde sunulmaması halinde uygulanacak yaptırım belirlenmiş, uyarıya konu eksiklik tespit edildiği durumlarda verilecek sürelerle ilişkin eksikliğin niteliği dikkate alınarak uygulamada karşılaşılan sorunların çözülmesine yönelik yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 15- Madde ile, belge sahiplerine para cezası verilecek durumlar Kanun Teklifiyle getirilen yeni düzenlemeler dikkate alınarak yeniden belirlenmektedir.

Madde 16- Madde ile; Kültür ve Turizm Bakanlığınca verilen turizm belgesinin iptali yaptırımının uygulanacağı durumlar belirlenmiştir.

Madde 17- Madde ile; Kültür ve Turizm Bakanlığının mesire yerlerini tahsis etme yetkisi kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçeleri kapsayacak şekilde yeniden belirlenmektedir. Ayrıca, bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiralama yapılmasına imkan verilmektedir.

Madde 18- Kanun Teklifiyle turizm merkezi ilanında 2634 sayılı Kanuna göre farklı kriterler getirildiği için uygulamada ihtilafa sebep olmaması, bürokratik işlemlerin azaltılması ve uygulama kolaylığı sağlanması bakımından madde ile; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit ve ilân edilen turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezlerinin, yeniden Cumhurbaşkanı kararı alınmasına veya başka bir idari işleme gerek kalmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazanmış sayılması amaçlanmaktadır.

Madde 19- Madde ile; ilgili idaresinden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile faaliyette bulunan ve turizm işletmesi belgesi bulunmayan konaklama tesislerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kültür ve Turizm Bakanlığına başvurmaları halinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi verilmesi amaçlanmaktadır. Bu süre içerisinde turizm işletmesi belgesi alan konaklama tesislerinin basit konaklama turizm işletmesi belgesi almasının zorunlu olmaması hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan konaklama içermeyen müstakil plaj işletmelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde turizm işletmesi belgesi almak için Kültür ve Turizm Bakanlığına başvuruda bulunmaları halinde turizm işletmesi belgesi verilmesi, bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılacak denetim sonucunda belirlenen kriterleri taşımadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılan işletmelerin belgeleri iptal edilmesi öngörülmektedir.

Bununla birlikte maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kültür ve Turizm Bakanlığından belge almadan faaliyetine devam eden deniz turizmi tesislerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 20- Daha önce mevzuatı uyarınca orman sayılan alanlar ve milli parklar üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığınca düzenlenen sözleşmelerin, başvuru üzerine ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle devralınması, bu şekilde devralınan sözleşmeler uyarınca mevzuatı gereğince ormanlık alanlar ve milli parklarda ilgili idareler tarafından özel bütçesine gelir kaydedilen veya döner sermaye geliri olarak alınan tutarların bu idarelerce tahsil edilmesine devam edilmesi, diğerlerinin ise genel bütçe geliri olarak kaydedilmesi öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca; 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde yapılacak tahsis işlemlerine ilişkin düzenlemeler dikkate alınarak, Tarım ve Orman Bakanlığınca, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler hakkında, sözleşme süresi boyunca ilgili mevzuat hükümleri uygulanması ve kazanılmış hakların korunması amaçlanmıştır.

Yine madde ile; Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesinin gelirlerinde azalmaya sebebiyet verilmemesini teminen, daha önce Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen izinler ve yapılan kiralamalar uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine gelir kaydedilen bedellerin tahsiline döner sermaye tarafından devam edilmesi, aynı yerlerin sözleşme süresi sonunda Kültür ve Turizm Bakanlığınca yeniden tahsis edilmesi durumunda da bedellerin yine Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesi tarafından tahsil edilmesine devam edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 21- 15/05/2008 tarihinde yürürlüğe giren 7/5/2008 tarihli ve 5761 sayılı Kanunla 2634 sayılı Kanunda bazı önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda 2634 sayılı Kanuna göre tahsis edilecek orman sayılan yerlerde yapılaşmaya esas inşaat hakkının, emsal (E) 0.30'u geçemeyeceği hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemenin, bahis konusu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takiben yapılacak yeni tahsisler ile birlikte bu tarihten önce tahsisi yapılmış ve faaliyete geçmiş turizm yatırımları için de uygulanması gerektiği şeklinde yorumlanmış ve uygulamalar bu şekilde yapılmıştır. Fakat bu noktada; söz konusu tesislerin tahsislerinin 5761 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce belirli tahsis koşulları ile hayata geçirilmiş olmasından dolayı mevcut tesislerde yapılacak esaslı tadilat veya yıkılıp yeniden inşa etme gibi durumlarda daha önceki yapılaşmaya esas inşaat hakkının yerine E:0.30 kullanılması hususu tahsis koşulları (özellikle belirlenen yatak kapasiteleri ve bu yatak kapasitelerine

göre yapılan ödemeler) açısından sorunlar oluşturmıştır. Buna ek olarak 4706 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile tahsis sürelerinin uzatılmasına ilişkin düzenleme yapılmış ve tahsis süreleri uzatılan bu tesislerin aynı tahsis koşulları ile esaslı tadilat veya yıkılıp yeniden yapılması zorunluluğu oluşmuştur. Bu açıdan madde ile bu durumda olan tesislerin tahsis haklarının azaltılması ve dolayısıyla kamu gelirlerinin düşürülmesi gibi uygulamada meydana gelen sıkıntıların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 2634 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasına paralel olarak, uygulamada karşılaşılabilecek sorunların önlenmesini teminen, daha önce Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesisler için yapılan tahsisler için ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma gelirinin tahsil edilmeyeceği, tahsil edilenlerin iade edilmeyeceği düzenlenmektedir.

Madde 22- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ihale edilerek yaptırılmaya başlanılmış plan ve plan değişiklikleri ile Bakanlığa diğer kamu ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce sunulmuş plan ve plan değişikliklerine ilişkin iş ve işlemlerde; söz konusu çalışmalarda ortaya konan emek ve mesai dikkate alınarak kamu kaynaklarının boşa tüketilmemesini teminen, bu konularda başlatılmış iş ve işlemlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tamamlanması amaçlanmıştır.

Madde 23- Belgeli yatırım ve işletmeleri denetleme yetkisi ile Kanun ve ilgili mevzuatta düzenlenen aykırılıkların tespiti halinde uyarma, para cezası ve belge iptali cezası verme işlemleri Kültür ve Turizm Bakanlığı adına kontrolörler vasıtasıyla yürütülmektedir.

Kanun Teklifi ile; ülkemiz turizm sektöründe belirli bir standardın getirilmesi için turizm tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığının denetimi ve kontrolü altında olmasını sağlamak amacıyla, tüm konaklama tesislerinin, kruvaziyer liman, yat limanı, rıhtım ve iskele gibi deniz turizmi tesisi işletmelerinin ve plaj işletmelerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğu getirilmektedir.

Açıktan atama suretiyle stajyer kontrolör alınması durumunda bunların yetiştirme süresi 3 yıl olduğundan, bu şekilde kısa sürede çok sayıda turizm tesisinin belgelendirilmesi hedefine ulaşılması mümkün görülmemektedir. Bu nedenle madde ile, Kültür ve Turizm Bakanlığından belge alma zorunluluğunun tüm konaklama tesisleri, plaj işletmeleri ve deniz turizmi tesislerini kapayacak şekilde genişletilmesi ve uygulanacak olan sertifika programları nedeniyle artacak denetim işi yoğunluğunun karşılanması ve işlemlerin zaman kaybı olmadan sonuçlandırılması için Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrolör ve başkontrolör kadrolarına naklen atama yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 24- Yapılan düzenleme ile ilgili mevzuatı uyarınca halihazırda düzenlenmediği anlaşılan özel yat kayıt belgeleri yerine Kültür ve Turizm Bakanlığınca ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları 39 metre üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatlara Türk karasularında faaliyet göstermeleri için Turizmi Teşvik Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca verilecek izin belgelerinden harç alınması sağlanmaktadır.

Madde 25- Dünya genelinde etkili olan Covid-19 salgınının sona ermemiş olması ve bu durumun ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin halen devam etmesi nedeniyle; 4706 sayılı Kanunun geçici 26 ncı maddesi kapsamında ödeme süreleri ertelenen 1/7/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat paylarının ödemelerinin ertelenmesinin 31/03/2021'e kadar olan dönemdeki ödemelerini de kapsayacak şekilde uzatılması yönünde düzenleme yapmak suretiyle ülkemiz turizm sektörünün desteklenmesi amaçlanmıştır.

Madde 26- Madde ile, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi hedefi doğrultusunda, jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanımına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır. Böylece, uygulamada ilgili bakanlıkların mevzuatlarından kaynaklanan yetkilerini kullanırken turizm amaçlı kullanılmak veya turistik hareketlere imkân vermek üzere  eşitil r tür ve kapasitede konaklama tesisleri yapılması engellenerek Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında oluşan turizm kullanımlarının önlenmesi hedeflenmektedir.

Madde 27- 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu uyarınca ilgili idareler tarafından kişiler adına arama ve işletme ruhsatı düzenlenmekte ve bu ruhsat ilgisine bazı öncelikli haklar vermektedir. Ancak uygulamada, özellikle turizm bakımından da özel öneme sahip bazı yerlerde bu ruhsatların yerel idarelerince çok geniş bir alanı hatta ilçenin tamamını kapsayacak şekilde düzenlendiği, bu ruhsata bağlı olarak da ilgililerince turizm amaçlı yatırım yapılması talepleri olduğu görülmektedir. Bu durumda, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmakta, bu Bakanlıkça plan süreçleri tamamlanarak müzakere yöntemiyle (açık artırma usulüyle) ve ayrıca her yıl proje maliyet bedeli üzerinden alınan bedelle yatırımcılara tahsis edilmek suretiyle yapılan turizm yatırımlarının, bu yöntemin dışına çıkılarak ve planlanmamış ve gerçek değerini bulmamış arazi üzerinden daha ucuz bir bedelle yapılması imkânı getirilmekte ve Hazine zararına sebebiyet verilmektedir. Ayrıca, ruhsatlı alanda Kültür ve Turizm Bakanlığınca müzakere yöntemiyle (açık artırma usulüyle) seçilecek başka yatırımcılara arazi tahsis edilmesi de ruhsat sahibine sağlanan haklar nedeniyle engellenmektedir.

Daha önceden turizm öngörüsü ile kurgulanmamış bir alanın turizm potansiyelinin sonradan değerlendirilmesine imkân sağlanması ve de Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınmadan ruhsatlandırılmış alanların turizm amaçlı gelişiminin engellenmemesi için, 2634 sayılı Kanun kapsamında değerlendirmek üzere tasarruf hakkı Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen taşınmazlar üzerinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış arama ve işletme ruhsatlarının, turizm yatırımları gerçekleştirmek üzere iptali ve kamulaştırılması sağlanmaktadır. Aynı zamanda, bunların bedelleri de ödenmek suretiyle hak sahiplerinin olası mağduriyetleri önlenmektedir.

Madde 28- Madde ile, Cumhurbaşkanlığı H k met Sistemine uyum amacıyla Yunus Emre Vakfının Mütevelli Heyet  yeleri arasında yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışışleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, yeni h k met sistemine uygun olacak şekilde bakan yardımcısı olarak değiştirilmiştir.

Ayrıca Vakfın organlarına seçimle gelen üyelere ilişkin olarak yedek üyelik düzenlenmiş ve buna ilişkin usul ve esasların belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 29- Madde ile, ihtiyaç duyulan, personelin diğer kamu kurumlarından görevlendirilebilmesi amacıyla, Maarif Vakfı Kanununda yer alan düzenleme esas alınarak, personel görevlendirilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 30- Madde ile, Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyetinin mevcut üyelerinin görevlerinin yerlerine yeni bir görevlendirme veya seçim yapılana kadar devam edebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 31- Yürürlük maddesidir.

Madde 32- Yürütme maddesidir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

Esas No: 2/3517

Karar No: 9

12.4.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3517 esas numaralı “Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 1/4/2021 ve 6/4/2021 tarihlerinde yapılan toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

1. Giriş

Antalya Milletvekili Atay USLU ve 23 milletvekili tarafından 30/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3517 esas numaralı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 1/4/2021 ve 6/4/2021 tarihli toplantılarında, teklifin ilk imza sahibi Antalya Milletvekili Atay USLU ile Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. 2/3517 Esas Numaralı Kanun Teklifi’nde Öngörülen Düzenlemeler

Teklif’le,

- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu,
- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu,
- 29/6/2001 tarihli ve 4709 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu ve
- 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu’nda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Teklif’in gerekçesi ve metni incelendiğinde Teklif’le,

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinin tespitine ilişkin yeni kriterlerin getirilmesi; özellikle tanımlarda yapılan değişiklikle birlikte turizm merkezlerinin tespitinin kamu taşınmazlarını kapsayacak şekilde yapılması ve bu bölgelerde özel sektör katılımıyla “turizm hizmetleri yönetim birliği” kurulması;

Konaklama tesisleri ve plaj işletmelerine Kültür ve Turizm Bakanlığından¹ turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğunun getirilmesi; kamu kurum veya kuruluşlarının misafirhaneleri, vilayetler evi ile ordu evlerinin bu düzenlemeden muaf tutulması; bu belgenin alınmaması halinde işletmenin faaliyetinin sona erdirilmesi; Bakanlıkça belgelendirme işlemi yapılan tüm konaklama tesislerinde kapasite artışı yapılması durumunda, altyapıya getirilen yük dikkate alınarak yatak kapasitesi üzerinden sosyal ve teknik alt yapı hizmetlerine katılım payı istenilebilmesi; beş yıldızlı oteller ile tatil köylerinin, müşterilerine kendi öz malı araçları ile geliş-gidiş noktaları ile tesis arasında transfer hizmeti sunabilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi;

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu yararı doğrultusunda korunmasına veya kullanılmasına katkıda bulunacak ücretsiz girişli günübirlik tesis yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, lüks kampçılık turizm türünün, ülkemiz mevzuatında da yasal altlığının oluşturulması ve kontrollü gelişiminin sağlanması;

¹ Devam eden paragraf ve başlıklarda “Bakanlık” olarak anılacaktır.

Bakanlığın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapma, yaptırma, re'sen onaylama ve tadil etme konusundaki yetkisine ilave olarak, bu bölge ve merkezlerle çakışan korunan alanlardaki planların Bakanlık ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yürütülmesinin sağlanması ve sürecin belli bir süre içinde tamamlanması; böylece, bu alanlara ilişkin kurumlar arası yetki çakışması ve ihtilafların ortadan kaldırılarak, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ruhuna uygun olarak bürokratik işlemlerin azaltılması, yatırımcıların yetki çakışmasından kaynaklı mağduriyetinin giderilmesi ve yatırımların hızla planlanıp hayata geçirilmesinin sağlanması; ancak 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun, 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun ve 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında kalan alanlar ile 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu'nda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve özelleştirme kapsam ve programına alınan alanların bu yetki dışında bırakılması;

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte deniz kıyısı olan ilçelerde, 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerleri, konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara tahsis etme konusunda münhasıran Bakanlığın yetkili kılınarak kurumlar arası yetki çakışmasının giderilmesi; bu tahsislerden elde edilen gelirin ilgili kuruma ait olması; bu süreçlerin hızlıca yürütülebilmesi amacıyla düzenlemeler yapılması;

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazların da yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere, Bakanlık ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol kapsamında Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilebilmesine imkân sağlanması;

Turizm işletmesi belgeli işletmelerde, çalıştırılabilecek yabancı personele ilişkin düzenleme yapılması;

Kruvaziyer liman, yat limanı, rıhtım ve çekek yeri gibi deniz turizmi tesisleri işletmelerinin Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunluluğunun getirilmesi, bu belgenin alınmaması halinde idari para cezası yaptırımı uygulanması;

Bakanlıkça, ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları 39 metre üzerinde olan yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, bu yatlardan alınacak harçlar için 492 sayılı Harçlar Kanunu'na tarife eklenmesi; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca düzenlenen denize elverişlilik belgesinde kapasitesi on ikiden fazla olan deniz turizmi araçlarının, Türk Ticaret Kanunu'nun 1259'uncu maddesindeki sigorta gereklerine tabi olması;

Deniz turizmi araçları işletmeciliği ile turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeciliği yapılabilmesi için Bakanlıktan belge alınması zorunluluğu getirilmesi; bu işletmelerin yönetmelikle belirlenen amaçlar dışında faaliyette bulunamamaları sağlanarak turizm fonksiyonunu muhafaza etmeleri; Türk bayraklı yatların gezi, spor ve eğlence amacıyla kullanılmak üzere işletilme esasları düzenlenerek, bu faaliyetin yolcu taşımacılığı sayılmaması;

Kruvaziyer gemilerle gelenler dâhil olmak üzere, İstanbul'a gelen ziyaretçilere turistik gezi yaptırılabilmesi amacıyla, sahip oldukları yüksek kapasite ve teknik donanım nedeniyle İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçlarının belge düzenlenmek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanılabilmesi;

Güvenli turizm sertifikası uygulaması gibi Bakanlıkça gerekli görülen durumlarda Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ile iş birliği halinde, Türk Akreditasyon Kurumundan (TÜRKAK) akredite denetim firmaları aracılığıyla sertifika programları uygulanabilmesi;

İdari yaptırımların daha caydırıcı hale getirilmesi;

Bakanlık tarafından verilen turizm belgesinin iptali yaptırımının uygulanacağı yeni durumların belirlenmesi;

Bakanlığın kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi amacıyla kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizm amaçlı kullanıma ayrılan alanlar ile jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek Hazine taşınmazlarının tahsisi konusunda da Bakanlığa yetki verilmesi; böylece, bu konudaki yetkinin tek elde toplanarak çeşitli bakanlıklar ve kamu idareleri arasında meydana gelen yetki karmaşasının giderilmesi;

Dünya genelinde etkili olan COVID-19 salgınının sona ermemiş olması ve bu durumun ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin halen devam etmesi nedeniyle 4706 sayılı Kanunun geçici 26'ncı maddesi kapsamında 1/7/2020 ile 31/12/2020 tarihleri arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ile hasılat payları ödemelerinin 31/3/2021'e kadar olan dönemdeki ödemeleri de kapsayacak şekilde ertelenmesi;

Bakanlıktan belge alma zorunluluğunun tüm konaklama tesisleri, plaj işletmeleri ve deniz turizmi tesislerini kapayacak şekilde genişletilmesi ve uygulanacak olan sertifika programları nedeniyle artacak denetim işi yoğunluğunun karşılanması ve işlemlerin zaman kaybı olmadan sonuçlandırılması için Bakanlığın kontrolör ve başkontrolör kadrolarına naklen atama yapılması; yine denetim yapılacak yerlerin artması nedeniyle denetim yetkisinin Bakanlıkça belirlenen sınırlar dâhilinde taşra teşkilatına devredilmesi;

Yunus Emre Vakfının Mütevelli Heyeti üyeleri arasında yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarının, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun olacak şekilde bakan yardımcısı olarak değiştirilmesi; Vakfın organlarına seçimle gelen üyelere ilişkin olarak yedek üyeliğin ve buna ilişkin usul ve esasların belirlenmesi;

Vakfın ihtiyaç duyduğu personelin diğer kamu kurumlarından karşılanması amacıyla, 17/6/2016 tarihli ve 6721 sayılı Maarif Vakfı Kanunu'nda yer alan düzenleme esas alınarak, personel görevlendirilmesine ilişkin düzenleme yapılması öngörülmektedir.

3. Anayasa'ya Aykırılık Önergesi ile Teklif'in Geneli Üzerinde Yapılan Görüşmeler

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce, Teklif'in Anayasa'nın 127'nci maddesinde yer alan "yerinden yönetim ilkesine" aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa'ya aykırılık önergesi verilmiş ve önerge İçtüzük'ün 38'inci maddesine göre öncelikle görüşülmüştür. Anayasa'ya aykırılık görüşmelerinde milletvekilleri tarafından;

Kıyılarda bulunan pek çok belediyenin muhalefet partileri tarafından yönetildiği, Teklif'le, bir takım yetkilerin kıyı belediyelerinden alınarak merkezî yönetime devredildiği, bu belediyelerin turizm sektörü dışında bırakılmak istendiği, bu açıdan Anayasa'nın 127'nci maddesine aykırılık olduğu; ayrıca bu konuda değinilmesi gereken önemli bir hususun da ülkemizin 1991 yılında imzaladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı olduğu, idari ve mali özerkliğin 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda da muhafaza edildiği, mahallî müşterek ihtiyaçları karşılayan kurumların yetkisinin kısıtlanmasının Anayasa'nın "idarenin bütünlüğü" ilkesine aykırılık teşkil ettiği, Avrupa Özerklik

Şartı'nın Türk hukuk sistemi içinde kanunların üzerinde olduğu, bu Şart'ta “subsidiarite ilkesinin” bulunduğu, bu ilkenin, bir hizmetin veya görevin en etkili şekilde yerine getirilmesini o hizmete en yakın olan mercie emrettiği, Teklif’le bu ilkenin göz ardı edildiği;

Teklif’in aynı zamanda Anayasa’nın 43’üncü maddesinde düzenlenen, kıyıların korunması, 45’inci maddesinde yer alan tarım arazileri, çayır ve meraların korunması, 35’inci maddesinde yer alan mülkiyet hakkı, 63’üncü maddesinde yer alan kültürel, tarihsel ve doğal varlıkların korunması, 169’uncu maddesinde yer alan ormanların korunması ve 170’inci maddesinde yer alan orman köylüsünün korunması hususları açısından da değerlendirilmesi gerektiği;

Anayasa’nın 169’uncu maddesinin ormanların korunması açısından son derece katı olduğu, 3’üncü fıkrasında, ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilmemesi gerektiğinin düzenlendiği, hükmün yazım tarzının ormanlarda hiçbir faaliyet ve eyleme istisna tanımadığı, devamında ormanların tahrip edilmesine yönelik siyasi propaganda yapılmasının yasaklanarak ifade özgürlüğü gibi önemli bir ilkenin ormanların korunması amacıyla sınırlandırıldığı, yine katı bir korumacılıkla münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamayacağını düzenlediği;

Anayasa’nın yerinden yönetim ilkesini düzenleyen 127’nci maddesiyle kıyıların korunmasını düzenleyen 43’üncü maddesinin bağlantılı olduğu, doğal değerlerin korunması ile yerel yönetimlerin yetkileri arasında, yerel yönetimlerin belli bir bölgede yaşayanlar tarafından seçilmeleri ve yerel yönetimlerin orada yaşayanlar adına doğal değerleri koruma görevi olduğu, bahsi geçen maddelerin demokratik hukuk devletinin ortak ilkeleri olduğu, merkezi yönetimin görevinin daha çok genel gözetleme ve eş güdümlü sınırlı olması gerektiği, Teklifle kıyı şeritlerinde yapılaşmaya yol açıcı yetkilerin yerelden çok merkeze alındığı, merkezî yönetimde her ne kadar bakana değinilse de yürütmenin tek kişi tarafından, Cumhurbaşkanı tarafından temsil edildiği, dolayısıyla düzenlemenin tek kişiye yönelik bir yetki düzenlemesi olduğu, doğal alanların tek kişinin iradesiyle tahsis işlemine konu olabileceği, Cumhurbaşkanının yetkilerinin Anayasa’nın 104’üncü maddesinde sayıldığı ve bu yetkilerin yerel yönetimlerin, bakanlıkların, özerk kuruluşların görev ve yetkilerine uzanmaması gerektiği;

Turizmin maddi getirisinin, Anayasa’nın 63’üncü maddesinde öngörülen kültürel, doğal ve tarihsel değerlerin önüne geçtiği, gelecek kuşakların da bu değerleri kullanacak olmasından hareketle Anayasa’nın 56’ncı maddesinin Devlete, ekosistemin korunması ve bozulmasını önleme ile ekosistemi geliştirme yükümlülüklerini yüklediği;

Bahsi geçen maddelerde belirtilen hakları güvence altına almanın yasamanın önemli bir görevi olduğu, mevcut Teklif’in yeniden ele alınarak kamu yararına uygun, gelecek kuşaklara karşı sorumluluğu yansıtan bir Teklif haline getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bu açıklamalara karşılık, Anayasa’nın kıyıların korunmasını düzenleyen 43’üncü maddesinin, sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetileceğini ve kıyıların sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartlarının kanunla düzenleneceğini hükme bağladığı, görüşülmekte olan Teklifin amacının turizm yatırımlarının, turizm alanlarının ve işletmelerinin Bakanlığın devreye girmesiyle bütüncül bir şekilde yönetilerek bu alanların belirli standartlara kavuşturulması olduğu;

Teklif’in, Anayasa’nın 127’nci maddesine aykırılık teşkil etmediği, yerel yönetimlerin yetkilerinin alınması gibi bir hususun söz konusu olmadığı, sahillerdeki işletmelerin işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının yine belediyeler tarafından verileceği, gelirlerinin yine ilgili belediyeye ait olacağı, Bakanlık tarafından bu işletmelere turizm işletme belgesi verileceği, bunda amacın turizm işletmelerinde asgari bir standart sağlamak olduğu, Bakanlığın bu işletmeler üzerindeki yetkisinin standartlara uygunluğu denetlemek olduğu;

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazların yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol kapsamında, Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilebilmesi imkânına yönelik düzenleme yapıldığı, bu noktada yatırım izninin ve yatırım yapılması durumunda elde edilecek gelirin ilgili yerel yönetime ait olduğu, bazı belediyelerin tahsis konusunda yeterli bilgi birikimi ve tecrübeye sahip olmadığı, bu noktada Bakanlığın fonksiyonunun tecrübe, bilgi paylaşımı ve danışmanlık olduğu, Teklif'in amacının Türkiye'deki tüm turizm tesislerinin Türkiye'nin turizm politikasıyla uyumlu ve daha nitelikli hizmet vermesi olduğu,

Teklif'te orman alanlarının; mera, yaylak ve kışlakların turizm yatırımlarına tahsis edilmesine ilişkin bir düzenleme bulunmadığı, 2634 sayılı Kanun kapsamında orman alanlarının tahsisine ilişkin düzenlemenin 2003 yılında Kanun'a girdiği ve o zamandan beri uygulanmakta olduğu, Hâlihazırda orman arazileri ile mera, yaylak ve kışlakları tahsis yetkisinin Tarım ve Orman Bakanlığına ait olduğu, tahsisin bu Bakanlığa ait olması nedeniyle turizm yatırımlarında ikili bir yapının ortaya çıktığı, aynı bölgede bulunan iki tesisin farklı kurumlar tarafından tahsisinin yapılmasının, tesislerin alan kullanımı, teşvikler gibi konularda farklı hukuki rejimlere tâbi olmasına neden olduğu, bu ikili yapının ortadan kaldırılması amacıyla Teklif'le, orman arazilerinin konaklama tesislerine tahsisinin Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşüyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılmasının öngörüldüğü, konaklama tesislerinin bu Bakanlığın ihtisas alanı olduğu, düzenlemenin Teklif'in genel amacı olan bütüncül turizm politikasına uygun bir düzenleme olduğu;

Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırıldığına ilişkin değerlendirmenin yanlış olduğu, Teklif'in hiçbir şekilde Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırılmasına yönelik düzenleme içermediği, mevcut 2634 sayılı Kanun'daki yetkilerin korunduğu ifade edilmiştir.

Yapılan oylama sonucu Anayasa'ya aykırılık önergesi oy çokluğuyla reddedilmiştir.

Teklif'in geneli üzerinde yapılan görüşmelerde ilk imza sahibi Antalya Milletvekili Atay USLU tarafından;

Turizm sektörünün çok hızlı bir şekilde büyüdüğü, ekonomiye önemli bir katma değer oluşturduğu, cari açığı azaltıp, yabancı sermayeyi ülkemize çektiği, ülkeler arası etkileşimleri olumlu bir şekilde etkilediği, pandemiye rağmen turizm sektörünün büyümeye devam ettiği, sektörün dinamik bir sektör olduğu, mevzuatın da buna uygun olması gerektiği, bu noktadan hareketle turizmin daha da geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi, on iki aya ve Türkiye'nin her yerine yayılması amacına yönelik bir Teklif çalışması yapıldığı;

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleriyle turizm merkezleri kavramlarının netleştirildiği;

Mevcut durumda Bakanlıktan ve belediyelerden belgeli iki ayrı yapıda konaklama tesisleri bulunduğu, Teklif'le belediye belgeli tesisleri ortadan kaldırmak, belediyelerin yetkisini almak gibi bir durumun söz konusu olmadığı, işyeri açma ve çalıştırma ruhsatlarının yine belediyeler tarafından verileceği, buna ilişkin harçları belediyelerin alacağı, Teklif'le, belediyeden işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı alan konaklama tesisleri ile plaj işletmelerinin, ruhsat almasını müteakip Bakanlıktan turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirildiği, bu tesislerin daha nitelikli hale getirilmesinin amaçlandığı;

Teklif'le sağlıklı turizm sertifikası sisteminin öngörüldüğü, pandemi döneminde Bakanlık oluruyla uygulanmaya başlanan sertifikasyon sisteminin kanuni altyapısının oluşturulduğu;

Sektörden gelen talepler doğrultusunda, beş yıldızlı otel ve tatil köylerine müşterilerini kendi öz malı araçlarıyla taşıma imkânı getirildiği, bu taşımada kullanılacak araç sayısının, tipinin, motor hacminin sınırlandırıldığı, kast edilen araçların f segmenti olarak bilinen lüks araçlar olduğu, bu düzenlemenin amacının taksicilerin ya da yolcu taşıma sektöründe faaliyet gösteren diğer aktörlerin iş alanına müdahale etmek olmadığı;

Hâlihazırda turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapma, yaptıрма, re'sen onaylama, tadil etme yetkisinin Bakanlığa ait olduğu, bu yetkilere ilave olarak kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce hazırlanan her tür ve ölçekteki plan ve plan değişikliklerinin sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulması, Bakanlık tarafından gerekli incelemelerin yapılarak uygun görülen planların değerlendirilmek üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilmesi, bu planların, Bakanlık ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili tabiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da alınarak en geç 6 ay içinde sonuçlandırılması ve bu sayede iki bakanlığın da yetkili olduğu bu alanlarda planlama sürecinin hızlandırılarak sürecin yatırımcılar açısından -olumlu ya da olumsuz- öngörülebilir bir sürede sonuçlanmasının amaçlandığı;

Turizm işletme belgeli tesislerde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının izniyle yabancı personel çalıştırılmasına ve deniz turizmi araçlarında çalışmalarına müsaade edilecek yabancı zabıt ve kaptanların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yeterliklerinin tanındığına dair belge almalarına ilişkin düzenleme yapıldığı, yabancı personel çalıştırmanın sınırsız olmadığı, mevzuatta belirlenen sınır dâhilinde yabancı personel çalıştırılacağı;

Turizm sektörünün COVID-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerin başında geldiği, pandeminin etkilerinin hafifletilmesi amacıyla tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ile hasılat payları ödemelerinin ertelendiği,

Jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanılması durumunda o bölgedeki yatırım izni ve tahsisin Bakanlıkça yapılmasının öngörüldüğü,

Teklif'le ayrıca Yunus Emre Vakfıyla ilgili düzenlemeler yapıldığı, Vakfın Mütevelli Heyetinin yapısının Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun hale getirildiği, pek çok ülkede kültür merkezi açan Vakfın artan personel ihtiyacının karşılanması amacıyla Vakıf Kanununda değişiklik öngörülerek Vakfa diğer kurum ve kuruluşlardan geçici görevlendirme yapılabilmesine imkân sağlandığı ifade edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir ALPASLAN tarafından yapılan açıklamalarda;

Teklif'le yerel yönetimlerin hiçbir yetkisinin alınmadığı, belediye belgeli tesislerdeki sürecin aynı şekilde devam edeceği, düzenlemenin amacının ülkemizdeki tüm turizm tesislerinin turizm politikasıyla uyumlu, daha nitelikli hizmet vermesi olduğu, bir hastane yatırımı yapıldığında işyeri açma ve çalıştırmayla ilgili tüm işlemlerin belediyeler tarafından yapıldığı, ancak belgelendirmenin Sağlık Bakanlığı tarafından yapıldığı, Teklif'le benzer bir düzenleme yapılarak konaklama tesisi yatırımlarının belediyedeki tüm işlemlerinin tamamlanmasının ardından bu işletmelere Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletme belgesi verileceği, bu konuda hâlihazırda faaliyet gösteren işletmelerin de mağdur olmaması amacıyla bir geçiş süreci öngörüldüğü, belediyelerin yetkisinin alınması gibi bir düzenlemenin kesinlikle olmadığı;

Turizm yatırımları konusunda Bakanlığın ciddi bir bilgi birikimi ve tecrübesinin bulunduğu, belediye ve il özel idarelerinin zaman zaman Bakanlığa başvurarak kendilerine ait alanları turizm yatırımları konusunda değerlendirmek istedikleri, bu durumda başvuran yerel yönetimle bir protokol yapmak suretiyle bu kuruluşlara destek olunduğu, benzer durumun orman alanlarının tahsisinde de geçerli olduğu, turizm yatırımı yapılmasının bir ihtisas gerektirdiği, Bakanlığın bu konudaki işlevinin tahsisin nasıl yapılacağına ilişkin iş ve işlemleri yürütmekten ibaret olduğu, tahsis için ilgili yerel yönetim kuruluşunun ya da ilgili bakanlığın uygun görüşünün gerektiği, tahsisten elde edilen gelirlerin de bu kuruluşlara ait olduğu;

Yürürlükteki mevzuata göre mera alanlarının ilgili kurum veya kuruluşun izniyle turizm yatırımlarına konu olabildiği, Teklif’te yer alan mera alanlarıyla ilgili düzenlemenin pratik ihtiyaçlardan kaynaklandığı, mevcut durumda, ilgili kurum veya kuruluşun izniyle turizm yatırımlarına tahsis edilen mera alanları için ot bedeli adı altında, tahsisi yapan kuruluşa Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bedel ödendiği, Bakanlığın bu bedeli yatırımcıdan tahsil ederek ilgili kuruluşa ödediği, getirilen düzenlemeyle yatırımcının ot bedelini doğrudan tahsisi yapan kuruluşa ödeme imkânı getirildiği, uygulamada bu konuda çok ciddi bir zaman kaybı yaşandığı;

Pandemi sürecinde Bakanlık oluruyla hayata geçirilen güvenli turizm sertifikası uygulamasının kanuni bir altyapıya kavuşturularak sürekli hale getirildiği, sertifika denetiminin TÜRKAK’tan akredite denetim firmaları tarafından da yapılabilmesine imkân sağlandığı ifade edilmiştir.

Toplantıya katılan milletvekilleri tarafından;

Dünya küresel gayrisafı millî hasılasının yüzde 9’unu turizm gelirin oluşturduğu, Türkiye’nin ciddi bir turizm potansiyeli olmasına rağmen bundan yüzde 6,2 oranında faydalanabildiği, turizmin, sağladığı dövizle ödemeler dengesi açısından son derece önemli bir artı değeri olduğu, Türkiye’de turizm gelirlerinin dış ticaret açığını kapatma oranının yüzde 49,73 olduğu, turistlerin 11 farklı alanda yaptıkları harcamayla 21 farklı sektörü etkilediği, turizmde bir birimlik talep artışının ekonomiyi iki birim canlandırdığı, turizm gelirin yüzde 10 artması durumunda toplum refahının yüzde 9 oranında arttığı, bu anlamda turizmin toplum refahını artırmada ciddi bir etkisinin olduğu, yine turizm gelirinde yüzde 10 artış söz konusu olduğunda çalışanlara yapılan ödemelerde yüzde 3,5 oranında artış yaşandığı, turizmin dünyada yaklaşık 400 milyona yakın insana iş sağladığı, bunun da dünya istihdamının yüzde 8,9’unu oluşturduğu, turizm sektörünün finansal hizmetler, ulaşım ve internet sektörlerinin büyüme hızını geride bırakan bir sektör olduğu, Türkiye’nin küresel kaynaklar kategorisinde turizm gelirleri açısından 2002 yılında 17’nci sıra, 2013’te 6’ncı, 2014’te 5’inci sıraya yükseldiği, 2002 yılında 13 milyon turistle 8,5 milyar dolar, 2015’te 41 milyon turistle 32 milyar dolar gelir elde edildiği, 2023 hedefinin 70 milyon turistle 90 milyar dolar olduğu,

Belediye belgeli konaklama tesislerinin Bakanlık denetimi kapsamında olmaması nedeniyle turistler açısından ciddi sıkıntılara sebep olduğu, belediyelerin hizmet standartlarından çok imara uygunluk gibi konularda denetim yaptığı, verilen hizmetlerin standardını takip etmelerinin mümkün olmadığı, bu işletmelerin Bakanlık tarafından denetlenmesinin işletme kalitesi ve standardını yükselteceği, dolayısıyla ülkenin turizm potansiyelinin ve turist memnuniyetinin yükseleceği, bu memnuniyetin ülkemize geri dönüşünün iyi olacağı;

Dünyada ve Türkiye’de son yıllarda, pandeminin de etkisiyle “glamping” adı verilen, lüks çadır tesislerine talebin arttığı, bu talebin önümüzdeki yıllarda daha da artmasının beklendiği, Teklifle bu tesislerin belgelendirilmesi ve denetimine yönelik düzenlemeler yapıldığı;

Ülkemizde turizm sektöründe yaşanan ve bu Teklif’e de yansıyan sorunların kaynağının planlama sürecinde yaşanan aksaklıklar olduğu, Kültür ve Turizm Bakanlığının turizm alanında diğer kurumlardan belirli yetkileri almasının olumlu olduğu, özellikle planlama süreçlerinde belli süreler öngörülmesinin yıllar süren gecikmelerin önüne geçeceği, ancak planlama süreçlerinde yerel yönetimlerin süreç dışında bırakılmasının doğru olmadığı, yerel yönetimlerin de planlamada yer alması gerektiği, turizm sektörünün pandemiden en çok etkilenen sektör olduğu, standartların yükseltilmesi adına zor durumda olan turizmcilere daha fazla mali yük getirilmemesi gerektiği, yabancı turistlere sunulan ucuz tatil imkânlarının yerli turistlere de sunulması gerektiği, uygulamada bunun tam tersi bir durum yaşandığı, turizm bölgelerindeki otellerin sahilleri şeritlerle kapattığı ve insanların sahilde yürüme imkânının kalmadığı, bazı otellerin sahillere güvenlik görevlisi dahi koyduğu, sahillerin halka açılması gerektiği;

Teklif’in 6’ncı maddesinde yer alan, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ÇED olumlu veya ÇED gerekli değildir kararı verilen durumlarda yatırımın gerçekleşmesi için alınması gerekli tüm izin ve onay süreçlerinin on beş gün içinde, irtifak hakkı dâhil diğer bütün işlemlerin ise üç ay içinde tamamlanacağına ilişkin hükmün, telafisi imkânsız zararlar doğuracağı, bu konuda yargı süreçlerinin olabileceği;

Teklif’in 1’inci maddesinde deniz turizmi araçlarının tanımı kapsamına iç sularda faaliyet gösteren taşıtların da dâhil edildiği ve bu konuda Bakanlığın yetkili kılındığı, iç sular kavramının geniş bir kavram olduğu, göl, baraj ve derelerin de iç su kapsamına girdiği;

Teklif’le beş yıldızlı otellere beş araca kadar transfer hizmetinde bulunma hakkı verilmesinin 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na aykırılık teşkil ettiği, ulaşım hizmetleri ile ilgili karar alma süreçlerinin Ulaştırma Bakanlığı ile belediyelerin yetkisinde olduğu, Kültür ve Turizm Bakanlığının taşımacılık alanına müdahil olmaması gerektiği, pandemi sürecinden olumsuz etkilenen taşımacılık sektörünün, düzenleme ile binlerce aracın sisteme dâhil olması durumunda daha da olumsuz etkileneceği, taşımacılık hizmetinin TÜR SAB’a bağlı acentalar tarafından yerine getirildiği, turizmin havaalanı ile otel arasına sıkışmaması, bölge esnafının da turizmden pay alması gerekirken bu düzenlemeyle tam tersi bir durumun gerçekleşeceği;

Ülkemize her gelir grubundan turist geldiği, bazılarının beş yıldızlı otellerde kalırken bazılarının hostellerde, pansiyonlarda kaldığı, belediye belgeli tesislere belli bir standart getirilirken turistlerin konaklama fiyatlarında ve bu işletmelerin maliyetlerinde artış yaşanabileceği;

Teklif’le öngörülen turizm hizmetleri yönetim birlikleriyle, turizm bölge ve merkezlerinin yerel yönetimlerin denetimi ve hizmetleri dışında, organize sanayi bölgeleri gibi kendi içinde kapalı bir yapı meydana getirilebileceği;

Teklif’le devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde, imar planı olmaksızın Bakanlık tarafından günübirlik tesis yapılmasına imkân tanındığı, bu tesislerin her ne kadar sabit olmayan şekilde yapılacağı belirtilmiş olsa da, orman ve kıyılarda ruhsatsız ve imar yönünden denetimsiz günübirlik tesislerin sayısının artma tehlikesi bulunduğu, ayrıca bu düzenlemenin ilk bakışta belediyelerle ilgili görünmese de tahsis yoluyla alınan alanların tahsislerinin sonlanması, kıyılardaki mevcut faaliyetlerin kısıtlanması ve engellenmesi sonucunu doğuracağı, diğer taraftan kıyılarda “lüks çadır tesisleri” kurulmasının 3621 sayılı Kıyı Kanunu’na aykırı olduğu, kıyılarda esas olanın yapı yapılmaksızın açık olarak halkın kullanımına imkân sağlanması olduğu, kıyılarda ilk 50 metrelik kısımda hiçbir yapının yapılmasına izin verilmediği, ikinci 50 metrelik kısımda ise sınırlı olarak izin verildiği, kıyıların plansız bir şekilde yapılaşmaya açılmasının kıyıları kalıcı bir şekilde tahrip edebileceği;

Teklif’in 5’inci maddesiyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ile turizm merkezi ilan edilen yerlerde, imar planlarına ilişkin, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasındaki yetki paylaşımına ilişkin detayların belirlendiği, madde ile bazı bölgelerin istisna tutulduğu, maddeye göre, 18/11/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu’nda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlarla ilgili 2960 sayılı Kanun’daki imar planı yetkilerinin saklı tutulduğu ancak, geri görünüm ve etkileme alanlarında ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ile turizm merkezlerinde imar planıyla ilgili yetkilerin Bakanlıkça kullanılabilmesi, 2960 sayılı Kanun’la kurulan Boğaziçi İmar Müdürlüğünün İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait olduğu, Teklifte belediyenin bu alandaki yetkilerine müdahale edildiği, bu konuda İstanbul Büyükşehir Belediyesinin görüşünün alınmadığı;

Teklif’in 1’inci maddesiyle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinin mevcut tanımında yer alan “tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olduğu” ifadesine ek olarak “doğal alanlar ile koruma kullanma dengesi gözetilerek sektörel kullanımın sağlanması” ifadelerinin eklendiği, bu değişikliklerle doğal alanların da turizm sektörünün kullanıma açılması konusunda Bakanlığın yetkilendirildiği, günümüz dünyasında turizm sektörünün, ülkeye gelen turistlere çevresel duyarlılığı önemli bir turistik ürün olarak pazarladığı, buna karşın getirilen düzenleme ile ülkemizin doğal alanlarının turizm bölgesi ilan edilerek yapılaşmaya açılacak olmasının eskimiş bir anlayışı yansıttığı,

Turizmin pandemiden en çok etkilenen sektörlerden biri olduğu, konaklama tesislerinde doluluk oranının % 30’un üzerine çıkmadığı, her iki turistik tesisten birinin kapalı olduğu, pandeminin ne zaman biteceği belli olmamasına rağmen turizm tesislerinden alınan kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat paylarının ödemelerinin ertelenmesinin pandemi bitmiş gibi 31/3/2021 tarihine kadar olan ödemeleri kapsadığı, bu sürenin 31/12/2021 tarihine kadar uzatılması gerektiği;

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ile yerel yönetimlere verilen plaj işletmesi oluşturma, işletme ve denetleme yetkilerinin Teklifte Bakanlığa devredilmek istendiği, plajlara ilişkin benzer bir hükmün daha önce komisyonda görüşüldüğü ancak komisyonda teklif metninden çıkarıldığı;

Teklif’in cezalar maddesiyle konaklama tesislerine yönelik para cezaları belirlenirken küçük ve büyük tesisler arasında bir ayırım yapılmadığı, para cezası konusunda tesisin kapasitesine göre kademelendirme yapılması gerektiği;

Teklif’le 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu’nda değişiklik yapılarak Vakıfta, diğer kamu kurumlarından geçici görevlendirmeye personel çalıştırılmasına imkân verildiği, bu şekilde çalıştırılacak personel sayısında herhangi bir sınır öngörülmediği, sınırlama getirilmesinin yerinde olacağı;

Yunus Emre Vakfının Türkiye’nin, Türk kültürünün tanıtılmasında, Türkçe öğretiminde en önemli vakıflardan birisi olduğu, bu amaçlarla yapılan harcamaların israf olarak görülemeyeceği, Vakfın desteklenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

4. Maddeler Üzerinde Görüşmeler ve Komisyonun Maddeler Hakkında Kararı

Teklif’in geneli üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklif’in 1’inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri tanımına devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile doğal alanların da eklendiği, bu tanımlara orman vasıflı alanların da girdiği, bu düzenlemenin Anayasa’nın ormanların korunmasını düzenleyen maddesine aykırılık teşkil ettiği, deniz turizmi araçları tanımına, iç sularda faaliyet gösteren araçların da dâhil edilmesiyle, bunlar hakkında da Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili olacağı;

Turizm merkezleriyle ilgili tanımda orman alanlarıyla ilgili bir düzenleme yapılmadığı, bugün ülkemizde 100’e yakın turizm merkezi, bir o kadar da kültür turizm merkezi bulunduğu, 2634 sayılı Kanun’da iki farklı statüde turizm alanı bulunduğu ve bu alanların 1983 yılından beri Kanun’da yer aldığı, bu turizm alanlarının neredeyse tamamında orman alanlarının bulunduğu, bu orman alanlarının da turizme tahsisinin yapılabildiği, ülkemizde hâlihazırda 60’tan fazla turizm yatırımlarına tahsis edilmiş orman alanı bulunduğu, Teklif’le getirilen düzenlemeyle, iki ayrı statüde yer almasına rağmen içerikleri aynı olan turizm alanlarında statü karışıklığını önlemek amacıyla düzenleme yapıldığı, deniz turizmi araçlarına ilişkin düzenlemeyle, bu araçların turizm faaliyetinde kullanılması durumunda, Bakanlık tarafından belgelendirilmesi imkânının getirildiği, iç sularda, özellikle Dalyan ve Şanlıurfa Halfeti’de, Dicle ve Fırat Nehirlerinde son yıllarda önemli sayıda turizm taşıması yapıldığı, bu turizm araçlarına yönelik belli kriterler getirilmesinin amaçlandığı, turizmin on iki aya ve Anadolu’nun tüm bölgelerine yayılması amacıyla turizme ilişkin faaliyetlerin Bakanlığın koordinesinde yürütülmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Teklif’in 2’nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

2’nci maddeyle kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi veya turizm merkezi olarak ilan edilen yerlerde özel sektörün de dâhil olmak zorunda olduğu turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasının öngörüldüğü, Teklif’in yasalaşması hâlinde kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde yol yapımı, bakımı, içme suyu ve kanalizasyon yapımı ve bakımı, her türlü alt ve üst yapıya ilişkin belediye hizmetlerinin turizm hizmetleri yönetim birlikleri tarafından yerine getirilmesinin söz konusu olacağı, turizm bölge ve merkezlerinin mevcut organize sanayi bölgeleriyle benzer bir statüye kavuşturulmuş olacağı, bugün belediyeler ile organize sanayi bölgesi idareleri arasında yaşanan koordinasyon sorunlarının turizm bölge ve merkezlerinde de yaşanabileceği, ayrıca birliğe üye olma zorunluluğu bulunduğu, birlikte ilgili aйдat dâhil pek çok hususun belirsiz olduğu, bu konuda Bakanlığın yetkili olduğu, bu birliklerin turizmcilere, özellikle küçük turizmcilere yük getireceği;

Ülkemizde son derece sınırlı sayıda bulunan kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yer alan turizm tesislerinin ortak sorunlarının çözülmesi amacıyla bu birliklerin kurulduğu, bu birliklere ödenecek aidatların işletmelerin ölçeğine göre olacağı, birliklerde yerel yönetim temsilcileriyle beraber Bakanlık temsilcilerinin de bulunacağı, her bölgenin bölgesinin kendine has sorunları olduğu, bir turizm bölgesinde bulunan tüm işletmecilerin bu birlikler üzerinden bölgesel sorunların çözümü için sorumluluk üstleneceği, Türkiye Belediyeler Birliği örneğinde olduğu gibi, kanunla bu birliklere üye olma mecburiyeti getirilebileceği;

Teklif’in 3’üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Bu maddeyle getirilen düzenlemelerle, her türlü konaklama ve plaj işletmesine Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirildiği, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerindeki konaklama tesislerinde teşviklerden yararlanmak isteyen tesisler için geçerli olan turizm işletmesi belgesinin Bakanlıktan alınmasına ilişkin zorunluluğun kentsel ve kırsal alanların tamamındaki her türlü konaklama ve plaj tesislerini kapsayacak şekilde genişletildiği, böylece bu tesislerin belgelendirilmesi ve denetimlerinde yerel yönetimlerin, devre dışı bırakılmasının söz konusu olacağı, turizm bölge ve merkezlerindeki konaklama tesislerinin tür ve kullanım kararı değişikliği nedeniyle kapasite artışına gitmesi durumunda Bakanlıkça yatırımcıdan altyapı katılım payı istenmesinin amaçlandığı, turizm sektörünün ağır buhran içinde olduğu bir dönemde getirilen altyapı katılım payının doğru olmadığı, maddeyle bazı kamu kurum ve kuruluşlarına ait konaklama tesislerinin turizm belgesi alma yükümlülüğünden muaf tutulduğu, bu düzenlemede belediye ve il özel idarelerine

ait konaklama plaj işletmelerinin de yer almasının gerektiği, maddeyle getirilen, Bakanlıktan turizm işletme belgesi alınması durumunda, başka bir işleme gerek kalmaksızın belge alan işletmeye on beş gün içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı verileceğine ilişkin hükmün belediye imar mevzuatı denetimlerini zayıflatacağı, COVID-19 pandemisinde turizm sektörünün farklı alanlara yönelmeye başladığı, bu alanlarda yatırım yapılmasının önemli olduğu, ancak turizm belgesi alan yerel tesislere doğrudan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilecek olmasının önemli sorunlar doğuracağı, Bakanlık tarafından turizm belgesi verilen bir tesisin bulunduğu bölgede yeterli altyapı bulunmayabileceği;

Bu maddenin amacının ülkemizdeki tüm konaklama tesislerinin Bakanlıktan belge alarak belli bir standarda kavuşturulması ve belediye belgeli tesislerin de turizm politikalarına dâhil edilmesi olduğu, belediye belgeli tesislere ilişkin düzenleme yapılırken belediyelerin hiçbir yetkisinin alınmadığı, bugüne kadar olduğu gibi işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının belediye tarafından verileceği, denetim süreçlerinin devam edeceği, ancak bir tesisin belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almasının faaliyette bulunması için yeterli olmayacağı, buna ilaveten Bakanlıktan da belge alması gerekeceği, plaj işletmeleriyle ilgili olarak özellikle COVID-19 sürecinde sağlıklı tatil yapılabilmesiyle ilgili önemli sıkıntılar yaşandığı, bu süreçte Güvenli Turizm Sertifikası alan işletmelerde sağlık açısından çok az sorun yaşandığı, bu Sertifikaya ilişkin süreçlerin plaj tesislerine de uygulanması amacıyla düzenlemenin getirildiği, maddede yer alan diğer bir düzenlemeyle, turizm bölgelerinde altyapıya ilave yük getirecek bir kapasite artışına, yeni yatırımlara gidecek yatırımcının, bölgeye getireceği altyapı yükünü karşılaması gerektiğinden hareketle altyapı katılım payı getirildiği;

Düzenlemeyle, turizm belgesi alan bir tesise on beş gün içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesinin yeni bir uygulama olmadığı, benzeri uygulamanın İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’te yer aldığı, Yönetmelik’te sıhhi ve gayrisihhi işyerlerindeki ruhsatlara ilişkin hükümlerin yer aldığı, sıhhi işyerlerinde eksiksiz evrakın belediyeye verildiği gün belediyenin işletme sahibine ruhsatı vermek zorunda olduğu, sonra da bir ay içerisinde işyerine giderek ruhsata uygun olup olmadığını denetleyeceği, uygun bulmaması durumunda gerekli işlemi yapacağı, gayrisihhi müesseselerde ise, birinci derece gayrisihhi müesseselerde dahi eksiksiz evrakla başvurulduğunda, belediyelerin yedi gün içerisinde incelemeyi yapıp takip eden üç gün içerisinde de ruhsatı düzenlenmek zorunda olduğu, Teklif’le benzeri bir sürecin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Maddenin son fıkrasında yer alan, beş yıldızlı oteller ve tatil köylerinin kendi müşterilerine kendi öz malı araçlarıyla geliş gidiş noktaları ile tesis arasında transfer hizmeti sunabilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen hüküm aynı mahiyetteki iki önerenin kabul edilmesiyle Teklif metninden çıkarılmıştır.

Teklif’in 4’üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Turizm sektöründe, son yıllarda yaşanan gelişmeler doğrultusunda “glamping” olarak adlandırılan, beş yıldızlı hizmet sunan “lüks çadır tesislerinin” ortaya çıktığı, ülkemizin çeşitli bölgelerinde -Kırklareli İğneada, Fethiye, Saklıkent Kanyonu gibi yerlerde- az sayıda da olsa bulunduğu, bu tesislere yönelik talebin özellikle pandemi döneminde doğaya yönelik, bireysel tatil anlayışı ile birlikte daha da arttığı, artan talebe paralel olarak ilerleyen dönemde bu tesislerinin sayısının da artmasının öngörüldüğü, ülkemiz turizminin de bu yeni tatil anlayışına ayak uydurup sürece dâhil olması gerektiği, bu tesislerin gelişigüzel değil, belli bir disiplin içinde yönetilmesi, hukuki altyapılarının oluşturulması amacıyla düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 5'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde yer alan korunan alanlara ilişkin yapılacak her ölçekteki plan tekliflerinin Bakanlığa sunulması, Bakanlık incelemesinin ardından Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilerek altı ay içinde sonuçlandırılmasına ilişkin düzenleme yapıldığı, ancak bu planların yapılması sürecinde bölgede yaşayan insanların, sivil toplum örgütlerinin, belediyelerin görüşünün alınması gerektiği, bazı bölgelerin fay hatları üzerinde yer alması nedeniyle ayrıntılı çalışma yapılması, plan yapılan bölgedeki su kaynaklarının, yaşanacak nüfus hareketlerinin incelenmesi gerektiği, altı aylık sürede bu çalışmaların yapılmasının mümkün olmadığı, üst ölçekli plan yapma yetkisinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ait olduğu, turizm alanlarıyla ilgili olarak plan yapma yetkisinin yerel yönetimlerin devre dışı bırakılması suretiyle Bakanlığa alındığı;

Maddeyle, herhangi bir ölçekteki plan yapma, yaptırma yetkisinin bir kurumdan alınarak başka bir kuruma verilmesine yönelik bir düzenleme yapılmadığı, hâlihazırda, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde 1/100.000'lik çevre düzeni planları da dâhil olmak üzere her ölçekteki plan yapma yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olduğu, bu konuda bir istisna bulunduğu, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde doğal sit, millî park gibi farklı bir koruma statüsü bulunması durumunda plan yapma yetkisinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçtiği, iki bakanlığa ait koruma bölgelerinin çakışması halinde planlama sürecinin daha hızlı sonuçlanması amacıyla düzenleme yapıldığı, bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkisinin alınmadığı, özellikle turizm yatırımları konusunda, plan süreçlerinin uzun yıllar alması nedeniyle yatırımcının önünü görmek istediği, bu konuda murat edilenin turizm bölgelerinde geçerli olmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının belli bir süre içinde olumlu ya da olumsuz bir karar vermesinin amaçlandığı, turizm koruma ve gelişim bölgelerinin ülke çapında çok sınırlı bir alanı kapsadığı, bu alanlarda Bakanlık tarafından plan yapılırken belediyelerle koordineli bir şekilde çalışıldığı, planlar konusunda belediyelerin görüş ve değerlendirmelerinin alındığı, Maddeyle ayrıca turizm bölgelerinde yatırım yapacak kişilerin, tesisin yatak kapasitesini baştan belirleyerek bunu bildirerek plana işlenmesine yönelik düzenleme yapıldığı, hâlihazırda Bakanlığın bir turizm bölgesindeki yatak kapasitesini idari tasarrufla artırması konusunda yetkisinin bulunduğu, bu düzenlemeyle Bakanlığın bu yetkisinin kısıtlanarak bir bölgedeki yatak kapasitesinin önceden plana işleneceği ifade edilmiştir.

Teklif'in 6'ncı maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle turizm, koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerindeki mera, yaylak ve kışlakların sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin şerh ile turizm yatırımcılarına tahsis edilmesi yolunun açıldığı, yine maddeyle turizm bölgeleri ve merkezleri ile bunların dışında kalan denize kıyısı olan ilçeler ve millî park ilan edilen yerlerde, üzerinde konaklama tesisi bulunan ve konaklama tesisi yapılması uygun görülen alanların yatırımcılara tahsis yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığına verildiği, bir kültür ve turizm koruma bölgesinin tamamı veya alt bölgesinin Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek bir tek ana yatırımcıya tahsis edilebileceği, belediye ve diğer kurumların mülkiyetinde bulunan alanların, mülk sahibi kurumun uygun görüşüyle Bakanlık tarafından tahsisine ilişkin düzenleme yapıldığı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre bu yetkinin belediye meclisine ait olduğu, özellikle çoğunluğun iktidar partisinde olduğu belediye meclislerinde bu düzenlemeyle birlikte belediye başkanının yetkisinin sınırlandırılacağı, maddeyle öngörülen başka bir düzenlemeyle, jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek, hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerle ilgili de Bakanlığın yetkili kılındığı, bugün Anadolu'daki termal tesislerin neredeyse tamamının belediye belgeli ya da belediyeye ait olduğu, düzenlemeyle belediyelerin yetkisinin elinden alındığı;

Maddeyle mera, yaylak ve kışlaklar ile orman alanlarının turizm yatırımlarına açılmasına yönelik bir düzenleme yapıldığı şeklinde hatalı değerlendirmelerin ifade edildiği, mera, yaylak ve kışlakların turizm yatırımlarına açılmasına ilişkin hâlihazırda 2634 sayılı Kanunun Ek 4'üncü maddesinde düzenlemenin yer aldığı, bu hükmün 2003 yılında getirildiği ve o zamandan beri uygulanmakta olduğu, Ek 4'üncü maddeye göre bu alanların 4342 sayılı Mera Kanunu'nda belirlenen usullere uygun olarak mera vasfından çıkarılabileceği, bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşünün alınması gerektiği, benzer şekilde orman alanlarında da ilgili kuruluşların onayı olmadan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bir işlem yapılmasının mümkün olmadığı, orman alanlarında tahsis yetkisinin ilgili bakanlığa ait olduğu, maddeyle getirilen düzenlemenin, orman alanlarının tahsisine ilişkin işlemlerin, Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alındıktan sonra, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülmesine yönelik olduğu, bu noktada onay yetkisinin mevcut uygulamada olduğu gibi Tarım ve Orman Bakanlığına ait olduğu, burada amacın Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımlarının oluşmasının engellenmesi olduğu, mera, yaylak ve kışlaklara yönelik yapılan düzenlemede ise, hâlihazırda bu alanların yatırıma açılması durumunda yatırımcı tarafından ot bedelinin ödendiği, getirilen düzenlemeyle bu ot bedelinin doğrudan yatırımcı tarafından ilgili idareye ödeneceği, mevcut uygulamada bu bedelin önce Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yatırımcıdan alındığı, ardından ilgili bakanlığa yatırıldığı, ayrıca maddeyle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazların da yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol kapsamında Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilebilmesine imkân sağlandığı, bu noktada herhangi bir kurumun mülkiyetinde bulunan araziye el atılması gibi bir durumun söz konusu olmadığı, tahsis için mülkiyet hakkı sahibi idarenin uygun görüşünün gerektiği ve bu tahsislere ilişkin gelirin de maliki idareye ait olacağı, bu konuda kurumlara rehberlik edilmesi, turizmle ilgili işlerin Bakanlık koordinesinde yürütmesi amacıyla düzenleme yapıldığı, maddeyle Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırıldığı ve bununla ilgili kendisine tek karar merci gibi yetki verildiğine ilişkin değerlendirmenin hatalı olduğu, Teklif'in hiçbir şekilde, Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırılmasına yönelik düzenleme içermediği, mevcut yetkinin aynen korunduğu, meri mevzuata göre, bir alanın turizm amacıyla tahsisi yapılırken alanın bütün ya da parça parça tahsis edilebileceği, alanın bütün olarak tahsis edilmesi hususunun 2003'ten beri 2634 sayılı Kanun'da yer aldığı, Kanun'un 8'inci maddesi ile Arazi Tahsis Yönetmelik'inde bu tahsislerin detaylı olarak yer aldığı, tahsislerin de buna göre yapıldığı, bu tahsislerin önceleri Bakanlar Kurulu olduğu için Bakanlar Kurulunun onayıyla yapıldığı, parça tahsislerinde tahsisin doğrudan yürürlüğe girdiği, bütünsel olduğunda ek olarak Cumhurbaşkanının onayına sunulduğu, dolayısıyla Teklif'le Cumhurbaşkanına yeni bir yetki verilmesinin söz konusu olmadığı, Teklif'le getirilen düzenlemelerin Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, ülkemiz turizminin bütüncül yaklaşımla ele alınması ve hayata geçirilmesinin sağlanması, böylece ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlayan turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi hedefi doğrultusunda yapıldığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 7'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddenin turizm belgeli tesislerin devri ya da kiraya verilmesi öncesinde Bakanlığa bilgi verilmesine ilişkin düzenleme içerdiği, devredilen ya da kiraya verilen işletme, tahsisli kamu taşınmazında yer alıyorsa söz konusu tesis için tahsis koşullarının uygulanacağı, bu durumun keyfi uygulamalara yol açabileceği, bir işletmenin devri ya da kiraya verilmesi durumunda Bakanlığın

devreye girerek tahsis koşullarıyla ilgili süreç yürütmesinin hukuki olmadığı, bu tarz devirlerin turizm sektöründe yaygın bir uygulama olduğu, yatırımcıların zaman zaman sermayelerinin yetersizliği ya da sektörde beklentilerin karşılık bulmaması yüzünden yatırımdan vazgeçebildiği, yine 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkındaki Kanun’a göre turizm işletmelerinin Ajansa aidat ödemekle yükümlü olduğu, Teklifin yasalaşması halinde Bakanlık denetimlerinde Ajansa ödenen aidata ait belgenin talep edileceği, ibraz edemeyenlerin on beş gün içinde bu belgeyi ibraz etmesi gerekeceği, bu hususun 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’na aykırı olduğu, tahakkuk gerçekleştiği halde bir işletmenin tahakkuk bedelini ödeyemeyebileceği;

Bir yatırımcının, kendi özel mülkü ya da kiraladığı bir işletmeyi devretmesinin Bakanlıktan alınan turizm işletme belgesinin de devri anlamına geldiği, bu konuda düzenleme yapıldığı, hazine arazilerinin ya da mülkiyeti devlete ait araziler üzerine inşa edilmiş tesislerin bulunduğu, bunların tahsis şartnamesinde koşulların ayrıntılı olarak düzenlendiği, bu tahsis şartnamesinde devire ilişkin özel hüküm bulunması durumunda bu özel hükmün uygulanmasına yönelik olduğu ifade edilmiştir.

Teklif’in turizm işletmesi belgeli tesislerde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının izniyle yabancı personel çalıştırılabileceği, deniz turizmi araçlarında çalışacak yabancı personelin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından belge alması gerektiğine yönelik düzenleme öngören 8’inci maddesi aynı mahiyetteki üç önerenin kabul edilmesiyle Teklif metninden çıkarılmıştır.

Teklif’in 9’uncu maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Turizmin gelişmesiyle birlikte özellikle kıyı bölgelerimizde turizm amaçlı sportif faaliyetlerin çok yaygın olarak devam ettiği, konaklama tesisleri, deniz turizmi tesislerinde olduğu gibi turizm amaçlı sportif faaliyette bulunan işletmelerin, yürürlükteki mevzuata göre belediyeden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alması gibi iş ve işlemleri tamamladıktan sonra, Bakanlığın mevzuatında belirtilen hususları sağlaması kaydıyla turizm belgesi alıp faaliyette bulunmalarına yönelik düzenleme, bu amacın Teklifin genel amacında olduğu gibi, turizm faaliyeti olan her hususta Bakanlığın sisteminin, kontrolünün, denetiminin ve politikalarının uygulanması olduğu dile getirilmiştir.

Teklif’in 10’uncu maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

6237 sayılı Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun’un 4’üncü maddesi uyarınca yaptırılan tesislerin inşalarının bitmesinin ardından Cumhurbaşkanınca kararlaştırılacak esaslar çerçevesinde işletme teşekküllerine, özel idare, belediye veya Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilebileceği, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (j) bendine göre yat limanı ve iskele kurma, kurdurma, işletme, işletme veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin verme yetkisinin belediyelerde olduğu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7’nci maddesinin 1’inci fıkrasının (f), (l) ve (p) bentleri uyarınca büyükşehir sınırları içinde deniz dâhil her türlü mecrada işletilen araçların sayıları, ücret ve tarifeleri, zaman ve güzergâhları, trafik düzenlemeleri, terminalleri gibi konularda büyükşehir belediyelerinin yetkili olduğu, bu mevzuattan hareketle deniz turizmi araçlarıyla ilgili iş ve işlemler ile rıhtım ve iskelelerin yerel yönetimlerin uhdesinde olduğu, Teklif’le yerel yönetimlerin bu konudaki yetkilerine Bakanlığın da dâhil edildiği, bu durumun uygulamada sorunlar doğurabileceği, Kültür ve Turizm Bakanlığının ulaştırma sektörüne müdahil olmaması gerektiği;

Uygulamada, Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm yatırımı veya işletmesi belgeli deniz turizmi tesisi sayısından daha fazla sayıda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından işletme izni alarak faaliyet gösteren deniz turizmi tesisi bulunduğu, bu tesislerin Kültür ve Turizm Bakanlığının bilgi ve denetimi dışında olduğu, deniz turizmi açısından ülke çapında toplam yat bağlama kapasitesi dikkate alınarak ihtiyacın tespit edilemediği, hem deniz turizmi hem de ülke turizmi açısından bütüncül değerlendirmeler

yapılamadığı, deniz turizmi tesislerinin asgari standartlara sahip olması ve standart birliği sağlanması amacıyla düzenlemeyle bu tesislerin Bakanlık sistemi içine alındığı, bu noktada turizm amaçlı faaliyette bulunan gerek deniz araçları gerekse de deniz tesislerinin, tıpkı otellerin aldığı belgeler gibi turizm belgesi almasının amaçlandığı, düzenlemeyle hiçbir kurum ya da kuruluşun yetkisinin alınmadığı ya da sınırlandırılmadığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 11'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle boyları 39 metrenin üzerindeki yabancı bayraklı yatların Türk karasularında faaliyet göstermesine ilişkin hususların düzenlendiği, bu düzenlemenin Kabotaj Kanunu olarak bilinen, 19/4/1926 tarihli ve 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at ve Ticaret Hakkında Kanun ile çeliştiği, bu Kanun'un sadece arama kurtarma ile petrol arama faaliyetlerinde kullanılacak gemilere yönelik istisna getirdiği;

Düzenlemenin sadece turizm sektöründe mega yat olarak adlandırılan, ülkemizde neredeyse hiç bulunmayan yatlara yönelik olduğu, turizm sektörünün gelişmesiyle birlikte bu mega yatlara gerek dünyada gerekse ülkemizde ciddi miktarda talep oluştuğu, bu düzenlemenin ülke menfaatlerine yönelik, ülkemize istihdam ve yatırım çekme amacıyla yapıldığı, bu yatların Türk kanunlarına tabi olarak, Türkiye'nin denetiminde faaliyet göstereceği, turizm sektöründe Akdeniz çanağında faaliyet gösteren tüm ülkelerde bu yatların kullanıldığı, bu yatlara yönelik sektörün talebi olduğu ifade edilmiştir.

Teklif'in 12'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Bakanlığın denetim yetkisini düzenleyen madde üzerinde yapılan görüşmelerde, denetim yetkisinin Bakanlık müfettişleri, kontrolörleri ve valilikler yanında Bakanlığın görevlendirmesiyle, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları eliyle de yapılabilmesine yönelik düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Teklif'in 13'üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

2634 sayılı Kanunun 33'üncü maddesi uyarınca idari yaptırımların kamu hizmetiyle yetkilendirilmiş denetim elemanları tarafından uygulanabildiği, ancak maddeyle getirilen düzenlemede "Bakan tarafından yetkilendirilecek görevlilerce" şeklinde muğlak bir ifadenin yer aldığı, bu durumda Bakan tarafından özel kişilerin de görevlendirilmesinin mümkün hale geldiği, bu ifadenin değiştirilmesi gerektiği;

2634 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinde il müdürlüklerine yetki verildiği, düzenlemenin bu maddeye atıf yaptığı, Teklif'in yasalaşması halinde denetim yapılacak tesislerin sayısının artmasından dolayı Bakanlık denetim elemanlarının yetersiz olacağı düşüncesiyle valilikler aracılığıyla diğer kamu görevlilerinin denetim yapabilmesine yönelik bir düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

Tereddütlerin giderilmesi amacıyla verilen önerge doğrultusunda, madde metninde geçen "görevlilerce" ibaresi "kamu görevlilerince" şeklinde değiştirilmiştir.

Teklif'in 14'üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde ile, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı payının ödenmesine ilişkin yapılacak denetimlerde belgenin ibraz edilmemesi veya on beş gün içinde Bakanlığa ibraz edilmemesi halinde verilecek cezanın düzenlendiği, Ajansın Kanunu'nun 2019 yılında komisyondan geçtiği, o dönem Kanun görüşmelerinde aidatlara ilişkin hükmün uygulanma ihtimalinin olmadığı belirtiltiği, bu nedenle, Kanun'un çıkmasının üzerinden henüz iki yıl geçmişken düzenleme yapılarak ceza yoluyla bu aidatların tahsil edilmesinin planlandığı, pandemi döneminde zaten zor durumda olan turizm sektörüne bu Teklif'le yeni yükümlülükler getirildiği;

Teklif'in getirilme amacının turizm yatırımlarının hızlandırılması ve turizm yatırımcılarının iş ve işlemlerini kolaylaştırma olduğu, bu yasal düzenlemenin ceza ve yaptırım hükümleri içerdiği, bu Teklif'i bir cezalandırma yasası olarak görmenin yanlış olduğu, madde metninde düzenlenen uyarma cezasının daha önceden de var olduğu, maddeyle ayrıca, yazı, reklam, afiş, broşür ve benzeri araçlarla tüketiciyi yanıltan, kurallara uymayan, tüketiciye eksik ve kusurlu hizmet veren işletmelere buna ilişkin eksikliğin giderilmesi için otuz gün süre verilmesinin öngörüldüğü, mevzuata uymayan firmalara, yaptırımların doğrudan değil, uyardan başlayıp belge iptaline giden, kademeli bir şekilde uygulanmasına yönelik düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 15'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde ile, para cezalarına ilişkin düzenleme yapılarak turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin üç beyanname döneminde Bakanlığa ibraz edilmemesi durumunda para cezasının iki kat uygulanacağı ve on beş gün süreyle faaliyet durdurma cezası verileceği, turizm işletmelerinin bu payı ödeyecek gücünün olmayabileceği, turizm sektörünün son yıllarda ciddi bir müşteri kaybına uğradığı, bu hususlar göz önüne alınarak cezaları düzenleyen bu maddenin Teklif metninden çıkarılması gerektiği, ayrıca salgın hastalık tedbirlerine uymayan tesislerin kapatılmasının yeni sorunlar doğurabileceği, işletmenin kapalı olduğu döneme rezervasyon yaptıran müşterilerin olabileceği, bu uygulamanın Türk turizmini olumsuz etkileyebileceği;

Pandeminin başlangıcından sonra Bakanlığın salgın hastalıklar konusunda birtakım düzenlemelere gittiği, turizm işletmelerine yönelik salgın hastalık tedbirlerine dair kurallar getirildiği, ancak pandemi kurallarını kabul etmeyerek ısrarla uymak istemeyen işletmelerin bulunduğu;

Pandemi sürecinde sıradan vatandaşlara tedbirlere uymadıkları gerekçesiyle 3.150 lira ceza uygulanırken turizm işletmelerine pandemi tedbirlerine uymamaları halinde uygulanacak 13.500 liralık cezanın çok caydırıcı olmadığı, miktarın artırılması gerektiği, ihlalin tekrarında faaliyetin durdurulmasının doğru olduğu ancak bunun denetiminin sağlıklı yapılması gerektiği, ayrıca işletmelere uygulanacak cezaların işletmenin büyüklüğüne göre kademeli bir şekilde belirlenmesi gerektiği, beş yıldızlı bir otelle küçük bir pansiyona aynı cezanın uygulanmasının adil olmadığı;

Verilecek cezaların işletmenin büyüklüğüne göre verilmesine ilişkin madde metninde hüküm bulunduğu, dört ve beş yıldızlı oteller ile dört ve beş yıldızlı tatil köyleri, özel tesis, butik otel ve kruvaziyer ve yat limanları hariç, diğer işletmeler için birinci fıkrada belirlenen para cezalarının yarısı oranında uygulanacağı ifade edilmiştir.

Madde üzerindeki görüşmeler neticesinde, salgın hastalık tedbirlerinin ikiden fazla ihlali durumunda işletmelere verilecek faaliyet durdurma cezası, kabul edilen önerge doğrultusunda madde metninden çıkarılmış, bu işletmelere sadece para cezası verilmesi benimsenmiştir.

Teklif'in 16'ncı maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde metninde geçen "Birinci fıkranın (j) ve (l) bendi kapsamında tesislerin turizm belgelerinin iptal edilmesi durumunda yetkili idare tarafından bir ay içinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatları da iptal edilir." hükmünün iş yeri faaliyetlerini kısıtlama anlamına geleceğinden teklif metninden çıkarılması gerektiği ifade edilmiştir.

Teklif'in 17'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde ile, denize kıyısı bulunan ilçelerin sadece sahil kesimlerinde değil, sınırlarının tamamında orman alanlarının içerisine lüks çadır, karavan veya temelsiz yapıların yapılmasına olanak tanındığı, bu durumun ormanların tahribine ve orman yangınlarının artmasına sebep olabileceği belirtilerek düzenlemenin Teklif metninden çıkarılması gerektiği;

Madde ile, denize kıyısı bulunan ilçelerde ve kültür ve turizm koruma gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde konaklama amaçlı tahsislerin Tarım ve Orman Bakanlığının görüşüyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılmasına yönelik düzenleme yapıldığı, ayrıca, bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından da kiralama yapılmasına imkân verildiği dile getirilmiştir.

Teklif'in 18'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde ile, 2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit ve ilan edilen turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezlerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başka bir idari işleme gerek kalmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazanmış sayılacağına hükme bağlandığı, bir idari işleme gerek kalmaksızın ibaresinin muğlak bir ifade olduğu, bu statü değişikliğinin ÇED raporu, ilgili yerel yönetimlerin görüş, öneri ve talepleri, hatta idari yargı kararları dahi olmaksızın yapılacağı, konunun tüm boyutlarıyla düşünülmesi gerektiği;

Maddede bahsi geçen bölgelerin, 1982'den beri turizm bölgesi, turizm merkezi, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi gibi adlarla Bakanlığın ilgili kurum ve kuruluşların görüşü, ilgili raporlar alınarak 2018'e kadar Bakanlar Kurulu kararıyla, 2018'den sonra da Cumhurbaşkanı kararıyla ilan edilen bölgeler olduğu, bu bölgelerin adları farklı olsa da uygulamada aynı usul ve esaslara tabi olduğu, bu nedenle madde ile bu bölgeler arasındaki farklılığın ortadan kaldırıldığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 19'uncu maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

2634 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile, belediyeden işletme ruhsatı almış bulunan otellere turizm işletme belgesi verilmesine ilişkin sürecin düzenlendiği, bu sürecin küçük otellerin kazanılmış haklarının ihlaline yol açabileceği, bu otellerin yeni ruhsat almak amacıyla hem masraf yönüyle hem de ruhsat için gerekli koşulları sağlayabilme adına birtakım zorunlu iş ve işlemlere mecbur bırakılacakları, süreç içinde bu işlemleri gerçekleştirenler olacağı gibi gerçekleştiremeyenlerin de olacağı ve bu işletmelerin kapanma riskiyle karşı karşıya kalacakları;

Belediyeden işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı olarak faaliyette bulunan konaklama tesislerini mağdur etmemek amacıyla maddenin yazımında dikkatli hareket edildiği, bu şekilde faaliyette bulunan konaklama tesislerine maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde başvurmaları halinde, hiçbir belge talep edilmeden sadece başvuruya turizm belgesi verileceği, madde metninde buna ilişkin cümlelerin yazımında, belgenin alınacağı değil, verileceği şeklinde ifadeye yer verilerek Bakanlığa, sadece başvuruda bulunan işletmelere belge verilmesi konusunda yükümlülük getirildiği, bununla da yetinilmeyerek maddeye işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı kapsamındaki haklarının devam etmesine yönelik hüküm konulduğu, hiçbir masrafa ve işleme gerek kalmadan, belge verilmesi için başvurunun yeterli görüldüğü ifade edilmiştir.

Teklif'in 20 ve 21'inci maddeleri bağlantılı olduğu gerekçesiyle birlikte değerlendirilmiş, yapılan görüşmelerde,

Teklif'in 21'inci maddesinde "Orman sayılan alanlarda 15/5/2008 tarihinden önce kesin tahsisi yapılmış turizm yatırımları için tahsis edildiği tarihte yürürlükteki yapılaşmaya esas inşaat hakkı, tahsis süresi sonuna kadar kullanılabilir." hükmüne yer verildiği, 2008 yılında orman alanlarının turizm tahsisleriyle ilgili ülkedeki genel turizm beklentisinin ormanlarda yoğun yapılaşma şeklinde olduğu, 2021 yılına gelindiğinde beklentilerin farklı bir noktaya evrilerek düşük yoğunluklu, olabildiğince yüksek olmayan yapı kültürüne dönüştüğü, bu nedenle yapılaşmaya esas inşaat haklarının tahsis süresi sonuna kadar yürürlükte kalıyor olmasının endişe verici olduğu, bu nedenle 2008 öncesinde verilmiş tahsislerle ilgili imar haklarının o bölgede var olan çevre düzeni varsa çevre planı ya da bölge planları da dikkate alınarak yeniden revize edilmesinin doğru olacağı;

Daha önce de ifade edildiği gibi Tarım ve Orman Bakanlığının veya ilgili bakanlıkların Kültür ve Turizm Bakanlığı dışında yapılmış tahsislerinin bulunduğu, bunların sözleşmelerinin ilgili bakanlıkla yapılması ve bu bakanlıkların turizm tahsislerinde ihtisas sahibi olmamalarından dolayı bunların yürütülmesiyle ilgili sorunlar yaşandığı, bu tahsislerin dosyalarının Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmesiyle ilgili talep olduğu, maddeyle, bu tahsislerin Bakanlığa geçiş süreciyle ilgili hususların düzenlendiği, bu tahsislerin Bakanlığa devri durumunda tesislerin irtifak hakkı ve cirolarından devlete ödeyecekleri paylar konusunda avantajlarının olacağı, düzenlenen diğer bir hususun millî park alanlarındaki konaklama amaçlı tahsislerin Teklif'in yasalaşması durumunda Bakanlık tarafından yapılacağı ancak Kanun'un yürürlüğe gireceği tarihten önce tahsisi yapılmış, sözleşmesi imzalanmış iş ve işlemlerin bulunduğu, bu işletmelerin zarar görmemesi amacıyla ihaleleri yapılmış, sözleşmeleri imzalanmış tesislerin mevcut sözleşmelerden doğan haklarının devamına yönelik düzenleme yapıldığı, bu şekilde inşa edilen tesislerin ekonomik ömrü tamamlanana kadar mevcut emsallerinin devam ettiği, uygulamada bu tesislerin yeniden yapılanma yerine parça parça mevcut emsallerle yenilendiği, buradan hareketle bu tesislerin tahsis süresi dolana kadar sözleşmelerinde mevcut emsal ne ise onunla devam etmesi yönünde düzenleme yapıldığı, zira Bakanlığın yeni tahsislerde % 30'un üzerinde emsal kesinlikle vermediği dile getirilmiştir.

Teklif'in 22'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Düzenlenen geçici madde ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ihale edilerek yaptırılmaya başlanılmış plan ve plan değişikliklerinin bu Bakanlık tarafından tamamlanmasının öngörüldüğü ifade edilmiştir.

Teklif'in 23'üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Madde ile, Kontrolörler Kurulunun kurumsal yapısını bozacak bir düzenleme yapıldığı, bu Kurulun yaklaşık elli yıldır var olduğu, görevinin ülke çapındaki tüm yatırım ve işletmeleri denetlemek olduğu, Kurulun halihazırda 60 kişiden oluştuğu, düzenleme ile başka kurumlardan 40 denetçi getirilmesinin öngörüldüğü, bu sayının Kurulun yapısını bozacak düzeyde olduğu, daha önce benzer bir düzenlemenin Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı için de yapıldığı, İçişleri Bakanlığından getirilen 16 kişinin müfettiş yapılarak Kurulun çalışma düzeninin bozulduğu;

Belediye belgeli tesislerin de Bakanlık denetimine girmesiyle birlikte denetlenecek tesis sayısının çok artacağı, kontrolörlerin yetiştirme dönemi göz önüne alındığında kısa sürede denetim elemanlarına ihtiyaç olduğu, denetim elemanı olarak alınacak personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevli denetim elemanları arasından seçileceği ifade edilmiştir.

Teklif'in 24'üncü maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle, Teklif'in 11'inci maddesinde yer alan, Türk karasularında faaliyet gösterecek olan 39 metre ve üzerindeki yatlardan alınacak harçların düzenlendiği, uluslararası hukukta karşılıklılık ilkesinin bulunduğu, bu ilkeye göre yabancı bayraklı bir yatın Türk karasularında faaliyet göstermesi durumunda, Türk bayraklı bir yatın da o bayrak ülkesinde aynı haklara sahip olması gerektiği, bu maddenin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına verilen imtiyazları ortadan kaldırdığı ifade edilmiştir.

Madde metninde yapılan atıf hatasının düzeltilmesi amacıyla önerge verilmiş, önergenin kabul edilmesiyle hata giderilmiştir.

Teklif'in 25'inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Dünya genelinde etkili olan COVID-19 salgınının sona ermemiş olması ve bu durumun ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin halen devam etmesi nedeniyle 4706 sayılı Kanun'un geçici 26'ncı maddesi kapsamında ödeme süreleri ertelenen 1/7/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat paylarının ödemelerinin ertelenmesinin 31/3/2021'e kadar olan dönemdeki ödemelerini de kapsayacak şekilde uzatıldığı ancak pandeminin henüz sona ermemiş olması nedeniyle sürenin mart sonu değil, yılsonu olarak değiştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Teklif'in 26'ncı maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde jeotermal kaynaklarla ilgili olarak konusunda uzmanlaşmış personelin yeteri sayıda bulunmamasından dolayı sürecin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile jeotermal kaynağın bulunduğu yerin ilgili belediyesinin kontrol ve denetiminde olmasının uygun olacağı ifade edilmiştir.

Teklif'in 27'nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde,

Maddeyle jeotermal kaynakların turizm yatırımında kullanılmasına ilişkin düzenleme yapıldığı, bu kapsamda bazı turizm alanlarında alınmış jeotermal ruhsatlarının iptal edilerek bu kaynakların ısıtma ve otellerde kullanılacak olmasının doğru bir uygulama olduğu, ancak bu ruhsatlara ilişkin düzenlemenin jeotermal elektrik santrallerini de (JES) kapsamı gerektiği, JES'lerin çevreye olumsuz etkilerinin bulunduğu;

Maddeyle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından meri mevzuata göre verilen arama ve işletme ruhsatlarının haksız yere iptal edilmesine yönelik düzenlemenin kazanılmış hakların yok sayılması anlamına geldiği, bu itibarla maddenin Teklif metninden çıkarılması gerektiği;

Jeotermal tesislerin uygulamada çok geniş bir alanı kapattığı, bu alanlarda başka hiç kimsenin herhangi bir faaliyette bulunamadığı, bazı durumlarda jeotermal ruhsatı alan kişilerin alan üzerinde hiçbir çalışma yapmadan alanı kapatarak uzun süre beklediği, ruhsat alan kişilere sondaj yapılmasıyla ilgili belli bir süre tanınarak bu süre içinde çalışma yapmayanların ruhsatlarının iptal edilmesi gerektiği, aksi durumda ruhsat verilen bölgede başka bir yatırımcının çalışma yapamadığı ifade edilmiştir.

Teklif'in 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununda düzenlemeler öngören 28, 29 ve 30'uncu maddeleri bağlantılı oldukları gerekçesiyle birlikte değerlendirilmiştir. Maddeler üzerinde yapılan görüşmelerde,

Türkiye'yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmak, Türkiye'nin diğer ülkelerle dostluğunu geliştirmek, kültürel alışverişini artırmak, bununla ilgili yurt içi ve yurt dışındaki bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak, Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek üzere kurulan Yunus Emre Vakfının amacı dışına çıkarıldığı bu nedenle ilgili maddenin tekliften çıkarılması gerektiği,

Yunus Emre Vakfının yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti devleti adına faaliyet gösterdiği, Türkiye'nin ve Türk kültürünün tanıtılması, Türkçenin öğretilmesi konusunda, Türkiye'yle bağ kuran insanların sayısının artırılması anlamında önemli bir kuruluş olduğu, bu nedenle desteklenmesi gerektiği, Vakfın her geçen gün büyüdüğü, 50 ülkede 60 kültür merkezi sayısına ulaştığı, Vakfın büyümesine paralel olarak personel ihtiyacının hâsıl olduğu, personel sayısının yetersizliği nedeniyle bazı ülkelerde açılması planlanan kültür merkezlerinin açılmadığı, düzenleme yapılarak, Vakfa diğer kurumlardan geçici olarak personel görevlendirme imkânı getirildiği ifade edilmiştir.

Teklif’in yürütme ve yürürlük maddeleri olan 31 ve 32’nci maddelerinde söz alan olmamıştır.

Yapılan görüşmeler neticesinde,

1 ve 2’nci maddeler aynen,

3’üncü madde; işlenecek hükümde yer alan, beş yıldızlı otel ve tatil köylerinin kendi öz malı araçlarıyla müşterilerine hizmet verebilmesine imkân sağlayan hükmün önergeyle teklif metninden çıkarılması suretiyle;

4’üncü madde, redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle,

5’inci madde aynen;

6’ncı madde; redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle,

7’nci madde aynen kabul edilmiş;

Turizm işletmesi belgeli tesislerde ve deniz turizmi araçlarında yabancı personel çalıştırılmasına imkân veren 8’inci madde Teklif metninden çıkarılmıştır.

9’uncu madde redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 8’inci madde olarak metne işlenmiştir.

10’uncu madde; redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 9’uncu madde olarak metne işlenmiştir.

11 ve 12’nci maddeler aynen kabul edilmiş ve sırasıyla 10 ve 11’inci maddeler olarak metne işlenmiştir.

13’üncü madde; işlenecek hükümde yer alan “yetkilendirilen görevlilerce” ibaresinin “yetkilendirilen kamu görevlilerince” şeklinde önergeyle değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiş ve 12’nci madde olarak metne işlenmiştir.

14’üncü madde aynen kabul edilmiş, 13’üncü madde olarak metne işlenmiştir.

15’inci madde; deniz turizmi araçlarının belgesinde belirtilen tür ve kapasiteye aykırı olarak faaliyette bulunması halinde uygulanacak para cezası yaptırımında, tür ve kapasiteye aykırılığın birlikte aranmasından kaynaklanan sorunların giderilmesi amacıyla, mevcut Kanunun 33’üncü maddesinin (h) bendinde yer alan “tür ve kapasiteye” ibaresinin “tür ve/veya kapasiteye” ibaresi şeklinde önergeyle değiştirilmesi ve salgın hastalık tedbirlerine aykırılık durumunda turizm işletmelerine, faaliyetin durdurulması yaptırımı yerine sadece para cezası uygulanması amacıyla, işlenecek hükmün 4’üncü fıkrasında yer alan “Birinci fıkranın (j) ve (k) bentleri” ibaresinin “Birinci fıkrasının (k) bendi” şeklinde önergeyle değiştirilmesi ve redaksiyona tâbi tutulması suretiyle kabul edilmiş ve 14’üncü madde olarak metne işlenmiştir.

16, 17, 18 ve 19’uncu maddeler aynen kabul edilmiş ve sırasıyla 15, 16, 17 ve 18’inci maddeler olarak metne işlenmiştir.

20’nci madde redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 19’uncu madde olarak metne işlenmiştir.

21’inci madde, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 20’nci madde olarak metne işlenmiştir.

22 ve 23’üncü maddeler aynen kabul edilmiş, sırasıyla 21 ve 22’nci maddeler olarak metne işlenmiştir.

24'üncü madde, işlenecek hükümde yer alan atıf hatasının giderilmesi amacıyla “ikinci fıkrası” ibaresinin “üçüncü fıkrası” şeklinde önergeyle değiştirilmesi ve redaksiyona tâbi tutulması suretiyle kabul edilmiş ve 23'üncü madde olarak metne işlenmiştir.

25'inci madde aynen kabul edilmiş ve 24'üncü madde olarak metne işlenmiştir.

26'ncı madde; redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 25'inci madde olarak metne işlenmiştir.

27'nci madde; redaksiyona tâbi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 26'ncı madde olarak metne işlenmiştir.

28'inci madde aynen kabul edilmiş ve 27'nci madde olarak metne işlenmiştir.

29'uncu madde; redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiş ve 28'inci madde olarak metne işlenmiştir.

30, 31 ve 32'nci maddeler aynen kabul edilmiş ve sırasıyla 29, 30 ve 31'inci maddeler olarak metne işlenmiştir.

Teklifin tümü oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi olan üyelere, şerhlerini vermeleri için 9/4/2021 Cuma günü mesai bitimine kadar süre verilmiştir.

Komisyon tarafından verilen yetki doğrultusunda, teklifin tamamı tereddütleri gidermek, anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler; kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş; metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, İstanbul Milletvekili Mustafa DEMİR ve İzmir Milletvekili Necip NASIR özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Metin Yavuz</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Konya	Aydın	Çanakkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Burhan Çakır</i>	<i>Mahmut Celadet Gaydalı</i>	<i>Ertunç Erkan Balta</i>
Erzincan	Bitlis	Artvin
	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Yıldız</i>	<i>Ahmet Uzer</i>	<i>İsmet Tokdemir</i>
Aydın	Gaziantep	Hatay
(Muhalefet şerhimiz vardır)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Gökân Zeybek</i>	<i>Hayrettin Nuhoğlu</i>	<i>Hulusi Şentürk</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Mustafa Demir</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Şamil Ayrım</i> İstanbul	Üye <i>Necip Nasır</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Hasan Baltacı</i> Kastamonu (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	Üye <i>Ahmet Erbaş</i> Kütahya
Üye <i>Baki Şimşek</i> Mersin	Üye <i>Mürsel Alban</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya
Üye <i>Ulaş Karasu</i> Sivas (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Nuran İmir</i> Şırnak (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hamdi Uçar</i> Zonguldak

MUHALEFET ŞERHİ

39. Torba kanun: “Turizmi Teşvik Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

➤ **27. Yasama dönemi yasama politikası üzerine:**

- 39. Torba kanun Turizmi teşvik kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi: 32 madde – 24 imza (Antalya Akp Mv. Atay Uslu) (2/3517 esas sayılı) İmar komisyonu
- 27.dönemde 38 (+1) torba kanun ile 1346 madde (+32=1378) görüşüldü.
- 600 kişi / TBMM toplam 170 (+1) kanun teklifi ile 2140 madde (+32=2172) yürürlüğe girdi.
- Tek kişi / Saray toplam 71 CBK ile 2311 maddeyi gerekçesiz yürürlüğe koydu.
- 27. Dönemde komisyonlardan genel kurul gündemine gelen 170 teklif: Anayasa 2- Adalet 10 – Plan ve Bütçe 25- Dışişleri 102- İçişleri 4- Sağlık 1- Çevre 2- Sanayi 8- Savunma 5- Eğitim 5- İmar 5 - Tarım 1 kez toplandı.

1.DURUM: 27. Yasama Döneminin 39. torba teklifiyle toplamda 1378 torba maddeyi görüşmüş olacağız. Bu torbayla 32 maddeyle 5 kanunda değişiklik yapılıyor ve bunların içinden 4 kanun da 5 ayrı komisyonda birden fazla görüşüldü. Bugüne kadar mecliste görüşülen 170 teklifin madde sayısı 2140, bunların yarıdan fazlası %66, yani (1346 maddesi) torba maddelerden oluştu.

2.DURUM: Saray 71 CBK ile 2311 maddeyi gerekçesiz yürürlüğe soktu. Tek başına. (29 CBK TORBA 500 MADDE)

- ***Teklif ile 5 kanunda 30 maddede değişiklik yapılıyor.***
 1. 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun-23 madde
 2. 492 sayılı Harçlar Kanununa-1 madde
 3. 4706 sayılı Hâzineye Ait Taşınmaz Mallarının Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun-1 madde
 4. 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun-2 madde

5. 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun-3 madde

- **4 kanunda, daha önce 5 ayrı komisyonda görüşülen 10 kanun teklifiyle tekrar değişikliğe gidildi.**

PLAN BÜTÇE KOM: 7226 TORBA 2
7194 DİJİTAL VERGİ
7244 KORONA
7256 İŞSİZLİK
7176 JEOTERMAL
7201 GÜVENLİK

ADALET KOM: 7155 ABONELİK

İMAR KOM: 7297 ADSIZ

ÇEVRE KOM: 7153 ÇEVRE

SANAYİ KOM: 7257 EPK

3. 4706 sayılı Hâzineye Ait Taşınmaz
Malların Değerlendirilmesi ve
Katma Değer Vergisi Kanununda
Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanunun-6 KEZ

7153-ÇEVRE (ÇEVRE)
7201- GÜVENLİK (PLAN)
7226-TORBA 2 (PLAN)
7244-KORONA (PLAN)
7256-İŞSİZLİK (PLAN)
7297-ADSIZ (İMAR)

4. 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve
Doğal Mineralli Sular Kanununun-2
KEZ

7176-JEOTERMAL (PLAN)
7257-EPK (SANAYİ)

1. 2634 sayılı Turizmi Teşvik
Kanununun-1 KEZ

7226-TORBA 2 (PLAN)

2. 492 sayılı Harçlar Kanununa-2 KEZ
7155-ABONELİK (ADALET)
7194-DİJİTAL VERGİ (PLAN)

Bir ön gözlem olarak belirtilmesi gereken husus, teklif içeriğinin başlığın çok ötesine geçmiş olmasıdır. Teklif maddeleri, turizm sektörü alanını kıyılardan orman ve meralara genişletmekle, esasen ülkenin doğal yapı ve varlıklarını da kapsamına almaktadır.

Bu açıdan, üç önemli konu veya sorun ortaya çıkmaktadır.

- Öncelikle, Teklif, Anayasa’ ya uygunluk sorunu açısından ele alınmalıdır. Anayasa’ya aykırı çok sayıda madde içermektedir.
- Sonra, Teklif, etki analizinden yoksundur; ülkenin doğal ve çevresel değerleri doğrudan ilgilendirdiği halde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) yapılmamıştır. Bu açılardan sorunludur. Çevresel düzenleme, hem çevresel değerlerin bütünselliği ilkesi açısından hem de Anayasa’nın çevreye ve ülkeye ilişkin hükümlerinin kendi içinde ve hak ve özgürlükler genel rejimi ile bağlantılı şekilde bir bütün olarak değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.
- Anayasal açıdan; yasa önerisi de torba şeklinde olduğundan ilkin düzenleme tarzı bakımından, sonra içerik olarak ele almakta yarar vardır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu yasa teklifi, Turizmi Teşvik Yasası. Ama görüştüğümüz sektör temsilcileri, turizm acenteleri, Türkiye Otelciler Birliği, yerel yönetimler, devletin içindeki orman sevdalıları ve çevrecilerin tümünün şiddetle karşı çıktığı, kimin ya da kimlerin gündeme getirdiğini çok anlayamadığımız bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Bir yasa teklifi gündeme geliyor ve 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 tarihlerinde yapılmış olan yerel seçimlerin sonuçlarında, yıllarca Akp ya da Milliyetçi Hareket Partisi tarafından yönetilmiş olan yerel yönetimlerdeki yönetim değişikliği sonrası oluşan yeni yönetim anlayışının merkezi hükümetin hoşuna gitmemesi nedeniyle, yerel yönetimlerin yetkilerinin sürekli olarak gündemimize gelen yasa teklifleriyle merkezi hükümete kaydırılmak istenmesini temel gerekçe göstererek Anayasa’ya aykırılık iddiamızda bulunuyoruz.

Bu yasa hangi dönemde geliyor? Bu yasa, Türk turizminin 2020 -2021 yıllarında âdeta yerlerde süründüğü, sektörün ciddi finansal sıkıntılar içinde yer aldığı bir dönemde, gerek konaklama vergisiyle gerek Turizm Tanıtım Ajansı üzerinden turizm sektöründeki insanların üzerine yüklenmiş olan iktidarın, bütün başarısız ekonomi politikalarının sonucunu turizm sektörünün sırtından çıkarma girişimini görüyoruz.

Kısa çalışma ödeneğinin kaldırıldığı bir dönemde buradaki teşvik yasası mı maddelerin içine konmuş sopa yasası mı, Turizmcilerin üzerine bindirilmiş olan ceza yasası mı anlamak

mümkün değil. Öncelikle bu yasanın adının Turizm Teşvik Yasası değil, turizm ceza yasası, turizmle uğraşanların ölüm yasası olarak değiştirilmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

TURİZM TEŞVİK KANUNU TEKLİFİNİN KOMİSYONDA GÖRÜŞÜLMEMEYE BAŞLANDIĞI TARİHTE TURİZM SEKTÖRÜNÜN İÇİNDE BULUNDUĞU GENEL DURUM

Dünya ekonomi sistemi, 2019 yılının Aralık ayının son günlerinde ortaya çıkan yeni tip Coronavirus (COVID-19) Pandemisi nedeniyle, ikinci dünya savaşından sonraki en ağır krizle karşı karşıya kalmıştır. Bu kriz hiç kuşkusuz sınırların kapandığı, seyahat özgürlüğünün zorunlu olarak ortadan kaldırıldığı bir ortamda turizm sektörünü felç etmiştir.

Bu süreçte turizm sektörüyle ilgili olarak açıklanan tüm veriler, yaşanan kaybın büyüklüğünü açık biçimde ortaya koymaktadır.

1990'lı yıllarda 500 milyonu aşan uluslararası seyahat sayısı 2011 yılında 1 milyar sınırını geride bırakmış, 2019 yılında dünya turizmi yüzde 3,8 oranında büyürken, gerçekleştirilen uluslararası seyahat sayısı 1 milyar 461 milyona, uluslararası turizm kaynaklı gelirler ise 1.5 trilyon dolar seviyesine yükselmişti.

Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi (WTTC) tarafından açıklanan verilere göre ise turizm sektörünün dünya ekonomisine toplam katkısı 8,9 trilyon Dolar seviyesinde bulunmakta, dünya genelindeki istihdamın yüzde 10'unu oluşturmakta ve 330 milyon kişiye iş olanağı sağlamaktaydı. Tüm bu veriler turizm sektörünün tarihte ulaştığı en yüksek seviyeleri işaret etmekteydi. Ancak, Covid-19 Koronavirüs salgını bu yükseliş eğilimini tamamen tersine çevirdi. Pandemiyle geçen sürede açıklanan bu rakamlar en iyimser şekilde bakıldığında bile yarı yarıya düştü. Korona gölgesinde geçen 2020 yılında dünya genelindeki turist kaybı yüzde 72'yi bularak 1990 yılındaki seviyeye, 30 yıl önceye geriledi. Birleşmiş Milletler, koronavirüs salgınının, küresel turizm sektöründe 1 trilyon 300 milyar dolarlık gelir kaybına yol açtığını açıkladı.

2020'yi “turizm tarihinin en kötü yılı” olarak nitelendiren Dünya Turizm Örgütü (WTO) turizm sektöründeki gelir kaybının 2009 yılındaki küresel mali kriz döneminin 11 katına ulaştığını, sektörde küçük ve orta ölçekli işletmeler başta olmak üzere 100 ila 120 milyon işin tehlikede olduğunu bildirdi.

Ülkemize baktığımızda, 2019 yılında 52 milyona yakın turist ülkemizi ziyarete gelmiş ve yaklaşık 35 milyar dolar döviz girdisi elde edilmiştir. Bu rakamlar 2020'de yüzde 65 azalarak 12 milyar 59 milyon 320 bin dolara gerilerken, ziyaretçi sayısı 15 milyon 826 bin 266 kişiye düşmüştür.

Tüm etkinliklere yönelik iptallerden dolayı konaklama sektörü, seyahat acentesi ve buna bağlı tüm tedarikçilerin işleri durma noktasına gelmiştir.

Pandemi nedeniyle 2020’de Türkiye’de şehir otellerinin yarısından fazlası, kıyı otellerinin ise büyük bir bölümü kapalı tutulmuştur. Türkiye genelinde ortalama doluluk oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 47.8 düşüşle yüzde 35.4’e gerilemiştir.

Turizm istihdamı 2019 Ağustos döneminde 1 milyon 252 bin 332 kişiden, 2020 yılında aynı aya göre 1 milyon 050 bin 512 kişiye düşmüştür. Böylelikle turizm alanında gerçekleştirilen istihdamda yaklaşık 200 bin kişilik bir azalma yaşanmıştır. Kayıt dışı çalışanların da hesaba katılmasıyla resmi olmayan rakamlara göre ise sektörde yaklaşık 350 bin kişi işsiz kalmıştır.

Zor bir 2020’nin ardından, 2021 yılında pandemiyle mücadelede seyahat kısıtlamaları sıklaştıkça gerileme veyılın ilk aylarında turist girişlerinde büyük düşüşler yaşanmaya devam etmektedir. Zorunlu testler, karantinalar ve bazı durumlarda sınırların tamamen kapatılması, uluslararası seyahatin yeniden başlamasını engelledi. Buna ek olarak, aşılama uygulamasının hızı ve dağıtımının beklenenden daha yavaş olması turizmin yeniden başlamasını daha da geciktirdi.

Turizm gelirinin dibe vurduğu, yüzbinlerce turizm emekçisinin işsiz kaldığı, beş yıldızlı konaklama tesislerinden küçük pansiyonlara kadar tüm işletmelerin kapandığı, siyasi iktidarın elle tutulur, gözle görülür hiçbir maddi yardım yapmadığı, turizmciyi pandemiyle birlikte kaderine terk ettiği bu ortamda Turizm Teşvik Kanun Teklifi 30 Mart 2021 tarihinde TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’na sevk edilmiş 01 Nisan 2021 tarihinde adı geçen komisyonda görüşmelere başlanmıştır.

Teklifin genel amacı imza sahibi tarafından şu şekilde gerekçelendirilmiştir:

“Teklif ile, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için belirlenen istisna, muafiyet ve teşvik hükümlerinin turizm merkezleri hakkında da uygulanması; konaklama tesislerine turizm işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirilmesi; ücretsiz girişli günübirlik tesis yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi; turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri sınırları içinde imar planlarını yapma, yaptırma ve onaylama yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmesi; belgeli yatırım ve işletmelerin tümünün devredilmesi, kiraya verilmesi, şirket unvan ve ortaklık yapısının değiştirilmesi ve işletme türünün kısmen veya tamamen değiştirilmesi durumunda Kültür ve Turizm Bakanlığından izin alma zorunluluğunun kaldırılması; turizm işletmesi belgeli işletmelerde yabancı personel çalıştırılabilmesine yönelik düzenleme yapılması; deniz turizmi tesisleri işletmeciliği ile deniz turizmi araçları işletmeciliği ve turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeciliği yapılabilmesi için belge alma zorunluluğunun getirilmesi; Türk bayraklı yatların işletilmesine ve kiralınmasına ilişkin düzenleme yapılması; işletmelerin belgelendirilmelerine yönelik denetimlerin, denetim yetkisinin sınırlarının belirlenmesi kaydıyla valilik aracılığıyla da kullanılabilmesi; para cezalarının denetim yetkisini kullananlar tarafından da verilebilmesi; para cezası verilecek durumların yeniden düzenlenmesi; turizm belgesinin iptali yaptırımının uygulanacağı durumların belirlenmesi; jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanımına yönelik düzenlemeler yapılması; Yunus Emre Vakfının organlarına seçimle gelen üyelere ilişkin olarak yedek üyeliğin düzenlenmesi ve kamu kurumlarında istihdam edilen devlet memurları ile

öğretim elemanlarının Vakıfta personel olarak görevlendirilmesine ilişkin düzenlemeler yapılması amaçlanmaktadır.”

Kanun teklifi gerekçesinde masumane şekilde belirtildiği gibi bu bir teşvik yasası mı yoksa turizmciyi cezalandırma kanun teklifi mi olduğunu başlıklar halinde değerlendirmek gerekir:

BU KANUN TEKLİFİYLE YEREL YÖNETİMLERİN YETKİLERİ VE GELİRLERİ MERKEZE KAYDIRILMAKTA, YEREL YÖNETİMLER TURİZM FAALİYETLERİNDEN SAF DIŞI EDİLMEKTEDİR

Turizm işletmeleri, sektörün kendi doğal sorunları yanında çeşitli olumsuz koşullara maruz kalarak inişli-çıkışlı bir süreçte ayakta kalmaya çalışmaktadırlar. Bu koşulların ise kimi işletmelerde daha etkili olduğu ve kırılganlıklara yol açtığı görülmektedir.

Turizm işletmelerinin kırılganlıklar içinde bulunduğumuz dönem itibariyle sorunları başta pandemi olmak üzere, mevsimsel dalgalanmalar, turist tercihindeki ani değişimler, yasa ve mevzuat sorunları, ekonomik sorunlar, güvenlik sorunları, politik sorunlar ve rekabetçi baskılar olarak belirlenmiştir.

Siyasi sorunların başında ise, siyasi iktidarların turizm sektörüne bakış açısı belirleyici olmaktadır. AKP iktidarlarının turizm sektörüne bakış açısı hep sorunlu olmuştur. Özellikle son yerel yönetim seçimlerinin ardından, başta Cumhuriyet Halk Partisi olmak üzere muhalefet partilerinin turizm ağırlıklı ilçelerdeki yerel seçim başarısı, AKP iktidarının bu alana yönelik olarak belediyelerin yetkilerinde kısıtlamaya gitmesine neden olmuştur. Bu aslında yerel seçimlerde turizm beldelerini kaybeden AKP’nin “intikam yasası”dır.

Burada yeni tanımlar getiriliyor; Basit konaklama, turizm işletme belgesi, turizm belgesi, turizm merkezleri, belediye belgeli turizm işletmeleri, Turizm Bakanlığı... Bütün bunlara bakıldığında, merkezîyetçi, bürokratik devlet yapılanmasının giderek kılcal damarlara kadar işlediği bir anlayışın yansımasını görüyoruz. Bu kavramlar aracılığıyla yetkilerin yerel yönetimlerden merkeze, bakanlıklara kaydırılma amaçlandığını görmekteyiz.

Hazırlanan kanun teklifinde Turizmi Teşvik Kanunu ve diğer kanunlarda yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Kültür ve Turizm Bakanlığı’ndan turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi alınması zorunluluğu getiriliyor. Buna göre artık belediye belgeli tesis olmayacak, belgelendirmede tek yetkili Kültür ve Turizm Bakanlığı olacak.

Belgeli yatırımların, bakanlıkça belirlenen süreler içinde tamamlanarak işletmeye açılması ve bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunlu olacak. Teklif ayrıca, bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen konaklama işletmelerinin iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren 1 yıl içinde yeniden turizm işletmesi belgesi almalarını zorunlu hale getiriyor.

İktidar partisi AKP açısından, bu kanun teklifinin ana hedeflerinden biri de “yerel yönetimlerin elinde bulunan turizm tesislerini ve yine yerel yönetimlerde bulunan turizmle ilgili bazı yetkileri Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığı ile merkezi yönetime almaktır.

Küçük pansiyonlardan plaj işletmecisine, deniz turizmi yapan tüm işletmelerden tur teknelerine kadar, bakanlıktan işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmesi; belediye belgeli işletmelerin ortadan kaldırılması, turizm işletme belge verme yetkisini tek çatı altında toplamak değil, turizmi tek adam rejimine uyarlamak, muhalif belediyelerin gelirlerini elinden almak, onları turizm sürecinden dışlamak, saf dışı etmektir.

AKP daha önce de muhalif belediyelerin yönetiminde olduğu kentlerdeki turizm gelirlerini ele geçirmek, bu belediyelerin gelirlerini kesmek için yollar denemiş, özellikle Muğla ilindeki turizm faaliyetleri ile öne çıkan MUÇEV Turizm Tic. Ltd. Şti’ni Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Valilik eliyle kurdurmuş, belediyenin işletmesindeki birçok tesisi bu şirketin işletmesine vermişti. MUÇEV adlı şirket bir limited şirket olmasına rağmen belediyenin hizmet alanına giren işleri yapıyor, gelirlerinden elde ettiği kazançla birtakım yardımlarla iktidar partisinin propagandasını yapmaktan geri durmuyordu. CHP milletvekilleri bu girişimi deşifre etmiş, “kıyı ilçelerinde paralel belediyecilik kuruluyor” diyerek kamuoyunu uyarmışlardı.

Şimdi ise AKP, getirilen bu yasa teklifiyle birlikte bakanlık eliyle MUÇEV modelini tüm kıyı kentlerine yaymakta, belediyelerin turizm faaliyetindeki tüm yetkilerini elinden almakta, belediyenin yapması gereken iş ve işlemlerde Kültür ve Turizm Bakanlığı’nı yetkilendirerek, belediye yönetimlerini zayıflatamaya çalışmaktadır.

Yine, teklifin yasalaşması halinde Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleriyle turizm merkezlerinde yol yapım, bakım, içme suyu ve kanalizasyon yapım ve bakımı, her türlü alt ve üstyapıya ilişkin belediye hizmetlerinin turizm hizmetleri yönetim birlikleri tarafından yerine getirilmesi söz konusu olacaktır. Bu yönüyle turizm bölge ve merkezleri, mevcut durumdaki organize sanayi bölgeleriyle benzer bir statüye kavuşmuş olacaktır. Organize sanayi bölgelerinde olduğu gibi kendi içinde kapalı devre çalışan birlikler gibi turizm merkezleri yaratarak buraların tamamıyla yerel yönetimlerin denetimi ve hizmetlerinin dışına çıkarmak amaçlanmaktadır. Böylece belediyeler bu tesislerin bulunduğu alanlara hizmet sağlamakta sorumlu olacaklar ancak bu tesislere izin verme ve denetleme yetkisine sahip olamayacaklardır.

Teklifle, turizm bölgesi ve merkezlerinin dışındaki denize kıyısı olan ilçelerde ve milli parklarda konaklama tesislerinin Bakanlıkça tahsil edilmesi sağlanmak istenmektedir. Buna ilave olarak, herhangi bir yerde belediyelere veya il özel idaresine ait taşınmazların yatırımcıların talebi ve ilgili belediyenin uygun görüşüyle tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere Bakanlık tarafından yatırımcıya tahsis edilebilecek.” hükmü getirilmektedir. Her ne kadar teklifte bu taşınmazlara ilişkin düzenlemelerin kapsamının Bakanlık ve maliki idare arasında düzenlenecek protokolle belirlenmesi önerilmiş olsa da teklifin yasalaşması halinde mülkiyeti belediyelere ait olan ve kentlerin ihtiyacı doğrultusunda belediyelerce farklı amaçlarla kullanılması planlanan taşınmazların yatırımcı talebi üzerine Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca turizm tesisi amacıyla tahsis edilmesinin önü açılmaktadır. Bu durum, belediyelerin kendi mülkiyetindeki taşınmazlar üzerindeki tam ve etkin bir yararlanma imkanını tehdit edecek, belediyelere hizmet açısından anayasaya aykırı sonuçlar doğmasına yol açacaktır.

Yeni yasayla kara yolunda yapılan turizm taşımacılığı kapsamında beş yıldızlı otellere ayrıcalık tanınarak 5 araca kadar transfer hizmetinde bulunma hakkı tanınması 5216 sayılı Kanun’a açıkça aykırılıktır. Belediyelerin yetkisinde olan ulaşım hizmetleri ile ilgili karar süreçleri UKOME’ lerde (orayı da zaten antidemokratik bir biçimiyle seçimleri kaybettikten sonra UKOME’ lerdeki yetkili insan sayısını 5 artırarak belediye başkanlarının ellerini de kollarını da bağladılar.) alınması gerekir. Burada her beş yıldızlı otel getirilen 2.900 cc’ nin üzerindeki motor kapasitesine sahip araçlarla ilgili de binlerce arac yetkisiz olarak sistemin içine dahil ediliyor. Şimdi, İstanbul Taksiciler Odası var, iktidarınızın bir numaralı yandaşları, ya onlar bile bu getirdikleri bu teklif karşısında “El insaf.” diyorlar ya el insaf. TÜRSAB burada broşürler bastırılmış. Bu pandemi yani sadece lüks otel sahiplerini mi vurdu ki o otel sahiplerinin büyük bir kısmı yerli ya da yabancı büyük sermaye şirketleri. TÜRSAB’a bağlı olan acentelerin 14 aydır evine ekmek götüremediğinden bakanlığın ve iktidarın haberi yok. Bu insanlarla ilgili hiçbir düzenleme konulmuyor, bir de bunların yaptığı hizmetleri, büyükşehirlerde taksi plaka sahibi olan insanların yaptığı, turizm bölgelerinde seyahat acenteleri üzerinden yapılan işlemlerle ilgili büyük otellere hak veriyorlar. Biz büyük otel sahipleri ile de görüştük. Konaklama hizmeti Turizm Bakanlığının yetkisinde olan bir hizmettir, taşımacılık hizmeti Ulaştırma Bakanlığı ve büyükşehir belediyelerinin uhdesinde olan bir hizmettir. Niye Turizm Bakanlığı taşımacılık işine de el atıyor? Kim bunu talep etti? Büyük oranda Antalya bölgesindeki paket turla getirip götüren işletmeler. Biz, Türkiye’de turizmin yaygınlaşması, yerel halkın işletmelerinde, dükkanlarında turizmden pay alabilmesi için olabildiğince, havaalanı otel arasındaki turizmin başka kültürel etkinliklerle doğa ya da spor etkinlikleri ile başka amaçlarla yaygınlaşarak o bölgede yaşayan esnafın da turizmden pay alması için önlemler savunurken iktidar orada 3 - 5 bin insanın ekmeğini yediği bir ilde, bir büyükşehirde bile büyük sermayeye peşkeş çekiyor. Bunun kabul edilebilir bir yanı yoktur. Özetle o şehirlerdeki taksicileri, o şehirdeki seyahat acentesine bağlı olarak çalışan tur operatörlerinin tümünün ekmeğiyle oynayacak bir düzenleme bu yasanın içine koyulmaya çalışılmaktaydı. Komisyon görüşmeleri sırasında yoğun baskımız, sektör temsilcilerinin haklı talepleri sonucunda bu teklif geri çekilmek zorunda bırakılmıştır.

BU BİR TEŞVİK DEĞİL CEZA YASASIDIR

Yasanın ismi ne? Turizmi Teşvik Yasası. Getirdikleri hükümlerin neredeyse tamamı turizm sopa yasası. Yani hep “Onu yapmazsan, bunu yapmazsan...” denilerek sopa gösterilmektedir. Bu yasanın neresinde teşvik var, neresinde Türk otelcilerini koruyan, Türkiye’deki turizm bölgelerinin sorunlarını giderecek, Türkiye’de turizm sektöründe iş bulamayan, mevsimlik işçi olarak çalışan yüz binlerce fakir Anadolu köylü çocuklarının hakkını koruyan bir şey var? Ne yazık ki yok. Ne var? Alelacele, Sayın Bakan “Şunu çıkarın.” diyor, hemen bir teklif hazırlanıyor, önümüze geliyor. “Bunu sektör temsilcilerine sordunuz mu?” diyoruz, “Sorduk.” diyorlar; Sormadıkları o kadar belli ki; bu maddelerin önümüze konulması sorulmadığının temel kanıtı. Bu, Turizmi Teşvik Yasası değil, Türk turizmini cezalandırma ve Türk turizmcisini sopya ile hizaya getirme yasasıdır.

Turizm, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerde hem sürdürülebilir kalkınma ve istihdamın, hem de toplumsal refahın ve barışın sağlanmasında önemli sektörlerden biridir. Bu

bağlamda; turizm sektörünün ülke ekonomilerine ve vatandaşlarına sağladığı faydaların boyutunun büyüklüğü, bu sektörün sağladığı faydalardan pay almak isteyen siyasi iktidarlara, yeni politikalar üretmeye ve bu politikaları etkin bir şekilde kullanmaya zorlamaktadır.

Türkiye ekonomisinin üretimde kullandığı yüksek miktardaki ithal ara malları ve enerjide dışa yüksek oranlı bağımlılığı nedeniyle genellikle cari işlemler açığı vermekte ve turizmi cari açığın kapatılması için bir alan olarak görmektedir. Fakat AKP iktidarı, bu beklentilerini yerine getirmesi için turizme ve turizmciye destek olmak yerine, turizmcinin sırtına direkt ve dolaylı vergilerle yük bindirmektedir.

Belediyelerin turizm işletme belgesi verme yetkisinin kaldırılması, tüm işletmelerin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilecek Turizm İşletme Belgesi almasını zorunlu hale getirilmesinin tek gayesi, bütün bu işletmelerin vergiye tabi tutulması amacıyla yapılmıştır.

Turizm sektöründeki tüm işletmelerin, bakanlıktan turizm işletme belgesi almasının zorunlu tutulması, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'na alınan turizm payının ve konaklama vergisinin kapsamının genişletilmesidir. Belgeyi alan her işletme otomatik olarak bu vergilerin muhatabı olacaktır.

Neredeyse turizm bölgesinden geçen her kuştan bile bakanlıktan belge alması zorunluluğu getirilmesi, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'na yeterli miktarda para girişi yapılamaması nedeniyledir. Pandemiden kaynaklı ötelemeler nedeniyle 2020 yılında kasası boş kalan ajans, vergi alınacak işletme sayısını çoğaltarak gelirlerindeki açığı kapatmak istemektedir.

Kanun teklifinin 2 nci maddesinin son fıkrasında yapılan düzenlemeyle “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri” kurulmaktadır. Turizm işletmeleri ve yatırımcıların birliğe üye olması ve aidat ödemesi zorunlu hale getirilmiştir. Hangi işletmenin ne kadar ödeme yapacağı ise bakanlık tarafından belirlenecektir.

Bu uygulamayla, turizmciye “birlik aidatı” adı altında zorunlu bir vergi daha getirilmiştir. Kurulacak birlik Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olacağından, siyasi olarak iktidara bağımlı yani bir “arka bahçe” olacaktır. AKP iktidarı bu birlikler aracılığı ile hem turizm işletmelerini baskı altına alacak, hem bunlardan para toplayacak, hem de toplanan paralarla finanse edilen bu birlik yönetimlerinde siyasi kadrolarını besleyecektir. Ayrıca, yerel yönetimlerin turizm alanlarındaki etki ve yetkisi de bu birlikler aracılığı ile kırılmak istenmektedir.

Türkiye’de 10 milyona yakın işsiz var, 10 milyondan fazla işsiz var, bu yetmezmiş gibi turizm tesislerinde çalışan yabancı sayısıyla ilgili bütün kısıtlamaları kaldırarak bunu serbest hâle getirilmeye çalışılmaktadır. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundaki milletvekillerine sormak lazım bu yasayı okuyarak mı getirdiler acaba? Hiç farkında değiller mi? imza attıkları yasanın ne getirdiğinin farkında değiller mi sormak istiyoruz?

Onun ötesinde, kamu eliyle işletilmiş olan tesislerde, vilayet evleri, kamu kuruluşlarına ait olan tesislerle ilgili kapsam dışında bırakılırken gene burada bakıyoruz belediyeleri ve belediyelere bağlı olan işletmeleri kamu kurumu gibi görmeyen bir çarpık zihniyetle de karşı karşıyayız. Bütün bu nedenleri bir araya getirdiğimizde bunlar ve bunlar gibi çok sayıdaki sakıncalı maddeye de karşıyız.

ORMANLAR BAŞTA OLMAK ÜZERE DOĞAL ALANLAR TURİZM YATIRIMI ADI ALTINDA BÜYÜK BİR YAĞMA VE TALANA AÇILMAKTADIR

2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’ndaki maddelerle birlikte birçok kanunda değişiklik yapan bu teklifle birlikte meralar, kışlaklar, sulaklar, kıyılar, plajlar, köy tüzel kişiliğinin kullanımında olan orman alanları Bakanlığın yetkisiyle, “turizmi teşvik” kavramı adı altında büyük bir yağma ve talana açılmaktadır.

Kanun teklifinin daha ilk maddesinde bu yağma ve talan amacı açıkça görülecektir. Şöyle ki:

Mevcutta yürürlükte bulunan 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dahil” denilmek suretiyle orman alanları açık bir şekilde talana açılmaktadır. Devlet bir şirket değildir. Anayasada mutlak ve kati şekilde korunması hükme bağlanan orman alanları, turizm faaliyetlerinden kar elde etme pahasına hiçbir şekilde kullanıma ve yapılaşmaya açılmaz. Özellikle küresel iklim krizinin çok yaygın olarak etkilerinin yaşandığı günümüzde, orman alanlarının önem derecesinin çok daha iyi kavranması gerekmektedir.

Tüm dünyada turizm sektörü, doğal alanları uluslararası koruma programlarına alarak gelen turistlere çevresel duyarlılığı önemli bir turistik ürün olarak pazarlarken, geçmiş yılların artık rağbet görmeyen vizyonu ile doğa alanlarını turizm gerekçesiyle turizm alanı ilan etmek değişen dünyada çok sınırlı sayıda, sadece AKP iktidarının ve bir kesim dışında kimsenin kabul etmeyeceği bir yaklaşımdır. Bu vizyon kentleri yapılaşmaya boğuşma düşüncesinin turizm gerekçesiyle doğayı da betonlaştırma çabasından başka bir şey ifade etmemektedir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde ÇED olumlu kararı ve ÇED gerekli değildir kararı verilen yatırımlara hakkında; yatırımın gerçekleşmesi için alınması gereken tüm izin onay ve ruhsatlar ile ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın 15 gün içinde karar verilir; irtifak hakkı dahil diğer bütün işlemleri en geç üç ay içinde tamamlanır; yatırımın tamamlanıp de sizin işletmeye geçebilmesi için alınması gereken izin ve ruhsatlarda ilgili kurumlarca on beş üçünde verilir.” Hak nerede? hukuk nerede? Meraları açıyorlar, kışlakları açıyorlar, sulakları açıyorlar, kıyıları açıyorlar, plajları açıyorlar, köy tüzel kişiliğinin kullanımında olan orman alanlarını Bakanlığın yetkisiyle turizme açıyorlar. E, halk mahkemeye gidecek, yargıya gidecek; ÇED olumlu kararı versin. Zaten ÇED’ lerin nasıl oluştuğunu biliyoruz; ÇED gerekli değildir raporu, onun da nasıl verildiğini biliyoruz. Burada diyor ki: “On beş gün içinde ilgili kurum ruhsat verecek.”

Zaten bu yasa, gitmek üzere olan bir iktidarın, çok başarısız olan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin giderayak nerede bakır kalmış alanlar varsa onlarla ilgili çok kısa sürede birilerine buraları verme planıdır. Bu yasanın içinde geçen ana ilke budur, ana fikir budur.

Otlaklar, meralar, kışlaklar tarım ve hayvancılık faaliyetinin olmazsa olmazlarıdır. Meralar, her şeyden önce kendi içinde bir ekosistem demektir. Bu ekosistem bitki ve hayvanlardan oluşan canlılara toprak altında ve üstünde ev sahipliği yapmaktadır. Pandemi dönemi bizlere hayvancılığın, tarımın ne kadar önemli olduğunu, ülkelerin bu alanda kendi kendilerine yetebilmelerinin ne kadar hayati önem taşıdığını bir kez daha göstermişken, bu alanların

adeta yağmalanmasını sağlayacak bir düzenleme yapılmasını ancak “akıl tutulması” ile açıklanabilir görüyoruz. Nereyi açıyoruz biz, nedeyi turizm alanı ilan ediyoruz? AKP’li bürokratlar ve Milletvekilleri etin kilosu kaç para olduğunu bilirler mi? Bilmezler tabii. Çünkü böyle bir dertleri yok çünkü bu derdin sahibi olan bu memleketin 83 milyon insanı. Hayvancılık, küçükbaz hayvancılık ciddi biçimiyle azalmış. Türkiye’nin yaylakları, kışlakları ve meralarında ciddi saldırılar var. Ucube bir imar barışı yasasıyla zaten bütün meraların içine yüz binlerce kaçak yapı yapılarak mera olma özellikleri kaybedildi. Yine talan, yine betonlaşma.

BU KANUN TEKLİFİ KABOTAJ KANUNUNA AYKIRIDIR

Bu teklifle Boyları 39 metre üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine izin verilmektedir.

Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) Ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcraı San'at Ve Ticaret Hakkında Kanun. Kanun numarası 815. Kabul tarihi 19 Nisan 1926 yani Cumhuriyetin erken dönemi, yani kapitülasyonların kaldırılıp Türkiye Cumhuriyeti devletine millî sınırları içinde ve karasularında tam bağımsızlığı ilan etmeyle ilgili çıkardığı çok önemli bir yasa. Yasa’nın 1’inci maddesi bu. Yasa hâlâ yürürlükte. Yani Kabotaj Yasası hâlâ yürürlükte. Cumhurbaşkanı kararnamesiyle bir gecede iptal edilecek hâli yok.

Peki Nisan 1926 tarihli 815 numaralı kanun ne diyor?

“Madde 1 - Türkiye sahillerinin bir noktasından diğerine emtia ve yolcu alıp nakletmek ve sahillerde limanlar dahilinde veya beyinde cer ve kılavuzluk ve her hangi mahiyette olursa olsun bilcümle liman hidematını ifa etmek yalnız Türkiye sancağını hamil sefain ve merakibe münhasırdır.” Yani “Türk menşeli gemiler tarafından yapılır.” diyor.

“Madde 2 - Nehirler ve göller ve marmara havzasıyla boğazlarda bilumum kara sularıyla kara sularına dahil bulunan körfez, liman koy ve sairede vapur, romorkör istimbot, motörbot, mavna, salapurya, sandal, kayıt velhasıl makine, yelken, kürek ile müteharrik merakibi kepire ve sagire ile tarak, prizman, maçuna, algarina, şat ve her nevi nakliye ve su dubaları limyo, sefaini tahlisiye ve emsali ile şamandıra, sal gibi sabit ve sabih vesait bulundurmak ve bunlarla seyrüsefer ve nakliyat icra etmek suretleriyle ticaret hakkı Türkiye tebaasına munhasırdır.” CHP Grubu olarak, yasaı getiren milletvekillerinin ne 1926 tarihli Kabotaj Kanunu’nu ne de bu getirdikleri düzenlemeyi okumadıklarını, dolayısıyla da ne anlama geldiğini bilmediklerini düşünüyoruz. Bu maddeyi okuyan ve anlayan hiçbir vatanseverin bu maddeyi bu kanunun içine eklemeyi düşünmeyeceğini düşünüyoruz.

Ne getiriyor teklif?

39 metrelikten büyük yatların ticaret yapmasının iznini getiriyor. Yani Kabotaj Yasası kalktı mı? Buna ilişkin bir düzenleme mi yaptık? Ne gelmiş? Bakın, bu yasa 1926’da çıkmış, sonra ek bir madde gelmiş, 2013’te 6491 sayılı Kanun’un 27’nci maddesiyle “ecnebi tahlisiye gemileri”

ve sonradan gelmek üzere petrol arama ve üretim faaliyetinde kullanılan deniz vasıtaları eklenmiş buna. Yani bu Kabotaj Yasası Türk ticari firmalarına ve Türk tebaasına yani Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına verilen bu hakkın istisnası olarak tahlisiye gemileri yani kurtarma gemileri diyelim ya da petrol arama ve petrol üretim faaliyetinde bulunacak olan deniz nakil araçların için istisna bir hüküm getirmiş. Şimdi, Büyük Mustafa Kemal Atatürk'ün bu yeni cumhuriyette, bu millî sınırlar içinde ekonomiyi ayakta tutmak için kendi milletine karşı yapılmış olan bu büyük ekonomik imtiyazlar sebebiyle haksızlığı gidermek için getirdiği bir düzenlemeyi burada kaldırmak istiyorlar.

43'cü madde şöyle der; “Kıyılar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.” Şimdi, burada kamudan kastettiği biziz zaten Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, bizi içinde bir çatı olarak toparlamış olan Türkiye cumhuriyeti devleti ve onun kurumları. O nedenle bir Anayasa metninde zaten bundan daha öte bir maddenin yazılmasını öngörmemiz çok mümkün değil. Bu yasanın Kabotaj Yasası'nın 39 metre üzerindeki ticari yatların sahillerimizde iç turizm alanlarımızda ticari taşımacılık yapmasının önü açılmaktadır. Bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde hani biz aya füze gönderiyorduk? 39 metrelik yatı mı yapamıyoruz ki biz bunları yurt dışından temin ediyoruz? Bu biçimiyle de anlaşılması çok mümkün değil.

Kabotaj hakkına sahip çıkma emperyalizm ve sömürgeciliğe karşı denizden bir başkaldırı demektir. Çünkü limanlar ve karasularının fiili ve hukuki olarak ülke topraklarından hiçbir farkı yoktur. Limanlar ve Kabotaj Kanunları gibi düzenlemeler ile kamu eliyle yürütülen gemi ve liman işletmeciliği yatırımları; 1990'lı yıllara kadar ticari gemilerin Türk ürünlerini yabancı pazarlara ulaştırması, liman ve iskelelerin ihracat kapısı olması, ülke içinde üretimi ve iktisadi gelişimi teşvik etmesi, sektörler bazında istihdam imkânlarını genişletmesi ile Cumhuriyetimizin bugünlere gelmesinde önemli katkılar sağlamıştır.

Bunu kayıt altına almak, tarihin not defterine kaydetmek gerekir. Burada herhangi bir maddenin, yasanın herhangi bir maddesini değil Türkiye'nin Lozan'la tapu altına alınmış olan millî kara sularındaki hakimiyetinin ortadan kaldırılmasının yolunu açacak olan bir maddeyi konuşuyoruz. Bu, Anayasa'ya tümüyle aykırıdır.

GEREKLİ ALT YAPI ÇALIŞMALARI HAZIRLANMADAN “LÜKS ÇADIR KAMPLARI”KURULMAKTADIR

Lüks çadır kampçılığı, “beş yıldızlı otellerde konaklamaktan sıkılan ve bunalan, Avrupalı turistlerin” ortaya çıkarttıkları, yeni ve farklı bir konaklama, tatil yapma anlayışı olarak tarif edilmektedir. Turistlere “klasik otel konaklamasından kaçış sağlaması ile birlikte doğa ile iç içe olmayı ve macera yaşamayı lükse dönüştüren, açık alanda konaklamayı rahat ve konforlu hale getiren, son zamanların yeni turizm trendi, yeni bir turistik ürün çeşidi” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlar sektördeki uzmanlar tarafından yapılmaktadır.

Bu kanun teklifinin 4 üncü maddesiyle “lüks çadır kampçılığı” kavramı getirilerek, bu tesislerin orman arazilerinde yapılmasının önü açılmaktadır. Bu durumda ormanlar alanları yeni bir tehditle karşı karşıyadır.

“Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınması müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir” düzenlemesi ile bu tesislerin açılması belediye izninden muaf tutulmuştur.

Ayrıca belediyenin bu lüks çadır tesisleri üzerinde denetim yetkisi olmaması şu soruları akıllara getirmektedir:

- 1- Bu lüks çadır tesislerinin elektrik, kanalizasyon gibi alt yapı hizmetleri nasıl karşılanacaktır? Bu hizmetleri kim yerine getirecektir?
- 2- Orman içine yapılacak bu lüks çadır kampları orman yangınlarına adeta davetiye çıkaracaktır. Olası bir orman yangına neden olunmaması için bakanlığın, belediyeyi saf dışı bırakarak yaptığı denetimler yeterli olacak mıdır? Bu lüks çadır tesislerinden kaynaklı çıkan orman yangınlarının sorumluluğunu Kültür ve Turizm Bakanlığı üstlenecek midir?
- 3- Çöplerin toplanması, içme suyu gibi belediyelerin verdiği hizmetler bu tesislere nasıl ulaşacaktır? Belediyeleri yetki dışı bırakıp sonra belediyeden bu lüks çadır kentlere hizmet etmesi mi istenecektir?

Gerekli alt yapı çalışmaları yapılmadan bir oldu bittiye getirilen bu çadır tesisleri büyük sorunları beraberinde getirecektir. Bu tesislerin yapımından işletilmesine kadar olan süreçte belediyelere hiçbir yetki tanınmaması, daha başından sorunlu bir düzenlemeye kapı açmaktadır.

GLOBAL TURİZM SEKTÖRÜNÜN TRENDLERİNİ BİLEN HİÇBİR TURİZM BİLEŞENİ BU KANUN TEKLİFİNİ DESTEKLEMİYOR

Esas olarak bu yasa, insan vicdanını yaralayan, turizm sektöründe otelcileri, otellere yolcu taşıyanları, seyahat acentelerini, yerli ya da yabancı yurt dışından turist getirenleri, turizm hizmet eden birincil taşıma sektörünü, yan sektörleri ve bütün paydaşlarıyla birlikte yerel yönetimleri tümüyle baypas eden, devre dışında bırakan, merkeziyetçi, otokratik ve bürokratik devlet anlayışını daha da keskin hale getiren bir yasa teklifi olarak karşımızdadır.

5 odalı bir tesise de, 1.000 odalı tesise de bir tanım getiriliyor ve herkes bu cezayla tehdit ediliyor. Zaten düzenlemeye baktığınız zaman; ceza, ceza, ceza, ceza. Bu nedenle, biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak şunu teklif ediyoruz: Siz buna “Turizmi Teşvik Yasası” demeyin “turizmi ceza yasası” deyin “turizmcinin ölüm yasası” deyin “seyahat acentelerini, TÜRSAB’ı bitirme yasası” deyin. TÜRSAB’la ilgili de şunu söylemekte fayda var: “TÜRSAB” dediğiniz Türkiye Seyahat Acentaları Birliğine üye olan insanların geleceği ve ekmekleriyle ilgili kararlar, Sayın Bakanın TÜRSAB’la yaşadığı birtakım çekişmelere asla malzeme

edilmemesi gerekir. Bakanlar geçicidir, sektör kalıcıdır; sektör bileşenlerini koruyacak, kollayacak tedbirlerden hangisinin bu teklif metninde olduğunu göremiyoruz. Yani bu yasa teklifinin içinde “teşvik” adı altında neyin olduğunu açıkçası görebilmiş değiliz. Yani konaklama vergisiyle ilgili iptal mı getiriyorlar? Cirolardan alınan turizm ajans vergisinin kaldırılmasını mı getiriyorlar? Pek anlayabilmiş değiliz.

YUNUS EMRE VAKFI KURULUŞ AMACININ DIŞINA ÇIKARILMAKTA, VAKIF YENİ BİR “ÇİFT MAAŞ” ARPALIĞI HALİNE GETİRİLMEKTEDİR

Yunus Emre, sadece Anadolu coğrafyasının değil, tüm insanlık mirasının en temiz isimlerinden biridir. AKP iktidarı zihniyetinin gereği olarak vicdana, hukuka, ahlaka sığmayan işlerini yine ve yine kutsal değerlerle örtterek gizlemiş, kutsalı istismar haline getirmiş, Yunus Emre ismini bu usulsüz işlemlerine alet etmiştir.

Şöyle ki;

Genel bir ifadeyle insanın sahip olduğu bir mülkü üzerinde hiçbir tasarruf hakkı kalmamak üzere süresiz olarak hayırlı bir işe tahsis etmesi demek olan vakıf, bir kurum olarak medeniyetimizde her alandaki güzel örnekleriyle var olmuştur.

Kişisel çalışma ve gayretle elde edilen imkânların ve mal varlığının gönül rızasıyla paylaşılmasını öngören hukuki bir sistem olan vakıf, tarih boyunca süregelen yardımlaşma ve dayanışma duygusunun kurumsallaşmış halidir.

Yunus Emre Vakfı; Türkiye’yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye’nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla 05.05.2007 tarihli ve 5653 sayılı kanunla kurulmuş bir kamu vakfidir. Vakıf 46 ülkede kurulmuş olan 58 kültür merkezi ile faaliyet göstermektedir.

Kanun teklifindeki maddelerle yapılan düzenlemeler, bu vakfın kuruluş amaçları doğrultusundan çıktığını; vakfın, yandaş bürokrat ve öğretim elemanlarının hem kendi kurumlarından hem de görevlendirildikleri takdirde vakıftan alacakları çift maaşla istihdam edileceği yeni bir arpalığa dönüşmektedir.

Vakfın talebi ve kendilerinin isteği üzerine kurumlarınca en fazla iki yıl süreyle – iki yılın dolmasından sonra gerektiğinde ikişer yıl süreyle 3 defa daha uzatılabilir- vakıfta görev alacak memur ve öğretim elemanları, bu görevleri süresince aylıklı izinli sayılacaklar. Yani görev yaptıkları kurumlardan maaşlarını almaya devam edecekler. Bu kişilere maaşlarına ilaveten vakıf tarafından da ayrıca maaş verilecek.

Görevlendirilen personelin, göreve başlayacağı ülke mevzuatına göre maaşından vergi kesilmesi durumunda bu vergiyi de vakıf ödeyecek.

Ayrıca görevlendirilen personelin ve bakmakla yükümlü olduğu aile bireylerinin sağlık giderleri –yurtdışındaki tüm sağlık harcamaları- devlet tarafından karşılanacak.

Ve bu vakfın bir arpalık haline dönüşeceğinin en büyük kanıtı ise Cumhurbaşkanına sınırsız personel atama yetkisinin verilmesidir. Yani Cumhurbaşkanı, istediği sayıdaki memuru ve öğretim elemanını vakıfta görevlendirecek, bu kişiler çift maaş alabileceklerdir.

Yurttaşlarımızın pandemi nedeniyle işlerini kaybettiği, yüzbinlerce emekçinin de işini kaybetmemek için yarı ücrete çalıştığı, yine yüzbinlerce kişinin kısa çalışma ödeneğinden de mahrum kalarak açlığa mahkum edildiği bir dönemde, çift maaşlı vakıf personeli uygulaması milletimizin vicdanını kanatmakta, yurttaşlarımızı isyan ettirmektedir.

Kültürümüzde tarih boyunca vakıflarda görev alma gönül rızasıyla yapılan bir işlemdir. Elbette ki bazı profesyonel görevler olacaktır ve bu uzmanlık gerektiren işlerde insanlara belli bir ücret ödenecektir. Fakat bu ücretlerin çift maaşa ya da döviz cinsinden yüksek ücretlere dönüşmesi, vakıf geleneğine sürülecek bir lekenin yanında Yunus Emre gibi yüce bir değerimizin isminin de olumsuz şekilde anılmasına yol açacaktır.

I. ANAYASA VE ÇEVRE HUKUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRMESİ

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır. Bu nedenle, torba yasa önerileri, öncelikle Anayasa'ya uygunluk yönünden incelenmelidir.

- İhtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemektedir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İhtüzük, md.38).

İlk fıkranın komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya ret kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun üçüncü yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Uygulama ise, tam tersi yöndedir: **Komisyonlar, İhtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmektedir.**

Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen madde 11/2'deki “Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” kuralı, İhtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade eder.

Bu nedenle, İhtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen bir teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

-Torba yasa uygulaması, Anayasa'ya aykırıdır: Çünkü torba yasa, öncelikle yasanın genel ve soyut norm olma özelliğini zedelemektedir. Sonra, torba şeklindeki düzenleme, bir yasal normu, “ulaşılabilir, anlaşılabilir ve öngörülebilir” olma bakımından asgari standartlardan yoksun kılmaktadır. Nihayet, torba yasa tarzı, normlar hiyerarşisi ilkesini alt üst etmektedir. Bu olumsuzluklara, bir de içtüzük md.38 gereği, Anayasa'ya uygunluk incelemesinden kaçınılması eklenince, Genel Kurul'da oylanan yasaların şeklen yasa sayısı alsa da, toplumsal gereksinimleri karşılaması veya kamu yararını sağlaması bir yana, yeni toplumsal sorunları yaratma, hatta toplumsal barışı zedeleme riskini beraberinde getirmesi kaçınılmaz olur.

Yasa yapma tekniği açısından torba yasa, asıl komisyon ve tali komisyon (lar) ayrımını ortadan kaldırdığı gibi, komisyonlar arasında özellikle iş yükü bakımından dengesizlik yaratmakta; ama asıl sakınca, yasaların içeriğine göre, uzmanlık komisyonlarının varlık nedenini sorgulatmasıdır.

6771 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliğinin, norm koyma yetkisi ve süreci bakımından oldukça radikal değişiklikler öngörmüş olması, torba yasa uygulamasına son verilmesini gerekli kılmaktadır:

- Bakanlar kurulu lağvedildiği için artık “yasa tasarısı” şeklinde kullanılan yasama girişimi bulunmadığından, torba yasa uygulamasının yasa tasarısı kaynaklı olduğu hatırlanırsa, bu uygulamaya son verilmesi gerekmektedir.
- TBMM, “kanun teklifi” yoluyla yasama inisiyatifini tekeline sahip olduğuna göre, bu yetki tekeli, “Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Bu yetki devredilemez” (Any., md.7) kuralı, TBMM'nin yasama yetkisini pekiştirdiğine göre, artık torba yasa uygulaması, bu münhasır yetki ile bağdaşmamaktadır.
- Dahası, torba yasa tarzı, Anayasa Mahkemesi'nin etkili denetim olanağını da olumsuz yönde etkilemektedir.
- Turizmi Teşvik Torba Kanun Teklifi, torba yasa ötesinde başlıca olumsuz yönü, içerdiği maddeler itibarıyla turizmi teşvik adı altında kıyılardan ormanlara, mera ve yaylaklardan tarihsel ve kültürel değerlere kadar, ülke bütününde, bir yandan kırsal, kentsel ve kültürel çevreye ilişkin olması; öte yandan, doğal, kültürel ve tarihsel varlıklar olarak gelecek kuşaklara bırakılması gereken ortak mirasa ilişkin düzenlemeler yapması,
- Bu nedenle, öncelikle Anayasa'nın doğa ve çevre ile ilgili, daha doğrusu Türkiye ülkesi ile ilgili hükümlerini gözden geçirmek suretiyle genel bir çerçeve çizmek; ardından Turizmi Teşvik Kanun Teklifinin maddelerini bu açıdan değerlendirmek yerinde olur.

II. ÇEVREYE İLİŞKİN DÜZENLEMELERDE ÖNE ÇIKAN İLKELER VE GEREKLİLİKLER

Kıyılar, tarım arazileri, yaylalar, meralar, kışlaklar ve ormanlar; bunların bütünü, çevre hukukunun konularını oluşturur. Bu nedenle, Çevre hukukunu doğrudan ilgilendiren konular üzerinde düzenleme yaparken göz önünde bulundurulması gereken kurallara öncelikle değinmek uygun düşer.

Bunlar, üç düzlemde ele alınabilir:

- “Geriye götürülemezlik” ilkesi
- Uluslararası çevre hukukunu oluşturan sözleşmeler,

- Anayasamızın çevreye ilişkin düzenlemeleri.

A) Geriye Götürülemezlik İlkesi

Bu ilkeye, göre, flora+fauna+homo sapiens sapiens üçlüsünün oluşturduğu ekolojik dengeye ilişkin düzenlemeler asgari standardı yansıtır. Bu nedenle, öngörülen mevzuat çalışmalarında, kazanımların gerisine düşecek düzenlemelerden kaçınılır.

Yaşamın başlıca bileşenleri olarak flora+fauna+homo sapiens sapiens dengesi bozulduğu zaman bu dengeyi güvence altına alan çevre hakkının özüne dokunmuş demektir. Eğer bir dere yatağına yapılacak HES inşaatı, ilgili vadideki “yaşam bileşenleri” olarak üçlü ilişki dengesi (çevre dengesi) bozulacaksa, çevre hakkı özüne dokunulmuş demektir. Bu da, Anayasa madde 13’e aykırılık teşkil eder.

Bu bakımdan, “yasa” kaydı, çevre ve doğa açısından şöyle yorumlanmalı: nitelik olarak; çevreye ilişkin yasal düzenlemeler, “açık, öngörülebilir ve ulaşılabılır” olmalıdır. Bu nedenle, torba yasa ile yapılan düzenleme, daha baştan çevre hakkını zedeleyici sonuçlar yaratma riskini taşır. Turizmi Teşvik yasa önerisi de bu çerçevede yer almaktadır.

Bu yorumlar neden önemli? Geriye götürülemezlik ilkesi bakımından, Anayasa’nın doğal ve çevresel değerlere ilişkin ve genel ilkelerinin özgürlükler lehine yorumu vazgeçilmezdir. İki nedenle;

- İlki, çevre hakkı kazanımlarını yürürlükteki anayasal düzende en ileri eşiğe taşımak suretiyle, nitelikli bir ülkede nitelikli bir yaşam inşa etmek için.
- İkincisi ise, geleceğe yönelik olarak, asgari eşiği saptamak için: Bugünkü mirasın bilinmesi çok değerli; çünkü, “geriye götürülemezlik ilkesi” gereği, yürürlükte bulunan bir düzenlemenin gerisine düşen bir düzenleme yapılamaz. Çevre hukukunda bu ilke, özellikle gelecek kuşakların yararı bakımından önem taşımaktadır.

Geriye götürülemezlik ilkesi, uluslararası çevre hukukunda tanınmış bir ilkedir. RIO+20, bunun tipik örneğini oluşturur. Burada (özellikle 19 ve 22. paragraflar), Devletlerin, bölgesel, ulusal, ulusal altı ve yerel ölçekte, önceki paragrafta yükümlülük altına girdikleri “istediğimiz gelecek” üzerine uygulama gerekleri ile sürdürülebilir gelişme yolunda gerçekleştirdikleri ilerlemeler olarak kabul ettikleri mevzuat, oluşturdukları kurumlar ve uluslararası anlaşmalar öne çıkar.

Böylece, çevre hukukunun, amacı hep çevre niteliğini “iyileştirmek” olan ve haliyle geriletici önlemleri almamayı gerekli kılan çevre hukukunun bir hedefe yönelme özelliği tanınmış oluyor. (...). RIO+20 belgesine göre, “1992 Konferansında kabul edilen yükümlülüklerden geri dönülmemesi esastır”.

Bütünleşik çevresel bakış (*kırsal çevre, kentsel çevre ve kültürel çevre birlikteliğinde*), Türkiye ülkesi’ni öne çıkarmaktadır. “Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür” şeklindeki temel Anayasa normu (md.3), yeryüzü parçası olarak ülkenin doğal, tarihsel ve kültürel değerlerinin azaltılmasını, zedelenmesini ve yok edilmesini yasaklayan bir hüküm olarak anlaşılmalıdır.

Sonuç olarak; Anayasa’nın bütünsel okunuşu ve yorumu, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle birlikte değerlendirildiğinde, “tarihsel, kültürel ve doğal miras”a zarar veren işlem ve eylemlerde bulunulamayacağı kolayca anlaşılabilir.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) de, aşağıda değinileceği üzere, çevre hukukunun etkililik aracı olarak geriye götürülemezlik ilkesinin bir güvencesidir.

B) Uluslararası Çevre Hukukunu Oluşturan Sözleşmeler

Türkiye, gerek bölgesel gerekse uluslararası nitelikte çevreye ilişkin birçok sözleşmeye taraf olmuş bir Devlet olarak, uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerini yerine getirmek durumundadır. Dahası, Türkiye Cumhuriyeti'nin yükümlülükleri, taraf olunan sözleşmelerin gereklerini yerine getirme yükümlülüğü ile sınırlı kalmayıp, henüz onaylamadığı sözleşmelere de uzanmaktadır. Nitekim İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi, Türkiye hakkında verdiği karar gerekçelerinde dış kaynaklar olarak taraf olunmayan uluslararası çevre hukuku belgelerini de kullanmaktadır. Böyle bir yükümlülük, aynı zamanda uluslararası çevre hukukunun doğasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, ülkenin doğal değerleri ve varlıklarına ilişkin yasa önerileri hazırlanırken çevre hukukunun uluslararası ilkeleri de göz önüne alınmalıdır.

Türkiye'nin taraf olduğu başlıca çevre sözleşmeleri arasında, özellikle Turizmi Teşvik Torba Yasa Önerisi ile bağlantılı olanlar şunlardır:

- Ozon Tabakasının Korunmasına Dair Viyana Sözleşmesi.

- BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi.

-Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi.

-Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Biogüvenlik Kartagena Protokolü.

- Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele İçin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi.

- Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme.

- Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme.

:- Akdeniz'in Deniz Ortamı ve Kıyı Bölgesinin Korunması Sözleşmesi (Barselona Sözleşmesi).

- Akdeniz'de Özel Koruma Alanları ve Biyolojik Çeşitliliğe İlişkin Protokol.

- Karadeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi (Bükreş Sözleşmesi).

- Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi'nin Karadeniz'de Biyolojik Çeşitliliğin ve Peyzajın Korunması Protokolü

- Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi).

-Avrupa Peyzaj Sözleşmesi.

Anayasa madde 90 gereği, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, bir yasa gibi doğrudan uygulanma gücüne sahiptir. Bunlar arasında, insan haklarına ilişkin olanlar, yasa karşısında öncelikle uygulanma özelliklerine sahiptirler. Bu nedenle, Turizmi Teşvik Torba yasa önerisi, doğal alanları da işletmeye açmayı öngördüğünden, Türkiye'nin yükümlülük altına girdiği sözleşmeler ile bağdaşıp bağdaşmadığı yönünden de incelenmelidir.

Kısaca belirtmek gerekirse, **sürdürülebilir turizm** adına, ülke genelinde çevre ve doğayı etkileyecek düzenlemelerde, sürdürülebilir gelişme kavramı öne çıkarılması gerekirken, sürdürülebilir gelişme ölçütleri gözetilmeden Teklif'te yer alan maddeler, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler bakımından da aykırılıklar içermektedir.

C) Anayasa Açısından

1982 Anayasası, çevreye ilişkin düzenlemesi genellikle madde 56 açısından öne çıksa da, bunu geniş yorumlama gereği bulunmakta; “**Türkiye ülkesi**” ile başlayan madde 3'ten ormanların korunması ve geliştirilmesine kadar uzanan çok geniş bir alana yayılmaktadır. Burada, konuya sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı bağlamında, anayasal normatif değere sahip veya onunla bağlantılı olarak başlıca dört kavrama değinilecek:

1.- Olumlu yükümlülükler kuramı:1982 Anayasasında, korunmuş bir doğal ortam olarak sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı güvenceleri bakımından; madde 56 bağlamında olumlu yükümlülükler kuramı öne çıkmaktadır:

Devletin çevre kirliliğini önleme, çevreyi koruma ve geliştirme ödevi (md.56), aslında çağdaş devletin insan hakları karşısındaki üçlü yükümlülüğüne denk düşmektedir: **saygı göstermek, korumak ve geliştirmek**¹

- “**ÖNLEMEK**”: Madde 56 gereğince, “*çevre kirlenmesini önlemek*” devletin (de) ödevidir: Çevreyi bozan veya çevre üzerinde olumsuz etkilere yol açma riski yaratan düzenleme ve faaliyetler (yasal düzenleme, planlama, ilgili kararlar ve uygulamaya koyma), çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) raporuna tabidir. ÇED uygulaması ve etkililiği, ister özel sektör ister kamu sektörü olsun, Devletin önleme yükümlülüğünü yerine getirme ölçüsüdür.
- Turizmi Teşvik Torba Yasa önerisi de, ÇED raporunu gerekli kılan bir yasal düzenlemedir. ÇED gibi hukuki mekanizmaları göstermelik olmaktan çıkarıp, işlevsel ve etkili kılmak önem taşımakla birlikte, ÇED, önleme yükümlülüğünün tek aracı değildir. Çevre kirliliğini önlemek, genel olarak, “**sürdürülebilir gelişme**” politikalarını ilerletmek ve bunları uygulamaya koymayı gerekli kılmaktadır. Bu süreçte planlama etkinlikleri öne çıkmaktadır. Anayasal düzlemde bunun çok sayıda araçları bulunmaktadır.

Bu genel yükümlülükler ışığında, Anayasa'nın “**kamu yararı**” başlığı altında toplanan maddeleri (md.43 vd) özel bir önem taşımaktadır. Tarihi, kültürel ve doğal mirasın korunmasına ilişkin hüküm (md.63) de, Turizmi Teşvik Torba Yasa önerisi bakımından belirtilmeye değer. Tabii servetlerin aranması ve işletilmesi (md.168); özellikle ormanların korunması ve geliştirilmesi (md.169-170), torba yasa önerisinin doğrudan ilişkili olduğu Anayasa maddeleridir. Daha genel olarak turizm, bir ülke ölçeğinde planlama (md.166) оруnudur. Hak ve özgürlükler bakımından çerçeve düzenleme, hak ve özgürlük güvencelerine ilişkin madde 13'tür. Bunlar, aslında “nitelikli bir ülke” için anayasal düzlemde öngörülen güvencelerdir. Bu belirtilenler ışığında Turizmi Teşvik Torba yasa önerisi, Devletin **önleme** yükümlülüğü bakımından şu anayasal düzenlemeler ile bağdaşmamaktadır:

- a) **Düzenli ve planlı kentleşme:** Yerleşme hürriyeti, “sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak” amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir. Devlet, konut ihtiyacını gidermede, “şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama” faaliyetinde bulunur (md.23 ve 57).
- b) **“Kamu yararı” gerekleri:** kıyılardan yararlanma (md.43), toprak mülkiyeti (md.44) ve tarım, hayvancılık (md.45) gibi alanlar, kamu yararındandır.
- c) **Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması:** Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar; bu amaçla düzenleyici ve teşvik edici tedbirleri alır (md.63).
- d) **“Doğal kaynaklar”:** Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır (md.168).
- e) **Ormanlar:** Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır (md.169).
- f) **Planlama:** Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayii ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir (md.166).

- **“KORUMAK”:** Madde 56 gereğince, “çevre sağlığını korumak” devletin ödevidir. Devletin koruma yükümlülüğü, aslında çevre sağlığı ile sınırlı olmayıp, uyumlu ve dengeli bir çevre korumasını kapsamına almaktadır. Bu koruma ödevi, devletin doğrudan faaliyetlerine ilişkin olduğu gibi, yatay ilişkiler açısından da geçerli bulunmaktadır. Ne var ki, Turizmi Teşvik Torba Yasa Önerisi, yukarıda değinilen hükümler bakımından, başta yasama gelmek üzere kamu makamlarının koruma yükümlülükleri ile bağdaşmamakta; koruma bir yana, Türkiye’nin doğal değerlerini yağmalamaya elverişli bir zemin yaratmaktadır.
- **“GELİŞTİRMEK”:** “Çevreyi geliştirmek” devletin ödevi olduğu halde, tarıma elverişli arazileri, kıyıları, yaylaları, mera ormanları, ÇED sürecine tabi tutulmayan bir yasal düzenleme ile turizm yatırımlarına açmak, “geliştirme” yükümlülüğü ile taban tabana zıt bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğer Devletin değinilen üç aşamalı yükümlülüğüne denk düşen yurttaş ödevleri dikkate alınırsa, devletin yatay ilişkiler bakımından da, önleme, koruma ve geliştirme yükümlülüğü bir kez daha vurgulanabilir. *Böyle bir anayasal dayanak, yurttaşlara ve sivil toplum örgütlerine, çevreyi tahrip edici etkinliklere doğrudan müdahale hakkını verir; bu müdahale karşısında kolluk güçleri, “kamu düzeni” adına zor kullanamazlar. Zira, yurttaşların bekçiliğini yaptığı “çevresel kamu düzeni”, geleneksel kamu düzeninden daha dar bir kavramdır.*

Öte yandan, merkez ile yerel arasında yetkilerin paylaşılmasında, çevre ve doğanın korunması, şehircilik ve imar, orman işletmelerine ilişkin yetkiler, genellikle yerinden yönetimler alanında kalmaktadır.

Bunu, belli ölçüde Anayasa madde 127 ile güvence altına almıştır. Ne var ki, 27. Yasama döneminde özellikle torba yasa şeklinde yapılan düzenlemeler, sağlık, **çevre ve doğal değerler, imar ve planlama yetkileri konusundaki yetkilerini giderek merkezileştirmiş bulunmaktadır. Bu aşırı merkezileşme,**

çoğu zaman, çevre ve doğa tahribatına neden olmaktadır. Turizmi Teşvik Torba Yasa önerisi, bu bakımdan da yerel yönetimlerin ve özellikle Büyükşehir Belediye yönetimlerinin yetkilerini merkezi yönetime kaydırmakta, bununla da yetinmeyip, çok hassas konularda Cumhurbaşkanına tek başına tasarrufla bulunma yetkisi tanımaktadır.

2.- Güvence ölçütleri: Madde 56 bağlamında belirtilen bu tikel yükümlülükler ötesinde, Anayasal hak ve özgürlüklere ilişkin genel güvence ölçütleri de, Torba Yasa önerisi açısından değinilmesi gereken madde 13'ü öne çıkarmaktadır:

Doğal mekanların korunmasına ilişkin olanlar dahil, bütün hak ve özgürlükler bakımından Anayasa madde 13, örnek bir düzenleme olarak belirtilebilir: demokratik toplum düzeninin gerekleri, ölçülülük ve hakkın özü. Bu ölçütler, anayasal hak ve özgürlükler bütünü için geçerli olduğundan, dengeli ve sağlıklı bir çevre hakkı için de güvence oluşturur. Haliyle, adı geçen ölçütlerin içeriği ve öğeleri açıklanırken Türkiye doğasını koruyucu kavramlar ile zenginleştirilebilir. Buna karşılık, genel ölçütler, çevre hakkı için kullanılırken bu hakkın özellikleri de dikkate alınarak özgül bağlantılar kurulmalıdır. Bu nedenle, dengeli ve güvenli bir **çevrede yaşama hakkına ilişkin düzenlemeler sırasında, bunların çevre hakkının özüne dokunup dokunmadığı, ölçülü olup olmadığı, demokratik toplum ve çevre hakkı arasındaki ilişki kadar, çevresel demokrasiyi zedeleyip zedelemeyeceği sorgulanmalıdır.**

Bu bakımdan, Anayasa'da çevre ve sağlık haklarını niteleyen kavramlar, madde 13 testinden geçirilmeli. Özellikle, çevre üzerinde etki yaratan faaliyetlerin (sınırlamaların), çevresel denge ve uyum bakımından ölçülü olup olmadığı ve hakkın özüne dokunup dokunmadığı irdelenmeli. **Madde 56 bakımından, yaşam hakkının, "sağlıklı ve dengeli çevre" bakımından ihlal edilip edilmediği de araştırılmalıdır. Bu bakımdan, Turizmi Teşvik Torba Yasa Önerisinin, Anayasa madde 45'in ve 169'un koruması altında bulunan mekânları yatırım faaliyetlerine açma sonucunu doğuracak düzenlemeler içermesi, açık Anayasa'ya aykırılıkları beraberinde getirmektedir.**

3.- Sürdürülebilir gelişme: Sürdürülebilir gelişme, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama olanağını tehlikeye atmadan, bugünün gereksinimlerine yanıt verecek bir gelişme olarak tanımlanabilir. BM Çevre ve Gelişme Komisyonu'na göre, bütün dünyada sürdürülebilir bir gelişmeye ulaşılabilmesi için zenginlerin, gezegenin ekolojik sınırlarına saygı gösteren bir yaşam biçimi kabul etmeleri gerekir. Desteklenebilir gelişme, ancak büyümenin, ekosistemin potansiyeliyle uyum içinde evrimi ile olanaklıdır. Sürdürülebilir gelişme, bir denge durumu değil fakat daha çok, kaynakların işletilmesi, yatırımların tercihi, teknik gelişmelerin olduğu kadar geleceğin gereksinimlerine göre belirlendiği bir gelişim sürecidir. Son tahlilde sürdürülebilir gelişme, bir siyasal irade işidir. Türkiye'de, sürdürülebilir gelişme kavramı, Çevre Kanunu'na 2006 değişikliği sırasında girmiştir.

Gelecek kuşakların hakları bakımından gerekli olan "sürdürülebilir gelişme" ile dengeli bir çevrede yaşama hakkının özü arasında varolan doğrudan bağlantı, "**sürdürülebilir turizm**" kavramı üzerinde yeniden düşünmeyi gerekli kılmaktadır.

4.- Çevresel etki değerlendirmesi: Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED), çevre bozulmasının önlenmesinin ve sürdürülebilir gelişmenin ayrıcalıklı aracı olarak çevre hakkı ve çevre hukukunun

vazgeçilmez önkoşulu haline gelmiş bulunuyor. Sadece büyük yatırımlara değil, çevreyi etkileyebilecek planlara, programlara ve yasalara ÇED uygulanmaktadır.

Turizmi Teşvik Torba Yasa Önerisi, ÇED raporunu gerekli kılan bir yasama düzenlemesi olduğu halde, bunun yapılmamış olması, değinilen “anayasal hükümler bloku”na aykırılık oluşturmaktadır.

Yasa önerisi ile bağlantılı bu saptamalar ışığında, doğrudan ilişkili Anayasa hükümleri bağlamında daha somut aykırılıklar saptanabilir.

III. BU KANUN TEKLİFİNİN DÜZENLEME ALANINA İLİŞKİN ANAYASA HÜKÜMLERİ

Kanun teklifini Anayasa’nın ışığında okuduğumuz zaman esasen, bu metnin, önceki başlıkta değinilen Anayasa hükümlerinin koruduğu değerler alanında yer aldığı ve bunları zedeleyici uygulama ve sonuçları doğuracak olması bakımından anayasaya aykırılık teşkil ettiği görülmektedir.

Bunların başında, madde 43, 45 ve 65 gelmekte; madde 169 ve 127 gelmekte; madde 2 ise, genel çerçeveyi oluşturmaktadır.

1) Anayasanın 43’üncü maddesine aykırıdır: doğaya eşit giriş hakkı ihlal edilmektedir.

“Kamu yararı”, “kıyılardan yararlanma; toprak mülkiyeti; tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması; kamulaştırma; devletleştirme ve özelleştirme” kenar başlıklı maddeler (md.43-47) için kullanılan ana başlıktır.

Bunun kısaca anlamı şudur: çevre ve doğanın, daha genel olarak ülkenin bileşenleri (bunlara, haydi haydi ormanlar da dahil), genel olarak kamu yararından olup, bunlara yönelik kamusal ve özel faaliyetlere, ancak kamu yararını zedelemeyecek şekilde olanak tanınabilir. Hemen belirtelim ki, Turizmi Teşvik Torba Yasa önerisinin birçok maddesi, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve kamu yararı başlığı altında güvencelenen değerlere ilişkindir.

Kıyılar, bunların başında gelmektedir:

“Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, gül ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyıların çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir. Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanım amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkân ve şartları kanunla düzenlenir.”

(md.43).

Bu hükümle, kıyıların özel mülkiyete konu olamayacağı ve doğasına uygun olarak, genellik, eşitlik ve serbestlik ilkeleri gereği herkesin ortak kullanımına açık bulunmaları gerektiği anlamına gelmektedir.

Denizle kıyıların oluşturduğu doğal ve ayrılmaz ilişki ve bütünlük gözetildiğinde denizden yararlanmak ancak kıyının kullanımının herkese açık olması ile sağlanabilecektir. Anayasa, kıyının hukuksal konumunu, genel nitelikte tabii servet ve kaynaklarla ilgili maddeler dışında bağımsız ve ayrı bir maddede açıklamıştır. Dolayısıyla kıyılar, Anayasa’da tabii servetler ve kaynaklardan biri olarak

kabul edilmekle birlikte ülkemiz açısından giderek artan ekonomik ve sosyal değerler göz önünde bulundurularak Anayasa'nın 43. maddesinde kıyılardan yararlanmaya ilişkin özel bir düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenleme, doğal niteliği itibarıyla herkesin serbestçe yararlanmasına açık ve bu nedenle bir kamu malı olan kıyıların kendisine tabii servet ve kaynak niteliği kazandıran özelliklerini yitirmemesi ve bu özellikleri nedeniyle korunması gereğinin bir sonucudur.

Oysa kanun teklifinin birçok maddesi, Anayasanın 43'üncü maddesindeki hükümlere aykırıdır.

2) Çayır ve meraların amaç dışı kullanım yasağı ihlal edilmektedir.

“Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahririni önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.

Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.” (md.45).

Turizmi Teşvik Torba Kanun Teklifi, bu maddeyi ihlal edici birçok hüküm içermektedir:

3)Tarih, kültür ve tabiat varlıkları zarar görecektir.

“Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.” (md.63).

Teklif hükümleri, madde 63'ün güvence altına aldığı varlık ve değerleri zedeleyici sonuçlar doğurma riski taşımaktadır.

4)Ormanların korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin güvencelere aykırıdır.

Ormanların korunması ve geliştirilmesine ilişkin anayasal hükümler, çok katı olup, başta yasama organı olmak üzere kamu makamları açısından çok yönlü yükümlülükler içermekte; öyle ki, ormanların korunması amacıyla, Anayasa'nın en güvenceli düzenlemeleri arasında yer alan ifade özgürlüğü bile sınırlandırılmaktadır.

“Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

*Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanışı ile mülk edinilemez ve **kamu yararı dışında irtifak hakkına konu** olamaz.*

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.” (md.169).

Görüldüğü üzere bu maddenin 3’üncü fıkrası öyle bir yazım tarzını yansıtıyor ki, ormanların aleyhine yapılan hiçbir faaliyet ve eyleme hiçbir istisna tanımamaktadır. Çünkü sadece bulunduğu ülkenin değil tüm insanlığın ortak değeri olan ormanların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması; kesin, katı, istisnasız hükümlerle korumaya alınmıştır.

Bu bakımdan, *“Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.”* Şeklinde açık yasaklar dizisi, sadece yasama organını sınırlayıcı değil, ifade özgürlüğünü bile sınırlayıcı olması bakımından pek istisnai anayasal düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ne var ki, teklifte yer alan birçok hüküm, Anayasa’nın bu kesin, katı ve açık emredici hükmüne aykırıdır.

Ormanlar, kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz. Kıyılar, kışlak, mera ve yaylaklar da **kamu yararından** olduğuna göre, **“kamu yararı”** ölçütünü yansıtan söz konusu ülkesel değerlerin turizme açılabilmesi için üstün bir kamu yararının varlığı gerekir. Oysa, Teklifin birçok maddesi, Anayasa’nın açıkça kamu yararı ana ölçütü ile güvence altına alınan varlık ve değerleri zedeleyici düzenlemeler içermektedir.

5) Yerel yönetimlerin yetki alanı daraltılmaktadır.

Kanun teklifinde özellikle belediyelerin yetkisinde bulunan iş ve işlemler, Kültür ve Turizm Bakanlığı dolayısı ile merkezi yönetime devrediliyor.

Hemen belirtmek gerekir ki, doğal değerlerin korunması ile yerel yönetimlerin yetkileri arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Doğal değerler yerinde yaşatılır, yerinden yönetilir. Yerel halk kendi bölgesinde seçtiği temsilciler aracılığı ile beldelerine, yörelerindeki doğal değerlere sahip çıkarlar.

Bölgeyi tanımayan, hiç bulunmamış, bu doğal değerleri teneffüs etmemiş merkezi yönetim memurlarının, bu doğal değerler hakkında yüzlerce kilometreler uzaklıkta, masa başında karar vermeleri demokratik hukuk devletinin bir ögesi olan yerindelik ilkesine aykırıdır. Antalya kıyılarının korunması Antalya ilinin sorunudur, Muğla kıyılarının korunması Muğla ilinin sorunudur yoksa Ankara’nın sorunu burada daha çok genel gözetme, gözetleme ve eş güdümlle sınırlıdır. Bu uygulamayı, demokratik ve hukuk kurallarının çok iyi derecede uygulandığı ülkelerde, açık ve net bir şekilde görüyoruz.

Bu çerçevede Anayasa madde 127, yerel yönetimlerin görev ve yetkilerini düzenlemektedir.

“Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahallî idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Merkezî idare, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahiptir.” (md.127).

Teklif, merkez-yerel arasındaki yetki ayrımına ilişkin çağdaş gelişme ve ilkelere, madde 127 hükümlerine aykırı olarak, çevre, kent ve turizm alanında yerel yönetimlerin görev ve yetki alanında bulunan ve öyle kalması gereken konuları, merkezi yönetime ve giderek tek kişi iradesine bırakmaktadır.

Söz konusu aykırılıklar, Türkiye’nin taraf olduğu ve bir tür yerel yönetimler anayasası olarak nitelenen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı hükümleri açısından da somutlaştırılabilir.

6) Hukuk devleti

“Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılı bir hukuk devletidir.” İnsan hakları bir bütündür; çevresel haklar, bütün bu doğal alanlarda kullandığımız haklar ve diğer hak ve özgürlükler, Türkiye Cumhuriyeti’nin temelini oluşturmaktadır. Devletin, yasama, yürütme ve yargı şeklinde üç ayrı erke ayrılmış olmasının nedeni bu hakları güvence altına alma amacına yöneliktir ve bunun başında da kural koyan yasama Meclisi bulunmaktadır. Yasama Meclisi’nin bu itibarla, Anayasa’mızın kamu yararını koruma temeline dayanan 43’üncü ve devamı; madde168 doğal kaynakların korunması, madde169 ormanların korunması, madde 170 orman köylüsünün korunmasına ilişkin maddeler başta olmak üzere bu ülkesel maddelerin korunmasında ilk ve başlıca görev yasama Meclisine düşmektedir.

Turizmi Teşvik Torba yasa teklifi, Anayasal bakımdan belirtilen maddelere doğrudan aykırılık dışında Anayasa’nın özellikle ülke ve çevre ile ilgili birçok maddesine aykırılık taşımaktadır. Bu itibarla, yasa önerisine bu hükümler bütününden bakmakta yarar var.

IV. YASA TEKLİFİNİN ETKİ ANALİZİ VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Anayasa’ya göre; *“Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür.”* (md.3).

Teklif, Anayasa’nın doğal değer ve varlıklarına ilişkin birçok hükmü ile ilişkili bulunan ve ülke bütününe dokunan bir yasal düzenlemeyi amaçlamaktadır. Bu bakımdan, Teklif hükümleri ve yasalasması durumunda yaratması olası sonuçlar, düzenlemenin, “ülkenin bölünmez bütünlüğü” bağlamında yer aldığı görüşünü meşru kılmaktadır. Belirtildiği üzere birçok hükmü, Anayasa’nın kamu

yararı dizisinde yer alan emredici ve yasaklayıcı hükümlerine aykırıdır. Bu itibarla, yasanın etki analizi yapılmalı idi; zira etki analizi, yasama faaliyetinin ayrılmaz bir parçasıdır. Komisyon aşamasında, etki analizinin yapıldığı belirtilmiş olsa da, bu konudaki rapor tarafımıza iletilmiş değildir.

Torba yasa önerisinin, aslında adı konulmamış çevre ve doğa yasal düzenlemesi, daha doğrusu bir Türkiye yasası olması, etki analizi ile Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporlarının birlikte hazırlanması gereğini ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, turizmi teşvik adı altında alınacak kararların ve yapılacak düzenlemelerin Türkiye'nin tarihsel, kültürel ve doğal değerleri üzerinde yol açması muhtemel olumsuz etkilerin önüne geçilmesi için ne tür önlemlerin alınacağı ve bu amaçla yapılması gereken idari ve yasal düzenlemelerin neler olacağı üzerine etki analizi ve ÇED raporunda ayrıntılı biçimde ortaya konulmalı idi. Bunun yapılmaması, Anayasa madde 56'nın öngörmüş olduğu çifte üçlü yükümlülük kuralına açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Yukarıda açıklandığı üzere, söz konusu yükümlülükler, "ÖNLEMEK/KORUMAK/GELİŞTİRMEK" eylemlerinde somutlaşmaktadır. Devlet için öngörülen bu üçlü yükümlülük, yurttaşlar için de geçerli olduğu için, bunlar, çift yükümlülük şeklinde nitelenebilir.

Sonuç olarak, Torba yasa önerisi, İhtüzük madde 38 çerçevesinde bir bütün olarak Anayasa'ya aykırı olup reddedilmesi gerekmektedir.

MADDELER ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

MADDE 1 :

Bu yasa Turizm Teşvik Yasası değil, bir turizm cezalandırma yasasıdır. O nedenle yasanın 1'inci maddesinde getirilen tanımda "devletin hükmü ve tasarrufu altındaki yerlerin..." ilavesine orman vasıflı alanlar kapsamına giriyor. Daha önceki "tarihî ve kültürel alanlar" tanımının yanına doğal alanları geliyor. Yani orman vasıflı alanları teklife ilave ediyor. Ormanları korumayla ilgili biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak 83 milyon insanımıza verdiğimiz sözün gereği olarak 1.Maddeyi kabul etmiyoruz. Anayasa'nın ilgili maddesine göre ormanları korumak, orman alanları içinde herhangi bir yapı yapılmasına izin vermemek, bu alanla ilgili siyasi propaganda bile yapmayı yasaklayan Anayasa hükmünün olduğu bir yerde tanım genişletilerek "turizm teşvik bölgeleri ya da turizm merkezleri" adı altında orman alanlarının sürece katılması yanlıştır.

Yine 1'inci maddede getirilen deniz turizm araçlarıyla birlikte haliçlerde, iç denizlerdeki turizm faaliyetleriyle ilgili de yasanın öngördüğü deniz turizm işletmesiyle ilgili yetkilerde de Bakanlık yetkili kılınmaya çalışılmaktadır. Tamince' nin Katar'a devrettiği yere imtiyaz tanımak Turizm Bakanlığının görevi görevi değildir. Bu yasanın içindeki deniz turizmiyle kastedilen Haliçport' ta yapılmış olan Taşkızak Tersanesi, Haliç Tersanesi, yapılmış olan İstanbul'a ihanet eden turizm yatırım projesine deniz ulaşımıyla ilgili yeni bir düzenleme getirmeye çalışılıyor. Burada Turizm Bakanlığının yetkiyi almaya çalışması, Turizm Bakanlığının deniz turizmine, deniz taşımacılığına da girmek istemesi doğru değildir. Haliçport, Galataport, Zeyport gibi birtakım yerli ya da yabancı sermaye tarafından yapılmış

olan turizm yatırımlarıyla ilgili gerekli ihtiyaç listeleri Komisyona iletiliyor, o da bizim karşımıza, teklif metninin içine sıkıştırılmış ara maddeler olarak geçiyor. Bunu kabul etmemiz mümkün değildir.

Yine, burada yeni tanımlar getiriliyor: Basit konaklama, turizm işletme belgesi, turizm belgesi, turizm merkezleri, belediye belgeli turizm işletmeleri, Turizm Bakanlığı... Bütün bunlara bakıldığında, merkezîyetçi, bürokratik devlet yapılanmasının giderek kılcal damarlara kadar işlediği bir anlayışın yansımaları görüyoruz. Bu kavramların ve 1'inci maddede açıklanan bu terimlerin ileriki maddelerde yetkilerin yerel yönetimlerden merkeze, bakanlıklara kaydırılma amacıyla konulduğunu görmekteyiz. Bu nedenlerle 1.maddeyi bütünüyle kabul etmemiz mümkün değildir.

MADDE 2:

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için uygulanan devlet yardımlarının turizm merkezlerinde de uygulanması önerisi getirilmiştir. Bununla birlikte, kanun kapsamındaki bölge ve merkezlerde alanın yönetimi, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesi ve işletilmesi amacıyla yatırımcıların da katılımıyla Bakanlık tarafından turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulması öngörülmüştür. Yeni altyapı giderleri yerel yönetimlere yüklenmekte ancak yerel yönetimler gelirlerden alıkoymaktadır. Bir yanda yerel yönetimler yok sayılmakta, diğer tarafta yerel yönetimlere altyapı, ulaşım gibi giderleri yüklenmektedir.

Bu tam anlamıyla yerel yönetimleri, yerel yönetimlerin denetleme mekanizmalarını etkisizleştirme ve gelirlerden alıkoyma maddesidir. Yetkileri tek elde toplayan bir yaklaşım sektörel gelişimi sağlayamaz. Daha önce de sıklıkla değindiğimiz gibi, turizm sadece iktidarın sorunu değildir. Burada çok yönlü düşünülmesi ve tüm paydaşların bu süreçte aktif katılımlarıyla bir yol haritası belirlenmesi gerekmektedir. Bu madde ile örnek vermek gerekirse; bugün belediyeler ile organize sanayi bölgesi idareleri arasında yaşanan koordinasyon sorunlarının turizm bölge ve merkezlerinde de yaşanması söz konusu olacaktır.

Buna göre konaklama tesisleri ve plajlar belgelerini belediyelerden almayacak, belgelendirmede tek yetkili Kültür ve Turizm Bakanlığı olacaktır. Bu düzenleme ile yine ilgili tüm yetkilerin yerel yönetimlerden alınıp merkeze aktarılması söz konusudur.

MADDE 3:

Bu maddeyle getirilen ek düzenlemelerle, her türlü konaklama ve plaj işletmesinin (Belediye belgeli konaklama tesisleri) Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirilmekte olup belediyeler tarafından bu işletmelere verilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatları yürürlükten kaldırılmaktadır. Dolayısıyla, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm bölgelerindeki konaklama tesislerinde teşviklerden yararlanmak isteyen tesisler için geçerli olan turizm işletmesi belgesinin Bakanlıktan alınmasına ilişkin zorunluluk kentsel ve kırsal alanların tamamındaki her türlü konaklama ve plaj tesislerini kapsayacak şekilde genişletilmektedir. Böylece, bu tesislerin belgelendirilmesi ve denetimlerinde de yerel

yönetimlerin, büyükşehirlerin ve ilçe belediyelerinin tamamen devre dışı bırakılması söz konusudur. Turizm sektörünün tam da en ağır buhran içinde olduğu, tarihin en ağır sıkıntısını yaşadığı dönemde onlara getirilmiş olan bu altyapı katılım payı yanlış olacaktır.

“Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesisler için tahsis koşulları uygulanır.” ibaresiyle, taşınmazların tahsis koşulları üzerinde keyfi uygulamalara yol açacaktır.

Yine, bu maddeyle; Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasının ardından başka bir işleme gerek kalmaksızın on beş gün içinde bu tesisler için iş yeri açma veya çalışma ruhsatı verilmesi planlanmaktadır. Bu durum belediye imar mevzuatı açısından değerlendirme ve denetimleri zayıflatacak, çarpık yapılaşmanın da önünü açacaktır.

Teklif edilen maddedeki beş yıldızlı oteller için getirilmiş olan 2.900 CC’nin üzerindeki kapasitede her otel için 5’ten fazla olmamak üzere turizm amaçlı araç kullanma hakkı, 2918 sayılı karayolları trafik kanununa, trafik kanununa, 5216 sayılı büyükşehir belediye kanununa, 4925 sayılı karayolu taşıma kanununa, karayolu taşıma yönetmeliğine ve büyükşehir belediyeleri koordinasyon merkezleri yönetmelik hükümlerine aykırıdır. Kanun teklifindeki bu madde ile belediyelerin yetkilerine aykırı bir düzenleme yapılmaktadır. Komisyon görüşmeleri sırasında komisyonun CHP üyeleri olarak kamu yararı barındırmayan, hak kayıplarına yol açacak bu paragraf hakkında dile getirdiğimiz yoğun eleştiriler, tespitler ve ulaşım sektörünün güçlü itirazları sonucunda bu maddenin son fıkrası teklif sahibi tarafından geri çekilmek zorunda bırakılmıştır.

MADDE 4:

Yapılması önerilen değişiklikle, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, Kıyı Kanununa uygun olması koşuluyla ücretsiz girişli günübirlik tesisler kurulmasına izin verilmektedir. Bu yapılaşmanın önünü açacaktır. Günübirlik tesis alanlarındaki çift başlı yönetim orman ve kıyı alanların da tahribatını artıracaktır. Şimdi, bir başka noktada ise, kıyı alanlarında imar planına tabi olmayan ve ruhsatsız günübirlik tesisler ile “lüks çadır tesisleri” adı altında yeni bir tanım getirilmeye çalışılıyor. İstenilen bu teklif Anayasa’nın kıyılarla ilgili hükümlerine ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu’na aykırıdır.

Kıyılarda esas olan, yapı yapılmaksızın açık olarak halkın hizmetine sunulmasını sağlamaktır. Turizm Bakanlığının, yerel yönetimlerin, devletin görevi kıyıyı tamamen halkın kullanımına açmakken bu yasayla bir lüks çadır tesisi tanımı getirilmeye çalışılıyor. Hatta öyle ki sadece devletin hüküm ve tasarrufu altında kıyılarda değil, özel mülkiyete tabi sahil şeritlerinin ilk 50 metrelik kısmına da her tür yapı yapılması engellenmiştir. Günübirlik tesislerde ise sahil şeritlerinin kara kısmında kalan ikinci 50 metrelik kısmına sınırlı şekilde izin verilebilmektedir. İmar planına tabi olmaksızın yapı yapılmasına müsaade edilmesiyle kıyılarla ilgili Anayasa ve özel kanun hükümleri açıkça çiğnenmektedir. Kıyılarda sadece teknik olarak kıyıda yapılması zorunlu yapılar yapılabilir, bu ilke gözetilmeksizin kıyıların ruhsatsız ve plansız bir şekilde tesisleşmeye açılması kıyıların doğal özelliklerinin kalıcı şekilde tahrip ve sonuçlanması

kaçınılmazdır ve Turizm Bakanlığı “Ben bu tahribatı yapma konusunda istekliyim ve kararlıyım.” demektedir.

9’uncu maddenin (b) bendi “Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri sınırları içinde ve bu bölge ve merkezlere hizmet verecek alanlarda, turizmin gelişmesi amacıyla yol, su, kanalizasyon, atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı yatırımları Bakanlıkça da yapılabilir, yaptırılabilir, bu amaçla ödenek aktarılabilir.” denmektedir. Hâlbuki bu tarz işler Bakanlığın değil, yerel yönetimin kontrolünde olması veya yerel yönetimlerle koordineli çalışılması daha sağlıklı sonuçlar verecektir. Bakanlığın buradaki rolü denetleme olmalıdır. Bu madde yerel yönetimlerin gelir ve özgün yönetimlerini sekteye uğratmaktadır. Özellikle turizm bölgelerinin birçoğunun iktidar elinde olmadığı düşünüldüğünde kıyı kesimlerin en büyük gelir grubunu oluşturan turizmin tüm gelirlerinin merkezi yönetime aktarılması hedeflenmektedir.

3’üncü fıkra Bakanlığın tüm yetkileri tekel hâline getirilmesinin ispatı niteliğindedir. Çadır alanlarının dahi nasıl olacağını hüküm altına alınırken diğer yandan Turizm İşletme Belgesi’nin alınmış olmasını yeterli görecektir ve yerel yönetimler tamamen tasfiye edilecektir. Açıkça anlaşılacağı üzere bu madde yerel yönetimlerin hüküm ve tasarrufunu tamamen elinden almakta, karar ya da denetim mekanizmasına dâhil etmemektedir.

MADDE 5:

Plan yapma yetkisi kime aittir? Üzerinde durulması gereken nokta bu. Giderek merkeziyetçi anlayışın bakanlıkların, genel müdürlüklerin, ilgili kurumların kendilerine çok daha büyük sermayeden ya da yabancı sermayeden gelen talepler doğrultusunda böyle bir plan yapma hevesine sürüklendiğini görüyoruz. Burada, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına iletilmiş olan planlarla ilgili görüşlerin 3 ay içinde verilmesiyle ilgili süreyi 1 aya çekme girişimi var. Yasayı biz nisan ayında görüşüyoruz ancak turizm sektörü 14 aydır % 50’si kapalı, açık olanların % 30 dolulukla bulunduğu bir dönemde, Turizm Bakanlığının sayın yetkilileri hangi planlarla ilgili sürecin kısaltılması konusunda, böyle bir iştahla bu maddeyi teklifin içine koydular çözemiyoruz. Ama bildiğimiz bir konu var. Çeşme. Çeşme niye önemli? Pek çok açıdan Çeşme’yle ilgili Turizm Bakanlığının bir çalışması var. Bizim teklifimizde de biz onu ifade ediyoruz. Doğal sit alanlarını turizm bölgesi ilan edeceksiniz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından da görüş alacaksınız, planını onaylatacaksınız, 3 aylık bir süre var. Peki, bu bölgede yaşayan köylülerin, bu bölgede yaşayan insanların, sivil toplum örgütlerinin, çevre örgütlerinin, halkın oylarıyla seçilmiş olan belediyelerin, belediye başkanlarının, o ildeki büyükşehir belediye başkanlarının, fay hattı üzerinde yapılacak olan imarlarla ilgili insanların görüşü alınmayacaksa, kurumlar çalışma yapamayacaklarsa bu nasıl bir plan anlayışıdır?

Bir yanı sıra doğru hızla sürükleniyoruz; Çok az sayıda korunması gereken doğal sit alanımız kaldı, bunların çoğunluğu da İstanbul’dan başlamak üzere Ege sahilleri ve Akdeniz’in çok küçük bir kısmında yer alıyor. Buralarla ilgili, doğal sit kararlarının değiştirilmesi süreciyle ilgili insanların hak arama mücadelesini biz nereye koyacağız? Sayın teklif sahiplerine sorduk; “Siz, seçildiğinizde ya da Cumhurbaşkanının seçimine gittiğinizde dönüp halka “Biz, bu bölgelerdeki sit alanlarını, meraları, orman alanlarını ya da belediyelerin mülkiyetindeki

plajları bir yasa teklifiyle getireceğiz Turizm Bakanlığının bünyesine alacağız, bunlarla ilgili plan sürecinin biz belirleyeceğiz ve bunun için de sizden yetki istiyoruz.” Dediler mi? Demediler. Halk iktidara bu yetkiyi vermedi. Biz, Adalet ve Kalkınma Partisinin ne seçim bildirgesinde ne Cumhurbaşkanlığının yapmış olduğu seçimle ilgili çalışmalarında buna ilişkin topluma bir vaadi olduğunu görmedik. O nedenle, bu meselenin bu boyutu da bulunmakta.

1/100.000 ölçekli çevre planı yaparken pek çok kriteri esas alıyoruz. Özellikle, İzmir açısından ya da İstanbul açısından, büyükşehirler açısından 1’inci sorun su. Bu şehirlerdeki doğal su kaynakları ya da Devlet Su İşlerinin o bölgede yapmış olduğu barajların yıllık yağış kapasiteleri üzerinden yıllık tüketilecek olan su miktarını esas aldığımızda bizim bu bölgelerdeki suyu hesaplamamız gerekir. Şimdi, su fakiri şehirlere ilave 300 bin, 500 bin yatak kapasitesi ya da nüfus hareketini getirecek olan düzenlemelerle ilgili kurum görüşünü hızlandırın, bu konularla ilgili yasal süreçleri kısaltın, Bakanlık planını da 1 ay içinde yapsın, götürsün. Çevre ve Şehircilik Bakanlığında buna karşı çıkacak olan birtakım nitelikli kadrolar varsa bu düzenlemenin onları engelleme girişimi olarak görmekteyiz.

İzmir Çeşme’de bir Simav fayından dolayı Bayraklı’ da 117 yurttaşımızı kaybettik. Fay hattına tam 70 kilometre uzaklıkta Deprem Komisyonunda da çalıştık. Çekiç gibi düşünün Çeşme’yi, çekicin başıyla sapı arasında Karaburun fayı geçer ve siz o bölgenin tamamını turizm alanı ilan ettiniz. Niye? Alaçatı’da ve Çeşme’de villalar 3, 5 milyona satılıyor, turizm faaliyetleri çok yüksek, artık İstanbul-İzmir arasındaki yol mesafesinin kısalmasıyla birlikte bu bölgede ciddi bir iç turizm hareketi oluşacak. İstanbul’un, Ankara’nın, Türkiye’nin bütün zenginlerine burada villa yapma ihtiyacı çıktı, var olan arsalar da yetmiyor, tek dertleri bu insanlara arsa üretmek. Bunu, bu düzenlemeyi isteyenlerin açık açık söylemesi gerekiyor “Biz, yeni dönemde, son yirmi yıl içinde zenginleşmiş olan kadrolarımıza alanlar oluşturmak istiyoruz.” diye söylemeliler. Bodrum Ortakent’ te Diyanet İşleri Başkanlığı tam denize nazır yerde tesis yapmakta yani herkes kendi amacının dışına çıkmış durumda.

İzmir Büyükşehir Belediyesinin suyla ilgili endişeleri var. Nereden, denizdeki suyu mu aratacaksınız? Denizden su arıtmanın sadece arıtma maliyeti, metreküpü 50 sent. Normal olarak barajlardaki suyun metreküpünün maliyeti 4 kuruş. 4 kuruş maliyeti, nakliye ve taşıma, diğer giderlerinin haricinde. Oysa deniz suyu arıtmayla elde edilecek olan suyun maliyeti 50 sent. Yani nereden baksanız 4 lira, 100 katı daha pahalı. Bunu niye söylüyoruz? Sayın Bakan kahvaltıda “E, deniz suyunu arıtarak bölgenin su problemini çözeriz.” dediği için söylüyoruz. Yani bilimsel bir değerlendirmeden yoksun bir görüştü.

Bir bölgenin turizm bölgesi olabilmesi için o bölgeyle ilgili 1/100.00 ölçekli çevre planında 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli planlarda buranın kesinlikle turizm alanı ilan edilmesi gerekir. Bunu ilan edelim ki bir araziyle ilgili imar planıyla oraya bir rant devşirilirse o ranttan kamu haklar elde edebilsin. Bu yasadaki bu çıkmıyor. Bu yasada iktidar bir bölgeyi turizm alanı ilan ettiğinde, birilerine verdiğinde; buradan rant vergisi çıkmaz, buradan sadece yandaşı koruma ve onların daha da kısa vadede zenginleşmesi sorunu çıkar.

Bizim önerimiz son derece açık: Bu konularla ilgili üç aylık sürenin bir aya indirilmesi değil, üç aylık sürenin altı ay içinde sonuçlandırılmasını doğru olacaktır. Ama bu altı aylık sürenin Çevre ve Şehircilik Bakanını kendisine onanmak için gelmiş olan her türlü üst ve alt ölçekli

planlarda Cumhuriyet Halk Partili, İYİ Partili ya da başka belediyelerden gelen planları da altı ay içinde onaması gerekmektedir. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden Çevre ve Şehircilik Bakanlığına onanmak için gelen planlarımızın altı ay içinde onanması durumunda biz “Elhamdülillah, Allah’a şükür.” Diyeceğiz. Mesela İstanbul Bahçeköy. 2010 yılındaki imar planları 2021 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hâlâ onaylanmamıştır; tam on bir yıldır onaylanmayan planları vardır. O nedenle, bu teklifle ilgili bizim düşüncemiz son derece uygulamaya dönüktür. Bu konuyla ilgili kurum görüşleri, sivil toplum örgütleri, meslek örgütleri, özellikle, deprem, su, iklim gibi kimi konularla ilgili hassasiyetleri de dikkate alınmalıdır.

MADDE 6:

Anayasanın 45’inci maddesi diyor ki: “Devlet, tarım arazileriyle çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması...” diye devam ediyor. Peki, bu kanunun 6’ncı maddesinin 1’inci fıkrasının son kısmında ne yer alıyor? “Mera, yaylak ve kışlaklar ot bedeli taşınmazın yatırımcıya tahsisi aşamasında yatırımcı tarafından karşılanmak kaydıyla, tahsis amacı değiştirilerek sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin olarak hazine adına tapuya tescil edilir ve tescili müteakip bakanlığa tahsis yapılır.” Kime? Turizm Bakanlığına. Turizm Bakanlığı ne yapacak orayı?

Ülkeyi yönetenler etin kilosu kaç para bilmez çünkü böyle bir dertleri yok, çünkü bu derdin sahibi olan bu memleketin 83 milyon insanı. Hayvancılık, küçükbaş hayvancılık ciddi biçimiyle azalmış durumda. Türkiye’nin yaylakları, kışlakları ve meralarına ciddi saldırılar var. Ucube bir imar barışı yasasıyla zaten bütün meraların içine yüz binlerce kaçak yapı yapılarak mera olma özellikleri kaybedildi. Şimdi, bu yasanın içine meralar, yaylaklar, otlaklar konulmaya çalışılıyor. Amaç nedir? Anlam veremiyoruz.

Hükûmetlerin öncelikli görevi tarım topraklarını korumaktır. Türkiye’de AKP iktidarında gelecek kuşaklara aktarmamız gereken 3 milyon hektar tarım toprağı yok oldu. Besin’in temel nedeni tarım. Tarım toprağını kaybederseniz geriye getiremiyorsunuz. Milyonlarca yılda oluşmuş olan, yüz binlerce yıldır var olan doğal vadi tabanlarında, sulu zeminlerdeki tarım topraklarını imara açıyorlar. Anadolu’nun pek çok bölgesinde, mesela Elâzığ’ın yeni gelişme bölgelerinde tarım alanları kentsel genişleme ve yenileme alanı olarak açılıyor. Gidin, Anadolu’nun her yerinde, korumamız gereken tarım topraklarının imara açıldığını göreceksiniz. Türkiye’deki akıllı başındaki herkesin koruması gerekir. Tarım alanlarını koruyacaksınız, ormanlarınızı koruyacaksınız, meralarınızı, yaylaklarınızı, kışlaklarınızı koruyacaksınız. Çünkü bunlar tahrip edildiğinde geriye gelme şansları yok.

Bayraklı, Bornova, Silivri, Çeşme nereyi söyleyelim. İşte tarım adı altında uygulama geliştirdi, Çanakkale’de, Balıkesir’de milyonlarca metrekare tarım toprağını kaybettik, Trakya’da kaybettik bu içimizi acıtıyor. O nedenle yani bu düzenlemeyi anlamakta zorluk çekiyoruz.

Bu yasada kışlaklar, yaylaklar ve meralarla ilgili kısım o metinden çıkarılmazsa meralar, kışlaklar, yaylaklar için “Veledalin amin.”

Bu yasaya 2008’de geçen bir düzenlemeyle antidemokratik bir madde geliyor, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor. “Diğer gerçek ve tüzel kişilerle vakıflara ait olup turizm işletmesi belgesine sahip olmayanlar bakanlıkça kamulaştırılarak hazine adına tapuya tescil ve tescil tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde bakanlığa tahsis edilir.” Anayasa Mahkemesi bunu temel mülkiyet hakkına aykırılıktan iptal etmiş. Bu yasayı da AKP çıkardı, bu bakanlık çıkardı.

Şimdi yine değişiklik getiriyorlar. Şimdi soruyoruz; Bu nedir? “Kültür ve Turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde ulaştırma ve altyapı bakanlığınca uygun görülen yat limanlarına yapılması amacıyla yatırımcılara taşınmaz tahsis etmeye bakanlık yetkilidir.”

İstanbul’da Tarabya ve İstinye’deki yat limanını bakanlık mı yaptı? İstanbul’daki yat limanlarını büyükşehir belediyesi yaparken Kadir Topbaş’a devrisabık belediye başkanırken izin var. Peki, ne oluyor şimdi? Bu turizm bölgelerine yat limanı yapmayla bakanlığın ne ilişkisi var?

Yat limanları ciddi gelir getiren bir konu, yatırımcısına da işletene de ciddi gelir getiriyor. O bölgede yaşayan insanların altyapı ve diğer sorunlarını çözecek olan yerel yönetimlerin gelirlerinin en önemli kalemlerinden birisi. Yerel yönetimler çok açık ve net bir biçimde Bakanlık marifetiyle gelirlerinden yoksun bırakılmaya çalışılmaktadır.

Bugün Anadolu’ya gidin termal tesisi olan yerlerin neredeyse tamamındaki işletmeler belediye ruhsatlıdır ya da belediyenin tesisleridir. Bu geçmişte böyle gelmiş ve belediyelerimiz bu konuda işte Karadeniz’deki havzadan tutun, Kütahya Bölgesine, iç Anadolu’ya pek çok bölgedeki termal tesislerde yerel yönetimlerin ciddi manada hem suyun dağıtımından hem işletmesinden gelir elde ettiğini görüyoruz. Yine burada yerel yönetimleri devre dışı bırakma stratejisi üzerine yapılan bir düzenleme var.

Bir başka düzenleme ise turizm alanlarında çadır, lüks çadır. Orman Bakanlığından tahsis yapılmak üzere lüks çadır adı altında bir düzenleme. Bunu hâlâ Komisyonumuza bu yasayla siz özellikle yasaya girdiğine göre bu konuda bir talep var demektir. Mersin’de var mı? Mersin’de çadırları biliyorum, Yörüklerimiz, Türkmenler, Obalar, Çadırlar. Bu konuyla ilgili yasanın içine girmesini sağlayacak bir düzenleme olması gerekmektedir.

MADDE 7:

7’nci madde de ilave bir tanım geliyor, bu daha önce geçmiş olan 2634 Sayılı Yasa’nın 11’inci maddesine bazı eklemeler getiriyor. Bunlardan bir tanesi belgeli yatırım işletmelerindeki devirlerle ilgili. Burada “Tahsisli kamu taşınmazında yer alan belgeye konu tesisler için tahsis koşulları hallice uygulanır.” diye ek bir hüküm getiriyorlar. Yani, kiraya verilmiş olan ya da devredilmesiyle ilgili bir turizm tesisinin devir ya da kiraya verilmesi durumunda Bakanlık yeni bir paragraf ilave ediyor: “Tahsisli kamu taşınmazında yer alan belgeye konu tesisler için tahsis koşulları ayrıca uygulanır.” Bu keyfiyet getirir!

Bir tesisin, bir işletmenin devir ya da kiraya verilmesi durumunda Bakanlığın devreye girerek burada tahsis koşullarıyla ilgili yeni bir süreç yürütmesi doğru değildir, hukuki de değildir. Turizm sektöründe bu gibi devirlerin çok yaygın olduğunu biliyoruz, pek çok turizm tesisi

işletme sermayesinin yetersizliği ya da sektörde beklentilerin karşılık bulmaması yüzünden yatırımlardan vazgeçmektedir. Bu paragrafı uygun görmemekteyiz.

Son paragrafta ise; Belgeli işletmelerin, 2019 tarihinde çıkan 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkındaki Kanun’a göre ödemesi gereken yükümlülükleri var. Bu yasa yürürlüğe girerse Bakanlık yetkilileri bir tesise gittiğinde diyecekler ki “Yasaya göre on beş gün içinde bu ajansın parasını ödemen gerekir.” Ülkeye yönetenler, AKP, Bakanlık turizmciye ne verdi ki karşılığında bu ajansın parasını ödemeyle ilgili yükümlülük istiyor? Tahakkuk oluşmuş, turizmcinin parası yok, ödeyememiş. Maaşı ödeyememiş, sigortayı, BAĞ-KUR’u ödeyememiş otele gidip “Sen, bunu on beş gün içerisinde Bakanlıkça belirlenecek ödemeyi ibraz etmek zorundasın.” Bu doğru değil. O nedenle bu yasa Turizm Teşvik Yasası değil, turizmciyi cezalandırma ve Türk turizminin gelişimini engelleme yasasıdır. Turizm Otelciler Federasyonu, Turizm Otelciler Birliği, Turizm acentelerinin tamamı bu yasaya “Turizm Teşvik Yasası değil, turizmciyi cezalandırma ve Türk turizminin gelişimini engelleme yasası” ismini takmışlardır.

MADDE 8:

Turizm işletmesi belgeli işletmelerde yabancı personel çalıştırılmasına ilişkin olarak mevcut fıkarda yer alan “çalıştırılan yabancı personelin miktarının toplam personelin %10’unu geçemeyeceği” kuralının kaldırılması ve “deniz turizmi araçlarında çalışmalarına müsaade edilecek yabancı zabıt ve kaptanlara ilişkin olarak da Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yeterliliklerinin tanındığına dair belge almaları zorunluluğu getirmek” demek; 1 yıldan fazladır dünya genelinde yaşanan pandemi ve ekonomik krizin bütün iş sektörlerinin yükünü artırdığı, binlerce esnafın kepenk kapattığı bir dönemde ekonomik destek programlarının geliştirilmesi gerekirken, özellikle turizm sektörünün teşvik ve desteğe ihtiyacı varken turizm sektörüne ekstra bir yük getirmek demektir. Böyle bir süreçte bu tarz bir kanun teklifinin alelacele bir şekilde Komisyona getirilmesi kabul edilebilir bir durum olmamakla birlikte diğer taraftan ülkede milyonlarca genç işsiz varken yabancı çalışanların önünü açabilmek; kendi insanını işsizliğe ve açlığa, yoksulluğa terk etmenin kanıtıdır.

Komisyon görüşmeleri sırasında komisyonun CHP üyeleri olarak kamu yararı barındırmayan, hak kayıplarına yol açacak bu madde hakkında dile getirdiğimiz yoğun eleştiriler ve tespitlerimiz sonucunda bu madde teklif sahibi tarafından teklif metninden geri çekilmek zorunda bırakılmıştır.

MADDE 9:

9’uncu maddede teklifte de olduğu gibi “Kamu kurumları tarafından işletmesi yapılan liman, rıhtım, iskele, yat bağlama yeri ve çekek yerleri için basitleştirilmiş uygulamalar getirilebilir.” hükmünün bulunmasının önemli olduğunu düşünmekteyiz. Neden? Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Madde 15’te yer alan “belediyelerce işletilen kıyı tesisleri ile ... basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, bu

yönetmeliğin hükümlerinin bazılarında muaf tutabilir veya ek tedbir isteyebilir." hükmüyle de uyumlu olarak kamu tarafından işletilen tesisler için basitleştirilmiş uygulamalar getirilebileceği hüküm altına alınacağını değerlendirmekteyiz. Bu hükmün eklenmemesi ile yerel yönetimlerin bir kez daha hak kaybına yol açacak uygulamalarla karşı karşıya kalacağı aşıkardır.

O nedenle özellikle yerel yönetimler tarafından işletilen küçük işletmelerin de bu manada hukuki sorun yaşamaması açısından bu konunun önemli olduğunu düşünmekteyiz.

MADDE 10:

Deniz turizm araçları işletmeciliğinin yapılabilmesi için faaliyet sahasında bulunan Deniz Turizmi Kurullarının uygun görüşüyle Bakanlıktan belge alınması gereklidir deniyor. Şimdi, burada bir kısmı genel, bir kısmı İstanbul’la ilgili bazı hükümler getiriyor teklif.

İstanbul’la ilgili kısım: “İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçları.” Tamam, bunlar boğazın iki yakasında, daha çok Avrupa yakasından, Bostancı’ya, Üsküdar’a, Kadıköy’e, iskelelere yolcu taşıyan, Eminönü’nden, Karaköy’den, Beşiktaş’tan yolcu taşıyan deniz araçları. Herhâlde burada kastedilen İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yolcu taşımacılığı yaptığı şehir hatları değil. Bakanlıkça belirlenecek şartları taşımaları kaydıyla belirlenecek bedel üzerinden belge düzenlemek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanabilirler. Şimdi, ilkesel olarak bu yolcu taşıma araçlarına bazı belgeler düzenlenirse, deniyor ki (ağırlıklı TURYOL gibi firmalar kastediliyor) bunlar turistik gezi yapabilirler. Tersinden gidersek de, Haliçport, yani Katarlılara 49 yıllığına verilen yer; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı planlarını yaptı; tahsisler yapıldı, süresi uzatıldı, kontratlar el değiştirdi. Tersaneler, yaptıkları tesisler (turizm var orada, ticaret var, konaklama var) buraya yapılacaktır. Yasanın içinde bu tür tesisler için deniz taşımacılığı yapması konusunda yetki isteniyor. Biz şunu mu anlayacağız? Bu tür tesislerin turizm işletmesi yapılan deniz araçları aynı zamanda deniz taşıtı olarak da kullanılacaklar. Yani deniz taşıtlarına deniz turizmi yapma yetkisi veriliyorsa, deniz turizmiyle uğraşan taşıtlara da yolcu taşıma hakkı veriliyor demektir. Bu ciddi biçimiyle İstanbul’da ulaşımın entegrasyonunda yıllardır uyum sağlanamaması sebebiyle zaten sıkıntıda olan deniz taşıma işini yapan firmalara yeni yükler getirecektir. Eğer buradan kastedilen bu taşıtların aynı zamanda turizm faaliyetinde bulunması için ek maddeleri yerine getirmesiye o konunun açıklığa kavuşmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

İkinci bir konu ise: “Yerel bağlama gereği imkânları ve kapasiteleri dikkate alınmadan Bakanlık tarafından deniz turizm araçları için belge düzenlenmesi durumunda altın kapasite olursa ve hâlihazırdaki bağlama yeri sorunu daha da artarsa bu faaliyet sahasında bulunan deniz turizm kurallarının uygun görüşüyle...” ibaresinin maddenin birinci fıkrasına eklenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Yine, 6237 sayılı Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun, Madde 4: “Yaptırılan tesisler inşaları tamamlandıkça ilgisine göre ve Cumhurbaşkanınca kararlaştırılacak esaslar dairesinde işletme teşekküllerine, özel idare veya belediyelere veya Vakıflar Genel Müdürlüğüne devrolunur.” 5393 sayılı Kanun, Belediye Kanunu, Madde 15/j: “Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı,

mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek” bu, belediyenin yetkisindedir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, Madde 7, f bendi: “Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.” Yine, 7/1: “Yolcu ve yük terminaleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.” 7/p: “Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.” “Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettilmesine karar vermek.” Hükümleri uyarınca deniz turizm araçları ağırlıklı olarak yerel yönetimler tarafından işletilen rıhtım ve iskelelerde kullanılmaktadır.

Şimdi; bu yasalar var iken, Turizm Bakanlığı konaklama yetkisi Bakanlıktayken, turizm merkezleri oluşturma Bakanlıktayken, ulaşım hizmetleri Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve büyükşehir belediyelerindeki UKOME’ye bağlı kurum ve organlardayken neden Bakanlık olarak ihtisası olmayan, yetkisi olmayan bir alanla ilgili büyükşehir belediyelerinin elindeki yetkilere dâhil olmak isteniyor? Turizm Bakanlığı gerçekten turizmin bütün sorunlarını çözdü, bu konuyla ilgili aksaklıklar giderildi, özellikle Anadolu’daki muhtelif illerdeki turizm sektöründeki gelişmenin önün açıldı ve oralarda ciddi bir patlama yaşanıyor da şimdi, bunun yanında da deniyor ki: “Biz deniz turizmi alanına da gireceğiz.” Girmek istenilen alanlar neresi? İstanbul, İstanbul’un Haliç ve diğer iç su dediğimiz alanları. Başka neresi var? İzmir. İzmir Körfezi, Muğla, Muğla’daki körfez alanları.

Nereden çıktı bu Bakanlığın kendisini bir de ulaşım hizmetiyle ilgili yeni bir görev tanıımı? Bu nedenle de bu, uygulamada ciddi sıkıntılar yaratacak yaşama şansı olmayan bir kanun. O nedenle burada bakanlıklar arasında birikim, mesleki farklılıklar üzerinde oluşmuş olan kriterlere uymayan bir düzenlemedir. CHP Grubu olarak; Turizm Bakanlığının hiçbir biçimiyle ulaştırma sektörünün içine girmesinin doğru olmadığını düşünmekteyiz.

MADDE 11 – MADDE 24

Bu maddeyle Boyları 39 metre üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine izin verilmektedir.

Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) Ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcraı San'at Ve Ticaret Hakkında Kanun. Kanun numarası 815. Kabul tarihi 19 Nisan 1926 yani Cumhuriyetin erken dönemi, yani kapitülasyonların kaldırılıp Türkiye Cumhuriyeti devletine millî sınırları içinde ve karasularında tam bağımsızlığı ilan etmeyle ilgili çıkardığı çok önemli

bir yasa. Yasa'nın 1'inci maddesi bu. Yasa hâlâ yürürlükte. Yani Kabotaj Yasası hâlâ yürürlükte. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bir gecede iptal edilecek hâlî yok.

Peki Nisan 1926 tarihli 815 numaralı kanun ne diyor?

“Madde 1 - Türkiye sahillerinin bir noktasından diğerine emtia ve yolcu alıp nakletmek ve sahillerde limanlar dahilinde veya beyinde cer ve kılavuzluk ve her hangi mahiyette olursa olsun bilcümle liman hizmetini ifa etmek yalnız Türkiye sancağını hamil sefain ve merakibe münhasırdır.” Yani “Türk menşeli gemiler tarafından yapılır.” diyor.

“Madde 2 - Nehirler ve göller ve marmara havzasıyla boğazlarda bi lumum kara sulariyle kara sularına dahil bulunan körfez, liman koy ve sairede vapur, romorkör istimbót, motörbot, mavna, salapurya, sandal, kayıt velhasıl makine, yelken, kürek ile müteharrik merakibi kebire ve sagire ile tarak, prizman, maçuna, algarina, şat ve her nevi nakliye ve su dubaları limyo, sefaini tahlisiye ve emsali ile şamandıra, sal gibi sabit ve sabih vesait bulundurmak ve bunlarla seyrüsefer ve nakliyat icra etmek suretleriyle ticaret hakkı Türkiye tebaasına munhasırdır.”

CHP Grubu olarak, yasayı getiren milletvekillerinin ne 1926 tarihli Kabotaj Kanunu'nu ne de bu getirdikleri düzenlemeyi okumadıklarını, dolayısıyla da ne anlama geldiğini bilmediklerini düşünüyoruz. Bu maddeyi okuyan ve anlayan hiçbir vatanseverin bu maddeyi bu kanunun içine eklemeyi düşünmeyeceğini düşünüyoruz.

Ne getiriyor teklif?

39 metrelikten büyük yatların ticaret yapmasının iznini getiriyor. Yani Kabotaj Yasası kalktı mı? Buna ilişkin bir düzenleme mi yaptık? Ne gelmiş? Bakın, bu yasa 1926'da çıkmış, sonra ek bir madde gelmiş, 2013'te 6491 sayılı Kanun'un 27'nci maddesiyle “ecnebi tahlisiye gemileri” ve sonradan gelmek üzere petrol arama ve üretim faaliyetinde kullanılan deniz vasıtaları eklenmiş buna. Yani bu Kabotaj Yasası Türk ticari firmalarına ve Türk tebaasına yani Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına verilen bu hakkın istisnası olarak tahlisiye gemileri yani kurtarma gemileri diyelim ya da petrol arama ve petrol üretim faaliyetinde bulunacak olan deniz nakil araçlarının için istisna bir hüküm getirmiş. Şimdi, Büyük Mustafa Kemal Atatürk'ün bu yeni cumhuriyette, bu millî sınırlar içinde ekonomiyi ayakta tutmak için kendi milletine karşı yapılmış olan bu büyük ekonomik imtiyazlar sebebiyle haksızlığı gidermek için getirdiği bir düzenlemeyi burada kaldırmak istiyorlar.

43'cü madde şöyle der; “Kıyılar, devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.” Şimdi, burada kamudan kastettiği biziz zaten Türkiye cumhuriyeti vatandaşları, bizi içinde bir çatı olarak toparlamış olan Türkiye cumhuriyeti devleti ve onun kurumları. O nedenle bir Anayasa metninde zaten bundan daha öte bir maddenin yazılmasını

öngörmemiz çok mümkün değil. Bu yasanın Kabotaj Yasası’nın 39 metre üzerindeki ticari yatların sahillerimizde iç turizm alanlarımızda ticari taşımacılık yapmasının önü açılmaktadır. Bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde hani biz aya füze gönderiyorduk? 39 metrelik yatı mı yapamıyoruz ki biz bunları yurt dışından temin ediyoruz? Bu biçimiyle de anlaşılması çok mümkün değil.

Bunu kayıt altına almak, tarihin not defterine kaydetmek gerekir. Burada herhangi bir maddenin, yasanın herhangi bir maddesini değil Türkiye’nin Lozan’la tapu altına alınmış olan millî kara sularındaki hakimiyetinin ortadan kaldırılmasının yolunu açacak olan bir maddeyi konuşuyoruz. Bu, Anayasa’ya tümüyle aykırıdır.

MADDE 12:

Bu maddede yapılan değişiklikle Bakanlık dışındaki kişi ve kuruluşların denetim hakkı konusunda yetkilendirilme yapılmaktadır ancak bu yetkilendirilme yapılırken “Valilik vasıtasıyla denetimleri yaptırabilir, denetim yetkisini valilik üzerinden kullanabilir” denmekte, ayrıca; “yetki verilecek bazı denetim firmaları aracılığıyla denetim yaptırılabilir.” ibaresi yer almaktadır.

Bu tabirler muğlak, suistimale açık, keyfi uygulamalara sebep olabilecek boşluklar içermektedir. Ayrıca kanunla kurulmuş olan meslek örgütleri sürecin dışına itilmiştir.

Bu şekilde yapılacak denetimlerin sağlıklı olamayacağını, keyfiyet yaratacağını ve suistimale açık olacağını tarihe not düşülmesi gerekliliği ile belirtiyor, bu düzenlemenin olumsuz sonuçlar doğuracağını düşünüyoruz.

MADDE 13:

2634 sayılı Kanunun 31’inci maddesinin (b) fıkrasında değişiklik planlanmaktadır. Ne diyor (b) fıkrası? “33’üncü maddedeki para cezaları, denetleme elemanları tarafından tayin edilir.” Teklif ne getiriyor? “33 üncü maddedeki idari yaptırımlar; 30 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında denetim yetkisi verilenler, Bakanlık kontrolörleri ve Bakan tarafından yetkilendirilen görevlilerce tayin edilir.” Bu son derece muğlak bir ifadedir. Denetim yetkisi denilen görev aynı zamanda arkasından cezai bir sorumluluğu da gerektiren, hukuki sorumluluğu da gerektiren bir işlem anlamına gelir. Burada Bakan tarafından yetkilendirilen kişilerin kamu hizmetiyle yetkilendirilmiş kişiler olması gerekir, bu biçimiyle de bir muğlak ifade yer almaktadır. Yani Bakan burada yakın bir arkadaşını görevlendirebilir mi? Mahalleden komşusunu görevlendirebilir mi? Yani “Bakan tarafından yetkilendirilecek görevlilerce” tanımıyla ilgili son derece açık olmayan bir durum söz konusudur. Burada Bakan, her kurumu, şahsı, özel ve tüzel kişileri yetkilendirebilecektir. Bu biçimiyle de devletin temel yönetim anlayışına uygun değildir. Bu kısma bütünüyle karşıyız.

“Bakan tarafından yetkilendirilecek görevlilerce” tanımı hukuki bir karşılığı da yoktur. Bakan tarafından yetkilendirilecek kamu görevlisi olabilir, kamu personeli olabilir. 657 sayılı Yasa’ya

göre görev yapmış olan farklı kurumlardaki kişiler olabilir ama bunun bir biçimiyle tanımlanması gerekir. Bu biçimiyle tekrar değerlendirilmesinde fayda olacağını düşünmekteyiz.

MADDE 14:

23 Mayıs 2019’da bizzat komisyonumuzda görüştüğümüz ve değişikliğini yaptığımız bu yasaı yani daha üzerinden 1-1.5 pandemi yılı geçmesine rağmen;Turizm Ajansıyl ilgili otellerin yükümlölüklerinin yeni başladığı bir dönemde yasanın maddesiyle ilgili bir değişiklik getirilmeye çalışılıyor. Bakan Yardımcısının o zaman da görevde olduğunu hatırlatalım.

Şimdi, hepimiz biliyoruz ki bu yasa teklifleri bakanlık tarafından hazırlanıyor, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde milletvekillerinin imzasıyla Meclis Başkanlığına veriliyor ve komisyon gündemine geliyor. Şimdi, sormak istiyoruz; Daha 1.5 yıl olmuş bir yasanın maddesindeki değişikliği gündeme getirmekteki başından beri söylediğimiz olay burada tezahür ediyor. Nedir o? Yasa teklifleri, meslek mensuplarının, ilgili sektör temsilcilerinin ve yasayla doğrudan ilgili olan üniversitelerin ya da bilim kuruluşlarının ya da ticaret ve sanayi odalarının görüş ve düşüncesi alınmadan gelince, uygulamada da hatalar ortaya çıkınca neredeyse yürürlüğe girmiş ama uygulama şansı olmayan bir yasanın maddesinde değişiklik getirilmiş oluyor. Acaba sıcaklığını kaybetmemiş bir yasanın bu maddesini niye değiştirmeye çalışıyorlar?

Ayrıca Turizm Ajansıyl ilgili bir fon yaratılıyor ve bu fonla ilgili itirazlarımızı hep söyledik. Burada da onun uygulamasıyla ilgili düzenleme getiriliyor bu maddeye. Bu yasa çıktığında bunun uygulamasıyla ilgili şu an 4’üncü ve 5’inci paragraflarda belirtilen; “belgeli işlemler ve seyahat acenteleri tarafından 7183 sayılı Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin on beş gün içinde Bakanlığa ibraz edilmemesi veya yapılacak denetimlerde bu belgenin sunulmaması...” Peki şimdi yasanın ismi ne? Turizmi Teşvik Yasası. Getirdikleri hükümlerin neredeyse tamamı turizm sopa yasası. Yani hep “Onu yapmazsan, bunu yapmazsan...” Arkadan 15’inci maddede de sopa gösteriliyor. Bu yasanın neresinde teşvik var, neresinde Türk otelcilerini koruyan, Türkiye’deki turizm bölgelerinin sorunlarını giderecek, Türkiye’de turizm sektöründe iş bulamayan, mevsimlik işçi olarak çalışan yüz binlerce fakir Anadolu köylü çocuklarının hakkını koruyan bir şey var? Ne yazık ki Yok. Ne var? Alelacele, Sayın Bakan “Şunu çıkarın.” diyor, hemen bir teklif hazırlanıyor, önümüze geliyor. “Bunu sektör temsilcilerine sordunuz mu?” dedik, “Sorduk.” dediler; Sormadıkları o kadar belli ki çünkü bu maddelerin önümüze konulması sorulmadığının temel kanıtı.

O nedenle, bu 14’üncü madde ve arkasından gelecek olan 15’inci maddeyle ilgili kesin olarak şunu söylüyoruz; Bu, Turizmi Teşvik Yasası değil, Türk turizmini cezalandırma ve Türk turizmcisini sopayla hizaya getirme yasasıdır.

MADDE 15:

Bu madde Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerini ve Meclis grubunu Türk turizmciyle ciddi biçimde karşı karşıya getirecek bir maddedir.

7183 sayılı Kanun kapsamındaki turizm ajans payı var. Belli ki Bakanlık; Türk turizminin 12 milyar dolara düşmüş yıllık cirosunu nasıl artırırm derdinde değil, tek bir derdi var: Turizm Kalkınma Ajansının parasını nasıl tahsil edeceğim? Vergi usulüne göre bu bir vergiyse bu vergiyi insanlar beyan ederler, öder, ödemez. Yapılandırma çıktı, birinci ve ikinci taksitlerini yurttaşlarımız ödeyemediler. Bu arada birinci ve ikinci taksiti ödeyemeyen yurttaşlarımızla ilgili af kapsamının uzatılmasıyla ilgili bir düzenlemeyi parti olarak desteklediğimizi belirtmek istiyoruz.

7183 sayılı turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin art arda üç beyanname döneminde Bakanlığa ibraz edilmemesi hâlinde birinci fıkranın “ı” bendinde yer alan tutar 2 kat uygulanır ve on beş gün süreyle de faaliyet durdurulur. Bu çok antidemokratik bir yasa, antidemokratik bir hüküm, tam bir ceberrut devlet kararıdır. Ödeyecek gücü olmayabilir, AKP zihniyeti bu ülkede Türkiye’nin en büyük 5 müteahhidinin alacaklarının, devlete olan borçlarının tahsil edilmesiyle ilgili özel yasalar çıkarıp, o kişilere imtiyazlar sağlıyor, biz de bunu yaşıyoruz. Yani, bu ülkede makbul vatandaşlar mı olmak gerekiyor devletin bu sopasının altında ezilmemek için? Şimdi, “Faaliyeti durdurulur.” diyor, kapatma ne demek? Faaliyeti durdurmak demek kapatmak demektir.

Türk turizm temsilcileriyle bir araya gelinmesi gerekmektedir. 2016 FETÖ terör eylemi ve 2017 Rusya kriziyle birlikte, yani 2015, 2016, 2017 Türk turizmi ciddi bir müşteri kaybına uğradı, önemli finansal kredi borçlarının altına girildi. 2018 ve 2019 belki çok iyi geçti ama 2015, 2016 ve 2017 yılından gelen Rusya krizi, FETÖ terör eylemi ve arkasından gelişen politik sebepler, dış politik sebeplerle turizmci ciddi bir yük altında. Bankalara olan borçlarının büyük bir çoğunluğuyla el değiştirdi tesisleri. Şimdi de 2021, 2022’de ne olacağını bilmemekte, öngörememektedirler.

Turizmcinin üzerine vicdansızca gidilirse olacağı şudur; Küçük tesisler turizmle ilgisi olmayan iş insanlarının, iş dünyasının eline geçer; büyük tesislerde yabancı döviz cinsinden varlığı bulunan uluslararası şirketlerin eline geçer. O nedenle bu metnin bırakın sadece on beş gün kapatmayı, bu cezalarla ilgili bölümlere tümüyle karşı olduğumuzu belirtiyoruz. Bunun Türk turizmi açısından uygun olacağını düşünmekteyiz.

Sayın Bakana önerimiz şudur; 23 Mayıs tarihinde çıkmış olan bir yasanın içindeki maddeyi iki yıl bile geçmeden mademki değiştirmeyi öngörececek bir değişikliği önümüze getirdiler, şu ceza kısımlarının tümüyle kaldırılması da mümkün olacaktır. İnşallah pandemi biter, Türk turizmi için doluluk oranları % 90’lara çıkar, üst üste rekorlar kırarız, bankalara, kurumlara, devlete olan borçlarını bir biçimiyle bu insanlarımız öderler ve ondan sonra biz getiririz, bu tür cezaları konuşuruz. Şu anda cezanın konuşulmasının anlamı yoktur. Bu cezaları ödeyecek turizm işletmesi yoktur. Büyük oteller 1-2 katını açmış, geri kalan yerler kapalı. Bugün müşterisine verdiği odayı bir sonraki gün boş tutuyor. Anadolu’nun çoğu yerinde oteller komple kapalı. İstanbul’un en lüks oteli, Tarabya Otelı aylardır kapalı, açmıyor. Yani, böyle bir

dönemde bir de üstüne turizmciye sopa gösteriliyor. Türk turizmciisini cezalandıran bu düzenlemeye bütünüyle karşı olduğumuzu belirtiyoruz.

MADDE 16:

Pandemi ile sarsılan, Türkiye'nin birçok ilinde kapanma noktasına gelmiş, giderlerini karşılayamayan, çalışanın maaşını ödeyemeyen, evine ekmek götüremeyen, kepenk indirmiş, iflas etmiş turizmciye bir sopa daha. Nasıl yazıldığı, nasıl önümüze getirildiği, vicdanlara, merhamete sığmayan, inanılması güç maddeler bunlar. Bakın; Maddeye eklenen fıkra ile salgın hastalıklara ilişkin gerekli tedbirleri almayan veya Bakanlık tarafından belirlenen sertifikaları almayan ve belirlenen sürelerle eksikliklerini gidermeyen işletmelerin Turizm belgelerinin iptali ile yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının da iptal edilmesi düzenlenmiştir. Tabii ki işletmeler denetlenecek, tabii ki gereklilikleri yerine getirecek, tabii ki eksikliklerini giderecekler. Ancak söz konusu olan "iptal hakkı"nın yer aldığı düzenlemeler işyeri faaliyetlerini kısıtlama anlamına gelecektir. İşyeri faaliyetlerinin kısıtlanması turizmciye bir darbe vurmak anlamına gelmektedir. Özellikle ekonomimizin yerle bir olduğu bu dönemde, pandemi sebebiyle turizm'in düşük kapasitelerle faaliyet gösterdiği bu zamanda yapılması planlanan bu uygulamaları uygun görmüyoruz. Ayrıca söz konusu mevzuat kapsamında ele alınamayacağından, mülkiyet hakkını ilgilendirmesi ve Türk Ticaret Kanunu'na aykırılık teşkil etmesinden dolayı bu düzenlemeye karşı olduğumuzu belirtiyoruz.

MADDE 17:

Bir başka madde ile yine orman alanlarını katledecek bir düzenleme getirilmeye çalışılıyor. Çadır, lüks çadır. Orman Bakanlığından tahsis yapılmak üzere lüks çadır adı altında bir düzenleme. Çok önemli bir madde.

Temelsiz yapıların yani çadırın yani ahşaptan, platformda olan yapıların buralara yapılması demek denize kıyısı olan bu alanlardaki yerleşim yerlerine, Orman Bakanlığına ait yerlere, tabiat varlıkları çerçevesinde korunan alanlara, bunların tamamına turizmle ilgili bir yaptırım geliyor. Buradaki yaptırım "denize kıyısı olan ilçe" deyince 1 kilometre kıyısı da olsa o ilçenin tamamını kapsıyor. Denize 300 metre, 500 metre ne denirse densin; Orman Bakanlığının, Turizm Bakanlığının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, yerel yönetimlerin uygun gördüğü imara uygun, oradaki yıllardır kentin yaşantısına, silüetine uygun o yapıları da bozması ve buraların planlamasında yerleşim yerlerine açılması demek. Madde ile ormanların sadece deniz gören kısmını değil, denize kıyısı bulunan ilçelerin sınırlarının tamamında orman alanlarının içerisine lüks çadır, karavan veya temelsiz yapıların yapılmasına olanak tanıyacak, bu durumda ise ormanların rant aracı hâline gelmesine, orman yangınlarının artmasına ve ormanların yok olmasına sebep olacaktır.

Mesela 7 kilometrekarelik bir ilçe olan Menteşe'nin 1 kilometre, 1,5 kilometre kıyısı var denize. Buranın tamamını kapsam içerisine alıyor. "Denize kıyısı" diyor. 500 metre değil, 1 kilometre değil. Kapsamı belirlenmemiş. Yerel yönetimlerin ve oradaki sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak bu düzenlemeler önümüze getirilmeliydi. Neden? Bu düzenleme birtakım gereksinimleri doğuracak; Buralara altyapı gitmesi demek, yol gitmesi demek. Ayrıca bu bölgeler birçok yerde asırlık ağaçların bulunduğu yerler, anıt ağaçların bulunduğu yerler. Bunların yok olması demektir. Bu konuların yerel yönetimlerle, STK'larla, bilim insanları ile birlikte ayrıntılarıyla incelenmesi gerekmektedir. Bu düzenleme; bu haliyle hiçbir biçimiyle kamu yararı gözetmeyen, uygulanması esnasında krizlere yol açabilecek boşluklar barındırmaktadır.

MADDE 18:

Geçici madde eklenmekte burada. "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit ve ilan edilen turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başka bir idari işleme gerek kalmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazanmış sayılır." denilmektedir.

Nereleri turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezleri olarak ilan edeceksiniz? Aynı zamanda "İdari başka bir işleme gerek kalmaksızın." ibaresi ciddi anlamda kaygılandırıcı bir durumdur. Yani ÇED raporu, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı raporları; yerel yönetimlerin görüş, öneri ve talepleri hatta şerhi hatta ve hatta idari yargı kararları dahi olmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazandırılacak.

Bu maddede halka ait plajların veya yerel yönetimlerce işletilen tesislerin turizm işletme belgesiyle Bakanlıkça kontrol altına alınması gibi olumsuz bir sonuç doğuracaktır. Yine yerel yönetimleri işlevsiz hale getirmeyi, gelirlerden muaf tutmayı, tüm yetkiyi merkeze toplamayı hedefleyen bir düzenleme daha. Yerel yönetimler üzerine siyasi baskı yaratmak amacıyla oluşturulan bu madde kabul edilebilir değildir.

MADDE 19:

Bu maddede belediyeden işletme ruhsatı almış bulunan otellere turizm işletme belgesi yani Bakanlık tarafından bir belgelendirme ihtiyacı ortaya çıkacaktır. Örneğin, Antalya'da otellerin neredeyse yarısına yakını yerel yönetimlerden alınmış ruhsatlarla çalışmaktadır. Şimdi, turizm teşviklerinin Turizm Bakanlığından işletme ruhsatı alınmış olan otellere yapıldığını daha önce Sayın Turizm Bakanına sözlü olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda ifade etmiştik Turizm Bakanlığının bütçesi görüşülürken. Sayın Bakan da bu teşvik konusunda sıkıntı olduğunu ifade edip özellikle yerel yönetimlerden ruhsatlandırılmış otellerin teşvik alabilmesi adına gerekli destek ve çalışmaların yapılacağına dair orada bir söz vermişti. Ancak gelinen süreçte görüyoruz ki biz belediyelerden işletme ruhsatı almış olan bu küçük ölçekli otellerin

desteklerden yararlanmasını sağlayalım derken bu maddeyle şimdi Turizm Bakanlığı tarafından işletme ruhsatı verilme durumuna geçeceği, böylelikle de bu otellerin şu an kazanılmış haklarının bir anlamda ihlal edileceği bir durumla karşılaşmaktayız. Antalya’da var olan şu an 850 civarında ufaklı büyüklü otellerin mağduriyetine yol açacaktır, bu otelleri yeni bir ruhsatlandırma sürecine sokacaktır. Dolayısıyla, bu oteller hem yeni bir ruhsat alma hem masraf yönüyle hem de ruhsat için gerekli koşulları sağlayabilme adına birtakım zorunlu iş ve işlemlere mecbur kalacaktır. Bunu süreci içerisinde gerçekleştiren olacak, gerçekleştiremeyen olacak, böylelikle de kapanma riskiyle karşı karşıya kalacak.

“Yeni bir ruhsat alacaksın.” Sopaşı turizmciye dayatıldığında bu otellerin büyük bir kısmının ilk süreçte ruhsat alamayacağını bilmek gerekir. O nedenle, burada kapanma riskinin ötesinde bir kazanılmış hakkın bir esneklik sağlanarak bu sürecin daha yumuşak bir geçişle sağlanması gerekir.

Şimdi; 3’üncü paragrafta yazan şu: “Birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi almak için başvuruda bulunmayan konaklama tesisleri faaliyette bulunamaz. Bu tesislerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.” Burada 1’inci kısımda bir süreç tanımlıyor ama arkasından hemen turizmciye bir sopa yasası, hemen sopa geliyor. Zekâmızla dalga geçilmeye çalışılan bir düzenleme önümüzde.

Turizm Bakanlığı bir şeyleri çözecekse; Kapadokya bölgesinde 25 tane lisanslı balon uçuran firma vardı. Kimler 26’ncı ve 27’nci sözleşme hakkını elde ederek orada adam başı 100 euroya insan uçurma hakkını elde etti onu çözecek önce! Çözeceklerse bunu çözecekler, bunun üzerine gidecekler, çok uzağa da gitmelerine gerek yok, o kişileri en yakınlarında bulabilirler. Bakın; Söğütölüçesme Tren İstasyonu, bulunduğu yeşil alan, bir bakan yardımcısının kardeşi tarafından 99 milyon lira bedelle yap-işlet-devret modeliyle alınıyor. Kavga, kıyamet, gürültü. Bakan yardımcısının kardeşi devrediyor, başka birisi alıyor, Allah’tan protestolar çok yükseldi, orası iptal edildi. Endişemiz şu: Giderek bürokrasi önümüze birtakım önceden planlanmış teklifleri ve yerleri yasanın içine koyarak getiriyor, biz de muhalefet ediyoruz. Seçilmişlerin sırtına bütün bu yükleri yükleyip bürokrasinin bu tür operasyonlar içinde yer almasına artık bir biçimiyle dur demek gerekir.

Yani orada bir plaj var, o plaj belgeyi alacak, alamazsa bakanlık yetkili Türkiye’nin bütün sahillerindeki işletmelerle ilgili. Orada alışlagelmiş belediyelerin var, özel şahısların var, tahsisle yapılmış yerler var. Bu meselenin içine bakanlık girecekse konaklama tesislerine girsin, Türk turizmini tanıtmaya girsin, turizm sektöründeki problemlerin çözülmesine girsin, Türk firmalarının bir avuç dolar karşılığında yabancı şirketlere ucuz ucuz satılmasını engelleyecek teşvik paketlerini açıklasın, Türkiye Seyahat Acenteler Birliğinin 15 bine yakın üyesinin içinde bulunduğu ekonomik sorunları çözmek için hibe desteklerini açıklasın, küçük işletmelere kredi değil hibe desteklerini açıklasın ve turizm sektöründe çalışan emekçilerin hak ve gelir kayıplarını azaltacak tedbirleri getirsin. Dönüyoruz, dönüyoruz hep önümüze

yasanın içine sıkıştırılmış, hepimizin tahmin ettiği ama nerede olduğunu ancak uygulamada göreceğimiz birtakım hükümler getiriliyor. Bu madde yine turizmciyi cezalandırma, sopa düzenlemesidir. O nedenle bu maddenin kabul edilebilir olmadığını belirtiyoruz.

MADDE 20 – 21:

Önergede 20 ve 21’inci maddeyi tabii beraberce değerlendirmek gerekiyor. İki maddeyle ilgili değerlendirmemiz şöyle; 21’inci maddede: “Orman sayılan alanlarda 15/5/2008 tarihinden önce kesin tahsisi yapılmış turizm yatırımları için tahsis edildiği tarihte yürürlükteki yapılaşma esas inşaat hakkı, tahsis süresi sonuna kadar kullanılabilir.”

Şimdi, bu bence üzerinde düşünmemiz gereken bir konu. 2008 yılında orman alanlarından turizm tahsisleriyle ilgili ülkedeki genel turizm beklentisi, betonlaşma, turizm sektörü, orman -beton ilişkisi, orman-tesis ilişkisiyle ilgili bakış açısı 2021 yılında farklı bir noktaya evrilmiş durumda. O nedenle buradaki yapılaşmaya esas inşaat haklarının, bu tahsisin süresi sonuna kadar yürürlükte kalıyor olmasıyla ilgili endişelerimiz bulunmaktadır. Ama 20’inci maddede de diyor ki buna atıfta bulunarak; İki maddeyi birleştirirsek; “...bu işletmeciler irtifak hakkı tesis edilen ve kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmeleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren söz konusu kira, ön izin, kesin izin , irtifak hakkı ve kullanma iznine ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde başvurulması hâlinde Bakanlıkça yeniden belirlenecek bedel ve tahsis koşullarının kabul edilerek yeniden sözleşme düzenlemek suretiyle...” diye devam ediyor. 2008 yılında 80 katlı gökdelen yapmayı şehircilik açısından rol model olarak gören, üç emsalleri az bulup altı, yedi emsallerle şehrin merkezine bir takım iş merkezleri, otel, turizm ya da konut yapıları yapılan bir kültürden biz bugün düşük yoğunluklu, olabildiğince yüksek olmayan yapı kültürüne doğru evrildik. Buna belki yaşamış olduğumuz tecrübeler belki bu konuyla ilgili herkesin özellikle de karar vericilerin genel bakış açılarının değişmesi etkili olmuştur. Bu iki maddeyi ortaklaşa değerlendirdiğimizde bu konuda da 2008 öncesinde verilmiş tahsislerle ilgili imar haklarının o bölgede var olan çevre düzeni varsa çevre planı ya da bölge planları da dikkate alınarak yeniden revize edilmesinin doğru olduğunu düşünüyoruz.

MADDE 22:

Bu düzenleme ile; 2634 sayılı Kanuna eklenen geçici maddeyle, Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında olup bu maddenin yürürlük tarihinden önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığı onayına sunulmuş planlara dair iş ve işlemler için nihai yetki, Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmekte. Kültür ve turizm koruma ve gelişim

bölgeleri ile turizm merkezlerinde yer alan korunan alanlarla ilgili olarak; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ihale ettiği ve yapımına başlanmış planlara; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının diğer kamu kurumları ve gerçek/tüzel kişilerce sunulmuş planlara dair iş ve işlemler hakkında nihai kararı Kültür ve Turizm Bakanlığı değil, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı vermesi planlanmakta. Bakanlıklar arasında yetki devrine yol açacak bu düzenlemenin karışıklığa, keyfiyete, istismara yol açacağı aşikardır.

MADDE 23:

Teklifin bu maddesinde Kontrolörler Kurulunun kurumsal yapısını oldukça bozacak bir düzenleme bulunmakta. Bu Kurul yaklaşık 50 yıldır Bakanlığın Teftiş Kuruluyla birlikte iki kariyer biriminden biridir. Görevi, Türkiye’deki tüm turizm yatırımlarını ve işletmelerini denetlemektir. Oldukça kurumsal bir düzeni vardır. Kontrolörler mesleğe yarışma sınavıyla girerler ve yoğun teorik ve pratik bir yetiştirme süreciyle kontrolör olurlar. Kurul, esasen, bu disiplini, mevzuat bilgisi, sektörü yerinde gözlemlemesi ve ilkeleriyle pek çok yönetici yetiştirmiştir. Bu düzenlemeyle başka kurumlardan 40 denetçi getirilmesi istenmektedir.

Bundan bir yıl önce Teftiş Kurulu Başkanlığı için de benzer bir düzenleme yapılmıştı, Dernekler Masasından getirilen 16 kişi kısa sürede Bakanlığın çeşitli birimlerine yönetici yapıldı, Teftiş Kurulu Başkanı yapıldı; bütün akçeli, şaibeli soruşturmalarda da bu kişilere görev verildi. Masum gerekçelerin arkasına sığınarak Kontrolörler Kurulunda yapılmak istenen, maalesef, budur.

Devamında asıl önemli nokta şudur; gerekçemizden de görüleceği gibi; 2/3517 esas numaralı Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında geçen “ve/veya sözlü” ifadesi klasik AKP kadrolaşma çalışmalarının bu maddedeki tezahürüdür. Burada bizim sözlüden anladığımız şudur: 60 puan alan kişinin, 95 puan alan kişinin yerine görev almasıdır. AKP yönetimi bu ülkenin başına geldiğinden beri bu böyle olmuştur. Madem ki bunlar genel bütçeli ve özel bütçeli kurumlarda görev yapıyorlar, zaten belli sınavları geçerek gelmişler. Burada yazılı bir sınav yapılmalı, herkes aldığı puana göre yukarıdan aşağıya sıralanmalı, 40 kişi alınacaksa da 40 kişiyi yukarıdan aşağıya 1’den başlayarak 40, 41’den sonrası da yedek olur ona göre de değerlendirilmelidir. Bunun dışında bir uygulamayı kabul etmiyoruz.

MADDE 25:

Dünya genelinde hâlâ etkisini sürdüren Covid-19 salgını ülkemizde etkisini azaltmamış; aksine, hasta ve ölüm sayılarında günden güne artış olduğu kaydedilmektedir. Bu nedenle, Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nün de görüşleri alınarak, verilen tarih süresinin uzatılması turizm sektörünün desteklenmesi açısından önemli olacaktır.

29/6/2007 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 26’ncı maddesinde

yapılması önerilen değişikliklerle, turizm tesisi için tahsil edilen Hazineye ait taşınmazlardan alınması gereken, kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödenme süresi 31.12. 2021 tarihine kadar uzatılmalıdır.

MADDE 26 – 27:

Kanun teklifinin 26 ve 27 nci maddelerinde, 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nda yapılan değişiklikler nedeniyle birlikte değerlendirilecektir.

Jeotermal enerji son zamanlarda ülkemizde doğa hakkı ihlalleri çerçevesinde yoğun olarak tartışılmış, devlet kurumları ve şirketler ile bölge halkı karşı karşıya gelmiştir. 2020 yılı Ekim ayında Muğla’da 32 adet JES sahasıyla ilgili ihale, bu sahaların Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri’nde kalmasının tespit edilmesinden ve akabinde toplumsal tepkiler sonrasında vazgeçilmiş; Aydın, Manisa, Denizli, İzmir illerinde de bu konuda birçok toplumsal uyuşmazlık, hak çatışmaları yaşanmıştır. Çanakkale, Konya gibi şehirlerde ise jeotermal enerji projeleri üzerinden tartışmalar devam etmektedir.

Jeotermal enerji yenilenebilir enerji kaynağı olmasından dolayı temiz enerji yatırımı olarak değerlendirilmekte ve bu şekilde finanse edilmektedir. Ancak, Türkiye’de santrallerin yapım ve işletme aşamalarında görülen örnekler ve son 10 yıllık süreçte artış gösteren deneyimler üzerinden değerlendirilecek olursa, temiz enerji olarak lanse edilen JES’ lerin çevreye zarar veren bir enerji türüne dönüştüğü gözlemlenmektedir.

Gerçekleştirilen keşif ve gözlemlerde; mevcut jeotermal santral kuyu ve iletim hatlarının gerek işletme gerekse yer seçimi aşamalarında bilimsel ve teknik gereklilikler ile mevzuata aykırılıklar içerdiği; denetim aşamasında sorunlar olduğu ve ölçüm sonuçları konusunda kamuoyunu bilgilendirme ve şeffaflık ilkelerine uyulmadığı tespit edilmiştir.

Jeotermal enerji ile ilgili tüm bu tartışmalar yaşanırken ve sorunlar ortadayken, kanun teklifinde 26 ve 27 nci maddelerinde konuyla ilgili düzenlemeler yapılmaktadır.

5686 Sayılı Kanunda yetkili idare, Büyükşehirlerde Valilik Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, büyükşehir belediyesi bulunmayan illerde ise il özel idareleri olarak belirlenmiştir. Kanun teklifiyle jeotermal alanlardaki faaliyetler için Kültür ve Turizm Bakanlığının ‘uygun görüşü’ alınacaktır. Daha önce Bakanlıktan sadece görüş istenmekteydi.

Teklifin 27. Maddesinde ise kanuna eklenmesi önerilen geçici maddeyle (geçici 7’nci madde) kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde bulunan, Turizm Teşvik Kanunu kapsamında değerlendirilmek üzere tasarruf hakkı Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen alanlara ilişkin arama ruhsatları, turizm yatırımı gerçekleştirmek üzere ruhsatı veren idare tarafından iptal edilecektir. Bu durumda ruhsatı iptal edilen firmanın ruhsat ve yatırım giderleri bakanlık tarafından ödenecektir.

Burada uygulamada şu sorun ortaya çıkmaktadır:

Arama ruhsatını valilik vermekte fakat ruhsatın verildiği alan kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi sınırları içinde kaldığı anlaşılırsa, ruhsat alan işletmecinin yaptığı masraflar Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca ödenecektir. Yani yapılan hatanın maddi cezası bakanlığa kalmaktadır.

Ayrıca, Jeotermal kaynaklarla ilgili olarak konusunda uzmanlaşmış personelin yeteri sayıda Kültür ve Turizm Bakanlığı İl Müdürlükleri bünyesinde bulunmamasından dolayı, sürecin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Jeotermal Kaynağın bulunduğu yerin ilgili yerel yönetim birimi tarafından kontrol ve denetiminde olması uygun olacaktır.

Jeotermal enerji kaynağının bulunduğu bölgeyle ilgili yapılan bu işlemlerde, süreci sadece valilik ve bakanlık arasında paylaştırmak; yerel yönetimi yani belediyeleri ise süreçten dışlamak, aslında kanun teklifinin geneli üzerine hakim olan bu sakat zihniyeti göstermesi açısından dikkate değerdir.

MADDE 28-29-30:

Kanun teklifinin 28, 29 ve 30 uncu maddeleri Yunus Emre Vakfı’nın mütevelli heyeti, yönetim kurulu ve birimlerinde görev alacak personelin atanma ve özlük haklarıyla ilgili düzenlemeleri içerdiği için birlikte değerlendirilecektir.

Karşı oy yazımızın geneli üzerinde açıkladığımız üzere, vakıflar tarihin seyri içinde sosyal, ekonomik, eğitim, sağlık, sanat, mimari, ulaşım ve bayındırlık alanlarında önemli roller oynamıştır.

Selçukludan beri devlet bu vakıfların korunması için önlemler almış, devlete ait birçok gelir kaynaklarının vakıflara verilmesini sağlamıştır. Böylece, devletin herhangi bir harcama yapmasına gerek kalmadan vakıf sistemi sayesinde sosyal, kültürel, eğitim ve dini hayatla ilgili birçok hizmet yerine getirilmiştir. Tarih boyunca bu amaçlarla kurulmuş olan vakıflar, günümüz dünyasında amaçları dışında kullanılabilir. Vakfın ulûhiyetini kavrayamayan kişi ve gruplar, vakfın anlamını yitirecek iş ve eylemlere girişebilmektedirler.

Üzülerek görüyoruz ki, Türkiye’yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye’nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla kurulmuş bir kamu vakfı olan Yunus Emre Vakfı amacının dışına yavaş yavaş çıkartılmakta, vakıf kadroları siyasi iktidar partisinin yerleşkesi haline dönmeye başlamaktadır.

Özellikle, kanun teklifiyle bu kadrolara Cumhurbaşkanı tarafından sınırsız atama yetkisi verilmesi kuşkuları daha da artırmakta, kamuoyunda vakfın bir “aralık” haline geleceği düşüncesini doğurmaktadır.

Çünkü daha önce Cumhurbaşkanı’nın, başta kamu bankaları olmak üzere diğer kurum ve kuruluş yönetim kurullarına yaptığı atamalar malumdur. Atamaları yapılan kişilerin, atandıkları kadronun istediği eğitim, yetenek, bilgi, beceri ve mesleki deneyime sahip olmamaları nedeniyle kamuoyunda tartışma konusu olmuştur.

Kanun teklifinde belirtildiği üzere, vakfın yurtdışında görev alacak personelin hem kendi mevcut kadrosunun bulunduğu kurumdan hem de vakıftan maaş alacak olmasının, vakıf geleneği ile ne kadar örtüştüğü de yine tartışma konusudur. Üstelik ekonomik olarak çok zor bir dönemden geçtiğimiz günlerde bu teklifi kanunlaştırmak, başta işsiz milyonlara yapılan büyük bir hakaret ve ihanettir.

Vakıfta çalışacak personel ve bakmakla yükümlü bulunduğu ailesinin sağlık harcamalarının ödenmesi de yine tartışma yaratacak bir durumdur. Personelin bulunduğu ülkede acil bir sağlık sorunu yaşamasını müteakip, gördüğü tedavinin ücretinin karşılanması doğaldır. Fakat personelin veya ailesinin uzun süreli devam edecek ve Türkiye’de yapılabilecek tedavisinin yurtdışında yapılması, ülke içinde bile sağlık olanaklarından yeterli derecede yararlanamayan birçok yurttaşımız olduğu gerçeğini göz önüne alırsak, bu durum tartışmaları beraberinde getirecektir. Bu yüzden yurtdışında görevlendirilecek personel ve ailesinin, göreve başlamadan önce ülkemizdeki tam donanımlı bir devlet ya da üniversite hastaneden sağlık raporu alması uygun olacaktır.

Gökân Zeybek
İstanbul

Mürsel Alban
Muğla

Hasan Baltacı
Kastamonu

İsmet Tokdemir
Hatay

Ulaş Karasu
Sivas

Hüseyin Yıldız
Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

2/3517 esas numaralı “**Turizmi Teşvik Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**” ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

AKP dönemi ekonomi politikaları sermaye sahiplerinin daha fazla zenginleşmesine, çalışan/emekçi kesimlerin ise daha fazla yoksullaşmasına neden olmuştur. AKP iktidarları boyunca çıkan tüm teşvik kanunları, bu anlayışın bir yansıması olarak, emeğe ve doğaya karşı büyük gasplara neden olurken, özellikle doğaya karşı geri dönüşü mümkün olmayan tahribatların yaşanmasına da sebebiyet vermiştir.

AKP iktidarı doğayla yürüttüğü ‘savaşı’ her seferinde bir üst boyuta taşımaktadır. Özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerinde çıkarılan yangınlarla tahrip olan orman alanları, ilgili bakanlıkların yeniden yeşillendirme sözlerine rağmen, her seferinde lüks otel inşaatlarıyla veya zenginlere yönelik inşa edilen konutlarla doldurulmaktadır. Son dönemde Ege ve Akdeniz bölgelerinin denize yakın ormanlık alanlarında görülmeye ‘alışılagelen’ yangınlar, kış aylarında Trabzon gibi Doğu Karadeniz illerimizde de görülmektedir. Katar sermayesinin son dönemde yoğun ilgi gösterdiği Trabzon gibi illerimizin ormanlık arazileri büyük tehdit altındadır. Her geçen yıl artan orman yangınları, doğal yaşamı geri dönüşü olmayan olumsuz sonuçlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Dahası, küresel ölçekte devam eden iklim krizinin sonuçlarının da coğrafyamız için daha ağır hissedilir olmasına neden olmaktadır. Bir avuç patronun karı için doğal yaşam, inşaat-beton ve madencilik tehdidi ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Halkın ücretsiz yararlanması gereken plaj ve sahiller her geçen gün artan oranda özelleştirilmekte, halkın sağlıklı ve nitelikli şekilde kumsalları kullanma hakkı gasp edilmektedir. Büyük otellerin özelleştirdiği ve halkın kullanımına kapatılan kumsalları kullanmak için birçok yerde yüksek ücretler talep edilmektedir. Sermayedarların kıyılarımızdaki bu talanı ise AKP tarafından çeşitli teşviklerle desteklenmektedir.

Turizm; son tahlilde doğanın, tarihin ve kültürün pazarlanması, bunun üzerinden gelir elde edilmesidir. Tarih ve kültür turizmi, kamusal gelir elde edebilmek için kapsamlı ve etkili bir politikayla toplum yararına değerlendirilebilir. Ancak coğrafyamız turizm sektörünün temel odağı doğal yaşam alanları olduğundan, bu sektörün doğa merkezli planlanmaması, coğrafyamız ekolojik yaşamına her geçen gün daha fazla zarar vermektedir.

Her Alanda Mutlak Tekçilik ve Sermaye Dostu Politikalar

Şerhin başında da ifade ettiğimiz gibi AKP iktidarları döneminde, Kültür ve Turizm Bakanlığı da ‘ülkeyi bir şirket gibi yönetme’ amacına uygun olarak şekillendirilmiş ve bir turizm şirketi patronu Bakan olarak atanmıştır. İktidarın patron dostu politikaları, bizi bir patron tarafından uygulamaya konulmaktadır. Turizm alanındaki tüm düzenlemeler turizm sermayesinin ihtiyacına göre şekillendirilmekte, bu amaç doğrultusunda yoğun bir doğa tahribatı gerçekleştirilmektedir.

Tüm ekonomik destek politikalarını, patronların talep ve çıkarları doğrultusunda oluşturan AKP iktidarı, bununla birlikte alanda çalışan turizm emekçilerini yok saymaktadır. Sektördeki denetimsizlik ve güvencesizlik, küresel çapta ortaya çıkan Covid-19 pandemisiyle birlikte, turizm emekçileri için zaten ağır olan ekonomik tabloyu daha ağır hale getirmiştir. Altı ay çalışarak geçinmeye çabalayan mevsimlik turizm işçileri, pandemi nedeniyle bu geliri dahi elde edememiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu süreçte bu mevsimlik işçilere-emekçilere herhangi bir destek sağlamamıştır.

Turizm alanındaki örgütsüzlük ve sendikasızlık, turizm emekçilerini patronların insafına terk etmektedir. Birçok turizm emekçisi, olağan süreçte dahi, emeklerinin karşılığı olan ücretleri tam olarak alamamaktadır. Turizm emekçileri ve mevsimlik turizm işçileri için insana yaraşır çalışma koşullarının oluşturulmasına, mevcut koşulların iyileştirilmesine, turizm emekçilerinin örgütlülüğünün desteklenmesine yönelik alandan sorumlu Bakanlığın hiçbir politikası bulunmamaktadır.

Sorunların çözümü için, katı merkeziyetçi yönetim anlayışından vazgeçilerek yönetimin daha geniş kesimlere yayılması, kolektif sorumluluklar üstlenilmesi ve yerel yönetimler başta olmak üzere demokratik kitle örgütleri, emek ve meslek örgütleriyle işbirliği yapılması gerekmektedir. Ancak anti-demokratik, toplumun büyük bir bölümünü yok sayan, tekçi yönetim anlayışı, baştan sona kamu yönetiminin temel anlayışı halini almıştır. Aynı anlayış, bugün komisyondan geçmiş olan kanun teklifi ile turizm alanındaki faaliyetleri tekelleştirmeyi amaçlamaktadır. Alanda faaliyet yürüten sektör temsilcilerinin, emek ve meslek örgütlerinin talep ve beklentilerini dikkate almadan yapılan bu teklif, büyük turizm şirketlerine ve otellerine büyük rantlar sağlarken orta ölçekli turizm acentelerini, büyük şirketler karşısında savunmasız bırakmaktadır.

2019 Yerel Seçimlerinde yaşadığı büyük yenilgi üzerine, yerel yönetimlerin yetki alanlarını daraltan ve belediyelerin sorumluluk alanlarına müdahale eden AKP iktidarı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı marifetiyle gasp ettiği yetkilere bir yenisini daha ekleyerek, yerel yönetimlerin turizm bölgelerini denetleme ve ruhsatlama haklarını, Kültür ve Turizm Bakanlığı elinde toplamaktadır. Bu alanda bir düzenleme yapılması ve kimi yerel yöneticilerin suiistimallerine göz yumulmaması gerektiği açıktır. Ancak bu yapılırken paydaşlar yok sayılmamalı, bir oldu-bittiye getirilmemeli ve düzenlemenin kamuoyunda oluşturduğu haklı kaygılar görmezden gelinmemelidir. Yerel yönetimlerin yetkilerinin sınırlandırılması ve bu yetkilerin merkezi idareye devri, AKP'nin Mart 2019 tarihinden sonraki temel politik yönelimlerinden biri haline gelmiştir. Yurttaşların iradesini yok sayarak HDP'li belediyeleri kayyum yoluyla gasp eden, seçilmiş belediye yönetimlerini siyasi davalarla hapseden ve kayyumla yönetilen belediyeleri yolsuzluklarla talan eden AKP iktidarı ve ortağı MHP, batıda kayyum atayamadığı belediyeleri de ekonomik ablukaya almak suretiyle işlevsiz hale getirmeye çalışmaktadır. HDP'li belediyelerin kayyumlar/valiler/kaymakamlar marifetiyle gaspı ne kadar anti-demokratik ve faşist bir öze sahipse, batıda diğer muhalefet partilerinin yönetiminde olan belediyelerin abluka altına alınması ve merkezi yönetimin ambargosuna maruz kalması da o kadar anti-demokratiktir.

Söz konusu kanun teklifiyle yerel yönetimlerin turizm sektöründeki denetim, ruhsatlama, cezai yaptırım gibi bazı yetkileri Kültür ve Turizm Bakanlığına devrilmekte, ormanlık alanlarda çadır/kamp turizmi adı altında yapılaşmanın önü açılmaktadır.

II. KANUN TEKLİFİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

30 Mart 2021 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna sevk edilen 2/3517 esas numaralı “Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” görüşmeleri, 1 Nisan 2021 tarihinde başlamıştır. İlk teklif metninde 32 maddeden oluşan kanun teklifi komisyon çalışmaları sürecinde 31 maddeye düşmüştür.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5686 sayılı Jeotermal Kaynak ve Doğal Mineralli Sular Kanunu

ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu ile birlikte 5 ayrı Kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

27. dönem itibari ile Turizmi Teşvik Kanununda ikinci defa bir düzenleme yapılmaktadır. Kanun teklifi ile 17 Mayıs 2019 tarihinde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülen ve 23 Mayıs tarihinde yürürlüğe giren “Turizmi Teşvik Kanunu”nun bazı maddeleri bugün görüşülen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile yeniden ele alınmaktadır. Anlaşılmaktadır ki, emek- meslek örgütleri ve sektörde hizmet veren işletmelerle görüşülmeden hazırlanan bu tarz kanun teklifleri, daha sonra yeniden meclis gündemine gelmekte ve değiştirilmektedir.

Yine komisyon görüşmeleri sırasında kanun teklifinin bazı maddeleri değiştirilmiş ve bir madde, metinden çıkartılmıştır. Çıkartılan madde, turizm sektöründe otel ve deniz araçlarında yabancı personelin sınırsız bir biçimde çalıştırılmasını öngörmekte idi. Özellikle turizm ve otelcilik, denizcilik fakültesi gibi alanında eğitilmiş bireyler yetiştiren fakültelerden kişilerin bu kontenjanları kullanması gerekir. Bu nedenle doğru bulmadığımız bu maddenin kanun teklifi metninden çıkartılması isabetli bir karar olmuştur.

Kanun teklifinin bütünü ele alındığında, ne doğa adına ne turizm işletmeleri adına olumlu sayılabilecek düzenlemelere yer verildiğini ne de ülke turizmi açısından yeni bir soluk getirdiğini söylemek mümkündür. Teklifte yer alan maddeler geneli itibari ile ormanlık alanların tahsisini, işletmecilere getirilen belge zorunluluğunu, işletmelere uygulanacak uyarma ve para cezalarını, yabancı gemilerin iç sulardaki ticari faaliyetlerine ilişkin imtiyazı ve bunu düzenleyen harç cetveli gibi hususları ele almaktadır.

Dünyamız özellikle iklim krizi ve küresel ısınma cenderesinde can çekişirken, sermaye lehineyeni orman katliamlarına yol açabilecek düzenlemelere yer verilmesi, bu kanun teklifinin tümüne karşı çıkmak için yeterli bir nedendir.

Öte yandan, Kanun teklifi yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluk alanına giren tüm iş ve eylemleri merkezde toplamakta, tüm yetkiler Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmektedir. Katılımcı ve çoğulcu bir yaklaşımdan uzaktır.

Ayrıca, Yunus Emre Vakfı ile ilgili düzenlemeler öngören 27, 28 ve 29. maddeler, Kanun teklifinin hazırlanış amacına uymamaktadır. 27. madde ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uyum sağlamak adına “müsteşar” ibaresi “bakan yardımcısı” olarak değiştirilmektedir. Bu durum dahi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine detaylı ve kapsamlı bir çalışma yapılmadan geçildiğini göstermektedir. Aradan 3 yıl geçmesine rağmen hala birçok yasa, yeni hükümet sistemi ile entegre edilememiştir.

Esas itibariyle hiçbir düzenleme bizi, turizm ile doğa arasında seçim yapmak durumunda bırakmamalıdır. Doğaya, ekosisteme, tarihi dokulara ve insanlığın ortak kültürel mirasına zarar vermeden, toplumun geçim kaynaklarını ve yaşam alanlarını yok etmeden, toplumsal müştereklerimiz olan plajve kumsalları sermayeye teslim etmeden, sahilleri betona gömmeden turizm yapmak hem mümkün hem de gereklidir.

III. MADDELER ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

MADDE 1

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3. maddesinde yer alan “Tanımlar” başlığı altında bulunan bentlerden 4 tanesi değiştirilmekte, 3 yeni bent eklenmektedir.

“(b)” bendinde yer alan “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri” tanımının içine “doğal ve kamu yararı” gibi kavramlar eklenmektedir. Yine (d) bendinde “Turizm Merkezi” olarak nitelendirilen alanlara “orman vasıflı olanlar dahil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki...” alanlar dahil edilmektedir.

Kamu yararı adı altında gerçekleşen orman katliamları, ülkenin ekosistemi üzerinde geri dönüşü imkânsız zararlar vermiştir. Orman Genel Müdürlüğü ormancılık istatistiklerine göre 2012-2020 döneminde, 334 bin 35 hektar orman alanı, kamu yararı gerekçe gösterilerek, bu statünün dışına çıkarılmıştır. Orman alanları, güvenlikçi politikalar ve turizm de dahil çeşitli gerekçeler gösterilerek HES inşaatları, taş ocakları, güvenlik barajları vb. ile yok edilmiştir. Özellikle küresel ısınma tehdidinin giderek arttığı bu ortamda, orman varlığının korunması bir yana, orman sayısının artırılması gerekmektedir. Fakat iktidar bugüne kadar uyguladığı tüm politikalarla ormanların giderek azalmasına zemin yaratmıştır. 80’li yıllardan sonra birçok ormanlık alan turizm bölgesi ilan edilerek hızla erimeye başlamıştır. Otel, golf sahası, spor sahası ve buna benzer birçok tesis ormanları yok ederek faaliyete geçmiştir. Mülkiyeti devredilmeyen ve kağıt üzerinde hala ormanlık alan olarak görülen birçok yerde, ormandan geriye neredeyse hiçbir şey kalmamıştır. Verilere göre, ormanlık alanlarda yapılan tesisler, orman yangınlarıyla kaybedilen orman miktarının dört buçuk katıdır. Dolayısıyla doğayı, çevreyi ve biyolojik çeşitliliği hedef alan her türlü düzenlemenin kanun teklifinden çıkartılması gerekmektedir.

MADDE 2

Madde ile Kültür ve Turizm Koruma ve Geliştirme Bölgeleri için uygulanan devlet yardımlarının turizm merkezleri içinde uygulanması öngörülmüştür. Yine turizm alanlarının geliştirilmesi, tanıtılması, tesisler ile ilgili altyapının yapılması ve özel sektörle işbirliği sağlanması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş “Turizm Hizmetleri Yönetim Birliği” kurulması amaçlanmaktadır.

Özellikle turizm merkezlerinde, altyapı hizmetleri yerel yönetimlerin görev ve sorumluluğunda bulunmaktadır. Bu madde, yerel yönetimlerin asli sorumluluğu altındaki işlerin, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş birlikler tarafından yapılmasını öngörmektedir. Bu durum suiistimale açık bir durumdur.

Bu madde aynı zamanda etik siyaset yapma ve politika üretme ilkelerine de uymamaktadır.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca, Bakanlar Kurulu Kararı ile 57 adedi KTKGB olmak üzere toplam 228 adet Turizm Merkezi/KTKGB ilan edilmiştir. Bu alanların 71 adedi kıyı, 51 adedi termal, 27 tanesi kış, 24 adedi yayla, 19 adedi kent merkezi, 9 adedi golf, 7 doğa, 5 kültür, 3 inanç, 3 turizm kenti ve 1 adedi motor sporları olarak ayrılmıştır.

Özellikle 71 adet Turizm Merkezi niteliğindeki kıyının 65 tanesi Adana, Mersin, İstanbul, İzmir ve Muğla’da yer almaktadır. Bu illerin yerel yönetimlerinin tamamını AKP iktidarı son yerel seçimlerle birlikte kaybetmiş, kıyı turizmi adı altında belediye eliyle kontrol edebildiği alan sayısı azalmıştır. Dolayısı ile bu bölgelerdeki turizm faaliyetlerini merkezi bünyede

toplayarak rantçı politikalarına devam etmek ve yerel yönetimlere ekonomik anlamda bir kayıp yaşatmak istemektedir. İktidarın kaybettiği alanlarda kural değişikliğine gittiği, gerek İstanbul seçimlerini yeniletmesinden gerekse doğu ve güneydoğudaki yerel yönetimlere kayyum atamak suretiyle antidemokratik ve gayrimeşru yöntemlerle el koymasından bilinmektedir. Şimdi de hatırı sayılı bir gelire sahip olan turizm alanlarının kontrolünü merkezi yönetim aracılığı ile ele geçirmeye çalışmaktadır.

Bu durumun kabul edilmesi, yerel yönetimler açısından yaratacağı büyük sakıncaların yanı sıra ciddi bir ekonomik kayba da sebebiyet verecektir.

MADDE 3:

Bu madde ile plajlara ve konaklama tesislerine, iş yeri açma ve çalışma yetkisi almış olsalar dahi Bakanlığın verdiği “turizm işletmesi belgesi” alma zorunluluğu getirilmektedir. Söz konusu madde, belediyeler tarafından düzenlenen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının yürürlükten kaldırılması anlamı taşıyacaktır. Her ne kadar Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı belediyelerin hiçbir yetkisinin ortadan kaldırılmadığını söylese de aynı Kanun teklifinin 4. maddesinde yer alan “Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir.” ibaresi belediyenin hüküm ve tasarruflarını ortadan kaldırmaktadır. 4. madde lüks çadır alanlarına dair olsa da söz konusu hüküm, tüm alanlar bakımından genişletilerek yorumlanabilir. Dolayısı ile maddenin yeniden düzenlenmesi ve belediyeler tarafından verilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının altının çizilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bir yetki kargaşası meydana gelebileceği gibi yerel yönetimler açısından yeni sorunlar da açığa çıkabilir.

Konaklama tesislerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olsa dahi bir yıl içinde, konaklama içermeyen müstakil plaj işletmecilerinin ise 30 gün içinde turizm işletmesi belgesi alması zorunluluğu eklenmektedir. Turizm işletmesi belgesini almayan işletmelerin ise faaliyete açılmayacağı öngörülmektedir.

Özellikle dünyanın covid-19 pandemisi ile tanışmasının akabinde, ülkeler her türlü turizm faaliyetini askıya almış, yurtdışı uçuşları uzun bir süre durdurulmuş ve dolayısıyla en çok zarar gören sektörlerden biri de turizm olmuştur. Ayrıca şehirlerarası seyahat yasakları ile birlikte yurt içi turizm de durmuş; turizm işletmecileri için ekonomik sorunlar daha da derinleşmiştir. Birçoğu ya işletmesini kapatmış ya da kiraya vermiştir. Bu şartlar altında, özellikle küçük ölçekli işletmelere ekstra maliyet yüklemek, sorunları bitirmeyeceği gibi turizm işletmecileri açısından yeni sorunlar meydana getirecektir.

MADDE 4

Söz konusu madde ile bakanlık ücretsiz girişli günübirlik tesis yapma ve yaptırma hakkına sahip olacaktır. Maddeye göre glamping alanları gibi çadır alanları “*Bakanlık turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı...*” verilecektir.

Bir turizm tesisin kurulmasında belli başlı prosedürler yer almaktadır. Buna göre projelendirme aşaması, belediyenin belirlediği müfredat ve izin aşaması son olarak Turizm Bakanlığı turizm işletmesi belgesi süreçleri bulunmaktadır.

Bu madde aslında ilk iki durumu ortadan kaldırarak doğrudan Bakanlığın yetkilendirilmesinin önünü açacaktır. Öyle ki, projesi yatırımcı tarafından hazırlanmış bir yerin belediye tarafından gerekli incelemeler sonrası turizm bakanlığına turizm işletme belgesi alması süreçleri bulunmaktadır. Burada özellikle belediye tarafından sağlanan ve ikinci adım olarak düşünülebilecek (inşaat ruhsatı, denetim, işyeri açma ve çalışma ruhsatı vb.) prosedürlerden vazgeçilerek, doğrudan bakanlığın yetkilendirilmesi sağlanmaktadır. Bu durum yerel yönetimlerin irade ve denetimine müdahale anlamı taşımaktadır.

Kolektif çalışma ve çoğulcu karar alma mekanizmasının tamamen tasfiye edildiği, yerelin değil merkezin kararlarının önem taşıdığı bu tarz düzenlemeler belediyelerin önem ve anlamının da zayıflamasına sebebiyet verecektir.

Hangi alanların nasıl ve ne şekilde kullanılması gerektiği kararının tek bir merkezden alınması genel anlamda bahsedildiği gibi turizmin ilerlemesine değil, doğal yapının bozulmasına neden olacaktır. Bakanlığın görevi lüks çadır alanı kurmak değil, ülkenin turizm hareketliliğini sağlamak olmalıdır. Bunun için başta yerel yönetimler olmak üzere tüm bölgelerin doğal ve tarihi yapılar korunmalı, sermaye uğruna çevreye zarar verecek uygulamalardan uzak durulmalıdır. Burada bakanlık yeri geldiğinde bir işletmeci, yeri geldiğinde bir müteahhit gibi davranmakta, yerel yönetimleri bypass etmektedir.

MADDE 5

Söz konusu madde ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içerisinde yer alan “korunan alanlarda” her ölçekteki plan tekliflerinin sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına gönderilmesi öngörülmektedir. Aynı zamanda Bakanlık ilgili kurul, kurum ve kuruluşların görüşlerini inceleyerek uygun görülen planları Çevre ve Şehircilik Bakanlığına göndermektedir.

Burada korunan alanlar olarak belirtilen alanlar sit alanı veya diğer alanlar olarak nitelendirilebilir. Burada yapılacak olan bir planlamanın ilk olarak Kültür ve Turizm Bakanlığına sunulması hedeflenmektedir. Planlama ile ilgili olarak belediyelerinde süreçlere dahil edilmesi, aynı zamanda meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve odalardan görüşlerin alınması, kamuoyunun süreç ile ilgili olarak ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi gerekmektedir. Fakat maddeye bakıldığında sivil toplum kuruluşları, odalar, meslek örgütleri, sendikalar ve belediyenin görüşlerinin alınsa dahi öneminin olmadığı, Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görmesi durumunda planların Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği anlaşılmaktadır.

Bu maddede de diğer maddelerde olduğu gibi yerel yönetimlerin ve meslek gruplarının görüşlerinin bir bağlayıcılığı söz konusu olmamaktadır. Merkeziyetçi ve otoriter yaklaşımın giderek tüm kurumlar üzerindeki tahakkümünü artırmaktadır.

Yine bir diğer fıkrasında “*Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde Bakanlıkça yapılacak alt yapı ve plânlama işlemlerine esas olmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarından istenilen bilgi, belge ve görüş 3 ay içinde verilir. Bu süre sonunda istenilen bilgi, belge ve görüşün verilmemesi durumunda ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça re’sen tesis edilebilir*” maddesinde yer alan 3 ay ibaresi 30 gün olarak değişmektedir.

Burada sürecin hızlandırılması düşünülmüştür fakat yine de eksik bir maddedir. Burada *diğer kamu kurum ve kuruluşlarından istenilen bilgi, belge ve görüş* olarak bahsedilen yerler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yerel Yönetimler veya diğer önemli kurul ve kamu kurumlarıdır. Dolayısı ile bu bakanlıklardan ya da yerel yönetimden görüş alınmadan ya da kısa sürede görüş alınması beklenerek bir iş ve eylemde bulunmak doğru olmayacaktır. Dolayısıyla b süre kısaltılacaksa bile görüş alınması ve planlamaların bu doğrultuda yapılması önem arz etmektedir.

MADDE 6

Madde ile “Mera, yaylak ve kışlaklar; ot bedeli taşınmazın tahsisi aşamasında yatırımcı tarafından karşılanmak kaydıyla, 4342 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis amacı değiştirilerek, sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin şerhli olarak hazine adına tapuya tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa tahsis edilir.” denilmektedir. Bu durum giderek sayısı azalan, hayvancılık için önemli bir yer tutan alanların yok edilmesine zemin hazırlayacaktır. Meraların yok edilmesi yem fiyatlarından et fiyatlarına kadar birçok alanda ekonomik açıdan sorunları ortaya çıkartacaktır. Türkiye’de üretim politikaları birer birer terk edilerek yerine tüketime dayalı bir politik yaklaşım sergilenmektedir. Daha önceki yıllarda Sayıştay Raporlarına da yansıdığı üzere meralar, yaylar ve kışlaklar amaç dışı kullanılmaktadır. Örnek olarak Bitlis’in Ahlat ilçesinde bulunan Yeniköprü Köyü mera alanı Okçular Vakfına devredilmiştir.

Anayasanın 45. maddesinde; ‘Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır’ denilmektedir.

Fakat Mera Kanunun 14. maddesinin hükümleri gerekçe gösterilerek turizm amaçlı kullanılmasının önu açılmaktadır. Oysa ki, aynı Kanunun 4. maddesinin ikinci fıkrası “ Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz. Ancak, kullanım hakkı kiralanabilir. Kiralama ilkeleri yönetmelikle belirlenir” demektedir.

14. madde meraların çeşitli hallerde talan edilmesinin önünü açmaktadır. Hâlihazırda söz konusu düzenleme 14. madde hükümleri çerçevesinde gerçekleşmektedir. Hâlbuki meraların korunması, hayvancılığın ve hayvansal üretimin desteklenmesi gerekmektedir.

Diğer bir yandan; 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8. maddesinin (A) fıkrasının(1) numaralı bendinde yer alan “iki ay” ibaresi “üç ay” olarak değiştirilmiştir. 17 Mayıs 2019 tarihinde görüştüğümüz Turizmi Teşvik Kanununun 2. maddesinde bu fıkra eklenmiş, muhalefetin tüm “bu sürenin yeterli olmayacağı” görüşlerine rağmen aynen geçmişti. Şimdi ise 3 ay olarak değiştirilmek istenmektedir. O dönemde belirttiğimiz üzere bürokratik yavaşlık göz önüne alındığında bu sürenin yeterli olmayacağı aşikardır. Bakanlıkların bir görüş bildirmesi zorunluluk haline getirilmeli ve bu durum kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

Yine eklenen (O) fıkrası ile “Kültür ve Turizm Koruma ve Geliştirme Bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazlar da yatırımcıların talebi ve maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere Bakanlık tarafından yatırımcıya bu madde uyarınca tahsis edilir...” denilmektedir.

Taşınmazların tahsisi, Belediye Kanunun 18 maddesinin (e) bendine göre belediye meclisinin görev ve sorumluluğudur. Özellikle belediyenin başka bir partiden, belediye meclis üye çoğunluğunun da başka bir partiden olduğu durumlarda cebren bir uygulama söz konusu olacak ve Kültür ve Turizm Bakanlığı taşınmaz hakkındaki yetkiyi kendi elinde toplayacaktır.

MADDE 7:

2634 sayılı Kanunun 11 maddesi değiştirilmiş. Buna göre daha önce belgeli yatırım ve işletmelerin tümünün veya bir kısmının devredilmesi ibaresinden bir kısmı çıkarılmış ve tümünün devri veya kiraya verilmesi durumunda bakanlığa bilgi verilmesi istenmiştir.

Yine belgeli işletmelerin ülke turizminin göstergelerinin belirlenmesinde kullanılacak verileri altı veya üç ayda bir bakanlığa vermesi ibaresi çıkartılmıştır. Bunun yerine bakanlığın belirleyeceği zamanlar olarak değiştirilmiştir ve bu hususta bir zorunluluk getirilmektedir.

Ayrıca belgeli işletmeler 11/07/2019 tarih ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanuna göre turizm payının ödenmesine ilişkin belgeyi onbeş gün içerisinde Bakanlığa ibraz etmesini öngörmektedir.

Buna göre turizm payı; Bileşik tesisler ile konaklama tesislerinden binde yedi buçuk, Bakanlıktan belgeli yeme-içme ve eğlence tesislerinden binde yedi buçuk, Deniz turizmi tesisleri ile Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçlarından binde yedi buçuk, Seyahat acentalarından (münferit uçak bileti satışları hariç) on binde yedi buçuk, Havayolu işletmelerinden (ticari yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden) on binde yedi buçuk, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından işletilenler hariç olmak üzere havalimanı ve terminal işletmelerinden binde iki olarak uygulanmaktadır.

Pandemi döneminden geçtiğimiz, hala birçok işletmenin gerçek anlamda çalışmalarına başlayamadığı, ekonomik belirsizliklerin devam ettiği bu durumda işletmeler üzerindeki vergi yükünü ağırlaştıracak bir maddenin ivedilikle gündeme getirilmesi doğru değildir. Sonuç olarak bu tarz yerlerde binlerce emekçi çalışmakta ve çok düşük ücretlerle işlerini kaybetmemek adına emek yoğun bir iş pratiği sergilemektedir. Büyük sermaye gruplarının vergi sorunlarını bir kalemde çözen iktidarın, pandemi döneminde ağır yaralar almış turizm işletmecileri üzerinde vergi sopasını sallaması doğru değildir. Eğer bir vergi adaleti sağlanması isteniyor ise öncelikli olarak büyük sermaye gruplarından başlayarak bu vergileri tahsis etmesi gerekmektedir.

MADDE 10:

Yabancı bayraklı gemilerle ilgili karasularında turizm amaçlı çalışmalarının usul ve esasları belirleniyor. Kanun Teklifi ile “Bakanlıkça ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları otuz dokuz metrenin üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine her yıl belirlenen sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katkı payı alınması suretiyle, aynı takvim yılını geçmeyecek şekilde geçici süreli olarak Bakanlıkça izin verilebilir.” denilmektedir.

Hala yürürlükte bulunan “Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) Ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at Ve Ticaret Hakkında Kanun”un 1. Maddesinde, “Türkiye sahillerinin bir noktasından diğerine emtia ve yolcu olup nakletmek ve sahillerde limanlar dahilinde veya beyninde cer ve kılavuzluk ve her hangi mahiyette olursa olsun bilcümle liman

hidematını ifa etmek yalnız Türkiye sancağını hamil sefain ve merakibe münhasırdır” denilmektedir. Söz konusu madde ile 39 metrenin üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların ticari faaliyette bulunmasının önü açılmaktadır. Fakat bu düzenleme Kabotaj Kanununa aykırıdır.

Komisyon çalışmaları sırasında Bakan yardımcısı “megayat boyutunda yatların olmadığını, ciddi sayılarda yabancı ülkelerden ülkemize bu anlamda talepler olduğunu” vurgulamıştır. Burada deniz filosunun güçlendirilmesi hususu gündeme getirilmemiş, yabancı yatırımcıların talepleri ile hazırlandığı dolaylı olarak kabul edilmiştir.

Türkiye’nin, 3 tarafının denizlerle çevrili olduğu düşünüldüğünde, denizcilik alanında yeterince geliştiği söylenemez. Burada sorun yabancı bayraklı yatların gelip gelmemesi husus değil, yerli bayrak alınması noktasındaki sorundur. Bakıldığı zaman yerli yatlar dahi yabancı ülke loydlarına kayıt yaptırmaktadır. Burada denizcilik alanında gerek turizm gerek ticaret hususunda ciddi bir eksiklik söz konusudur. Özellikle turizm amaçlı kullanılan deniz araçlarının yaşlarına bakıldığında dahi birçoğu 30-40 yaşından büyük deniz araçlarıdır. Turizm hususunda bir canlılık yapılmak isteniyor ise bu filoların gençleşmesi adına gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

MADDE 11:

2634 sayılı kanunun 30. maddesinde bir değişiklik öngörülmektedir. Buna göre daha önce Bakanlığın gerekli görmesi durumunda sınıflandırma yetkisi uzman gerçek veya tüzel kişiler ile sivil toplum kuruluşları tarafından yapılabilecekti. Yapılan değişiklik ile bu yetki valiliklere verilmektedir.

Türkiye’de hayata geçirilmek istenen veya geçirilen her kanun teklifi her geçen gün biraz daha merkeziyetçi biraz daha otokratik bir yapıya bürünmektedir. Mevcut yasa aslında sadece Bakanlığın görev yükünü azaltmıyor aynı zamanda yetki dağılımı ile sivil toplum kuruluşu gibi kurumları sürece dahil ederek katılımcı bir demokrasinin zeminini hazırlıyor. Yapılmak istenilen bu düzenlemenin gerekçesi anlaşılmamaktadır. Valilikleri illerde her türlü tek karar mekanizması haline getirme yaklaşımı doğru değildir.

İktidara göre valilikler yeri geldiğinde içişleri bakanlığı yetkilerine, yeri geldiğinde ulaştırma bakanlığı yetkilerine yeri geldiğinde aile, çalışma ve sosyal hizmetler bakanlığının yetkilerine sahipti. Şimdi de Kültür ve Turizm alanında yetkiler verilmesi valilik kavramını daha komplike bir durum yaratmaktadır.

Meslek örgütlerinin bu sürece dahil edilmesi ve aktif rol almaları önem arz etmektedir.

MADDE 13:

Üzerinde değişiklik yapılmak istenen 2634 sayılı kanunun 32. maddesi 17 Mayıs 2019 tarihinde yine “Turizmi Teşvik Kanunu” adı altında gelmiş ve 23 Mayıs 2019’da resmî gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun muhatapları, meslek örgütleri, odalar dolayısı ile kanunun olumlu ya da olumsuz tüm yönlerinden etkilenecek çevrelerle ayrıntılı bir şekilde yapılmadan hazırlanan kanun teklifleri bir süre sonra uygulamalarda yaşanan sorunlar sebebiyle yeniden değiştirilmektedir.

Bu durum genelde deneme yanılma yoluna bırakılmak yerine tüm paydaşlarla birlikte kolektif bir çalışmanın ortaya çıkartılması gerekliliğini göstermektedir.

17 Mayıs'ta komisyonda görüşülen Turizmi Teşvik Kanunu Teklifinde, herhangi bir değişiklik yapılmadan olduğu gibi geçen kanun maddesinde bugün bir değişiklik yapılarak Bakanlık tarafından uyarma verilen durumlardan “isim değişikliğine ilişkin başvuruda bulunmaması” durumu çıkarılmıştır.

MADDE 14:

Söz konusu madde belirlenen usul ve esaslara uyulmaması durumunda para cezalarını ve işletme faaliyetlerinin belli süre durdurulmasını öngörmektedir. Turizm sektörünün darboğaz içerisinde olduğu bir durumda para cezalarını öngören bir maddenin görüşülmesi doğru değildir.

Fakat (j) bendi salgın hastalıklar durumunda Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uyulmaması durumunda verilecek idari para cezasını öngörmektedir. Pandeminin 3. dalgasının yaşandığı şu dönemde tüm işletmelerin sağlık gibi önemli bir konuda dikkatli olması gerekmektedir. Her ne koşulda olursa olsun ortaya çıkan eksiklikler toplum sağlığını ciddi anlamda tehdit etmektedir. Aynı zamanda özellikle dört, beş yıldızlı oteller ile dört, beş yıldızlı tatil köyleri, özel tesis, butik otel ve kruvaziyer ve yat limanları hariç, diğer işletmeler için birinci fıkrada belirlenen para cezaları yarısı oranında uygulanacağı öngörülmüştür. Butik otellerle ya da dört yıldızlı bir otelle beş yıldızlı bir otele yönelik salgın hususunda öngörülen para cezalarının aynı oranda olması doğru bir yaklaşım olmayacaktır.

Diğer hususlarla ilgili olarak turizm payının ödenmemesi, işletmelerde kusur ve eksiklerin olması, tesisin isim değişikliği bildirmemesi, yanıltıcı reklam, turizm işletmesi belgesinin alınmaması, müşteriye taahhüt edilen hizmetin verilmemesi, Bakanlığa bilgi verilmeden işletmenin devri veya kiralanması gibi durumlarda para cezası ve onbeş gün süreyle kapatma öngörülmesi ağır yaptırım niteliğindedir. Dolayısı ile (j) bendi dışında diğer bentlerin kanun teklifine böylesi bir dönemde eklenmesi turizm alanında faaliyet gösteren işletmeler için yeni bir ekonomik sorun olmaktan öteye geçmeyecektir.

MADDE 16:

Söz konusu madde,kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte, denize kıyısı olan ilçelerde bulunan ormanlık alanların lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla kiraya verilebilmesini düzenlemektedir.Ormanlık alanların kullanımı hususunda gerekli hassasiyetlerin bugüne kadar korunamadığı, seri orman katliamlarının yaşandığı bir ortamda bu düzenleme yeni orman katliamlarına neden olacaktır. Burada turizm faaliyetlerinin yapılmasını engellemek değil, turizmin doğaya zarar vermeden yapılması gerekliliğinin altı çizilmiştir.

MADDE 18:

Madde basit konaklama turizm işletme belgesi ve plaj işletmeleri için ise turizm işletme belgesi alınması zorunluluğunu getirmektedir. Belediyeler tarafından verilmiş işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı ile faaliyette bulunan konaklama tesislerinin bir yıl içinde, plaj işletmelerinin ise bir ay içerisinde Bakanlığa gerekli belgeler için başvurma zorunluluğu

getirilmiştir. Aksi durumda faaliyetlerinin durdurulacağını belirtilmektedir. Burada süreç pandemi koşulları ve işletmelerin ekonomik kayıpları göz önüne alınarak yeniden değerlendirilmeli, ruhsat iptali veya faaliyetleri kapatma gibi ağır yaptırımların ikincil bir yol olarak gündeme getirilmesi gerekmektedir. Kaldı ki özellikle işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış yer, gerekli prosedürleri yaparak faaliyetlerine başlamıştır. Belgelerini tamamlamamaları durumunda kapanma riski ile karşı karşıya bırakmak sosyal devlet ilkeleri ile de uyuşmamaktadır.

MADDE 19-20:

Söz konusu maddeler ormanlık alana yapılmış turizm tesisleri ve bunların tahsisleri ile ilgili müeyyidelerden oluşmaktadır. Ormanlık alanların turizm faaliyetine kurban edilmesi ekosistem üzerinde geri dönüşü imkânsız tahribatlara neden olacaktır. Sermaye ve doğa ilişkisinde kazanan hep sermaye olmuş, doğa ve ormanlık alanlar sermaye tarafından talan edilmiş, yıkılmış ve yakılmıştır. Her ne kadar mevcut uygulamalar üzerine bir düzenleme öngörülse de iktidarın ormana bakışı değişmemiştir.

Anayasanın 169. maddesi “Devlet ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz.” demektedir. Bugüne kadar iktidar yeşile her baktığında ya bir turizm tesisi ya da bir maden görmüştür.

Anayasada belirtilen “ormanlar devlete aittir” kavramını ormanlar iktidar ve rant gruplarına aittir olarak algılayan bir yaklaşım söz konusudur. Ormanlar toplumun, gelecek nesillerin hatta ve hatta dünyanın ortak varlığıdır. Ortak zenginliğimizin kaynağı otel, plaj, golf sahaları ya da tesisler değil; doğa dostu, ağaca ve yeşile zarar vermeyen yapıların korunması ve teşvik edilmesidir. Bu husus, başta mevcut iktidarın olmak üzere tüm toplumun sorumluluğudur.

MADDE 22:

Bu madde ile 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’na yeni bir madde ihdas edilmektedir. Buna göre “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterli sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, 31/12/2021 tarihine kadar durumlarına uygun kontrolör veya başkontrolör kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı kırkı geçemez.” denilmektedir.

Burada sorun yazılı ve/veya sözlü sınava tabi tutulma durumudur. Bilindiği üzere bugüne kadar yapılan tüm sözlü mülakatlar birçok adaletsizliğe ve soruna sebebiyet vermiştir. Özellikle siyasi şahsiyetlere olan yakınlık ve uzaklık ilişkisi üzerinden sözlü mülakat puanları verilmekte, yazılı sınavdan en yüksek puanı alan bir kişi dahi sözlü mülakat sonucu elenebilmektedir. Bu durum işin niteliği ve liyakat ölçütlerini ortadan kaldırmaktadır. Dolayısı ile zaten kamu personeli durumunda olan bu kişilerin sadece yazılı sınava tabi tutulması, sözlü sınav gibi torpil ve kayırmacılığa zemin hazırlayan uygulamalardan geri durulması gerekmektedir.

MADDE 23:

Söz konusu madde, 10. maddede öngörülen yabancı bayraklı yatların Türkiye karasularında faaliyet göstermeleri sonucu 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca devletin alacağı harçları düzenlemektedir. Kabotaj Kanununa göre Türkiye karasularında sadece Türkiye bayraklı gemiler faaliyet gösterebilir. Kabotaj Kanunu yürürlükteyken hem bu Kanunu yok sayan bir madde ihdas edilmesi hem de yabancı bayraklı gemilerden harç alınması yasa yapım tekniği bakımından sorunludur.

MADDE 28:

Yunus Emre Vakfının ihtiyaç duyduğu personeli, diğer kamu kurumlarından görevlendirme ile alması öngörülmektedir. Buna göre, personel en fazla iki yıl çalışabilecek ve bu süreçte asıl kurumundan izinli sayılacaktır. Burada en büyük sorun, Yunus Emre Vakfında görevlendirilecek kamu personelinin sayısının Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesidir. Herhangi bir sayı sınırı ya da kısıtlama bulunmamaktadır.

Nuran İmir
Şırnak

M. Celadet Gaydalı
Bitlis

MUHALEFET ŞERHİ

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nda 01.04.2021-06.04.2021 tarihinde görüşülen 2/3517 esas numaralı “**Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**” üzerine muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Kanun teklifinin genel gerekçesinde; ülkemizin turizm açısından sahip olduğu potansiyele değinilip hizmet kalitesinin dünyadaki rakiplerinin önünde yer aldığı ifade edilerek Orta Vadeli Planda (OVP) da turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki katkısı özellikle vurgulanmıştır. Kanun teklifinin bu stratejik sektörü geliştirmeye, yabancı sermayenin ülkemize gelmesine ve yerli yatırımcılarımızın gelişerek sunduğu hizmet kalitesinin artırılmasını sağlamaya, yeni istihdam yaratmaya ve ülke ekonomisine katma değer yaratmaya yönelik hazırlandığı iddiası vardır. Gerçekte ise AKP iktidarının ülke ve dünya genelinde uygulamış olduğu politikaların yarattığı makro ve mikro sorunlar nedeniyle zarar görmektedir. Türk turizminin gelişim süreci işte bu tutarsız politikalardan dolayı her geçen gün daha da baltalanmaktadır.

AKP politikalarının Türk turizmine ve yatırımlarına etki eden genel uygulamaları başlıklar halinde inceleyecek olursak;

1) Anayasa ve Hukuk İhlalleri: Anayasaya, hukukun üstünlüğüne ve demokrasiye bağlı toplumlar, modern toplum olarak tanımlanmaktadır. Gelişmişlik seviyesinin en temel göstergesi olan bu kavramlar, ülkemizde AKP Hükümetinin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana, her geçen yıl gerileyerek bu günkü hukuksuzlukların zirveye ulaştığı bir boyuta ulaşmıştır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemiyle birlikte “Tek Adam” yönetimine geçildiği günden bu yana Anayasa ve yasaların çizmiş olduğu çerçevenin dışına çıkmak suretiyle, ben yaptım oldu anlayışıyla ortaya konan keyfi uygulamalar ve Anayasal kurumları itibarsızlaştırma gayreti, ülkemizin yüzyıla yakın zamanda oluşturduğu Hukuk Devleti imajının gerek Avrupa ve gerekse Dünya çapında zedelenmesine yol açmaktadır. Sistematik olarak uygulanan bu itibarsızlaştırma girişimleri, ülkemizi “Kurucu İrade” tarafından ortaya konan “Muasır Medeniyet Seviyesi üzerine çıkma” idealinden her geçen gün daha da uzaklaştırmakta ve Türkiye’nin adeta 3. dünya ülkesi sınıfında bir ülke olduğu algısı oluşturmaktadır. Bu durum ülkemizi ekonomik yatırımlara yönelik “cazibe merkezi” olmaktan uzaklaştıranın yanında turizm amaçlı ziyaretleri de etkilemektedir.

2) Dış Politikanın Turizme Etkisi: 19 yıllık AKP iktidarı boyunca yürütülen komşularla sıfır sorun anlayışıyla yürütülen dış politikadaki hedeflerine ulaşamamış, uygulanan politikalardaki savrulmalar neticesinde ülkemizi neredeyse tüm sınır komşularıyla sorun yaşayan bir duruma sürüklemiştir. Başta Irak ve Suriye’de meydana gelen siyasi istikrarsızlık ve iç savaşlar nedeniyle ülkemiz, Dünya Tarihinde görülmemiş göç

dalgasıyla karşı karşıya kalmıştır. Milyonlarca insanın kontrolsüz bir şekilde gerçekleştirdiği bu sığınmacı akınından, ülkemizin her bölgesi nasibini alırken turizmin lokomotifini olan merkezlerimiz de payını almıştır.

3) Ekonomik Yaklaşım: AKP iktidarının göreve geldiği günden bu yana, ülkemizin çeşitli bölgelerinde doğa turizmini geliştirme söylemiyle yasal düzenlemeler yapılmış, fakat yapılan bu yasal düzenlemeler sonucu, rant ekonomisi anlayışına hizmet ederek sahillerimizin, orman alanlarının, mera ve otlak alanlarının, akarsu ve iç suların, eşsiz güzellikteki tabiat varlıklarının ve mesire alanlarının vahşice talan edilmesine neden olmaktadır. Geçmişte yapılan birçok düzenlemelerle Kültür ve Turizm Bakanlığının yetki alanları genişletilmiştir. Bu yetki çerçevesinde yapılan uygulamalar sonucu yandaş şirketlere tahsis veya hibe yoluyla devredilen alanlarda ortaya çıkan sosyal ve ekolojik tahribatlar, doğa katliamlarının hızlanmasına neden olmuştur. Tarihin ve doğa güzelliklerinin bir arada bulunduğu birçok yerleşim yeri ve tabiat varlıkları tahrip edilmiştir. AKP hükümetinin bu uygulamaları, yapılan her düzenlemenin yeni bir doğa katliamına sebep olacağı endişesine neden olmaktadır.

4) Can ve Mal Güvenliği Sorunu: Gezi Olaylarıyla oluşan sürecin ardından **“çözüm süreci garabetinin”** ağır sonuçları ortaya çıkmış ve terör örgütü PKK’nın kalles eylemleri sonucu çok sayıda Asker ve sivil vatandaşımız şehit edilmiştir. AKP Hükümetinin kurulduğu günden bu yana devletin üst kademelerine sızması için **“Ne istediniz de vermedik”** anlayışıyla **birlikte hareket ettiği FETÖ** ile yollarının ayrılması neticesinde hain **“15 Temmuz Darbe Girişimi”** gerçekleşmiş ve **“Millet devleti sokaktan toplamıştır.”** AKP iktidarının uygulamış olduğu bu tür politikaların sonucu ülke turizmi etkilenmiş son yıllarda büyük zarar görmüştür.

5) Pandemi Süreci ve Yönetimi: Pandemi salgını nedeniyle tüm dünyada turizm sektörü etkilendiği bir gerçektir. Ülkemizin diğer gelişmiş ülkelere kıyasla başlangıçta uygulamış olduğu politikalar sayesinde sürecin yönetiminde ilk etapta başarılı gözükmüş olsa da arkasında AKP hükümetinin şeffaflıktan uzak uygulamaları nedeniyle mevcut vaka sayıları toplumdan gizlenmiş fakat zamanla acı gerçekler ortaya çıkmıştır. Pandemi sürecinin ülkemizde ilk olarak ortaya çıktığı Mart 2020 tarihinde umre ziyaretinden dönen 27 bin kişinin, son kafilesinde bulunan bazı kişilerin karantinaya alınması dışında, tamamına yakını ülkenin her yerine kontrolsüz şekilde yayılmasıyla birinci zirve gerçekleşmiştir. İkinci zirve ise Ayasofya’nın açılışından sonra yurdun dört bir yanından gelen vatandaşların kontrolsüz şekilde memleketlerine tekrar geri dönmesiyle yaşanmıştır. Son olarak lebalep dolan salonlardaki AKP kongrelerinden sonra gerçekleşen üçüncü zirve ile birlikte günlük vaka sayısı 50 binin üzerine çıkarken, vefat eden hasta sayısı ise 200’ü geçmiştir. Hükümetin kararsız ve tutarsız uygulamaları yüzünden salgın kontrol edilemez hale dönüşmüştür. Aşı tedariki ve aşılama takvimi de AKP’nin vaat ettiği doğrultuda gerçekleştirilememiştir. Ayrıca turizm çalışanlarına yönelik aşılama da çok geç kalmıştır. Bu durum her sektörde olduğu gibi turizm alanında da etkisini gösterecektir Salgından çekinmeksizin seyahat edilebilir bir ülke konumuna ulaşmak için, mücadele yönteminin dünya standartlarının üzerinde olması gerekmektedir.

6) Torba Kanun Uygulamaları: AKP iktidarlarının ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin yasama kalitesini düşüren “torba kanun” uygulamalarının bir örneği daha görülmüştür. Teklifin başlığı her ne kadar Turizmi Teşvik Kanunu şeklinde olmuş olsa da kanunun bütünü incelendiğinde, teşvik edici herhangi bir düzenleme yapılmadığı gibi mevcut işletmelerin sürdürülebilirliğini engelleyecek ilave maddi yükümlülükler getirilmektedir. AKP iktidarları ülkemizin meselelerini yapısal ve kapsamlı çözüm ve düzenlemeler yerine yamalarla, dar ve geçici düzenlemelerle sadece yandaşlarına kaynak ve rant yaratacak yöntemlerle geçiştirmeye çalışmaktadır. Öyle ki 32 maddeden oluşan bu “torba kanun teklifi” 30 Mart 2021 Salı günü Meclis Başkanlığına sunulmuş ve aynı gün komisyonumuza havale edilerek İctüzüğün belirlediği asgari süre olan 48 saat sonra da görülmüştür. İçerik itibarıyla yeterli inceleme fırsatı sunulmadığı gibi, komisyon görüşmelerinde de yeterince tartışılmasına da sayısal çoğunlukları nedeniyle fırsat verilmemiştir. Sektörde faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının düşünceleri dikkate alınmamış, hatta dışlanmışlardır. Ayrıca kanun teklifi için belirlenmiş tali komisyonlar olan Plan ve Bütçe Komisyonu ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu teklifle ilgili toplanmamış raporlarını sunmamıştır.

Birbiriyle alakası olmayan ve hatta bir çoğu komisyonumuzun ihtisas alanıyla da ilgisi olmayan maddeleri de içeren bu düzenleme ile;

- 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu,
- 492 Sayılı Harçlar Kanunu,
- 4706 Sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik yapılması Hakkındaki Kanun,
- 5686 Sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu,
- 5653 Sayılı Yunus Emre Vakfı Kanunu ile birlikte toplam 5 farklı kanunda değişiklikler yapılmakta, bazılarında geçici maddeler eklenmektedir.

Kanun tekliflerinin hazırlanmasındaki acelecilik nedeniyle aynı kanunlarda kısa sürede tekrar değişiklik yapılması ihtiyacı doğacağı açıktır. Öyle ki daha önce 12 maddeden oluşan 2/1907 esas numaralı 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 17/05/2019’da komisyonda görüşüldükten sonra 23/05/2019 tarihinde TBMM Genel Kurulunda 7175 Sayılı Kanun numarası ile kanunlaşarak yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe giren kanunla, Turizmi Teşvik Kanunu’nun 3, 8, 27, 29, 31, 32, 33, 34 ve Ek-5. maddelerinde yapılan değişikliklerin üzerinden iki yıl geçmeden yeni bir düzenleme yapma ihtiyacı duyulması, kanun yapma kalitesinin ne kadar düşük seviyede olduğunu ispatlar niteliktedir. Aynı kanun maddeleri üzerinde yeniden düzenlemeye gidilmesi, AKP iktidarının ciddiyetsizliğinin yanında, TBMM’nin itibarını sarsmakta, iş yükünü artırmakta, ülke meselelerinin kalıcı çözümlere kavuşturulmasını engellemekte, çözüm bekleyen diğer sorunlara yönelik düzenlemelerin zamanında yapılamamasına yol açmaktadır. Ayrıca torba kanunlarda bir şeyleri gizleme gayreti, hükümetin neredeyse önceki bütün uygulamalarında görülmüştür. Şimdi de komisyonda onlarca kanun teklifi bekletilirken, acele ile

hazırlanıp getirilen bu teklif, “yandaşları korumaya mı yöneliktir?” algısı oluşturmaktadır. Teklif incelendiğinde bu algıyı pekiştirecek yapısal düzenlemelerin uygulamaya konulduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle teklifin tümünden geri çekilerek tüm paydaşlarla, meslek örgütleriyle, sivil toplum kuruluşları ve akademik çevrelerle birlikte istişare edilmesi, yakın gelecekte tekrar düzenlemeye ihtiyaç duyulmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi, gerek kanun yapma açısından gerekse problemleri kalıcı şekilde çözüme kavuşturulması açısından daha faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Teklifin bütünü incelendiğinde; ülkemiz açısından çok önemli olan turizmde, yaz sezonunun canlanmaya başladığı bir dönemde, bazı alanlara çözüm getirmeye çalışıldığı, bazı noktalarda muğlak ifadeler içerdiği, suiistimallere meydan verebileceği ve temel olarak kapsamlı çözümler sunmaktan ve **turizmi teşvik edici bir mahiyetten uzak** ve şaibeli olmasının yanında **turizmi tehdit edici nitelikte** düzenlemeler içerdiği görülmektedir. Teklif kriz döneminde sektörün gelişimini desteklemekten ziyade genel olarak **“kiralama, tahsis, harç ve cezaları”** düzenleyen bir içerikte olması sektörün geleceği açısından ümit vermemektedir. Diğer yandan yerel yönetimler ile meslek odalarının gelir, görev, yetki ve sorumluluk alanlarındaki işlerin merkezi yönetimde toplanmasına yönelik düzenlemeler içermesi de en temel problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

MADDELER ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Teklifinin 1’inci maddesinde 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun 3. maddesinin birinci fıkrasının b, d, g, ve i bentlerinde değişiklik yapılarak mevzuatta bulunan birtakım tanımlar yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca bütün konaklama tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi alması zorunluluğu getirilmektedir.

Teklifin b bendinde turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yörelerde “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri” oluşturma, mevki ve sınırlarını belirleyerek ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmektedir. Bu alanların nasıl ve ne şekilde belirleneceği ve kullanılacağı şaibe yaratmaktadır.

Teklifin d bendinde ise “Turizm Merkezleri” tanımı yapılmakta b bendindeki hususlara ilave olarak orman vasıflı alanlar dahil olmak üzere Hazine taşınmazları ile tescilli mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde turizm merkezleri ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanına bırakılmaktadır. Bu durum orman alanlarımızın talan edilmesi endişesi yaratmaktadır.

Teklifin 2’nci maddesinde 2634 sayılı Kanunun 4’üncü maddesi değiştirilerek Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri için uygulanan devlet yardımlarının turizm

merkezlerinde de uygulanabilmesi önerisi getirilmiştir. Ayrıca “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri” oluşturulması konusunda Bakanlığa yetki verilmektedir.

Kanun kapsamında ilan edilecek bölge ve merkezlerde alanın yönetimi, sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesinin ve işletilmesinin, özel sektör işbirliği ile sağlanması amacıyla, yatırımcıların da katılımıyla Bakanlık tarafından “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri” kurulması öngörülmüştür. Teklifin yasallaşması halinde Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerinde teknik altyapı yani içme suyu, kanalizasyon, yol yapımı ve bakımı gibi alt ve üst yapıya ilişkin belediye hizmetlerinin yapımı ve işletilmesi “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri” tarafından yerine getirilmesi söz konusu olacaktır. Bu da yerel yönetimlerin yetki ve sorumluluklarının sınırlandırılması anlamına gelmektedir. Oluşturulacak birlikler tarafından altyapı imarı için kullanılacak kaynağın özellikle büyükşehirlerdeki mevcut belediyeler marifetiyle istenildiği gibi kullanılamayacağından, birlikler kurularak yerel yönetimlerin yetkileri gasp edilmeye çalışılmaktadır.

Kurulan bu birliklere katılım zorunluluğunun getirilmesi mevcut işletmelere yükleyeceği ilave maddi yük kanunda açıkça belirtilmemiştir. Aidat ve diğer sair ödemelerin Bakanlığın keyfiyetine bırakılması sektörün geleceğine yönelik endişe yarattığı gibi yatırımcıların gider kalemlerinde de artışa sebep olacaktır. 2019 yılında yürürlüğe giren Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun kapsamında, turizm katılım payı olarak ödenen binde 7,5 oranındaki ödemeye ilave olarak 2022 yılında uygulanacak olan %2 oranında konaklama vergisi zaten turizmciye ve sektöre yeterince yük getirmektedir. Yeni bir düzenlemeyle işletmecilere zorunlu üyelik getirilmesi yıllardan beri krizde olan sektörün daha da derin bir çıkmaza sürüklenmesine neden olacaktır.

Teklifin 3’üncü maddesinde 2634 sayılı Kanunun 5’inci maddesinde değişikliğe gidilerek konaklama ve plaj işletmelerinin belgelendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Aynı maddeye eklenen başka bir hükümle, beş yıldızlı otel ve tatil köylerine, müşterilerine yönelik transfer hizmeti verme imkânı getirilmek istendi; ancak komisyon görüşmeleri sırasında ısrarlı şekilde karşı çıkmamız sonucu ilgili düzenleme teklif metninden çıkarılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında turizm teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet haklarından yararlanmak için, “turizm yatırım belgesi” veya “işletmesi belgesi” alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluk gereğince 2’nci maddede kurulan “Turizm Hizmetleri Yönetim Birlikleri”ne üye olma zorunluluğu ayrıca pekiştirilmiştir.

Yetkili idare olan belediyeler tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerinin ise bir yıl içinde turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında kamu kurum ve kuruluşlarının misafirhaneleri, vilayet evi ve ordu evleri için Turizm işletme belgesi alma zorunlu olmadığı ifade edilirken

belediye iştiraklerinin zorunlu olup olmadığına ilişkin bir muğlaklık giderilerek zorunlu olmadıkları belirtilmelidir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi ve Turizm Merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik ve benzeri altyapıya katılım payı istenir.” hükmü getirilmiştir. Mevcut kapasitesinde artırımı gitmeyi planyan işletmelere yeni bir altyapı hizmeti sunmadan mevcut altyapıya sırf kapasite artışı yapıldığı ya da tesisin türünde değişikliğe gidilmesi nedeniyle katılım payı talep edileceği ifade edilmektedir. Önceden yapımı tamamlanmış sosyal, teknik ve benzeri altyapıda herhangi bir ilave yatırım yapılmadan işletmeciden yeniden para talep etme gibi bir vurgun düzeni oluşturmak ancak AKP iktidarının uygulamaya koyabileceği bir iştir.

Teklifin 4’üncü maddesinde 2634 sayılı Kanunun 6 maddesinde düzenleme yapılarak geçici lüks çadır tesislerinin önünün açılması sağlanmakta ve maddenin son bendinde “Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın on beş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir.” hükmü getirilerek yerel yönetimlerin yetkileri gasp edilmek istenmektedir.

Teklifin 5’inci maddesinde 2634 sayılı Kanunun 7 maddesinde düzenleme yapmaktadır. Mevcut mevzuatımızda Turizm Merkezlerinin ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yer alan korunan alanlarda plan onayları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılırken bu düzenlemeyle plan tekliflerinin önce Kültür ve Turizm Bakanlığına, yapılması incelemenin ardında ÇŞB’na gönderilmesi amaçlanmaktadır. ÇŞB tarafından onaylanmasına ise 6 ay üst sınır getirilmiştir.

Turizm Merkezi içindeki koruma alanlarında plan onama yetkisi halihazırda ÇŞB Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Yapılan bu düzenlemeyle Turizm Bakanlığının bu sürece dahil olması sonucunda bu alanların zamanla turizm amaçlı olarak koruma alanı dışına çıkmasına neden olacaktır. Ayrıca yerel yönetimlerin turizm içindeki rol ve görevlerini yerine getirebilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere yerel yönetimlerin her ölçekteki imar konularından tamamen soyutlanmış olması turizm sektörüne sağlayacakları katkının engellenmesi anlamına gelmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığına her ölçekteki planları yapmaya, yaptırmaya re’sen onaylamaya ve tadil etmeye yetkisinin nerede ve ne zaman ve nasıl kullanılacağı şüphe oluşturmaktadır. Bu gerekçelerle maddenin teklif metninden çıkarılmasına ilişkin vermiş olduğumuz önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin 6’ncı maddesinde 2634 sayılı Kanunun 8’inci maddesinin “ F ” fıkrasında yapılan ilave ile mera, yaylak ve kırsal alanların ot bedelinin yatırımcı tarafından karşılanması kaydıyla turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin tapuya şerhli olarak Bakanlığa tahsis edilebileceği hükmü getirilmektedir. Böylece mera, yaylak ve kırsal alan turizm yatırımlarına açılmış olacaktır.

Anayasanın 45’inci maddesinde “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.” denmektedir. Ayrıca 4342 sayılı Mera Kanunun 4 maddesinin 3’üncü fıkrasında “Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz.” denmektedir. 4’üncü fıkrasında ise “Amaç dışı kullanılmak suretiyle vasıfları bozulan mera, yaylak ve kışlakları tekrar eski konumuna getirmek amacı ile yapılan veya yapılacak olan masraflar, sebebiyet verenlerden tahsil edilir.” hükmü yer almaktadır. Anayasa ve yasalardan açıkça anlaşıldığı üzere mera, yaylak ve kışlakların amacı dışında kullanılamayacağı hükmü hem Anayasada hem de Mera Kanunu’nda keskin bir şekilde ifade edilmektedir. Ayrıca son yıllarda ülkemizin tarım ve hayvancılıkta geldiği durum ortada iken mera, yaylak ve kışlaklar gibi tarım, hayvancılık ve doğal yaşam açısından çok önemli alanların turizme açılarak amacı dışında kullanılması, bu alanların ülke çapında hızla tahrip edilmesine ve asli işlevini yitirerek elden çıkmasına neden olacaktır. Bu gerekçe ve endişelerle ilgili fıkranın teklif metninden çıkarılmasına yönelik verdiğimiz önerge kabul edilmemiştir.

Madenin “O” fıkrasıyla Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazlar, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilebilme yetkisi Bakanlığa verilmektedir. Bu maddeyle birlikte merkezi otoritenin baskısıyla kanunda tarif edilen sınır ve kapsamı belirsiz olan yerel idarelerin bünyesinde kalan tüm taşınmazların ve tesislerin Bakanlık marifetiyle gerek yeni yatırımcılara gerekse yandaş vakıf ve derneklere tahsis edebilmenin önü açılmış olacaktır. Şaibenin ötesinde tehlikeli gelişmelere yol açabilecektir.

Teklifin 8’inci maddesinin “a” bendinde 2634 sayılı Kanunun 18’inci maddesinde değişiklik yapılarak “Turizm işletmesi belgeli işletmelerde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca verilen izinle yabancı personel çalıştırılabilir.” denilerek yabancı işçi çalıştırma oranı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının belirlediği %20 oranına çıkarılmaktadır. Mevcut yasaya göre bu oran %10 ile sınırlandırılmışken %100 artırılması, işsizlikle mücadele kapsamında vatandaşlarımıza yapılan büyük bir haksızlıktır. Başka bir şekilde ifade edecek olursak turizm sektöründe 2020 yılında 1 milyon 110 bin kişi istihdam edilirken, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren işletmelere 220.000 kişiye kadar yabancı işçi çalıştırma hakkı tanınmış olacaktır. Yüzbinlerce üniversite mezunu gencimiz işsiz dolaşırken yüzbinlerce yabancıya sektörde çalışma olanağı sunmak, kendi gençlerimize yapılacak büyük bir haksızlık olacaktı.

Maddenin “b” bendinde yapılan düzenleme ile “Deniz turizmi araçlarında çalışmalarına müsaade edilecek yabancı zabıt ve kaptanların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yeterliklerinin tanındığına dair belge almaları zorunludur.”

denilmektedir. Her ne kadar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında yeterlilik belgesi almaları zorunluluğu getirilse de yapılan bu düzenleme 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at Ve Ticaret Hakkında Kanun 3'üncü maddesine aykırıdır. Madde üzerinde yapılan tartışmalar neticesinde ortak önerge ile teklif maddesi metinden çıkarılmıştır.

Teklifin 10'uncu komisyondan geçen metnin 9'uncu maddesi 2634 sayılı Kanunun 27'nci maddesinin "deniz turizmi araçları işletmeciliği" başlığı altında düzenleme yapan bu teklifin son fıkrasında "İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçları, Bakanlıkça belirlenecek şartları taşımaları kaydıyla ve belirlenecek bedel üzerinden belge düzenlenmek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanılabilir." denmektedir. Bu düzenleme ile mevcut boğaz hattında yolcu taşımacılığında kullanılan deniz araçlarının bir seyahat acentası olmaksızın tur veya gezi düzenleyebilmesi öngörülmüştür. Tur düzenlemenin seyahat acentalarına yönelik bir faaliyet olması nedeniyle bu değişiklikle acentaların faaliyetlerinin başkaca kişi ve kuruluşlarca gerçekleşmesinin önü açılmaktadır. Nasıl ki seyahat acentaları kanunun belirlediği hizmetlerin dışında yolcu taşımacılığı yapamadıkları gibi acenta dışındaki işletme, kişi ya da kuruluşların da acenta olmaksızın tur düzenleyememeleri gerekmektedir. Bu hak ihlalinin giderilmesi için vermiş olduğumuz önerge komisyon görüşmelerinde kabul edilmemiştir.

Teklifin 11'inci komisyondan geçen metnin 10'uncu maddesiyle 2634 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinden değişikliğe gidilerek boyları 39 metre ve üzeri olan yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Yapılan bu düzenleme 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye (Kabotaj) ve Limanlarla Kara Suları Dahilinde İcrayı San'at Ve Ticaret Hakkında Kanununa aykırı olarak bir imtiyaz getirmektedir. Kabotaj kanununda yabancı bandralı deniz araçlarından hangilerine istisna getirildiği açıkça belirtilmesine rağmen böyle bir düzenleme yapılması kanun yapma tekniği ve usulüne de aykırıdır. Eğer bir istisna getirilmek isteniyorsa 815 sayılı Kanunda düzenleme yapılması gerekmektedir.

Teklifin 12'inci komisyondan geçen metnin 11'inci maddesiyle 2634 sayılı Kanunun 30'maddesinde yapılan değişikliğin gerekçesinde, yapılan düzenlemelerle Bakanlık bünyesinden belge alma zorunluluğu getirilen alanların genişletilmesi nedeniyle, artacak denetim işi yoğunluğunun karşılanması için denetim yetkisinin valiliklere (taşra teşkilatına) devredilmesi amaçlandığı ifade edilmektedir. Ayrıca güvenli turizm sertifikası uygulaması gibi Bakanlığın Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı işbirliği ile yetkilendirilecek Türk Akreditasyon Kurumundan akredite denetim firmaları aracılığı ile sertifika programları uygulayabilmesi hedeflendiği ifade edilmiştir. Bu düzenlemeyle Bakanlık dışındaki kişi ve kuruluşlara denetim yapma imkanı verilirken meslek kuruluşlarının dışlanarak denetim konusunda yetkilendirilmemesi, meslek birliğinin işlevlerinin azami düzeyde kullanılmamasına neden olmaktadır. Bu gerekçelerle Meslek kuruluşlarının da denetim faaliyetlerine dahil edilmesine yönelik önerge komisyon görüşmelerinde kabul edilmemiştir.

Teklifin 13’ncü komisyondan geçen metnin 12’inci maddesinde 2634 sayılı Kanunun 31’inci maddesinin b fıkrasında değişiklik yapılarak teklifin 12’inci maddesinde yapılan düzenlemeyle Bakanlık tarafından denetim faaliyetlerinin gerektiğinde taşra teşkilatına devredilebileceği ifade edildiğinden, denetim faaliyetleri sırasında denetim yetkisini kullananlara para cezası kesme yetkisi verilmesi amaçlanmaktadır. Teklif metninde yer alan “denetim yetkisi verilen Bakanlık kontrolörleri ve Bakan tarafından yetkilendirilen görevlilerce tayin edilir” ifadesi muğlaklık içermektedir. Bakana istediği takdirde her kurum veya kişiyi ya da özel ve tüzel kişilikleri yetkilendirme yetkisi verilmekteydi. Yapılacak görevlendirmenin çerçevesi net olarak metinde yer almamasının keyfiliğe sebebiyet vereceği yönündeki eleştiriler üzerine teklif metnindeki muğlak giderilmiştir.

Teklifin 14’üncü komisyondan geçen metnin 13’üncü maddesi incelendiğinde 2634 sayılı Kanunun 32’inci maddesinde değişiklik yapılarak 7183 sayılı Kanun ile turizm tesislerinden net gelirleri üzerinde binde 7.5 oranında turizm payı alınması konusunda yapılan yasal düzenleme neticesinde, işletmelerin ödemekle yükümlü oldukları tutara ilişkin, süresi içinde beyanname vermemesi veya tutarı ödememesi halinde yapılan uyarıların giderilme süreleri belirlenmiştir. Fakat 7183 sayılı Kanunla düzenlenmiş bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak cezai müeyyide yine aynı kanunun içeriğinde düzenlenmelidir. Bir nevi vergi mahiyetinde olan turizm payının ödenmemesi 6193 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Hakkında Kanuna tabi olması gerekirken, zamanında ödenmemesinin uyarıma hali olarak düzenlenmesi kanun yapım usulüne aykırıdır. Bu durum başlangıçta da belirttiğimiz gibi AKP Hükümetlerinin kanun yapma usulündeki ciddiyetsizliğinin bir göstergesi niteliğindedir. Bu gerekçelerle teklif metninden çıkarılmasına yönelik verilen önergemiz komisyonda kabul edilmemiştir.

Teklifin 15’inci komisyondan geçen metnin 14’üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle 2634 sayılı kanunun 33’üncü maddesinden değişiklik yapılarak turizm payının ödenmemesi durumunda uyarı, idari para cezası hatta faaliyet durdurma gibi çok ağır müeyyideler uygulanmasının önü açılmaktadır. Faaliyet durdurma yaptırımının sezon ortasında tüm tesisler dolu iken ve tesiste müşteri varken uygulanma ihtimali son derece sakıncalı bir durumdur. Bu gibi ceza uygulamalarıyla nedeniyle işletmeler tur operatörlerine tazminat ödeme, müşterilerini başka tesislere aktarma gibi sektörün gelişimini daha da baltalayacak sonuçlara neden olabilecektir.

Teklifin 17’nci komisyondan geçen metnin 16’ncı maddesi ile orman alanlarında bulunan konaklama tesisi olan mesire yerlerinin tahsisi Bakanlığa verilirken lüks çadır, çadır, karavan alanı yapılması ilgili mevzuat uyarınca Orman Genel Müdürlüğüne bırakılmıştır. Orman alanları içinde Turizm Bakanlığına turizm amaçlı alan açma izni verilmesi, orman alanlarını kamu yararı çerçevesinde bütüncül yönetimine aykırıdır. Bu çerçevede mesire alanları hızla kitle turizmine açılacak ve orman içinde turizm merkezi şeklinde olmasa da birçok alanın yapılaşmaya açılmasının önü açılmış olacaktır. Orman varlığımızın korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla maddenin teklif metninden çıkarılması için verdiğimiz önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin 21'inci komisyondan geçen metnin 20'nci maddesi incelendiğinde 2634 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenerek orman sayılan alanlarda 15/5/2008 tarihinden önce kesin tahsisi yapılan turizm yatırımlarının esas inşaat hakkının %30'u geçmesi durumunda tahsisi tarihi dönemindeki hakkın, tahsis süresi boyunca kullanılabileceği hükmü getirilmiştir. Mevcut yasalarımıza göre orman sayılan alanlarda yapılaşmaya esas inşaat hakkı %30 olarak belirlenmiştir. Bu madde bir imar affı niteliğindedir. Mevzuatımıza göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ya da Belediyelerden geçmişte ruhsatlandırılarak inşa edilen yapılar yıkıldığında imarda bir değişiklik var ise binanın yapıldığı yılda almış olduğu ruhsatta belirlenen şartlara göre tekrar inşa edilememektedir. Teklifin yatırımcıyı koruma ve turizmi geliştirme amaçlı olduğu ifade edilse de, imar durumu önceden ilan edilmiş bir kamu arazisinin ihale yoluyla satın alınması sonrasında imara ilişkin daha az yoğunluklu bir değişiklik yapıldığında eski planına göre yapılaşma olmuyorsa tahsis işlemlerine yönelik esas inşaat hakkı da geriye yönelik uygulanmamalıdır. Orman alanlarında yatırımcılara genel hak dışında ayrıcalık verilmekte ve orman alanlarının betonlaşmasına davetiye çıkarılmaktadır. Bu nedenle metninden çıkarılması yönünde verdiğimiz önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin 23'üncü komisyondan geçen metnin 22'nci maddesi incelendiğinde 2634 sayılı Kanununa geçici madde eklenerek Bakanlık bünyesinde buluna Kontrolörler Kuruluna diğer kurumlardaki denetim kurullarından nakil yapılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bakanlık bünyesinde bulunan Kontrolörler Kurulu yaklaşık olarak 50 yıla yakın Bakanlığın Teftiş Kurulu ile birlikte iki kariyer biriminden biridir. Kurulun asli görevi Türkiye'deki tüm turizm yatırımlarını ve işletmelerini denetlemektir. Oldukça kurumsal bir düzene sahip olan kurula, sektörle ilgisi olmayan diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yazılı veya sözlü sınav marifetiyle nakledilecek olan 40 kişinin kontrolör veya baş kontrolör kadrolarına nakledilmesini, kurulun mevcut yapısını sarsacak ve zedeleyecek bir düzenleme olarak değerlendirmekteyiz. Kaldı ki teklifin 12'inci maddesiyle ihtiyaç duyulması halinde Valiliklere denetleme yetkisi verilebilmektedir. Ayrıca bu nakillerin yapılması, diğer kurumlardaki denetim faaliyetlerinin aksatılmasına neden olacaktır. Bu nedenlerle teklif metninden çıkarılması için verdiğimiz önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin 27'inci komisyondan geçen metnin 26'ncı maddesi incelendiğinde 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa geçici madde eklenerek, Turizm Merkezleri ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri içinde yer alan arama ve işletme ruhsatlarının iptal edilerek hak sahiplerinin haklarının kamulaştırılmasına imkan sağlanmaktadır. Ayrıca maddenin usul ve esasları yönetmelikle düzenleneceği hükmü getirilmektedir. Ülkemizin yeraltı zenginliklerinin ve jeotermal kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılması kendi öz kaynaklarımızın ekonomiye kazandırılması açısından önemlidir. Kanuna bu açıdan yaklaşırsak bu düzenleme ile Enerji Bakanlığı tarafından mevzuata göre verilen arama işletme ruhsatlarının haksız yere iptal edilmesi yasal olarak kazanılmış hakların bedeli mukabilinde geri alınması söz konusu olacaktır. Madde gerekçesinde özellikle turizm bakımından özel öneme sahip bazı yerlerde ruhsatların geniş alanı kapsayacak şekilde

düzenlenmesi nedeniyle bu bölgeler için turizm amaçlı yatırım yapılması talebine cevap verilemediği ifade edilmektedir. Ancak AKP Hükümetinin yıllardan beri sürdürdüğü yandaş kayırmaya yönelik siyaseti nedeniyle, düzenlemenin arama ve işletme ruhsatı olarak faaliyetlerini sürdüren yandaş firmaların kurtarılmasına yönelik bir hamle olma şüphesi daha ağır basmaktadır. Arama faaliyetleri boyunca karlılığı düşük jeotermal alanlardaki işletmelerin kar edemedikleri için elden çıkarılabilmesi mümkün olamamaktadır. Bu düzenlemeyle birlikte bu tür işletmelerin ruhsatları iptal edilerek iptal tarihine kadarki ruhsat ve yatırım giderleri güncel karşılığı üzerinden gerçek değerle Bakanlık tarafından sulh usulü uygulanarak ödeneceğinin belirtilmesi yandaşların zarar ettiği girişimleri devlet garantisi altına almak anlamına gelmektedir. Bu durumun bütçeye ayrıca ilave bir yük getireceği nedeniyle maddenin teklif metninden çıkarılması için verdiğimiz önerge kabul edilmemiştir.

Teklifin 28'inci komisyondan geçen metnin 27'nci maddesinde 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun 4'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uyum amacıyla Yunus Emre Vakfının Mütevelli Heyet üyeleri arasından yer alan ilgili Bakanlıkların Müsteşarları, yeni sisteme uygun olacak şekilde bakan yardımcı olarak değiştirilmiştir. Ayrıca Vakıf organlarına seçimle gelen üyelere yönelik yedek üyeliklerin nasıl düzenleneceğine ilişkin usul ve esaslar hüküm altına alınmıştır.

Türkiye'nin kültürel mirasını, Türk dilini, kültür ve sanatını tanıtmak, ülkemizin diğer ülkelerle dostluğunu gelişmesine katkı sağlaması bakımından, çok önemli faaliyetleri icra ettiğine inandığımız Yunus Emre Vakfı'nın, yapısının yakın geçmişte tecrübe ettiğimiz FETÖ terör örgütü gibi diğer cemaatlara mensup örgütlerin lobi faaliyetlerini sürdürecektir bir yapılanmaya dönüşmesi endişesinin giderilmesine yönelik sıkı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

SONUÇ :

İYİ Parti olarak bazı zaruretler dışında torba kanun tekliflerine karşıyız. Genellikle birbirinden çok farklı kanunlarda yapılmak istenen değişikliklerin yer aldığı bu teklifler, konuyla ilgisi olmayan bazı maddelerin kendi komisyonlarından veya tali komisyonlardan kaçırıldığı görüşündeyiz. Ayrıca torba kanun teklifleri ile karşılaştığımızda acaba şaibeli bir durum var mı? Adrese teslim tabirine uygun olarak bazı yandaşlara menfaat mi sağlanmak isteniyor? Şeklinde düşünmekteyiz. Nitekim bu torba kanununda da aynı şüphelerimiz söz konusudur.

Diğer taraftan turizm sektöründeki paydaşların beklentilerine yönelik çare yoktur. Zaten sektör temsilcileri, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları ile akademik çevreler ve belediyeler dışlanarak hazırlanmış bir kanun teklifi olduğu paydaşlarla yaptığımız görüşmelerden açıkça anlaşılmaktadır.

Ormanlar, meralar, kışlak ve yaylalar ile kıyıların yağmalanmasına daha fazla yol açma ihtimali Anayasa ihlalinin de doğurmaktadır. Ormanların betonlaşmasına, hayvancılığın

daha da zora girmesine yol açacak hususların birçok kanuna aykırı olduğu da görülmektedir. Daha önce verilmiş olan maden ve jeotermal kaynaklarla ilgili ruhsatların iptal edilmesi, bedellerin uzlaşma ile ödenecek olması şaibeli bir durum yaratmaktadır.

Yunus Emre Vakfı ile ilgili düzenleme “Partili Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi”ne uyarlama amacıyla yapılıyorsa da burada dikkat çektiğimiz husus, milli duygularla yapılan çalışmalarda, daha önce örneğini gördüğümüz gibi FETÖ’den boşalan alanı başka cemaatlerin doldurma ihtimaline yol açılmamasıdır.

Sonuç olarak, içinde çelişki ve şaibelerin olduğu, Anayasa’nın ihlal edildiği, sektör paydaşlarıyla belediyelerin dışlanarak hazırlandığı kanaatindeyiz. Tali komisyonların görüşleri alınmadan, oy çokluğuna dayanarak komisyonumuzdan geçirilen 2/3517 esas numaralı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine karşı olduğumuzu beyan ederiz.

Hayrettin Nuhoğlu
İstanbul

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ ATAY USLU VE
23 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ**

**TURİZMİ TEŞVİK KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b), (d), (g) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“b) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri: Turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yörelerde, koruma kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün plânlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,”

“d) Turizm Merkezleri: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,”

“g) Turizm İşletmesi Belgesi: Basit konaklama tesisleri hariç olmak üzere, turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi,”

“i) Deniz turizmi araçları: Deniz ve iç sularda gezi, spor ve eğlence amaçlı olarak turizm faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait özel yatları ve ticari faaliyetine esas olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeleri haiz ticarî yatları, kruvaziyer gemileri, günübirlik gezi teknelerini, dalabilir deniz araçlarını ve diğer deniz turizmi araçlarını,”

“n) Basit konaklama turizm işletmesi belgesi: Geçici 12 nci madde kapsamında verilen belgeyi,

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**TURİZMİ TEŞVİK KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b), (d), (g) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“b) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri: Turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan veya doğal, tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı, korunması ve geliştirilmesinde kamu yararı bulunan yörelerde, koruma kullanma dengesi gözetilerek sektörel kalkınmanın sağlanması ve turizm sektörünün plânlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,”

“d) Turizm Merkezleri: Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri dışında kalmakla birlikte, bu bölgelerin niteliğini taşıyan, turizm hareketleri ve faaliyetleri açısından öncelikle geliştirilmesinde kamu yararı bulunan orman vasıflı olanlar dâhil Hazine taşınmazları ile tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde yeri, mevki ve sınırları Cumhurbaşkanlığı kararıyla tespit ve ilân edilen alanları,”

“g) Turizm İşletmesi Belgesi: Basit konaklama tesisleri hariç olmak üzere, turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi,”

“i) Deniz turizmi araçları: Deniz ve iç sularda gezi, spor ve eğlence amaçlı olarak turizm faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait özel yatları ve ticari faaliyetine esas olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeleri haiz ticarî yatları, kruvaziyer gemileri, günübirlik gezi teknelerini, dalabilir deniz araçlarını ve diğer deniz turizmi araçlarını,”

“n) Basit konaklama turizm işletmesi belgesi: Geçici 12 nci madde kapsamında verilen belgeyi,

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

o) Belge sahibi: Adına turizm belgesi düzenlenen gerçek veya tüzel kişileri,

p) Turizm belgesi: Turizm yatırımı belgesi, turizm işletmesi belgesi ve basit konaklama turizm işletmesi belgesini,”

MADDE 2- 2634 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespiti ve niteliği:

MADDE 4- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitinde; ülkenin doğal, tarihi, arkeolojik ve sosyo-kültürel turizm değerleri ile turizm potansiyeli dikkate alınır.

Cumhurbaşkanınca kabul edilen yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için belirlenen istisna, muafiyet ve teşvik hükümleri turizm merkezleri hakkında da uygulanır.

Bakanlıkça uygun görülen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri veya turizm merkezlerinde; alanın bütüncül bir anlayışla korunmasının, geliştirilmesinin, tanıtımının, kültür ve turizme ilişkin sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesinin ve işletilmesinin özel sektör işbirliği ile sağlanması amacıyla, ilgili yatırımcıların da katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında Bakanlık yetkilidir. Birliğe zorunlu üye olacak yatırımcılar, aidat ödenmesine ilişkin esaslar, Birliğin gelir ve giderleri ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 3- 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Konaklama ve plaj işletmelerinin belgelendirilmesi ve diğer işlemler

MADDE 5- Turizm sektöründe; bu Kanun ve diğer mevzuatta yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Bakanlıktan turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi alınması zorunludur.

Belgeli yatırımların, Bakanlıkça belirlenen süreler içinde tamamlanarak işletmeye açılması zorunludur. Ancak, Bakanlıkça bu süre uzatılabilir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

o) Belge sahibi: Adına turizm belgesi düzenlenen gerçek veya tüzel kişileri,

p) Turizm belgesi: Turizm yatırımı belgesi, turizm işletmesi belgesi ve basit konaklama turizm işletmesi belgesini,”

MADDE 2- 2634 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespiti ve niteliği:

MADDE 4- Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinin tespitinde; ülkenin doğal, tarihî, arkeolojik ve sosyo-kültürel turizm değerleri ile turizm potansiyeli dikkate alınır.

Cumhurbaşkanınca kabul edilen yatırımlarda devlet yardımları hakkında kararda kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri için belirlenen istisna, muafiyet ve teşvik hükümleri turizm merkezleri hakkında da uygulanır.

Bakanlıkça uygun görülen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri veya turizm merkezlerinde; alanın bütüncül bir anlayışla korunmasının, geliştirilmesinin, tanıtımının, kültür ve turizme ilişkin sosyal ve teknik altyapının gerçekleştirilmesinin ve işletilmesinin özel sektör işbirliği ile sağlanması amacıyla, ilgili yatırımcıların da katılımıyla turizm hizmetleri yönetim birlikleri kurulmasında Bakanlık yetkilidir. Birliğe zorunlu üye olacak yatırımcılar, aidat ödenmesine ilişkin esaslar, Birliğin gelir ve giderleri ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 3- 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Konaklama ve plaj işletmelerinin belgelendirilmesi ve diğer işlemler

MADDE 5- Turizm sektöründe; bu Kanun ve diğer mevzuatta yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Bakanlıktan turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi alınması zorunludur.

Belgeli yatırımların, Bakanlıkça belirlenen süreler içinde tamamlanarak işletmeye açılması zorunludur. Ancak, Bakanlıkça bu süre uzatılabilir.

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

Yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerinin bu ruhsatı aldıkları tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen konaklama işletmelerinin iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Kamu kurum veya kuruluşlarının misafırhaneleri, vilayetler evi ve ordu evleri için Bakanlıktan turizm belgesi alınması zorunlu değildir.

Konaklama içermeyen müstakil plaj işletmelerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almalarını takiben yedi gün içerisinde turizm işletmesi belgesi almak için Bakanlığa başvuru yapmaları ve başvuruyu takiben yapılacak denetim sonucunda varsa belirlenen eksikliklerini, tebligat tarihinden itibaren otuz gün içerisinde gidererek turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen plaj işletmelerinin iptal işleminin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bu fıkra kapsamında belgelendirilecek plaj işletmelerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen süreler içerisinde turizm işletmesi belgesi alamayan konaklama ve plaj işletmeleri, işletmeye açamaz ve faaliyette bulunamaz. Bu işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesisler için tahsis koşulları uygulanır.

Bakanlık tarafından, turizm sektörünün kalkınmasını ve planlı ve kontrollü şekilde gelişimini sağlamak amacıyla sosyal ve teknik altyapı hizmetlerinin karşılanması için kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik ve benzeri altyapıya katılım payı istenir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerinin bu ruhsatı aldıkları tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen konaklama işletmelerinin iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Kamu kurum veya kuruluşlarının misafırhaneleri, vilayetler evi ve ordu evleri için Bakanlıktan turizm belgesi alınması zorunlu değildir.

Konaklama içermeyen müstakil plaj işletmelerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almalarını takiben yedi gün içerisinde turizm işletmesi belgesi almak için Bakanlığa başvuru yapmaları ve başvuruyu takiben yapılacak denetim sonucunda varsa belirlenen eksikliklerini, tebligat tarihinden itibaren otuz gün içerisinde gidererek turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen plaj işletmelerinin iptal işleminin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bu fıkra kapsamında belgelendirilecek plaj işletmelerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede belirtilen süreler içerisinde turizm işletmesi belgesi alamayan konaklama ve plaj işletmeleri, işletmeye açamaz ve faaliyette bulunamaz. Bu işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesisler için tahsis koşulları uygulanır.

Bakanlık tarafından, turizm sektörünün kalkınmasını ve planlı ve kontrollü şekilde gelişimini sağlamak amacıyla sosyal ve teknik altyapı hizmetlerinin karşılanması için kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi ve turizm merkezlerinde bulunan konaklama tesislerinin tür veya kullanım kararı değişikliği ile kapasite artışı durumlarında yatırımcıdan sosyal ve teknik ve benzeri altyapıya katılım payı istenir.”

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Beş yıldızlı oteller ve tatil köyleri; kendi müşterilerine motor hacmi 2900 cc ve üzeri binek olan, üç yıl ve üzeri leasing dahil kendi öz malı araçlarıyla geliş gidiş noktaları ile tesis arasında transfer hizmeti sunabilir. Bu şekilde transfer hizmeti sunulacak araç sayısı beşi geçemez. Bu faaliyet, seyahat acentası aracılığıyla gelen ve transfer sözleşmesi olan müşterilere sunulamaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 4- 2634 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, bölgenin doğal ve kültürel özelliklerinin bozulmaması, turizm işletmelerine zarar verilmemesi, turizm yatırımı veya işletmesi belgesi alınması ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin tüm önlemlerin alınması ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa uygun olması koşulu ile bu yerlerin kontrollü kullanımını sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından, 8 inci maddeye göre, imar planı gerektirmeyen, sabit olmayan, kamuya yararlı, konaklama içermeyen, ücretsiz girişli günübirlik tesis yapılabilir. Bu fıkranın uygulanması ile ücretsiz girişli günübirlik tesis niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, 37 nci maddenin (A) fıkrasının (3) numaralı bendine dayanılarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

“Ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesislerin Bakanlık tarafından yapılması halinde, ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma geliri Bakanlıkça ödenmez.

3621 sayılı Kanuna uygun olmak kaydıyla, yerleşim tasarım ve yönetim planı ile koşulları belirlenen, doğal çevre ile uyumlu, kalıcı yapı içermeyen, gerekli güvenlik tedbirleri alınan iyi donanımlı lüks çadırlarda gelişmiş hizmet sunan geçici lüks çadır tesisleri yapılması amacıyla kiralama yapılabilir. Tesis kapsamında yapılacak her türlü ünite, temelsiz ahşap platform üzerine, mümkün olan en az müdahaleyle, çevre dostu çadır

MADDE 4- 2634 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde, bölgenin doğal ve kültürel özelliklerinin bozulmaması, turizm işletmelerine zarar verilmemesi, turizm yatırımı veya işletmesi belgesi alınması ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin tüm önlemlerin alınması ve 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa uygun olması koşulu ile bu yerlerin kontrollü kullanımını sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından, 8 inci maddeye göre, imar planı gerektirmeyen, sabit olmayan, kamuya yararlı, konaklama içermeyen, ücretsiz girişli günübirlik tesis yapılabilir. Bu fıkranın uygulanması ile ücretsiz girişli günübirlik tesis niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, 37 nci maddenin (A) fıkrasının (3) numaralı bendine dayanılarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

“Ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesislerin Bakanlık tarafından yapılması halinde, ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma geliri Bakanlıkça ödenmez.

3621 sayılı Kanuna uygun olmak kaydıyla, yerleşim tasarım ve yönetim planı ile koşulları belirlenen, doğal çevre ile uyumlu, kalıcı yapı içermeyen, gerekli güvenlik tedbirleri alınan iyi donanımlı lüks çadırlarda gelişmiş hizmet sunan geçici lüks çadır tesisleri yapılması amacıyla kiralama yapılabilir. Tesis kapsamında yapılacak her türlü ünite, temelsiz ahşap platform üzerine, mümkün olan en az müdahaleyle, çevre dostu çadır

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

malzemesi kullanılarak ve doğal ekosisteme uygun olarak yapılır. Bakanlığın belirlediği kriterlere uygun yapılmayan ve Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almayan tesisler işletmeye açılmaz. Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir. Bu fıkra kapsamında sözleşmelerine aykırı olarak Bakanlığın belirlediği kriterlere uygun yapılmayan tesislerin kira sözleşmeleri feshedilir ve taşınmazın tahliyesi sağlanır.”

MADDE 5- 2634 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “3 ay” ibaresi “otuz gün” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “satış,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bedelsiz devir, trampa, sınırlı aynı hak tesisi,” ibaresi eklenmiş ve maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bakanlık; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapmaya, yaptırmaya, re’sen onaylamaya ve tadil etmeye yetkilidir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda her ölçekteki plan teklifleri sadece Bakanlığa sunulur. İlgili kurul, kurum ve kuruluş görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça incelenerek uygun görülen planlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Bu planlar, Bakanlık ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili tabiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da dahil en geç altı ay içinde sonuçlandırılır. Bu alanlarda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından plan hazırlanması veya hazırlattırılması durumunda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılacak onamaya esas olmak üzere Bakanlığın uygun görüşü alınır. 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapatokya Alanı Hakkında Kanun, 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun ve 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında kalan alanlar ile 18/11/1983 tarihli

malzemesi kullanılarak ve doğal ekosisteme uygun olarak yapılır. Bakanlığın belirlediği kriterlere uygun yapılmayan ve Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almayan tesisler işletmeye açılmaz. Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasını müteakip, başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde bu tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilir. Bu fıkra kapsamında sözleşmelerine aykırı olarak Bakanlığın belirlediği kriterlere uygun yapılmayan tesislerin kira sözleşmeleri feshedilir ve taşınmazın tahliyesi sağlanır.”

MADDE 5- 2634 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “3 ay” ibaresi “otuz gün” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına “satış,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bedelsiz devir, trampa, sınırlı aynı hak tesisi,” ibaresi eklenmiş ve maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bakanlık; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki planları yapmaya, yaptırmaya, re’sen onaylamaya ve tadil etmeye yetkilidir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde yer alan korunan alanlarda her ölçekteki plan teklifleri sadece Bakanlığa sunulur. İlgili kurul, kurum ve kuruluş görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça incelenerek uygun görülen planlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir. Bu planlar, Bakanlık ile mutabakat sağlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca ilgili tabiat varlıklarını koruma bölge komisyon kararı da dahil en geç altı ay içinde sonuçlandırılır. Bu alanlarda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından plan hazırlanması veya hazırlattırılması durumunda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılacak onamaya esas olmak üzere Bakanlığın uygun görüşü alınır. 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapatokya Alanı Hakkında Kanun, 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun ve 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında kalan alanlar ile 18/11/1983 tarihli

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve özelleştirme kapsam ve programına alınan alanlar bu fıkra kapsamı dışındadır.”

“Turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde onaylanacak alt ölçekli planlar ile belirlenecek turizm tesis alanı kullanımları için yatak kapasitesi belirlenmesi esastır.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde, özelleştirme kapsam ve programına alma işlemlerinden önce Bakanlığa bilgi verilir.”

MADDE 6- 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (A) fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “iki ay” ibaresi “üç ay” şeklinde değiştirilmiş, bende ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve fıkraya (3) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, (C) fıkrasında yer alan “Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı” şeklinde, (D) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş, (F) fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, (G) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, (H) fıkrası aşağıdaki şekilde, (J) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (O) fıkrası eklenmiştir.

“Mera, yaylak ve kırsal alanlar; ot bedeli taşınmazın yatırımcıya tahsisi aşamasında yatırımcı tarafından karşılanmak kaydıyla, 4342 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis amacı değiştirilerek, sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin şerhli olarak Hazine adına tapuya tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa tahsis edilir.”

“(4) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılması uygun görülen alanları yatırımcılara

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununda öngörünüm bölgesi olarak belirlenen alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve özelleştirme kapsam ve programına alınan alanlar bu fıkra kapsamı dışındadır.”

“Turizm merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde onaylanacak alt ölçekli planlar ile belirlenecek turizm tesis alanı kullanımları için yatak kapasitesi belirlenmesi esastır.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde, özelleştirme kapsam ve programına alma işlemlerinden önce Bakanlığa bilgi verilir.”

MADDE 6- 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (A) fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “iki ay” ibaresi “üç ay” şeklinde değiştirilmiş, bende ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve fıkraya (3) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, (C) fıkrasında yer alan “Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı” ibaresi “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı” şeklinde, (D) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş, (F) fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, (G) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde, (H) fıkrası aşağıdaki şekilde, (J) fıkrasında yer alan “Maliye” ibaresi “Çevre ve Şehircilik” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (O) fıkrası eklenmiştir.

“Mera, yaylak ve kırsal alanlar; ot bedeli taşınmazın yatırımcıya tahsisi aşamasında yatırımcı tarafından karşılanmak kaydıyla, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre tahsis amacı değiştirilerek, sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin şerhli olarak Hazine adına tapuya tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa tahsis edilir.”

“(4) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkilidir. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi amacıyla yapılacak kiralamalar hariç ilgili kurumlarca konaklama içeren tesis yapılması amacıyla kiralama veya tahsis yapılamaz, izin verilemez.

(5) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca uygun görülen yat limanlarının yapılması amacıyla yatırımcılara taşınmaz tahsis etmeye Bakanlık yetkilidir.”

“(1) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizm amaçlı kullanıma ayrılan;

a) Kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, tapuya tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki tescil harici yerleri,

b) Jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerleri,

konaklama tesisleri yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis etmeye münhasıran Bakanlık yetkilidir. Bu yerlerin Bakanlığın tasarrufuna alınması ile Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilmesinde bu madde hükümleri uygulanır.”

“H. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinin tamamı veya planlarla belirlenmiş alt bölgeleri veya bir veya birden fazla parselleri, plan amaçlarına uygun olarak Bakanlıkça tahsis edilebilir. Bölgenin tamamının veya alt bölgenin tek bir ana yatırımcıya tahsisi için yapılan başvuruların tamamı Cumhurbaşkanlığı tarafından değerlendirilerek seçilen yatırımcıya ön izin verilmesine ve ön izin koşullarına karar verilir. İşlemler, ön izin koşullarına göre Bakanlıkça yürütülür. Bu taşınmazlar üzerinde ana yatırımcı lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamında ana yatırımcıya ve alt yatırımcılara taşınmaz tahsisi işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yapılması uygun görülen alanları yatırımcılara tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkilidir. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması ve işletilmesi amacıyla yapılacak kiralamalar hariç ilgili kurumlarca konaklama içeren tesis yapılması amacıyla kiralama veya tahsis yapılamaz, izin verilemez.

(5) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca uygun görülen yat limanlarının yapılması amacıyla yatırımcılara taşınmaz tahsis etmeye Bakanlık yetkilidir.”

“(1) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri dışında kalan ve imar planları ile turizm amaçlı kullanıma ayrılan;

a) Kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, tapuya tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki tescil harici yerleri,

b) Jeotermal suyun kullanımına yönelik turizm amaçlı kullanıma konu edilebilecek Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerleri,

konaklama tesisleri yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis etmeye münhasıran Bakanlık yetkilidir. Bu yerlerin Bakanlığın tasarrufuna alınması ile Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilmesinde bu madde hükümleri uygulanır.”

“H. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesinin tamamı veya planlarla belirlenmiş alt bölgeleri veya bir veya birden fazla parselleri, plan amaçlarına uygun olarak Bakanlıkça tahsis edilebilir. Bölgenin tamamının veya alt bölgenin tek bir ana yatırımcıya tahsisi için yapılan başvuruların tamamı Cumhurbaşkanlığı tarafından değerlendirilerek seçilen yatırımcıya ön izin verilmesine ve ön izin koşullarına karar verilir. İşlemler, ön izin koşullarına göre Bakanlıkça yürütülür. Bu taşınmazlar üzerinde ana yatırımcı lehine bağımsız ve sürekli nitelikli üst hakları dahil olmak üzere irtifak hakkı tesisi Bakanlığın uygun görüşü üzerine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen koşullarla ve bu Bakanlık tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamında

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde; ÇED olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı verilen yatırımlar hakkında, yatırımın gerçekleşmesi için alınması gereken tüm izin, onay ve ruhsatlar, ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın on beş gün içinde verilir. İrtifak hakkı dahil diğer bütün işlemler ise en geç üç ay içerisinde tamamlanır. Yatırımın tamamlanıp tesisin işletmeye geçebilmesi için alınması gereken izin ve ruhsatlar da ilgili kurumlarca onbeş gün içinde verilir.”

“O. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazlar da yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere Bakanlık tarafından yatırımcılara bu madde uyarınca tahsis edilebilir. Bu taşınmazlara ilişkin yapılacak düzenlemelerin kapsamı, sona ermeye ve diğer konulara ilişkin hükümler Bakanlık ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol ile belirlenir.”

MADDE 7- 2634 sayılı Kanunun 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilgi verme ve tebligat:

MADDE 11- Belgeli yatırım ve işletmelerin turizm amaçlı kullanımının devamı kaydıyla tümünün devredilmesi veya kiraya verilmesi durumunda, devir veya kiralama öncesinde Bakanlığa bilgi verilmesi zorunludur. Tahsisli kamu taşınmazında yer alan belgeye konu tesisler için tahsis koşulları ayrıca uygulanır.

Belgeli işletmeler, ülke turizminin göstergelerinin belirlenmesinde kullanılacak verileri Bakanlıkça belirlenen sürelerde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Belgeli yatırım ve işletmeler Bakanlıkça istenilen bilgi ve belgeleri verilen süre içerisinde sağlamakla yükümlüdür.

ana yatırımcıya ve alt yatırımcılara taşınmaz tahsis işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde; Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı verilen yatırımlar hakkında, yatırımın gerçekleşmesi için alınması gereken tüm izin, onay ve ruhsatlar, ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın on beş gün içinde verilir. İrtifak hakkı dahil diğer bütün işlemler ise en geç üç ay içerisinde tamamlanır. Yatırımın tamamlanıp tesisin işletmeye geçebilmesi için alınması gereken izin ve ruhsatlar da ilgili kurumlarca on beş gün içinde verilir.”

“O. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında kalan belediye, il özel idaresi ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ait taşınmazlar da yatırımcıların talebi, maliki idarenin uygun görüşüyle, tahsis bedeli maliki idareye ait olmak üzere Bakanlık tarafından yatırımcılara bu madde uyarınca tahsis edilebilir. Bu taşınmazlara ilişkin yapılacak düzenlemelerin kapsamı, sona ermeye ve diğer konulara ilişkin hükümler Bakanlık ile taşınmazın maliki kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenlenecek protokol ile belirlenir.”

MADDE 7- 2634 sayılı Kanunun 11 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilgi verme ve tebligat:

MADDE 11- Belgeli yatırım ve işletmelerin turizm amaçlı kullanımının devamı kaydıyla tümünün devredilmesi veya kiraya verilmesi durumunda, devir veya kiralama öncesinde Bakanlığa bilgi verilmesi zorunludur. Tahsisli kamu taşınmazında yer alan belgeye konu tesisler için tahsis koşulları ayrıca uygulanır.

Belgeli işletmeler, ülke turizminin göstergelerinin belirlenmesinde kullanılacak verileri Bakanlıkça belirlenen sürelerde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Belgeli yatırım ve işletmeler Bakanlıkça istenilen bilgi ve belgeleri verilen süre içerisinde sağlamakla yükümlüdür.

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bakanlık, göreviyle ilgili işlemlerin tebliği için gerçek ve tüzel kişilere elektronik tebligat adresi alma zorunluluğu getirmeye ve bu adresin alınmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu şekilde adres alanlara tebligatın 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunun 7/a maddesi uyarınca elektronik yolla yapılması zorunludur.

Belgeli işletmeler 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanuna göre turizm payının ödenmesine ilişkin belgeyi onbeş gün içerisinde Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ibraz etmekle yükümlüdürler. Bu belgelerin tesis mahallinde yapılacak denetimlerde de ibrazı zorunludur.”

MADDE 8- 2634 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye (a) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut (b) fıkrası buna göre teselsül ettirilmiştir.

“a) Turizm işletmesi belgeli işletmelerde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca verilen izinle yabancı personel çalıştırılabilir.”

“b) Deniz turizmi araçlarında çalışmalarına müsaade edilecek yabancı zabıt ve kaptanların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından yeterliklerinin tanındığına dair belge almaları zorunludur.”

MADDE 9- 2634 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Deniz turizmi tesisleri işletmeciliği:

MADDE 26- Gerçek ve tüzel kişiler, Bakanlıktan belge almak koşulu ile deniz turizmi tesisleri işletmeciliği yapabilirler.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından faaliyetine ilişkin ilk defa izin verilen deniz turizmi tesisleri işletmelerinin, bu izni aldıkları tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen deniz turizmi tesisi işletmelerinin iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden belge almaları zorunludur.”

Bakanlık, göreviyle ilgili işlemlerin tebliği için gerçek ve tüzel kişilere elektronik tebligat adresi alma zorunluluğu getirmeye ve bu adresin alınmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu şekilde adres alanlara tebligatın 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunun 7/a maddesi uyarınca elektronik yolla yapılması zorunludur.

Belgeli işletmeler 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanuna göre turizm payının ödenmesine ilişkin belgeyi on beş gün içerisinde Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ibraz etmekle yükümlüdürler. Bu belgelerin tesis mahallinde yapılacak denetimlerde de ibrazı zorunludur.”

MADDE 8- 2634 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Deniz turizmi tesisleri işletmeciliği:

MADDE 26- Gerçek ve tüzel kişiler, Bakanlıktan belge almak koşulu ile deniz turizmi tesisleri işletmeciliği yapabilirler.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından faaliyetine ilişkin ilk defa izin verilen deniz turizmi tesisleri işletmelerinin, bu izni aldıkları tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur.

Bakanlık tarafından turizm işletmesi belgesi iptal edilen deniz turizmi tesisi işletmelerinin iptal kararının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden belge almaları zorunludur.”

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- 2634 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin başlığı “Deniz turizmi araçları işletmeciliği.” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gerçek ve tüzel kişiler tarafından turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeciliği ve ticari faaliyetine esas olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeleri haiz olmak kaydıyla deniz turizmi araçları işletmeciliği yapılabilmesi için Bakanlıktan belge alınması gereklidir.

Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçları ile turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeleri, Bakanlıkça düzenlenecek yönetmelikte belirtilen amaçlar dışında faaliyette bulunamazlar.”

“İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçları, Bakanlıkça belirlenecek şartları taşımaları kaydıyla ve belirlenecek bedel üzerinden belge düzenlenmek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanılabilir.”

MADDE 11- 2634 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yabancı bayraklı deniz turizmi araçları” ibaresi “Yabancı bayraklı gezi, spor, eğlence amaçlı özel yatlar” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türk bayraklı yatlar, sahipleri veya sahiplerinden kiralayan işletenleri tarafından Bakanlıktan belge alınmak suretiyle gezi, spor ve eğlence amacıyla kullanılmak üzere Türk ve yabancı uyruklu kişilere kiraya verilebilir. Bu şekilde belge sahibi tarafından kiraya verilen yatların kiracıları tarafından ticarî amaçla kullanımı yasaktır.”

“Bakanlıkça ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları otuz dokuz metrenin üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine her yıl belirlenen sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katkı payı alınması suretiyle, aynı

MADDE 9- 2634 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin başlığı “Deniz turizmi araçları işletmeciliği.” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gerçek ve tüzel kişiler tarafından turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeciliği ve ticari faaliyetine esas olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenmiş belgeleri haiz olmak kaydıyla deniz turizmi araçları işletmeciliği yapılabilmesi için Bakanlıktan belge alınması zorunludur.

Bakanlıktan belgeli deniz turizmi araçları ile turizm amaçlı sportif faaliyet işletmeleri, Bakanlıkça düzenlenecek yönetmelikte belirtilen amaçlar dışında faaliyette bulunamazlar.”

“İstanbul ilinde faaliyet gösteren ve ilgili idareler tarafından yolcu taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen deniz araçları, Bakanlıkça belirlenecek şartları taşımaları kaydıyla ve belirlenecek bedel üzerinden belge düzenlenmek suretiyle turistik gezi amaçlı kullanılabilir.”

MADDE 10- 2634 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yabancı bayraklı deniz turizmi araçları” ibaresi “Yabancı bayraklı gezi, spor, eğlence amaçlı özel yatlar” şeklinde, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türk bayraklı yatlar, sahipleri veya sahiplerinden kiralayan işletenleri tarafından Bakanlıktan belge alınmak suretiyle gezi, spor ve eğlence amacıyla kullanılmak üzere Türk ve yabancı uyruklu kişilere kiraya verilebilir. Bu şekilde belge sahibi tarafından kiraya verilen yatların kiracıları tarafından ticarî amaçla kullanımı yasaktır.”

“Bakanlıkça ülke turizmine ve tanıtımına katkı sağladığı değerlendirilen ve boyları otuz dokuz metrenin üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine her yıl belirlenen sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katkı payı alınması suretiyle, aynı

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

takvim yılını geçmeyecek şekilde geçici süreli olarak Bakanlıkça izin verilebilir. İzin süresi sonunda yeniden süre verilmeyen ve Türk karasularından ayrılmayan yatlar hakkında 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.”

“Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca düzenlenen denize elverişlilik belgesinde kapasitesi on ikiden fazla olan deniz turizmi araçları, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1259 uncu maddesindeki sigorta gereklerine tabidir.”

MADDE 12- 2634 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetim yetkisi:

MADDE 30- Belge talebinde bulunan işletmelerin belgelendirilmesine esas denetimleri, belgeli yatırım ve işletmelerin niteliklerine ilişkin denetimleri ve işletmeleri sınıflandırma yetkisi Bakanlığa aittir.

Bakanlık gerek görmesi durumunda, denetim yetkisini sınırlarını belirlemek kaydıyla valilik vasıtasıyla da kullanabilir.

Bakanlık, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile işbirliği halinde, ülke turizminin uluslararası standartlarda geliştirilmesi, turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir, çevreye duyarlı ve güvenli bir ortamda gerçekleştirilmesi, ülke turizm ürünlerinin uluslararası alanda tanıtılması ve pazarlanmasına katkı sağlaması amacıyla, yetki verilecek Türk Akreditasyon Kurumundan akredite ve uluslararası faaliyette bulunan denetim firmaları aracılığıyla sertifika programları uygulayabilir. Denetim firmalarının nitelikleri, belirlenme ilkeleri, görevleri, yetkileri ile gerçeğe aykırı tespitler için uygulanacak usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.”

MADDE 13- 2634 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) 33 üncü maddedeki idari yaptırımlar; 30 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında denetim yetkisi verilenler, Bakanlık kontrolörleri ve Bakan tarafından yetkilendirilen görevlilerce tayin edilir.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

takvim yılını geçmeyecek şekilde geçici süreli olarak Bakanlıkça izin verilebilir. İzin süresi sonunda yeniden süre verilmeyen ve Türk karasularından ayrılmayan yatlar hakkında 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.”

“Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca düzenlenen denize elverişlilik belgesinde kapasitesi on ikiden fazla olan deniz turizmi araçları, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1259 uncu maddesindeki sigorta gereklerine tabidir.”

MADDE 11- 2634 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Denetim yetkisi:

MADDE 30- Belge talebinde bulunan işletmelerin belgelendirilmesine esas denetimleri, belgeli yatırım ve işletmelerin niteliklerine ilişkin denetimleri ve işletmeleri sınıflandırma yetkisi Bakanlığa aittir.

Bakanlık gerek görmesi durumunda, denetim yetkisini sınırlarını belirlemek kaydıyla valilik vasıtasıyla da kullanabilir.

Bakanlık, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile işbirliği halinde, ülke turizminin uluslararası standartlarda geliştirilmesi, turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir, çevreye duyarlı ve güvenli bir ortamda gerçekleştirilmesi, ülke turizm ürünlerinin uluslararası alanda tanıtılması ve pazarlanmasına katkı sağlaması amacıyla, yetki verilecek Türk Akreditasyon Kurumundan akredite ve uluslararası faaliyette bulunan denetim firmaları aracılığıyla sertifika programları uygulayabilir. Denetim firmalarının nitelikleri, belirlenme ilkeleri, görevleri, yetkileri ile gerçeğe aykırı tespitler için uygulanacak usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.”

MADDE 12- 2634 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) 33 üncü maddedeki idari yaptırımlar; 30 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında denetim yetkisi verilenler, Bakanlık kontrolörleri ve Bakan tarafından yetkilendirilen kamu görevlilerince tayin edilir.”

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 2634 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin başlığı “Uyarma.” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve maddenin son fıkrasında yer alan “uyarma cezaları” ibaresi “uyarma” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) Belgeli işletmeler veya seyahat acentaları tarafından 7183 sayılı Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin onbeş gün içerisinde Bakanlığa ibraz edilmemesi veya yapılacak denetimlerde bu belgenin sunulmaması.”

“Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen durumda, uyarmayla birlikte eksikliğin niteliği ve tesisin bulunduğu bölge dikkate alınarak eksikliğin giderilmesi için altı ayı geçmemek üzere süre verilir, (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlarda ise eksikliğin giderilmesi için otuz gün süre verilir.”

MADDE 15- 2634 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “uyarma cezası” ve “uyarma cezasını” ibareleri “uyarma” şeklinde, “verilen uyarma cezasının tebliği” ibaresi “uyarmanın tebliği” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bentler, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut ikinci fıkrasında yer alan “faaliyette bulunan deniz turizmi araçları işletmecileri” ibaresi “deniz turizmi araçlarıyla ticari faaliyette bulunanlar” şeklinde, “turizm amaçlı sportif faaliyette bulunan turizm işletmecilerine Bakanlıkça” ibaresi “turizm amaçlı sportif faaliyette bulunanlara mahallin en büyük mülki amiri tarafından” şeklinde değiştirilmiştir.

“j) Salgın hastalık durumunda, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar kapsamında eksiklik tespit edilmesi halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

k) Usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen sertifika programları çerçevesinde sertifikaların alınmaması halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

l) 32 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen uyarmayı takiben verilecek onbeş günlük süre içerisinde 7183 sayılı Kanun

MADDE 13- 2634 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin başlığı “Uyarma.” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve maddenin son fıkrasında yer alan “uyarma cezaları” ibaresi “uyarma” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) Belgeli işletmeler veya seyahat acentaları tarafından 7183 sayılı Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin on beş gün içerisinde Bakanlığa ibraz edilmemesi veya yapılacak denetimlerde bu belgenin sunulmaması.”

“Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen durumda, uyarmayla birlikte eksikliğin niteliği ve tesisin bulunduğu bölge dikkate alınarak eksikliğin giderilmesi için altı ayı geçmemek üzere süre verilir, (b) ve (c) bentlerinde belirtilen durumlarda ise eksikliğin giderilmesi için otuz gün süre verilir.”

MADDE 14- 2634 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “uyarma cezası” ve “uyarma cezasını” ibareleri “uyarma” şeklinde, “verilen uyarma cezasının tebliği” ibaresi “uyarmanın tebliği” şeklinde, (h) bendinde yer alan “tür ve kapasiteye” ibaresi “tür ve/veya kapasiteye” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bentler, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut ikinci fıkrasında yer alan “faaliyette bulunan deniz turizmi araçları işletmecileri” ibaresi “deniz turizmi araçlarıyla ticari faaliyette bulunanlar” şeklinde, “turizm amaçlı sportif faaliyette bulunan turizm işletmecilerine Bakanlıkça” ibaresi “turizm amaçlı sportif faaliyette bulunanlara mahallin en büyük mülki amiri tarafından” şeklinde değiştirilmiştir.

“j) Salgın hastalık durumunda, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar kapsamında eksiklik tespit edilmesi halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

k) Usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen sertifika programları çerçevesinde sertifikaların alınmaması halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

l) 32 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen uyarmayı takiben verilecek onbeş günlük süre içerisinde 7183 sayılı Kanun

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin ibraz edilmemesi halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

m) Deniz turizmi tesislerinin 26 ncı maddede belirtilen süresi içerisinde turizm işletmesi belgesi almaması halinde yirmi bin Türk lirası idari para cezası.

n) Basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesislerin 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (d), (f) ve (k) bentlerinde belirtilen aykırılıkların tespiti halinde, belge iptali yaptırımı yerine, ilk tespitte on üç bin beş yüz Türk lirası para cezası, bir yıl içinde her tespitinde ise bir önceki cezanın iki katı tutarında para cezası.”

“Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanması durumunda, eksikliklerin giderilmesi için yeniden verilecek süre otuz gün olarak uygulanır.

7183 sayılı Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin art arda üç beyanname döneminde Bakanlığa ibraz edilmemesi halinde, birinci fıkranın (1) bendinde yer alan tutar iki katı olarak uygulanır ve on beş gün süreyle faaliyeti durdurulur.

Birinci fıkranın (j) ve (k) bentleri uyarınca idari yaptırım uygulanmış işletmelerde aynı fıkralar kapsamında bir yıl içinde ikinci kez eksiklik tespit edilmesi halinde on beş gün süre ile işletme faaliyeti durdurulur.

Birinci fıkranın (h) ve (ı) bendinde belirtilen kabahatlerin işlenmesinde deniz turizmi aracının veya turizm amaçlı sportif faaliyet iznine sahip olan işletmenin faaliyeti; kabahatin ilk defa işlenmesinden itibaren bir yıl içerisinde ikinci defa işlenmesi halinde on gün, üçüncü defa işlenmesi halinde bir ay süre ile durdurulur, dördüncü defa işlenmesi halinde belgesi iptal edilir.

Birinci fıkranın (m) bendinin uygulanmasını müteakip bir yıl içerisinde belge alınmaması halinde aynı bentte yer alan tutarlar iki katı olarak uygulanır.

Dört ve beş yıldızlı oteller ile dört ve beş yıldızlı tatil köyleri, özel tesis, butik oteller ve kruvaziyer liman ile yat limanları hariç diğer işletmeler için birinci fıkrada belirlenen para cezaları yarısı oranında uygulanır.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin ibraz edilmemesi halinde on üç bin beş yüz Türk lirası idari para cezası.

m) Deniz turizmi tesislerinin 26 ncı maddede belirtilen süresi içerisinde turizm işletmesi belgesi almaması halinde yirmi bin Türk lirası idari para cezası.

n) Basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesislerin 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (d), (f) ve (k) bentlerinde belirtilen aykırılıkların tespiti halinde, belge iptali yaptırımı yerine, ilk tespitte on üç bin beş yüz Türk lirası para cezası, bir yıl içinde her tespitinde ise bir önceki cezanın iki katı tutarında para cezası.”

“Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanması durumunda, eksikliklerin giderilmesi için yeniden verilecek süre otuz gün olarak uygulanır.

7183 sayılı Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin art arda üç beyanname döneminde Bakanlığa ibraz edilmemesi halinde, birinci fıkranın (1) bendinde yer alan tutar iki katı olarak uygulanır ve on beş gün süreyle işletme faaliyeti durdurulur.

Birinci fıkranın (k) bendi uyarınca idari yaptırım uygulanmış işletmelerde aynı bent kapsamında bir yıl içinde ikinci kez eksiklik tespit edilmesi halinde on beş gün süre ile işletme faaliyeti durdurulur.

Birinci fıkranın (h) ve (ı) bendinde belirtilen kabahatlerin işlenmesinde deniz turizmi aracının veya turizm amaçlı sportif faaliyet iznine sahip olan işletmenin faaliyeti; kabahatin ilk defa işlenmesinden itibaren bir yıl içerisinde ikinci defa işlenmesi halinde on gün, üçüncü defa işlenmesi halinde bir ay süre ile durdurulur, dördüncü defa işlenmesi halinde belgesi iptal edilir.

Birinci fıkranın (m) bendinin uygulanmasını müteakip bir yıl içerisinde belge alınmaması halinde aynı bentte yer alan tutarlar iki katı olarak uygulanır.

Dört ve beş yıldızlı oteller ile dört ve beş yıldızlı tatil köyleri, özel tesis, butik oteller ve kruvaziyer liman ile yat limanları hariç diğer işletmeler için birinci fıkrada belirlenen para cezaları yarısı oranında uygulanır.”

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 16- 2634 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Turizm yatırım veya işletmesi belgesi” ibaresi “Turizm belgesi” şeklinde, fıkranın (d) bendinde yer alan “turizm yatırım veya turizm işletmesi belgesinin” ibaresi “turizm belgesinin” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde bulunan ve yapılaşma koşulları ile projelendirilmelerine ilişkin 37 nci maddenin (C) fıkrasının (3) numaralı bendi uyarınca belirlenen usul ve esaslardan faydalanan belgeli turizm tesislerinin, belirlenen asgari tür ve sınıflarda kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi alamaması.

k) İşletmelerde, sertifika programları çerçevesinde usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen sertifikaların olmaması ve 33 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin uygulanmasını müteakip Bakanlıkça verilecek otuz günlük süre içerisinde sertifika alınmaması.

l) 33 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca idari yaptırım uygulanmış işletmelerde aynı fıkralar kapsamında eksiklik tespit edilmesi.”

“Turizm yatırım belgesinde belirtilen işletmeye açılma süresi sona ermeden süre uzatımı veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesine ilişkin başvuruda bulunulmaması veya süre uzatımı talebinde bulunulmakla birlikte, verilen sürelerde belge düzenlenmesine ilişkin yükümlülüklerin tamamlanmaması halinde turizm yatırım belgesi iptal edilmiş sayılır.

Birinci fıkranın (j) ve (l) bendi kapsamında tesislerin turizm belgelerinin iptal edilmesi durumunda yetkili idare tarafından bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatları da iptal edilir.”

MADDE 17- 2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 5- Ormanlık alanlar üzerinde bulunan ve 6831 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 2634 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Turizm yatırım veya işletmesi belgesi” ibaresi “Turizm belgesi” şeklinde, fıkranın (d) bendinde yer alan “turizm yatırım veya turizm işletmesi belgesinin” ibaresi “turizm belgesinin” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde bulunan ve yapılaşma koşulları ile projelendirilmelerine ilişkin 37 nci maddenin (C) fıkrasının (3) numaralı bendi uyarınca belirlenen usul ve esaslardan faydalanan belgeli turizm tesislerinin, belirlenen asgari tür ve sınıflarda kısmi turizm işletmesi belgesi veya turizm işletmesi belgesi alamaması.

k) İşletmelerde, sertifika programları çerçevesinde usul ve esasları Bakanlıkça belirlenen sertifikaların olmaması ve 33 üncü maddenin birinci fıkrasının (k) bendinin uygulanmasını müteakip Bakanlıkça verilecek otuz günlük süre içerisinde sertifika alınmaması.

l) 33 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca idari yaptırım uygulanmış işletmelerde aynı fıkralar kapsamında eksiklik tespit edilmesi.”

“Turizm yatırım belgesinde belirtilen işletmeye açılma süresi sona ermeden süre uzatımı veya turizm işletmesi belgesi düzenlenmesine ilişkin başvuruda bulunulmaması veya süre uzatımı talebinde bulunulmakla birlikte, verilen sürelerde belge düzenlenmesine ilişkin yükümlülüklerin tamamlanmaması halinde turizm yatırım belgesi iptal edilmiş sayılır.

Birinci fıkranın (j) ve (l) bendi kapsamında tesislerin turizm belgelerinin iptal edilmesi durumunda yetkili idare tarafından bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatları da iptal edilir.”

MADDE 16- 2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 5- Ormanlık alanlar üzerinde bulunan ve 6831 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

amaçlı kullanılması mümkün olanlar ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, içerisinde her tür ve kapasitede konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etmeye, gelirleri Orman Genel Müdürlüğüne ait olmak üzere Bakanlık yetkilidir. Bu madde kapsamında kalan yerlerin Bakanlığa tahsisi ile Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilmesinde 8 inci madde hükümleri uygulanır. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından da kiralama yapılabilir.”

MADDE 18- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit ve ilân edilen turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başka bir idari işleme gerek kalmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazanmış sayılır.”

MADDE 19- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilgili idaresinden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile faaliyette bulunan ve turizm işletmesi belgesi bulunmayan konaklama tesislerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa başvurmaları halinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi verilir. Aynı süre içerisinde turizm işletmesi belgesi alan konaklama tesislerinin basit konaklama turizm işletmesi belgesi alması zorunlu değildir.

Basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesisler; 13 üncü, 14 üncü, 18 inci, 19 uncu ve 20 nci maddeler hariç bu Kanun hükümlerine tabidir ve bunların mevcut işyeri açma ve çalışma ruhsatı kapsamındaki hakları devam eder.

Birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi almak için başvuruda bulunmayan konaklama tesisleri faaliyette bulunamaz. Bu tesislerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

amaçlı kullanılması mümkün olanlar ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, içerisinde her tür ve kapasitede konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etmeye, gelirleri Orman Genel Müdürlüğüne ait olmak üzere Bakanlık yetkilidir. Bu madde kapsamında kalan yerlerin Bakanlığa tahsisi ile Bakanlık tarafından yatırımcılara tahsis edilmesinde 8 inci madde hükümleri uygulanır. Bu yerlerde lüks çadır, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından da kiralama yapılabilir.”

MADDE 17- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tespit ve ilân edilen turizm bölgeleri, turizm alanları ve turizm merkezleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başka bir idari işleme gerek kalmaksızın kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi statüsü kazanmış sayılır.”

MADDE 18- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilgili idaresinden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile faaliyette bulunan ve turizm işletmesi belgesi bulunmayan konaklama tesislerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa başvurmaları halinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi verilir. Aynı süre içerisinde turizm işletmesi belgesi alan konaklama tesislerinin basit konaklama turizm işletmesi belgesi alması zorunlu değildir.

Basit konaklama turizm işletmesi belgeli tesisler; 13 üncü, 14 üncü, 18 inci, 19 uncu ve 20 nci maddeler hariç bu Kanun hükümlerine tabidir ve bunların mevcut işyeri açma ve çalışma ruhsatı kapsamındaki hakları devam eder.

Birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi almak için başvuruda bulunmayan konaklama tesisleri faaliyette bulunamaz. Bu tesislerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan konaklama içermeyen müstakil plaj işletmelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde turizm işletmesi belgesi almak için Bakanlığa başvuruda bulunmaları halinde turizm işletmesi belgesi verilir. Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan ve Bakanlıkça yapılacak denetim sonucunda belirlenen kriterleri taşımadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılan işletmelerin belgeleri iptal edilir. Belgesi iptal edilen işletmelerin, yetkili idare tarafından bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

Bu madde kapsamında belgelendirilecek konaklama tesisleri ve plaj işletmelerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular ile belgelendirme usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıktan belge almadan faaliyetine devam eden deniz turizmi tesislerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bu süre sonunda belge alamamaları durumunda, bu tesisler hakkında 33 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendi ile altıncı fıkrası hükümleri uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkra kapsamında belgelendirilecek deniz turizmi tesislerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular 37 nci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendine dayanılarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 20- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mevzuatı uyarınca orman sayılan alanlar ve milli parklar üzerinde turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama amaçlı kiralama, ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmeleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren söz konusu kira,

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan konaklama içermeyen müstakil plaj işletmelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde turizm işletmesi belgesi almak için Bakanlığa başvuruda bulunmaları halinde turizm işletmesi belgesi verilir. Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan ve Bakanlıkça yapılacak denetim sonucunda belirlenen kriterleri taşımadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılan işletmelerin belgeleri iptal edilir. Belgesi iptal edilen işletmelerin, yetkili idare tarafından bir ay içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.

Bu madde kapsamında belgelendirilecek konaklama tesisleri ve plaj işletmelerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular ile belgelendirme usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlıktan belge almadan faaliyetine devam eden deniz turizmi tesislerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde turizm işletmesi belgesi almaları zorunludur. Bu süre sonunda belge alamamaları durumunda, bu tesisler hakkında 33 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendi ile altıncı fıkrası hükümleri uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu fıkra kapsamında belgelendirilecek deniz turizmi tesislerinin nitelikleri ve denetimlerine ilişkin konular 37 nci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendine dayanılarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 19- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce mevzuatı uyarınca orman sayılan alanlar ve milli parklar üzerinde, turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla, Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmeleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren söz

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

ön izin, kesin izin, irtifak hakkı veya kullanma iznine ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde başvurulması halinde Bakanlıkça yeniden belirlenecek bedel ve tahsis koşullarının kabul edilerek yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle, bu Kanunun 8 inci maddesine uyarlanır. Bu şekilde uyarlanan sözleşmeler kapsamında tespit edilen yeni bedeller ilgili idareler tarafından tahsil edilmeye devam edilir.

2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, Tarım ve Orman Bakanlığınca, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler hakkında, sözleşme süresi boyunca ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

8 inci maddenin (A) fıkrasının 4 numaralı bendi kapsamında bulunan yerlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen izinler ve yapılan kiralamalar uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine gelir kaydedilen bedellerin tahsiline döner sermaye tarafından devam edilir. Gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine kaydedilen bu yerlerin sözleşme süresi sonunda Kültür ve Turizm Bakanlığınca yeniden tahsis edilmesi durumunda da bedeller Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesi tarafından tahsil edilir.”

MADDE 21- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- Orman sayılan alanlarda, 15/5/2008 tarihinden önce kesin tahsisi yapılmış turizm yatırımları için tahsis edildiği tarihte yürürlükteki yapılaşmaya esas inşaat hakkı, tahsis süresi sonuna kadar kullanılabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlık tarafından yapılan ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesisler için ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma geliri tahsil edilmez, varsa tahsil edilmiş olanlar iade edilmez.”

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

konusu kiralama, ön izin, kesin izin, irtifak hakkı veya kullanma iznine ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve bir yıl içinde başvurulması halinde Bakanlıkça yeniden belirlenecek bedel ve tahsis koşullarının kabul edilerek yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle, bu Kanunun 8 inci maddesine uyarlanır. Bu şekilde uyarlanan sözleşmeler kapsamında tespit edilen yeni bedeller ilgili idareler tarafından tahsil edilmeye devam edilir.

2873 sayılı Kanun gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, Tarım ve Orman Bakanlığınca, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler hakkında, sözleşme süresi boyunca ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi kapsamında bulunan yerlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Tarım ve Orman Bakanlığınca verilen izinler ve yapılan kiralamalar uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine gelir kaydedilen bedellerin tahsiline döner sermaye tarafından devam edilir. Gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine kaydedilen bu yerlerin sözleşme süresi sonunda Kültür ve Turizm Bakanlığınca yeniden tahsis edilmesi durumunda da bedeller Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesi tarafından tahsil edilir.”

MADDE 20- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- Orman sayılan alanlarda, 15/5/2008 tarihinden önce kesin tahsisi yapılmış turizm yatırımları için bunların tahsis edildiği tarihte yürürlükte olan yapılaşmaya esas inşaat hakkı, tahsis süresi sonuna kadar kullanılabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlık tarafından yapılan ücretsiz girişli günübirlik tesis ile 9 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen tesisler için ağaçlandırma ve bakım bedeli ile orman köylüleri kalkındırma geliri tahsil edilmez, varsa tahsil edilmiş olanlar iade edilmez.”

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 22- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlük tarihinden önce onaylanmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığına intikal ettirilmiş bulunan plânlarla ilgili iş ve işlemler Bakanlık görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tamamlanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 23- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 16- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, 31/12/2021 tarihine kadar durumlarına uygun kontrolör veya başkontrolör kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı kırkı geçemez.

Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Kültür ve Turizm Bakanlığı stajyer kontrolör kadrolarında; müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Kültür ve Turizm Bakanlığı kontrolör kadrolarında geçirilmiş sayılır.”

MADDE 24- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (7) sayılı tarifenin “II-Liman işlemleri:” başlıklı bölümünün (9) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“9. 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yatlara verilen izin belgesi:

Aşağıdaki tarife göre harç alınır:

Boyları 39’ dan 60 metreye kadar olan yatlardan	200.000 TL
Boyları 60’ dan 80 metreye kadar olan yatlardan	300.000 TL
Boyları 80 metrenin üstünde olan yatlardan	400.000 TL

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 21- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlük tarihinden önce onaylanmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığına intikal ettirilmiş bulunan plânlarla ilgili iş ve işlemler Bakanlığın görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tamamlanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 22- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 16- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, genel bütçe ve özel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde mesleğe özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle girilen ve belirli bir yetiştirme programı sonrası yeterlik sınavına tabi tutularak müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör kadrolarında yardımcılık veya stajyerlikte geçen süreler dâhil en az beş yıl görev yapmış olanlar ile aynı sürede görev yapmış olmak kaydıyla daha önce bu unvanları ihraz etmiş olanlar arasından, yapılacak yazılı ve/veya sözlü sınav sonucunda başarılı olanlar, 31/12/2021 tarihine kadar durumlarına uygun kontrolör veya başkontrolör kadrolarına naklen atanabilirler. Bu şekilde atananların sayısı kırkı geçemez.

Bu maddeye göre atananların yardımcılık veya stajyerlik kadrolarında geçirdikleri süreler, Kültür ve Turizm Bakanlığı stajyer kontrolör kadrolarında; müfettiş, denetçi, denetmen ve kontrolör unvanlı kadrolarda geçirdikleri süreler Kültür ve Turizm Bakanlığı kontrolör kadrolarında geçirilmiş sayılır.”

MADDE 23- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (7) sayılı tarifenin “II-Liman işlemleri:” başlıklı bölümünün (9) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“9. 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde yatlara verilen izin belgesi:

Aşağıdaki tarife göre harç alınır:

Boyları 39 metreden 60 metreye kadar olan yatlardan	200.000 TL
Boyları 60 metreden 80 metreye kadar olan yatlardan	300.000 TL
Boyları 80 metrenin üstünde olan yatlardan	400.000 TL

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Belgenin yenilenmesi ve süresinin uzatılmasından aynı miktarda harç alınır.”

MADDE 25- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/3/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 17 nci maddesinin başlığı “Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan alanlara ilişkin işlemler” şeklinde, birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “görüşü” ibaresi “uygun görüşü” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut son fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(4) Bu Kanun kapsamında orman alanları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda, turizm tesisi yapılması amacıyla kiralama yapılamaz, irtifak hakkı tesis edilemez ve kullanma izni verilemez. Bu yerlerin turizm amaçlı yatırımlara tahsisi 2634 sayılı Kanun hükümlerine göre münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülür.”

MADDE 27- 5686 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde olup, 2634 sayılı Kanun kapsamında değerlendirmek üzere tasarruf hakkı Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen taşınmazlar üzerinde alınmış;

a) Arama ruhsatları turizm yatırımları gerçekleştirmek üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine ruhsatı veren idare tarafından iptal edilir. Bu durumda ruhsat ve yatırım giderleri, iptal tarihindeki gerçek karşılığı üzerinden hesaplanarak Kültür ve Turizm Bakanlıği bütçesinden ödenir.

b) İşletme ruhsatlarına bağı olarak edinilmiş kaynak ve irtifak hakları turizm yatırımları gerçekleştirmek üzere, Kültür ve Turizm

Belgenin yenilenmesi ve süresinin uzatılması hâlinde aynı miktarda harç alınır.”

MADDE 24- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/3/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25- 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun 17 nci maddesinin başlığı “Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında kalan alanlara ilişkin işlemler” şeklinde, birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “görüşü” ibaresi “uygun görüşü” şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut son fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(4) Bu Kanun kapsamında orman alanları ile Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarda, turizm tesisi yapılması amacıyla kiralama yapılamaz, irtifak hakkı tesis edilemez ve kullanma izni verilemez. Bu yerlerin turizm amaçlı yatırımlara tahsisi 2634 sayılı Kanun hükümlerine göre münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülür.”

MADDE 26- 5686 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde olup, 2634 sayılı Kanun kapsamında değerlendirmek üzere tasarruf hakkı Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen taşınmazlar üzerinde alınmış;

a) Arama ruhsatları, turizm yatırımları gerçekleştirmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine ruhsatı veren idare tarafından iptal edilir. Bu durumda ruhsat ve yatırım giderleri, iptal tarihindeki gerçek karşılığı üzerinden hesaplanarak Kültür ve Turizm Bakanlıği bütçesinden ödenir.

b) İşletme ruhsatlarına bağı olarak edinilmiş kaynak ve irtifak hakları, turizm yatırımları gerçekleştirmek üzere Kültür ve Turizm

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bakanlığınca kamulaştırılır. Kamulaştırma bedeli, yapılan harcamaların güncel değeri ile sınırlıdır. Bu durumda işletme ruhsatı ile bu ruhsata bağlı yatırım ve faaliyetlere ilişkin izin ve kiralamalar idare tarafından iptal edilir.

(2) Bu madde kapsamında yatırımcının her türlü gideri ile haklarının ödenmesinde sulh usulü öncelikli olarak uygulanır. Sulh usulünün yerine getirilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı komisyon kurmaya ve gerekli her türlü iş ve işlemi yapmaya yetkilidir. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 2942 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen satın alma usulü, niteliğine uygun düştüğü ölçüde sulh usulü hakkında kıyasen uygulanır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 28- 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri aşağıdaki şekilde, (c) bendi aşağıdaki şekilde, (ç) bendinde yer alan “Bakanlık Müsteşarı” ibaresi “Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı” şeklinde değiştirilmiş, “Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreteri” ibaresi madde metninden çıkarılmış, “Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı temsilcisi” şeklinde, “Bakanlık müsteşarı” ibaresi “Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kültür ve Turizm Bakanı heyetin tabii üyesidir. Kültür ve Turizm Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı, Dışişleri Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı ve Millî Eğitim Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı ile üç yıl için Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasından seçilen bir kişi üç yıl süre ile Mütevelli

Bakanlığınca kamulaştırılır. Kamulaştırma bedeli, yapılan harcamaların güncel değeri ile sınırlıdır. Bu durumda işletme ruhsatı ile bu ruhsata bağlı yatırım ve faaliyetlere ilişkin izin ve kiralamalar idare tarafından iptal edilir.

(2) Bu madde kapsamında yatırımcının her türlü gideri ile haklarının ödenmesinde sulh usulü öncelikli olarak uygulanır. Sulh usulünün yerine getirilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı komisyon kurmaya ve gerekli her türlü iş ve işlemi yapmaya yetkilidir. Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde 2942 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen satın alma usulü, niteliğine uygun düştüğü ölçüde sulh usulü hakkında kıyasen uygulanır.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 27- 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri aşağıdaki şekilde, (c) bendi aşağıdaki şekilde, (ç) bendinde yer alan “Bakanlık Müsteşarı” ibaresi “Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı” şeklinde değiştirilmiş, “Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreteri,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, “Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı temsilcisi” şeklinde, “Bakanlık müsteşarı” ibaresi “Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı” şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kültür ve Turizm Bakanı heyetin tabii üyesidir. Kültür ve Turizm Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı, Dışişleri Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı ve Millî Eğitim Bakanı tarafından görevlendirilecek bir Bakan Yardımcısı ile üç yıl için Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasından seçilen bir kişi üç yıl süre ile Mütevelli

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

Heyet üyeliğini yürütür. Kültür ve Turizm Bakanı, Mütevellî Heyetin başkanı; Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı başkan vekilidir.”

“c) Denetleme Kurulu: Bakanlık, Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilecek birer üye ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip birinci ve ikinci siyasi parti tarafından üç yıl süreyle seçilecek birer üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Denetleme Kurulunun başkanıdır.”

“(2) Birinci fıkra uyarınca seçimle gelen üyeliğin süresinden önce boşalması durumunda, boşalan üyelikler yedek üyelerle ikame edilir. Bir kişi birden fazla organda asıl veya yedek üye olamaz. Asıl ve yedek üyelerin seçimi ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 29- 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Personel görevlendirilmesi

EK MADDE 2- (1) 3 üncü maddede sayılan amaçların gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan personelin temini amacıyla kamu kurumlarında istihdam edilen Devlet memurları ile öğretim elemanlarından gerekli nitelikleri taşıyanlar, Vakfın talebi ve kendilerinin isteği üzerine kurumlarınca en fazla iki yıl süreyle Vakıfta görevlendirilebilir. Söz konusu görevlendirmeler, iki yılın dolmasından sonra gerektiğinde aynı usulle ikişer yıl süreyle en fazla üç defa uzatılabilir. Bu şekilde görevlendirilenler bu görevleri süresince aylıklı izinli sayılırlar. Bunlara, yurtdışında görev yaptıkları süre için, görevlendirildikleri ülkede sürekli görevle bulunan ve 9 uncu derecenin 1 inci kademesinden aylık alan bekâr meslek memuruna ödenmekte olan yurtdışı aylığını geçmemek üzere Mütevellî Heyetince belirlenecek tutarda Vakıf tarafından ödeme yapılabilir.

(2) Görevlendirilen personele bu maddeye göre ödenecek ücrete, ikili andlaşma bulunmaması nedeniyle ilgili ülke mevzuatına göre vergi tahakkuk ettirilmesi halinde ödenmesi gereken vergi tutarını, Vakıf bütçesinden ödetmeye Mütevellî Heyeti yetkilidir.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Heyet üyeliğini yürütür. Kültür ve Turizm Bakanı, Mütevellî Heyetin başkanı; Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı başkan vekilidir.”

“c) Denetleme Kurulu: Bakanlık, Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilecek birer üye ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip birinci ve ikinci siyasi parti tarafından üç yıl süreyle seçilecek birer üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Denetleme Kurulunun başkanıdır.”

“(2) Birinci fıkra uyarınca seçimle gelen üyeliğin süresinden önce boşalması durumunda, boşalan üyelikler yedek üyelerle ikame edilir. Bir kişi birden fazla organda asıl veya yedek üye olamaz. Asıl ve yedek üyelerin seçimi ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

MADDE 28- 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Personel görevlendirilmesi

EK MADDE 2- (1) 3 üncü maddede sayılan amaçların gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan personelin temini amacıyla kamu kurumlarında istihdam edilen Devlet memurları ile öğretim elemanlarından gerekli nitelikleri taşıyanlar, Vakfın talebi ve kendilerinin isteği üzerine kurumlarınca en fazla iki yıl süreyle Vakıfta görevlendirilebilir. Söz konusu görevlendirmeler, iki yılın dolmasından sonra gerektiğinde aynı usulle ikişer yıl süreyle en fazla üç defa uzatılabilir. Bu şekilde görevlendirilenler bu görevleri süresince aylıklı izinli sayılırlar. Bunlara, yurt dışında görev yaptıkları süre için, görevlendirildikleri ülkede sürekli görevle bulunan ve 9 uncu derecenin 1 inci kademesinden aylık alan bekâr meslek memuruna ödenmekte olan yurt dışı aylığını geçmemek üzere Mütevellî Heyetince belirlenecek tutarda Vakıf tarafından ödeme yapılabilir.

(2) Görevlendirilen personele bu maddeye göre ödenecek ücrete, ikili andlaşma bulunmaması nedeniyle ilgili ülke mevzuatına göre vergi tahakkuk ettirilmesi halinde ödenmesi gereken vergi tutarını, Vakıf bütçesinden ödetmeye Mütevellî Heyeti yetkilidir.

(Antalya Milletvekili Atay Uslu ve
23 Milletvekilinin Teklifi)

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Bu şekilde görevlendirilebilecek azami personel sayısı Cumhurbaşkanlığınca belirlenir.

(4) Vakıf bu madde kapsamında görevlendirilen personelin, görevlendirildiği yere gidiş ve geliş harcırahı ile yurtdışında görev yaptığı sürece alacağı ücret ödemelerini kendi bütçesinden yapar.

(5) Bu madde kapsamında yurtdışına gönderilenler ile beraberlerindeki bakmakla yükümlü oldukları aile bireylerinin sağlık giderleri, görevlendirme dönemini geçmemek kaydıyla sürekli görevle yurtdışına gönderilen Devlet memurları için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda belirlenmiş olan usul ve esaslar çerçevesinde karşılanır.

(6) Bu madde uyarınca görevlendirilenlerin görev süresi, ilgili kurumlarca süresi dolmadan sonlandırılabilceği gibi Vakfın gerekçeli talebi üzerine de sonlandırılabilir.

(7) Görev süresinin bitimini veya görevlendirmenin sonlandırılmasını izleyen onbeş gün içinde görevlerine dönmeyen personel memuriyetten çekilmiş sayılır.”

MADDE 30- 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan Mütevelli Heyet üyeleri, yerlerine yeni bir görevlendirme veya seçim yapılana kadar görevlerine devam ederler.”

MADDE 31- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 32- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(3) Bu şekilde görevlendirilebilecek azami personel sayısı Cumhurbaşkanlığınca belirlenir.

(4) Vakıf bu madde kapsamında görevlendirilen personelin, görevlendirildiği yere gidiş ve geliş harcırahı ile yurt dışında görev yaptığı sürece alacağı ücret ödemelerini kendi bütçesinden yapar.

(5) Bu madde kapsamında yurt dışına gönderilenler ile beraberlerindeki bakmakla yükümlü oldukları aile bireylerinin sağlık giderleri, görevlendirme dönemini geçmemek kaydıyla sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurları için 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda belirlenmiş olan usul ve esaslar çerçevesinde karşılanır.

(6) Bu madde uyarınca görevlendirilenlerin görev süresi, ilgili kurumlarca süresi dolmadan sonlandırılabilceği gibi Vakfın gerekçeli talebi üzerine de sonlandırılabilir.

(7) Görev süresinin bitimini veya görevlendirmenin sonlandırılmasını izleyen on beş gün içinde görevlerine dönmeyen personel memuriyetten çekilmiş sayılır.”

MADDE 29- 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan Mütevelli Heyet üyeleri, yerlerine yeni bir görevlendirme veya seçim yapılana kadar görevlerine devam ederler.”

MADDE 30- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 31- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.